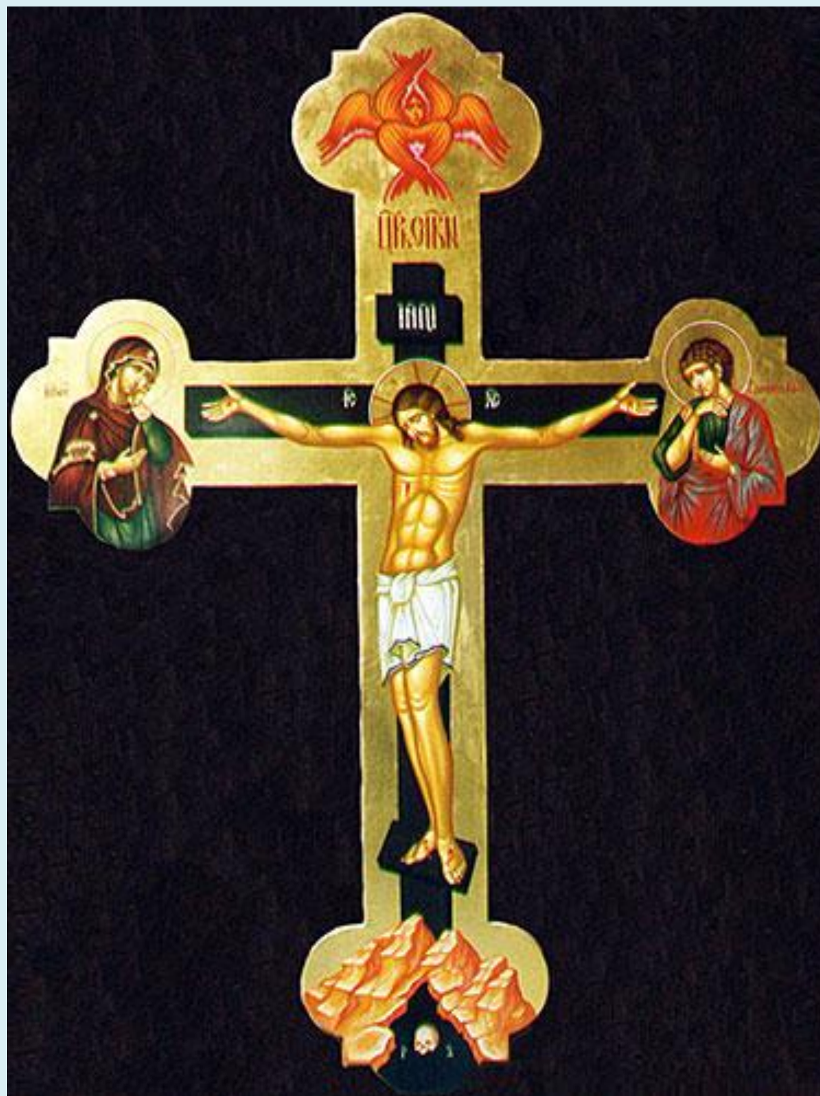
Predici la Duminica a III-a a Sfântului şi marelui Post (a Sfintei Cruci) (7.Triod)

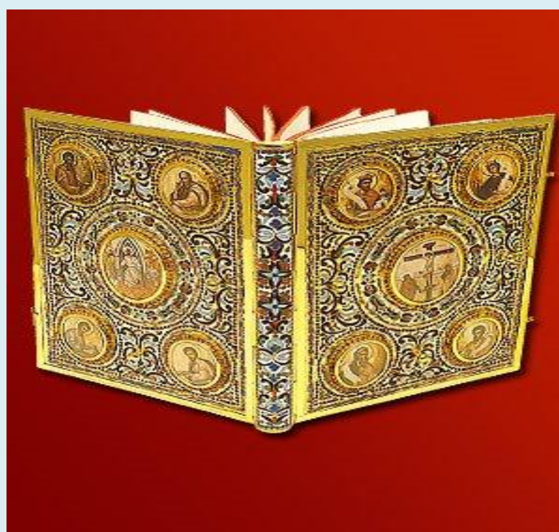
Bucură-te, cheia împărătească ce ai deschis uşa Raiului!” Sfinţii părinţi au rânduit ca la jumătatea Postului mare să se scoată Sfânta Cruce, pentru ca privind spre ea credincioşii, să nu slăbească în osteneala postului, ci, aducându-şi aminte de patimile Domnului cele de bună voie, să se întărească mai mult în rugăciune şi înfrânare în cealaltă jumătate a Sfântului Post. Pentru că Sfânta Cruce are acest dar de a mângâia, a întări şi îmbărbăta pe credincioşi în orice împrejurări, şi mai ales în osteneala faptelor bune. Crucea lui Hristos nu numai în marele Post stă între noi, ci mereu ea este în inimile noastre şi ne întăreşte cu puterea ei în toate necazurile vieţii omeneşti.

Cuprins

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

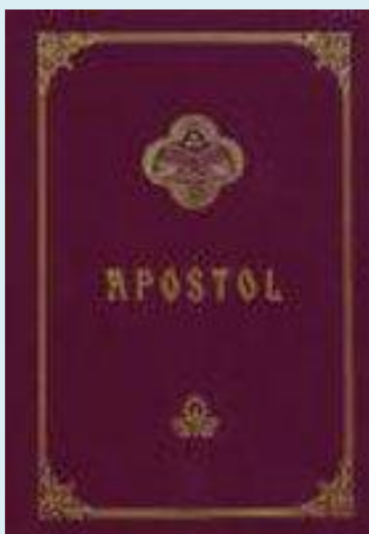
Ev. Marcu 8, 34-38; 9,1

Zis-a Domnul
34. Şi chemând la Sine mulţimea, laolaltă cu ucenicii Săi, le-a zis: „Dacă voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.
35. Că tot cel ce va voi să-şi scape viaţa, O va pierde; iar cel ce-şi va pierde viaţa pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela o va mântui.
36. Că ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă şi să-şi păgubească sufletul?
37. Sau ce ar putea să dea omul în schimb pentru sufletul său?

38. Că tot cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat şi păcătos, de acela şi Fiul Omului Se va ruşina când va veni întru slava Tatălui Său, cu sfinţii îngeri“.

1. Şi le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăţia lui Dumnezeu, venind întru putere.”

Apostol

Epistola către Evrei a Sfântului apostol Pavel

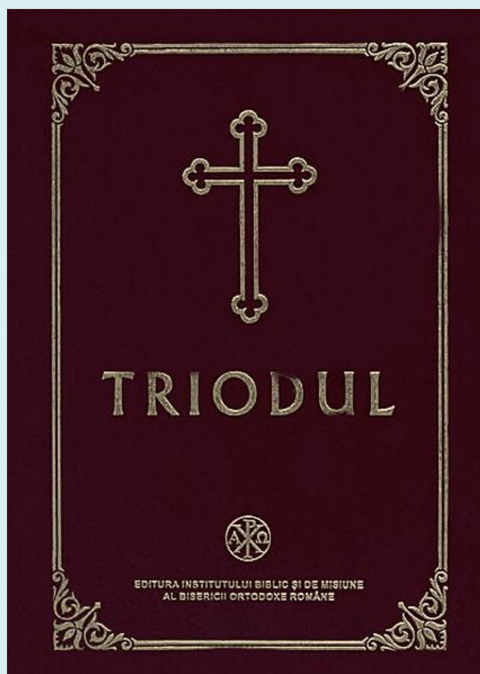
Evrei 4, 14-16 şi 5, 1-6

Fraţilor
14. Drept aceea, având Arhiereu mare, care a străbătut cerurile, pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să ţinem cu tărie mărturisirea.
15. Că nu avem Arhiereu care să nu poată suferi cu noi în slăbiciunile noastre, ci ispitit întru toate după asemănarea noastră, afară de păcat.
16. Să ne apropiem, deci, cu încredere de tronul harului, ca să luăm milă şi să aflăm har, spre ajutor, la timp potrivit.

1. Căci orice arhiereu, fiind luat dintre oameni, este pus pentru oameni, spre cele către Dumnezeu, ca să aducă daruri şi jertfe pentru păcate;
2. El poate să fie îngăduitor cu cei neştiutori şi rătăciţi, de vreme ce şi el este cuprins de slăbiciune.
3. Din această pricină dator este, precum pentru popor, aşa şi pentru sine să jertfească pentru păcate.

4. Şi nimeni nu-şi ia singur cinstea aceasta, ci dacă este chemat de Dumnezeu, după cum şi Aaron.
5. Aşa şi Hristos nu S-a prea slăvit pe Sine însuşi, ca să Se facă arhiereu, ci Cel ce a grăit către El: "Fiul Meu eşti Tu, Eu astăzi Te-am născut".
6. În alt loc se zice: "Tu eşti preot în veac după rânduiala lui Melchisedec".

Duminica a treia a sfântului şi marelui post în care serbăm închinarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci (Triod)

Sâmbăta seara la Vecernia mică

La Doamne, strigat-am..., se pun patru **stihiri podobnice**, glasul al 6-lea:

Podobie: Îngereştile puteri...

Acum Oştile îngereşti cuprind lemnul cel cinstit, cu bună cucernicie înconjurându-l şi cheamă pe toţi credincioşii spre închinăciune. Deci veniţi cei ce vă luminaţi cu postul, să cădem la dânsul cu bucurie şi cu frică, strigând cu credinţă: Bucură-te, cinstită Cruce, întărirea lumii. *(de două ori)*

Ca să pierzi blestemul lui Adam, ai luat trupul nostru, fără de păcat şi Te-ai răstignit şi ai murit, Iisuse prea bunule. Pentru aceasta, cinstim cu credinţă Crucea Ta şi suliţa, buretele, trestia şi cuiele; şi cerem să vedem învierea Ta.

Încuiat-a Edenul cel de demult şarpele, prin lemn; iar lemnul Crucii l-a deschis pe acesta tuturor celor ce voiesc să se curăţească prin post şi prin lacrimi. Deci, văzându-l pe acesta pus înainte, veniţi să cădem la dânsul cu frică credincioşii, strigând: Deschide Cruce, porţile cerurilor celor ce te iubesc pe tine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *asemenea*

Când Te-a văzut pe Tine pironit pe Cruce, Cuvinte al lui Dumnezeu, ceea ce Te-a născut fără de sământă, s-a tânguit strigând: Vai mie, Fiul meu prea dulce! Ce smerenie este aceasta, Dumnezeul meu? Cum rabzi patimă cu judecată nedreaptă, Cela ce eşti fără de patimă? Laud cu cântări înfricoşata şi nespusă pogorârea Ta.

La Stihoavnă

Stihiri podobnice, glasul al 2-lea:

Podobia: Casa Efratei, cetate sfântă, a proorocilor mărire; împodobeşte-ţi casa întru care Cel dumnezeiesc se naşte.

Dezlegându-ne de legăturile osândirii celei de demult, noi credincioşii, prin lemnul Crucii, să slăvim pe Hristos, cel ce s-a pironit pe dânsa.

Stih: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru, şi vă închinaţi la aşternutul picioarelor lui, că Sfânt este.

Vino acum împreună cu noi, Davide, mişcă-ţi alăuta cântând, înălţaţi pe Hristos, credincioşilor, şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui.

Stih: Iar Dumnezeu, Împăratul nostru, mai înainte de veac a făcut mântuire în mijlocul pământului.

Să înălţăm, popoare, lemnul cel ce este pus înainte, prin carele ne dă nouă Hristos mântuire, şi cu credinţă să-l sărutăm.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a Crucii, Născătoarei de Dumnezeu, *asemenea*

Înălţat pe Cruce, pentru oameni, văzând pe Fiul Tău, Fecioară, ai strigat tân-guindu-te: Slavă milostivirii Tale !

Apoi: Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor; lumină spre descoperirea neamurilor şi slava poporului Tău Israel.

Sfinte Dumnezeule..., şi după Tatăl nostru...,

Troparul, glasul 1: Mântuieşte Doamne poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta; biruinţă binecredinciosului nostru popor, asupra celor potrivnici dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău.

Ectenia mică şi Otpustul.

Iar după Otpust, intră preotul cu diaconul şi cu eclesiarhul în Veşmântărie şi se îmbracă preotul şi diaconul; şi cădind cinstita Cruce, zice diaconul: Binecuvântează Stăpâne! Iar preotul: Binecuvântat este Dumnezeul nostru..., Apoi; Sfinte Dumnezeule..., şi după: Tatăl nostru..., Troparul Crucii; Mântuieşte, Doamne, poporul Tău..., Slavă..., Şi acum..., Condacul. Apoi ridică preotul cinstita Cruce cu discul pe cap şi o duce la sfânta masă, mergând înainte paracliserul cu două făclii aprinse. O aşează pe Sfântul Antimis. În locul Evangheliei, pe care o pune mai sus. Înaintea cinstitei Cruci arde lumânare toată noaptea.

Sâmbătă seara la priveghere

Binecuvântând Preotul, cântăm după obicei Psalmul începător; apoi citim Catisma întâia. La Doamne strigat-am..., punem 10 Stihiri: cântând trei Stihiri ale învierii, din Octoh, trei ale lui Anatolie şi patru ale cinstitei Cruci. Glasul al 5-lea.

Podobie: Bucură-te, cămara...

Străluceşte, Cruce a Domnului, luminate fulgerele darului tău în inimile celor ce te cinstesc pe tine şi cu dragoste dumnezeiască te primesc, ceea ce eşti de lume dorită; prin care s-a pierdut mâhnirea lacrimilor, din cursele morţii am scăpat şi la veselia cea neîncetată ne-am mutat. Arată bună cuviinţa frumuseţii tale, dăruind răsplătirile postirii robilor tăi, celor ce cer cu credinţă folosinţa ta cea bogată şi mila cea mare.

Bucură-te, Cruce purtătoare de viață, Raiule cel frumos al Bisericii, pomul nestricăciunii, carele ne-ai înflorit desfătarea. Slavă celei veşnice, prin care se gonesc taberele dracilor şi împreună se veselesc cetele îngerilor şi adunările credincioşilor prăznuiesc. Arma cea nebiruită, tăria cea neclintită, biruinţa împăraţilor, lauda preoţilor. Dă-ne și nouă acum să ajungem la patimile lui Hristos şi la înviere!

Bucură-te, Cruce purtătoare de viață, semnul cel nebiruit al creştinătăţii, uşa Raiului, întărirea credincioşilor, zidul cel dimprejurul Bisericii; prin care s-a pierdut şi a încetat blestemul, s-a înghiţit puterea morţii şi ne-am înălţat de pe pământ la cele cereşti. Armă nebiruită, împotrivirea dracilor, mărirea mucenicilor, podoaba cuvioşilor cu adevărat, limanul mântuirii, ceea ce dăruiești lumii mare milă.

Veniţi amândoi cei întâi zidiţi, care aţi căzut din ceata cea de sus, prin pizma ucigaşului de oameni, pentru gustarea cea amară a mâncării din pomul cel de

demult. Iată vine prea cinstitul lemn cu adevărat, la carele alergând cu bucurie îmbrăţişaţi-l şi strigaţi către dânsul cu credinţă: Tu eşti sprijinul nostru, Cruce prea cinstită, din al căreia fruct gustând, am dobândit nestricăciune, luând adevăratul Eden cel dintâi şi mare milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 3-lea*

Hristoase Dumnezeul nostru, cela ce ai primit răstignire de bunăvoie, spre învierea cea de obşte a neamului omenesc, şi prin trestia Crucii sângerându-Ţi degetele cu vopsele roşii, Te-ai milostivit a iscăli pentru noi, ca un împărat, cele ce sunt de iertare; nu ne trece cu vederea pe noi cei ce suntem ameninţaţi iarăşi cu depărtarea cea de la Tine. Ci Te milostiveşte, unule îndelung-răbdătorule, spre poporul Tău, cel ce este în nevoi, şi Te scoală şi biruieşte pe cei ce se luptă cu noi, ca un Atotputernic.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Dogmatica glasului. Ieşire: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul: Domnul a împărăţit..., Ecteniile şi celelalte, după obicei.

La Litie

Stihirile hramului;

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *glasul al 5 lea*

Văzându-Te toată făptura răstignit pe Cruce gol, pe Tine, Făcătorul şi Ziditorul tuturor, s-a schimbat de frică, şi s-a tânguit; soarele şi-a oprit lumina şi pământul s-a clintit; pietrele s-au despicat şi catapeteasma Bisericii s-a rupt; morţii din morminturi s-au sculat şi puterile îngereşti s-au spăimântat, zicând: O, minune! Judecătorul se judecă şi pătimeşte voind, pentru mântuirea şi înoirea lumii.

La Stihoavnă

Stihirile Octoihului după Alfa Vita:

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *glasul al 4-lea*

Doamne, cela ce ai ajutat în război prea blândului David, ca să supună pe cel de alt neam, fii împreună, în război, cu credinciosul nostru popor şi cu arma Crucii surpă pe vrăjmaşii noştri. Arată milostive spre noi milele Tale cele de demult; şi să cunoască adevărat, că Tu eşti Dumnezeu şi că spre Tine nădăjduind, biruim; rugându-se după obicei prea curată Maica Ta, să se dăruiască nouă mare milă.

Troparul, glasul 1: Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te! Ceea ce ești plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pre Mântuitorul sufletelor noastre. *(de două ori)*

Şi al Crucii, o dată: Mântuieşte Doamne poporul Tău, şi binecuvântează moştenirea Ta; biruinţă binecredinciosului nostru popor, asupra celor potrivnici dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău.

Şi cealaltă urmare a Privegherii.

Iar de nu este Priveghere, zicem Troparul învierii; Slavă..., a Crucii, Şi acum.... a Născătoarei de Dumnezeu a învierii. De se va întâmpla înainte-prăznuirea Bunei Vestiri în Duminica Crucii, să se caute Tipicul de la sfârşitul cărţii, la litera R. De se va întâmpla praznicul Bunei-Vestiri în Duminica închinării Crucii, să se caute Tipicul de la sfârşitul cărţii la litera S.

La Utrenie

După cei şase psalmi, Dumnezeu este Domnul... pe glasul Octoihului, Şi cântăm Troparul învieri (de două ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Crucii. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Gavriil zicând ţie, Fecioară...

Şi obişnuitele Catisme. Sedelnele, le cântăm pe ale învierii. De este hram al cinstitei Cruci, după Polieleu, **sedealna** Crucii, glasul al 8-lea.

Podobia: Porunca cea cu taină luându-o întru cunoştinţă, cel fără de trup în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celeia ce nu ştie de nuntă: Cel ce a plecat cerurile cu pogorârea, încape fără de schimbare tot întru tine. Pe care şi vă-

zându-l în pântecele tău luând chip de rob, mă spăimântez a striga ţie: Bucură-te, Mireasă care nu ştii de mire.

În Rai, cu lemnul a golit întâi vrăjmaşul, pentru mâncare aducând moarte; iar lemnul Crucii, înfingându-se în pământ, a adus oamenilor îmbrăcăminte de viață şi toată lumea s-a umplut de toată bucuria. Pe care văzându-o pusă spre închinăciune, împreună să strigăm popoare lui Dumnezeu cu credinţă: Plină este de slavă casa Lui.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *tot aceasta*

Antifoanele glasului.Toată suflarea... Evanghelia Utreniei, ce va fi de rând, a învierii. Învierea lui Hristos văzând...

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.

19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 8-lea*

Uşile pocăinţei deschide-mi mie, Dătătorule de viaţă; că mânecă duhul meu la Biserica ta cea sfântă, purtând locaş al trupului, cu totul spurcat. Ci ca un îndurat curățeşte-l, cu mila milostivirii tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

În cărările mântuirii îndreptează-mă, Născătoare de Dumnezeu, căci cu păcate grozave mi-am spurcat sufletul şi cu lenevire mi-am cheltuit toată viaţa mea; ci cu rugăciunile tale spală-mă de toată necurăţia.

Apoi: glasul al 6-lea,

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Şi **Stihira** aceasta: La mulţimea faptelor mele celor rele, cugetând eu, ticălosul, mă cutremur de înfricoşata zi a judecăţii; ci îndrăznind spre mila milostivirii tale, ca David strig ţie: Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila ta.

Canoanele ale învierii şi ale Născătoarei de Dumnezeu pe 6 şi din Triod, pe 8.

Canonul Triodului

facerea Sfântului părintelui nostru
Teodor Studitul

Cântarea 1-a

Irmos: Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare! Paştile Domnului, Paştile! Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pre noi cei ce cântăm cântare de biruinţă!

Ziua aceasta de prăznuire este că prin învierea lui Hristos moartea s-a arătat deşartă; razele vieţii au răsărit, Adam sculându-se dănţuieşte cu bucurie; pentru aceasta strigăm, cântând, cântare de biruinţă.

Ziua aceasta este a închinării cinstitei cruci; veniţi toţi la dânsa. Că revărsând razele cele luminoase ale învierii lui Hristos, le pune înainte. Să o sărutăm deci, sufleteşte bucurându-ne.

Arată-te Crucea Domnului cea mare; arată-mi acum dumnezeiescul chip al frumuseţii tale, învrednicindu-mă a fi închinător laudei tale; că strig către tine ca şi către o însufleţită şi te sărut.

Să laude cu un glas cerul şi pământul, că pusă este înaintea tuturor prea fericita Cruce, pe care pironindu-se trupeşte, Hristos s-a jertfit pe aceasta să o sărutăm, sufleteşte bucurându-ne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

O, Treime după feţe, Unime după chip, Părinte, Fiule şi Duhule; Unime întocmai puternică în sfat, în voinţă şi în stăpânirea puterii, păzeşte lumea Ta, pace dăruindu-i.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Neştiind nicicum ispită de bărbat, Fecioară, ai născut prunc fără sământă; şi prin acea prea curată naştere aduci pe Făcătorul tuturor, pe Hristos Dumnezeu. Deci pe Acela roagă-L, să împace toată lumea.

Catavasie: Dumnezeiescul Moise a însemnat mai înainte de demult în Marea Roşie, Crucea Ta când a trecut pe Israil, tăind marea cu toiagul, cântându-Ţi cântare de ieşire, Hristoase Dumnezeule.

Cântarea a 3-a

Irmos: Veniţi să bem băutură nouă, nu din piatră stearpă făcută cu minuni, ci din Izvorul nestricăciunii, din Hristos, cel ce a izvorât din mormânt, întru carele ne întărim.

Veniţi să cântăm cântare nouă, prăznuind pierzarea iadului; că Hristos s-a sculat din mormânt, omorând moartea şi mântuind toată lumea.

Veniţi credincioşilor să scoatem apă nu din fântâna care izvorăşte apă stricăcioasă, ci din izvorul luminării; închinându-ne Crucii lui Hristos, întru care ne şi lăudăm.

Sărutând acum Crucea Ta, pe care a închipuit-o oarecând Moise cu palmele, biruim Stăpâne, Hristoase, pe Amalic cel netrupesc şi ne şi mântuim prin ea.

Cu ochi şi cu buze curate, începând cântare de bucurie, să ne închinăm credincioşilor cu bucurie Crucii Domnului, întru cântări lăudându-o.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Pe un Dumnezeu fără început, în trei ipostasuri, cinstesc, pe cel nedespărţit după chipul ființei: Pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul cel viu, întru carele ne-am botezat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Moise a văzut de demult în rug, cu închipuire, taina ta, Curată; că precum pe acela văpaia nu l-a ars, aşa nici pântecele tău focul Dumnezeirii.

Catavasie: Întăreşte-mă, Stăpâne Hristoase, cu Crucea Ta pe piatra credinţei, ca să nu se clătească gândul meu de năvălirile răului vrăjmaş; că numai Tu însuţi eşti sfânt.

Sedealna, glasul al 6-lea: Crucea Ta, Doamne, s-a sfinţit, căci cu dânsa se fac tămăduirile celor bolnavi întru păcate; printr-însa cădem înaintea Ta, miluieşte-ne pe noi.

Stih: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinaţi aşternutului picioarelor lui, că Sfânt este.

Astăzi s-a plinit cuvântul proorocului; că iată ne închinăm la locul unde au stătut picioarele Tale, Doamne. Şi gustând din lemnul mântuirii, am aflat mântuire din patimile păcatului. Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule Iubitorule de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Numai cât s-a înfipt lemnul Crucii Tale, Hristoase, temeliile morţii s-au clintit, Doamne; că pe carele l-a înghiţit iadul cu poftă, l-a liberat cu cutremur. Arătatai nouă mântuirea Ta, sfinte; pentru care Te slăvim pe Tine, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, roagă pe Fiul tău, carele de bunăvoie s-a pironit pe Cruce şi a înviat din morţi, pe Hristos, Dumnezeul nostru, să mântuiască sufletele noastre.

Cântarea a 4-a

Irmos: La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeu grăitorul Avacum, să stea împreună cu noi şi să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit luminat: astăzi este mântuirea lumii, că a Înviat Hristos, ca cel atotputernic.

Iată a înviat Hristos! zis-a îngerul mironosiţelor femei; nu plângeţi; ci mergând spuneţi apostolilor: Bucuraţi-vă! Astăzi este mântuirea lumii; tirania vrăjmaşului a pierit cu moartea.

Bucuria cea pentru închinarea Crucii Tale, cea purtătoare de viață, astăzi întâmpinându-o Hristoase, întâmpinare facem prea sfintelor Tale patimi, pe care le-ai suferit pentru mântuirea lumii, Mântuitorule, ca un puternic a toate.

Astăzi se face bucurie în cer şi pe pământ, că se arată lumii semnul lui Hristos, întreit fericita Cruce; că aceasta punându-se înainte, izvorăşte celor ce se închină ei dar pururea curgător.

Ce-ţi vom aduce Ţie, Hristoase? Că ne-ai dat cinstita Cruce să ne închinăm ei, pe care s-a vărsat sângele Tău cel prea sfânt şi s-a ţintuit trupul Tău cu piroane; pe care acum sărutându-o îţi mulţumim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Laud trei ipostasuri ale unei Dumnezeiri, ale firii adică celei singure prin sine fără despărţire; mărturisind pe Tatăl fără început, pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, o Domnie pe un scaun, o împărăţie întocmai, o Stăpânie veşnică.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Numai tu, curată, te-ai arătat între femei odor prea minunat, lucru înfricoşat; că tu ai înnoit firea, născând fără sământă, rămânând iarăşi Fecioară ca şi mainainte; că Cel ce s-a născut din tine este Dumnezeu adevărat.

Catavasie: Pe Cruce văzându-Te pe Tine, puternice, luminătorul cel mare de cutremur cuprinzându-se, şi-a strâns şi şi-a ascuns razele şi toată zidirea, a lăudat, cu frică, îndelungă răbdarea Ta; că s-a umplut, pământul de lauda Ta.

Cântarea a 5-a

Irmos: Să mânecăm cu mânecare adâncă şi în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului, şi să vedem pe Hristos, Soarele dreptăţii, tuturor viaţă răsărind.

Răsărit-ai din mormânt lumii, lumina cea neapusă, strălucind nestricăciune şi micşorând, Doamne, mâhnirea cea de moarte din marginile lumii, ca un îndurat.

Să ne apropiem curăţiţi cu postul, cu căldură să sărutăm lemnul cel prea sfânt cu laude; pe carele Hristos răstignindu-se, a mântuit lumea ca un milostiv.

Dănțuiesc cu veselie astăzi Cetele îngerilor, pentru închinarea Crucii Tale; căci cu dânsa ai sfărâmat taberele dracilor, Hristoase, mântuind neamul omenesc.

Alt Rai s-a cunoscut, Biserica, ca şi cel mai dinainte, având lemn purtător de viață, Crucea Ta, Doamne, din care prin atingere luăm nemurire.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Trei împreună fără de început slăvesc, pe un Dumnezeu întru o fiinţă; pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul, o lumină întreit strălucitoare, o împărăţie întocmai stăpânitoare, în unime neamestecată.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născut-ai după legea firii, dar mai presus de lege; că numai naşterea ta a fost fără de sămânţă. Felul naşterii tale este înfricoşat şi gândindu-se, Ceea ce eşti cu totul fără prihană.

Catavasie: Mânecând, Te lăudăm pe Tine, Mântuitorule îndurate, aflând pace prin Crucea Ta, prin care ai înnoit neamul omenesc, ducându-ne pe noi la lumină neînserată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Pogorâtu-Te-ai întru cele mai de jos ale pământului, şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice, care ţineau pe cei legaţi, Hristoase, şi a treia zi, precum Iona din chit, ai înviat din mormânt.

Sfărâmând moartea, Hristoase, ai înviat ca un împărat, chemându-ne pe noi din cămările iadului, spre desfătarea Împărăţiei Cerurilor, în pământul nemuririi.

Bucurându-ne întru cântări dumnezeieşti, să strigăm lui Dumnezeu credincioşii, sărutând Crucea Domnului; că izvorăşte izvor de sfinţenie tuturor celor din lume.

Se plineşte glasul scriitorului de cântări: Că iată ne închinăm aşternutului prea curatelor Tale picioare, Atotputernice, cinstitei cruci, lemnului celui prea dorit.

Lemnul pe carele l-a văzut băgat în pâinea Ta proorocul cel plângător, adică Crucea Ta îndurate sărutându-o, lăudăm legăturile Tale, îngroparea, suliţa şi piroanele.

Sfânta Cruce, pe care ai primit, Hristoase, să o porţi pe umeri şi să Te înalţi pe dânsa şi cu trupul să Te răstigneşti, sărutându-o, luăm putere asupra nevăzuţilor vrăjmaşi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Unime în trei feţe o laud şi Treimii întru o fiinţă mă închin; unui Dumnezeu, unime întreită, unei lumini întreit strălucitoare, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Minune mai mare decât toate minunile întru tine s-a arătat, Ceea ce eşti mieluşea neîntinată. Că ai născut pe Mielul, cel ce a şters păcatul lumii. Pe carele roagă-L cu dinadinsul, pentru cei ce te laudă pe tine.

Catavasie: Chipul dumnezeieştii cruci, Iona mai-nainte l-a însemnat în pântecele chitului, cu palmele întinse, şi a ieşit din fiară, mântuindu-se cu puterea Ta Cuvântule.

Condac glasul al 7-lea: Nu mai păzeşte încă sabia cea de văpaie uşa Edenului. Că într-însa a venit prea slăvită legătură, lemnul Crucii; acul morţii şi biruinţa iadului s-a gonit; că de faţă ai stătut Mântuitorul meu, strigând celor din iad: Intraţi iarăşi în Rai.

Icos: Trei cruci a înfipt Pilat în Golgota: două tâlharilor şi una Dătătorului de viață. Pe care, văzându-o iadul, a zis celor de jos: O, slugile mele şi puterile mele, cine este cel ce a înfipt piron în inima mea? Cu suliţă de lemn m-a împuns fără de veste şi mă rup. La cele dinlăuntru ale mele mă doare, pântecele meu se chinuieşte, simţirile îmi tulbură duhul şi mă silesc a lepăda din mine pe Adam şi pe cei din Adam, care îmi sunt daţi prin lemn; că lemnul pe ei iarăşi îi duce în Rai.

Sinaxar la Duminica a treia a Postului mare

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În aceeaşi zi, în Duminica a treia a postului mare, prăznuim închinarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci

Stih: Tot pământul să se-nchine Crucii cele sfinte,
Prin care-a cunoscut a ţi se-nchina, Cuvinte!

Pentru că în timpul postului celui de patruzeci de zile ne răstignim şi noi oarecum, morţi fiind faţă de patimi, cu simţurile adormite şi potolite, din pricina amărăciunii postului, ni se pune înainte cinstita şi de viaţă făcătoare Cruce ca să ne îmbărbăteze, să ne sprijine, să ne aducă aminte de patima Domnului nostru Iisus Hristos şi să ne mângâie. Dacă Dumnezeu a fost răstignit pentru noi, oare nu trebuie ca şi noi să lucrăm mai mult pentru el ? Nevoinţele noastre ni se uşurează când ni se aduce aminte și de nădejdea slavei ce ni s-a dat prin Cruce. Căci după cum Mântuitorul nostru urcându-se pe Cruce, a fost slăvit prin felul necinstit prin care s-au purtat oamenii cu el şi prin amărăciunile ce i-au pricinuit tot aşa trebuie să facem şi noi ca să fim slăviţi împreună cu el, cu toate că îndurăm cu greu nevoinţele postului.

Se mai explică prăznuirea de azi şi în alt chip. După cum cei care călătoresc pe o cale aspră şi lungă, zdrobiţi de oboseală, dacă întâlnesc pe cale un copac umbros, se odihnesc puţin, aşezându-se sub el, şi oarecum întineriţi termină şi restul drumului, tot aşa şi acum în timpul postului, a fost sădită de sfinţii Părinţi la mijlocul acestei căi obositoare Crucea cea aducătoare de viaţă, spre a ne odihni, a ne răsufla şi a ne face pe noi cei osteniţi sprinteni şi uşori pentru restul ostenelii.

Sau altă explicaţie. După cum la venirea unui împărat sunt purtate înainte steagurile lui şi sceptrul, iar în urmă vine şi el, plin de veselie şi de bucurie pentru biruinţa avută, iar împreună cu el se bucură şi supuşii, tot aşa și Domnul nostru Iisus Hristos, vrând să arate biruinţa asupra morţii şi că are să vină cu slavă în ziua învierii, a trimis înainte sceptrul lui, semnul lui cel împărătesc, Crucea cea de viață făcătoare, care ne umple de multă bucurie, ne dă foarte mare uşurare şi ne pregăteşte să fim gata să-l primim pe împărat și să scoatem strigăte de bucurie întru întâmpinarea Biruitorului.

A fost aşezată Sfânta Cruce în săptămâna de la mijloc a postului celui de patruzeci de zile pentru următoarea pricină: Sfântul post de patruzeci do zile se aseamănă cu izvorul cel din Mera, din pricina asprimii, amărăciunii şi lipsei de trai bun ce ne face postul.

După cum dumnezeiescul Moise, când a băgat lemnul în mijlocul izvorului, l-a îndulcit, tot aşa şi Dumnezeu, care ne trece prin Marea Roşie cea spirituală și ne scoate de la nevăzutul Faraon, prin lemnul cel de viață făcător al cinstitei şi de viaţă făcătoarei cruci, îndulceşte amărăciunea postului celui de patruzeci de zile şi ne mângâie pe noi care trăim ca în pustie până ce ne va duce, prin învierea lui, la Ierusalimul cel spiritual.

Sau altă explicaţie. Deoarece Crucea se numeşte şi este pomul vieţii, iar acel pom a fost sădit în mijlocul Raiului, în Eden, în chip potrivit şi dumnezeieștii Părinţi l-au sădit pe acesta în mijlocul postului celui de patruzeci de zile ca să ne amintească şi de lăcomia lui Adam, dar în acelaşi timp să ne arăte, prin pomul acesta şi înlăturarea osândei lui. În adevăr dacă mâncăm din el nu mai murim, ci trăim.

Prin puterea Crucii, Hristoase Dumnezeule, păzeşte-ne de ispitele celui viclean, învredniceşte-ne să ne închinăm dumnezeieștilor tale patimi şi învierii celei purtătoare de viață, ducând la capăt cu uşurinţă calea acestui post de patruzeci de zile şi ne miluieşte pe noi ca un singur bun şi de oameni iubitor. Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Cel ce a izbăvit pe tineri din cuptor, făcându-se om, pătimeşte ca un muritor, şi prin patimă pe cel muritor îl îmbracă în podoaba nestricăciunii, Cel ce Unul este binecuvântat Dumezeul părinţilor şi prea slăvit.

Înviat-ai din mormânt a treia zi, Doamne, ca cel ce doarme, ucigând pe portarii iadului cu dumnezeiasca putere şi ai sculat pe strămoşii cei de demult, Dumnezeul părinţilor, Cel ce însuţi eşti binecuvântat şi prea slăvit.

Dănţuind cu alăuta de cântări, să ne bucurăm astăzi popoare întru închinarea Crucii, slăvind pe Hristos, cel ce s-a răstignit pe dânsa, pe Dumnezeul părinţilor, Cel singur binecuvântat şi prea slăvit.

Cela ce ai arătat organul morţii vistierie de viață, pe care lumea o sărută, adică Crucea Ta, împărate al tuturor; sfinţeşte pe cei ce se închină ei, Dumnezeul părinţilor, Cela ce însuţi eşti binecuvântat şi prea slăvit.

Cela ce însuţi eşti milostiv şi îndurat, Iisuse, luminează, sfinţeşte pe cei ce se închină cu credinţă Crucii Tale şi dumnezeieştilor patimi; Dumnezeul părinţilor, Cel ce Însuţi eşti binecuvântat şi prea slăvit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Laud unimea, Dumnezeirea cea în trei ipostasuri; că lumină este Tatăl, lumină Fiul, lumină Duhul, rămânând lumină nedespărţită după unimea cea firească şi cu trei raze ale feţelor strălucind.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Tu eşti propovăduirea cea cu multe numiri a tuturor proorocilor; că uşă a lui Dumnezeu, năstrapă de aur, pământ sfânt te-ai arătat, Fecioară dumnezeiască mireasă, născând cu trup pe Iisus Hristos, Dumnezeul părinţilor, cel prea slăvit.

Catavasie: Cela ce ai mântuit pe tineri din văpaie, ai venit pe pământ luând trup şi pe Cruce pironindu-Te, mântuire ne-ai dăruit nouă, Hristoase, cel singur binecuvântat, Dumnezeul părinţilor şi prea slăvit.

Cântarea a 8-a

Irmos: Această numită şi sfântă zi, una a sâmbetelor, Împărătească şi Doamnă, al praznicilor praznic şi sărbătoare este a sărbătorilor, întru care binecuvântăm pre Hristos întru toţi vecii.

Pentru ce ţineţi acum miresme în mâini şi pe cine căutaţi? Cel ce s-a arătat acum femeilor la mormânt, a strigat: S-a sculat Hristos, Dumnezeul nostru, ridicând firea noastră cea omenească din temniţele iadului.

Bucură-te, lemn de trei ori fericit şi dumnezeiesc, Cruce, lumina celor din întuneric, care arăţi mai înainte cu strălucirea ta razele învierii lui Hristos, în lumea cea cu patru părţi; învredniceşte pe toţi credincioşii să ajungă Paştile.

Tot în această zi miros miresmele dumnezeiescului vas de mir, lemnul cel cu mireasmă de viață, Crucea lui Hristos. Să mirosim mirosul cel de Dumnezeu însuflat, închinându-ne ei cu credinţă în veci.

Vino Eliseie proorocule, spune de faţă ce lemn a fost acela pe care l-ai băgat în apă? Crucea lui Hristos, prin care ne-am tras din adâncul stricăciunii, închinându-ne ei cu credinţă în veci.

Mai-nainte închipuind Iacov de demult Crucea Ta, s-a închinat vârfului dumnezeiescului toiag al lui Iosif, cunoscându-o mai-nainte a fi aceasta sceptrul cel înfricoşat al împărăţiei Tale, Hristoase; căreia acum ne închinăm cu credinţă în veci.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

O fiinţă în trei feţe slăvesc, fără amestecare, câte treie osebite după ipostasuri; că după chipul firii nu despart pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Duhul; că un Dumnezeu este peste toate în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Tu una dumnezeiască mireasă, Marie, te-ai arătat între maici Fecioară, născând fără bărbat pe Mântuitorul Hristos şi păzind pecetea curăţiei; pe tine te fericim credincioşii în veci.

Catavasie:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

În groapa leilor aruncat fiind oarecând marele între prooroci Daniil, mâinile, în chipul Crucii întinzându-şi, nevătămat s-a păzit de mâncarea acelora; binecuvântând pe Hristos în veci.

Cântarea a 9-a

Irmos: Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum şi te bucură Sioane; iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veseleşte-te întru Învierea Celui născut al tău.

În mormânt Te-ai pogorât, dătătorule de viață, Dumnezeule, şi ai sfărâmat toate încuietorile şi zăvoarele şi pe morţi i-ai înviat, care strigau: Slavă învierii Tale, Hristoase Mântuitorule, Atotputernice.

Mormântul Tău, Hristoase, mi-a izvorât viață; că venind Tu de față cel ce ţii viaţa, ai strigat celor ce locuiau în morminturi: Cei din legături dezlegați-vă, că Eu am venit în lume răscumpărare.

Să salte cu laude toate lemnele pădurii, văzând lemnul Crucii, cel de un nume cu dânsele, sărutându-se astăzi; pe carele Hristos şi-a înălţat capul, precum profeţeşte dumnezeiescul David.

Eu, cel ce am murit prin pom, te-am aflat pe tine pom de viață, purtătoare de Hristos, Crucea mea, păzitoarea mea cea nebiruită, puterea cea tare asupra dracilor; ţie mă închin astăzi strigând: Sfinţeşte-mă cu mărirea ta.

Veseleşte-te, bucură-te Biserica lui Dumnezeu, închinându-te astăzi de trei ori fericitului lemn al prea sfintei Cruci a lui Hristos, căreia slujesc Cetele îngereşti, şi cu frică îi stau înainte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Închinu-mă Ţie, Dumnezeire sfântă, Treime după feţe, Unime după fire, Tatălui şi Fiului şi Duhului Sfânt, unei Stăpânii şi unei împărăţii, care stăpâneşte toate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Tu eşti Fecioară muntele cel mare, întru carele s-a sălăşluit Hristos, precum strigă dumnezeiescul David; prin care noi ne-am înălţat de pe pământ la cer, făcându-ne fii prin Duhul, întru tot fericită.

Catavasie: O, Maică Fecioară şi adevărată Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ai născut fără sămânţă pe Hristos, Dumnezeul nostru, cel ce s-a înălţat cu trupul pe Cruce, toţi credincioşii îl slăvim şi te mărim acum după vrednicie.

Luminânda învierii:

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Crucii

Podobia: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul veacului.

Văzând astăzi pusă înainte cinstită Crucea lui Hristos, să ne închinăm ei şi să ne veselim cu credinţă, cu dragoste sărutându-o; şi rugând pe Domnul, cel ce s-a răstignit pe dânsa de bunăvoie, să ne învrednicească pe noi pe toţi a ne închina cinstitei cruci şi a ajunge învierea fără osândire.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Lemnului, pe carele şi-a întins prea curatele palme Fiul tău, Preacurată, răstignindu-se pentru noi, acum cu credinţă ne închinăm; dăruieşte-ne nouă pace, ca să ajungem şi la prea cinstitele patimi cele de mântuirea lumii şi să ne închinăm zilei Paştilor celei luminoase şi lumii de bucurie, celei numite Doamnă şi purtătoare de lumină.

La Laude

Punem **Stihiri** 8. Cântând: 4 Stihiri ale învierii, din Octoih, şi 4 podobii, din Triod, repetând pe cea dintâi; glasul al 4-lea:

Podobia: Ca pe un viteaz între mucenici...

Cu glasuri să strigăm şi cu cântări să slăvim cinstita Cruce, sărutându-o şi către dânsa să strigăm: prea cinstită Cruce, sfinţeşte sufletele şi trupurile noastre, cu

puterea ta, şi ne păzeşte nerăniţi de toată vătămarea potrivnicilor, pe cei ce ne închinăm ţie cu bună credinţă.

Apropiaţi-vă de scoateţi ape neîmpuţinate, care se toarnă înaintea voastră, prin darul Crucii. Iată că vedem pus înainte lemnul cel sfânt, izvorul darurilor cel adăpat cu sângele şi cu apa Stăpânului tuturor, cel ce s-a înălţat pe dânsa de bunăvoie şi a înălţat pe oameni.

Stih: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinaţi la aşternutul picioarelor lui, că sfânt este.

Întărirea Bisericii, puterea împăraţilor, lauda monahilor şi mântuirea tu eşti prea cinstită Cruce. Pentru aceasta închinându-ne ţie, ne luminăm astăzi inimile şi sufletele cu dumnezeiescul dar, al Celui ce s-a pironit pe tine şi a surpat puterea vicleanului şi blestemul l-a pierdut.

Stih: Iar Dumnezeu, Împăratul nostru, mai-nainte de veac a făcut mântuire în mijlocul pământului.

Repetă Stihira cea dintâi.

Apoi zicem **Stihul:** Scoală-Te Doamne Dumnezeul meu, înalţă-se mâna Ta, nu uita pe săracii Tăi, până în sfârşit.

Şi cântăm **Stihira** zilei, glasul al 8-lea, singur glasul: Domnul tuturor ne-a învăţat cu pildă, ca să ne ferim de gândul cel măreţ al fariseilor celor prea răi şi tuturor le-a arătat să nu gândească trufaş, mai mult decât se cade a gândi. Că însuşi făcându-se pildă şi asemănare, s-a micşorat pe sine până la Cruce şi la moarte. Deci, mulţumindu-i cu vameşul, să zicem: Dumnezeule, cela ce ai pătimit pentru noi şi fără patimă ai rămas, izbăveşte-ne pe noi de patimi şi mân-tuieşte sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *tot aceasta.* ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)***

Prea binecuvântată eşti...

Doxologia mare

Iar când încep cântăreţii să cânte: Slavă întru cel de sus lui Dumnezeu... Preotul se îmbracă în toate veșmintele cele preoțești (sau unde va fi mai mare, este dator cel mai mare să o facă) şi luând cădelniţa, cădeşte sfânta masă şi cinstita Cruce, apoi punându-o pe disc, iese pe partea stângă, pe uşa dinspre miazăroapte, mer-

gând înaintea lui cu două sfeşnice şi cu cădelniţa şi merge drept spre uşile împărăteşti; şi sfârşindu-se doxologia şi Aghiosul, zice Preotul: Cu înţelepciune drepţi..., Şi cântăm Troparul: Mântuieşte Doamne poporul Tău..., (de trei ori) Şi vine Preotul, purtând cinstita Cruce, înaintea sfintelor uşi şi fiind acolo gătit analog, pune deasupra lui cinstita Cruce, apoi luâdu-i acoperământul, cădeşte în chipul Crucii, în patru părţi.

Şi îndată, cântă **Troparul**, glasul al 6-lea: Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, şi sfântă învierea Ta slăvim. (de trei ori)

Apoi îl cântă şi stranele, cu glas mare, tot. (de trei ori)

De va fi în mânăstire. Egumenul sau locţiitorul său trece între preoţii slujitori şi fac împreună două metanii înaintea sfintei Cruci de pe analog. Apoi sărută sfânta Cruce, întâi cel mai mare şi pe urmă ceilalţi, încheind cu a treia metanie. Asemenea fac ceilalţi preoţi din strana dreaptă şi stângă, ca şi fraţii, închinându-se câte doi, după rânduială.

În timpul cât se închină fraţii, cântăreţii cântă aceste **Stihiri**, pe glasul al 2-lea: Veniţi credincioşii să ne închinăm lemnului celui de viaţă făcător, pe carele Hristos, Împăratul slavei, de bunăvoie mâinile tinzându-şi, ne-a înălţat la fericirea cea dintâi, pe care mai înainte vrăjmaşul, prin dulceaţă amăgindu-ne, a făcut să fim goniţi de la Dumnezeu. Veniţi credincioşilor, lemnului să ne închinăm, prin carele ne-am învrednicit a sfărâma capetele nevăzuţilor vrăjmaşi. Veniţi toate moştenirile neamurilor, Crucea Domnului cu cântări să o cinstim. Bucură-te, Cruce, scăparea cea desăvârşită a lui Adam celui căzut; întru tine prea credincioşii împăraţii noştri se laudă, căci cu puterea ta pe popoarele păgâne tare le supun. Pe tine acum cu frică creştinii sărutându-te, şi pe Dumnezeu Cel ce s-a pironit pe tine, îl slăvim grăind: Doamne, cel ce Te-ai răstignit pe dânsa, miluieşte-ne pe noi, ca un bun şi de oameni iubitor.

Altă **Stihiră**, glasul al 6-lea: Astăzi Stăpânul făpturii şi Domnul slavei pe Cruce s-a pironit şi în coastă s-a împuns, fiere şi oţet a gustat, dulceaţa Bisericii! Cu cunună de spini s-a încununat, cel ce acoperă cerul cu nori. Cu haină de ocară s-a îmbrăcat şi peste obraz s-a bătut cu mâna de ţărână, cel ce a zidit pe om cu mâna. Pe spate s-a bătut, cel ce îmbracă cerul cu nori. Scuipări şi răni a luat şi ocări şi pumni şi toate le-a răbdat pentru mine cel osândit, Mântuitorul meu şi Dumnezeu, ca să mântuiască lumea de înşelăciune, ca un milostiv.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul acelaşi*

Astăzi, cel neapropiat după fiinţă, mie apropiat s-a făcut şi a pătimit patimi, Cel ce m-a slobozit pe mine din patimi. Cel ce dă lumină orbilor, de buzele celor

fărădelege a fost scuipat şi şi-a dat spatele spre răni, pentru cei robiţi. Pe carele curata şi Maica lui pe Cruce văzându-L, cu durere a zis: Vai mie, Fiul meu! De ce ai făcut aceasta? Cel împodobit cu frumuseţea mai mult decât toţi oamenii, fără suflare şi fără podoabă Te arăţi, neavând chip, nici frumuseţe. Vai mie, lumina mea! Nu pot să Te văd adormit; la cele dinlăuntru mă rănesc şi cumplită sabie prin inima mea trece. Laud patimile Tale, închinu-mă milostivirii Tale, îndelung-răbdătorule, Doamne, slavă Ţie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *același glas*

Astăzi s-a plinit cuvântul proorocesc; că iată ne închinăm la locul unde au stătut picioarele Tale, Doamne. Şi din lemnul mântuirii gustând, slobozire din patimile păcatului am dobândit Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, unule Iubitorule de oameni.

Apoi, Ecteniile şi Otpustul.

Stihira Evangheliei, în pridvor, şi Ceasul întâi, la care se citeşte învăţătura lui Teodor Studitul şi Otpustul deplin.

La Liturghie

Fericirile glasului pe 6 şi din Canonul Crucii Cântarea a 3-a, pe 4. În loc de Sfinte Dumnezeule..., cântăm: Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, şi sfântă învierea Ta slăvim. Prochimenul Apostolului, glasul al 6-lea. Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta..., Stih: Către Tine, Doamne, voi striga, Dumnezeul meu să nu taci de către mine. Apostolul; din Epistola către Evrei. Aliluia, glasul al 4-lea: Adu-ți aminte de adunarea Tu, pe care o ai câştigat din început. Stih: Iar Dumnezeu, împăratul nostru, a făcut mântuire în mijlocul pământului. Evanghelia de la Marcu. Chinonicul: Însemnatu-s-a peste noi lumina feţei Tale, Doamne. Aliluia.

Canonul din Duminica a III-a a Sfântului şi marelui Post a Sfintei Cruci (Triod)

Canonul din Duminica a III-a a Sfântului şi marelui Post a Sfintei Cruci (Triod):

https://www.academia.edu/74898489/Paraclisul_Sfintei_Cruci

https://archive.org/details/canon-dum-3

****

facerea Sfântului părintelui nostru
Teodor Studitul

Cântarea 1-a

Irmos: Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare! Paştile Domnului, Paştile! Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pre noi cei ce cântăm cântare de biruinţă!

Ziua aceasta de prăznuire este că prin învierea lui Hristos moartea s-a arătat de-şartă; razele vieţii au răsărit, Adam sculându-se dănţuieşte cu bucurie; pentru acea-sta strigăm, cântând, cântare de biruinţă.

Ziua aceasta este a închinării cinstitei cruci; veniţi toţi la dânsa. Că revărsând ra-zele cele luminoase ale învierii lui Hristos, le pune înainte. Să o sărutăm deci, su-fleteşte bucurându-ne.

Arată-te Crucea Domnului cea mare; arată-mi acum dumnezeiescul chip al frumuseţii tale, învrednicindu-mă a fi închinător laudei tale; că strig către tine ca şi către o însufleţită şi te sărut.

Să laude cu un glas cerul şi pământul, că pusă este înaintea tuturor prea fericita Cruce, pe care pironindu-se trupeşte, Hristos s-a jertfit pe aceasta să o sărutăm, sufleteşte bucurându-ne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

O, Treime după feţe, Unime după chip, Părinte, Fiule şi Duhule; Unime întocmai puternică în sfat, în voinţă şi în stăpânirea puterii, păzeşte lumea Ta, pace dăruindu-i.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Neştiind nicicum ispită de bărbat, Fecioară, ai născut prunc fără sământă; şi prin acea prea curată naştere aduci pe Făcătorul tuturor, pe Hristos Dumnezeu. Deci pe Acela roagă-L, să împace toată lumea.

Catavasie: Dumnezeiescul Moise a însemnat mai înainte de demult în Marea Roşie, Crucea Ta când a trecut pe Israil, tăind marea cu toiagul, cântându-Ţi cântare de ieşire, Hristoase Dumnezeule.

Cântarea a 3-a

Irmos: Veniţi să bem băutură nouă, nu din piatră stearpă făcută cu minuni, ci din Izvorul nestricăciunii, din Hristos, cel ce a izvorât din mormânt, întru carele ne întărim.

Veniţi să cântăm cântare nouă, prăznuind pierzarea iadului; că Hristos s-a sculat din mormânt, omorând moartea şi mântuind toată lumea.

Veniţi credincioşilor să scoatem apă nu din fântâna care izvorăşte apă stricăcioasă, ci din izvorul luminării; închinându-ne Crucii lui Hristos, întru care ne şi lăudăm.

Sărutând acum Crucea Ta, pe care a închipuit-o oarecând Moise cu palmele, biruim Stăpâne, Hristoase, pe Amalic cel netrupesc şi ne şi mântuim prin ea.

Cu ochi şi cu buze curate, începând cântare de bucurie, să ne închinăm credicioşilor cu bucurie Crucii Domnului, întru cântări lăudându-o.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Pe un Dumnezeu fără început, în trei ipostasuri, cinstesc, pe cel nedespărţit după chipul ființei: Pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul cel viu, întru carele ne-am botezat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Moise a văzut de demult în rug, cu închipuire, taina ta, Curată; că precum pe acela văpaia nu l-a ars, aşa nici pântecele tău focul Dumnezeirii.

Catavasie: Întăreşte-mă, Stăpâne Hristoase, cu Crucea Ta pe piatra credinţei, ca să nu se clătească gândul meu de năvălirile răului vrăjmaş; că numai Tu însuţi eşti sfânt.

Sedealna, glasul al 6-lea: Crucea Ta, Doamne, s-a sfinţit, căci cu dânsa se fac tămăduirile celor bolnavi întru păcate; printr-însa cădem înaintea Ta, miluieşte-ne pe noi.

Stih: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinaţi aşternutului picioarelor lui, că Sfânt este.

Astăzi s-a plinit cuvântul proorocului; că iată ne închinăm la locul unde au stătut picioarele Tale, Doamne. Şi gustând din lemnul mântuirii, am aflat mântuire din patimile păcatului. Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule Iubitorule de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Numai cât s-a înfipt lemnul Crucii Tale, Hristoase, temeliile morţii s-au clintit, Doamne; că pe carele l-a înghiţit iadul cu poftă, l-a liberat cu cutremur. Arătat-ai nouă mântuirea Ta, sfinte; pentru care Te slăvim pe Tine, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, roagă pe Fiul tău, carele de bunăvoie s-a pironit pe Cruce şi a înviat din morţi, pe Hristos, Dumnezeul nostru, să mântuiască sufletele noastre.

Cântarea a 4-a

Irmos: La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeu grăitorul Avacum, să stea împreună cu noi şi să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit luminat: astăzi este mântuirea lumii, că a Înviat Hristos, ca cel atotputernic.

Iată a înviat Hristos! zis-a îngerul mironosiţelor femei; nu plângeţi; ci mergând spuneţi apostolilor: Bucuraţi-vă! Astăzi este mântuirea lumii; tirania vrăjmaşului a pierit cu moartea.

Bucuria cea pentru închinarea Crucii Tale, cea purtătoare de viaţă, astăzi întâmpinându-o Hristoase, întâmpinare facem prea sfintelor Tale patimi, pe care le-ai suferit pentru mântuirea lumii, Mântuitorule, ca un puternic a toate.

Astăzi se face bucurie în cer şi pe pământ, că se arată lumii semnul lui Hristos, întreit fericita Cruce; că aceasta punându-se înainte, izvorăşte celor ce se închină ei dar pururea curgător.

Ce-ţi vom aduce Ţie, Hristoase? Că ne-ai dat cinstita Cruce să ne închinăm ei, pe care s-a vărsat sângele Tău cel prea sfânt şi s-a ţintuit trupul Tău cu piroane; pe care acum sărutându-o îţi mulţumim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Laud trei ipostasuri ale unei Dumnezeiri, ale firii adică celei singure prin sine fără despărţire; mărturisind pe Tatăl fără început, pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, o Domnie pe un scaun, o împărăţie întocmai, o Stăpânie veşnică.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Numai tu, curată, te-ai arătat între femei odor prea minunat, lucru înfricoşat; că tu ai înnoit firea, născând fără sământă, rămânând iarăşi Fecioară ca şi mai-nainte; că Cel ce s-a născut din tine este Dumnezeu adevărat.

Catavasie: Pe Cruce văzându-Te pe Tine, puternice, luminătorul cel mare de cutremur cuprinzându-se, şi-a strâns şi şi-a ascuns razele şi toată zidirea, a lăudat, cu frică, îndelungă răbdarea Ta; că s-a umplut, pământul de lauda Ta.

Cântarea a 5-a

Irmos: Să mânecăm cu mânecare adâncă şi în loc de mir, cântare să aducem Stă-pânului, şi să vedem pe Hristos, Soarele dreptăţii, tuturor viaţă răsărind.

Răsărit-ai din mormânt lumii, lumina cea neapusă, strălucind nestricăciune şi micşorând, Doamne, mâhnirea cea de moarte din marginile lumii, ca un îndurat.

Să ne apropiem curăţiţi cu postul, cu căldură să sărutăm lemnul cel prea sfânt cu laude; pe carele Hristos răstignindu-se, a mântuit lumea ca un milostiv.

Dănțuiesc cu veselie astăzi Cetele îngerilor, pentru închinarea Crucii Tale; căci cu dânsa ai sfărâmat taberele dracilor, Hristoase, mântuind neamul omenesc.

Alt Rai s-a cunoscut, Biserica, ca şi cel mai dinainte, având lemn purtător de viață, Crucea Ta, Doamne, din care prin atingere luăm nemurire.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Trei împreună fără de început slăvesc, pe un Dumnezeu întru o fiinţă; pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul, o lumină întreit strălucitoare, o împărăţie întocmai stăpânitoare, în unime neamestecată.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născut-ai după legea firii, dar mai presus de lege; că numai naşterea ta a fost fără de sământă. Felul naşterii tale este înfricoşat şi gândindu-se, Ceea ce eşti cu totul fără prihană.

Catavasie: Mânecând, Te lăudăm pe Tine, Mântuitorule îndurate, aflând pace prin Crucea Ta, prin care ai înnoit neamul omenesc, ducându-ne pe noi la lumină neînserată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Pogorâtu-Te-ai întru cele mai de jos ale pământului, şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice, care ţineau pe cei legaţi, Hristoase, şi a treia zi, precum Iona din chit, ai înviat din mormânt.

Sfărâmând moartea, Hristoase, ai înviat ca un împărat, chemându-ne pe noi din cămările iadului, spre desfătarea Împărăţiei Cerurilor, în pământul nemuririi.

Bucurându-ne întru cântări dumnezeieşti, să strigăm lui Dumnezeu credincioşii, sărutând Crucea Domnului; că izvorăşte izvor de sfinţenie tuturor celor din lume.

Se plineşte glasul scriitorului de cântări: Că iată ne închinăm aşternutului prea curatelor Tale picioare, Atotputernice, cinstitei cruci, lemnului celui prea dorit.

Lemnul pe carele l-a văzut băgat în pâinea Ta proorocul cel plângător, adică Crucea Ta îndurate sărutându-o, lăudăm legăturile Tale, îngroparea, suliţa şi piroanele.

Sfânta Cruce, pe care ai primit, Hristoase, să o porţi pe umeri şi să Te înalţi pe dânsa şi cu trupul să Te răstigneşti, sărutându-o, luăm putere asupra nevăzuţilor vrăjmaşi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Unime în trei feţe o laud şi Treimii întru o fiinţă mă închin; unui Dumnezeu, unime întreită, unei lumini întreit strălucitoare, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Minune mai mare decât toate minunile întru tine s-a arătat, Ceea ce eşti mieluşea neîntinată. Că ai născut pe Mielul, cel ce a şters păcatul lumii. Pe carele roagă-L cu dinadinsul, pentru cei ce te laudă pe tine.

Catavasie: Chipul dumnezeieştii cruci, Iona mai-nainte l-a însemnat în pântecele chitului, cu palmele întinse, şi a ieşit din fiară, mântuindu-se cu puterea Ta Cuvântule.

Condac glasul al 7-lea: Nu mai păzeşte încă sabia cea de văpaie uşa Edenului. Că într-însa a venit prea slăvită legătură, lemnul Crucii; acul morţii şi biruinţa iadului s-a gonit; că de faţă ai stătut Mântuitorul meu, strigând celor din iad: Intraţi iarăşi în Rai.

Icos: Trei cruci a înfipt Pilat în Golgota: două tâlharilor şi una Dătătorului de viață. Pe care, văzându-o iadul, a zis celor de jos: O, slugile mele şi puterile mele, cine este cel ce a înfipt piron în inima mea? Cu suliţă de lemn m-a împuns fără de veste şi mă rup. La cele dinlăuntru ale mele mă doare, pântecele meu se chinuiește, sim-ţirile îmi tulbură duhul şi mă silesc a lepăda din mine pe Adam şi pe cei din Adam, care îmi sunt daţi prin lemn; că lemnul pe ei iarăşi îi duce în Rai.

Cântarea a 7-a

Irmos: Cel ce a izbăvit pe tineri din cuptor, făcându-se om, pătimeşte ca un muritor, şi prin patimă pe cel muritor îl îmbracă în podoaba nestricăciunii, Cel ce Unul este binecuvântat Dumezeul părinţilor şi prea slăvit.

Înviat-ai din mormânt a treia zi, Doamne, ca cel ce doarme, ucigând pe portarii iadului cu dumnezeiasca putere şi ai sculat pe strămoşii cei de demult, Dumnezeul părinţilor, Cel ce însuţi eşti binecuvântat şi prea slăvit.

Dănţuind cu alăuta de cântări, să ne bucurăm astăzi popoare întru închinarea Crucii, slăvind pe Hristos, cel ce s-a răstignit pe dânsa, pe Dumnezeul părinţilor, Cel singur binecuvântat şi prea slăvit.

Cela ce ai arătat organul morţii vistierie de viață, pe care lumea o sărută, adică Crucea Ta, împărate al tuturor; sfinţeşte pe cei ce se închină ei, Dumnezeul părinţilor, Cela ce însuţi eşti binecuvântat şi prea slăvit.

Cela ce însuţi eşti milostiv şi îndurat, Iisuse, luminează, sfinţeşte pe cei ce se închină cu credinţă Crucii Tale şi dumnezeieştilor patimi; Dumnezeul părinţilor, Cel ce Însuţi eşti binecuvântat şi prea slăvit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

Laud unimea, Dumnezeirea cea în trei ipostasuri; că lumină este Tatăl, lumină Fiul, lumină Duhul, rămânând lumină nedespărţită după unimea cea firească şi cu trei raze ale feţelor strălucind.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Tu eşti propovăduirea cea cu multe numiri a tuturor proorocilor; că uşă a lui Dumnezeu, năstrapă de aur, pământ sfânt te-ai arătat, Fecioară dumnezeiască mireasă, născând cu trup pe Iisus Hristos, Dumnezeul părinţilor, cel prea slăvit.

Catavasie: Cela ce ai mântuit pe tineri din văpaie, ai venit pe pământ luând trup şi pe Cruce pironindu-Te, mântuire ne-ai dăruit nouă, Hristoase, cel singur binecuvântat, Dumnezeul părinţilor şi prea slăvit.

Cântarea a 8-a

Irmos: Această numită şi sfântă zi, una a sâmbetelor, Împărătească şi Doamnă, al praznicilor praznic şi sărbătoare este a sărbătorilor, întru care binecuvântăm pre Hristos întru toţi vecii.

Pentru ce ţineţi acum miresme în mâini şi pe cine căutaţi? Cel ce s-a arătat acum femeilor la mormânt, a strigat: S-a sculat Hristos, Dumnezeul nostru, ridicând firea noastră cea omenească din temniţele iadului.

Bucură-te, lemn de trei ori fericit şi dumnezeiesc, Cruce, lumina celor din întuneric, care arăţi mai înainte cu strălucirea ta razele învierii lui Hristos, în lumea cea cu patru părţi; învredniceşte pe toţi credincioşii să ajungă Paştile.

Tot în această zi miros miresmele dumnezeiescului vas de mir, lemnul cel cu mireasmă de viaţă, Crucea lui Hristos. Să mirosim mirosul cel de Dumnezeu însuflat, închinându-ne ei cu credinţă în veci.

Vino Eliseie proorocule, spune de faţă ce lemn a fost acela pe care l-ai băgat în apă? Crucea lui Hristos, prin care ne-am tras din adâncul stricăciunii, închinându-ne ei cu credinţă în veci.

Mai-nainte închipuind Iacov de demult Crucea Ta, s-a închinat vârfului dumnezeiescului toiag al lui Iosif, cunoscându-o mai-nainte a fi aceasta sceptrul cel înfricoşat al împărăţiei Tale, Hristoase; căreia acum ne închinăm cu credinţă în veci.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

O fiinţă în trei feţe slăvesc, fără amestecare, câte treie osebite după ipostasuri; că după chipul firii nu despart pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Duhul; că un Dumnezeu este peste toate în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Tu una dumnezeiască mireasă, Marie, te-ai arătat între maici Fecioară, născând fără bărbat pe Mântuitorul Hristos şi păzind pecetea curăţiei; pe tine te fericim credincioşii în veci.

Catavasie:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

În groapa leilor aruncat fiind oarecând marele între prooroci Daniil, mâinile, în chipul Crucii întinzându-şi, nevătămat s-a păzit de mâncarea acelora; binecuvântând pe Hristos în veci.

Cântarea a 9-a

Irmos: Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum şi te bucură Sioane; iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veseleşte-te întru Învierea Celui născut al tău.

În mormânt Te-ai pogorât, dătătorule de viață, Dumnezeule, şi ai sfărâmat toate încuietorile şi zăvoarele şi pe morţi i-ai înviat, care strigau: Slavă învierii Tale, Hristoase Mântuitorule, Atotputernice.

Mormântul Tău, Hristoase, mi-a izvorât viață; că venind Tu de faţă cel ce ţii viaţa, ai strigat celor ce locuiau în mormânturi: Cei din legături dezlegați-vă, că Eu am venit în lume răscumpărare.
Să salte cu laude toate lemnele pădurii, văzând lemnul Crucii, cel de un nume cu dânsele, sărutându-se astăzi; pe carele Hristos şi-a înălţat capul, precum profeţeşte dumnezeiescul David.

Eu, cel ce am murit prin pom, te-am aflat pe tine pom de viață, purtătoare de Hristos, Crucea mea, păzitoarea mea cea nebiruită, puterea cea tare asupra dracilor; ţie mă închin astăzi strigând: Sfinţeşte-mă cu mărirea ta.

Veseleşte-te, bucură-te Biserica lui Dumnezeu, închinându-te astăzi de trei ori fericitului lemn al prea sfintei Cruci a lui Hristos, căreia slujesc Cetele îngereşti, şi cu frică îi stau înainte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, a Treimii

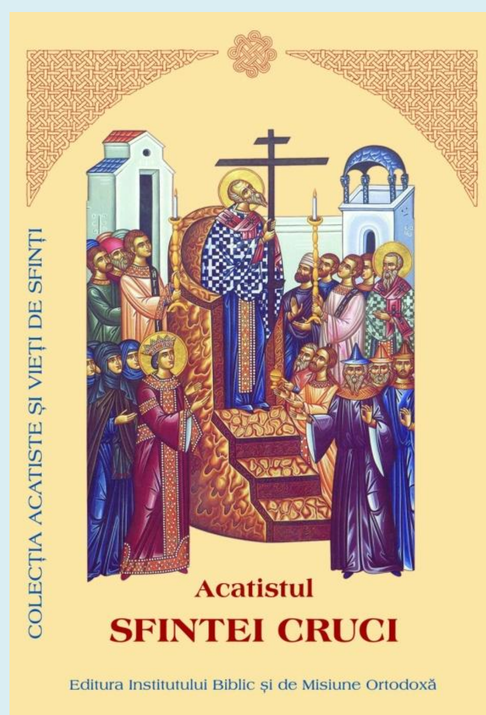
Închinu-mă Ţie, Dumnezeire sfântă, Treime după feţe, Unime după fire, Tatălui şi Fiului şi Duhului Sfânt, unei Stăpânii şi unei împărăţii, care stăpâneşte toate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Tu eşti Fecioară muntele cel mare, întru carele s-a sălăşluit Hristos, precum strigă dumnezeiescul David; prin care noi ne-am înălţat de pe pământ la cer, făcându-ne fii prin Duhul, întru tot fericită.

Catavasie: O, Maică Fecioară şi adevărată Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ai născut fără sământă pe Hristos, Dumnezeul nostru, cel ce s-a înălţat cu trupul pe Cruce, toţi credincioşii îl slăvim şi te mărim acum după vrednicie.

Acatistul Sfintei Cruci

Sfânta Cruce este unul dintre cele mai vechi simboluri creștine, cu profunde semnificații teologice. Zilele de miercuri şi vineri fiind închinate Pătimirilor Domnului, credincioşii ortodocşi obişnuiesc să citească Acatistul Sfintei Cruci , alcătuit în veacul al XVIII-lea de eruditul vlah Nicolae Velara. Acest imn aminteşte trei evenimente majore:

⇒ *Răstignirea lui Hristos,*
⇒ *arătarea Crucii pe cer Sfântului împărat Constantin şi*
⇒ *aflarea lemnului Crucii de către Sfânta împărăteasă Elena.*

Astfel, Acatistul Sfintei Cruci este, totodată, rugăciune ortodoxă de laudă și rugăciune de ajutor în primejdii și necazuri.

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede, Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfintei Cruci - Arhidiacon Vlad Rosu:
https://www.youtube.com/watch?v=RikiEGzrErQ

(Audio) Acatistul Sfintei Cruci - Înregistrare realizată la Catedrala Mitropolitană din Iași:
https://doxologia.ro/cantari/audio-acatistul-sfintei-cruci

***

Troparul Sfintei Cruci: Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta; biruință bine credincioșilor creștini asupra celui potrivnic dăruiește și cu Crucea Ta păzește poporul Tău.

&&&

Condacul 1
O, de trei ori fericită şi prea cinstită Cruce, ţie ne închinăm credincioşii şi te mărim, veselindu-ne de dumnezeiasca ta înălţare. Ca o pavază şi armă nebiruită, ocroteşte şi acoperă cu darul tău pe cei ce cântă: ***Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!***

Icosul 1

Îngerii din cer în chip nevăzut înconjoară cu frică Crucea cea de viaţă purtătoare şi văzând-o cum împarte acum cu strălucire credincioşilor har de lumină dătător, se înspăimântează şi-i stau înainte zicând către dânsa unele ca acestea:
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a lumii;
Bucură-te, slava Bisericii;
Bucură-te, căci izvorăşti tămăduiri cu îndestulare;
Bucură-te, căci luminezi marginile lumii;
Bucură-te, Lemn de viaţă mirositor şi vistieria minunilor;
Bucură-te, prea fericită şi de daruri dătătoare;
Bucură-te, căci eşti dumnezeiesc aşternut picioarelor;
Bucură-te, căci te-ai aşezat spre închinarea tuturor;
Bucură-te, pahar plin de curată băutură;
Bucură-te, luminător al strălucirii celei de sus;
Bucură-te, cea prin care se binecuvântează zidirea;
Bucură-te, cea prin care este închinat Ziditorul;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 2-lea
Văzându-se Elena pe sineşi întru dorire, a zis împăratului cu îndrăznire: lucrul cel prea dorit sufletului tău se arată prea de bucurie osârdiei mele; căutând însă arma cea biruitoare pentru tine, precum zici, cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea
Cunoştinţa cea necunoscută mai înainte, împărăteasa, cunoscând-o, a strigat către cei ce slujeau: “Din sânurile pământului siliţi-vă în grabă a afla şi Crucea a mi-o da!”, către care privind cu frică a zis, cântând aşa:
Bucură-te, semnul adevăratei bucurii;
Bucură-te, izbăvirea vechiului blestem;
Bucură-te, comoară, pentru zavistie în pământ ascunsă;
Bucură-te, ceea ce te-ai arătat cu stele închipuită;
Bucură-te, cinstită Cruce cu împătrite raze în chipul focului;
Bucură-te, scară pe înălţime rezemată, mai înainte oarecând arătată;
Bucură-te, lumina îngerilor cea cu alinare închipuită;
Bucură-te, rana demonilor cea mult suspinată;
Bucură-te, odor veselitor al Cuvântului;
Bucură-te, stingătoarea focului rătăcirii;
Bucură-te, cinstită Cruce, apărătoare a deznădăjduiţilor;
Bucură-te, tare apărătoare a celor ce bine călătoresc;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 3-lea

Puterea Lemnului s-a arătat atunci, spre adevărata încredinţare a tuturor şi pe cea fără de glas şi moartă, spre viaţă a sculat-o şi iată înfricoşătoarea privire a celor ce vor a culege mântuire, când cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Având Elena arma cea nebiruită, a alergat către fiul său, iar el, tare săltând îndată, Crucea cea prea mare cunoscând-o, se bucura şi cu săltările ca şi cu nişte cântări, zicea către dânsa unele ca acestea:
Bucură-te, cinstită Cruce, vasul Luminii;
Bucură-te, cinstită Cruce, vistieria Vieţii;
Bucură-te, dătătoarea darurilor Duhului;
Bucură-te, limanul cel neînviforat al celor ce călătoresc pe mare;
Bucură-te, masă care ţii ca pe o Jertfă pe Hristos;
Bucură-te, viţă care porţi Strugurele cel copt care dă vinul cel tainic:
Bucură-te, căci păzeşti sceptrurile împăraţilor;
Bucură-te, căci zdrobeşti capetele balaurilor;
Bucură-te, strălucită cunoştinţă a credinţei;
Bucură-te, păzitoarea a toată lumea.
Bucură-te, binecuvântarea lui Dumnezeu către muritori;
Bucură-te, mijlocirea către Dumnezeu a celor muritori;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 4-lea

Dumnezeiasca râvnă întru sineşi luând Elena, cu osârdie a căutat şi a aflat Crucea care în pământ era ascunsă şi pe cer împăratului se arătase, pe care lăudând-o a zis: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

În chipul soarelui s-a arătat Crucea în lume şi toţi de luminare umplându-se şi ca şi către o stea alergând, o văd pe aceasta ca pe o pricinuitoare de bunătăţi, în mâinile cele sfinte înălţată, pe care lăudând-o au zis:
Bucură-te, raza Soarelui Celui gândit;
Bucură-te, izvorul Mirului Celui nedeşertat;
Bucură-te, chemarea lui Adam şi a Evei;
Bucura te, omorârea stăpânitorilor iadului;
Bucură-te, căci înălţându-te, împreună acum şi pe noi ne înalţi;
Bucură-te, căci închinându-te pe suflete le sfinţeşti;
Bucură-te, lauda apostolilor cea în lume propovăduită;
Bucură-te, tăria nevoitorilor cea prea iubită;
Bucură-te, cinstita Cruce, mustrarea evreilor;
Bucură-te, lauda credincioşilor;
Bucură-te, cea prin care s-a surpat iadul;
Bucură-te, cea prin care a răsărit darul;

Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 5-lea

Lemnul cel de Dumnezeu dăruit, privindu-l noi toţi, la acoperământul lui acum să alergăm şi ca pe o armă ţinându-l, printr-însul să biruim taberele vrăjmaşilor şi pipăind pe Cel nepipăit, cu bucurie să cântăm Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Văzut-a lumina din cer marele Constantin, arătându-se semnul Crucii cu stele, întru care şi biruind mulţimea vrăjmaşilor, s-a sârguit de a descoperit lemnul Crucii şi a zis către dânsul unele ca acestea:
Bucură-te, marginea sfatului celui negrăit;
Bucură-te, tăria poporului celui binecuvântat;
Bucură-te, cel ce înfrângi taberele vrăjmaşilor;
Bucura te, cel ce arzi cu văpaia pe demoni;
Bucură-te, sceptrul ceresc al împărăteştii oşti;
Bucură-te, arma nebiruită a iubitoarei de Hristos oşti;
Bucură-te, ceea ce dobori sprânceana barbarilor;
Bucură-te, ceea ce ocârmuieşti sufletele oamenilor;
Bucură-te, izbăvitoarea multor răutăţi;
Bucură-te, dăruitoarea multor bunătăţi;
Bucură-te, cea prin care saltă purtătorii de Hristos;
Bucură-te, cea prin care iudeii se tânguiesc;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 6-lea

Scară până la cer s-a făcut Crucea Domnului, pe toţi suindu-i de la pământ către înălţimea cerului, ca să locuiască împreună şi totdeauna cu cetele îngerilor, lăsând pe cele ce sunt acum ca pe cele ce nu sunt şi ştiind ei a cânta: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Lumină, Mântuitorule, strălucind peste toţi cei din iad, ai luminat pe cei ce zăceau jos; iar portarii iadului, nesuferind raza Ta, ca nişte morţi au căzut şi cei ce s-au izbăvit de dânşii, acum, văzând Crucea, cântă aşa:
Bucură-te, învierea celor omorâţi;
Bucură-te, izbăvirea celor ce se tânguiesc;
Bucură-te, deşertarea vistieriilor iadului;
Bucură-te, câştigarea desfătării Raiului;
Bucură-te, toiag care ai afundat oastea egipteană;
Bucură-te, căci iarăşi pe poporul israelit l-ai adăpat;
Bucură-te, lemn însufleţit, a tâlharului mântuire;
Bucură-te, trandafir bine mirositor, a binecredincioşilor mirosire;
Bucură-te, hrana celor ce flămânzesc întru Duhul;

Bucură-te, pecetea pe care oamenii au luat-o;
Bucură-te, cinstită Cruce, uşa tainelor;
Bucură-te, cea prin care se revarsă râuri dumnezeieşti;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 7-lea
Lui Moise te-ai dat ca un toiag, vrând a mântui prea mult truditul neam din stricăciune, dar te-ai cunoscut lui şi semn dumnezeiesc. Pentru aceea s-a înspăimântat de tăria ta, Cruce cinstită, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea
Cel ce de demult a dat lege văzătorului de Dumnezeu în Sinai, de voie pe Cruce s-a pironit pentru cei fără de lege, de bărbaţii cei fără de lege şi blestemul cel vechi al legii l-a dezlegat, ca puterea Crucii văzând-o toţi acum să cânte:
Bucură-te, ridicarea celor căzuţi;
Bucură-te, îndreptarea celor robiţi de patimile lumeşti;
Bucură-te, înnoirea învierii lui Hristos;
Bucură-te, dumnezeiasca desfătare a monahilor;
Bucură-te, copac bine înfrunzit sub care se adăpostesc credincioşii;
Bucură-te, Lemn de prooroci grăit a fi pe pământ sădit;
Bucură-te, ajutorul Împărăţiei împotriva vrăjmaşilor;
Bucură-te, apărare tare a cetăţii;
Bucură-te, a Dreptului Judecător arătare;
Bucură-te, a greşiţilor osândire;
Bucură-te, cinstită Cruce, sprijinirea sărmanilor;
Bucură-te, cinstită Cruce, îmbogăţirea săracilor;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 8-lea
Străină minune văzând, străină viaţă să vieţuim, mintea la cer înălţând-o; că pentru aceasta Hristos pe Cruce s-a pironit şi cu trupul a pătimit, vrând a-i trage la Sine pe cei ce cântă Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea
Întreg a venit din înălţime, avându-şi cu Sine Dumnezeirea, singur Cuvântul cel mai înainte de veacuri şi născându-Se din Fecioara Maică şi lumii arătându-Se om smerit şi Crucea primind, a făcut vii pe cei ce cântă Lui:
Bucură-te, cinstită Cruce, arma păcii;
Bucură-te,, semnul călătorilor;
Bucură-te, înţelepciunea şi întărirea celor ce se mântuiesc;
Bucură-te, nebunia şi sfărâmarea celor ce dosădesc;
Bucură-te, răsad bine rodit, nemuritor şi de viaţă purtător;
Bucură-te, floare, care ai înflorit mântuirea noastră;

Bucură-te, căci împreunezi pe cele de pe pământ cu cele de sus;
Bucură-te, căci luminezi inimile celor de jos;
Bucură-te, cea prin care stricăciunea s-a stricat;
Bucură-te, cea prin care mâhnirea s-a pierdut;
Bucură-te, bogăţia bunătăţilor celor înmiite;
Bucură-te, lauda credincioşilor cea de mii de ori numită;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 9-lea
A căzut tabăra demonilor cea cu tot felul de săgeţi într-armată şi neamul evreilor s-a ruşinat, văzând ei că de către toţi cu dor Crucea este închinată şi că de-a pururea izvorăşte tămăduiri celor ce cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea
Râurile cugetelor celor de rea credinţă s-au oprit, fiind pironit pe lemn Tu, Hristoase, căci, cu adevărat nu se pricep cum şi cruce ai suferit şi de stricăciune ai scăpat, iar noi, Învierea slăvind-o, cântăm:
Bucură-te, înălţimea înţelepciunii lui Dumnezeu;
Bucură-te, adâncimea Proniei Lui;
Bucură-te, necunoştinţa necuvântătorilor bârfitori;
Bucura te, pierderea nebunilor de stele vrăjitori;
Bucura te, câci arăţi învierea lui Hristos;
Bucură-te, câci pătimirile Lui le înnoieşti;
Bucură-te, ceea ce călcarea de poruncă a celor dintâi zidiţi ai dezlegat-o;
Bucură-te, ceea ce intrările Raiului le-ai deschis;
Bucură-te, cinstită Cruce, cea de toţi cei dreptcredincioşi cinstită;
Bucură-te, a neamurilor celor necredincioase potrivnică;
Bucură-te, cinstită Cruce, doctorul celor ce bolesc;
Bucură-te, de-a pururea ajutătoare a celor ce se roagă ţie;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 10-lea
Lumea vrând a o mântui, împodobitorul lumii la dânsa S-a pogorât în chip de negrăit şi întrupat fiind, Crucea a suferit şi pentru noi pe toate ca noi le primeşte; pentru aceea şi izbăvindu-ne pe noi, de la toţi aude: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea
Zid nebiruit şi dumnezeiesc al lumii te înţelegem, o, purtătoare de viaţă Cruce, că Făcătorul cerului şi al pământului pe tine gătindu-te, Îşi întinde mâinile - străină auzire - şi pe toţi învaţă a cânta:
Bucură-te, temeiul dreptei credinţe;
Bucură-te, biruinţa creştinilor;
Bucură-te, căci pe Amalec cel gândit l-ai înfrânt;

Bucură-te, căci de mâinile lui Iacov mai înainte te-ai închipuit;
Bucură-te, căci tu umbrele cele prea vechi le-ai înnoit;
Bucură-te, căci tu glasurile cele de prooroci grăite le-ai împlinit;
Bucură-te, căci ai purtat pe Mântuitorul tuturor;
Bucură-te, căci ai stricat pe stricătorul sufletelor;
Bucură-te, cea prin care cu îngerii ne-am unit;
Bucură-te, cea prin care cu lumina ne-am strălucit;
Bucură-te, căci cinstindu-te, ţie ne închinăm;
Bucură-te, căci strigând, ţie glăsuim;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 11-lea
Cântarea toată se micşorează, vrând a urma mulţimii minunilor tale, fiindcă de-ţi vom aduce ţie, o, prea cinstită Cruce, mulţime de laude, nimic vrednic nu împlinim, faţă de cele ce ne-ai dat nouă, dar cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea
Strălucire de lumină dătătoare, celor ce sunt întru întuneric se dăruieşte Crucea aceasta de viaţă dătătoare, căci lumina cea nematerialnică a primit-o şi spre dumnezeiasca cunoştinţă pe toţi povăţuieşte şi înălţându-se acum, pe mintea noastră o înalţă a cânta acestea:
Bucură-te, luminătorul cel ce te arăţi celor ce sunt întru întuneric;
Bucură-te, stea, care străluceşti lumea;
Bucură-te, fulger, care orbeşti pe ucigaşii lui Hristos;
Bucură-te, trăznet, care slăbănogeşti pe cei necredincioşi;
Bucură-te, căci ai strălucit cetele dreptmăritorilor;
Bucură-te, căci ai risipit capiştele idolilor;
Bucură-te, cea al cărei chip din cer s-a arătat;
Bucură-te, cea al cărei dar pe vicleşuguri le-a gonit;
Bucură-te, ceea ce însemnezi omorârea trupului;
Bucura te, ceea ce omori pornirea patimilor;
Bucură-te, pe care Hristos s-a răstignit;
Bucură-te, prin care toată lumea s-a mântuit;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 12-lea
Har voind Hristos a da oamenilor, mâinile pe lemn îşi întinde şi neamurile toate împreună le cheamă şi Împărăţia Cerurilor o dă tuturor celor ce cu vrednicie şi cu credinţă cântă cântarea: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Cântând cântarea ta, te lăudăm cu dor pe tine lemnul Domnului ca pe un însufleţit; căci pironindu-se cu trupul pe tine, Cel ce stăpâneşte peste puterile cele de sus ne-a sfinţit, ne-a mărit şi ne-a învăţat a zice acestea:
Bucură-te, cinstită Cruce, arma cea înţelegătoare;
Bucură-te, sfânta privire a Sfinţilor;
Bucură-te, înainte-propovăduirea proorocilor şi a drepţilor;
Bucură-te, purtătoare de lumină, meşteşugire a lui Hristos;
Bucură-te, frumuseţea şi cununa dreptcredincioşilor ocârmuitori;
Bucură-te, stăpânirea şi întărirea cuvioşilor preoţi;
Bucură-te, podoaba cea prea lăudată a adevărului;
Bucură-te, începutul cel prea bun al mântuirii;
Bucură-te, strălucirea cea luminată a tuturor;
Bucură-te, izgonirea agarenilor;
Bucură-te, făclie a luminii celei nestricate;
Bucură-te, veselia sufletului meu;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, întru tot cântat Lemn, pe care a fost răstignit Hristos, Cuvântul cel mai sfânt decât toţi Sfinţii, primind rugăciunile noastre, de toată primejdia pe toţi izbăveşte-ne şi de chinurile veşnice scapă pe cei ce cântă lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1
Îngerii din cer în chip nevăzut înconjoară cu frică Crucea cea de viaţă purtătoare şi văzând-o cum împarte acum cu strălucire credincioşilor har de lumină dătător, se înspăimântează şi-i stau înainte zicând către dânsa unele ca acestea:
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a lumii;
Bucură-te, slava Bisericii;
Bucură-te, căci izvorăşti tămăduiri cu îndestulare;
Bucură-te, căci luminezi marginile lumii;
Bucură-te, Lemn de viaţă mirositor şi vistieria minunilor;
Bucură-te, prea fericită şi de daruri dătătoare;
Bucură-te, căci eşti dumnezeiesc aşternut picioarelor;
Bucură-te, căci te-ai aşezat spre închinarea tuturor;
Bucură-te, pahar plin de curată băutură;
Bucură-te, luminător al strălucirii celei de sus;
Bucură-te, cea prin care se binecuvântează zidirea;
Bucură-te, cea prin care este închinat Ziditorul;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul 1

O, de trei ori fericită şi prea cinstită Cruce, ţie ne închinăm credincioşii şi te mărim, veselindu-ne de dumnezeiasca ta înălţare. Ca o pavază şi armă nebiruită, ocroteşte şi acoperă cu darul tău pe cei ce cântă: ***Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!***

Iar la urmă se citeşte această rugăciune:

Rugăciune

Doamne Iisuse Hristoase, dulce Mântuitorul sufletului meu, mărturisesc înaintea Ta, întru această zi a răstignirii Tale, în care ai pătimit şi ai luat moarte pe Cruce pentru păcatele noastre, că eu sunt cel ce Te-am răstignit cu păcatele mele cele multe şi cu fărădelegile mele cele rele. De aceea mă rog bunătăţii Tale celei nemărginite, ca să mă faci şi pe mine părtaş sfintelor Tale Patimi, cinstitelor răni şi morţii Tale celei de viaţă făcătoare, pentru ca să mă învrednicesc, prin darul Tău, să câştig şi eu asemenea Ţie, pentru dragostea Ta, precum Tu cel milostiv le-ai răbdat pentru mântuirea mea, întărindu-mă pururea cu aceeaşi putere şi răbdare ce ai avut când Te-au răstignit nemulţumitorii evrei.

De aceea întăreşte-mă, Doamne, ca să pot ridica cu bucurie de astăzi înainte Crucea Ta cu deplină pocăinţă, întristarea morţii Tale să o simt, precum au simţit-o Preasfânta Ta Maică, ucenicii Tăi şi mironosiţele femei. Şi-mi înviază simţirile mele cele sufleteşti, ca să cunoască moartea Ta, precum ai făcut de Te-au cunoscut şi zidirile cele neînsufleţite, care s-au mişcat la răstignirea Ta, precum Te-a cunoscut tâlharul cel credincios pe care, rugându-se Ţie, l-ai primit în Rai. Dă-mi, Doamne şi mie, tâlharului celui rău, darul Tău, precum ai dat atunci

aceluia şi iartă păcatele mele pentru sfintele Tale Patimi şi mă primeşte prin pocăinţă împreună cu el în Rai, ca un Dumnezeu şi ziditor ce-mi eşti.

Asemenea fă cu toţi creştinii, vii şi morţi, precum se roagă Ţie în toate zilele Sfânta Biserică şi le lasă lor toate păcatele şi-i învredniceşte pe ei de împărăţia Ta şi să vadă lumina Ta şi să mărească slava Ta.

Mă închin Crucii Tale, Hristoase şi zic către dânsa: Slavă ei pentru dragostea Ta!
Bucură-te, prea cinstită Cruce a lui Hristos, căci prin tine s-a mântuit lumea, ridicând asupra ta pe Iisus ţintuit.
Bucură-te, pom prea mărit, pentru că Tu ai ţinut rodul vieţii ce ne-a mântuit din moartea păcatului.
Bucură-te, toiagul cel tare ce ai sfărâmat uşile iadului.
Bucură-te, cheia împărătească ce ai deschis uşa Raiului.

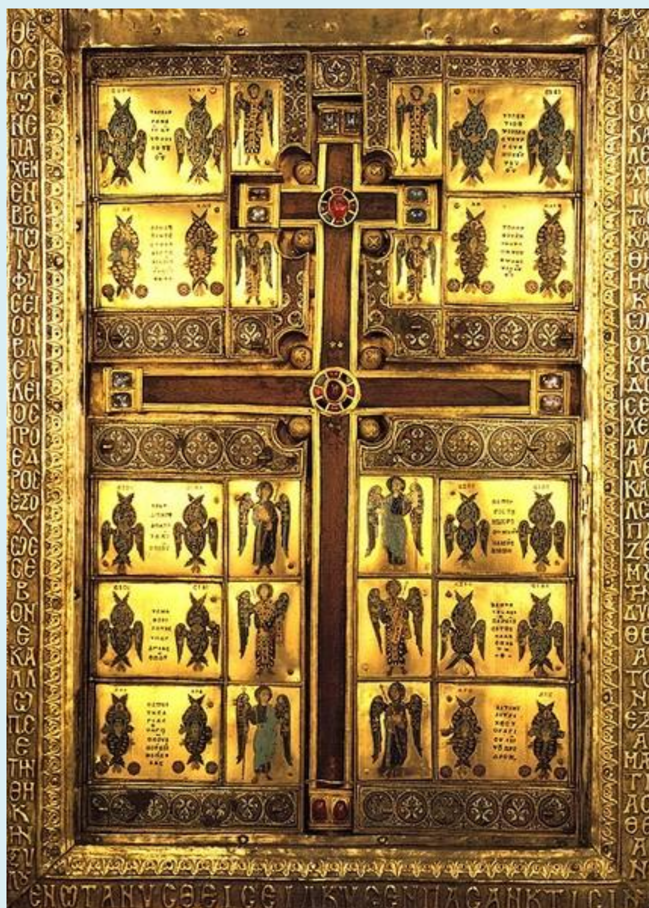
Mă bucur şi eu, pentru că văd pe vrăjmaşii Tăi surpaţi, iar pe prietenii Tăi că împărăţesc în ceruri, pe vrăjmaşii Tăi biruiţi de puterea Ta, iar pe creştinii ce Ţi se închină, înarmaţi cu puterea Ta.

O, Hristoase, Răstignitul meu, câte ai pătimit pentru noi, câte răni, câte scuipări, câte batjocuri şi ce necinste ai răbdat pentru păcatele noastre, pentru ca să ne dai pildă de adevărată răbdare! De aceea cum pot eu să fug de Cruce, văzând pe Hristos că este ridicat pe ea? Cum să-mi pară grele chinurile văzând pe Stăpânul meu că le iubeşte, le cere şi le socoteşte Lui de mare cinste?

Ruşine-mi este, cu adevărat, de mă voi întrista de relele ce-mi pricinuiesc oamenii sau de ispitele ce-mi aduc diavolii sau de trupul şi gândurile mele cele rele sau pentru sărăcia şi bolile ce-mi vin din voia lui Dumnezeu pentru păcatele mele, deoarece acestea toate mi le trimite pentru ca să mă apropie mai mult de El, pentru ca să-L slăvesc şi să mă pedepsesc în această viaţă pentru binele meu, pentru ca să mă odihnesc cu mai multă mărire întru Împărăţia Lui cea veşnică.

Şi de vreme ce este aşa, înmulţeşte-mi Doamne ostenelile, ispitele şi durerile, dar să-mi înmulţeşti împreună şi să-mi prisoseşti şi răbdarea şi puterea, ca să pot răbda toate câte mi s-ar întâmpla. Pentru că recunosc că sunt neputincios de nu mă vei întări, orb de nu mă vei lumina, legat de nu mă vei dezlega, fricos de nu mă vei face îndrăzneţ, rău de nu mă vei preface în bun, pierdut de nu mă vei ierta, rob de nu mă vei răscumpăra cu bogata şi dumnezeiasca Ta putere şi cu darul Sfintei Tale Cruci, căreia mă închin şi o măresc acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Acatistul Sfintei Cruci (al doilea)

Acatistul Sfintei Cruci (al doilea):
https://www.academia.edu/74808139/Acatistul_Sfintei_Cruci_al_doilea_

***

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfintei Cruci compus de Sfântul ierarh Nil Dorobanţu:
https://www.youtube.com/watch?v=wJThSTQpbBw&t=1s

&&&

Condac 1
Înălţatu-te-ai tu, Hristos văitându-se în sânge, lacrimi şi sudori, ca toţi înlăcrimaţii să ne mântuind strigând: ***Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!***

Icos 1
Hristos Dumnezeu pe Sfânta cruce a murit în picioare deasupra întregului Univers biruind toată potrivnicia ca să-Ţi cântăm:
Bucură-te, Sfântă cruce care l-ai ţinut în braţe pe Hristos până ce Duhul şi-a dat;
Bucură-te, că ai fost în al PreaSfintei Treimi sfat;
Bucură-te, că de Hristos niciodată nu te-ai depărtat;
Bucură-te, că de Cel rănit şi însângerat nu te-ai ruşinat;
Bucură-te, lemnul Vieţii care cu sfânt sângele lui Hristos ne-ai adăpat;
Bucură-te, că pe Hristos L-ai mângâiat când era mai îndurerat;
Bucură-te, că susţinut de tine a predicat;
Bucură-te, că răstignit fiind pe tine toată suflarea a iertat;
Bucură-te, că eşti cruce vie deşi ai fost lemn uscat;
Bucură-te, tronul marelui Hristos Împărat;
Bucură-te, masa de jertfă a lui Hristos;
Bucură-te, că eşti proslăvită şi după ce Hristos s-a dat jos;

Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 2
Stâlpul Betelului, baza Sfintei Biserici primare eşti Sfântă cruce pentru care strigăm: ***Aliluia!***

Icos 2
Pomul Paradisului şi al Apocalipsei te-ai arătat rodind pe Hristos, roada cea bună ca să-ţi cântăm:
Bucură-te, Pomul vieţii;
Bucură-te, podoaba tinereţii;
Bucură-te, prima icoană vie;
Bucură-te, a cerurilor bucurie;
Bucură-te, pom uscat cu roadă;
Bucură-te, că ne izbăveşti de orice iscoadă;
Bucură-te, cer pământesc;
Bucură-te, pământ ceresc;
Bucură-te, al picioarelor aşternut;
Bucură-te, că Hristos să zacă pe tine a vrut;
Bucură-te, că şi braţe ca să-L ţii pe Dumnezeu ai avut;
Bucură-te, că pe braţele tale ca o mamă L-ai ţinut;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 3
Nedespărţită eşti de Hristos cel înlăcrimat când toţi L-au părăsit deci îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 3
Steag de biruinţă profeţit din Vechiul Testament te-ai revelat pentru care îţi cântăm:
Bucură-te, biruitoare;
Bucură-te, că prin tine nimeni nu mai moare;
Bucură-te, bucurie din întristare;
Bucură-te, că ne scapi de eroare;
Bucură-te, mântuitoare;
Bucură-te, apărătoare;
Bucură-te, izbăvitoare
Bucură-te, a cerurilor floare;
Bucură-te, nemuritoare;
Bucură-te, a lui Hristos lucrare;
Bucură-te, semnul arătat în stele şi soare;
Bucură-te, cutremurătoare;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 4
Semnul, minunea şi puterea lui Hristos eşti, pentru care îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 4
Îmbibată de Sfântul sânge şi de sudorile şi lacrimile Dumnezeului nepătimitor eşti pentru care îţi strigăm:
Bucură-te, singură ucenică împărtăşită şi nedespărţită de Hristos;
Bucură-te, că nu L-ai lăsat nici mort să cadă jos;
Bucură-te, cea înălţată până la cer;
Bucură-te, cea purtată de ortodocşi, monahism şi cler;
Bucură-te, că prin tine toţi dracii pier;
Bucură-te, al Universului străjer;
Bucură-te, care pretutindeni pururea ne însoţeşti;
Bucură-te, semnul celor şapte Sfinte taine creştineşti;
Bucură-te, că pe toate relele biruieşti;
Bucură-te, că prin tine ne orientăm;
Bucură-te, că prin tine în Rai intrăm;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 5
Împărtăşită cu Hristos eşti pentru care îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 5
Patul lui Hristos ai fost şi L-ai ţinut ca pe o jertfă vie, mântuitoare pentru care îţi cântăm:
Bucură-te, cruce în formă de scară până la cer;
Bucură-te, semnul mâinilor lui Iacov peste Manase şi Efraim;
Bucură-te, că scoţi din noi orice venin;
Bucură-te, semnul sângelui de miel de prag;
Bucură-te, că tu eşti semnul cel mai drag;
Bucură-te, al lui Moise toiag;
Bucură-te, că ai odrăslit;
Bucură-te, că pe Hristos infinit L-ai primit;
Bucură-te, că spre slava Sfintei Biserici ai înflorit;
Bucură-te, că cruce însemnând Moise a biruit;
Bucură-te, că prin Sfânta Cruce şi Marea Roşie s-a despărţit;
Bucură-te, că Israelul pedestru a trecut;
Bucură-te, că pentru faraon, mormânt în apa roşie ai făcut;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 6
Toiagul spre închipuirea tainei se primeşte, căci cu odrăslire a ales ierarhia ortodoxă pentru care strigăm: ***Aliluia!***

Icos 6
Bisericii celei mai înainte neroditoare acum a înflorit lemnul Sfintei cruci spre putere şi spre întărire cântând:
Bucură-te, de trei ori fericite lemn;
Bucură-te, că spre curaj eşti un îndemn;
Bucură-te, că răstignirea ne-a adus mântuirea;
Bucură-te, că satan care a înşelat cu lemnul ştiinţei a căzut;
Bucură-te, că în faţa Sfintei cruci rămâne vrăjmaşul mut;
Bucură-te, că Hristos care s-a pironit pe tine a înviat;
Bucură-te, că pe Hristos ca pe un dar etern ni L-ai dat;
Bucură-te, că prin Sfânta Cruce toată creştinătatea s-a înălţat;
Bucură-te, că şi Iona în rânza fiarei s-a închinat;
Bucură-te, că şi talpa iadului s-a cutremurat
Bucură-te, că Iona mântuitoarea patimă a însemnat;
Bucură-te, că Hristos a treia zi ieşind din mormânt şi din iad a înviat;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 7
Auzit-a, Hristoase taina iconomiei tale, înţeles-am lucrurile Tale şi am proslăvit Dumnezeirea Ta, cântând: ***Aliluia!***

Icos 7
Sfânta cruce e păzitoare a toată lumea, podoaba Sfintei Biserici, stăpânirea, întărirea credincioşilor, slava îngerilor, rană contra dracilor, deci îţi strigăm:
Bucură-te, că deşi S-a răstignit Hristos, totuşi a înviat şi lumea a luminat;
Bucură-te, că pe nebunii tirani ai surpat;
Bucură-te, că pe hulitori ai dărâmat;
Bucură-te, semn înfricoşat;
Bucură-te, că focul celor trei tineri ai înrourat;
Bucură-te, că toţi martirii cu crucea s-au însemnat;
Bucură-te, semn binecuvântat;
Bucură-te, că şi la sfârşitul lumii pe cer te vei arăta;
Bucură-te, prin semnul tău a început Hristos a crea;
Bucură-te, că focul în rouă ai prefăcut;
Bucură-te, că asupra celor patru stihii, putere ai avut;
Bucură-te, al lui Hristos trup;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 8
O, prea slăvită minune, pomule de viaţă purtător îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 8
Rai de taină, cheie, uşă, stâlp, steag şi arma noastră eşti, pentru care îţi cântăm:

Bucură-te, că prin tine avem viaţă;
Bucură-te, care ai odrăslit a lui Hristos dulceaţă;
Bucură-te, că prin tine se sfinţesc cele şapte Sfinte Taine;
Bucură-te, că ne îmbraci cu ale lui Hristos haine;
Bucură-te, pom de viaţă purtător;
Bucură-te, pe pământ sădit pentru întregul popor;
Bucură-te, că pe tot norodul l-ai făcut închinător;
Bucură-te, prea slăvită putere a lui Hristos;
Bucură-te, la înălţime ridicată de jos;
Bucură-te, că toate marginile te slăvesc;
Bucură-te, că toţi dracii se îngrozesc;
Bucură-te, lemn domnesc, dumnezeiesc;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 9
Astăzi mergi înainte Sfântă cruce a lui Hristos, cu care cântăm: ***Aliluia!***

Icos 9
Veniţi toate neamurile să ne închinăm Sfintei cruci cântând:
Bucură-te, că pe Hristos ca pe un strugure plin de viaţă L-ai purtat;
Bucură-te, că înălţându-L pe Hristos, tu însăţi te-ai înălţat;
Bucură-te, că şi pe noi la Hristos ne-ai tras şi moartea ai sfărâmat;
Bucură-te, prea cinstite lemn prin care ne împărtăşim cu cei din Eden;
Bucură-te, că nemuritoare hrană ne-ai agonisit;
Bucură-te, că lăţimea şi lungimea îţi cuprind pe Cel Infinit;
Bucură-te, căci cu dumnezeiescul dar toate le-ai sfinţit;
Bucură-te, că neamurile cele barbare s-au biruit;
Bucură-te, sceptrul Ortodoxiei în prigoană s-a întărit;
Bucură-te, dumnezeiască scară prin care Sfinţii Îngeri s-au pogorât şi s-au suit;
Bucură-te, că pe Hristos în cântări Îl înălţăm;
Bucură-te, că pentru Sfânta cruce pe toate le răbdăm;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 10
Sărutăm cu bucurie şi cu frică Sfânta cruce cântând: ***Aliluia!***

Icos 10
Tămăduitoare de toată boala trupului şi sufletului eşti pentru care îţi strigăm:
Bucură-te, că din nevrednici şi din păcătoşi ne îndrepţi;
Bucură-te, că şi pe cei neînvăţaţi şi fricoşi îi faci înţelepţi;
Bucură-te, miluitoare şi necuvântătoare;
Bucură-te, apărătoare şi acoperitoare;
Bucură-te, lemn binecuvântat prin care s-a făcut veşnica dreptate;

Bucură-te, cea de însuşi Hristos dusă în spate;
Bucură-te, că distrugi orice tiranie de la împărăteasca zidire;
Bucură-te, că prin sângele dumnezeiesc ai şters veninul demonesc din omenire;
Bucură-te, că blestemul şi osândirea nedreaptă ai dezlegat;
Bucură-te, căci cu lemnul şi patima Celui fără patimi har ne-ai dat;
Bucură-te, că ne-ai răscumpărat prin sfânt sângele lui Hristos adevărat;
Bucură-te, că Mielul lui Dumnezeu orice păcat a ridicat;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 11
Sus pe Sfânta cruce, Hristos a îndeplinit preoţia, profeţia şi împărăţia ca jertfă şi răscumpărare pentru care cântăm: ***Aliluia!***

Icos 11
Dumnezeirea unită cu omenirea a îndurat pătimirea şi ne-ai adus prin Sfânta cruce mântuirea ca să strigăm:
Bucură-te, că te purtăm ca semn şi pecete pe frunte;
Bucură-te, că peste hulitori vin pedepse multe;
Bucură-te, cruce spirituală şi materială biruitoare;
Bucură-te, că ne-am luat Sfânta cruce mântuitoare;
Bucură-te, semnul pe care stă şarpele de aramă;
Bucură-te, că Hristos S-a înălţat pe cruce ca să ni te dea ca armă;
Bucură-te, că dat-ai semn celor ce se tem de la faţa dracului să fugă;
Bucură-te, că toate seminţiile la sfârşit vor vedea semnul de rugă;
Bucură-te, că păcatele noastre Hristos le-a ridicat întru trupul său pe lemn;
Bucură-te, că vieţuind dreptăţii prin rănile lui Hristos ne-am vindecat prin semn;
Bucură-te, că Hristos ascultător S-a făcut până la moarte pe Sfânta cruce;
Bucură-te, că numele lui Hristos e cel mai sfânt şi dulce;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 12
Hristos a făcut pace prin sfânt sângele crucii Lui şi celor de pe pământ şi în ceruri, deci cântăm: ***Aliluia!***

Icos 12
Pironind pe Sfânta cruce zapisul cel ce era asupra noastră, Hristos ne-a şters păcatele pentru care strigăm:
Bucură-te, că prin Sfânta cruce Hristos a împăcat toate;
Bucură-te, că nu mai există păcate, nici moarte;
Bucură-te, că semn spre neamuri este Sfânta cruce;
Bucură-te, că nouă nu ne este a ne lăuda decât în crucea dulce;
Bucură-te, că lumea s-a răstignit nouă şi noi lumii;
Bucură-te, cruce semnul spre neamuri şi taina minunii;

Bucură-te, cuvântul crucii este nebunie pentru cei pieritori;
Bucură-te, că vei fi semnul sfârşitului pe nori;
Bucură-te, că nouă celor care ne mântuim eşti puterea lui Dumnezeu;
Bucură-te, că au căzut vrăjmaşii crucii care luptau contra lui Hristos mereu;
Bucură-te, arma mântuirii, jertfelnicul şi pecetea;
Bucură-te, că numai tu I-ai alinat lui Hristos setea;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 13 (de trei ori)
O, Preasfântă cruce prin care ne-a iertat şi ne-a hrănit şi în Rai, primind acest dar de acum izbăveşte de toată ispita şi prigoana, boala, moartea şi osânda pe cei ce îţi cântăm: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icos 1
Hristos Dumnezeu pe Sfânta cruce a murit în picioare deasupra întregului Univers biruind toată potrivnicia ca să-Ţi cântăm:
Bucură-te, Sfântă cruce care l-ai ţinut în braţe pe Hristos până ce Duhul şi-a dat;
Bucură-te, că ai fost în al PreaSfintei Treimi sfat;
Bucură-te, că de Hristos niciodată nu te-ai depărtat;
Bucură-te, că de Cel rănit şi însângerat nu te-ai ruşinat;
Bucură-te, lemnul Vieţii care cu sfânt sângele lui Hristos ne-ai adăpat;
Bucură-te, că pe Hristos L-ai mângâiat când era mai îndurerat;
Bucură-te, că susţinut de tine a predicat;
Bucură-te, că răstignit fiind pe tine toată suflarea a iertat;
Bucură-te, că eşti cruce vie deşi ai fost lemn uscat;
Bucură-te, tronul marelui Hristos Împărat;
Bucură-te, masa de jertfă a lui Hristos;
Bucură-te, că eşti proslăvită şi după ce Hristos s-a dat jos;
Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!

Condac 1
Înălţatu-te-ai tu, Hristos văitându-se în sânge, lacrimi şi sudori, ca toţi înlăcrimaţii să ne mântuind strigând: ***Bucură-te, Sfântă cruce arma tuturor biruitorilor!***

Paraclisul Sfintei Cruci

Materiale despre Sfânta cruce:
https://independent.academia.edu/emystea/Sf-Cruce

***

Paraclisul Sfintei Cruci:
https://www.academia.edu/74898489/Paraclisul_Sfintei_Cruci

***

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluieşte (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

[Dacă este preot de faţă, zice: Că a Ta este împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.]

Strana: Amin.

Dacă nu este preot de faţă, diaconul, monahul sau mireanul rosteşte: Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Doamne miluieşte (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Psalmul 142

1. Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta.
2. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta.

3. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri.
4. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu.
5. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit.
6. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat.
7. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.
8. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne.
10. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii.
11. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu.
12. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc su-fletul meu, că eu sunt robul Tău.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori)

Troparul (glasul 1): Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvântează moș-tenirea Ta; biruință bine credincioșilor creștini asupra celui potrivnic dăruiește și cu Crucea Ta păzește poporul Tău.

Doamne miluieşte (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Psalmul 50
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.

9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul

Cântarea 1

Irmos: Cruce însemnând Moise cu toiagul, Marea Roşie a despărţit-o pentru Israel, cel ce pedestru a trecut, iar de-a curmezişul lovind marea, a împreunat-o împotriva carelor lui Faraon, deasupra scriind nebiruita armă. Pentru aceea să-l cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea slăvit.

Stih:* *Slavă, Doamne, cinstitei Crucii Tale!

Chipul prea curatei Patimi întru sine mai înainte l-a arătat Moise, în mijlocul preoţilor stând. Şi ca o cruce închipuindu-se cu întinderea mâinilor, a biruit puterea lui Amalec cel atotpierzător. Pentru aceasta să-I cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea slăvit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pus-a Moise pe stâlp doctorie împotriva muşcării celei stricătoare şi înveninate, şi cu lemnul cel în chipul Crucii pe şarpele ce se târa pe pământ l-a legat, vătămarea cea potrivnică într-însul biruind. Pentru aceasta cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea slăvit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Arătat-a cerul biruinţa Crucii creştinului şi de Dumnezeu înţelepţitului împărat, şi înverşunarea vrăjmaşilor celor pizmătăreţi într-însa s-a surpat, înşelăciunea a pierit şi credinţa cea dumnezeiască la marginile pământului s-a răspândit. Pentru aceasta să-I cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea slăvit.

Cântarea a 3-a

Irmos: Toiagul spre închipuirea Tainei se primeşte, că prin odrăslire a ales preot, iar pentru Biserica cea mai înainte neroditoare, acum a înflorit lemnul Crucii, spre putere şi spre întărire.

Stih: Slavă, Doamne, cinstitei Crucii Tale!

Izvoarele cele de fel amare le-a prefăcut cu lemnul Moise în pustie de demult, arătând mai înainte mutarea cea prin Cruce a păgânilor la credinţă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Fiind lovită piatra cea vârtoasă, a izvorât apă poporului celui neplecat şi împitrit la inimă, şi a arătat taina Bisericii celei de Dumnezeu chemate, care are Crucea putere şi întărire.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Coasta ta cea prea curată cu suliţa fiind împunsă, apă şi sânge a izvorât, care înnoiesc legea şi spală păcatul. Căci Crucea este lauda credincioşilor, puterea şi întărirea dreptcredincioşilor creştini.

Sedealnă, (glasul al 8-lea): În Rai, de demult, lemnul m-a golit prin mâncare, vrăjmaşul pricinuindu-mi omorârea, iar lemnul Crucii, aducând haina vieţii oamenilor, s-a înfipt în pământ şi lumea toată s-a umplut de bucurie. Pentru aceasta văzând-o înălţată, lui Dumnezeu cu credinţă popoare, să-I strigăm: Plină este de slavă casa Ta!

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am, Doamne, taina iconomiei Tale, înţeles-am lucrurile Tale şi am prea slăvit Dumnezeirea Ta.

Stih: Slavă, Doamne, cinstitei Crucii Tale!

Iordanul ce primise în sânul adâncimii sale securea, a întors-o în sus prin lemn, însemnând prin Cruce şi prin Botez tăierea înşelăciunii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sfinţenie se îmbulzeşte poporul cel alcătuit de patru părţi, mergând înaintea Crucii, ce închipuieştc cortul mărturiei, şi cu starea sa cea încrucişată se sfinţeşte, prea mărindu-se.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cu minune fiind întinsă Crucea, au strălucit raze ca ale soarelui şi au spus cerurile: Slavăa Dumnezeului nostru!

Cântarea a 5-a

Irmos: O, de trei ori fericite lemn, pe care S-a răstignit Hristos, împăratul şi Domnul, prin care a căzut cel ce a înşelat cu lemnul, înşelat fiind de Cel ce a fost pironit pe tine cu trupul, de Dumnezeu, care dă pace sufletelor noastre.

Stih: Slavă, Doamne, cinstitei Crucii Tale!

Pe tine, cruce, lemnul cel pururea lăudat pe care S-a răstignit Hristos, s-a sfiit sabia care păzea Edenul, învârtindu-se şi înfricoşătorul Heruvim I s-a plecat lui Hristos, cel ce a fost pironit pe tine, care dăruieşte pace sufletelor noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Puterile celor de dedesubt, cele potrivnice Crucii, se înfricoşează de semnul cel însemnat în văzduh, întru care umblă neamul celor cereşti, iar pământenii îşi pleacă genunchii lui Hristos, celui ce dă pace sufletelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cu raze nestricăcioase arătându-se dumnezeiasca Cruce, neamurilor celor întunecate care zăceau în rătăcirea înşelăciunii, dumnezeiasca lumină le-a strălucit şi către Hristos, cel ce S-a pironit pe dânsa, le-a povăţuit, Cel ce dăruieşte pace sufletelor noastre.

Cântarea a 6-a

Irmos: În pântecele fiarei celei din apă Iona palmele întinzându-şi în chipul Crucii, mântuitoarea Patimă mai înainte a închipuit-o lămurit. De unde a treia zi

ieşind, Învierea cea mai presus de lume a însemnat-o, a lui Hristos Dumnezeu, cel ce S-a răstignit cu trupul, iar prin Învierea cea de a treia zi lumea a luminat-o.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cel de bătrâneţe gârbovit şi de neputinţă slăbănogit, Iacov, se îndrepta cu schimbarea mâinilor, arătând lucrarea Crucii celei de viaţă purtătoare, pe care pironit fiind Dumnezeu cu trupul, boala cea de suflet pierzătoare a înşelăciunii a tămăduit-o şi vechimea Scripturii, a Legii celei umbroase, a înnoit-o.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Punându-şi palmele cruciş pe capetele tinerilor, dumnezeiescul Israel a arătat semnul cel de viaţă purtător şi părându-i-se lui Iosif că s-a înşelat, socotind mai de cinste poporul Legii celei vechi, nu şi-a schimbat Israel mâinile, ci a strigat că va întrece poporul lui Hristos cel de curând alcătuit şi cu Crucea îngrădit.

Condac, (glasul al 4-lea): Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte-i cu puterea Ta pe dreptcredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Icos: Cel ce până la al treilea cer a fost răpit în Rai şi a auzit cuvinte nespuse şi dumnezeieşti, care nu pot fi grăite de limbi omeneşti, scrie către galateni: „Mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în Crucea Domnului”, pe care pătimind, a omorât patimile. Deci şi noi cu osârdie să ţinem Crucea Domnului, lauda tuturor, Lemnul ce ne este dat nouă spre mântuire, armă de pace, nebiruită biruinţă.

Prochimen: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui, că Sfânt este.

Stih: Iar Dumnezeu, împăratul nostru, mai înainte de veac a lucrat mântuire în mijlocul pământului.

Stihiri, glasul al 6-lea):

Crucea înălţându-se, pe toată făptura o îndeamnă a lăuda prea curată Patima Celui ce S-a înălţat pe dânsa, căci întru aceasta ucigându-l pe cel ce ne-a ucis pe noi, pe cei omorâţi i-a înviat şi i-a înfrumuseţat şi în ceruri a locui i-a învrednicit ca un Milostiv, pentru mulţimea bunătăţii Sale. Pentru aceea bucurându-ne, să înălţăm numele Lui şi să slăvim sfinţenia Lui cea prea înaltă.

Moise mai înainte te-a închipuit pe tine, mâinile întinzându-şi spre înălţime şi biruindu-l pe Amalec, Cruce cinstită, lauda credincioşilor, întărirea nevoitorilor, frumuseţea apostolilor, biruinţa drepţilor, mântuirea tuturor cuvioşilor. Pentru aceasta, pe tine înălţată văzându-te, făptura se veseleşte şi prăznuieşte slăvindu-L pe Hristos, cel ce prin tine a adunat cele risipite, cu bunătatea cea prea înaltă.

Cruce prea cinstită, căreia îţi stau împrejur Cetele îngereşti bucurându-se, astăzi înălţată fiind cu dumnezeiasca voie, înalţă-i pe toţi cei ce au fost izgoniţi prin amăgirea mâncării şi au alunecat spre moarte. Pentru aceasta pe tine cu inima şi cu buzele credincioşii sărutându-te, sfinţenie luăm, grăind: Să-L înălţăm pe Hristos, pe prea bunul Dumnezeu, şi să ne închinăm aşternutului picioarelor Lui celor dumnezeieşti.

Cântarea a 7-a

Irmos: Nebuna poruncă a tiranului celui păgân pe popoare le-a tulburat, suflând cu îngrozire şi cu hulă urâtă lui Dumnezeu, însă pe cei trei tineri nu i-a înfricoşat mânia cea de fiară, nici focul cel vâlvâitor, ci cu duh de rouă aducător, ce împotrivă răsufla, împreună cu focul fiind, cântau: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat!

Stih: Slavă, Doamne, cinstitei Crucii Tale!

Din lemn gustând omul cel dintâi, în stricăciune a căzut şi cu izgonirea cea cumplită din viaţă osândindu-se, ca şi cu o boală trupească vătămătoare toată firea omenească a murdărit-o, dar prin lemnul Crucii câştigându-ne iarăşi tămăduirea cântăm: Cel ce eşti prea lăudat, Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Călcat-a porunca lui Dumnezeu neascultarea, gustarea din pom cea fără de vreme a pricinuit moarte neamului omenesc şi s-a oprit cu paza de atunci pomul vieţii de a mai împărtăşi viaţa cea prea scumpă, de care s-a învrednicit tâlharul cel mulţumitor, prin cumplita moarte a Crucii, strigând: Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Israel, cel ce vedea cele ce aveau să fie, de vârful toiagului său s-a rezemat, când s-a întâmpinat cu Iosif, arătând mai înainte că întru prea mărita Cruce se va rezema puterea Împărăţiei. Căci Crucea este laudă de biruinţă şi lumină celor ce

cu credinţă cântă: Cel ce eşti prea lăudat, Dumnezeul părinţilor şi al nostru bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Binecuvântaţi-L, tineri cei întocmai cu numărul Treimii, pe Făcătorul Dumnezeu, Părintele, lăudaţi-L pe Cuvântul cel ce S-a pogorât şi focul în rouă l-a prefăcut, şi prea înălţaţi-L pe Duhul cel Preasfânt, care dă viaţă tuturor, întru toţi vecii.

Stih: Slavă, Doamne, cinstitei Crucii Tale!

Înălţându-se lemnul cel stropit cu Sângele Cuvântului lui Dumnezeu, Cel ce S-a întrupat, lăudaţi Puterilor cereşti, chemarea pământenilor şi o prăznuiţi; popoarelor, închinaţi-vă Crucii lui Hristos, prin care S-a făcut scularea lumii în veci.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Pământenilor, cei ce sunteţi chivernisitori ai darului, întru cuviinţă preoţească înălţaţi cu mâinile Crucea pe care a stat Hristos Dumnezeu, şi suliţa care a străbătut trupul Cuvântului lui Dumnezeu, ca văzând toate neamurile mântuirea lui Dumnezeu, să-L prea mărească în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cei mai înainte aleşi prin dumnezeiasca pronie, credincioşi împăraţi creştini, veseliţi-vă şi vă lăudaţi cu arma cea purtătoare de biruinţă a Crucii, care de la Dumnezeu vi s-a dăruit, că întru aceasta se risipesc în veci neamurile cele potrivnice, care năvălesc cu îndrăznire.

Irmos:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Binecuvântaţi-L, tineri cei întocmai cu numărul Treimii, pe Făcătorul Dumnezeu, Părintele, lăudaţi-L pe Cuvântul cel ce S-a pogorât şi focul în rouă l-a prefăcut, şi prea înălţaţi-L pe Duhul cel Preasfânt, care dă viaţă tuturor, întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Rai de taină eşti, Născătoare de Dumnezeu, care L-ai odrăslit nelucrat pe Hristos, de către care lemnul Crucii cel de viaţă purtător pe pământ a fost sădit. Pentru aceasta, acum înălţat fiind, închinându-ne Lui, pe tine te mărim.

Stih:* *Slavă, Doamne, cinstitei Crucii Tale!

Să se bucure toţi copacii dumbrăvii, pentru că li s-a sfinţit firea de la Săditorul lor, Hristos, cel ce a fost răstignit pe lemn, Acela înălţându-se acum, ne închinăm Lui şi Îl slăvim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe noi, cei căzuţi pururea prin greşeala strămoşului, astăzi ne-ai ridicat prin Crucea Ta, Doamne. Şi precum prin neînfrânare se cuprinsese firea omenească de înşelăciune, aşa iarăşi pe toţi ne-a mântuit lumina Crucii Tale, pe care credincioşii o mărim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ca să arăţi că prea măritul chip al Crucii Tale, Doamne, se cuvine a fi închinat de toată lumea, cu lumină necuprinsă l-ai închipuit pe cer, înaintea credinciosului împărat, armă nebiruită, pentru aceasta Puterile cereşti Te slăvesc.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată și Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Stihiri, (glasul al 5-lea):

Bucură-te, de viaţă purtătoare Cruce, biruinţa creştinilor cea nebiruită, uşa Raiului, întărirea credincioşilor, îngrădirea Bisericii, prin care stricăciunea a pierit şi s-a sfârşit, s-a călcat puterea morţii şi ne-am înălţat de pe pământ la cer, armă nebiruită; ceea ce eşti luptătoare împotriva demonilor, cu adevărat lauda mucenicilor şi podoaba cuvioşilor, limanul mântuirii, care dăruieşti lumii mare milă.

Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui, că Sfânt este.

Bucură-te, Crucea Domnului, prin care s-a dezlegat omenirea de blestem, ceea ce eşti semnul mântuirii cu adevărat, care-i goneşti pe vrăjmaşi întru înălţarea ta, prea cinstită. Ajutătoarea noastră, stăpânia împăraţilor, tăria drepţilor, po-

doaba preoţi-lor, care de nevoi ne mântuieşti când te închipuim. Toiagul puterii, prin care sun-tem păstoriţi. Arma păcii, căreia cu frică îi stau împrejur îngerii, dumnezeiască sla-vă a lui Hristos, care dă lumii mare milă.

Iar Dumnezeu, împăratul nostru, mai înainte de veac, a lucrat mântuire în mij-locul pământului.

Bucură-te, povaţa orbilor, tămăduirea neputincioşilor, învierea tuturor morţilor, care ne-ai ridicat pe noi, cei căzuţi în stricăciune, Cruce cinstită prin care s-a dezlegat blestemul şi a odrăslit nestricăciunea, pământenii ne-am îndumnezeit şi diavolul cu totul s-a surpat. Astăzi pe tine văzându-te înălţată de mâinile arhie-reilor, Îl înălţam pe Cel ce S-a răstignit pe tine şi ne închinăm câştigând mare şi bogată milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pe care de demult Moise mai dinainte închipuind-o, pe Amalec surpându-l, l-a biruit şi David psalmistul strigând, a poruncit să se închine aşternutului pi-cioarelor Tale. Cinstitei Crucii Tale, Hristoase Dumnezeule, astăzi păcătoşii ne închinăm, cu buze nevrednice, pe Tine, Cel ce ai suferit a fi pironit pe dânsa lăudându-Te, grăim: Doamne, împreună cu tâlharul invredniceşte-ne pe noi de Împărăţia Ta!

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluieşte (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă

dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

[Dacă este preot de faţă, zice: Că a Ta este împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.]

Strana: Amin.

Dacă nu este preot de faţă, diaconul, monahul sau mireanul rosteşte: Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Apoi **troparele** de umilinţă, glasul 6:

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Doamne miluieşte (de 40 de ori)

Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne miluieşte (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Extras din cartea: Pr. Ioan Cojanu - 8 Paraclise si acatiste pentru zilele săp-tămânii. Editura: Epifania)

Comentarii patristice - Evanghelia despre luarea crucii și urmarea lui Hristos

Duminica a 3-a din Post (Marcu 8, 34-38; 9, 1)
Duminica după Înălțarea Sfintei cruci (Marcu 8, 34-38; 9, 1)

(Mc. 8, 34): Şi chemând la Sine mulţimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.

Cât de greu și de dureros pare aceasta! Domnul a cerut ca oricine vine la El să se lepede de sine. Dar ceea ce poruncește nu este nici greu, nici dureros când El însuși ne ajută, în așa fel încât ceea ce ne cere să poată fi îndeplinit. Deoarece orice pare dificil în ceea ce este plăcut, dragostea îl face ușor.

(Fericitul Augustin, Omilii la Noul Testament 46, 1, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 34): Şi chemând la Sine mulţimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.

Ceea ce poruncește nu e dificil, din moment ce El ajută la înfăptuirea poruncii. Așa cum suntem pierduți prin iubirea de sine, așa suntem regăsiți prin lepădarea de sine. Iubirea de sine a însemnat distrugerea primului om. Dacă nu s-ar fi iubit pe sine într-un mod greșit, el ar fi dorit să fie supus lui Dumnezeu, preferându-L pe El în locul sinelui său.

(Cezar de Arles, Omilia 159, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 34): Şi chemând la Sine mulţimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.

Crucea ta înseamnă propriile tale anxietăți și suferințe din trup, trup care el însuși este format semănând cu o cruce.

(Tertulian, Despre idolatrie 12, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 34): Şi chemând la Sine mulţimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.

Ce înseamnă a-ți lua crucea? Înseamnă că acela o va purta, chiar dacă este împovărătoare și, prin actul acesta, Îmi va urma Mie. Când el a început să urmeze potrivit învățăturilor și preceptelor mele, el va găsi mulți oameni care să-l contrazică și să-i stea în cale și mulți care nu numai că-l vor lua în derâdere, ci îl vor și persecuta (Matei 5, 11). Mai mult, acest lucru e adevărat nu doar pentru păgânii care sunt în afara Bisericii, ci și pentru cei care par a fi în interiorul ei în mod văzut, dar sunt în afara ei din cauza perversității faptelor lor.

Așadar, dacă voiești să-l urmezi pe Hristos, nu întârzia să iei crucea Lui! Tolerează-i pe păcătoși, dar nu te alătura lor. Nu lăsa falsa fericire a celui viclean să te compromită. E bine să disprețuiești toate lucrurile, de dragul lui Hristos, pentru a fi potrivit pentru prietenia Sa.

(Cezar de Arles, Omilia 159, 5, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 34): Şi chemând la Sine mulţimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.

Mai degrabă întoarce-te către aceste învățături; ridică-ți crucea și urmează-i Domnului, deoarece, atunci când am observat că erai încetinit din scopul tău divin de preocuparea cu cele casnice, am simțit că tu erai cel purtat și tras de crucea ta, în loc să o duci tu pe ea. Ce altceva înseamnă crucea, decât mortificarea trupului? Aceasta e propria noastră cruce, pe care Domnul poruncește să o purtăm pentru a putea fi cât se poate de bine înarmați în urmarea Lui. Noi suferim

pe moment, până când moartea e înghițită de biruință (Isaia 25, 8). Atunci, chiar această cruce va fi răstignită. Crucea va fi pironită, de frica Domnului. Nu este altă cale de a-I urma Domnului, decât prin purtarea ei, căci cum poți să-I urmezi, dacă tu nu ești al Lui?

(Fericitul Augustin, Scrisoarea 243, către Laetus, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 35): Căci cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa.

Acest precept, prin care suntem îndemnați să ne pierdem viața, nu înseamnă că cineva ar trebui să se sinucidă, ceea ce ar fi o crimă de neiertat, ci înseamnă că omul trebuie să omoare în el însuși ceea ce este profund atașat de cele pământești, care îl face pe om să caute plăcerea nemăsurată în această viață, până la neglijarea vieții viitoare.

Acesta este înțelesul expresiei „își va urî viața și și-o va pierde”. În acest context, așa cum vezi, El vorbește mult mai deschis despre avantajul câștigării vieții, când spune: „Cel ce îşi iubeşte sufletul îl va pierde; iar cel ce îşi urăşte sufletul în lumea aceasta îl va păstra pentru viaţa veşnică” (Ioan 12, 25).

(Fericitul Augustin, Scrisoarea 243, către Laetus, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 35): Căci cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa.

Când Domnul ne spune în Evanghelie că oricine vrea să-I urmeze, să se lepede de sine, această cerință pare dură, putând crede că ne impune o povară. Dar porunca nu este o povară atunci când este dată de cel care te și ajută să o împlinești. În ce loc îl urmăm pe Iisus, dacă nu acolo unde El a fost deja? Știm că a înviat și că S-a înălțat la ceruri; așadar, acolo trebuie să-L urmăm. Nu este nici un motiv de disperare; singuri, nu putem face nimic, dar avem promisiunea lui Hristos… Cine pretinde că rămâne în Hristos trebuie să meargă așa cum a mers El.

Îl vei urma pe Hristos? Atunci fii smerit, așa cum și El a fost smerit. Păcatul omului a făcut calea plină de obstacole. Învierea lui Hristos a făcut calea netedă. Mergând El însuși pe ea, a transformat și cea mai strâmtă potecă într-un drum regal. Este nevoie de două picioare pentru a alerga pe acest drum și acestea sunt smerenie și milostenia. Fiecare vrea să ajungă în vârf, iar prima treaptă ce trebuie urcată este smerenia. De ce vrei să faci pași prea mari pentru tine? Vrei să

cazi, în loc să urci? Începe cu primul pas, care este smerenia, și deja vei începe să urci.

(Cezar de Arles, Predici 149.1.4-6, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 36): Căci ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?

Cei care neglijează faptele bune pot să nu înțeleagă fapta bună a lui Dumnezeu, de care au fost beneficiari. Aceasta deoarece ei sunt mai puțin capabili să se roage așa cum trebuie și să primească lucrurile bune de la Dumnezeu. Și chiar dacă le primesc, este foarte probabil să nu fie conștienți de ceea ce li s-a dat. Și chiar dacă se vor bucura de ele, nu se vor bucura cu adevărat pentru ceea ce nu au înțeles. Deoarece, din cauza lipsei lor de înțelegere, nu vor înțelege cum să folosească lucrurile bune ce li s-au dat. Și, din impulsivitatea lor, vor rămâne necunoscători și nu vor ști să se folosească de darurile divine oferite.

(Clement Alexandrinul, Stromate, 6.14, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 36): Căci ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?

Această lume vorbește de adulter și de corupție și de iubire de bani și de înșelare, dar cealaltă lume (când este văzută din perspectiva credinței) le spune adio acestor lucruri. Nu putem fi prietenii amândurora, ci trebuie să spunem adio acestora pentru a ne bucura de celelalte. Credem că este mai bine să le disprețuim pe cele de jos, căci sunt mici și trecătoare și pieritoare, și să iubim pe cele ce sunt cu adevărat acolo, lucruri bune și nepieritoare.

(Scrisoarea a doua a lui Clement 6, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 36): Căci ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?

Existând multe motive pentru a iubi lumea, ea poate fi iubită cel mai bine în legătură cu Creatorul ei. Lumea este frumoasă, dar mult mai frumos este Cel care a îmbrăcat-o. Lumea este încântătoare, dar mult mai plăcut este Cel prin care ea a fost întemeiată. Așadar, iubiților, să muncim cât de mult putem, ca dragostea de lume să nu ne copleșească și să nu iubim creatura mai mult decât pe Creator. Dumnezeu ne-a dat posesiuni pământești pentru ca noi să-L iubim

din tot sufletul și din toată inima (Deut. 10, 12; Mt. 22, 37). Dar uneori, Îl nemulțumim pe Domnul atunci când îi iubim darurile mai mult decât pe El Însuși.

Același lucru se întâmplă și în relațiile umane. Să presupunem că cineva îi dă un dar special protejatului său. Dar protejatul începe să-l disprețuiască pe dăruitor și să iubească darul mai mult decât pe cel care i l-a dat. Să presupunem că începe să nu-l mai vadă pe dăruitor ca prieten, ci ca dușman.

Exact așa este și în relația noastră cu Dumnezeu. Noi îi iubim mai mult pe cei care ne iubesc așa cum suntem și nu pentru cadourile noastre. Astfel, se știe că Dumnezeu îi iubește mai mult pe cei care Îl iubesc mai mult pe El decât darurile pământești pe care le oferă.

(Cezar de Arles, Predici 159, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 38): Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului Se va ruşina de el, când va veni întru slava Tatălui său cu sfinţii îngeri.

Cei credincioși nu se rușinează de faptul că Fiul lui Dumnezeu a fost răstignit. Așadar, ei sunt fără rușine, într-un sens bun, prin disprețul față de rușine, și nebuni, într-un mod fericit. Într-adevăr, răstignirea, privită omenește, a fost un eveniment rușinos. Da, Fiul lui Dumnezeu a murit. Fiul a fost îngropat. Dar El a înviat din morți. Acest fapt este cu atât mai evident, cu cât este mai absurd. Dar cum ar putea fi adevărate toate acestea dacă El nu ar fi fost cu adevărat Cel care S-a făcut cunoscut a fi?

(Tertulian, Despre trupul lui Hristos 5, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 38): Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului Se va ruşina de el, când va veni întru slava Tatălui său cu sfinţii îngeri.

Dacă evit suferința, îmi este rușine să mărturisesc: „Fericiți sunt cei prigoniți pentru numele Meu” (Mt. 5, 10-11). Așadar, nefericiți sunt cei care fugind, refuză să sufere precum Dumnezeu atunci când le este cerut. „Cine va răbda până la sfârșit se va mântui” (Mt. 10, 22). Atunci când tu îmi ceri să fug, cum voi răbda până la sfârșit?

(Tertulian, Fuga în timpul persecuției, 7, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 38): Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului Se va ruşina de el, când va veni întru slava Tatălui său cu sfinţii îngeri.

Se numește pe sine creștin cel care este fie rușinat, fie se teme să fie creștin? Cum poate fi cu Hristos cel care roșește sau se teme să-i aparțină lui Hristos?

(Sfântul Ciprian al Cartaginei, Despre cei căzuți, 28, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

(Mc. 8, 38): Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului Se va ruşina de el, când va veni întru slava Tatălui său cu sfinţii îngeri.

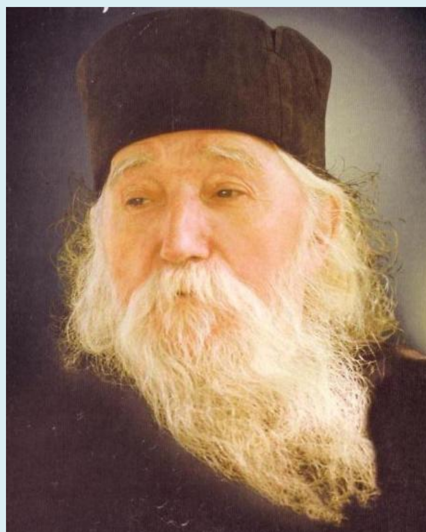
Cel care ca Dumnezeu era deasupra suferinței a suferit în propriul trup cu suferință umană. Când a devenit trup, fiind Dumnezeu, El nu a încetat în nici un fel să fie Dumnezeu. Chiar și atunci când a intrat în lumea creată, El a rămas deasupra creației. El a rămas ca dătător al Legii când a venit să slujească sub Lege (Gal. 4, 4). El a păstrat demnitatea divină intangibilă chiar și atunci când a luat chip de rob (Fil. 2, 7).

Tocmai pentru că era Unul născut, El a devenit întâiul născut dintre mulți frați (Rom,. 8, 30), rămânând încă Unul născut. Deci, de ce pare așa de ciudat ca El să sufere în trupul Său, potrivit firii Sale umane, chiar și atunci când depășea suferința, potrivit firii Sale dumnezeiești.

Astfel, Pavel cel ager la minte spune că însuși Cuvântul, care est Dumnezeu în chip și egal cu Dumnezeu Tatăl a devenit ascultător până la moarte, și încă moarte pe cruce.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Scrisoarea 55 către Anastasie și călugări, traducere pentru Doxologia.ro de Ioan-Lucian Radu)

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Duminica a III-a a Sfântului şi marelui Post (a Sfintei Cruci) - Despre valoarea sufletului

...Ce va folosi omul de va dobândi lumea toată şi îşi va pierde sufletul său? Sau ce va da omul, în schimb, pentru sufletul său? (Marcu 8, 36-37)

Iubiţi credincioşi, în predica Sfintei Evanghelii de astăzi vom vorbi, pe cât ne va lumina Preabunul Dumnezeu, despre cinstea omului şi despre valoarea sufletului omenesc. Iată ce spune **Mântuitorul**: ***Ce va folosi omul de ar dobândi toată lumea, dar îşi va pierde sufletul său?*** (Marcu 8, 36). Apoi zice: ***Ce va da omul, în schimb, pentru sufletul său*** (Marcu 8, 37). Auziţi, fraţii mei, cât de mare şi nemăsurată valoare are sufletul nostru şi la câtă cinste şi preţuire l-a ridicat Însuşi Mântuitorul nostru Iisus Hristos? Şi dacă este aşa, cine va putea vreodată a se împotrivi acestui adevăr?

Sfânta Scriptură are obicei de multe ori să numească pe om "suflet". Iată ce spune la Facere: ***Iar sufletele care au intrat cu Iacob în Egipt şi care au ieşit din coapsele lui, au fost de toate şaizeci şi şase de suflete, afară de femeile feciorilor săi*** (Facere 46, 26). Iată că Sfânta Scriptură îl numeşte pe om "suflet".

Şi de ce îl numeşte Sfânta Scriptură pe om "suflet"? Răspunsul este acesta: ***pentru valoarea cea mare ce o are sufletul faţă de trup. Dar poate cineva să-i spună sufletului om?*** Nu, omul se poate numi suflet, dar sufletul nu se poate numi om. Pentru că sufletul are fire nevăzută, iar trupul are fire văzută şi simţită, şi numai când acestea se unesc într-un singur ipostas atunci se cheamă om. Dar nici sufletul nu se cheamă om fără trup, nici trupul nu se zice fără suflet. Căci ***omul este un ipostas unit din două firi, suflet şi trup.***

Ce este omul?

- ***Omul este un sâmbure şi un centru al întregii lumi pe care a zidit-o Dumnezeu în cer şi pe pământ.***
- ***Omul este fiinţa care ţine legătura cu cele patru feluri de lumi pe care le-a făcut Dumnezeu în Univers. El comunică cu întreaga creaţie însufleţită: cu regnul mineral, cu lumea vegetală, cu lumea animalelor şi cu lumea nevăzută a îngerilor, adică cu lumea cea gânditoare.***

Deci omul este un centru al lumii văzute şi al celei nevăzute, de aceea Sfânta şi dumnezeiasca Scriptură îl numeşte pe om "mare" (Isus Sirah 3, 18). ***Şi în*** **alt loc zice:** ***Mare este omul şi cinstit bărbatul milostiv.***

Dar de ce îl numeşte mare? Pentru că în om se reunesc toate lumile create de Dumnezeu şi pentru că, peste toate acestea, ***el este chipul şi asemănarea lui Dumnezeu*** (Facere 1, 26). Pentru că omul uneşte în sine cele patru lumi în mic, omul se numeşte "microcosmos", adică lume mică. ***După Sfântul Grigorie Teologul şi după alţi Sfinţi Părinţi ai Bisericii lui Hristos omul se cheamă şi macrocosmos, fiindcă este mai mare decât toate creaturile văzute.*** **Omul este o** ***lume mare în cea mică, deoarece el uneşte în sine nu numai lumea cea văzută şi simţită ci şi pe cea nevăzută a îngerilor şi, pe deasupra tuturor, el este singura creaţie făcută după chipul şi după asemănarea lui Dumnezeu*** (Facere 1, 26-27).

Să vedem în ce fel omul se împărtăşeşte de însuşirile îngereşti. Îngerii se tâlcuiesc slugi ale lui Dumnezeu, după cum este scris: ***Cel ce faci pe îngerii Tăi duhuri şi pe slugile Tale pară de foc*** (Psalmi 103, 5).

- ***Îngerii sunt cei ce ne ajută în necazuri, în scârbe şi în ispite. Ei se bucură neîncetat de cei ce cresc în virtute şi se mâhnesc de cei ce cad în păcate şi le ajută să se ridice din nou prin pocăinţă.***
- ***Îngerii slujesc la mântuirea sufletelor omeneşti şi niciodată nu ne părăsesc, până la ieşirea noastră din viaţa aceasta.***
- ***Îngerii alcătuiesc ceata cea mai aproape de noi, lor li s-a dat spre pază pământul şi slujesc mai aproape de noi la mântuirea sufletelor oamenilor.***

De aceea Sfântul Apostol Pavel a zis: ***Îngerii oare nu sunt toţi duhuri slujitoare, trimişi spre slujbă, pentru cei ce vor fi moştenitorii mântuirii?*** (Evrei 1, 14).

Sufletul omului are şi el de la Dumnezeu o lucrare asemănătoare cu a îngerilor. El are credinţă şi dragoste de Dumnezeu şi Îi slujeşte cu frică şi cutremur. ***Sufletul omului are şi el putere de a sluji, de a ajuta pe fraţii săi, de a-i mângâia în necazuri, de a-i întări cu cuvântul şi de a veni întotdeauna***

spre ajutorul lor. Pentru aceasta omul este un fel de înger amestecat din două firi, cum îl numeşte Sfântul Ioan Damaschin (Dogmatica, cap. 12, Bucureşti, 1938).

Sfântul Grigorie de Nyssa, marele filosof duhovnicesc, spune şi el că "***omul este frate cu îngerul după puterea sa cuvântătoare. Ce este mintea omului, aceea este şi îngerul cu trup***" (Sf. Grigorie de Nyssa, Comentar la viaţa lui Moise, p. 813). Căci trebuie să ştim că numai Dumnezeu este cu desăvârşire netrupesc, că toţi îngerii au trupurile lor. Dar trupurile lor sunt preasubţiri, din foc ceresc şi sunt numiţi în scrierile bisericeşti "netrupeşti".

Sufletul nostru nu este străin nici de lucrarea arhanghelilor. El are memorie dată de Dumnezeu, ţine minte toate, iar mintea lui, dacă este luminată de Preasfântul Duh, împărtăşeşte şi binevesteşte Evanghelia în care este cuvântul lui Dumnezeu şi toate învăţăturile mântuitoare de suflet.

Omul, asemenea începătoriilor, stăpâneşte oraşe, ţări şi ţinuturi, dă legi şi conduce suflete după cum a zis Dumnezeu: ***Creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul şi-l stăpâniţi*** (Facere 1, 28).

Imitând ceata îngerilor care stăpânesc în văzduh pe diavoli, sufletul omului curat şi luminat de darul lui Dumnezeu stăpâneşte şi el pe diavoli, îi arde cu rugăciunea şi smerenia. ***Sufletul curat nu vrea să facă voia lor şi, mai ales, nu se lasă biruit de patimile trupului şi ale sufletului pentru că are în el pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Duhul Sfânt*** (Matei 10, 8; Marcu 3, 15; Luca 9, 1).

Omul, asemenea stăpâniilor, are de la Dumnezeu darul de a face puteri şi minuni mari şi în loc de a ocârmui vânturile şi schimbările vremurilor el stăpâneşte mădularele trupului său, ocârmuieşte virtuţile, alungă furtuna gândurilor şi patimile sufletului, punându-le pe toate în rânduiala spre slujba şi slava lui Dumnezeu.

Şi cu ceata domniilor se aseamănă foarte mult sufletul omului. Căci prin darul lui Dumnezeu ajunge să domnească peste simţuri, şi peste patimile trupului şi ale sufletului său.

Sufletul omului are încă de la Dumnezeu darul pe care îl au sfintele tronuri, putând şi el într-o măsură să primească şi să odihnească pe Preasfânta Treime în mintea şi în inima sa, prin curăţirea de patimi, prin iubire şi smerenie.

Omul se împărtăşeşte puţin şi de lucrarea heruvimilor, după măsura darului lui Dumnezeu, prin care poate fi înţelept şi veghetor asupra patimilor, cu

mintea şi inima pline de cunoştinţă dumnezeiască, putând şi el să reverse înţelepciune duhovnicească prin propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu spre mântuirea a mii de suflete iubitoare de Hristos.

Dar sufletul omenesc, imitând pe serafimi, când ajunge desăvârşit, se umple de căldură şi văpaie dumnezeiască şi are atâta dragoste arzătoare faţă de Preabunul Dumnezeu încât, pe drept cuvânt, este "un serafim în trup, un serafim pământesc".

Omul este mai mic decât îngerii cu cunoştinţa, iar cu darul, cunoaşte mai puţine taine dumnezeieşti decât aceştia. Aşa trebuie să înţelegem **cuvintele Mântuitorului** ***despre Sfântul Ioan Botezătorul, care zice: Între cei născuţi din femei, nimeni nu s-a ridicat mai mare ca Ioan, dar cel mai mic întru Împărăţia Cerurilor este mai mare decât el*** (Matei 11, 11; Luca 7, 28). Dar ***pentru că din toată zidirea, numai omul este făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, omul este mai mare decât îngerii.***

Sufletul omului întrece pe îngeri prin trei însuşiri, după Sfântul Vasile cel mare şi anume: prin minte, prin cuvânt şi prin voie de sine stăpânitoare, adică liberă. Căci prin minte sufletul omului se aseamănă mai ales cu Tatăl şi cu Fiul, iar prin voia sa liberă, de sine stăpânitoare, care este rădăcina tuturor bunătăţilor, sufletul se aseamănă Sfântului Duh. Astfel omul este icoana Preasfintei Treimi prin aceste trei însuşiri.

Iubiţi credincioşi, vedeţi cât de mare este valoarea sufletului omenesc? Vedeţi până la ce cinste şi strălucire se ridică? Şi aceastea pentru că omul este regele creaţiei, singura fiinţă creată după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. De aceea zice **Mântuitorul** în Sfânta Evanghelie de astăzi: ***Ce va folosi omul de ar dobândi toată lumea dacă îşi va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?*** (Marcu 8, 35-37). Tocmai de aceea ne aminteşte Biserica cuvintele Mântuitorului care zice să avem grijă de mântuirea noastră, mai ales acum în Postul Mare, când tot creştinul binecredincios îşi caută de suflet. De aceea S-a întrupat şi a pătimit pentru oameni Fiul lui Dumnezeu, ca să scoată sufletele noastre, atât de preţioase, din robia patimilor şi din adâncul iadului, unde erau aruncate de diavolii cei ucigaşi.

Iată pentru ce s-a pus această Evanghelie la mijlocul marelui Post, ***ca să avem timp până la Sfintele Paşti, să ne pocăim, să ne spovedim, să ne împăcăm cu Dumnezeu şi cu oamenii şi să primim cu vrednicie Sfânta Împărtăşanie care este cel mai mare dar pe care ni-l dăruieşte Mântuitorul pe pământ.*** Să luăm deci aminte cum trăim, cum ne îndreptăm viaţa, ce am făcut până acum pentru sufletul nostru şi ce trebuie să mai facem pe viitor ca să dobândim mântuirea noastră şi să scăpăm de osândă.

Să luăm aminte că tocmai de aceea ne luptă atât de mult diavolul prin slugile lui, ca să ne răpească ce avem mai scump de la Dumnezeu. Nu averea, nu cinstea, nu prietenii, nu trupul, nu viaţa aceasta pământească, ci **sufletul pe care ni l-a dat Dumnezeu, care este mai scump decât toate mărgăritarele lumii.** ***Pentru el suferim atâtea ispite în trup; pentru el ne luptăm o viaţă cu diavolii, cu slăbiciunile firii, cu oamenii răi şi cu patimile ucigaşe de suflet care ne atacă din toate părţile.***

După ce am văzut ce este sufletul şi cât de mare este valoarea lui, să vedem acum cum trebuie să ne păstrăm curat de păcate sufletul nostru; sau dacă suntem stăpâniţi de patimi, care formează cancerul sufletului, cum am putea să ne izbăvim de robia lor şi de veşnica osândă.

Sufletul pruncului după botez este curat ca un înger. De aceea pruncul care moare îndată după botez, fiind fără păcate este sigur mântuit şi numărat în ceata sfinţilor. Pentru aceea şi Mântuitorul a luat un prunc în sfintele Sale braţe, zicând: ***Lăsaţi copiii să vină la Mine şi nu-i opriţi, căci a unora ca aceştia este Împărăţia lui Dumnezeu*** (Marcu 10, 14). ***Copilul botezat este deci, prototipul îngerului, al sufletului, al omului desăvârşit, nestăpânit de nici un păcat, de nici un gând necurat. Iată, pe pământ, copilul este cea mai potrivită icoană a sfinţeniei, a sufletului mântuit.***

Cum ne putem curăţi sufletul, conştiinţa, inima şi trupul de păcatele ce ne apasă?

- ***Cel dintâi lucru ce trebuie să-l facem în posturi este spovedania cu căinţă şi lacrimi şi Sfânta Împărtăşanie.***
- ***Apoi este sfânta rugăciune. Ne trebuie mai multă rugăciune, fraţii mei, mai multă evlavie şi răbdare la rugăciune, prezenţă regulată la biserică. Citiţi apoi zilnic psaltirea, o catismă sau două, că psalmii şi din inimă de piatră scot lacrimi, zice Sfântul Vasile cel Mare. Mai citiţi seara sau dimineaţa un acatist, paraclisul Maicii Domnului, rugăciunile zilnice din cartea de rugăciuni şi adăugaţi metanii şi închinăciuni cu rugăciunea lui Hristos, după putere.***
- ***A treia faptă bună care ajută mult rugăciunea este postul. Mare este puterea rugăciunii unită cu postul. Amândouă fac adevărate minuni; înălbesc sufletul înnegrit de păcate şi de gânduri rele. Fiecare să postească după putere, numai să postească. Adică să mănânce de post, iar miercurea şi vinerea să ţină post măcar negru până la amiază.***
- ***Altă mare faptă bună care ajută mult la mântuirea sufletului este milostenia. Miluiţi cât puteţi, ajutaţi cu dragoste şi inimă bună pe orice om care vă cere.Mare putere are milostenia sufletească.***

Îndemnaţi-vă unii pe alţii la biserică, la rugăciune, la spovedanie, la pocăinţă. Cercetaţi pe cei bolnavi, ajutaţi pe cei întristaţi cu cuvinte de mângâiere, cu cărţi sfinte de citit şi citiţi, mai ales, în Noul Testament. Iar cununa bunătăţilor este dragostea creştină. Iubiţi duhovniceşte pe toţi, cereţi iertare de la toţi şi bucuraţi-vă în Hristos, că Dumnezeu este dragoste. Iată cea mai bună cale de curăţenie şi de mântuire a sufletelor noastre.

Iubiţi credincioşi, au trecut trei săptămâni din Sfântul şi Marele Post al Paştelui. În acest timp unii creştini s-au rugat mai mult, au venit la biserică, au postit, s-au împăcat cu oameni şi cu Dumnezeu, s-au spovedit şi împărtăşit. Aceştia s-au îngrijit cum trebuie de sufletele lor. Dar mulţi încă n-au venit, deşi Hristos îi cheamă şi îi aşteaptă.

Astăzi, în Duminica a treia din Postul Mare, numită "a Sfintei Cruci", după cum vedeţi, se scoate cu mare evlavie în mijlocul bisericii Sfânta Cruce.

De ce se scoate Crucea la jumătatea postului în biserică pentru închinare, unde stă o săptămână? Se scoate pentru a ne întări şi a ne îmbărbăta în nevoinţa postului, ca să-l putem parcurge cu folos până la capăt. Căci privind la Sfânta Cruce şi cugetând la patimile Domnului uităm de necazurile vieţii şi primim putere pe calea mântuirii.

Fraţii mei, este puterea Crucii lui Hristos în lume!

Crucea ne-a adus mântuirea şi împăcarea cu Dumnezeu.
Crucea a sfărâmat prin Înviere porţile iadului.
Crucea ne-a deschis Raiul şi a biruit moartea.
Crucea zdrobeşte pe diavoli şi-i alungă dintre noi.
Crucea este scară de mântuire a lumii care ne urcă la cer.

Să urcăm la Dumnezeu pe scara Crucii. Să ne împăcăm şi să ne iubim prin jertfa Sfintei Cruci. Să ne silim a ne duce fiecare crucea noastră cu smerenie, cu răbdare şi cu nădejdea mântuirii. Să nu deznădăjduim în boli, în suferinţe şi în mulţimea necazurilor vieţii. Să ne gândim că toţi părinţii, înaintaşii şi sfinţii noştri au suferit şi şi-au dus crucea cu răbdare şi bucurie până la capăt.

Deci să ne întărim şi noi, fraţii mei, în nevoinţa postului. ***Înaintea noastră merge Însuşi Hristos Mântuitorul lumii cu Crucea în spate. Să-I urmăm şi noi cu credinţă şi bărbăţie, lucrând ziua şi noaptea la mântuirea sufletelor noastre. Şi ajungând cu bucurie la Sfintele Paşti, să îngenunchem în faţa Crucii şi împreună să cântăm:*** "***Crucii tale ne închinăm, Hristoase, şi Sfânta Învierea Ta o lăudăm şi o mărim. Amin.***

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Duminica a treia a Sfântului şi marelui Post - Conştiinţa noastră ne pârăşte pe noi

Zis-a Domnul către iudei:„Cine dintre voi Mă vădeşte pre Mine pentru păcat?” (In. 8, 46)

Dumnezeu a pus în sufletul nostru un judecător neobosit şi priveghetor necontenit - conştiinţa. Intr-adevăr printre oameni nu este nici un judecător care să fie aşa de treaz, precum conştiinţa noastră. Dintre judecătorii omeneşti, unii se mituiesc, alţii se câştigă prin măguliri, alţii se intimidează prin frică, şi încă multe altele îi împiedică de la judecata cea dreaptă, ***însă tribunalul conştiinţei nu se biruieşte prin toate acestea, ci poţi să măguleşti, să dai daruri, să ameninţi sau să faci orice, această judecătorie pururea va rosti hotărârea cea dreaptă, chiar şi asupra gândurilor tale celor păcătoase.***

Şi tocmai cel ce a săvârşit păcatul se osândeşte pe sine, chiar când nu-1 pârăsesc alţii. Şi aceasta nu se întâmplă o dată sau de două ori, ci foarte adeseori, în toată viaţa. De ar fi trecut oricât de mult timp, conştiinţa niciodată nu uită cele petrecute, atât în timpul când se săvârşeşte păcatul, cât şi înainte şi după săvârşirea lui, se ridică asupra noastră ca un pârâş complet, iară mai cu seamă după isprăvirea păcatului, în timpul săvârşirii păcatului, suntem beţi şi nu băgăm seama la conştiinţă aşa de bine, dar după ce păcatul s-a săvârşit şi s-a isprăvit, iar pofta s-a împăcat, atunci vine boldul cel amarnic al căinţei.

Aici se întâmplă cu totul împotriva celor ce zice Sfânta Scriptură ***despre femeile născătoare, înainte de naştere pătimesc dureri multe şi nesuferite, iară după ce au născut, ele simt uşurare şi durerile trec*** (In. 16, 21). La păcat, dimpotrivă. Câtă vreme purtăm în noi voinţa cea păcătoasă, ne bucurăm şi suntem veseli, iar după ce am născut în lume copilul cel rău, adică păcatul, atunci cunoaştem urâciunea lui, atunci simţim durerile, atunci păţim chinuri mai

mari decât femeile ce se află în durerile naşterii. De aceea vă îndemn, păziţi-vă chiar de la început, să nu zămisliţi în voi o poftă rea; iară dacă am zămislit-o atunci să înăbuşim în noi sămânţa cea rea. Dacă însă şi la aceasta am fost leneşi, atunci, îndată ce păcatul s-a arătat în faptă, să-1 omorâm prin mărturisire şi lacrimi şi prin paza asupra noastră înşine. ***Căci nimic nu este pentru păcat aşa de omorâtor ca pâra asupra noastră înşine şi osândirea de noi înşine, unită cu pocăinţa şi cu lacrimile. De aceea osândeşte păcatul tău, şi te vei libera de o grea povară.***

După ce un părinte a pedepsit de multe ori pe fiul său, dar cunoaşte că acela rămâne neîndreptat, atunci el public se leapădă de dânsul, îl goneşte din casa sa şi-1 desparte de familie. Dar conştiinţa nu urmează aşa. După ce a grăit o dată, şi de două ori, şi de trei ori, şi de zece mii de ori, fără ca tu s-o fi ascultat, ea totuşi vorbeşte din nou şi nu încetează până la răsuflarea cea mai de pe urmă.

Acasă, pe uliţă, la masă, la târg, pe cale, ba adeseori şi în visuri, pune înaintea ochilor noştri icoanele păcatelor noastre.

Şi socoteşte înţelepciunea lui Dumnezeu ! Conştiinţa n-are trebuinţă să ne pârască necontenit, căci noi n-am putea purta povara când ea ar vorbi contra noastră neîncetat. Dar Dumnezeu n-a făcut conştiinţa aşa de slabă, încât să slăbească după întâia şi a doua amintire. Dacă ea în toate zilele şi în toate ceasurile ne-ar chinui cu boldul său, noi am fi înăbuşiţi de descurajare. Dacă din contră, după întâia sau a doua amintire ar înceta cu pâra sa, foarte puţin folos ne-ar aduce. D***e aceea Dumnezeu a rânduit aşa, ca să ne mustre conştiinţa de multe ori şi cu sârguinţă, dar totuşi nu neîncetat; de multe ori, pentru ca să nu cădem în uşurătatea minţii, ci până la moarte să rămânem treji; nu neîncetat şi fără răgaz, ca să nu ne descurajăm, ci câteodată să ne liniştim, să ne mângâiem şi să putem iarăşi răsufla.*** Pe cât de pierzător şi aducător de grosolană nesimţire ar fi dacă păcatele nu ne-ar pricinui nici o durere, tot aşa de vătămător ar fi dacă ar trebui ca noi să suferim această muncă de-a pururea şi peste măsură. Căci covârşirea necazului poate lipsi pe om de minte, copleşindu-i sufletul şi făcându-1 incapabil de orice bine. De aceea conştiinţa ne mustră numai din timp în timp, căci ea este destul de aspră, chinuindu-1 pe păcătos mai cumplit decât strămutarea.

Pe lângă aceasta, ***conştiinţa se deşteaptă şi strigă cu multă putere asupra noastră, nu numai când noi înşine păcătuim, ci şi când vedem pe alţii păcătuind.*** Când desfrânatul, tâlharul ş. a., măcar că nu se pârăşte pe sine, dar aude pâra asupra altora care au săvârşit aceleaşi păcate, se crede pe sine însuşi pedepsit, căci imputând altuia păcatele sale, iarăşi se înfăţişează cu vioiciune şi aceluia aducându-i aminte păcatele sale proprii. Acela se pârăşte, iar acesta, care a săvârşit aceleaşi păcate, nepârât de nimeni simte durerile pedepsei.

Dar tot aşa se întâmplă şi cu faptele cele mărite. Când alţii se laudă si se încununează, se bucură toţi cei ce au făcut aceleaşi fapte nobile, ca şi cum lauda aceea i-ar privi pe dânşii.

Deci cine poate fi mai nenorocit decât păcătosul care se doboară singur pe sine, când alţii se pârăsc? Dimpotrivă, cine poate fi mai norocit, decât cel îmbunătăţit care se poate bucura împreună şi atunci când alţii se laudă, căci lauda altora îi aduce aminte de faptele sale cele mărite. Aceasta este cu adevărat o întocmire care mărturiseşte înţelepciunea cea dumnezeiască, cu adevărat un semn al proniei lui Dumnezeu! ***Mustrarea conştiinţei, iubiţilor, este o ancoră sfântă a sufletului, care nu ne lasă să ne cufundăm cu totul în cursa păcatului. Căci nu numai când săvârşim păcatul, ci adeseori mulţi ani după aceea, conştiinţa iarăşi ne aminteşte nelegiuirile noastre cele vechi.***

Aşa s-a întâmplat feciorilor lui Iacov. Când Iosif a zis către dânşii: „***Lăsaţi pe unul dintre voi aici, şi aduceţi pe fratele vostru, iară dacă nu, veţi muri***”. Ce ziceau ei atunci între dânşii ? „***Noi suntem vinovaţi pentru fratele nostru, că nu ne-a fost milă, când se ruga de noi***” (Fac. 42, 16-21). Aşadar, iată, după cât de multă vreme ei iarăşi şi-au adus aminte de păcatul acela. Ei spuseră tatălui lor: „***O fiară sălbatică a mâncat pe Iosif***” (Fac. 37, 33), şi acum, când Iosif era de faţă şi-i asculta, se înfăţişează păcatul lor. Ce poate fi mai minunat decât acesta? Aici vedem noi o judecată fără jeluire, o apărare fără pâră, o dovedire fără martori, fiindcă făptuitorii singuri s-au pârât, iar cele făcute în taină le-au vădit la lumină. Cine i-a convins, cine i-a silit să atingă iarăşi ceea ce săvârşiseră de un timp atât de îndelungat ? Nu este oare limpede că conştiinţa acest judecător nemituit şi neamăgit de-a pururea, zguduia sufletele lor, umplându-şi inimile lor de nelinişte ? Aşa ni se întâmplă şi nouă adeseori cu păcatele noastre cele de mai înainte. Când suntem în nenorocire, iarăşi ne aducem aminte de vechile noastre călcări de lege.

Până aici am văzut că conştiinţa este judecătorul cel mai nemituit şi neobosit; să cumpănim acum în scurt adevărul: conştiinţa bună este cea mai mare mângâiere în nenorocire.

Pentru ce ne temem noi de moarte ? Pentru că nu avem o conştiinţă bună. Dacă noi am avea aceasta, nu ne-ar înspăimânta nici moartea, nici foametea, nici pierderea averii, nici orice alta. Căci pe cei îmbunătăţiţi nu-i poate vătăma nimic din toate acestea, nici nu le poate răpi norocirea lor cea lăuntrică.

Cine se nutreşte cu nădejdile cele mai mărite, nimic nu-l poate întrista. Sau cine poate face ceva care să poată nelinişti pe un asemenea om nobil? Presupuneri că cineva îi răpeşte averea. Dar el are o comoară în cer! Cineva îl izgoneşte din patrie. Dar el are patria sa în cer ! Poate că cineva îl ferecă cu

lanţuri. Dar el are o conştiinţă liberă, şi nu bagă în seamă închisoarea cea din afară ! însă poate că cineva ucide trupul lui. Totuşi el iarăşi va învia. Precum cel ce se luptă cu umbră şi bate aerul nu poate răni pe nimeni, aşa şi cel ce se luptă împotriva celui drept, se luptă numai cu umbra, cheltuieşte zadarnic puterea sa, şi nu poate să aducă aceluia nici o lovire.

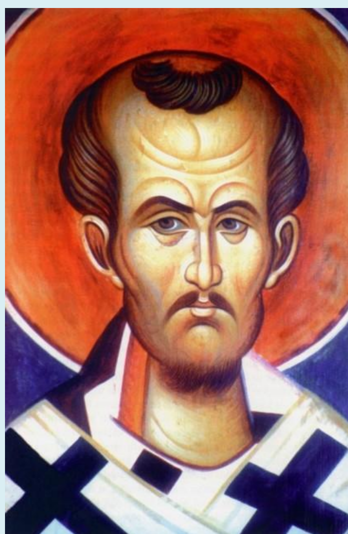
Dacă poţi tu să-mi asiguri dobândirea cerului, atunci poţi să mă omori astăzi, şi eu încă îţi voi mulţumi pentru aceasta, că tu aşa de repede m-ai pus în stăpânirea acelor bunuri mărite. ***Dar, va răspunde cineva, tocmai de aceea suntem noi îngrijiţi de moarte, căci din pricina mulţimii păcatelor noastre, avem puţină nădejde la Împărăţia Cerului.*** Dacă este aşa atunci încetează a te tângui împotriva morţii, tânguieşte-te mai vârtos asupra păcatelor tale, spre a te curăţi de dânsele. Grozăvia morţii, aşadar, nu este însăşi moartea, ci conştiinţa cea rea; căci conştiinţa cea bună ridică chiar morţii groaza ei. Şi aşa este şi cu orice nenorocire.

În sfârşit, să gândim ce dragoste mare ne-a arătat Dumnezeu prin aceea că ne-a dat conştiinţă! Fiindcă el cândva are să ne tragă la răspundere pentru păcatele noastre, de aceea a pus în inima noastră acest judecător nemituit, pentru ca el chiar aici pe pământ, să ne judece pentru păcatele noastre, să ne facă mai înţelepţi şi să ne mântuiască de înfricoşata judecată viitoare. Pentru aceasta zice şi Pavel: „***De ne-am fi judecat pe noi singuri, nu ne-am fi osândit***” (I Cor. 11, 31).

Deci, ***pentru ca să nu ne osândim acolo, ca să nu fim acolo traşi la răspundere, să intre fiecare în conştiinţa sa, să deschidă viaţa sa ca pe o carte, să urmărească cu amănuntul toate păcatele sale, să spună hotărârea cea de judecată a sufletului care le-a săvârşit, să pedepsească gândurile sale, să muncească şi să necăjească inima sa, iar pentru nelegiuirile sale singur să se supună la pedeapsă, osândindu-se pe sine, făcând pocăinţă aspră cu lacrimi, mărturisind păcatele sale, postind şi dând milostenie, săvârşind înfrânare şi fapte de dragoste, pentru ca noi încă de aicea să lepădăm păcatele noastre; şi să ne putem duce în acea lume cu o veselă siguranţă, prin harul şi iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh se cuvine cinstea în vecii vecilor! Amin.***

(Extras din cartea: Sfântul Ioan Gură de Aur - Omilii la Postul mare)

Sfântul Ioan Gură de Aur – Crucea, proslăvire a lui Hristos

Ziua în care urma să fie răstignit apropiindu-se, Domnul spunea: «***Părinte, a sosit ceasul, proslăveşte pe Fiul Tău***» (Ioan XVII, 1). ***Proslăvirea Sa era crucea.*** Că proslăvirea Sa era crucea, Evanghelistul ne-o arată prin aceste cuvinte : «***Nu era dat Duhul Sfânt, pentru că Iisus nu Se proslăvise***» (Ioan VII, 39), cuvinte al căror sens este acesta: ***Harul nu fusese încă dat, pentru că vrăjmăşia la care oamenii erau hărăziţi nu fusese încă distrusă, fiindcă Hristos nu fusese încă ridicat pe cruce.***

Da, crucea a risipit mânia lui Dumnezeu faţă de oameni, i-a împăcat cu El, a făcut din pământ un cer, a reunit pe muritori cu îngerii, a răsturnat fortăreaţa morţii, a distrus puterea diavolului, a nimicit influenţa păcatului, a izbăvit pământul de greşeală, a readus adevărul, a alungat diavolul, a răsturnat templele lor, a minat altarele lor, a oprit jertfele lor, a împlântat virtutea, a puls temeliile Bisericii.

Crucea este voinţa Tatălui, slava Fiului, tresărirea Duhului Sfânt.

Crucea este mândria lui Pavel: «***Să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos***» (Gal. VI, 14).

Crucea depăşeşte soarele în strălucire, ca raze, ca splendoare, căci atunci când soarele se întunecă, atunci străluceşte crucea, şi soarele nu se întunecă, pentru că cel din urmă ceas al lui a sunat, ci pentru că este eclipsat de splendorile crucii.

Crucea a rupt zăgazurile osândei noastre şi a sfărâmat lanţurile morţii.

Crucea, în sfârşit, **este monumentul iubirii lui Dumnezeu.**

«***Aşa a iubit Dumnezeu lumea, încât şi pe unicul Său Fiu L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară***» (Ioan III, 16). «***Fiind vrăjmaşi***, scria Apostolul, ***ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său***» (Rom. V, 10).

Crucea este parapet care nu poate fi străpuns, o armă nebiruită. Ea este siguranţa bogatului, comoara săracului, zidul care ne pune la adăpostul curselor duşmanului nostru, arma care ne apără contra atacurilor, biciul viciilor, gajul virtuţilor, un semn pe cât de nou pe atât de admirabil. «***Neamul de acum cere un semn şi nu-i voi da alt semn decât acela al lui Iona***» (Mat. XII, 39). «***Iudeii cer semne, elinii înţelepciune, iar noi propovăduim pe Hristos Cel răstignit***» (I Cor. I, 22—23).

«***Crucea pentru noi este Hristos Cel răstignit pe care Îl predicăm***» (I Cor. I, 23).

Crucea a deschis Raiul, ea a introdus în el pe tâlharul de pe ea, şi neamul omenesc hărăzit a pieri şi nevrednic chiar de pământ, ea l-a adus de mână în cereasca împărăţie.

Crucea ne-ar fi procurat şi ne-ar procura bunuri ca acestea — şi Domnul oare, ar fi refuzat să se sprijine de ea? Cine ar putea pretinde lucrul acesta ?

Dacă Hristos n-ar fi voit să sufere acest chin, cine ar fi putut să-L constrângă la aceasta ? Pentru ce ar fi însărcinat pe profeţi de a vesti răstignirea sa viitoare, dacă El nu ar fi trebuit şi nu ar fi vrut aşa să fie răstignit ?

Pentru ce motiv ar fi denumit El crucea pahar, neavând voinţa de a o suferi ?

Evident, El arată cu câtă ardoare suspina după ea. O băutură răcoritoare nu este mai plăcută cerului gurii însetat, decât era crucea pentru Mântuitorul. Aşa se explică aceste cuvinte ale sale : «***Mult am dorit să mănânc cu voi acest Paşte***» (Luca XXII, 15). El nu vorbeşte în felul acesta fără raţiune, o face pentru motivul indicat acum, pentru că era spre seară, când trebuia să se urce pe cruce.

Cum, aşadar, El care numeşte crucea slava Sa, Care dojeneşte pe un ucenic, pentru că vrea să-L depărteze de ea, care caracterizează pe bunul păstor prin jertfa vieţii sale pentru oi, Care afirmă că doreşte viu ceasul patimii Sale şi Care se prezintă la ea cu deplina Sa voinţă, cum, zic, ar cere ca ea să nu aibă loc ? Dacă nu ar fi vrut să sufere, I-ar fi fost oare foarte greu de a opri pe cei care veneau să-L prindă ? Pe când ei se pregăteau să-L aresteze, El le zice : «***Pe cine căutaţi ? Şi ei răspunseră: Pe Iisus. Eu sunt, răspunse Mântuitorul, şi de îndată ei căzură la pământ***» (Ioan XVIII, 4—6).

Astfel, după ce a început prin a vorbi şi prin a le arăta cât Îi e de uşor să se dea deoparte de atingerea lor, El se lasă prins, învăţând prin aceasta că, El nu cedează nici forţei, nici violenţei, că El nu-i silit să sufere contra voii Sale tirania asaltatorilor, ci că face aceasta cu o întreagă şi perfectă libertate şi după ce va fi pregătit acest eveniment cu mult timp înainte.

Şi într-adevăr, jertfa Lui Isaac nu era pentru noi decât o închipuire a crucii. De aici aceste cuvinte ale Mântuitorului: «***Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea şi a văzut-o şi s-a bucurat***» (Ioan VIII, 56). Patriarhul se va fi bucurat, aşadar, de o închipuire a crucii, şi Iisus Hristos să se dea în lături în faţa crucii însăşi ?

Moise, din parte-i, învinge pe Amalic, pentru că şi el arăta de asemenea figurativ crucea, în sfârşit, vom găsi în Vechiul Testament mii de fapte prin care crucea a fost figurată. Şi pentru ce aceste evenimente figurative, dacă Acel Căruia crucea Îi era hărăzită nu voia s-o suporte?…

Hristos ne porunceşte să ne rugăm pentru duşmanii noştri, şi El ne dă această învăţătură prin pildă Sa, căci urcat pe cruce, zice : «***Părinte, iartă-le lor, căci nu ştiu ce fac***» (Luca XXIII, 34).

Tot aşa rugăciunea din care ne face o datorie, o practică El mai întâi şi El ne învaţă felul în care să ne rugăm, El care posedă puterea de a ierta.

EI ne porunceşte să facem bine celor care ne urăsc, şi să tratăm bine pe cei care ne vorbesc de rău, dându-ne pilda Sa Însuşi pentru aceste învăţături.

El izbăveşte pe iudeii posedaţi de diavol, cu toate că iudeii Îi zic demoniac. Prigonit de ei, El îi încarcă de binefaceri. Înconjurat de ei cu uneltiri, El are grijă de hrana lor. Este spânzurat pe cruce de ei şi El le deschide Împărăţia cerurilor.

Nimeni să nu se ruşineze de misterele glorioase ale mântuirii noastre, ale acestor simboluri, izvor pentru noi a tot felul de bunuri şi cărora, le datorăm existenţa şi viaţa creştină.

Să ducem în tot locul crucea lui Hristos că şi cum am purta o cunună.

Oare, nu prin cruce toate misterele relative la mântuirea noastră s-au îndeplinit ? Iată pentru ce noi păstrăm cu grijă imaginea ei în casele noastre, pe zidurile noastre, pe ferestrele noastre, pe fruntea, noastră şi în inima noastră. Ea este semnul mântuirii noastre a tuturor, a libertăţii noastre a tuturor şi a bunătăţii Domnului «***căci El a fost dus ca un miel la junghiere***» (Fapte VIII, 32).

Aşadar, când veţi face acest semn, aduceţi-vă aminte de misterul crucii şi potoliţi în voi ura şi toate celelalte patimi.

Când vă veţi închina, voi veţi da frunţii voastre o îndrăzneală francă, inspiraţi sentimente generoase sufletului vostru , nu am nevoie să vă spun ceea ce va face sufletul vostru cu adevărat liber. Astfel Pavel constrângându-ne de a cuceri libertatea, care se cuvine demnităţii noastre, ne aminteşte de crucea şi sângele Domnului prin care am fost răscumpăraţi, spre a nu mai deveni sclavi oamenilor.

Gândiţi-vă la preţul care a fost dat pentru voi şi niciodată nu veţi deveni sclavi oamenilor. Preţul, despre care ne vorbeşte el, este crucea. Nu numai cu mâna trebuie să formăm semnul, trebuie să-i adăugăm voinţa, cum şi o credinţă profundă.

Faceţi-o în felul acesta pe faţa voastră şi nici unul din spiritele necurate nu va putea să vă reziste, pentru că va vedea în el sabia care l-a rănit mortal, pumnalul care i-a străpuns pieptul. Nu am putea să vedem locul în care sunt daţi morţii cei osândiţi, fără să ne cutremurăm de oroare.

Ce trebuie, aşadar, să simtă diavolii în prezenţa acestei arme cu care Mântuitorul i-a despuiat de toată puterea lor şi a tăiat capul dragonului ? Nu vă ruşinaţi de o atât de mare binefacere, ca nu cumva Hristos să se ruşineze de voi, când va veni în slava Sa, când acest semn va preceda pe Fiul lui Dumnezeu strălucind cu o lumină superioară aceleia a razelor soarelui. Căci atunci, crucea va apărea şi prin prezenţa sa elocventă va apăra contra universului întreg cauza Domnului, ea va dovedi că providenţa n-a lipsit niciodată.

Astăzi, ca şi în timpul strămoşilor noştri, acest semn a deschis porţile închise. El a neutralizat veninul mătrăgunei, a vindecat rănile cauzate de muşcătura fiarelor sălbatice. Este adevărat că, deschizând porţile iadului, a uşurat intrarea cerurilor, a răsturnat barierele răului, a lipsit pe diavol de puterea sa, nu e nimic surprinzător că a biruit băuturile otrăvitoare şi fiarele sălbatice.

Iată semnul pe care trebuie să-l săpaţi în inima voastră alipiţi-vă strâns de acesta mântuire a sufletelor voastre.

Crucea a salvat lumea, ea a schimbat-o, a alungat eroarea, a readus adevărul, a făcut din pământ un cer, a transformat oameni în îngeri.

Graţie crucii, departe de a ne teme de diavoli, noi trebuie să-i dispreţuim ; graţie crucii, moartea nu mai este moarte, ci este un semn ; graţie crucii, toate puterile duşmane zac la pământ şi sunt călcate în picioare.

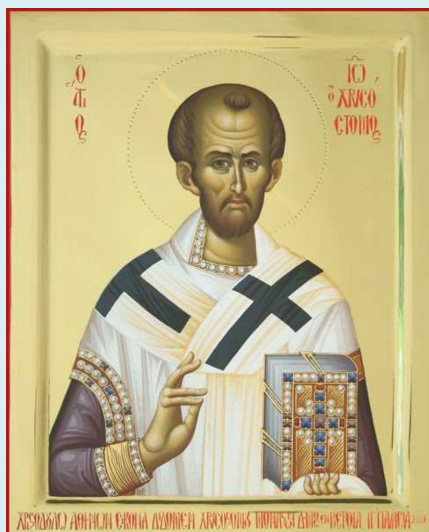
Dacă sunteţi întrebaţi: Adoraţi, aşadar, pe Cel Răstignit? Răspundeţi cu un glas şi cu o faţă care să exprime bucuria : Da, Îl ador şi-L voi adora mereu. Dacă sunteţi luaţi în râs, deplângeţi cu lacrimi o asemenea nebunie. Mulţumiţi Domnului pentru binefacerile minunate cu care El ne-a încărcat şi pe care nu am putea să le cunoaştem decât printr-o descoperire a cerului.

De aceea, dacă cineva va râde, este pentru că «***omul neduhovnicesc nu primeşte adevărurile Duhului lui Dumnezeu***» (I Cor. II, 14).

Aşa este cu copiii, în prezenţa lucrurilor mai serioase şi celor mai uimitoare. Întroduceţi pe un copil în mijlocul misterelor şi el va râde. Aşa sunt păgânii, asemenea unor copii şi uneori chiar mai uşuratici, dar ei comit aceste copilării la vârsta matură. Aşadar, sunt mai nefericiţi şi mai puţin scuzabili. Nouă ne este a striga cu glas tare şi răsunător, fie de ar fi prezenţi toţi păgânii de faţă, să răspundem cu mai multă hotărâre : ***Slava noastră, începătura a tot binele, cununa şi garanţia încrederii noastre este crucea.***

(Din Revista „Ortodoxia" 2/1982 Sfântul Ioan Gură de Aur, traducere de Pr. dr. Gh. Paschia)

Sfântul Ioan Gură de Aur despre Cruce ca obiect de veneraţie

[Tratatul: Hristos este Dumnezeu, 9-10]

În timpul lui Hristos, unii dintre marii criminali erau arşi de vii, alţii erau omorâţi cu pietre sau piereau prin alte feluri de chinuri, dar cel care era răstignit, spânzurat pe o cruce de lemn, suferea odată cu această tortură şi blestemul de care era întovărăşit, cum este scris în Deuteronom : «***Blestemat este înaintea Domnului tot cel spânzurat pe lemn***» (Deuteronom XXI, 23).

Acum acest lemn infam, acest lemn blestemat, acest spăimântător simbol al morţii celor sceleraţi, este obiect de veneraţie şi de iubire. Crucea, acest giuvaier mai preţios decât lumea, înfrumuseţează coroana imperială mai mult decât orice obiect. Ea, care odinioară era universal obiect de oroare, azi îi vedem imaginea pretutindeni, la principi şi la supuşi, la femei şi la bărbaţi, la fecioare şi la persoanele căsătorite, la nobili şi la sclavi.

Fiecare face, în orice clipă, acest glorios semn pe partea cea mai nobilă a trupului său, este purtată, statornic, pe frunte ca un trofeu pe o coloană.

Am mai spus, acest semn se înalţă pe sfânta masă, el domină hirotonisirea preoţilor, el întovărăşeşte chiar trupul lui Hristos la cina mistică.

Crucea străluceşte peste tot, în interiorul caselor, pe pieţele publice, în pustie, pe drumuri, pe vârful munţilor, în fundul podurilor, în mijlocul mărilor, pe nävi şi pe insule, pe paturi şi pe veşminte ; ea este gravată pe arbori, pe vasele de aur şi de argint, ea decorează sala ospăţului, ea străluceşte în mijlocul pietrelor preţioase şi al picturilor murale, este pusă pe vitele pe care un rău contagios le mistuie şi pe oamenii care sunt chinuiţi de diavoli, în război şi în pace, în vremea zilei şi a nopţii, în mijlocul sărbătorilor lumeşti şi al

austerităţilor pocăinţei planează imaginea crucii, pentru că iubim mult acest semn de mântuire, pentru că refugiindu-ne sub umbra ei simţim o fericire deosebită.

Toţi o îmbrăţişează cu iubire, nimeni nu mai roşeşte acum de această unealtă a morţii, de acest simbol al blestemului. Crucea este un giuvaier pe care toată lumea îl preferă cununilor, diademelor celor mai preţioase. Oroarea a făcut loc admiraţiei şi silă a făcut loc dorinţei. O vedeţi peste tot, încă o dată spun, pe vârful edificiilor şi în interiorul caselor, în oraşe şi în singurătăţi, ea ornează pagina pe care o citiţi tot aşa de bine ca şi drumurile pe care vă purtaţi paşii. ***Aici bucuros aş întreba pe păgâni de unde vine că, unealta de anatemă şi de tortură a devenit un obiect de speranţă şi de iubire, dacă nu de la miraculoasa putere a Răstignitului ?***

Dacă priviţi aceasta ca nimica, dacă rămâneţi încă în încăpăţinarea voastră, dacă respingeţi adevărul şi închideţi ochii la lumină, ascultaţi, am să vă demonstrez printr-un alt argument măreţia acestor lucruri.

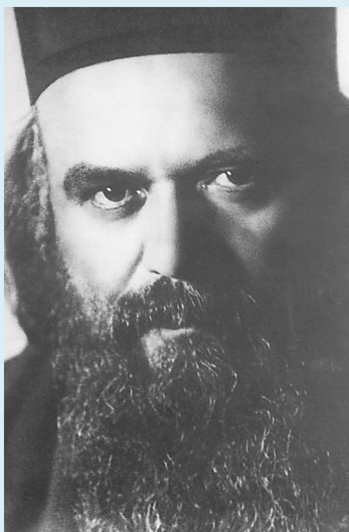
Acest argument iată-l : Judecătorii au la dispoziţia lor multe feluri de unelte de chinuri : fiare, cruci, unghii de fier, bice cu plumbi, tot ceea ce poate sfâşia trupul şi să frângă membrele. Cine ar vrea să ducă aceste unelte în casa sa ? Cine ar vrea să atingă mâna călăului, sau chiar să se apropie să vadă aparatul de tortură ? Nu le face oroare celor mai mulţi oameni acest lucru ? În loc de a le atinge sau chiar de a le vedea de aproape, toţi se depărtează îşi întorc privirea de la ele. Aşa era odinioară crucea. Ea avea chiar ceva mai respingător şi mai oribil, pentru că reamintea, cum am remarcat, nu numai ideea unei morţi violente, ci încă şi aceea a unei morţi blestemate, de unde vine aşadar, vă întreb, ca ea să fie înconjurată acum de atâtea mistere, să fie preferată tuturor comorilor, să fie aşezată deasupra tuturor distincţiilor pământului ? Pentru ce ne grăbim cu atâta ardoare şi încredere în jurul acestui lemn pe care a fost ţintuit trupul Preaslăvitei victime ? Pentru ce atâtea persoane, atât bărbaţi cât şi femei, încadrează în aur o bucăţică din acest lemn şi-l atârnă la gâtul lor, ca cel mai frumos din ornamente ? Ce a devenit vechea semnificaţie a acestei unelte de răzbunare şi de moarte ? Este Creatorul a toate, Cel care le schimbă după placul Său, El singur care putea să înalţe deasupra cerurilor chiar simbolul ticăloşiei, celei mai ruşinoase dintre morţi. Profetul vedea toate acestea în viitor, când zicea : «***Pacea mea fi-va cel, mai glorios triumf***».

Această infamă cruce — revin încă şi nu aş obosi niciodată s-o repet — este de aici încolo un gaj de binecuvântare, un zid tare şi sigur de apărare, o sabie morală contra diavolului, un frâu pentru turbarea diavolilor, flagelul puterilor duşmane.

Crucea a răsturnat domnia morţii, a sfărâmat porţile de aramă şi zăvoarele de fier ale infernalelor temniţe, a ruinat citadela spiritului răului, a smuls păcatului toată puterea lui, a scos lumea din osândirea în care se afla, a vindecat rana pe care Însuşi Dumnezeu a făcut-o naturii umane. Ceea ce nu a putut face nici marea despărţită, nici stâncile sfărâmate, nici văzduhul învălmăşit, nici mâna care a căzut în pustie vreme de patruzeci de ani şi a hrănit mii de oameni, nici legea dată poporului, nici semnele împlinite, fie în pustie, fie în Ţara sfântă, singură crucea, acest lemn blestemat, care scârbea pe toţi oamenii, obiectul unei dispreţuiri universale, a putut să împlinească deplin şi fără sforţări, odată ce-a fost scăldată în sângele lui Hristos.

Pământul întreg, altădată atât de sterp în virtuţi, al cărui aspect era tot atât de dezolant ca şi acela al pustiului însuşi, incapabil cum era de a produce un bine, crucea l-a făcut dintr-o dată un rai, o mamă rodnică.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Predica la Duminica Crucii - Evanghelia despre Cruce şi mântuirea sufletului

Mare este puterea tămăduitoare a adevărului si nu există nici o suferinţă ori slăbiciune în lume pe care adevărul să nu o poată vindeca.

În suferinţa si slăbicunea lor, bolnavii caută un doctor care le va da un leac pentru aceste lucruri. Nimeni nu va căuta un doctor care să le dea leacurile cele mai dulci, ci fiecare va voi ca cineva să le dea unul tămăduitor, fie el dulce, amar ori lipsit de gust. Cu cât leacul dat este mai amar si cu cât lucrarea de vindecare este mai complicată, cu atât se pare că bolnavul are încredere mai mare în doctor.

De ce nu primesc oamenii leacul cel amar, numai atunci când îl oferă mâna lui Dumnezeu? De ce se caută şi se aşteaptă numai bomboane din mâna lui Dumnezeu? Pentru că oamenii nu simt cât de primejdioasă este boala păcatului lor şi cred că se pot vindeca numai cu bomboane.

O, dacă oamenii s-ar întreba de ce toate doctoriile pentru bolile trupeşti sunt atât de amare! Duhul Sfânt le-ar răspunde: pentru a se gândi la amărăciunea leacurilor duhovniceşti. Căci, aşa cum boala trupească dă o închipuire asupra bolii duhovniceşti, tot la fel leacurile pentru bolile trupeşti au aceeaşi lucrare, prin asemănare cu boala duhovnicească.

Nu sunt bolile sufletului, aceste boli principale şi pricinuitoare de urmări, cu mult mai grele decât bolile trupului? Atunci, cum să nu fie leacurile duhovniceşti cu mult mai amare decât acelea pentru trup?

Oamenii au mare grijă de trupurile lor; şi atunci când trupurile lor se îmbolnăvesc, nu se dau în lături de la nici un fel de osteneală, timp sau bani

pentru a-şi restabili sănătatea. În acest caz, nici un doctor nu este prea scump, nici o staţiune balneo-climaterică nu este prea departe, nici o doctorie nu este prea amară, mai ales când ei sunt conştienţi că se apropie moartea trupească. O, de-ar fi oamenii la fel de preocupaţi pentru sufletele lor! ***O, de-ar fi ei la fel de stăruitori, căutând vindecarea şi un vindecător pentru sufletele lor!***

Este greu de mers cu picioarele goale printre spini, dar dacă omul care este desculţ moare de sete şi există un izvor de apă dincolo de spini, nu se va hotărî mai degrabă să meargă prin spini şi să-şi rănească picioarele în drum spre apă, decât să rămână pe iarba moale, de partea aceasta a spinilor, şi să moară de sete?

"Nu putem lua o doctorie atât de amară", spun mulţi dintre cei slăbănogiţi de păcat. Tot la fel şi Doctorul, care iubeşte oamenii, a luat El mai întâi doctoria, cea mai amară doctorie, chiar dacă El era sănătos, doar pentru a arăta celor bolnavi că nu este cu neputinţă. O, este cu mult mai greu pentru cel sănătos să ia şi să înghită doctoria omului bolnav decât este pentru cel bolnav! Dar El a luat-o, astfel încât şi oamenii cei muritori să fie încurajaţi şi ei să o ia.

"Nu putem trece prin câmpul cu spini cu picioarele goale, oricât de sete ne-ar fi şi oricât de multă şi de proaspătă ar fi apa de dincolo de spini", spun cei vlăguiţi de păcat. Şi aşa Domnul, care iubeşte oamenii, El însuşi a trecut câmpul cu spini cu picioarele goale şi acum, din partea cealaltă, cheamă însetaţii la izvorul cu apă vie. "Se poate" - ne strigă El - "Eu am trecut prin spinii cei mai ascuţiţi şi, călcând peste ei, i-am bătătorit. Atunci, haideţi!"

"Dacă Crucea este leacul, noi nu-l putem lua; şi dacă Crucea este Calea, noi nu putem porni pe această cale", spun cei pe care păcatul i-a îmbolnăvit. Şi aşa Domnul, care iubeşte oamenii, a luat Crucea cea mai grea asupra Sa, ca să arate că se poate.

în pericopa Evanghelică de astăzi, Domnul dă Crucea, acest mijloc amar de vindecare, tuturor celor care doresc să fie mântuiţi de la moarte.

Domnul spune: ***"Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie." Domnul nu-i împinge pe oameni spre Cruce, înaintea Lui, ci îi cheamă să-L urmeze pe El - fiindcă El a purtat Crucea. Înainte de a da glas acestei chemări, El a proorocit suferinţele Sale:*** "***Fiul Omului trebuie să pătimească multe şi să fie omorât, iar după trei zile să învieze***" (Marcu 8:31). ***De aceea El este Calea. El a fost Cel dintâi întru suferinţă şi Cel dintâi întru slavă; El a venit să arate că tot ceea ce oamenii cred că este cu neputinţă, este cu putinţă, şi pentru ca să facă acest lucru cu putinţă.***

El nu-i sileşte pe oameni, nici nu aduce strâmtorare asupra lor, ci propune şi oferă. **"Oricine voieşte"!** Oamenii au căzut în boala păcatului prin propria lor voinţă, şi numai prin voinţa lor liberă, oamenii trebuie să se vindece de păcat. El nu ascunde faptul că leacul este amar, foarte amar, dar El l-a făcut pentru oameni mai uşor de luat, luându-l El însuşi mai întâi, chiar dacă El era sănătos, şi ne-a arătat lucrarea lui minunată.

"Să se lepede de sine". Întâiul om, Adam, la fel s-a lepădat de sine atunci când a căzut în păcat, dar el s-a lepădat de sinele cel real, adevărat. Cunoscând de la oameni că ei se leapădă de sine, Domnul ştie că ei se leapădă de sinele cel mincinos. Mai simplu: Adam a lepădat Adevărul şi s-a îndreptat spre o minciună; acum Domnul îi cercetează pe urmaşii lui Adam, ca aceştia să se lepede de minciună şi să se lipească mai mult de Adevăr, de la care au căzut. De aceea, **a se lepăda de sine înseamnă a se lepăda de firea cea înşelătoare care s-a sălăşluit în noi, în locul firii noastre care ne-a fost dată de către Dumnezeu. Noi trebuie să ne lepădăm de cele ce sunt pământeşti, care au luat locul duhovniciei dinlăuntrul nostru, şi de patimile, care au luat locul faptelor celor bune; frica slugarnică care a întunecat în noi calitatea de fiu al lui Dumnezeu şi nemulţumirea pe care o arătăm împotriva lui Dumnezeu, care a ucis în noi duhul ascultării faţă de El.** Noi trebuie să ne lepădăm de gândurile cele rele, de doririle cele rele şi de faptele cele rele. Trebuie să ne lepădăm de slăvirea idolească a celor ale naturii, şi a trupului nostru.

Pe scurt: ***trebuie să ne lepădăm de tot ceea ce credem că înseamnă "eu", dar care în realitate nu ţine de noi, ci este diavolul şi păcatul, stricăciunea, înşelarea şi moartea.*** O, să ne lepădăm de obiceiurile cele rele, care au ajuns a doua fire pentru noi; să ne lepădăm de această "a doua fire", căci nu este firea noastră, aşa cum a făcut-o Dumnezeu, ci o amăgire adunată şi învârtoşată, şi propria înşelare din noi înşine - o minciună făţarnică care merge împreună cu numele nostru şi noi împreună cu aceasta.

Ce înseamnă aceasta: să-ţi iei crucea? Aceasta înseamnă ***primirea de bunăvoie a fiecărui mijloc de vindecare care ni se dă din mâna lui Dumnezeu, oricât de amar ar putea fi.***

- ***Cad nenorociri mari asupra ta?*** *Fă ascultare faţă de Voia lui Dumnezeu, aşa cum a făcut Noe.*
- ***Ţi se cere jertfă?*** *Aşează-te în mâinile lui Dumnezeu cu aceeaşi credinţă pe care a avut-o Avraam, atunci când a mers ca să-şi jertfească fiul.*
- ***Ţi s-a năruit gospodăria? ţi-au murit copiii dintr-odată?*** *Îndură toate cu răbdare, lipindu-te de Dumnezeu în inima ta, aşa cum a făcut Iov.*

- ***Te părăsesc prietenii şi te-au împresurat duşmanii?*** *Rabdă toate fără cârteală şi cu credinţa că ajutorul lui Dumnezeu este aproape, aşa cum au făcut Apostolii.*
- ***Eşti trimis la moarte pentru Hristos?*** *Mulţumeşte*-I lui Dumnezeu pentru *asemenea cinste, ca miile de mucenici creştini.*

Nu se va cere de la tine nimic ce nu a mai fost înainte, ci tu vei urma mai degrabă exemplul multora - apostoli, sfinţi, mărturisitori şi mucenici - care au făcut Voia lui Hristos. Mai mult decât atât, trebuie să ştim că umblând după răstignirea noastră, Domnul vrea răstignirea omului celui vechi, a omului alcătuit din obiceiurile cele rele şi din slujirea păcatului. Căci, prin această răstignire, omul cel vechi, deopotrivă cu animalul, este trimis la moarte, iar omul cel nou, alcătuit după asemănarea şi nemurirea lui Dumnezeu, se înalţă la viaţă.

După cum spune Apostolul: "***Omul cel vechi a fost răstignit" şi lămureşte de îndată de ce: "pentru a nu mai fi robi ai păcatului***" (Romani 6:6). ***Crucea este grea pentru omul cel vechi, trupesc, grea pentru un trup cu patimi şi cu pofte*** (Galateni 5:24), ***dar nu este grea pentru omul cel duhovnicesc. Crucea pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu*** (I Corinteni 1:18). De aceea noi ne lăudăm în Crucea lui Hristos şi în crucea pe care o purtăm pentru El. ***Domnul nu caută ca noi să luăm Crucea Lui, ci pe a noastră. Crucea Lui este cea mai grea. El nu a fost răstignit pentru păcatele Lui, ci pentru ale noastre şi, de aceea Crucea lui este cea mai grea. Noi suntem răstigniţi pentru propriile noastre păcate: de aceea crucea noastră este mai uşoară. Şi, când suferinţele noastre sunt cele mai mari, nu trebuie să spunem că sunt prea mari, că depăşesc toate limitele. Dumnezeu este viu şi El cunoaşte măsura suferinţei noastre şi nu ne va lăsa să suferim mai mult decât ne stă în putinţă să răbdăm. Măsura suferinţei noastre nu este mai puţin rânduită şi socotită, decât este rânduită şi socotită măsura zilei şi a nopţii, sau decât sunt măsurile stelelor în mersul lor.***

Sporeşte suferinţa noastră? Se face mai grea crucea noastră? Puterea lui Dumnezeu este cea mai mare, după cum spune Apostolul: "***Că precum prisosesc pătimirile lui Hristos întru noi, aşa prisoseşte prin Hristos şi mângâierea noastră***." (II Corinteni 1:5).

Mai presus de toate, mângâierea noastră este mare, prin faptul că Domnul ne cheamă să-L urmăm. "**Să vină după Mine**", spune Domnul. ***De ce rosteşte Domnul această chemare celor care îşi iau crucea? Mai întâi, ca să nu cadă şi să fie striviţi sub ea. Oamenii sunt atât de slabi, încât crucea cea mai uşoară este grea pentru omul cel mai puternic, dacă acesta nu o cară cu ajutor din cer.*** Vedem cum se deznădăjduiesc credincioşii la cea mai uşoară suflare; cum

strigă împotriva cerului şi a pământului la un necaz mic! Cum se clatină neputincioşi dintr-o parte într-alta, căutând vreun sprijin şi ajutor în deşertăciunea acestei lumi şi socotesc, că dacă această lume nu le poate aduce sprijin şi ajutor, atunci întreaga lume este un pustiu al deznădejdii. De aceea ***Domnul ne cheamă să-L urmăm, pentru că numai urmându-L pe El vom putea răbda greutatea crucii. În El vom afla putere, curaj şi mângâiere. El ne va fi nouă lumină pe calea cea întunecată, sănătate acolo unde este boală, tovărăşie ne va fi în singurătate, bucurie în suferinţă şi bogăţii în lipsuri.***

În camera în care se află un om bolnav, se lasă noaptea o lumină aprinsă şi, în noaptea acestei vieţi, este nevoie de lumina cea veşnică a lui Hristos, pentru a ne uşura durerea şi pentru a ne păstra vie nădejdea în zorii zilei.

Cea de a doua pricină pentru care ne cheamă Domnul să-L urmăm, are aceeaşi însemnătate ca şi cea dintâi, şi are legătură cu lepădarea de sine de bună voie şi cu luarea crucii noastre. Mulţi s-au arătat lumii că s-au lepădat de sine, pentru a afla înălţare mai mare în lumea aceasta. Mulţi şi-au adunat încercări şi suferinţe fără număr, pentru a câştiga uimirea şi lauda oamenilor. Mulţi au făcut astfel, şi mai fac aşa şi astăzi, mai ales printre păgâni, pentru a aduna o oarecare putere şi, prin aceasta, să câştige putere asupra celorlalţi, ca să le facă rău oamenilor, sau ca să-i ajute pe cei pe care vor ei, totul numai din invidie şi pentru iubirea de putere.

Asemenea lepădare de sine nu este adevărată, ci măritoare de sine şi o asemenea cruce nu duce nici pe departe la înviere şi mântuire, ci la pieire şi la lăsarea sinelui în mâinile diavolului. Cu toate acestea, ***cel care îşi ia crucea şi Îl urmează pe Hristos, se slobozeşte de toată mândria, de toată slăvirea de sine, care se dobândeşte cu jertfirea celorlalţi, şi se mai lipseşte de toată dorirea pentru slava şi profiturile lumeşti.***

Aşa cum omul cel bolnav ia doctoria cea amară, nu pentru a arăta că îi stă în putinţă să o înghită, ci pentru a-şi restabili starea de sănătate, tot ***aşa se leapădă de sine un adevărat creştin: adică, omul este nemulţumit de starea sa de boală, îşi ia crucea ca un leac amar, dar mântuitor, şi Îl urmează pe Hristos, Doctorul şi Mântuitorul său, nu pentru mărire şi laudă din partea oamenilor, ci pentru a-şi mântui sufletul de prostia din viaţa noastră, care aduce moartea, şi de viermele şi de focul din viaţa ce va să vină.***

"***Căci cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa.***" Aceste cuvinte sunt pătrunzătoare şi neiertătoare! Acesta este focul care caută să ardă omul cel vechi, chiar până la rădăcină şi cu tot cu rădăcină! Domnul nostru Iisus Hristos nu a venit numai pentru a îndrepta lumea, ci şi pentru a o restabili, pentru a o

aduce la viaţă nouă; pentru a arunca metalul vechi în foc şi pentru a-l topi în chip nou. El nu este reformator, ci Ziditor; El nu este cârpaci, ci ţesător.

Cine vrea să păstreze copacul cel bătrân, mâncat de cari, îl va pierde. Tot ce poate face omul se restrânge numai la aspectul cel dinafară - să-l ude, să-l împrejmuiască şi să-l îngrijească - viermele îl va mânca pe dinăuntru şi copacul putrezeşte şi cade. Cel care taie copacul mâncat de vierme şi îl aruncă în foc cu tot cu viermi şi apoi îşi îndreaptă atenţia spre vlăstarele tinere, ocrotindu-le de viermi, va păstra noul copac. Cel care încearcă să păstreze sufletul cel vechi, asemenea sufletului lui Adam, mâncat şi putrezit de păcat, îl va pierde, pentru că Dumnezeu nu va primi un asemenea suflet alături de El şi tot ceea ce nu se află înaintea feţei lui Dumnezeu este ca şi cum nu are viaţă. Atunci, ***cel ce îşi pierde sufletul său cel vechi, acela îşi va scăpa sufletul cel nou, născut din Duh*** (Ioan 3:6) şi se va logodi cu Hristos.

De fapt, sufletul înseamnă viaţă şi în unele traduceri chiar citim: "cine va voi să-şi scape viaţa" şi "cine îşi va pierde viaţa pentru Mine acela o va scăpa". În acest caz, ambele traduceri au acelaşi înţeles. Căci cine va voi cu orice preţ să-şi scape viaţa sa supusă morţii, acela îşi va pierde ambele vieţi: cea muritoare şi cea nemuritoare - cea supusă morţii pentru că, oricât de mult s-ar strădui să-şi prelungească această viaţă pe pământ, el trebuie să o piardă în cele din urmă prin moarte; şi îşi va pierde viaţa sa fără de moarte, pentru că nu a făcut nimic pentru aceasta, nu a suferit nimic ca să o păstreze.

Cine se va strădui să câştige viaţa sa cea fără de moarte prin Hristos, o va primi şi o va păstra în veşnicie, cu toate că îşi va pierde viaţa sa cea vremelnică, supusă morţii. Omul îşi poate pierde viaţa sa cea vremelnică, supusă morţii, pentru Hristos şi pentru Evanghelie, fie atunci când este nevoie să se jertfească pe sine şi să moară ca mucenic pentru Hristos şi pentru sfânta Sa Evanghelie, fie atunci când socoteşte această viaţă ca păcătoasă şi nevrednică şi se dă pe sine cu toată inima sa, cu sufletul şi puterea sa pentru Hristos, intrând în slujba Lui, dându-I Lui toate şi nădăjduind de la El toate lucrurile. Omul poate să-şi piardă sufletul, viaţa, sinucigându-se sau printr-o jertfă, pentru o cauză nevrednică - într-o ceartă sau vrajbă. Unuia ca acesta nu i se făgăduieşte că îşi va scăpa sufletul său - viaţa sa, pentru că se spune: "pentru Mine şi pentru Evanghelie". Hristos şi Evanghelia sunt neasemuit mai mari decât sufletul nostru. Acestea sunt cele mai mari bogăţii din existenţa vremelnică şi din veşnicie şi nici un om nu ar trebui să şovăie ca să jertfească totul pentru acele bogăţii trainice.

De ce adaugă Domnul: "şi Evanghelia"? Nu este destul să spună doar: "pentru Mine"? Nu este. Domnul spune: "pentru Mine şi pentru Evanghelie" pentru a spori pricinele de a muri pentru sine, şi de a trăi pentru Dumnezeu şi, prin aceasta, pentru a spori numărul celor care sunt mântuiţi. Atunci, se

mântuieşte cel a cărui viaţă şi-o pierde pentru Hristos Cel viu şi fără de moarte. Şi se mai mântuieşte cel care îşi pierde viaţa pentru lucrările cele din lume ale lui Hristos şi pentru învăţătura Lui. În cele din urmă, se mântuieşte cel care îşi pierde viaţa sa doar pentru o singură poruncă a lui Hristos sau pentru un singur cuvânt al Lui. ***Domnul este Dătătorul de lege al vieţii; cine se jertfeşte pe sine pentru Dătătorul de lege, s-a jertfit pentru legile Lui şi, tot aşa: cine se jertfeşte pentru legile Lui s-a jertfit pe sine pentru El.*** Fiind întocmai acelaşi lucru, El cu lucrările Lui şi cu învăţătura Lui, Domnul deschide în acest chip multora prilejul de a se mântui.

"**Căci ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă dacă-şi pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său?**" Aceste cuvinte aruncă multă lumină şi asupra celor de dinainte, ducând la înţelegerea lor. De aici se vede că Domnul socoteşte sufletul omului ca fiind de preţ mai mare decât lumea întreagă. Din aceste cuvinte se mai vede ce fel de suflet trebuie să piardă omul, pentru a-şi scăpa sufletul său: unul stricăcios, un suflet înghiţit de lume, plecat în faţa lumii, înrobit lumii. ***Dacă omul pierde un aşa numit "suflet", el îşi va scăpa sufletul său cel adevărat; dacă el se leapădă de viaţa cea făţarnică, el va primi viaţa cea adevărată.***

"**Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului Se va ruşina de el, când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri**." Ascultaţi acestea, toţi credincioşii, şi nu vă bizuiţi prea mult pe milostivirea lui Dumnezeu! Cu adevărat, milostivirea lui Dumnezeu se va revărsa asupra hulitorilor nepocăiţi numai în această viaţă, pentru că, la înfricoşătoarea Judecată, dreptatea va sta în locul milostivirii.

Ascultaţi acestea, toţi credincioşii, în fiecare zi, apropiindu-vă de moartea fără de scăpare: ascultaţi şi puneţi acestea în inima şi în sufletul vostru. Aceste cuvinte nu au fost rostite de către vrăjmaşul vostru, ci de către Prietenul vostru Cel mai mare. Aceleaşi buze care i-au iertat pe vrăjmaşii Săi, când Se afla pe Cruce, au rostit şi aceste cuvinte înfricoşătoare, dar drepte. De cel ce se ruşinează de Hristos în lumea aceasta, şi Hristos Se va ruşina la sfârşitul lumii. De cel ce se ruşinează de Hristos înaintea păcătoşilor, şi Hristos Se va ruşina înaintea sfinţilor îngeri. De ce te vei mândri, o, omule, dacă Hristos se ruşinează de voi? Dacă voi vă ruşinaţi de viaţă, aceasta înseamnă că veţi primi strălucire în moarte; dacă vă ruşinaţi de adevăr, vă mândriţi cu minciunile; dacă voi vă ruşinaţi de milostivire, aflaţi mândrie în facerea de rău; dacă voi vă ruşinaţi de dreptate, aflaţi mândrie în nedreptate. Dacă voi vă ruşinaţi să suferiţi pe cruce, aceasta înseamnă că aflaţi mândrie în blasfemia idolească; dacă vă ruşinaţi de viaţa fără de moarte, aflaţi mândrie în stricăciunea morţii şi putreziciunea mormântului! În această situaţie, înaintea cui vă puteţi ruşina de Hristos? Este mai bine înaintea omului decât înaintea lui Hristos? Nu; pentru că nu este

nimeni mai bun decât Hristos. Aceasta înseamnă că voi vă ruşinaţi de Hristos înaintea cuiva mai mic decât Hristos. Te ruşinezi de tatăl tău înaintea unui urs, sau se ruşinează o fiică de mama ei înaintea vulpii? Atunci, de ce să te ruşinezi de Cel mai bun înaintea celui rău, de Preacuratul înaintea celui necurat, de Atotputernicul înaintea celui fără de putere, de Preaînţeleptul înaintea celui prost? De ce să te ruşinezi de Domnul cel măreţ înaintea neamului desfrânat şi păcătos? Se întâmplă aceasta pentru că neamul acesta joacă într-una înaintea ochilor tăi? Încă puţin, numai puţin, şi Domnul va veni întru slavă pe nori de îngeri şi neamul acesta va pieri dinaintea tălpilor Sale, întocmai ca pulberea înaintea vântului puternic. Te vei ruşina atunci în faţa adevărului, nu de împăratul slavei, ci de tine însuţi, dar atunci ruşinea ta nu-ţi va fi de nici un folos. Este mai bine să te ruşinezi acum, când ruşinea te mai poate ajuta, să te ruşinezi de fiecare lucru înaintea lui Hristos, iar nu de Hristos înaintea fiecărui lucru.

De ce spune Domnul: "**de Mine şi de cuvintele Mele**"?

Cine se ruşinează de Mine înseamnă: cine pune la îndoială Dumnezeirea Mea, şi întruparea Mea Dumnezeiască, de către Preasfânta Fecioară, şi suferinţele Mele pe Cruce, şi Învierea Mea, şi cine se ruşinează de sărăcia Mea pe pământ şi de dragostea Mea pentru păcătoşi.

Cine se ruşinează de "cuvintele Mele" înseamnă: cine pune la îndoială Evanghelia ori nu primeşte învăţătura Mea, sau cine răsuceşte cuvintele Mele şi, prin erezie, aduce neodihnă şi vrajbă printre credincioşi, sau cine este înfumurat în faţa descoperirii şi învăţăturii Mele, înlocuindu-le cu alte teorii personale, sau cine se ascunde dinadins şi păstrează tăcerea despre cuvintele Mele, înaintea tăriei mari şi puternice a acestei lumi, se va ruşina de Mine şi se va înfricoşa pentru el.

Cuvintele lui Dumnezeu sunt testamentul de viaţă dătător pentru lume, aşa cum sunt şi suferinţele Lui, Trupul şi Sângele Lui. Domnul nu desparte de Sine cuvintele Sale, nici nu dă o preţuire mai mare acestora decât Persoanei Sale. Cuvântul Său este de nedespărţit de El. Cuvântul Lui are aceeaşi tărie ca şi Persoana Lui şi de aceea El spune ucenicilor Săi: "***Acum voi sunteţi curaţi, pentru cuvântul pe care vi l-am spus***" (Ioan 15:3). Prin cuvântul Său, El a curăţit sufletele, a vindecat bolnavii, a alungat duhurile rele şi a înviat morţii.

Cuvântul Lui este lucrător, curăţitor şi de viaţă dătător. Atunci, cum poate fi acesta străin, când ni se spune în Evanghelie: "***şi cuvântul era la Dumnezeu***" (Ioan 1:1)?
Domnul numeşte acest neam desfrânat în sensul mai larg al cuvântului, ca şi vechii prooroci care au numit mărirea zeilor desfrânare (Iezechiel 23:37).

- *Cine leapădă pe femeia sa şi merge după femeia altuia săvârşeşte adulter şi*
- *cine se leapădă de Dumnezeul Cel viu şi se aprinde de iubire pentru lumea zidită săvârşeşte de asemenea adulter.*
- *Cine se leapădă de credinţa în Domnul, pentru a se încrede în oameni şi cine lasă dragostea pentru Dumnezeu şi o îndreaptă către oameni şi lucruri, acesta săvârşeşte adulter.*

Pe scurt, ***toate păcatele care despart sufletul vostru de Dumnezeu şi îl leagă de ceva sau cineva, care este departe de Dumnezeu, se poate numi printr-un termen general - adulter***, întrucât toţi poartă semnele bărbatului sau femeii adultere. **Atunci, cine se ruşinează de Domnul Hristos, Mirele sufletului omului, înaintea unui asemenea neam adulter, este întocmai ca mirele care se ruşinează de mireasa sa înaintea oamenilor desfrânaţi.** Domnul nu vorbeşte despre neam ca fiind numai păcătos, ci adulter şi păcătos. De ce? Pentru a-l vădi mai ales ca adulter. Sub cuvântul "adulter" se înţeleg aici păcatele cele mai grele, cele mai otrăvitoare şi păcatele cele de moarte, care adesea întorc omul de pe calea urmării lui Hristos, a tăgăduirii de sine, a crucii sale, a naşterii sale celei din nou.

Dar cercetaţi sfârşitul neobişnuit al pericopei Evanghelice de astăzi: "**Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea până nu vor vedea Împărăţia lui Dumnezeu venind întru putere**."

S-ar zice la prima vedere că aceste cuvinte nu au nici o legătură cu cele dinainte. Totuşi legătura este limpede şi acesta este un sfârşit minunat. **Domnul nu-i va lăsa pe credincioşii Săi fără sprijin.** ***Chemându-i să-şi ia crucea, să se lepede de sine şi de sufletele lor, şi înştiinţându-i de pedepsele înfricoşătoare dacă se ruşinează de El şi de cuvintele Sale, Domnul le pune acum în privelişte un curcubeu pe cerurile după furtună. El se grăbeşte să vorbească despre răsplată pentru cei care îl ascultă şi îl urmează purtându-şi crucea. Această răsplată li se va da unora înainte de sfârşitul lumii şi de Înfricoşătoarea Judecată, chiar înainte de sfârşitul vieţii lor aici pe pământ. Ei nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăţia lui Dumnezeu venind întru putere.***

Cât de înţelept este Domnul în propovăduirea Sa! El nu vorbeşte niciodată de pedeapsă fără să pomenească de răsplată, nici nu aduce osândire fără lăudare, nici nu duce omul pe calea spinoasă, fără să pomenească de bucuria de la sfârşitul călătoriei, nici nu rosteşte ameninţări fără să dea mângâiere. El nu lasă cerurile să rămână acoperite cu nori întunecaţi, fără să arate strălucirea luminoasă a soarelui şi frumuseţea curcubeului.

Cine sunt cei care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăţia lui Dumnezeu venind întru putere? Vorbind ucenicilor Săi şi unei mari mulţimi de oameni, Domnul spune: "**Sunt unii, din cei ce stau aici**". Atunci, la cine Se gândeşte Domnul? ***Mai întâi la cei care au împlinit poruncile Lui, lepădându-se de sine şi luându-şi crucea. Aflându-se încă în lumea aceasta, ei vor simţi în ei puterea Împărăţiei lui Dumnezeu.***

Duhul lui Dumnezeu va pogorî peste ei, pentru a-i curăţi şi a-i sfinţi şi pentru a le deschide uşile tainelor cereşti, aşa cum s-a întâmplat mai târziu cu Apostolii şi cu Arhidiaconul Ştefan.

- *În ziua de Rusalii, nu au văzut Apostoli Împărăţia lui Dumnezeu întru putere, în clipa în care li s-a dat putere de sus?*
- *Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu (Fapte 7:55).*
- *Şi nu a văzut Ioan Evanghelisutl Împărăţia lui Dumnezeu înaintea morţii trupeşti?*
- *Şi Apostolul Pavel nu a fost ridicat în al treilea cer, înainte de a gusta moartea?*

Dar să lăsăm Apostolii deoparte. ***Cine ştie câţi dintre cei care stăteau şi ascultau cuvântul lui Hristos au simţit puterea Duhului Sfânt şi au văzut Împărăţia lui Dumnezeu, venind înainte ca ei să părăsească lumea aceasta?***

Pe lângă această tălmăcire, unele comentarii asupra Evangheliei, dau acestor cuvinte ale lui Hristos, care s-au citit mai sus, **un alt înţeles**. ***Ele socotesc că aceste cuvinte ale Mântuitorului vorbesc despre cei trei ucenici: Petru, Iacov şi Ioan, care L-au văzut pe Domnul schimbându-Se la faţă pe muntele Taborului, îndată după aceasta, când El a vorbit cu Moise şi cu Ilie. Fără îndoială că aceasta este o înţelegere corectă, dar nici nu o înlătură pe cealaltă. Cei trei Apostoli au văzut cu adevărat Împărăţia lui Dumnezeu întru putere, pe muntele Tabor, când Domnul Iisus S-a arătat întru slava cea cerească, iar Moise şi Ilie s-au arătat din lumea cealaltă, fiecare stând de o parte a Domnului Slavei. Dar nu trebuie să credem că acesta a fost singurul prilej în care oameni muritori au văzut Împărăţia lui Dumnezeu venind întru putere. Această împrejurare de pe Tabor a fost cu adevărat măreaţă, dar ea nu înlătură nenumărate alte situaţii, când oameni muritori au văzut, în această viaţă (deşi într-un alt chip), Împărăţia lui Dumnezeu întru putere şi slavă.***

Dacă dorim cu adevărat, putem şi noi vedea Împărăţia lui Dumnezeu venind întru putere şi slavă, înainte de a gusta moartea. Împrejurările în care aceasta ni se va descoperi, sunt arătate cu limpezime în Evanghelia de astăzi.

Să ne ostenim să ne pierdem sufletul nostru cel vechi, viaţa noastră păcătoasă, şi să învăţăm că este mai mare preţ pentru om să-şi scape sufletul său, decât să câştige lumea întreagă. ***Aşa ne vom învrednici prin mila lui Dumnezeu, să vedem Împărăţia lui Dumnezeu, întru putere mare şi fără de asemănare întru slavă, unde îngerii, dimpreună cu sfinţii, dau slavă Dumnezeului Celui viu, zi şi noapte: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh - Treimii celei de o fiinţă şi nedespărţite, acum şi pururea şi-n vecii vecilor. Amin.***

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica închinării Sfintei Cruci (I)

În mijlocul Sfintei Patruzecimi, Sfânta Biserică înfăţişează cinstirii şi închinării noastre Sfânta Cruce a Domnului. În acest fapt se vede grija de mamă a Bisericii faţă de noi... Prin el, ***ea vrea să-i întărească în nevoinţele postului şi îndreptării de sine pe cei ce au slăbit, pe cei râvnitori să-i însufleţească la mai mari nevoinţe şi tuturor să le insufle gândul şi hotărârea de a merge până la sfârşitul vieţii, fără abatere şi fără şovăire, în urma Domnului, sub crucea pe care a luat-o fiecare asupra sa în clipa când a hotărât să placă Domnului.***

Amintiţi-vă ce era în sufletul vostru atunci când aţi adus lui Dumnezeu pocăinţă pentru păcate şi, întorcând spatele patimilor şi faptelor păcătoase, l-aţi spus Domnului prin părintele vostru duhovnicesc: „N-o să mai fac"? Dacă aţi spus lucrul acesta cu sinceritate, probabil că aţi simţit atunci că sunteţi gata pe deplin să rezistaţi până la sânge în lupta împotriva patimilor şi poftelor, fără nici o compătimire de sine şi cruţare de sine, jertfind tot ce aveţi scump, însă păcătos - cu deplină lepădare de sine. Nu încape îndoială că în urma spovedaniei, după ce v-aţi învrednicit de Sfânta împărtăşanie, îndată ce aţi plecat de la paharul Domnului, aţi purces la această luptă sau osteneală de a fi credincios Domnului cu mintea şi cu inima, pe care ispitele au început să le pună la încercare la fiecare pas, potrivit rânduielii obişnuite a lucrurilor noastre.

Lupta aceasta - o ştiţi acum - nu e uşoară, şi - principalul - este sensibilă, de parcă ar fi vie. Trebuie să vă refuzaţi ceea ce v-a pătruns adânc în inimă - şi pentru a reuşi în asta trebuie să vă ţineţi încordate şi sufletul, şi trupul. O zi, două poţi să petreci aşa şi fără osteneală; însă după o săptămână vei obosi, după două - vei obosi şi mai mult. Când ne gândim că aşa trebuie să trăim până la sfârşitul postului şi al întregii vieţi, fără voie ţi se lasă mâinile în jos neputincioase, iar picioarele se îndoaie: adică simţământul greutăţii nevoinţei începe să înăbuşe şi să clatine hotărârea noastră dintâi sau, cel puţin, să ne

ispitească a ne face înlesniri şi îngăduinţe la moleşeală. Dat fiind că acestea ne duc la pierzare, căci ele înseamnă fugă de pe câmpul de luptă, întoarcere înapoi, ***sfânta noastră mamă, Biserica, prevăzând starea noastră, grăbeşte să ne ajute înviindu-ne râvna prin întipărirea cât se poate de vie în luarea-noastră aminte a chipului Domnului răstignit.*** înfăţişând închinării noastre Crucea Domnului, ea pare că spune fiecăruia dintre noi: ***„Uită-te la Domnul, Care atârnă de cruce. Vezi că după ce S-a suit pe cruce nu S-a mai dat jos de pe ea până când Şi-a dat duhul lui Dumnezeu-Tatăl. Iată, şi tu, după ce ai purces la nevoinţa luptei cu patimile, începi să te simţi de parcă ai fi răstignit pe cruce. Aşa şi este. Deci ia aminte: rămâi pe această cruce liniştit, nu te smuci şi nu te zbate, şi mai ales taie orice gând de a te da jos de pe ea, până când va veni clipa să spui şi tu: Părinte, în mâinile Tale îmi dau duhul!"***

Lecţia aceasta este simplă şi limpede - şi pentru mulţi ea este, poate, lecţia venită la cea mai nimerită vreme! Să ne rugăm ca Domnul să ne dăruiască şi nouă tuturor a rămâne pentru totdeauna într-o astfel de stare. După ce am luat hotărârea de a plăcea Domnului, să nu o părăsim; după ce am purces la nevoinţă, să n-o trădăm. Iar atunci când neputinţa va începe să războiască sufletul nostru şi să clatine duhul nostru, să ne grăbim de fiecare dată să punem împrejurul ei gânduri însufleţitoare. Să-i spunem că altminteri nu se poate; fie pierim, fie stăm pe crucea răstignirii de sine atâta timp cât mai avem suflare de viaţă. Şi Domnul a fost pe cruce, şi toţi Sfinţii au mers pe calea crucii. Având atâta nor de mărturii pus împrejurul nostru si căutând la Iisus, începătorul si Plinitorul credinţei, cu răbdare să alergăm în lupta ce este pusă înaintea noastră (Evr. 12, 1-2).

întocmai, e greu şi dureros! însă această osteneală este lipsită, oare, de făgăduinţe? O! „Nevrednice sunt pătimirile vremii de acum de slava ce va să se arate întru noi"! Departe fie de noi gândul acesta! Dar să mai răbdăm puţin întru statornicia chinuirii de sine, şi încă de aici vom începe să pregustăm fericirea care ne aşteaptă în viitor. Oare mult ne-am ostenit? Nici nu avem osteneli la care să ne uităm, dar vrem deja să culegem roade plăcute. Să ne însufleţim! Să primim lovituri şi să răspundem cu lovituri - însă prin însuşi faptul că primim lovituri ne întărim, iar pe vrăjmaş îl istovim; şi cu cât vom răspunde mai mult la lovituri, cu atât vom deveni mai tari, iar vrăjmaşul mai slab. După aceea, din oastea vrăjmaşă vor începe să iasă unul după altul cei ce ne războiesc; se vor depărta, în cele din urmă, până şi cei mai răi şi stăruitori, atacându-ne poate numai din depărtare şi nu de-a dreptul. ***Iată şi pacea, iar în urma păcii şi bucuria în Duhul Sfânt. Şi aceasta poate să vină repede: doar să ne punem lege să nu ne dăm bătuţi şi să nu fim îngăduitori faţă de păcat.***

Dar iată, fraţilor, tocmai aici e tot necazul nostru! ***Primul nostru vrăjmaş care este? Compătimirea de sine - vrăjmaşul cel mai linguşitor şi cel mai***

primejdios. „Mai slăbeşte-o cu nevoinţa", zice, „nu vezi că te-ai epuizat?" Vedeţi, se îngrijeşte de noi pasămite. Iar dacă o asculţi şi îţi faci înlesnire în ceva, ce va fi? - O înlesnire duce la o a doua, a doua la a treia şi aşa mai departe, după care totul se va moleşi, toate asprimile vieţii se vor depărta de la tine şi toate rânduielile vieţii cucernice vor cădea în uitare. Totodată, gândurile se vor împrăştia şi poftele se vor stârni, iar râvna duhului se va răci. Fiind tu în această neorânduială, va veni patima favorită: la început îţi va momi luarea-aminte, după aceea consimţirea, după aceea conglăsuirea. Apoi rămâne doar să vină un prilej, şi păcatul e gata. Şi iată: iarăşi cădere, iarăşi întunecare a minţii, iarăşi chin al conştiinţei, iarăşi neorânduială înăuntru şi în afară. în continuare, cădere după cădere: şi toate merg iarăşi după rânduiala veche, de parcă lucrarea îndreptării de sine nici n-ar fi fost începută.

Dar ce zic eu la fel ca mai înainte? Mai rău va fi: căci precum după un fulger întunecimea nopţii se face mai întunecată, aşa şi după sculările din păcat noile căderi duc bietul suflet într-o neorânduială din ce în ce mai mare. Domnul, preîntâmpinându-ne cu privire la acest lucru, a zis: ***Când duhul necurat va ieşi din om, umblă prin locuri firă de apă, căutând odihnă, şi nu află. Atunci zice: Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieşit; şi venind o află deşertată, măturată şi împodobită. Atunci se duce şi ia cu sine alte şapte duhuri, mai rele decât el, şi intrând locuiesc acolo, şi se fac cele de pe urmă ale omului mai rele ca cele dintâi*** (Mt. 12, 43-45).

Mai rele decât cele dintâi! Şi după legea dreptăţii lui Dumnezeu, aşa şi trebuie să fie. Oare mult timp a trecut de când te-ai pocăit şi ai plâns? Domnul a primit pocăinţa şi a iertat totul, a dat iarăşi bunăvoinţa Sa dinainte şi S-a dat pe Sine însuşi în Sfânta împărtăşanie - iar omul ce a făcut în schimb? S-a ţinut bine puţină vreme, după aceea s-a lăsat şi s-a dedat iarăşi păcatului. Cum se poate arăta îngăduinţă faţă de acest lucru? Iată, ascultă aspra hotărâre a judecăţii: ***Lepădând cineva legea lui Moisi, fără de milă prin doi sau trei martori moare: cu cât mai amară muncă socotiţi că va primi cel ce a călcat pe Fiul lui Dumnezeu şi a nesocotit sângele legământului, cu care s-a sfinţit, şi a ocărât Duhul harului? Că ştim pe Cel ce a zis: A Mea este răsplătirea, Eu voi răsplăti, zice Domnul. înfricoşat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui Viu*** (Evr. 10, 28-31).

într-un alt loc, Sfântul Apostol întăreşte această ameninţare şi o justifică prin aceea că îi pune pe cei ce cad iarăşi după primirea harului în rând cu răstignitorii Domnului, numindu-i oameni care îl răstignesc a doua oară; şi rosteşte judecată încă şi mai înspăimântătoare asupra lor, spunând că unii ca aceştia, ce cad după gustarea darului ceresc, nu pot fi iarăşi înnoiţi întru pocăinţă - arătând prin aceasta, fireşte, nu vreo lipsă a milostivirii lui Dumnezeu, ci slăbirea definitivă a voinţei celor ce cad: fiindcă în urma căderilor repetate, sufletul devine grosolan,

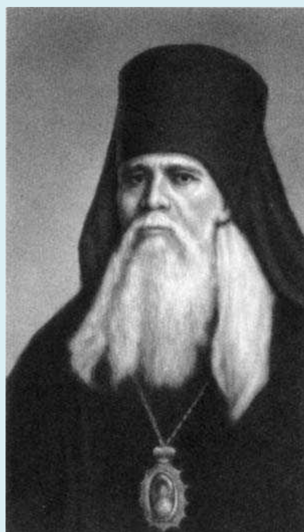
simţământul conştiinţei - pocăinţa - se toceşte şi omul ajunge să se dea singur pe mâna căderii sale, să devină nesimţitor şi să nu mai năzuiască a se scula. De aceea Sfântul Apostol rosteşte tot acolo osânda:***Pământul care bea ploaia ceea ce se pogoară peste dânsul... dar aduce din sine spini şi ciulini, netrebnic este, şi aproape este de blestem, iar sfârşitul lui este spre ardere*** (Evr. 6, 7-8).

Domnul ne înfăţişează asemenea ameninţări în Cuvântul Său nu pentru a arunca pe cineva în starea de deznădejde, ci pentru ca, ştiind acestea, să avem grija plină de teamă pentru a nu ajunge acolo; apoi, pentru că dacă cineva a căzut să nu se tăvălească în căderea sa, ci să se grăbească a se scula, iar cel care s-a sculat să aţâţe în sine râvna de a rămâne pururea în picioare, să nu-şi îngăduie a se lenevi şi a cădea iarăşi în păcatele dinainte şi în îngăduinţa faţă de patimi - căci nu este îngăduit a rămâne în cădere. Trebuie să ne sculăm. V-a ajutat Domnul, v-aţi sculat: rămâneţi în picioare. Ce rost are să vă lăsaţi iarăşi traşi în cădere, de vreme ce ştiţi că trebuie să vă sculaţi iarăşi şi că următoarea sculare va fi mai anevoioasă? Aţi început treaba - nu o lăsaţi. E greu? întreceţi-vă pe sine; de la o zi la alta va fi din ce în ce mai uşor, pe urmă uşor de tot. Nu este totul osteneală şi durere - Domnul trimite şi mângâiere; iar moartea va veni degrabă, şi s-a sfârşit cu toate necazurile. Dă, Doamne, ca ea să ne afle pe calea cea bună a pocăinţei şi în ostenelile îndreptării de sine!

Gândindu-vă la toate acestea acum, fraţilor, înaintea Crucii Domnului, să punem în inima noastră hotărârea de a plăcea Domnului şi de a-I rămâne credincioşi până la a ne da viaţa în ostenelile lepădării de sine şi îndreptării de sine. Amin!

22 martie 1865

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica închinării Sfintei Cruci (II)

Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, spune sfântul Apostol Pavel (Gal. 6, 14). ***Cum a ajuns sfântul Apostol la o asemenea aşezare [dispoziţie] sufletească, încât să nu se laude decât cu Crucea lui Hristos? Crucea este, oricum ai lua-o, necaz, strâmtorare, înjosire: şi atunci, cum să te lauzi cu ea?*** Totuşi, Apostolul Pavel se laudă cu ea, şi totodată cu ea se lăudau, bineînţeles, toţi Apostolii - iar împreună cu ei şi toţi ceilalţi purtători de cruce. De ce? ***Bărbaţii cei înţelepţi întru Dumnezeu au văzut marea însemnătate a crucii, i-au dat o înaltă preţuire şi se lăudau că s-au învrednicit s-o poarte. Ei vedeau în ea în loc de strâmtorare lărgime, în loc de amărăciune dulceaţă, în loc de înjosire mărire, în loc de necinste slavă - şi se lăudau cu ea aşa cum se laudă unii cu podoabele şi distincţiile lor.***

O, de ne-ar dărui şi nouă Domnul asemenea gând şi aşezare [dispoziţie] sufletească, încât să înţelegem şi să simţim puterea crucii şi să începem a ne lăuda cu ea! Nu este îngăduit să nu dorim acest lucru înaintea Crucii care se scoate şi se înfăţişează acum închinării noastre.

Iată o scurtă explicaţie cu privire la însemnătatea crucii: Domnul a săvârşit mântuirea noastră prin moartea Sa pe cruce;

- *pe cruce El a sfâşiat zapisul păcatelor noastre;*
- *prin cruce ne-a împăcat cu Dumnezeu şi Tatăl;*
- *prin mijlocirea crucii a pogorât asupra noastră darurile harice şi toate binecuvântările cereşti.*

Astfel este în sine Crucea Domnului; dar fiecare dintre noi devine părtaş al puterii ei mântuitoare nu altfel decât prin propria sa cruce. ***Crucea proprie a fiecăruia, atunci când se uneşte cu Crucea lui Hristos, trece asupra sa***

puterea şi lucrarea acesteia, se face ca un canal prin care din Crucea lui Hristos se revarsă asupra noastră toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit.

Din aceasta se vede că în lucrarea mântuirii pentru fiecare crucea proprie este la fel de indispensabilă pe cât e Crucea lui Hristos. Şi nu veţi găsi nici un mântuit care să nu fie purtător de cruce. Tocmai din această pricină, fiecare este înconjurat din toate părţile de cruci, ca să nu se îngreuneze cu căutarea crucii şi să nu fie departe de puterea cea mântuitoare a Crucii lui Hristos. Se poate spune aşa: ***priveşte împrejurul tău şi în tine însuţi, află crucea ta, poart-o aşa cum trebuie, în unire cu Crucea lui Hristos, şi vei fi mântuit.***

Vrând-nevrând, fiecare îşi poartă crucea, şi în cea mai mare parte o cruce nu simplă, ci complicată; însă nu fiecare o priveşte prin Crucea lui Hristos, nu fiecare o întoarce spre mântuirea sa, şi ca atare nu la oricine ea este cruce mântuitoare.

Să cercetăm toate crucile cu putinţă şi să vedem cum trebuie purtată fiecare dintre ele, aşa încât ea să fie putere spre mântuire. Multe sunt crucile, dar felurile lor sunt trei:

- primul fel cuprinde **crucile dinafară**, alcătuite din necazuri şi nevoi şi, îndeobşte, din amărăciunea vieţii pământeşti;
- cel de-al doilea cuprinde **crucile lăuntrice**, care se nasc din lupta pentru virtute cu patimile şi poftele;
- cel de-al treilea cuprinde **crucile duhovnicesc-harice**, întocmite de încredinţarea deplină în voia lui Dumnezeu.

Acum vă voi spune câteva cuvinte despre **crucile dinafară [exterioare].** Acestea sunt cele mai complicate şi mai felurite cruci. Ele sunt împrăştiate pe toate căile vieţii noastre şi se întâlnesc aproape la fiecare pas. Aici intră:

- *necazurile,*
- *nevoile,*
- *nefericirile,*
- *bolile,*
- *pierderea celor apropiaţi,*
- *nereuşite la serviciu,*
- *lipsuri şi pagube de tot felul,*
- *neplăcerile familiale,*
- *starea proastă a relaţiilor lumeşti,*
- *jignirile,*
- *defăimări nedrepte; şi, îndeobşte,*
- *soarta pământească a fiecăruia este mai mult sau mai puţin grea.*

Cine nu are de purtat vreuna din aceste cruci? ***De ele nu ne scapă nici neamul bun, nici bogăţia, nici slava si nici o mărire pământească. Ele sunt altoite în traiul nostru pământesc din clipa în care s-a închis pentru noi raiul pământesc, şi nu se vor depărta de la noi până când nu se va deschide raiul ceresc.***

Vrei ca aceste cruci să îţi fie spre mântuire? întrebuinţează-le după hotărârea lui Dumnezeu, după menirea pe care le-a dat-o El pentru om îndeobşte şi pentru tine îndeosebi. ***De ce a rânduit Domnul ca pe pământ nimeni să nu fie lipsit de amaruri şi greutăţi? Pentru ca omul să nu uite că este surghiunit şi să nu trăiască pe pământ ca în patria sa, ci să caute întoarcerea în adevărata sa patrie.*** îndată ce omul a păcătuit, a şi fost izgonit din Rai, iar în afara Raiului a fost împresurat cu necazuri şi lipsuri şi neajunsuri de tot felul, ca să îşi amintească de faptul că nu este la locul său adevărat, ci se află sub pedeapsă, şi să se îngrijească a căuta miluire şi întoarcere în cinul său.

Aşadar, văzând necazurile, nefericirile şi lacrimile, nu te minuna; şi răbdându-le, nu te supăra. Aşa trebuie. Călcătorului de lege şi neascultătorului nu i se potrivesc deplina bunăstare şi fericire. Primeşte acest adevăr cu inima, şi îţi vei purta soarta cu seninătate.

„însă de ce", vei spune, „la mine mai multe necazuri, la altul mai puţine? De ce pe mine mă covârşesc necazurile, iar altul are parte de fericire aproape în toate? Eu sunt sfâşiat de necazuri, iar altul se desfată. Dacă aceasta este soarta de obşte a tuturor, ar trebui să şi fie împărţită tuturor, fără excepţii". Păi aşa se şi împarte. ***Priveşte cu luare-aminte, şi vei vedea că aşa este. Acum îţi este greu ţie, iar altuia i-a fost greu ieri sau îi va fi mâine - iar acum Domnul îi îngăduie să se odihnească.*** De ce te uiţi la ceasuri şi la zile? Uită-te la întreaga viaţă, de la început până la sfârşit, şi vei vedea că tuturor le este greu şi foarte greu. Găseşte-mi şi mie pe cineva care să salte de bucurie toată viaţa. Nici împăraţii nu dorm adeseori nopţile din pricina poverii de pe inimă. ***Acum îţi este greu ţie - dar înainte nu ai cunoscut, oare, şi zile de bucurie? Va da Dumnezeu şi încă vei mai vedea. Deci, rabdă! Se va însenina şi deasupra ta cerul.*** In viaţă, ca şi în natură, sunt şi zile luminoase, şi zile întunecate. S-a întâmplat vreodată ca norul ameninţător să nu treacă? Şi oare a fost pe lume cineva care să gândească în acest fel? Să nu gândeşti nici tu aşa despre necazul tău, şi vei dobândi bucurie prin nădejde.

Iţi este greu. Aceasta, însă, este cumva o întâmplare fără pricină? ***Apleacă-ţi puţin capul şi adu-ţi aminte de Domnul, Care se îngrijeşte de tine părinteşte şi nu-Şi ia ochii de la tine. De te-a ajuns necazul, asta s-a întâmplat nu fără de încuviinţarea şi voia Lui. El, şi nimeni altcineva, ţi 1-a trimis - iar El ştie întocmai ce, cui, când şi cum să trimită; şi când trimite, o face spre binele celui***

supus necazului. Astfel să priveşti lucrurile, şi vei vedea hotărârile cele bune ale lui Dumnezeu în privinţa ta ascunse în necazul care te-a ajuns. Domnul vrea fie să te cureţe de un oarecare păcat, fie să te ferească de a face vreo faptă păcătoasă, fie să te ocrotească printr-un rău mai mic de un rău mai mare, fie să-ţi dea prilej de a dovedi răbdarea şi credinţa ta Domnului, ca după aceea să-ţi arate şi slava milostivirii Sale. Fără îndoială că una dintre aceste pricini ţi se potriveşte şi ţie. Aşadar caută să descoperi care este ea şi pune această descoperire pe rana ta ca un plasture - şi amărăciunea rănii se va ostoi. ***Chiar dacă nu vei vedea limpede ce anume vrea să îţi dăruiască Dumnezeu prin necazul ce te-a atins, ridică în inima ta credinţa atotcuprinzătoare, lipsită de orice îndoială, că totul e de la Domnul şi că tot ce vine de la Domnul e spre binele nostru; şi lămureşte sufletului ce se tulbură: „Aşa îi place lui Dumnezeu. Rabdă! Cel pe care El îl pedepseşte îi este ca un fiu!"***

Şi, mai ales, opreşte-ţi luarea-aminte asupra stării tale morale şi sorţii veşnice care se potriveşte acestei stări. Dacă eşti păcătos (precum, bineînţeles, şi eşti), bucură-te că a venit focul necazului să ardă păcatele tale. Tu te tot uiţi la necaz de pe pământ; dar strămută-te cu gândul în cealaltă viaţă. Pune-te la judecată. Priveşte la focul veşnic, cel pregătit pentru păcate, şi de acolo uită-te la necazul tău. Dacă acolo ar trebui să fii osândit, ce amărăciuni nu ai dori să rabzi aici ca să nu cazi sub această osândire? Ai dori ca în fiecare zi să te taie şi să te ardă, numai să nu cazi dincolo sub chinurile acelea nedescrise şi neîncetate. Oare nu e mai bine, pentru a nu cunoaşte dincolo o asemenea nenorocire, să rabzi aici un necaz nu atât de mare, izbăvindu-te prin aceasta de focul cel veşnic? ***Spune-ţi în sinea ta: „După păcatele mele mi s-au şi trimis asemenea lovituri", şi mulţumeşte Domnului că bunătatea Lui te aduce la pocăinţă. După aceea, în loc să te amărăşti fără folos, dă-ţi seama care păcat te împovărează, pocăieşte-te şi încetează a mai păcătui. Atunci când vei dobândi o asemenea aşezare [dispoziţie] sufletească, vei spune, bineînţeles: „Judecând după păcatele mele, şi mai rău merit!"***

Aşadar rabdă cu seninătate, primind cu recunoştinţă necazurile din mâna Domnului ca pe o doctorie vindecătoare de păcate, ca pe o cheie care deschide intrarea în Împărăţia Cerurilor. Iar de cârtit să nu cârteşti, pe altul să nu-1 pizmuieşti şi amărăciunii fără noimă să nu te laşi pradă: fiindcă şi în amărăciune se întâmplă ca unii să se supere şi să înceapă a cârti, unii să se piardă cu totul şi să cadă în deznădejde, iar alţii să se scufunde în amărăciunea lor şi să nu facă altceva decât să se amărască, nemişcându-se împrejurul lor cu gândul şi neridicându-şi inima la Dumnezeu. Toţi oamenii de acest fel nu se folosesc aşa cum trebuie de crucile trimise lor şi pierd vremea bineprimită şi ziua mântuirii. Domnul le dă pe mână săvârşirea mântuirii noastre, iar ei o resping. ***Să zicem că te-au ajuns necazul şi nevoia. Deja porţi crucea. Ei bine,***

fă ca purtarea crucii să-ţi fie spre mântuire, nu spre pierzare. Pentru asta nu trebuie să muţi din loc munţii, ci să faci o mică schimbare în gândurile minţii şi aşezările [dispoziţiile] inimii. Stârneşte în tine recunoştinţa, smereşte-te sub mâna tare a lui Dumnezeu, pocăieşte-te, îndreaptă-ţi viaţa. Dacă s-a depărtat de la tine credinţa în faptul că toate sunt în mâna Domnului, întoarce-o în sânul tău şi vei săruta dreapta lui Dumnezeu. Dacă s-a ascuns de tine legătura dintre necazul tău şi păcatele tale, spală-ţi ochiul conştiinţei şi o vei vedea: vei deplânge păcatul şi vei înmuia uscăciunea necazului prin lacrimi de pocăinţă.

Dacă ai uitat că amărăciunea soartei pământeşti răscumpără de la soarta amară din veşnicie, învie amintirea acestui fapt, şi la seninătate vei adăuga dorinţa de necazuri, ca prin micile necazuri de aici să primeşti dincolo milostivire veşnică de la Domnul. Oare sunt foarte anevoioase toate acestea? Să ştiţi că aceste gânduri şi simţăminte sunt firele ce leagă crucea noastră de Crucea lui Hristos, din care izvorăsc puteri mântuitoare pentru noi: iar fără aceste puteri mântuitoare, crucea noastră ne împovărează fără a fi mântuitoare, despărţită fiind de Crucea lui Hristos. Atunci ne arătăm purtători de cruce nemântuiţi şi nu mai putem să ne lăudăm întru Crucea Domnului nostru Iisus Hristos.

După ce v-am spus puţin din multele lucruri care privesc crucile dinafară, ***vă poftesc, fraţilor, să umblaţi întru înţelepciune, răscumpărând vremea amărăciunii şi necazurilor prin răbdare senină, recunoscătoare şi plină de pocăinţă.*** Atunci vom simţi lucrarea cea mântuitoare a crucilor necazurilor, ne vom bucura când suntem supuşi lor, întrezărind prin ele lumina slavei, şi ne vom învăţa să ne lăudăm cu ele nu doar de dragul viitorului, ci şi de dragul roadei pe care o primim acum de la ele.

1864

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica închinării Sfintei Cruci (III)

V-am spus câteva cuvinte despre unul dintre cele trei feluri de cruce mântuitoare, şi anume despre crucile dinafară [exterioare] : necazurile, nevoile şi lipsurile. Acum voi vorbi puţin despre al doilea fel de cruci - despre crucile lăuntrice. ***Întâlnim crucile lăuntrice în vremea războiului cu patimile şi poftele.*** Sfântul Apostol spune: ***Cei care sunt ai lui Hristos şi-au răstignit trupul cu patimile şi poftele*** (Gal. 5, 24). ***Şi-au răstignit?*** ***înseamnă că a existat o cruce pe care să îşi răstignească aceste patimi şi pofte.*** ***Dar care a fost această cruce?*** Lupta cu ele. Deci, ***a răstigni patimile înseamnă a le tăia puterile, a le înăbuşi, a le dezrădăcina.*** Va birui omul patima de câteva ori, îi va tăia puterile; o va mai birui de câteva ori, o va înăbuşi; o va mai birui de câteva ori şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, o va dezrădăcina de tot. Dat fiind că acest război este ostenicios, aducător de necazuri şi dureros, el este, cu adevărat, cruce înfiptă înăuntrul nostru. Celui care se războieşte cu patimile uneori parcă îi sunt mâinile pironite, pe cap i se îndeasă cunună de spini, inima este străpunsă de vie - aşa îi e de greu şi atât de mult îl doare!

Fără osteneală şi durere nu se poate: fiindcă patimile, deşi ne sunt străine, aşa de adânc s-au altoit în trup şi în suflet, că au pătruns cu rădăcinile lor în toate încheieturile şi puterile acestora. Dacă te apuci să le smulgi, doare. Doare, dar este o durere mântuitoare, şi la mântuire nu se ajunge decât prin durere. Păcatul este ca un polip: un trup străin de noi se zămisleşte în trupul nostru, creşte şi dă rădăcini. Nu îl tai - nu te vindeci, iar dacă te apuci să-1 tai - doare. Doare, dar această durere îţi redă sănătatea. Iar dacă-1 laşi, nu-1 tai, tot are să te doară - numai că durerea aceasta nu e spre sănătate, ci spre adâncirea bolii, poate chiar spre moarte. Când trebuie drenat un abces, chirurgul trebuie să taie, iar durerea este mare. Mare, însă izbăvitoare - iar dacă laşi abcesul aşa cum e, tot o să

doară, dar poţi să şi mori din pricina lui. Şi lupta cu patimile, sau dezrădăcinarea lor, e dureroasă, însă mântuitoare. Iar dacă laşi patimile în voia lor, nu le dezrădăcinezi, ele tot vor pricinui apăsare, durere,pătimire - dar nu spre mântuire, ci spre pierzare şi spre moarte duhovnicească, fiindcă ***plata păcatului este moartea*** (Rom. 6, 23).

Ce patimă nu este dureroasă? Mânia arde, zavistia usucă, pofta slăbănogeşte, zgârcenia nu îl lasă pe om să mănânce şi să doarmă, trufia jignită roade ucigător inima - şi orice altă patimă, cum ar fi ura, înclinarea spre bănuială, arţagul, dorinţa de a plăcea oamenilor, împătimirea de lucruri şi de oameni ne pricinuieşte sfâşiere: aşa încât a vieţui în patimi este acelaşi lucru cu a umbla desculţ pe cuţite ori pe cărbuni aprinşi, sau a fi în starea unui om a cărui inimă este suptă de nişte şerpi. Şi iarăşi, ***cine nu are patimi? Fiecare om are. Unde este iubire de sine, acolo sunt toate patimile, fiindcă ea e maica patimilor şi fiicele sale sunt nelipsite de lângă ea - atâta doar că nu la fiecare sunt în aceeaşi măsură: fiecare om are patima sa precumpănitoare, care le cârmuieşte pe toate celelalte. Şi de vreme ce fiecare om are patimi, înseamnă că fiecare om e chinuit de ele.*** Fiecare e răstignit şi chinuit de patimi - numai că nu spre mântuire, ci spre pierzare.

Astfel, purtând patimile, eşti sfâşiat de ele şi pieri. ***Nu e mai bine, oare, să te apuci de treabă cu tine însuţi şi să îţi întocmeşti singur pătimire, legată tot de patimi, însă nu spre pierzare, ci spre mântuire?*** Nu trebuie decât să iei cuţitul şi, în loc de a mulţumi patima, să te loveşti cu el pe tine însuţi, să loveşti cu el patimile, să începi a te lupta cu ele şi a te împotrivi lor în toate privinţele. Şi aici va fi o durere şi chinuire a inimii: însă durerea aceasta e tămăduitoare, şi după ea urmează îndată o odihnă veselitoare, la fel ca atunci când pe o rană e pus un plasture vindecător.

De pildă, ***cineva se amărăşte că este greu şi neplăcut să învingă mânia.*** Gândeşte-te, omule, că după ce o vei birui te vei linişti, iar dacă vei face pe plac mâniei o să fii neliniştit vreme îndelungată. ***Ţi-e greu să te învingi pe tine însuţi şi să ierţi atunci când eşti jignit?*** Gândeşte-te că dacă vei ierta o să ai pace, iar dacă te vei răzbuna, nu vei vedea odihnă. ***S-a aprins în tine împătimirea şi este greu de stins?*** Gândeşte-te că atunci când o vei stinge vei vedea lumina lui Dumnezeu, iar dacă n-o vei stinge vei umbla ca un mort viu. Şi tot aşa în privinţa oricărei patimi. Şi patima chinuie, şi lupta cu ea pricinuieşte necaz: însă patima ne duce la pierzare, iar lupta cu ea ne vindecă şi ne mântuieşte. ***Fiecărui pătimaş trebuie să i se spună: „Vei pieri pe crucea patimilor. Strică această cruce şi fă o alta: crucea luptei cu ele. Şi pe aceasta te vei răstigni spre mântuire!"*** Totul e limpede ca lumina zilei, şi alegerea, pare-se, ar trebui să fie foarte uşor de făcut. Şi totuşi, faptele spun altceva.

Este ceva de minunare orbirea noastră: sunt unii care pătimesc de pe urma patimii şi tot continuă să o îndestuleze; văd că prin îndestularea patimii îşi pricinuiesc tot mai mult rău, şi tot continuă să o îndestuleze. Ce vrăjmăşie de netâlcuit a omului faţă de sine însuşi! Alţii se pregătesc să se răscoale împotriva patimii, însă îndată ce se trezeşte patima cu cerinţele sale, merg după ea. Iarăşi se pregătesc de luptă, şi iarăşi se dau bătuţi. Şi tot aşa, cu acelaşi succes. Ce slăbire de neînţeles a puterii morale! în ce stau înşelarea şi amăgirea? în aceea că patima făgăduieşte în schimbul îndestulării ei munţi de plăceri, iar lupta cu ea nu făgăduieşte nimic.

Dar, omule, deja ai văzut pe pielea ta de atâtea ori că Îndestularea patimii nu aduce fericire şi tihnă, ci chin şi tânjeală. Ea făgăduieşte mult, însă nu dă nimic - în vreme ce lupta nu făgăduieşte nimic, însă dă totul. Dacă nu ai cunoscut lucrul acesta din propria experienţă, încearcă şi ai să vezi. Amarul nostru este, însă, că nu ne adunăm puterile pentru a face experienţa luptei. Care este pricina? Compătimirea de sine. Aceasta este cel mai amăgitor trădător şi vrăjmaş al nostru, prima odraslă a iubirii de sine. Ne autocompătimim şi prin aceasta ne dăm singuri pierzării. Credem că facem ceea ce este bine pentru noi şi de fapt ne facem rău; şi cu cât ne facem mai mult tău, cu atât dorim mai mult să ne facem rău. Ca atare, răul creşte şi apropie de noi pierzarea noastră definitivă.

Deci să ne însufleţim, fraţilor, şi să mergem cu bărbăţie la crucea răstignirii de sine, prin răstignirea şi dezrădăcinarea patimilor şi poftelor; să lepădăm compătimirea de sine şi să aprindem râvna chinuirii de sine; să avem inimă de doctor, care la nevoie taie şi cauterizează şi pe cei pe care îi iubeşte şi îi respectă! Nu vă voi mai arăta mijloacele şi toată desfăşurarea războiului cu patimile. Apucaţi-vă de treabă, şi experienţa vă va lămuri şi învăţa toate.

Gândiţi-vă la tihna, la bucuria şi lumina ce se sălăşluiesc în inimă după biruirea patimilor, şi încălziţi-vă prin acest gând râvna de a vă răscula împotriva lor. ***Lumina, tihna si bucuria se zămislesc chiar de la începutul purcederii la acest război, tot cresc şi sporesc, până când, în cele din urmă, se împlinesc prin rânduiala paşnică a inimii, în care odihneşte Dumnezeu; şi Dumnezeul păcii petrece pururea, cu adevărat, împreună cu cel ce ajunge la această treaptă.***

Atunci se arată pe deplin că crucea este chiar pomul vieţii. Pomul vieţii din Rai a rămas în Rai; pe pământ, în locul lui, a fost sădit lemnul crucii - iar scopul lor e unul şi acelaşi: să guste din el omul şi să fie viu. Vino, lipeşte-ţi de el buzele şi bea din el viaţă. ***De cruce te vei lipi atunci când, lepădând compătimirea de sine, vei dobândi râvnă pentru răstignirea de sine; iar a bea viaţă din ea vei începe atunci când vei purcede la războiul cu patimile. Fiecare biruinţă***

asupra patimii va fi acelaşi lucru cu o sorbitură de sevă dătătoare de viaţă din purtătoarea de viaţă cruce.

Dacă vei birui patimile mai des, îţi vei potoli setea mai repede şi te vei umple de viaţă. ***Minunată e răstignirea de sine! Ea pare că ia, însă luând dă; pare că taie, însă tăind altoieşte; pare că ucide, însă ucigând dă viaţă: la fel ca Crucea lui Hristos, prin care moartea a fost călcată şi viaţa dăruită.*** Ce mare bine, pentru o aşa mică osteneală! Primul pas este anevoios - prima biruire de sine, prima hotărâre de a lupta; iar apoi fiecare încleştare va fi din ce în ce mai uşoară. Şi râvna se va aprinde mai puternic, şi priceperea de a birui va creşte, şi vrăjmaşul va slăbi.

într-o luptă obişnuită, pentru ostaşi e înfricoşător doar începutul, după care nu se mai uită la nimic, totul le devine din ce în ce mai uşor şi la îndemână: ***aşa e şi în lupta duhovnicească: doar să începi, şi în continuare lupta se va aprinde ca de la sine şi se va face din ce în ce mai uşoară. Şi apoi, cu cât e mai aprinsă lupta, cu atât mai repede se termină şi cu atât mai aproape este odihna. N-ai puteri îndeajuns pentru a începe?*** **Roagă-te, şi Domnul îţi va trimite.** înconjoară-te cu gânduri privitoare la primejdia rămânerii în patimi, şi prin aceasta te vei goni din întunericul lor la lumina slobozirii de ele. Dă viaţă simţământului că eşti chinuit de patimi, şi te vei aprinde de supărare împotriva lor şi de dorinţa de a scăpa de ele; dar, mai întâi de toate, după ce ţi-ai mărturisit înaintea Domnului neputinţa, stai şi bate la uşa milostivirii Lui, plângându-ţi slăbănogia. **Ajutorul va veni! Domnul va căuta spre tine, şi lumina din ochii Lui va arde în tine compătimirea de sine şi va aprinde râvna de a te înarma cu bărbăţie împotriva patimilor.** ***Şi dacă Domnul este cu noi, cine e împotriva noastră?***

Doamne, Cela ce încununezi nevoinţele! Tu, Cela ce ne-ai însufleţit să purcedem cu râvnă la nevoinţa luptei cu patimile, însuţi dă-ne putere să ţinem piept în această luptă, ca sub stindardul Crucii Tale să ne războim în războiul cel bun, căutând spre Tine, începătorul şi Săvârşitorul credinţei noastre, Care prin Cruce ne-ai rânduit nouă mântuire şi ne-ai dăruit în ea viaţă. Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica închinării Sfintei Cruci (IV)

A mai rămas să vă lămuresc cum e cu cel de-al treilea fel de cruce care este cel mântuitor pentru noi - **crucea încredinţării în voia lui Dumnezeu.** Voi spune şi despre acesta câteva cuvinte.

Spun „câteva cuvinte" fiindcă învăţătura deplină despre el este mai presus de puterile mele. ***Pe această cruce se suie creştinii ce sunt deja desăvârşiţi.*** Aceştia şi sunt cei care o cunosc şi care ar putea vorbi despre ea în chip desluşit, deplin şi puternic. Iar ceilalţi de unde să poată vorbi despre ea astfel? Să nu pomenesc despre ea este, însă, cu neputinţă, întrucât trebuie ca aceia dintre voi care au biruit o patimă-două şi s-au odihnit întrucâtva de tulburările lor lăuntrice să nu socoată că au făcut deja tot ce trebuie fi tot ce se aşteaptă de la creştini.

Nu, nici aşa nu a fost făcut totul. Nici măcar cel ce s-a curăţit cu totul de patimi n-a săvârşit încă lucrarea creştină de căpetenie, ci doar s-a pregătit de ea. ***Te-ai curăţit de patimi? Acum adu-te lui Dumnezeu, Celui Curat, ca jertfă curată şi fără de prihană, precum se şi cuvine să fie jertfa adusă Lui, Preacuratului.*** Uită-te la Golgota. Acolo, crucea tâlharului înţelept este crucea curăţirii de patimi, iar crucea Domnului este crucea jertfei curate şi fără de prihană: şi ea anume este rodul încredinţării - fără cârtire, depline, fără întoarcere - în voia lui Dumnezeu.

Cine s-a suit pe crucea Mântuitorului nostru? Această încredinţare în voia lui Dumnezeu. în grădina Ghetsimani, Domnul nostru Iisus Hristos S-a rugat ca să treacă paharul de la El; dar hotărârea definitivă a rostit-o astfel: ***Totuşi, nu cum vreau Eu, ci cum vrei Tu*** (Mt. 26, 39). în urma cuvintelor Lui: „Eu sunt", cei veniţi să îl lege au căzut la pământ; dar pe urmă tot L-au legat. De ce? Fiindcă El însuşi Se legase mai înainte pe Sine prin încredinţarea în voia lui Dumnezeu.

Sub cruce, toată făptura s-a cutremurat şi morţi au înviat - iar El rămânea neclintit pe cruce, căci îşi dăduse duhul lui Dumnezeu. ***Aşa sunt şi toţi cei ce au ajuns la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos. Ei sunt cu toţii răstigniţi pe voia lui Dumnezeu, ca să zic aşa. Pe ea sunt pironite fiecare mişcare, fiece gând şi fiece dorinţă a lor; sau acestea, in înţelesul lor obişnuit, nu mai există deloc în ei: tot ce este propriu a murit în ei, fiind jertfit voii lui Dumnezeu. Ceea ce îi mişcă este porunca lui Dumnezeu, insuflarea lui Dumnezeu, care întipărindu-se în inima lor aşa cum doar El ştie, le hotărniceşte întreaga lucrare.***

Sfântul Apostol Pavel înfăţişează starea aceasta, aşa cum era în el, în următorul fel: ***Cu Hristos împreună m-am răstignit, şi de acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine*** (Gal. 2, 20). îndată ce s-a răstignit împreună cu Hristos, el, apostolul, bărbat ajuns la culmile desăvârşirii, a încetat a mai trăi el însuşi, ci în el a început a trăi Hristos; altfel spus, a ajuns la starea despre care în alt loc scrie: ***Dumnezeu este Cel ce lucrează întru voi şi voinţa şi lucrarea, după buna voinţă*** (Filip. 2, 13). ***Aceasta este culmea desăvârşirii la care poate să ajungă omul. Ea e începătura stării ce va să fie după înviere, atunci când Dumnezeu va fi totul în toate.*** Ca atare, toţi cei ce s-au învrednicit să ajungă la ea se află nu rareori în contradicţie cu toate regulile vieţii pământeşti şi fie că au de îndurat prigoane şi chinuri, fie că sunt socotiţi nebuni, fie că se sihăstresc în pustie. în toate aceste feluri ale sorţii lor exterioare însă, înăuntrul lor este acelaşi lucru: ***ei petrec în inimă singuri cu Singur Dumnezeu, numai prin El trăiesc şi lucrează, ascunzându-se în liniştea cea mai adâncă şi prealăuntrică, orice mişcări proprii lipsind cu desăvârşire.*** Se spune că sus, la limitele ultime ale atmosferei pământeşti, încetează orice mişcare a stihiilor.

Aceasta este o imagine a celor ce s-au răstignit împreună cu Hristos, care au încetat să mai trăiască viaţa proprie şi au început să trăiască doar prin Hristos, altfel spus s-au suit pe crucea încredinţării în voia lui Dumnezeu, singura ce are putere şi lucrează în ei, lepădate fiind toate vederile şi lucrările proprii şi personale.

Mai mult nu pot să vă mai spun despre asta. Şi atâta cât am spus, am spus numai ca să vă dau de înţeles unde este sfârşitul căii noastre, unde trebuie să fim şi unde trebuie să ajungem; şi ca, ştiind aceasta, să căpătaţi dispoziţia sufletească de a nu da doi bani pe orice lucru bun aţi avea şi aţi face, dacă nu aţi ajuns la această înălţime a vieţii duhovniceşti pe care Dumnezeu ne-a rânduit-o şi pe care o aşteaptă de la noi. **Multora li se pare că creştinismul este acelaşi lucru ca şi celelalte feluri de viaţă; dar nu este aşa. El începe prin pocăinţă, se maturizează prin războiul cu patimile, se împlineşte prin răstignirea împreună cu Hristos a omului curat lăuntric, cu mijlocirea cufundării în Dumnezeu.** ***Aţi murit***, spune apostolul, ***şi viaţa voastră este ascunsă cu Hristos***

în Dumnezeu (Col. 3, 3). ***Aici totul se săvârşeşte lăuntric, în chip nevăzut de oameni şi cunoscut numai conştiinţei şi lui Dumnezeu.*** Exteriorul nu înseamnă aici nimic. El e, bineînţeles, un înveliş potrivit, însă nu şi un martor hotărâtor - şi cu atât mai puţin nu este el acela care pricinuieşte cele lăuntrice. Purtarea cuviincioasă exterioară este atât de des acoperământul văzut al unui mormânt plin de oase!

Ştiind acestea, să ne aşezăm cu gândul, fraţilor, pe Golgota, la picioarele crucilor, şi să începem să vedem care cruce cui se potriveşte.

- *Simon Cirineanul, care a purtat Crucea Domnului, este chipul acelor purtători de cruce care sunt supuşi necazurilor şi lipsurilor dinafară.*
- *Pe cine închipuie tâlharul cel înţelept răstignit şi pe cine închipuie Domnul pe cruce, asta numai ce-am spus-o mai înainte:*
    - *cel dintâi închipuie pe cei care se luptă cu patimile,*
    - *iar Domnul - pe bărbaţii desăvârşiţi, care s-au răstignit încredinţându-se voii lui Dumnezeu.*
- *Dar crucea tâlharului celui rău pe cine închipuie? Pe cei care slujesc patimilor. Patimile îi chinuie, îi sfâşie, îi răstignesc de moarte, nedându-le nici o bucurie şi nici o nădejde bună.*

După aceste semne să măsoare fiecare pe statura sa crucile şi să vadă cine este: Simon Cirineanul, tâlharul înţelept, următor al lui Hristos Domnul sau - după patimile care îl rod - tâlharul rău?

Uită-te cine eşti, şi sfârşit pe potrivă să aştepţi. Eu am să mai adaug doar atât: scoateţi-vă din cap că pe calea vieţii confortabile poate cineva să ajungă ceea ce se cuvine nouă să fim în Hristos. Confortul, dacă se află la adevăraţii creştini, este doar un lucru cu totul întâmplător; iar caracterul distinctiv al vieţii lor sunt pătimirile şi durerile lăuntrice şi văzute, de voie şi fără voie.

Prin multe necazuri se cade nouă să intrăm în împărăţia care se arată înăuntrul nostru. Cel dintâi pas în această lucrare, întoarcerea voii de la rău la bine, care alcătuieşte inima pocăinţei, se răsfrânge într-o durere de moarte pricinuită de rana frângerii inimii, din care mai apoi se prelinge sânge de-a lungul întregului război cu patimile şi care se închide doar după dobândirea curăţiei, care suie creştinul pe crucea răstignirii împreună cu Hristos întru voia lui Dumnezeu.

Numai necazuri şi dureri şi greutăţi! Se poate spune astfel: confortul este mărturia unei căi strâmbe, iar viaţa necăjită e mărturia căii drepte. Gândindu-vă la asta, bucuraţi-vă, purtători de cruce! Iar vouă, celor care trăiţi în confort, ce să vă spun? Cuvântul lui Avraam către bogat din pilda lui Lazăr şi a bogatului nemilostiv. Aici voi vă desfătaţi, iar ceilalţi pătimesc pentru Hristos şi

pentru legea Lui cea sfântă; iar pe lumea cealaltă va fi pe dos: cei care merg pe calea crucii vor avea confort, iar cei ce au confort aici vor pătimi. Voi spuneţi îndeobşte: „Dar ce, nu avem voie să ne veselim puţin?! Dar cum să se maturizeze? Oare arde lumânarea ţinută în bătaia vântului? Oare viaţa trupului se maturizează în urma unor doze de otravă? Nu. Vrei pentru tine ceea ce este bun? Părăseşte confortul, intră pe calea crucii, care e calea pocăinţei, lasă-te înroşit în focul răstignirii de sine, căleşte-te în lacrimile frângerii inimii - şi vei deveni aur, sau argint, sau piatră scumpă, şi la vremea potrivită vei fi luat de către Stăpânul casei cereşti spre a-I împodobi cămările cele prealuminate şi mai presus de lume. Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica închinării Sfintei Cruci (V)

27 februarie 1866

Stiţi de ce la mijlocul Postului mare este înfăţişată cinstirii şi închinării noastre Cinstita Cruce a Domnului. Celor ce încă nu s-au pocăit li se grăieşte prin asta: „***Dacă pe Fiul Său Cel Întâi-Născut nu L-a cruţat Dumnezeu-Dreptul Judecător, ce cruţare aveţi de aşteptat voi, dacă veţi rămâne nepocăiţi întru păcatele voastre? Deci părăsiţi păcatul şi întoarceţi-vă la calea dreaptă***". Iar celor care deja s-au pocăit şi au început să se ostenească la îndreptarea vieţii lor, prin asta li se spune: “***Vedeţi care este preţul păcatului. Deci luaţi seama să nu vă mai supuneţi păcatului şi să nu trădaţi făgăduinţa pe care aţi făcut-o, pocăindu-vă, de a fi de acum înainte îndreptaţi înaintea Domnului***".

Către aceştia din urmă vreau să îndrept acum cuvântul meu şi să le repet însufleţitorul cuvânt apostolesc: ***Staţi în credinţă, fraţilor, îmbărbătaţi-vă, întăriţi-vă*** (I Cor. 16, 13). Priviţi la Domnul, Care pentru voi S-a răstignit pe Cruce. Suindu-Se pe Cruce, El nu S-a coborât de pe ea până ce nu Şi-a dat duhul lui Dumnezeu-Tatăl. Iată că şi voi v-aţi suit pe cruce, dând făgăduinţa de a vă împotrivi păcatului şi de a intra în luptă cu patimile şi poftele. Deci nu vă coborâţi de pe această cruce, oricăror ispite şi atracţii aţi fi supuşi. Vrăjmaşii Domnului, înconjurând crucea Lui, ţipau: „Să Se coboare acum de pe Cruce, ca să vedem şi să credem în El!" Domnul nu i-a ascultat. ***Nu ascultaţi nici voi atunci când vrăjmaşii mântuirii voastre vor începe să vă cheme jos de pe cruce şi să vă amăgească în scopul de a vă face să părăsiţi această luptă cu patimile şi poftele. Staţi în credinţă, fraţilor, şi nu vă daţi bătuţi.***

După ce aţi dat făgăduinţa de a nu mai păcătui şi aţi primit pentru aceasta iertarea de păcate şi v-aţi învrednicit de împărtăşirea cu Sfintele lui Hristos

Taine, a cădea iar în păcatele voastre obişnuite înseamnă a săvârşi o nelegiuire grozavă şi înfricoşătoare. Uitaţi-vă ce spune despre asta apostolul: ***că cei care au fost luminaţi, au gustat din darul cel ceresc, au devenit părtaşi ai Duhului Sfant şi au gustat din cuvântul cel bun al Domnului şi din puterea veacului ce va să vină Il răstignesc din nou pe Fiul lui Dumnezeu dacă îl trădează iar pe Dumnezeu şi se dedau necurăţiilor şi netrebniciilor*** (v. Evr. 6, 4-9). Nimeni dintre cei ce s-au pocăit să nu lase să-i treacă pe lângă urechi acest cuvânt înfricoşător, ci mai bine să şadă şi să cugete: „Nu cumva asupra mea se va abate nemijlocit osânda aceasta, dacă voi cădea iarăşi?"

Oare nu ai fost luminat doar acum, prin pocăinţă? Da, ai fost luminat. Erai în orbire. A venit harul, a luminat ochii minţii tale, drept care ai văzut prăpastia pierzării şi ţi-ai venit în fire. ***Oare nu ai gustat din cuvântul cel bun al Domnului?*** Da, ai gustat - atunci când ai ascultat mângâietoarea dezlegare de toate păcatele tale. ***Oare nu te-ai făcut părtaş al Domnului Sfânt şi al darului ceresc?*** Da, te-ai făcut - atunci când te-ai împărtăşit cu Sfintele lui Hristos Taine şi prin această împărtăşire L-ai primit pe Domnul însuşi. Iar dacă toate acestea au venit nemijlocit la tine, tot nemijlocit va veni la tine, de vei cădea, şi osânda menită celor ce cad din nou după ce au primit atâtea mile. **Asta înseamnă că dacă tu, după ce te-ai învrednicit de asemenea haruri, te vei preda din nou păcatului, îl vei răstigni din nou pe Fiul lui Dumnezeu. Să pătrunzi cu simţirea acest lucru şi să te temi de păcat.**

Crede cineva că Sfântul Apostol a scris lucrul acesta numai ca să ne sperie? Va puneţi întrebarea: ***„Cum poate fi răstignit din nou Domnul, Care e proslăvit şi şade de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl?" Ce-i drept, apostolul nu vrea să spună asta, că Domnul poate fi pironit din nou pe cruce, ci vrea să arate cât de mare este greutatea păcatului atunci când oamenii cad în el după înnoirea cea prin botez sau prin pocăinţă, care este un al doilea botez.*** Şi spune că greutatea acestui păcat este atât de mare ca cea a păcatului celor care L-au răstignit în fapt pe Domnul. ***Căzând iar în păcat, te pui în rândul răstignitorilor Domnului, în rândul celor Care L-au bătut, L-au scuipat, L-au lovit peste faţă, L-au biciuit, au pus pe capul Lui cunună de spini, L-au pironit pe cruce, L-au ocărât, l-au străpuns coasta cu suliţa.*** Vedeţi voi, Domnul, când a pătimit, păcatele noastre le-a ridicat. ***Oricare din patimile Lui a fost pentru curăţirea păcatelor fiecăruia dintre noi.***

Să zicem că oarecare din loviturile de bici a fost pentru păcatele tale trecute. Atunci când te-ai pocăit şi te-ai întors la Domnul, pentru acea lovitură au fost iertate toate păcatele tale; iar atunci când cazi iarăşi în păcat şi iarăşi înnoieşti toate păcatele tale, cu ce să mai fie acoperite ele şi pentru ce să îţi mai fie iar iertate? Pentru o alta dintre patimile Domnului - pentru următoarea lovitură de bici, să zicem. înseamnă că această lovitură a fost pentru tine, pentru păcatul

tău. Ea a fost de trebuinţă pentru păcatul tău, păcatul tău o dă. Dacă nu ar fi fost acest nou păcat al tău, nu ar fi fost nevoie nici de această nouă lovitură. Chiar dacă lovitura următoare a fost deja dată, ea a fost dată nu pentru tine, ci pentru altcineva. Tu ai fost curăţit de lovitura dinainte. Nu fă din nou păcatul, şi nu va fi din pricina ta o nouă rană în Domnul, Care pătimeşte. Iată, în lupta ta cu păcatul tău acest fapt să ţi-1 întipăreşti în chip cât mai viu în minte. ***Atunci când se va apropia păcatul si va începe să te ademenească, închipuie-ţi că, dacă te vei învoi cu el, prin asta îl vei bate ori biciui ori scuipa pe Mântuitorul - şi vei fugi de păcat ca de o sperietoare.***

Se povesteşte în Pateric că în Egipt era un păcătos care după spovedanie şi Sfânta împărtăşanie nu se păzea defel, ci îndată ce se ivea prilejul cădea din nou în păcatele dinainte. De vreme, însă, ce nu păcătuia din răutate, ci ii biruia neputinţa, Domnul S-a milostivit de el şi, pentru a-1 învăţa minte, i-a trimis vedenia următoare: pe când mergea undeva de unul singur, a văzut că se apropie de el o arătare grozavă, asemenea unui om foarte înalt, păroasă, slută, necurată, cu ochii de văpaie. Aceasta s-a apropiat şi, bătându-1 pe piept, i-a zis: „De ce te temi? Noi doi suntem prieteni, vom fi în acelaşi loc". Păcătosul s-a speriat cumplit, dar a găsit putere să întrebe: „Cine eşti tu?" - „Eu", a răspuns acela, „sunt cel care L-am lovit peste obraz pe Iisus Hristos; însă şi cei care păcătuiesc din nou după spovedanie şi Sfânta împărtăşanie se află în rând cu Iuda şi cu ceilalţi chinuitori şi răstignitori ai Domnului". Spunând acestea, a plecat. Vedenia 1-a izbit atât de tare pe păcătos, că, lăsând toate, indată a plecat în pustie şi acolo şi-a plâns păcatele sale până la sfârşitul vieţii, în nevoinţe aspre.

Din această întâmplare ia încredinţare că cei ce păcătuiesc din nou după pocăinţă şi primirea Sfintei împărtăşanii se pun în rând cu răstignitorii Domnului - şi prin această încredinţare sperie-ţi sufletul ca să îndepărtezi de la el orişice aplecare spre păcat care apare în poftele inimii şi tulbură hotărârea ta cea bună de a te păzi curat şi fără de căderi.

Acestea s-au spus nu pentru a arunca pe cineva în deznădejde, ci pentru a vă feri de căderile în păcat. Nimeni nu trebuie să deznădăjduiască, oricât ar fi păcătuit: însă ce bucurie este să te pui de bună voie în rând cu Iuda şi cu răstignitorii, chiar şi atunci când ştii că întoarcerea din această tovărăşie este cu neputinţă? Poate că şi dintre răstignitori mulţi s-au luminat, asemenea sutaşului. Şi Iuda ar fi fost iertat, fireşte, de s-ar fi pocăit. Veţi spune, însă, cu toţii, că este cu mult mai bine să nu fii în ceata răstignitorilor decât ca, după ce ai fost în ea o vreme, să te întorci, bătându-ţi pieptul cu pumnii. Pe deasupra, acei răstignitori nu ştiau pe cine au răstignit. Despre noi, însă, se poate spune acelaşi lucru? Oare faptul că este conştientă căderea noastră nu face mai greu păcatul? Bineînţeles, în clipa ademenirii de către păcat năvăleşte orbirea şi pe suflet pune stăpânire o

uşurătate ce nu mai ţine seama de nimic; aceasta, însă, nu este o îndreptăţire. Cel căruia un păcat îi întunecă mintea pentru prima dată, acela încă se mai poate dezvinovăţi; dar cel ce s-a supus de câteva ori acelei nenorociri şi ştie bine din ce este alcătuită de fapt ea, cum se apropie şi cum ia naştere întunecarea aceea, cu ce să se mai dezvinovăţească? Simţământul lipsei oricărei dezvinovăţiri împietreşte inima, iar împietrirea inimii duce la nepocăinţă.

Se spune despre Iuda că atunci când L-a vândut pe Domnul, nu a crezut că El o să pătimească, ci aştepta ca prin puterea facerii de minuni să destrame toate necazurile ce-L ameninţau. Apoi însă, când a văzut cum au mers lucrurile, a căzut cu duhul, s-a împietrit la inimă şi a deznădăjduit. Dacă ar fi ştiut deznodământul trădării sale, cu greu s-ar fi hotărât să o întreprindă.

Pentru noi însă, toate deznodămintele de acest fel sunt lesne de prevăzut chiar şi fără să le încercăm pe pielea noastră. Aşadar nu este mai bine să nu mergem pe această cale a lui Iuda, chiar dacă nu putem spune că Domnul n-ar fi gata să arate iarăşi asupra noastră minunile milostivirii Sale? Domnul e totdeauna gata să le arate - dar putem noi ghici ceea ce o să se întâmple? Dacă, după săvârşirea păcatului spre care ne trage patima, inima noastră va merge spre împietrire şi de la împietrire la desăvârşita nepocăinţă? Dacă mai cădem, vom pieri. Oare nu e mai bine să nu facem deloc un pas care poate să ne supună unei asemenea primejdii, celei mai mari din câte sunt, şi să nu ispitim milostivirea lui Dumnezeu?

Iată, cu astfel de cugetări să vă îngrădiţi pe voi înşivă şi să vă trezviţi sufletul atunci când va veni ispita de a fi îngăduitori faţă de păcat. Iată, acum sunteţi pe calea cea bună. Osteniţi-vă ca să rămâneţi pe ea - iar că merită să rămâneţi pe ea, asta o vedeţi din nenorocirea în care veţi cădea dacă nu o faceţi.

Domnul să vă înţelepţească pe voi pe toţi întru mântuire şi să vă dăruiască putere şi bărbăţie a inimii ca să vă împotriviţi patimilor şi poftelor, ca să primiţi partea celor mântuiţi, iar nu a celor despre care este scris: „vor vedea pe Cel pe Care L-au străpuns"! Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Ce răstignire faţă de lume i se cere şi mireanului?

Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care mie lumea s-a răstignit, şi eu lumii (Gal.6, 14), spune **Sfântul Apostol Pavel**. Vreau să vă tâlcuiesc ce are în vedere apostolul atunci când spune: *"**prin care lumea s-a răstignit, şi eu lumii**"*. Fiindcă ***voi, care după spovedanie şi primirea Sfintei Împărtăşanii aţi purces pe calea pe care se răstigneşte trupul împreună cu patimile şi cu poftele, aveţi neapărată nevoie în această lucrare încurcată de indicaţii îndrumătoare pentru a putea lucra în chip neocolit şi nerătăcit.*** Iar una dintre primele indicaţii este cuprinsă în cuvintele sus-arătate ale apostolului, şi o veţi avea atunci ***când veţi pricepe ce este răstignirea lumii faţă de noi şi a noastră faţă de lume.***

Drept călăuză în tâlcuirea aceasta să luăm ***gândurile Sfântului Părintelui nostru Avva Dorotei,*** din prima lui Învăţătură – *"Despre lepădarea de lume"*. El a tâlcuit locul acesta pentru monahi, însă în aşa fel ca ***tâlcuirea lui poate fi adaptată şi pentru nemonahi.*** El spune că atunci când omul se leapădă de lume, lasă casă, părinţi, rudenii, avut, ţarină sau cetate, intră în mănăstire şi se face monah, el poate spune: "*Mie lumea s-a răstignit*". Adică: ***"Lumea pentru mine nu mai există, ea a rămas departe, dincolo de zidurile mănăstirii. Am părăsit-o, şi ea nu mă vede nici pe străzile, nici la târgurile, nici la adunările sale şi nici în toate lucrurile sale. Mie lumea s-a răstignit, a murit, parcă nu ar mai fi".***

Însă monahul care s-a ascuns de lume şi de amăgirile văzute între zidurile mănăstirii ***poate că în vreme ce vorbeşte astfel în sinea sa, în inima sa, să trăiască pentru lume, să păstreze împătimirile lumeşti şi, stând în chilie, să se gândească la lume şi la frumuseţile ei, şi să se desfete cu mintea de plăcerile ei. Dacă aşa stau lucrurile, el nu poate spune că şi el s-a răstignit lumii: căci, chiar dacă a părăsit lumea cu trupul, cu inima trăieşte în lume şi în toate***

desfătările ei. Iar atunci când el, cu ajutorul lui Dumnezeu, ştiind puterea făgăduinţelor călugăreşti, părăseşte lumea nu doar pe dinafară, despărţindu-se de ea prin pustie sau prin zidurile mănăstirii, ci şi ***lăuntric stinge în inima sa orice împătimire faţă de lume, orice încuviinţare la desfătările ei şi chiar orice gând la ea: ei bine, atunci poate să spună că nu numai lumea s-a răstignit lui, ci şi el lumii, adică el deja nu mai trăieşte lumii; în inima lui sunt alte gânduri, alte simţiri şi aplecări; el trăieşte pentru o altă lume, mai bună şi mai desăvârşită, iar faţă de aceasta s-a răstignit.***

Cred că tâlcuirea aceasta este pe înţelesul vostru; dar, totodată, presupun că sunteţi gata să vă eschivaţi îndată de la orice îndatorire pusă asupra voastră de cuvintele apostolului, spunând: ***"Treaba asta cu răstignirea lumii faţă de noi şi a noastră faţă de lume este pentru monahi, nu pentru noi, care suntem mireni". Nu, fraţilor, nu este aşa! Apostolul, cu toate că vorbea despre sine, a dat o lege pentru toţi creştinii şi pe toţi i-a îndatorat să dobândească o astfel de rânduială lăuntrică***, încât oricine să poată spune: "***Mie lumea s-a răstignit, şi eu lumii***". Şi acum, iată, cum poate şi trebuie să se săvârşească în noi lucrul acesta.

Luaţi aminte că prin cuvântul "lume" se are în vedere la modul propriu **nu societatea omenească, nu lucrurile acestei vieţi, ci tot ce este păcătos, pătimaş, potrivnic lui Dumnezeu.** ***Lumea este acolo unde lucrează pofta trupului, pofta ochilor şi trufia vieţii, sau acolo unde împărăteşte un păcat, oricare ar fi el.*** Luate astfel, cuvintele: ***"Mie lumea s-a răstignit, şi eu lumii"*** vor însemna acelaşi lucru cu: "***Faţă de mine orice păcat este răstignit, şi eu m-am răstignit faţă de orice păcat***". Cum şi când se întâmplă asta?

În primul rând, băgaţi de seamă că în fiecare păcat sunt două laturi: pe una o alcătuiesc *faptele păcătoase*, iar pe alta – *patima păcătoasă*. ***Patimă este izvorul şi pricina faptelor păcătoase, iar faptele sunt produsul şi manifestarea patimii.*** Astfel, de pildă, ***mânia sau irascibilitatea este o patimă păcătoasă, care***

trăieşte în inimă – iar faptele prin care ea se manifestă sunt crizele de mânie, certurile, scandalurile, bătăile, uciderile. O singură patimă, dar câte fapte! Şi toate iau naştere din ea.

De asemenea, iubirea de plăceri sau senzualitatea este patimă păcătoasă a plăcerii simţurilor – iar faptele ei sunt: îmbuibarea, iubirea de mâncare bună, iubirea de multă băutură, iubirea de băuturi bune, frecventarea cârciumilor, a bordelurilor, a teatrelor, a balurilor [în ziua de astăzi a discotecilor – n.tr.]. la fel trebuie să înţelegem lucrurile în privinţa oricărei patimi.

Orice patimă, una fiind în inimă, se manifestă în exterior, prin trup, în multe fapte.

După aceasta, nu vă e greu să înţelegeţi cum se face ca păcatul, altfel spus lumea, se răstigneşte faţă de noi şi noi faţă de păcat, altfel spus, faţă de lume. Atunci când cineva se lăsă de faptele păcătoase sau pătimaşe, păcatul – altfel spus, lumea – se răstigneşte faţă de el; iar ***atunci când cineva stinge şi dezrădăcinează în sine însăşi patima păcătoasă, şi el se răstigneşte faţă de păcat – altfel spus, faţă de lume.*** Astfel, de pildă, atunci când cineva se lasă de teatre, cârciumi, chefuri şi celelalte, aşa încât nu îl mai vede niciodată în fapte şi locuri netrebnice, ci este văzut întotdeauna purtându-se drept şi cuviincios, înseamnă că păcatul – altfel spus, lumea – a murit prin acea parte a sa faţă de el, altfel spus, s-a răstignit faţă de el.

Cu toate acestea, nu se poate spune însă cu siguranţă că şi el s-a răstignit faţă de păcat, altfel spus, faţă de lume: căci cu toate că el nu este cu trupul în acele locuri şi fapte, poate să fie acolo cu inima şi mintea. Nu e în teatru cu trupul, dar poate să se gândească la teatru şi să spună cu dor: "Ce bine ar fi să fiu acolo!" Nu e în cârciumă şi la chefuri cu trupul, dar poate fi acolo cu mintea şi cu inima, poate gândi şi dori cum să nimerească acolo, părându-i rău că nu este acolo.

În toate aceste cazuri şi în cele asemănătoare, ***chiar dacă păcatul – altfel spus, lumea – s-a răstignit faţă de el, el însuşi nu s-a răstignit încă faţă de păcat – altfel spus, faţă de lume – încă îl mai iubeşte, încă îl mai doreşte şi se mai îndulceşte de el. S-a biruit până la a se depărta de faptele păcătoase; dar pe inimă încă nu şi-a călcat, încă n-a dezvăţat-o să iubească faptele păcătoase, să se dezguste de ele şi să le urască.***

Înaintea lui Dumnezeu el este încă iubitor de păcat, altfel spus, iubitor de lume: fiindcă Domnul caută nu numai la fapte, ci mai ales la inimă. Ca atare, trebuie nu numai să încetăm cu faptele pătimaşe şi păcătoase, ci să biruim şi să stingem înseşi patimile, aşa încât să nu ne desfătăm cu nici un fel de lucruri

şi fapte pătimaşe, ci să avem faţă de ele dezgust şi să ne depărtăm de ele. Iată, ***atunci când cineva a ajuns deja la starea aceasta, atunci când nu numai că nu face fapte păcătoase, ci a stins în sine însăşi împătimirea de ele, poate să spună despre sine că şi el s-a răstignit faţă de lume.***

Aşadar puneţi de o parte toate faptele păcătoase şi pătimaşe, iar de cealaltă patimile păcătoase, şi cugetaţi astfel: **atunci când veţi părăsi toate faptele pătimaşe se va putea spune că lumea s-a răstignit faţă de voi; iar când veţi stinge înseşi patimile, se va putea spune că şi voi v-aţi răstignit faţă de lume.**

Iată în ce sens vă punem şi vouă, mirenilor, legea de a avea lumea răstignită faţă de voi şi pe voi răstigniţi faţă de lume.

- *Prima parte a legii se împlineşte prin aceea că omul păcătos părăseşte viaţa dezmăţată, stricată, ruşinoasă şi începe o viaţă serioasă, îndreptându-şi purtarea;*
- *iar cea de-a doua se împlineşte prin aceea că omul nu are doar purtare bună, ci îşi păstrează bune, curate şi bineplăcute lui Dumnezeu şi simţămintele inimii.*

Prima parte e mai uşoară, a doua mai anevoioasă. Ca atare, ***nu orice om care şi-a îndreptat purtările şi-a îndreptat şi inima.***

Aceasta a fost şi pricina pentru care **apostolul nu s-a oprit la răstignirea lumii – altfel spus, a păcatului – faţă de noi, ci a adăugat şi răstignirea noastră faţă de lume:** parcă ar spune: ***"Nu ajunge că ţi-ai îndreptat purtarea; intră în inima ta, cercetează acolo toate simţămintele şi aşezările [dispoziţiile] tale sufleteşti şi fă-le pe toate sfinte şi bineplăcute lui Dumnezeu"***.

Împlineşte această poruncă apostolică cel ce, ***intrând în sine, se înalţă cu mintea la Dumnezeu şi, încordându-se să-L contemple în sine fără încetare, verifică prin cugetarea la El dreptatea fiecărui gând şi simţământ al său, şi alungă tot ce este nedrept ca fiind potrivnic lui Dumnezeu***; cel care, după ce a sălăşluit frica lui Dumnezeu, ia aminte la sine cu asprime şi *taie fără milă orice aşezare [dispoziţie] sufletească necurată, fie că aceasta însoţeşte faptele, fie că le premerge ori le urmează* – şi, în acest fel, **curăţă orice faptă şi o înfăţişează lui Dumnezeu curată, ca pe o jertfă fără de prihană şi o ardere de tot grasă.**

Ce veţi alege? Trebuie să alegem şi una, şi cealaltă. ***Cel ce s-a încurcat în fapte pătimaşe să le lase şi să-şi îndrepte purtarea. Cel ce şi-a îndreptat purtarea, să nu se oprească aici, ci să intre inlăuntrul său şi să îndrepteze însăşi inima sa,*** stingând patimile din ea, care fac o purtare îndreptată în faţa oamenilor neîndreptată în faţa lui ***Dumnezeu, Care vede inima şi după ea îl îndreptăţeşte***

sau îl osândeşte pe om. Atunci şi fiecare dintre noi va putea spune împreună cu apostolul: “***Mie lumea s-a răstignit, şi eu lum****ii*”. ***Amin!***

(din: Sfântul Teofan Zăvorâtul, “Predici”, Editura Sophia, Bucureşti, 2009)

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuiri din Sfânta Scriptură - Duminica Sfântului Grigorie Palama

[Evr. 4, 14-16 - 5, 1-6; Mc. 8, 34-38; 9, 1].

"Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-mi urmeze Mie" (Mc. 8, 34). Nu poţi merge fără cruce în urma Domnului Purtător de cruce; şi toţi cei care merg în urma Lui merg, negreşit, cu crucea.

Ce e această cruce? Necazurile, strâmtorările şi întristările de tot felul, care vin dinlăuntru şi din afară asupra celui ce împlineşte cu conştiinţa dreaptă poruncile Domnului,trăind în duhul rânduielilor şi cerinţelor Lui.

Această cruce se întrepătrunde până-ntr-atâta cu modul de vieţuire al creştinului, încât acolo unde este creştinul este şi ea, iar acolo unde nu e această cruce nu poate fi vreun creştin, înlesnirile de toate felurile şi viaţa în dezmierdări nu sunt pentru un creştin adevărat. ***Sarcina creştinului adevărat e să se curăţească şi să se îndrepteze.*** El e ca un bolnav care trebuie să fie cauterizat pe ici, tăiat pe dincolo, iar asta nu poate avea loc fără durere. El vrea să se smulgă din robia unui vrăjmaş puternic; poate face asta fără să lupte şi fără să fie rănit? El trebuie să meargă împotriva tuturor rânduielilor (lumeşti) care îl înconjoară, iar asta cum o poate face fără neplăceri şi strâmtorări? Bucură-te, deci, când simţi că te apasă crucea, fiindcă acesta este semnul că mergi în urma Domnului, pe calea mântuirii, în Rai. Rabdă puţin. Acuma cum vine sfârşitul, însoţit de cununi!

Sfântul Ignatie Briancianinov – Predică în Duminica Sfintei Cruci despre purtarea crucii

Cel ce voieşte să vină după Mine să se lepede de Sine şi să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie, le-a grăit Domnul ucenicilor Săi, chemându-i înaintea Sa, precum am auzit astăzi în Evanghelie (Marcu 8, 34).

Iubiţi fraţi! Şi noi suntem ucenicii Domnului nostru Iisus Hristos, fiindcă suntem creştini. Şi noi suntem chemaţi înaintea Domnului în această sfântă biserică pentru a asculta învăţătura Lui. ***Stăm înaintea feţei Domnului; privirile Lui sunt aţintite asupra noastră, înaintea Lui sunt descoperite sufletele noastre; gândurile noastre de taină şi simţămintele noastre ascunse sunt arătate Lui. El vede toate planurile noastre; El vede faptele drepte şi greşalele făcute de noi din tinereţile noastre; vede toată viaţa noastră, atât trecută cât şi viitoare; cele nefăcute încă de noi sunt deja scrise în cartea Lui. El vede dinainte ceasul mutării noastre în nemăsurata veşnicie şi ne vesteşte pentru a noastră mântuire porunca Lui cea atotsfântă: Cel ce voieşte să vină după Mine să se lepede de Sine şi să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie.***

Prin puterea credinţei vii să înălţăm către Domnul ochiul nostru gândit – şi-L vom vedea! Îl vom vedea pe El, Pretutindenea Fiitorul – Care este de faţă aici, împreună cu noi. Să deschidem inima noastră, prăvălind de la intrarea ei greaua piatră a învârtoşării; să ascultăm, să privim, să primim, să ne însuşim învăţătura Domnului nostru.

Ce înseamnă lepădarea de sine? Lepădarea de sine înseamnă să părăseşti viaţa păcătoasă. Păcatul, prin mijlocirea căruia s-a săvârşit căderea noastră, a cuprins întreaga noastră fire în aşa chip că ni s-a făcut ca şi cum ne-ar fi firesc: lepădarea de păcat s-a făcut lepădare de firea noastră; lepădarea de firea noastră este lepădarea de sine. Moartea veşnică, ce a lovit sufletul nostru, s-a prefăcut

pentru noi în viaţă. Ea cere hrana sa – păcatul, desfătarea sa – păcatul: prin mijlocirea acestei hrane şi a acestei desfătări, moartea veşnică sprijină şi păstrează stăpânirea sa asupra omului.

Însă omul căzut socoate sprijinirea şi creşterea în el a stăpânirii morţii creştere şi sporire a vieţii. Astfel, cel molipsit de boala ucigaşă e stăpânit de cerinţa silnică a bolii şi caută mâncăruri care sporesc boala – le caută ca pe mâncarea cea mai de trebuinţă, ca pe o desfătare de care este neapărată nevoie şi cât se poate de plăcută. Împotriva acestei morţi veşnice, care se înfăţişează drept viaţă omenirii bolnave de căderea ei înfricoşătoare, **Domnul** rosteşte osânda Sa: ***Cine voieşte să mântuiască sufletul său sporind în el viaţa căderii, altfel spus moartea veşnică, pierde-l-va pe el: iar cine-şi va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie omorând în sine poftele păcătoase şi lepădându-se de îndulcirea cea păcătoasă, acela îl va mântui pe el*** (Marcu 8, 35).

Arătând la întreaga lume care se înfăţişează privirilor noastre cu toate frumuseţile şi ispitele ei,* Domnul grăieşte*: Ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată şi-şi va pierde sufletul său? Ce folos pentru om, ce dobândeşte, dacă ar pune stăpânire nu pe vreun lucru de puţină însemnătate, ci chiar pe întreaga lume văzută? **Această lume văzută este numai un adăpost vremelnic pentru om!**

Nu este pe pământ nici un lucru, nu este pe pământ nici o întâietate pe care să le putem socoti ale noastre. Totul ne este luat de moartea necruţătoare şi cu neputinţă de ocolit, iar adeseori chiar înainte de moarte ni le iau împrejurările şi întorsăturile neprevăzute ale sorţii. Ne dezbrăcăm de însuşi trupul nostru ajunşi în pragul hotărâtor al veşniciei. ***Bunul nostru, avutul şi comoara noastră este sufletul nostru – numai sufletul nostru. Ce va da omul în schimb pentru sufletul său? (Marcu 8, 37), spune Cuvântul lui Dumnezeu.*** N-avem cu ce să acoperim pierderea sufletului atunci când îl ucide moartea veşnică, ce se înfăţişează în chip amăgitor drept viaţă.

Ce înseamnă a-ţi lua crucea? Crucea era unealtă a pedepsei de ocară pentru robi şi gloata lipsită de drepturi cetăţeneşti. Lumea trufaşă, lumea vrăjmaşă lui Hristos, îi lipseşte pe ucenicii lui Hristos de drepturile de care se bucură fiii lumii. ***Dacă aţi fi din lume, le spune Domnul următorilor Săi, lumea ar iubi ce este al său. Iar fiindcă nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales pe voi, pentru aceasta vă urăşte pe voi lumea… Scoate-vă-vor pe voi din sinagogi, şi va veni vremea ca tot cel ce vă va ucide să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu (Ioan 15, 19, 16, 2).***

A-ţi lua crucea înseamnă a îndura cu mărime de suflet batjocurile şi ocările cu care lumea îi acoperă pe următorii lui Hristos, necazurile şi prigoanele cu care lumea iubitoare de păcat şi oarbă îi prigoneşte pe următorii lui Hristos.

Pentru aceasta, este plăcut înaintea lui Dumnezeu, spune **Sfântul Apostol Petru**, ***de rabdă cineva necaz pentru ştiinţa lui Dumnezeu, pătimind pe nedrept… că spre aceasta aţi fost chemaţi*** (I Petru 2, 19, 21) ***de către Domnul, Care i-a vestit pe cei iubiţi ai Săi: în lume necazuri veţi avea:*** **ci îndrăzniţi, Eu am biruit lumea** (Ioan 16, 33).

A-ţi lua crucea înseamnă a răbda cu vitejie, pentru Evanghelie, greaua osteneală nevăzută, chinul şi mucenicia nevăzută în lupta cu propriile patimi, cu păcatul care trăieşte în noi, cu duhurile răutăţii, care cu aprindere se scoală asupra noastră şi ni se împotrivesc cu încrâncenare atunci când hotărâm să lepădăm jugul păcatului şi să ne supunem jugului lui Hristos. Nu ne este nouă lupta, a zis **Sfântul apostol Pavel**, ***împotriva trupului şi a sângelui, ci împotriva începătoriilor şi a domniilor şi a stăpânitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăţii întru cele cereşti*** (Efeseni 6, 12).

Armele oştirii noastre nu sunt trupeşti, ci puternice prin Dumnezeu spre surparea tăriilor, surpând izvodirile minţii şi toată înălţarea ce se ridică împotriva ştiinţei lui Dumnezeu, şi robind toată înţelegerea spre ascultarea lui Hristos (II Cor. 10, 4-5). ***Dobândind biruinţă în acest război nevăzut, însă foarte ostenicios, Apostolul strigă: Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin Care lumea mie s-a răstignit, şi eu lumii*** (Galateni 6, 14).

A-ţi lua crucea înseamnă a te pleca supus şi smerit necazurilor şi nevoilor pământeşti pe care îi place Proniei dumnezeieşti să le îngăduie asupra noastră spre spălarea păcatelor noastre. Atunci crucea slujeşte omului drept scară de la pământ la cer. Pe această scară a urcat tâlharul pomenit în Evanghelie – a urcat din cele mai cumplite fărădelegi în prealuminatele sălaşuri ale Raiului: el a rostit de pe crucea sa cuvinte pline de smerită cugetare; prin smerita cugetare a intrat în cunoaşterea lui Dumnezeu, prin cunoaşterea lui Dumnezeu a dobândit cerul. ***După dreptate cele vrednice de faptele noastre luăm, a grăit el; pomeneşte-mă, Doamne, întru împărăţia Ta*** (Luca 23, 41-42).

Şi noi, iubiţi fraţi, să repetăm cuvintele tâlharului, cuvinte al căror preţ e Raiul! Sau, precum Iov, să binecuvântăm pe Domnul, Dreptul şi totodată Milostivul Judecător, Care ne pedepseşte. ***Dacă am luat cele bune din mâna Domnului, spunea acest pătimitor, să nu răbdăm şi cele rele? Cum a plăcut Domnului, aşa s-a şi făcut*** (Iov 2, 10; l, 12). împlinească-se asupra noastră nemincinoasa

făgăduinţă a lui Dumnezeu: ***Fericit bărbatul care rabdă ispita: căci lămurit făcându-se, va lua cununa vieţii, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce îl iubesc pe El*** (Iac. l, 12).

A-ţi lua crucea înseamnă a te supune de bună voie şi cu osârdie lipsurilor şi nevoinţelor prin care se înfrânează pornirile dobitoceşti ale trupului nostru. O astfel de răstignire a trupului a folosit asupra sa şi Sfântul Apostol Pavel: ***îmi chinuiesc trupul meu şi îl supun robiei, spune el, ca nu cumva, altora propovăduind, însumi să mă arăt netrebnic*** (I Cor. 9, 27). Cei ce sunt în trup, adică cei ce nu-şi înfrânează trupul, ci îi îngăduie să precumpănească asupra sufletului, lui Dumnezeu a plăcea nu pot. Şi ca atare, trăind după trup, suntem datori să trăim nu pentru trup!

De vieţuiţi după trup, veţi muri cu moartea cea veşnică; iar de veţi omorî cu duhul faptele trupului, veţi fi vii cu viaţa cea veşnică, fericită (Romani 8, 8, 12-13). Trupul este înfrânat fiinţial prin duh – aşadar, numai duhul poate stăpâni asupra trupului şi-l poate cârmui, atunci când trupul este pregătit pentru supunere prin răstignirea lui. ***Trupul e răstignit prin post, prin priveghere, prin metanii şi alte osteneli trupeşti puse asupra lui cu înţelepciune şi cu măsură. Nevoinţa trupească făcută cu înţelepciune şi cu măsură slobozeşte trupul de greutate şi grosime, îi întăreşte puterile, îl păstrează mereu uşor şi în stare de lucrare. Cei ce sunt ai lui Hristos, spune Apostolul, şi-au răstignit trupul cu patimile şi poftele*** (Galateni 5, 24).

Ce înseamnă a lua crucea, şi anume crucea ta?

- *Înseamnă că fiecare creştin trebuie să îndure cu răbdare anume acele necazuri şi prigoane din partea lumii ce se abat asupra lui, şi nu altele.*
- *Asta înseamnă că fiecare creştin este dator să lupte cu bărbăţie şi cu statornicie anume cu acele patimi şi cu acele gânduri păcătoase care apar în el.*
- *Asta înseamnă că fiecare creştin este dator ca, plin de supunere înaintea voii lui Dumnezeu, mărturisind dreapta judecată şi milostivirea lui Dumnezeu, dând mulţumită lui Dumnezeu, să îndure anume necazurile şi lipsurile cărora le îngăduie dumnezeiasca Pronie să se abată asupra lui, iar nu altele, pe care i le zugrăveşte şi cu care îl îmbie închipuirea trufaşă.*
- *Asta înseamnă că trebuie să ne mulţumim anume cu acele nevoinţe trupeşti care sunt potrivite cu puterile noastre trupeşti, de care are anume nevoie trupul nostru pentru a fi ţinut în rânduială,* ***iar nicidecum să năzuim, târâţi de râvna pe care o insuflă slava deşartă – precum spune Sfântul Ioan Scărarul – către post foarte aspru, priveghere foarte multă şi alte nevoinţe lipsite de măsură, care zdruncină sănătatea***

trupească şi îndreaptă duhul nostru spre părere de sine şi amăgire de sine.

Toată omenirea se osteneşte şi suferă pe pământ – dar ce deosebire între o suferinţă şi alta! Cât de felurite sunt patimile care se luptă cu noi! Cât de felurite sunt necazurile şi ispitele pe care ni le trimite Dumnezeu pentru tămăduirea noastră, pentru spălarea păcatelor noastre! Ce deosebire între oameni chiar în privinţa puterilor trupeşti, chiar în privinţa sănătăţii! Chiar aşa: **fiecare om are crucea sa.** ***Şi fiecărui creştin i s-a poruncit să ia cu lepădare de sine tocmai această cruce a sa şi să urmeze lui Hristos.*** ***Cine a luat crucea sa lepădându-se de sine, acela s-a împăcat cu sine însuşi, cu împrejurările în care se află, cu starea sa cea din afară şi cea lăuntrică; numai acela poate urma lui Hristos cu înţelegere şi fără rătăcire.***

Ce înseamnă a urma lui Hristos? ***Înseamnă a cerceta şi a-ţi însuşi învăţătura Evangheliei, a avea Evanghelia ca singur îndreptar al lucrării minţii, al lucrării inimii, al lucrării trupului, înseamnă a-ţi lua felul de a gândi din Evanghelie, a-ţi rândui simţirile inimii potrivit Evangheliei şi a sluji drept chip viu al Evangheliei prin toate faptele, prin toate mişcările tainice şi vădite.***

De o asemenea urmare a lui Hristos este în stare, repetăm, ***numai acela care, fugind de amăgirea prin smerenie*** (Coloseni 2, 18), ***a hotărât să dobândească adevărata smerită cugetare acolo unde odihneşte ea – în ascultarea şi supunerea faţă de Dumnezeu.*** Cel ce a intrat în supunerea faţă de Dumnezeu unită cu deplină lepădare de sine, care şi-a luat crucea sa, a recunoscut şi a mărturisit această cruce ca fiind a sa.

Iubiţi fraţi! Închinându-ne astăzi, după rânduiala sfintei Biserici, cinstitei Cruci a Domnului cu trupurile noastre, să ne închinăm ei şi cu duhul! ***Să cinstim cinstita Cruce a lui Hristos – unealta biruinţei şi semnul slavei lui Hristos – mărturisind fiecare de pe crucea sa: „După dreptate cele vrednice de faptele mele iau; pomeneşte-mă, Doamne, întru împărăţia Ta”.***

Prin recunoaşterea propriei păcătoşenii, prin mulţumita adusă Domnului, prin supunerea faţă de Dumnezeu facem din crucea noastră – unealtă a pedepsei şi semn al necinstei – unealtă a biruinţei şi semn al slavei, asemeni Crucii Domnului. **Să ne deschidem prin cruce Raiul.** Să nu ne îngăduim atât de vătămătoarea cârtire, şi mai ales să nu ne îngăduim hula cea pierzătoare de suflet, care adeseori se aude din gura păcătosului orbit, învârtoşat, care se sfâşie şi se zbate pe crucea sa, străduindu-se în zadar să scape de cruce. Pentru cel ce cârteşte şi huleşte, crucea se face nesuferit de grea, trăgând în iad pe omul răstignit pe ea.

„Ce am făcut?” – strigă păcătosul care nu-şi recunoaşte starea, şi îl învinuieşte de nedreptate şi nemilostivire pe Dreptul Judecător şi Milostivul Dumnezeu, defăima şi tăgăduieşte purtarea de grijă a lui Dumnezeu; văzându-L răstignit pe Fiul lui Dumnezeu, cere de la El în batjocură şi cu viclenie: ***Dacă Tu eşti Hristosul, mântuieşte-Te pe Tine şi pe noi*** (Luca 23, 39), ***pogoară-Te de pe cruce*** (Matei 27, 40)!

Însă Domnul nostru Iisus Hristos bine a voit a Se sui cu trupul pe cruce şi moarte a răbda, pentru ca prin cruce să împace omenirea cu Dumnezeu, ca prin moarte să mântuiască omenirea de moartea veşnică. Pregătindu-i pe Sfinţii Apostoli de marea întâmplare care avea să se săvârşească – răscumpărarea neamului omenesc prin pătimirile şi moartea de ocară a Dumnezeu-Omului, Domnul le-a vestit Apostolilor din timp că trebuie să fie dat în mâinile păcătoşilor, să pătimească mult, să fie omorât şi să învie. Această prevestire le-a părut câtorva dintre Sfinţii Apostoli ciudată şi cu neputinţă de împlinit. Atunci Domnul i-a chemat înaintea Sa pe ucenicii Săi şi le-a zis: ***Cel ce voieşte să vină după Mine să se lepede de Sine şi să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie.***

Amin.

(din Predici la Triod şi Penticostar)

Sfântul Luca al Crimeei - Duminica Sfintei Cruci – Duminica Mângâierii - Unde să căutăm mângâiere in necazuri?

“<<***Mângâiaţi, mângâiaţi pe poporul Meu***>> *(Is. 40, 1).* Aceste cuvinte ale străvechiului prooroc Isaia sunt îndreptate în primul rând către ***noi, păstorii, fiindcă pe umerii noştri stă nu numai datoria de a vă învăţa, de a vă arăta calea lui Hristos, ci şi de a vă mângâia, de a vă arăta dragoste şi grijă din adâncul inimii.*** Şi eu vă iubesc pe voi, turma dată mie de Dumnezeu, ca pe oamenii cei mai apropiaţi mie. ***Şi oare eu nu ştiu ce multe necazuri şi lacrimi aveţi voi? Oare nu sunt dator să vă mângâi?*** Şi mă voi strădui s-o fac în marea zi de astăzi a închinării Crucii lui Hristos.

Când vă învăţăm calea lui Hristos, totdeauna vă îndemnăm să vă amintiţi spusele Lui despre faptul că strâmtă este poarta şi îngustă este calea ce duce în împărăţia lui Dumnezeu **(Mt. 7, 14), că necazurile sunt partea tuturor creştinilor.**

Veţi întreba:*„**Dar ce, numai creştinii au necazuri? Nu îndură necazuri, nenorociri şi amărăciuni şi oamenii acestei lumi? Nu varsă lacrimi şi cei ce leapădă calea lui Hristos?**”* Bineînţeles, de necazuri nu scapă nici aceştia, dar ***este mare deosebire între preţul pe care îl au înaintea lui Dumnezeu necazurile şi lacrimile noastre şi preţul pe care îl au înaintea Lui necazurile şi lacrimile celor care trăiesc fără Dumnezeu***. Ei îşi rabdă necazurile nu de bunăvoie, ci numai fiindcă nu pot scăpa deloc de ele; adeseori blesteamă şi cârtesc, în timp ce noi, creştinii, suntem datori să ne ducem necazurile cu totul altfel – pentru numele lui Hristos, cu mare supunere faţă de voia lui Dumnezeu, mulţumind lui Dumnezeu pentru tot ce ni se întâmplă: şi pentru bucurii, şi pentru greutăţi, şi pentru amărăciuni, şi pentru toate nefericirile.

Noi ne ducem necazurile de bunăvoie, căci dacă ne-am lepăda de Hristos am scăpa de cele mai multe necazuri – dar întrucât nu ne lepădăm, pentru pătimirile noastre Dumnezeu ne dă binecuvântare. Oamenii lumeşti se străduie din răsputeri să scape de necazuri: ei îşi îneacă amarul în vin şi vodcă, se ameţesc cu tutun şi chiar cu droguri, căutând mângâiere; negăsind-o, se străduie să uite de necazuri: caută distracţii, petrec, dansează, merg în ospeţie şi flecăresc. Asta nu trebuie să se întâmple cu creştinii, fiindcă *ei sunt datori să nu înăbuşe glasul conştiinţei, ci, dimpotrivă, să îl asculte cu luare-aminte.*

Oamenii aflaţi pe o treaptă duhovnicească mai înaltă caută uitarea de necazuri în prietenie, în muncă. Lucrul cel mai mare în care află ei uşurare este dragostea: dragostea dintre soţi, dragostea părinţilor faţă de copii şi a copiilor faţă de părinţi, dragostea faţă de oamenii care merită dragoste. Orice dragoste este binecuvântată: aceasta însă este forma de început, cea mai joasă a dragostei, fiindcă de la ea, pe calea exersării în ea, trebuie ***să ne înălţăm la dragostea, mult mai înaltă, faţă de toţi oamenii, faţă de toţi cei nefericiţi, faţă de toţi cei care suferă.*** De la ea trebuie să ne înălţăm până la cea de-a treia treaptă a dragostei: până la ***dragostea dumnezeiască, până la dragostea de însuşi Dumnezeu.***

Niciodată nu vor afla mângâiere în necazuri cei ce n-o caută unde trebuie. Unde să căutăm mângâiere în necazuri? **Despre aceasta Sfântul Proroc David spune:** ***Numai în Dumnezeu se linişteşte sufletul meu (Ps. 61, 1).*** **Fericiţi cei ce află mângâiere adâncă în rugăciunea fierbinte, care din inimă ţâşneşte, în împărtăşirea duhovnicească cu Dumnezeu.**

Aşa au fost drepţii Vechiului Testament – însă nouă, creştinilor, Domnul ne-a dăruit cea mai adâncă şi mai înaltă mângâiere: ***a privi la Crucea lui Hristos şi a ne închina ei. Îl vedeţi pe Fiul lui Dumnezeu, Cel de-al doilea Ipostas al Sfintei Treimi, Dumnezeu întrupat, Cel mai sfânt decât toţi sfinţii, Marele Drept, Binefăcătorul neamului omenesc, cum n-a mai cunoscut şi nu va mai cunoaşte vreodată lumea? Îl vedeţi ţintuit de Cruce cu piroane din fier?*** Cât de greu pătimeşte Cel Care cu un singur semn al mâinii Sale, cu un singur cuvânt al Său poruncea valurilor şi vânturilor să se potolească; Cel Ce de-a lungul scurtei Sale vieţi pământeşti a făcut minuni uluitoare din dragoste şi milă faţă de oameni; Cel Ce vindeca toate bolile, Care deschidea ochii orbilor, Care îi ridica din pat pe cei paralizaţi, Care sătura cu câteva pâini mii de oameni, Care învia morţii; Cel mai mare Binefăcător al lumii, Mântuitorul ei!

De pe Crucea lui Hristos se revarsă nemăsuratul şuvoi al dragostei dumnezeieşti, dragoste minunată, ce nimiceşte în chip tainic răutatea şi vrăjmăşia, ce vindecă durerea şi tulburarea inimii, ce întăreşte puterile noastre trupeşti şi sufleteşti.

Pe Cruce, Răscumpărătorul lumii este sfâşiat pentru păcatele noastre… ***Această Neasemuită Jertfă şi nemărginită milostivire pune în umbră toate necazurile noastre, oricât de multe ar fi ele, oricât de grele ar fi ele.***

Doar pătrunzându-vă de aceste gânduri şi simţăminte, **privind la Crucea lui Hristos, veţi primi singura mângâiere adevărată.** Nu sunt alte mângâieri asemenea ei – şi la ce ne-ar face trebuinţă ele dacă ne este dată Crucea, pe care putem nu numai s-o privim, ci şi s-o sărutăm?! Şi oare nu ne adăpăm cu nesfârşită nădejde şi putere din acest izvor? Plină de mângâiere sunt şi Dumnezeieştile Scripturi, care istorisesc pătimirea pe Cruce a lui Hristos.

În orice necaz să ne întoarcem totdeauna luarea-aminte spre Sfintele Scripturi şi spre Crucea lui Hristos. Adânciţi-vă în spusele apostolului Pavel: ***Bine este cuvântat Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor şi Dumnezeul a toată mângâierea, Cel Ce ne mângâie pe noi în tot necazul nostru, ca să putem mângâia şi noi pe cei care se află în tot necazul prin mângâierea cu care noi înşine suntem mângâiaţi de Dumnezeu*** *(2 Cor. 1, 3-4).*

Mărturisesc din toată inima adevărul acestor spuse – mărturisesc din proprie experienţă, fiindcă Domnul m-a mângâiat în marele meu necaz. ***Pe măsură ce se înmulţesc necazurile, se înmulţeşte şi mângâierea lui Hristos.*** În această zi sfântă este scoasă spre închinare Crucea lui Hristos şi ***îi atrage pe toţi la sine, adică la Cel Ce a fost răstignit pe Cruce***.

Cu mare bucurie vedem cât de mulţi oameni năzuiesc să vadă Crucea înălţându-se şi să audă cântarea: „***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne***“. Dar **ce putere ne atrage?** ***De ce-i aşa de multă lume în biserică?*** **Ne atrage puterea nevăzută a lui Dumnezeu, ce mângâie şi încălzeşte inimile noastre.**

Dumnezeu însuşi să îndrepteze inimile voastre întru dragostea lui Dumnezeu şi întru răbdarea lui Hristos. Amin.”

(Sfântul Luca al Crimeei: La porţile Postului mare. Predici la Triod, Editura Biserica Ortodoxă, Bucureşti, 2004)

Sfântul Luca al Crimeei - Duminica Sfintei Cruci – Despre închinarea Crucii

În Deuteronom, a cincea carte a marelui prooroc Moise, este scris: ***Blestemat este înaintea Domnului tot cel spânzurat pe lemn*** (Deut. 21, 23). Arhiereii, cărturarii şi fariseii, care L-au răstignit pe Domnul Iisus Hristos ca pe un făcător de rele, stricător al legii lui Moise, au hotărât să-L dea morţii celei mai ruşinoase, ca să înfiereze pe veci numele Lui cu blestemul răstignirii.

O, pizmă şi răutate omenească! Au cutezat să îl numească răufăcător, călcător al legii, pe Cel Care învia morţii, Care l-a înviat chiar şi pe Lazăr cel mort de patru zile, Care deschidea ochii orbilor, făcea minuni nenumărate, poruncea valurilor mării şi vânturilor! Însă Domnul Iisus Hristos spunea despre Sine că n-a venit să strice legea, ci s-o împlinească. Şi atunci, pe cine să credem? Pe cei a căror limbă, aprinsă de flacăra iadului, repeta asemenea cuvinte îngrozitoare, sau pe Domnul Iisus Hristos? ***Noi credem şi mărturisim că pe Cruce a atârnat nu un răufăcător, ci Jertfa Cea mai mare şi Cea mai sfântă adusă lui Dumnezeu pentru păcatele întregii lumi. Noi ştim că Domnul S-a lăsat de bunăvoie batjocorit şi chinuit.***

Să ne amintim ce i-a spus El apostolului Petru, care scosese sabia şi tăiase urechea slugii arhiereului: ***Întoarce sabia ta la locul ei, că toţi cei ce scot sabia de sabie vor pieri. Sau ţi se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu şi să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?*** (Mt. 26, 52-53). El, Căruia I se supuneau stihiile, ar fi putut să-i nimicească pe toţi vrăjmaşii Săi, dar nu a făcut asta: ***a mers de bunăvoie la chinurile cumplite, S-a dat pe Sine spre răstignire.***

Nenumăratele soboare ale Puterilor cereşti aşteptau doar un semn al Lui ca să îl apere de ruşinoasa şi groaznica moarte pe Cruce. El însă n-a dat semn, ci S-a

suit pe Cruce de bunăvoie. Şi toate Puterile cereşti s-au plecat cu frică şi cutremur în faţa Crucii Lui, înaintea Celui Care S-a dat pe Sine, Şi-a dat Sângele pentru mântuirea noastră de păcate, de stăpânirea diavolului.

O, ce păcat înfricoşător, neasemuit de cumplit, au făcut arhiereii, cărturarii şi fariseii din vechime clevetindu-L pe Domnul şi dându-L unei morţi de ruşine! Însă au căpătat ceea ce doreau atât de puternic, au atras blestemul asupra numelui şi întregii Lui învăţături? Nu! Dimpotrivă, au fost unealta voii lui Dumnezeu spre proslăvirea de viaţă Făcătoarei Cruci şi a Mântuitorului lumii.

O mulţime de mucenici ai lui Hristos au fost răstigniţi pe cruci, spânzuraţi pe lemn, dar n-au fost blestemaţi de Dumnezeu, ci strălucesc în ceruri ca nişte stele - nu, nu sunt blestemaţi, ci binecuvântaţi de Dumnezeu. Pentru răufăcători, spânzurarea va rămâne o ruşine în vecii vecilor, dar pătimirile mucenicilor pentru Domnul îi proslăvesc pe aceştia şi între oameni, şi în ceruri.

Cumplită este rătăcirea sectanţilor, care dispreţuiesc crucea, fiind plini de o ură împotriva ei cum merită numai uneltele morţii criminalilor: securea călăului, spânzurătoarea, ghilotina francezilor, scaunul electric american.

Mi s-a povestit o întâmplare înfricoşătoare ce a avut loc cu mulţi ani în urmă în oraşul Ialta. Nişte băieţi au găsit o cruciuliţă din sidef, au privit-o cu plăcere şi au hotărât s-o dea unei bătrâne care trecea pe acolo şi care li s-a părut femeie de treabă. Aceasta însă era baptistă. Luând crucea - pe care, fireşte, era şi imaginea Mântuitorului - a aruncat-o pe pământ şi a călcat-o în picioare cu înverşunare, făcând-o bucăţele.

Noi, creştinii ortodocşi, cinstim adânc crucea lui Hristos şi toată viaţa o purtăm pe piept. Nu poartă cruce evreii, musulmanii şi toţi necredincioşii, în rând cu aceştia se pun sectanţii, care nu înţeleg că ***crucea lui Hristos a devenit cel mai sfânt odor după ce pe ea a fost întins Trupul Domnului Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, şi a curs Sângele Dumnezeu- Omului; nu înţeleg că tot ce a venit în atingere cu Trupul Dumnezeu-Omului primeşte sfinţire mare.***

Ei nu cinstesc sărbătorile noastre ortodoxe, printre care şi praznicul Înălţării Crucii Domnului, şi ***n-au habar de minunea care s-a săvârşit la Ierusalim în veacul al patrulea, când împărăteasa Elena, cea întocmai cu apostolii, a stricat templul păgân înălţat pe Golgota şi a aflat sub el trei cruci la fel. Trebuia să afle cumva care din ele era crucea lui Hristos. Dumnezeu însuşi a dezlegat nedumerirea. Pe acolo duceau un mort la groapă. Patriarhul Macarie a poruncit să fie oprită procesiunea şi să fie puse crucile găsite asupra celui mort.***

Când au pus pe el cea de-a treia cruce - Crucea lui Hristos - mortul a înviat deodată şi s-a sculat.

Deci, iubiţi **Crucea lui Hristos, iubiţi-L pe Hristos, Cel răstignit pe ea!** ***Cu cât vă veţi gândi mai des, mai mult şi mai adânc la Crucea lui Hristos, la pătimirile Lui, cu atât vi se va face mai curată, mai bună inima, şi gândurile acestea vor izgoni din ea tot lucrul negru şi spurcat, care împiedică Duhul lui Dumnezeu să-Şi facă locaş acolo.*** Este oare vreun lucru mai folositor pentru noi decât aducerea-aminte statornică de Crucea lui Hristos? Este oare vreun imbold mai puternic spre a urî răutatea vieţii, spre a iubi binele, spre a iubi iubirea? Nu, şi nu poate fi. Tocmai de aceea mii de oameni, care au devenit mai apoi cuvioşi, citind sau auzind despre pătimirile lui Hristos pe Cruce, s-au cutremurat, au uitat de toate cele din lume, le-au părăsit pe toate şi nu i-a mai interesat nimic. Pentru ei, ca şi pentru apostolul Pavel, întreaga lume a fost răstignită, şi ei înşişi s-au răstignit împreună cu Hristos.

Ei şi-au închinat întreaga viată cugetării adânci la pătimirile lui Hristos, au contemplat întreaga viaţă Crucea lui Hristos, şi lacrimi arzătoare curgeau şiroaie din ochii lor curaţi, trăgând brazde aprinse pe obraji.

Noi suntem departe de ei, dar este foarte bine că în aceste zile sfinte mergeţi la biserică şi ascultaţi cu inimă înfrântă despre pătimirile lui Hristos, fiindcă aceasta vă va fi balsam pentru suflet, doctorie de patimi, de relele care se cuibăresc în inimă; conştiinţa vă va mustra când i se vor aminti pătimirile lui Hristos. Priviţi mai des la Crucea lui Hristos şi vărsaţi măcar o lacrimă pentru Cel răstignit pe ea pentru patimile noastre ticăloase, pentru păcatele noastre fără număr!

Veniţi deci, toţi robii credincioşi ai Domnului Iisus, să ne închinăm şi să cădem cu dragoste la Crucea Lui, prin care El ne-a mântuit de stăpânirea diavolului.

Amin.

Sfântul Luca al Crimeei - Cuvânt în săptămâna a treia a Postului mare – Despre tâlhar

“Tâlharul cel înroşit de sânge omenesc a mărturisit pe cruce dumnezeirea şi nepăcătoşenia desăvârşită a Domnului Iisus, Care era răstignit împreună cu el. Ascultaţi uimitorul răspuns pe care l-a primit de la Fiul lui Dumnezeu şi minunaţi-vă : ***“Adevărat grăiesc ţie, astăzi vei fi cu Mine în Rai!”***

Pentru dragostea sa de adevăr, pentru credinţa înflăcărată în Fiul lui Dumnezeu, pentru mărturisirea fierbinte a sfinţeniei Lui, pentru întoarcerea cu toată inima spre El, pentru adâncul nemăsurat al pocăinţei sale, pentru osândirea de sine bărbătească, cel ce cândva îşi alesese cu bună ştiinţă ca meserie uciderea şi trădarea celor lipsiţi de apărare, a devenit în acea clipă părtaş al fericirii Raiului! “

Mitropolit Augustin de Florina - Predică la Duminica a III – a din Post (a Închinării Crucii) – Tronul Harului

„Să ne apropiem, deci, cu încredere de tronul harului, ca să luăm milă şi să aflăm har, spre ajutor, la timp potrivit".

Iubiţilor, în Apostolul Duminicii de astăzi, care se numeşte Duminica Închinării Crucii, Apostolul Pavel vorbeşte despre un tron. Îl numeşte tronul harului şi ne cheamă să alergăm la acest tron. ***Dar ce este acest tron al harului şi cine stă pe el?***

Tronul harului! Toţi ştim ce înseamnă tron. Tron se numeşte scaunul oficial unde stă şi de unde îşi îndeplineşte îndatoririle sale un domnitor. Există diferite tronuri. În principal însă, tron se numeşte scaunul oficial, pe care stau cu toată măreţia lor împăraţii şi regii. Istoria spune că pe tronurile împărăteşti au şezut împăraţi şi regi aspri şi inumani, care insuflau frică şi groază. Tronurile lor s-au întemeiat pe violenţă, pe osemintele nenumăraţilor oameni, care au fost asasinaţi ca să se întemeieze aceste tronuri. Şi au existat împăraţi ale căror tronuri erau de neapropiat. Spun unii despre un vechi tiran care cucerise lumea, că în jurul umbrei lui trasase un cerc şi a spus: „Cine va îndrăzni fără permisiunea mea să treacă de acest cerc, va fi ucis pe loc".

Dar cel Preaînalt, care urăşte violenţa şi tirania şi vrea ca oamenii să trăiască în dreptate, iubire şi libertate, a dărâmat astfel de împăraţi de pe tronurile lor. Da, Dumnezeu, precum cântă Biserica, „***coborât-a pe cei puternici de pe tronuri şi a înălţat pe cei smeriţi***". Nimic nu se întâmplă în lume fără voia lui Dumnezeu. În spatele tuturor acestor evenimente istorice se ascunde un plan al proniei dumnezeieşti. Tronurile acelea s-au dărâmat şi domnitorii lor, care se lăudau cu

puterea lor, s-au făcut cenuşă şi au dispărut, cum vor dispărea şi actualii conducători, care insuflă groază şi frică.

Dar există un tron, care în dărâmăturile lumii continuă să stea drept şi nici o putere nu poate să-l dărâme. Este tronul despre care vorbeşte Apostolul Pavel. ***Este tronul Domnului nostru Iisus Hristos şi tronul lui Hristos este Cinstita Cruce, care astăzi, în Duminica Închinării Crucii, se înalţă în toate bisericile noastre. Acest tron se numeşte tronul harului.***

Hristos pe Cruce! Care din duşmanii lui Hristos, din cei care ca nişte fiare sălbatice stăteau sub Cruce şi printr-o sălbăticie inimaginabilă se bucurau de mucenicia înfricoşătoare a lui Hristos, care din aceştia şi-a imaginat că acest osândit va fi slăvit ca un împărat şi că lemnul Crucii va deveni nezdruncinatul şi veşnicul Său tron? Răstignitul învingător, biruitorul lumii.

Tronul harului! Hristos a venit în lume, a luat trup omenesc din Fecioara Maria, s-a făcut Om desăvârşit ca şi noi, afară de păcat, şi în timpul vieţii Sale pământeşti a trăit ca cel mai sărac om. Nu avea acoperiş. Nu avea „unde să-Şi plece capul”. A încercat toată sărăcia, toate amărăciunile şi chinurile acestei lumi. A cunoscut toată ticăloşia omului şi ca un pătimitor, precum zice apostolul, împreună-pătimeşte cu omul. Nimeni altcineva nu a iubit omul ca Hristos. A deschis pentru om toate şuvoaiele dumnezeieştii iubiri. Şi-a întins pe Cruce preacuratele Sale mâini, ca să cuprindă în braţele Sale întreaga omenire. Şi-a deschis venele şi din mâini, picioare şi coasta Lui s-a vărsat cinstitul Său sânge ca răscumpărare pentru fiecare păcătos.

Tronul harului! ***Vreţi dovezi de iubire a lui Hristos faţă de om?*** Chiar înainte de a-Şi vărsa cinstitul Său sânge, Hristos Şi-a arătat iubirea Sa faţă de păcătoşi.

Îl ştiţi pe acel vameş, care făcuse o mulţime de păcate şi de nedreptăţi şi totuşi, pentru că a crezut şi s-a pocăit sincer, a fost primit de Hristos?

Cu această iubire îi primea pe toţi păcătoşii care se pocăiau şi de aceea a fost numit de către duşmanii Săi „prieten al păcătoşilor”.

Şi când, în sfârşit, S-a aflat pe Cruce – o, nemărginita Lui iubire! – S-a întors către tâlharul pe care îl osândise întreaga societate, şi i-a spus: „Amin, amin zic ţie: astăzi vei fi cu Mine în Rai”. **Tron al harului!** ***Continuă să existe. Există în toate locaşurile Bisericii noastre Ortodoxe, unde în Sfântul Altar se înalţă Cel Răstignit şi se săvârşeşte Preasfânta Jertfă a Dumnezeieştii Euharistii.*** Harul, ca un râu nesecat continuă să curgă, iar păcătoşii din toate veacurile se apropie să afle har, iertare păcatelor lor şi izbăvire sufletului lor. O,

cine poate să numere sufletele oamenilor, care de-a lungul veacurilor au crezut în răstignitul Izbăvitor al lumii şi jelind pentru păcatele lor şi-au aflat izbăvire?

Având în vedere aceste exemple nenumărate de oameni care şi-au aflat izbăvirea, să ascultăm pe Apostolul Pavel care ne sfătuieşte să venim, să ne apropiem de tronul harului. Să venim cu speranţa sigură că Domnul ne va primi când vom crede şi ne vom pocăi. Luaţi aminte la un amănunt. Apostolul nu spune să ne apropiem (να προσέλθουμε), ci să venim (να προσερχώμαστε). Adică, nu o dată, ci de multe ori. ***Ori de câte ori ne muşcă păcatul şi suntem răniţi şi suspinăm, să ne apropiem. Să privim cu lacrimi în ochi la Cel Răstignit, iar El, de pe tronul harului Său, ne va dărui iertare.*** Bine este să nu păcătuim deloc; dar de vreme ce suntem neputincioşi şi bolnavi şi păcătuim, să nu deznădăjduim. De mii de ori de am cădea, de mii de ori să ne ridicăm şi să mergem la tronul harului.

Mila lui Dumnezeu este un ocean fără sfârşit, în care se sting păcatele noastre ca nişte cărbuni aprinşi.

Iubiţii mei! Să luăm aminte. ***Tronul harului se va afla în Biserică cât ţine viaţa pământească.***

După moarte? O, nenorocire pentru cei necredincioşi şi nepocăiţi, leneşi şi nepăsători! Atunci alt tron se va ridica. Tronul pe care va sta Domnul ca să judece cu dreptate pe oameni pentru toate faptele lor. Milă acolo nu există.

Fraţii mei, păcătoşilor asemenea mie! Să ne apropiem de tronul harului, ca să aflăm „milă şi har spre ajutor, la timp potrivit”.

Sfântul Teodor Studitul despre săptămâna a treia din Post

Cuvântul 53: În Miercurea săptămânii a treia din Post: despre moartea fără de veste şi neîntinarea gândurilor cu pofte trupeşti

Fraţilor şi părinţilor, aflându-se aici la noi sfântul părinte şi dascăl, nu se cade să vă învăţ eu. Însă pentru a păstra obiceiul şi rânduiala vă voi grăi puţin despre viaţa noastră trecătoare.

Din zi în zi, în curgerea vremii, ne apropiem de sfârşitul vieţii noastre şi peste putinţă este cuiva să înlăture ceasul sfârşitului, fiindcă trebuie să ieşim din lumea aceasta şi să mergem acolo unde sunt părinţii noştri. Drept aceea trebuie să avem multă grijă ca să ne aflăm gata în acel ceas. Auzim doar Sfânta Scriptură vorbind despre potop şi pe Domnul care zice: „Că precum în vremea lui Noe oamenii nu se
grijeau cu nimic de potop, ci mâncau şi beau, se însurau şi se veseleau, vindeau şi cumpărau şi fără de veste a venit potopul şi pe toţi i-a înecat, aşa va fi şi la a doua venire a lui Hristos. Poate că ne mirăm de orbirea şi nesimţirea oamenilor din acea vreme. Căci vedeau corabia pe care o făcea dreptul Noe în o sută de ani şi-l auzeau zicând că Dumnezeu va să dea potop, ca să-i înece şi să-i prăpădească pentru răutăţile ce făceau, dar ei nicidecum nu băgau în seamă cuvintele lui ca să se pocăiască.

Dar ia să luăm şi noi aminte. Nu cumva ne aflăm în aceeaşi nesimţire pentru care-i osândim pe ei? Că şi acum, chiar dacă nu vedem corabie cioplindu-se în o sută de ani, dar vedem în toate zilele morminte pline de oase, în care astăzi sau

mâine vom intra şi noi, căci unul câte unul se duc de la noi. Şi noi ne lenevim şi nu băgăm în seamă mântuirea sufletului nostru, nici nu o socotim. Ci o fraţilor, să ne gătim ca să nu vie acel ceas fără de veste. Căci vai de cel ce nu va fi gata, că se va primejdui şi mult se va amărî, văzând că nimeni nu poate să-l ajute, şi va căuta fiecare vremea şi zilele ce au petrecut şi nu le va afla, şi va plânge după ele, fără de mângâiere.

Deci fiind întâmplarea noastră mai înfricoşată decât potopul ce a fost atunci, trebuie să fim foarte cu luare aminte până nu ne cuprinde ceasul morţii.

Dar nu zic să nu mâncăm, să nu bem, sau să nu purtăm haine, nu zic aceasta; ci zic, că de mâncăm şi bem, sau altceva de facem, toate să fie spre slava lui Dumnezeu, după porunca apostolului, precum se cade călugărilor. Ca să nu fim noi pricină pentru defăimarea şi necinstirea cinului călugăresc de credincioşi şi necredincioşi, precum grăieşte apostolul: „Nu fiţi pricină de sminteală iudeilor şi elinilor şi Bisericii lui Hristos.

Cu adevărat mă rog vouă şi mă cuceresc, fraţii mei, urmaţi porunca apostolului, ca să mă bucur şi eu. Fiţi în dragoste uniţi, într-un suflet alcătuiţi, nici o slujbă să nu faceţi cu gâlceavă sau cu mândrie. Ci unul altuia să vă supuneţi ca nişte slugi ascultătoare ale lui Hristos.

Păziţi-vă cu mare luare aminte şi cele cinci simţuri ale voastre, adică

⇒ *ochii să nu se uite la cele necuvioase,*

⇒ *urechile să nu asculte cele ce nu folosesc,*

⇒ *gustul să nu caute să dea pântecelui poftele pe care le cere,*

⇒ *pipăirea să nu ne apropie de ceea ce nu se cade.*

Căci din nepaza simţurilor vine moartea şi prăpădirea sufletelor noastre.

Mintea iarăşi să o stăpânim să nu se rătăcească în lucruri zadarnice şi fără de folos; nici să gândească înfăţişări şi chipuri ale poftelor trupeşti, din care nu avem bucurie ci multă amărăciune, durere şi vătămarea binelui nostru sufletesc.

O, fraţilor! Bucuria şi veselia sufletului una este, adică, a se păzi cineva curat de patimile trupeşti şi de gândurile rele, ca prin nevoinţă să ajungă la nepătimire, nevătămându-se nici prin fapte, nici prin cuvinte. Deci să nu ne îngreunăm, nici să ne lenevim a merge la bucuria nepătimirii şi a curăţeniei, ci să ne sârguim pururea cu multă osteneală, ca să ne îndreptăm de orice păcat şi greşală. Iar Dumnezeu este gata spre ajutor, că aproape este de cei ce se pocăiesc şi de vom vieţui aşa, vom dobândi Împărăţia Cerurilor în Hristos Iisus Domnul nostru, a Căruia este slava şi puterea împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 54: În Vinerea săptămânii a treia: postirea şi despre îndemnul către toate bunătăţile

Fraţilor şi părinţilor, ieri ne-am tulburat puţin, iar astăzi avem linişte şi pace. Ieri am avut pravilă şi poruncă, iar astăzi, odihnă. Blagoslovit să fie Domnul, care a risipit ispitirile şi ne-a întărit, ca fără temere să stăm întru întâmpinarea înfri-coşărilor. Aceasta este fapta creştinilor adevăraţi şi a monahilor desăvârşiţi, ca pururea să fie gata să sufere tot felul de primejdii pentru fapta bună, încât de alt lucru să nu ne grijim fără numai de porunca lui Dumnezeu.

Că cei ce au fost trimişi de împăratul şi au spus cele ce ne-au spus (că împăratul va să ne izgonească de nu vom asculta), s-au dus mai mult ei cuceriţi de evlavie, decât noi spăimântaţi prin înfricoşare. Însă Domnul vă va da plată pentru hotărârea ce-aţi luat ca să primiţi izgonirea pentru binele Domnului şi pentru Sfintele Lui icoane. Vă va da plata desăvârşirii, că bogat este în milostivire. Şi dacă numai pentru gândul bun ce pune cineva pentru bine se încununează, cu atât mai vârtos de va săvârşi şi cu fapta acel gând. Deci şi noi ceea ce am hotărât, avem vreme să şi săvârşim, pentru că încă ispita nu s-a potolit, ci a rămas. Şi nu numai la noi s-a dat acest fel de porunci împărăteşti, ci la toată lumea, ca să nu scape nimeni neîmpărtăşit de aluatul ereticilor.

Pentru aceea să ascultăm pe apostolul ce zice: „Cu înţelepciune umblaţi către cei din afară, adică, cei necredincioşi, răscumpărând vremea; cuvântul vostru să fie pururea dulce şi cu stare potrivit, adică bine chibzuit, ca să daţi răspunsuri cuviin-cioase la fiecare" Şi ne învaţă apostolul, ca nu fără socoteală să ne dăm pe noi ispitelor, nici să trecem cuvântul lui Dumnezeu, căci în sufletul celui ce se va sfii şi nu va grăi adevărul, zice Scriptura, nu va rămânea Duhul lui Dumnezeu într-însul şi despre aceasta destule sunt câte v-am grăit.

Iată dar, cu ajutorul lui Dumnezeu vremea postului merge înainte şi ne apropiem de mijlocul căii. Deci să punem silinţă, nevoindu-ne la cele dinainte cu orice mijloc pofteşte fiecare, fără întristare şi greutate.

Dumnezeu iubeşte pe postitorul osârduitor şi smerit, însă canonul şi rânduiala vieţii de obşte nu sloboade ca să postească fiecare după voia sa şi să umble unde vrea, ci postul de obşte şi adevărat pentru ucenicii adevăraţi este să-şi taie fiecare voia sa.

- ✓ *Deci bun lucru este postul, că smereşte patimile trupului şi-l supune sufle-tului.*
- ✓ *Bun lucru sunt lacrimile, că spală şi curăţesc întinăciunile păcatelor şi arată sufletul curat lui Dumnezeu.*

- ✓ *Bun lucru este rugăciunea, căci înalţă mintea omului de la stricăciunea lumii şi o învredniceşte să vorbească cu Dumnezeu.*
- ✓ *Bun lucru este dragostea, mai bună decât toate faptele bune, că face pe om să voiască folosul fratelui său, mai mult decât pe al lui.*
- ✓ *Bun lucru este silinţa, că uşurează ostenelile faptelor bune.*

Deci să ne bucurăm fraţilor, să fim nevoitori şi cu sufletul şi cu trupul. De a sosit ceasul cântării şi al slujbei, să alergăm degrab toţi cu osârdie. Este vremea să lucrăm cu mâinile, să lucrăm cu bucurie ca şi cum am sluji Domnului, nu oame-nilor. Este vremea de vorbă, să grăim cu smerenie şi cu frica de Dumnezeu. Toate faptele şi mişcările noastre să fie plăcute lui Dumnezeu şi cu bună rânduială precum zice apostolul: „ Toate să se facă cu cucernicie şi cu cuviinţă, fără nici o tulburare sau împotrivire“. Să fie măsură şi metanii şi să se împlinească obiceiul stihologhiei, psaltirii, după puterea fiecăruia.

Să grijim şi de sănătatea trupului nostru şi Dumnezeul păcii să ne învrednicească să ajungem la ziua plină de lumină a învierii lui Hristos. Apoi să ne dăruiască şi Împărăţia Cerurilor, unde hrană şi băutură nu este, ci dreptate şi sfinţenie, pace şi bucurie, precum este scris de Duhul Sfânt. Aceste bunătăţi să le câştigăm în Domnul nostru Iisus Hristos, a Căruia este slava şi puterea împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 55: În Duminica a treia a Postului: despre creştinii bulgari, care au îndurat chinuri de mucenici, pentru că n-au vrut să mănânce carne în Postul mare

Fraţilor şi părinţilor, vreau să îndemn dragostea voastră spre fapte bune cu o istorioară folositoare.

Povestirea este aceasta: ***în ţara Bulgariei s-a dat poruncă aspră de la domnul locului, precum ne-am încredinţat de la mulţi, pentru creştinii şi fraţii noştri ce sunt robiţi, că de vor vrea să mănânce carne în Sfântul şi marele post, îşi câştigă viaţa, iar de nu vor vrea, pe toţi o să-i treacă prin sabie. Deci acel păgân a pus toată puterea ca să se plinească cuvântul lui. Atunci s-au adunat la un loc mulţimea robilor, copiii şi femeile. Şi mare jale era între ei, căci pe de o parte socotind cum să calce legea creştinească şi să mănânce carne, se întristau şi plângeau, iar pe de altă parte vedeau primejdia morţii şi se tânguiau cu amar. În scurt s-au supus şi au hotărât cei mai mulţi să se supună poruncii tiranului. Dar dintre ei s-au osebit patrusprezece familii, zicând că nicidecum nu vor face porunca păgânului, ca să mănânce carne în Sfântul post. Ceilalţi creştini se rugau de ei şi-i îndemnau să nu piară pentru atâta greşeală, ci deocamdată să facă voia tiranului şi pe urmă se vor îndrepta prin spovedanie şi pocăinţă, însă aceştia nicidecum n-au vrut, ci nă-dăjduiau***

la Dumnezeu şi la câştigul bunătăţilor veşnice. Iar domnul cel barbar, dacă a văzut tăria minţii lor, s-a sfătuit să omoare pe unul din ei şi să-i împartă femeia şi pe copiii lui robi tătarilor, socotind că doar şi ceilalţi se vor înfrico şa şi vor face voia lui. Şi după cum a poruncit îndată s-a făcut. Dar ceilalţi nu s-au înfricoşat, ci mai mult s-au întristat şi ziceau: „creştini suntem şi un cuget avem cu fratele nostru ce a mărturisit". Deci pentru această bună mărturisire li s-au tăiat şi lor capetele şi s-au săvârşit în Domnul.

Vedeţi fraţilor că şi până astăzi se împlineşte Evanghelia împărăţiei lui Dumnezeu, căci zice Domnul: „Cel ce iubeşte pe Tatăl său şi pe mama sa mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine, şi cine nu ia crucea sa şi să vie după Mine nu este Mie vrednic!‘"Şi iarăşi zice: nu vă temeţi de cei ce omoară trupul, iar sufletul nu pot să-l omoare, ci mai vârtos să vă fie frică de Dumnezeu care poate şi sufletul şi trupul să-l chinuiască în gheena focului“.

Aşa şi aceştia au ascultat poruncile Evangheliei şi săvârşind porunca lui Dumnezeu au câştigat, fericiţii, cununa muceniciei. S-au numărat cu Sfinţii Macabei, îndoindu-li-se numărul, că aceia erau şapte, iar aceştia patrusprezece. Aceia au mărturisit să nu mănânce carne de porc, după legea lui Moise, iar aceştia să nu guste nicicum carne în Sfântul şi marele post. Cu mult mai de cinste este lauda acestora, decât a Sfinţilor Macabei, că legea atunci oprea pe evrei să nu mănânce carne de porc, iar acestora era cu putinţă să guste deocamdată, şi păcat nu ar fi avut, precum zice marele Vasile. Dar, de vreme ce scopul acestor păgâni era batjocura credinţei creştineşti, pentru aceea aceşti fericiţi n-au vrut să defaime legea lui Hristos, pentru dragostea lui.

O lucru minunat! O fericiţilor bărbaţi! Într-un ceas au câştigat Împărăţia Cerurilor. Ce vor răspunde despre aceasta cei ce se întovărăşesc cu ereticii şi cu iconomahii, de şi spun că nu smintesc credinţa? Unde sunt cei ce zic, că nu se socoteşte mucenicie de va muri cineva pentru icoana lui Hristos? Că de vreme ce aceia nevrând să mănânce carne în post, s-au învrednicit să fie mucenici, cu atât mai mult se vor învrednici de cunună strălucitoare cel ce se vor da spre moarte pentru ca să nu se lepede de icoana lui Hristos, Dumnezeul nostru. Dar iconomahii ca nişte întunecaţi ce sunt voiesc să facă şi pe alţii să cadă în adâncul pierzării.

Iar noi, fraţilor, să slăvim pe Dumnezeu, Care cinsteşte pe cei care-L cinstesc, şi care şi acum în vremurile noastre face mucenici. Dar să socotim, că dacă aceia, fiind oameni simpli şi neînvăţaţi, având femei şi copii, toate le-au lăsat pentru dragostea lui Hristos, cu atât mai vârtos noi care păzim fecioria, ne trudim şi lumea am părăsit cu toate ale ei (trebuinţa vremii întâmplându-se) să ne facem următori Sfinţilor mucenici, iar aceasta se va face în ziua, când ne va chema Hristos.

Acum să stăm cu răbdare, cu bărbăţie, la cercarea cugetului nostru, să nu ne închinăm lui Baal, adică iconomahilor, precum se închinau evreii lui Baal, idolul. Să nu fugim de războiul gândurilor, ci mai vârtos când diavolul ne săgetează cu săgeţile aprinse ale poftelor trupeşti, să ne îmbărbătăm şi să le stingem cu lacrimi, cu pocăinţă, cu rugăciuni şi cu alte pătimiri rele ale trupului, ca şi noi să putem zice cu apostolul: „în toate zilele mă omor spre lauda voastră, pe care o am în Hristos Iisus Domnul nostru" Şi cu Sfântul David: „Că pentru Tine, Domnul meu, ne omorâm în toată ziua, ca nişte oi spre junghiere ne-am socotit" Cu care să ne învrednicim a ne face moşteni Împărăţiei Cerurilor, în Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia este slava şi puterea, împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Extras din cartea: Sfântul Teodor Studitul - Cuvântări duhovniceşti)

Arhimandrit Ioil Konstantaros - Lectura apostolică la Duminica a III – a din Postul Mare

(Evrei 4, 14- 5:6)

Prin harul Domnului nostru Iisus Hristos, iată că ne aflăm în mijlocul Sfintei şi Marii Patruzecimi. Sub umbra Cinstitei şi de Viaţă Făcătoarei Cruci, pe care ne-o va pune înainte Biserica noastră în mijlocul naosului, ne vom odihni, iar în acelaşi timp vom primi puteri noi pentru binecuvântatul drum al ascezei şi în principal al pocăinţei.

Aşadar, pentru că este omeneşte să ne simţim neputinţa, apostolul şi puterea Sfintei Cruci ne aduc o mare întărire. Primim putere şi binecuvântare când cugetăm că însuşi ***Domnul*** nostru a fost încercat şi ispitit în toate felurile în care un om poate fi încercat. Diavolul l-a ispitit atât la începutul activităţii Sale cu ispite perfide şi seducătoare în pustie, cât şi la sfârşit prin înfricoşătoarele Lui patimi. Prin urmare, este „încercat întru toate după asemănarea" noastră, însă fără păcat. Iar din această pricină este şi foarte compătimitor faţă de neputinţele noastre. ***Simte lupta noastră, neliniştile şi durerile noastre. Ne simte mult mai mult decât putem noi să ne imaginăm şi, fără îndoială, ne trimite Harul Său şi ne dă în schimb toate darurile care sunt indispensabile pentru a ne purta cu răbdare, dar şi cu bucurie crucea noastră, înfruntând feluritele ispite.***

Dacă deci, precum ne învaţă Dumnezeiescul cuvânt, este atât de compătimitor faţă de noi Arhiereul mântuirii noastre, să ne apropiem de tronul Harului Său cu curaj, încredere şi dragoste. Tocmai acest lucru ne va face să primim iertarea păcatelor şi întărirea binecuvântării Lui în ceasurile amare ale ispitelor noastre. Şi precum toţi credincioşii, va trebui să aflăm că tronul harului Marelui nostru Arhiereu, aminteşte de Cinstita Cruce. Pe Cruce a oferit marea Lui jertfă pentru ispăşirea păcatelor noastre. Acest lemn al Crucii a devenit jertfelnic, deasupra

căruia s-a adus unica în valoare jertfă a mântuirii noastre. Şi acum, din slăvitul Său tron, de-a dreapta Tatălui, unde S-a aşezat după jertfa Lui pe Cruce, Înviere şi Înălţare, de acolo mijloceşte de acum pentru noi. ***Mijloceşte către Tatăl pentru noi şi ne trimite Harul Său bogat tuturor celor care cu credinţă neclintită şi cu smerenie aleargă la El. Aşadar, Îl avem în ceruri pe Domnul Iisus Hristos Mijlocitor şi Arhiereu. La El să alergăm. Acolo, la tronul Său împărătesc ne aşteaptă şi ne dăruieşte putere ca să venim şi noi biruitori împotriva diavolului, a lumii îndepărtate de Dumnezeu, dar în principal împotriva răului nostru sine, cu atâtea patimi şi atâtea neputinţe.***

Adevărurile dogmatice, dar şi modul impresionant prin care dumnezeiescul apostol analizează tema, că Iisus este Marele Arhiereu, îl mişcă pe orice creştin conştient, pentru că vede, printre altele, ascultarea dumnezeiască unică pe care a arătat-o Domnul Iisus prin jertfa Lui faţă de Tatăl. Textul sfânt subliniază: „***Hristos nu S-a slăvit singur pe Sine, ca să devină Arhiereu, ci L-a slăvit Dumnezeu-Tatăl***". ***Cuvintele revelatoare - „Fiul Meu eşti Tu, Eu astăzi Te-am născut", exprimă legătura specială care există între Tatăl şi Fiul. Exprimă clar relaţia unică şi firească dintre Tatăl şi Fiul. Fiul nu este o creatură. Nu a fost zidit şi nu a rezultat dintr-o fiinţă diferită de cea a Tatălui. Fiul s-a născut din Tatăl mai înainte de toţi vecii. Are aceeaşi fiinţă cu Tatăl (şi, fireşte, cu Sfântul Duh). Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu-Fiul, Dumnezeu Duhul-Sfânt.*** Acest mare adevăr dogmatic capătă în cazul de faţă şi o mare importanţă „practică", pentru că demonstrează că atunci când noi alergăm cu credinţă la Fiul şi Marele nostru Arhiereu se cuvine să fim cu desăvârşire siguri că rugăciunile şi cererile noastre drepte le va sprijini înaintea Tatălui Său Celui de o fiinţă, iar prin Sfântul Duh vom primi „ceea ce este în folosul cererii".

Fraţii mei, ***Credinţa noastră Ortodoxă este descoperirea lui Dumnezeu.*** Această Credinţă sfântă pe care ne-au încredinţat-o toţi Sfinţii Apostoli, tocmai aceasta o ţinem şi ne lăudăm în Domnul. Iar fiinţa credinţei acesteia este Persoana dumnezeiască şi adorată a Domnului nostru Iisus Hristos.

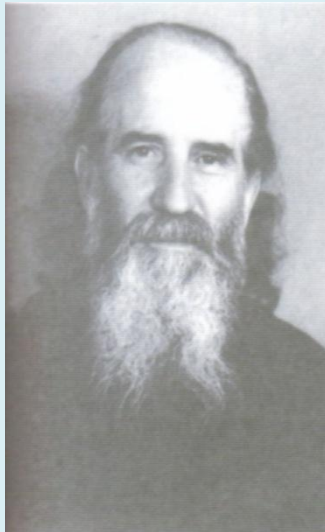
Aceasta ne îndeamnă şi de Dumnezeu-insuflatul Apostol. Şi subliniază: ***De vreme ce avem un astfel de Arhiereu, atunci „să ţinem Mărturisirea".*** Şi fără a ne contrazice, ne aflăm într-o epocă în care mai mult decât oricând altădată, este nevoie să rămânem statornici şi neclintiţi tocmai în această mărturisire: Dumnezeul-Om, Domnul Iisus Hristos, este Capul Trupului Bisericii. Unul este Capul, unul este şi Trupul. Unul este Hristos, una este şi Biserica Lui, care nu poate fi identificată decât cu Ortodoxia noastră. Toate celelalte teorii care s-au înmulţit în ultima vreme şi care circulă între cei naivi şi superficiali, dar care sunt şi promovate de către „diacronicul Iuda", nu fac decât să netrebniceacă eclesiologia ortodoxă şi, în general, învăţătura noastră dogmatică.

Aşadar, facă Începătorul credinţei noastre ca să ţinem această Mărturisire şi să ne lăudăm în Domnul, iar când va veni binecuvântatul ceas prin această Sfântă Mărturisire să trecem din Biserica Luptătoare în cea Triumfătoare din ceruri.

Amin.

(traducere din elină: monahul Leontie)

Cuviosul Justin Popovici – Predică la Duminica Sfintei Cruci - Luarea Crucii ca devenire întru Hristos (1967)

”***Cine vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie***” (Marcu 8:34).

Luându-ne crucea, bineplăcem Domnului Iisus Hristos, Îl urmăm. Dacă ne urmăm pe noi înşine, nu putem să-L urmăm pe El. Cine nu se leapădă de el însuşi, nu poate să vină după Mine şi să-Mi urmeze (Matei 10:38).

Dacă-ţi urmezi mintea ta şi nu mintea lui Hristos, dacă-ţi urmezi voinţa ta şi nu voinţa lui Hristos, după cum se menţionează în Sfânta Evanghelie, sufletul tău nu este curat, nu este sfinţit, este pierdut în jungla rătăcirilor stricătoare de suflet şi înfiorătoare. Pentru că păcatul, răul, a reuşit să zidească înăuntrul nostru, alături de acel suflet cu chip dumnezeiesc pe care l-am primit de la Dumnezeu, propriul lui suflet. Dacă păcatul nostru devine urmare, creează înăuntrul nostru propriul lui suflet. Dacă înfăptuim păcatul, acesta, etapizat, ia chip în sufletul nostru. Alături de acel suflet cu chip dumnezeiesc, pe care Dumezeu ţi l-a dat, tu aduci un străin care te robeşte.

Acesta stăpâneşte, pe când tot ceea ce este dumnezeiesc înăuntrul tău este ca şi adormit, ca şi înţepenit. L-ai dipreţuit, şi acela nu mai trăieşte în tine, moare.

Păcatul creează în noi lumea lui proprie, creează înauntrul nostru propria lui filosofie, propria lui concepţie despre lume. Păcatul urmăreşte să ia locul lui Dumnezeu în sufletul tău, locul Persoanei (Feţei) lui Dumnezeu. Aceasta vrea să o facă păcatul. Păcatul, în realitate, vrea să-l lipsească pe om de acele frumuseţi dumnezeieşti pe care le are în sufletul său. Dar însuşi diavolul se luptă prin intermediul păcatului să făurească înăuntrul tău şi înăuntrul meu propria lui icoană. Pentru că păcatul întotdeauna se aseamănă cu diavolul. Întotdeauna,

atunci când îl îmbrăţişăm, întipăreşte încet-încet în sufletul nostru propriul lui chip întunecat. Astfel, prin păcat, prin urmarea păcatului, ia chip înăuntrul nostru un alt eu, un alt suflet, un alt sine, acel sine de care Domnul cere să ne lepădăm: “***Căci nu fac binele pe care voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârşesc***“(Romani 6:19).

Răul l-am creat noi înşine, pe când binele este de la Dumnezeu, zice apostolul Pavel (I Timotei 4:4). ***Eu vreau să trăiesc corect, dar nu am puterea să o fac. Nu găsesc putere pentru aceasta, nu găsesc putere înăuntrul meu.***

Iată, ***Evanghelia de azi ne descoperă modul pentru a realiza în viaţa noatră binele pe care-l dorim.*** **Acesta este lepădarea de tine însuţi, de păcatul tău, de acest suflet păcătos care s-a creat, s-a zidit, a luat chip înăuntrul tău.** ***Prin post, în realitate îndepărtăm păcătoşenia care este înăuntrul nostru. Înlocuim treptat sinele nostru cu Hristos***, până când ajungem la desăvârşirea la care a ajuns apostolul Pavel, care zice: “***De acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine***” (Galateni 2:20). Iată **ce înseamnă “să se lepede de sine însuşi“:** înseamnă **să izgonim toate dorinţele noastre (rele), tot ce este omenesc, tot ce induce la păcat, şi să le înlocuim cu Hristos. Să se schimbe, toate să devină Hristos.**

”***Căci dacă va vrea cineva să-şi mântuiască sufletul său, îl va pierde pe el; iar cine îşi va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, îl va mântui pe el***”(Marcu 8:35). Dacă, desigur, lepădăm orice păcat al nostru, orice patimă a noastră; şi dacă ştim, dacă simţim şi dacă vrem ca Hristos să devină suflet în sufletul nostru, inimă în inima noastră, să înlocuiască sinele nostru, ego-ul nostru cu Sinele Său. ***Aceasta este calea unică ca să păzim, eu şi tu şi orice om, sufletul nostru de iad, de distrugere, de diavol, de orice rău, de veşnicele chinuri, să găsim înăuntrul nostru acel suflet cu chip dumnezeiesc, acel suflet dumnezeiesc pe care Dumnezeu ni l-a dat.***

Suflet cu chip dumnezeiesc! Unde este oare? La Hristos. Hristos S-a făcut om ca să ne spună: Iată, ***aşa trebuie să fie omul.*** El, Dumnezeu, S-a făcut om. El, Dumnezeu, a arătat în Sinele Său Persoana (Faţa) lui Dumnezeu. Noi suntem creaţi după Chipul (Icoana) lui Dumnezeu. Suntem datori să trăim conform cu Acesta.

Ce este mintea noastră? Icoana minţii lui Hristos, a minţii lui Dumnezeu. Obligaţia noastră este să facem mintea noastră asemănătoare cu mintea lui Hristos, adică să hristificăm mintea noastră întreagă şi să putem spune cu apostolul Pavel : “***Noi avem mintea lui Hristos***” (1 Corinteni 2:16). Dar până să identificăm voinţa noastră cu voinţa lui Hristos, a lui Dumnezeu, propria noastră vointă mereu rătăceşte, este mereu neputincioasă, mereu se împiedică şi se

adânceşte în păcat. ***Dacă Îl avem pe Domnul nostru Iisus Hristos, ca pe veşnicul nostru model, veşnicul nostru vis, atunci ne identificăm sinele nostru cu propria lui voinţă. Atunci spunem: nu vreau să se facă voia mea, ci a Ta (Doamne). Tatăl nostru care eşti în ceruri, facă-se voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ.***

Atunci când noi păzim poruncile lui Dumnezeu, vrem să vindecăm voinţa noastră de toate neputinţele ei, de toate bolile ei, de toată moartea ei, în realitate ne vindecăm sinele nostru de orice păcat şi surghiunim din sinele nostru tot ceea ce induce la păcat. Da! Cu cât omul întreg Îl iubeşte pe Dumnezeu, cu cât întru adevăr se nevoieşte să se lepede de sinele său şi să-L urmeze pe Hristos, să ridice Crucea lui Hristos, atunci într-adevăr primeşte de la Domnul Iisus Hristos putere dumnezeiască. Pentru că, după cum s-a spus, Crucea "***nouă, celor ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu***"(1 Corinteni 1:18). ***Nouă, pentru mine şi pentru tine şi pentru orice om, când te hotărăşti să-ţi sileşti sinele tău, să ridici crucea ta, iată! Tu în aceeaşi clipă primeşti putere dumnezeiască. Această putere o dă Domnul, ca să poţi să învingi orice păcat înăuntrul tău, orice rău, orice rea obişnuinţă, să poţi să-ţi educi limba să nu spună cuvinte necuviincioase, să-ţi educi ochiul să nu privească cele care nu se cuvine a fi privite. Întreagă viaţa ta să devină hristoformă (cu chipul lui Hristos).*** Pentru cine? Pentru Hristos. Pentru a-L sălăşlui pe Hristos înăuntrul tău. Iată, ***acesta este scopul nostru, acesta este visul nostru, acesta este odihna şi pacea şi Raiul cel veşnic al sufletului nostru, al oricărui suflet omenesc.*** Fără Hristos, sufletul nostru nu dobândeşte pace…

Propria noastră cale, calea Sfinţilor şi a postului este străduinţa (zorul) asupra sinelui nostru de a făptui orice bun, continua străduinţă a sinelui nostru către orice lucru bun. Pentru că firea noastră nu vrea binele. Ea înclină spre rău. Tu, însă, zoreşte-ţi sinele tău ca să-ţi înnăbuşi orice rău care există înăuntrul tău. ***Domnul îţi va da puterea Învierii ca să înfăptuieşti binele.*** Să ne ridicăm crucea noastră, să hristificăm sufletul nostru.

Să fim atenţi că postul nu este altceva decât a înlocui sinele nostru cu Hristos, cu Dumnezeul nostru. Prin orice virtute, omul trebuie să înlocuiască sinele său cu Dumnezeu, cu Domnul nostru Iisus Hristos. ***Pentru că "Dumnezeu este virtutea", după cum zice Sfântul Maxim.*** Şi această putere dumnezeiască este mai puternică decât această lume de aici. Această putere ne-a fost dăruită ca să învingem orice rău, orice păcat, orice putere diavolească. ***Zoreşte-ţi sinele la tot lucrul bun, iar Domnul cel Bun Îţi va da puterea Învierii.*** Aşa încât să mergi de la necazul mai mare la cel mai mic şi de la cea mai mică bucurie la cea mai mare bucurie.

Să păşim toţi spre Împărăţia cerurilor până când vom putea să spunem şi noi prin harul lui Dumnezeu: Doamne Iisuse Hristoase, de acum nu mai trăiesc eu. Tu trăieşti în mine, prin Sfintele Taine şi prin sfintele virtuţi. Ţie se cuvine slava şi mulţumirea, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Traducere din greceşte: Leontie monahul; sursa: http://www.imkby.gr/greek/sarakosti/week/c_week/cweek_5.htm)

Judecata şi gheena conştiinţei: "Frate, bea sângele meu". Va veni ziua răsplătirii celor nedrepţi şi vicleni, când "se va arăta făţărnicia care părea a fi fapta bună, zavistia care părea râvnă, vicleşugul care părea prieteşug" şi "se va dovedi amăgitor acela căruia ne închinăm ca unui sfânt"

Cuvânt la Duminica a III-a a Sfântului Post

„Oricine se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele întru acest neam prea curvar şi păcătos, şi Fiul omenesc Se va ruşina de el, când va veni întru slava Părintelui Său, dimpreună cu sfinţii îngeri". (Marcu, cap.XX)

Cugetul omului face pâre şi hotărâri şi dreptatea lui Dumnezeu face judecata şi răsplătirea

O, judecată! O, suflete! În acest chip am strigat cu suspinuri şi cu lacrimi când am gândit la cuvântul venirii celei de-a doua a lui Hristos. Şi cum să nu mă tulbur? Cum să nu mă înfricoşez, când voi socoti că va veni ceasul în care din mormântul meu voi auzi glasul unei trâmbiţe, şi acesta va fi glasul lui Dumnezeu, care mă cheamă la judecată, că voi învia fiind îmbrăcat cu trupul meu cel dintâi, că voi ţine o carte în care va fi însuşi cugetul meu, acolo vor fi scrise cu amănuntul şi câte am făcut şi câte am gândit, şi câte am zis în toată calea vieţii mele. […]

Partea I

Fără îndoială, unul dintre adevărurile dreptslăvitoarei noastre credinţe este că va fi a doua venire a Domnului Hristos, când va veni să judece viii şi morţii. În Scriptura cea veche proorocii şi în cea nouă evangheliştii, grăiesc cu mare îndrăz-neală, iar în cuvintele lor sfinţii dascăli cu mare cutremur.

În viaţa aceasta lumea este plină de nedreptăţi, mulţi răi se îndestulează şi se slă-vesc şi mulţi buni sunt lipsiţi şi se pedepsesc. Când Dumnezeu este drept, deci în cealaltă viaţă se cade să se facă o judecată dreaptă şi răsplătire dreaptă, cei răi să ia pedeapsa ce li se cade şi cei buni plata ce li se cuvine. „Cei ce au făcut bine întru învierea vieţii, iar cei ce au făcut rele întru învierea osândirii".

Aceasta este pricina pentru care în viaţa aceasta Dumnezeu nici pe toţi cei răi îi pedepseşte, nici pe toţi cei buni îi dăruieşte, ca să ştim că aceasta are să o facă în judecata cea viitoare, în viaţa cealaltă. Lumea este tot rătăcire, câţi oameni buni în ochii lumii par a fi răi, pentru o slobodă şi fără de răutate simplitate? Şi câţi oameni răi în ochii lumii par a fi buni, pentru vicleana şi amăgitoarea făţărnicie? Şi iarăşi, ce pricinuiesc silă şi vicleşugurile oamenilor? Câţi tirani împărăţesc, câţi nevino-vaţi se chinuiesc?

Măcar că Dumnezeu ca o rază a dreptăţii Lui, şi pe mulţi păcătoşi a pedepsit, că pe Faraon şi pe Antioh, şi pe mulţi nevinovaţi a mântuit, ca pe Iosif şi pe Suzana. Cu toate acestea, cei mai mulţi păcătoşi în toată viaţa lor s-au bucurat de cinste şi de slavă şi cei mai mulţi nevinovaţi au murit cu necinste şi ocară. Însă Dumnezeu este drept şi trebuie odată, într-o judecată a toată lumea, să arate care a fost adevărata răutate şi care a fost adevărata bunătate, şi să strălucească adevărul lucrurilor. În acest chip socotesc mai cu deosebire dintre dascălii Răsăritului pe Hrisostom, iar dintre cei ai Apusului pe Augustin, (Cuvântul al III-lea la bogatul şi la săracul Lazăr). Pentru ca să se arate dreptatea lui Dumnezeu, se cade să se facă o judecată viitoare şi să stăm toţi înaintea acelui înfricoşător judeţ, să fim judecaţi toţi, fiecare pentru cele ce a făcut, bune sau rele, o spune lămurit Pavel. "Că noi toţi se cade a ne arăta înaintea judecăţii lui Hristos, pentru ca să ia fiecare câte a făcut, sau bune sau rele".

O, judecată, o, suflete! În ziua cea mare sunt toate înfricoşătoare, precum mai înainte le-am tâlcuit, însă mie două mi se arată a fi cele mai înfricoşătoare: una, cugetul omului, cel care face pâra şi hotărârea, şi cealaltă dreptatea lui Dumnezeu, care face judecata şi răsplătirea.

O, judecată, o, suflete! Să începem de la cea dintâi. Nu este alt lucru mai urât decât păcatul. Omul însuşi care are poftă să facă păcatul n-are ochi să-l vadă, îl face, dar se sileşte cât poate să-l ascundă. Când este silit fără voia lui să vădească păcatul lui în judecăţi, rabdă chinuri şi tace. Când merge cu voia lui ca să-l spună la mărturisire, sau îl schimbă cu meşteşug, sau îl acoperă cu

pricinuirea. Pricină este că de au putut fireşte să-l facă, nu pot moraliceşte să-l vadă. Cu adevărat, cugetul este oglinda, de care şi cu voie şi fără voie se cade să se ruşineze omul.

Femeia când naşte pruncul are dureri, dar după ce-l naşte are bucurie. În ce priveşte sufletul dimpotrivă. Când face păcatul are bucurie, dar după ce-l face se întristează, şi durerea aceasta nu este altceva decât împungere a cugetului. Tacă din afară gura cât va vrea, cugetul dinlăuntru îl pârăşte. Şi pârile cugetului sunt cel mai greu chin al sufletului.

***

Consta, împăratul Constantinopolei (povesteşte cronicul lui, Gheorghe Chedrin) pentru prepusul împărăţiei, care nu pofteşte să aibă soţie nici pe umbră, a silit pe fratele lui cel mai mic Theodosie să părăsească curţile împărăteşti şi să meargă să se hirotonească diacon. S-a hirotonit, dar aceasta n-a fost destul. După puţine zile a poruncit şi l-a omorât; s-a făcut un al doilea Cain, ucigaş de frate şi fur de cele sfinte.

A socotit săvârşind nelegiuirea că va vieţui fără frică şi fără primejdie, împărăţind fără fratele lui, dar în acea noapte, în acel adânc întuneric când tiranul vrea să închidă ochii spre somn, iată că îi stă înainte fratele Theodosie cel junghiat cu nedreptate, fiind îmbrăcat cu sfântul veşmânt al diaconiei şi ţinând în mână un pahar plin cu sângele lui cald, din care încă ieşea abur. „Frate, bea, i-a zis cu glas înfricoşat, eu sunt fratele tău Theodosie, pe care l-ai înjunghiat, acesta este sângele meu pentru care ai însetoşat, bea şi satură-ţi înseţoşarea cea poftitoare de sânge; frate, bea».

La o vedere ca aceasta şi la nişte cuvinte ca acestea, ticălosul împărat s-a cutremurat, s-a înfricoşat şi a rămas ca mort. Se scoală din pat, părăseşte somnul şi trece în cealaltă parte a palatului, se răcoreşte puţin, şi iarăşi se culcă. Din nou i se arată nălucirea aceea cu paharul şi cu cuvintele: „Frate, bea”.

În toate zilele era urmărit de aceeaşi imagine. În fiecare ceas, cum venea somnul, venea şi fratele ca să-i înfricoşeze inima. „Frate, bea!” Voia să iasă afară pe câmpuri, prin grădini, la vânătoare, doar îşi va mântui sufletul scârbit de acea înfricoşătoare vedere, dar şi acolo nălucirea îl urmărea şi îl îngrozea, şi îi dădea să bea din paharul aducător de moarte. „Frate, bea”.

Se hotărăşte să plece de la Constantinopol şi să treacă pe mare în Sicilia, că doar îşi va schimba norocul schimbându-şi locul. În zadar se ostenea, chinul îl urmărea, căci ţinea în cugetul lui pricina chinului.

Pretutindeni îl însoţeşte umbra cea întunecoasă. „Frate, bea!” Dar această până când? Până când prin dreapta îngăduinţă a lui Dumnezeu, după puţini ani de viaţă chinuită, s-a sinucis şi aşa a împlinit osânda bând paharul acel amar - „frate, bea”.

Ticăloase Consta, nenorocite împărat! Ceea ce te-a înfricoşat nu era vreun om înar-mat, viu, ci un mort, un chip fără de stat, o umbră, o nălucire, ci cu adevărat păcatul pe care l-ai făcut, a cărui vedere este atât de înspăimântătoare. A făcut păcatul, dar nu poate să-l vadă. Cugetul este cel care pârăşte, şi pâra cugetului este de nesuferit - “frate, bea”.

&&&

În viaţă cugetul este un pârâş ascuns, căci ascuns este şi păcatul. Pârele cugetului nu le aude altcineva afară de cel care a greşit. Dar în ziua judecăţii, cugetul care este atunci pârâşul este de faţă. Atunci şi păcatul este de faţă, iar pârele le aude cel ce a greşit, le aud şi îngerii, le aud şi toţi oamenii şi toţi dracii. Noi atunci, cu ochii deschişi, vom vedea nu în vis sau ca nălucire, ci vom vedea cu adevărat pe omul acela pe care sau cu mâinile noastre, sau cu sfatul nostru l-am omorât. Îl vom vedea ţinând în mână paharul plin de sângele lui şi zicând: „Frate, bea”.

Fiară mâncătoare de sânge, tu m-ai omorât! Iar tu sau cu darurile tale ai îmblânzit pe judecători, sau cu minciunile tale ai amăgit dreptatea, şi moartea a rămas fără răsplătire. Copiii mei cei săraci au rămas nechivernisiţi, femeia mea văduvă, rudele mele întristate, în zadar m-au plâns până acum.

Dar înaintea dumnezeieştii dreptăţi, înaintea unui Dumnezeu judecător vom ve-dea pe cel sărac pe care l-am asuprit strigând: „Bogatule fără de saţ, boierule nedrept, neguţătorule lacom, eu îţi plăteam în toată viaţa mea şi nici odinioară n-am luat înapoi înscrisul. Eu argăţeam ca un rob şi toate ostenelile, toate rodurile, tot venitul meu s-a dat ca să plătesc datoria, dar datoria mea încă trăieşte, numele meu încă este scris în catastiful tău. Dobânzi şi datorii au mâncat toată avuţia mea. Copiii mei argăţesc, femeia mea slujeşte pe la străini, casa mea s-a stins, eu am rămas gol, de sângele meu ai însetoşat? Bea, dar, sângele meu. Bea, frate”

Atunci vom vedea pe Iisus Hristos cel adevărat cu sfântul pahar al Preacuratelor Taine să ne mustre pe noi, pe arhierei şi pe preoţi, zicându-ne: „Furule de cele sfinte preote, tu ai îndrăznit de atâtea ori a sluji, dar n-ai socotit nicicând întâi a te mărturisi, tu ai apucat Sfintele Sfintelor mele cu mâinile necurate, tu te-ai împăr-tăşit din tainele mele cu buze spurcate, tu şedeai în târg şi părăseai slujba bisericii, tu purtai grijă pentru casa ta şi uitai Sfântul Altar, tu ai cumpărat şi ai vândut darul Meu, tu ai călcat sângele Meu, bea dar, frate, bea.”

Atunci vom vedea pruncii cei mici, pe care maici cu inimă împietrită i-au omorât încă fiind în pântecele lor, a se tângui cu amare lacrimi şi a zice: „O, ucigătoarelor de prunci maici, voi sau de scumpete ca să nu ne hrăniţi, sau ca să acoperiţi faptele necinstei voastre, ne-aţi dat îndoită moarte, căci ne-aţi lipsit şi de lumina vieţii, şi de lumina dumnezeieştii slave. Blestemată fie mâna care a adus buruiana aducă-toare de moarte, blestemata gura care a dat sfatul cel fără de milă, blestemată socotinţa voastră care ne-a omorât înaintea naşterii. Vedeţi curatul şi nevinovatul sânge cu care aţi spurcat pământul. Maicilor, beţi!”

Şi gândul nostru, care nu stă niciodată nelucrător, în toată calea vieţii noastre, câte a cugetat? Şi limba noastră, care nu încetează vreodată, câte a vorbit? Şi vrerea noastră, care este aşa de lesne spre cele rele, câte a făcut? Atunce toate câte am greşit cu limba, până şi în cuvântul cel zadarnic, câte am greşit cu mintea până în cele mai mici gânduri, fiecare cu toate împrejurările în care s-au făcut, se vor arăta înaintea ochilor noştri şi înaintea a toată lumea, căci vom vedea toate deodată (o mărturiseşte marele Vasile în cuvântul pentru pocăinţă) ca şi când ar fi faptele noastre de faţă, şi arătate înaintea feţei cugetului nostru, fiecare după felul cum s-au zis şi după felul cum s-au făcut. O, ce vedere fioroasă!

Atunci se va arăta făţărnicia care părea a fi fapta bună, zavistia care părea râvnă, vicleşugul care părea prieteşug, clevetirea care părea îndreptare. Aflatu-s-a o scrisoare mincinoasă? Atunci se va arăta condeiul care a scris-o. Pierdutu-s-a un vas sfânt al Bisericii? Atunci se va înfăţişa mâna care l-a furat. Făcutu-s-a vreo clevetire sau vreo asuprire? Atunci se va arăta gura care a tocmit-o. S-a amăgit acea fecioară simplă, se ascunde vinovatul şi se osândeşte nevinovatul? Atunci se va cunoaşte tatăl cel adevărat al copilului. Se va dovedi amăgitor acela căruia ne închinăm ca unui sfânt? Se va dovedi curvar cel ce socoteam a fi îndreptare întregii înţelepciuni, se va descoperi că un lup cel ce se socotea ca oaie, se va arăta că Iuda iubitor de argint şi vânzător cela ce se socotea ca un apostol, se va dovedi ca un viclean Isav acela ce se socotea ca este Iacov cel bun.

O, şi ce ruşine! Vom vedea cu adevărat toate faptele noastre cu ale lor chipuri, fiecare precum s-au zis şi s-au făcut. Amar mie, eu asud cu sudoare rece, mă tulbur tot de ruşine, când merg să arăt păcatul meu duhovnicului, care ştiu că-l ţine ascuns, sunt încredinţat că nu-l va vădi, că nu mă pedepseşte, ci mă iartă. Să arăt apoi păcatul meu înaintea tuturor îngerilor, să se scârbească de mine toţi sfinţii, să se lepede de mine înaintea tuturor cetelor drăceşti, şi să râdă de mine? O, ce ruşine! O, ce tulburare! Dar simt însuşi cugetul meu mustrându-mă; o, ce chin! Aceste păcate mari şi înfricoşătoare (voi zice eu însumi) sunt toate ale mele, nu pot să le ascund, aceasta este ziua descoperirii.

Dumnezeu mi-a dat în viaţa aceasta o lesne mijlocire ca să iau iertare, numai cu un cuvânt pe care l-aş fi spus: „am greşit”. Şi numai cu cuvânt pe care mi l-ar fi spus duhovnicul, „iartă-se ţie păcatele tale”, eu aş fi fost iertat; dar nu am făcut-o.

Mi-au spus-o pe faţă dascălii, pe ascuns duhovnicii, şi am trăit atâţia ani şi am avut vreme dar n-am făcut-o. Am oare vreun răspuns? Nu-mi erau suficiente răutăţile mele. Mai sunt şi cele străine? Vroia unul să facă mărturie mincinoasă, sau altul să ucidă şi eu l-am îndemnat. Se ascundea cât era cu putinţă sărmana fecioară, cinstită femeie, dar eu cu amăgire sau cu sila am tras-o spre curvie. Nu ştia încă vreo rău-tate tânărul acela şi cuvintele mele şi împreunările mele i-au stricat firea, înveni-nându-i auzul.

Am fost preot şi am covârşit pe mireni cu sminteala, am fost însurat şi ţineam acea curvă înaintea ochilor femeii mele, am fost tată şi m-am făcut feciorilor mei dascăl de cele rele, am fost între oameni pildă de pierzare, şi oare nu puteam să mă osândesc singur, fără a trage cu sfatul meu, cu urmarea mea şi cu sminteala mea şi pe alţii în muncă? Oare am vreun cuvânt de îndreptare? Mă pocăiesc, dar nu-mi foloseşte [doar în momentul Judecăţii, n.n.]. A trecut vremea iertăciunii, aceasta este vremea răsplătirii. Aşadar ce am a face? Mă pârăsc eu însumi pe mine şi mă osândesc singur, Dumnezeule!

Nu mai este trebuincioasă judecata Ta, mă osândeşte cugetul meu, voi merge cu voia mea să mă ascund în iad, ca să nu mai văd păcatele mele; primeşte-mă o muncă, căci Raiul nu este pentru mine. Zic şi mă cutremur. Aşa pârăşte, aşa hotărăşte pârâşul şi judecătorul nostru, cugetul.

Nu este, zice dumnezeiescul Hrisostom, la Lazăr şi la bogatul, nu este judecător aşa de priveghetor precum cugetul nostru. După ce a făcut în tine însuţi cugetul tău pâra şi hotărârea, trebuie să facă judecată şi răsplătire dreptatea lui Dumnezeu.

O, judecată! O, suflete!

[…]

Zice dumnezeiescul Hrisostom: „Nesuferită este gheena şi munca aceea, însă de va socoti cineva o mie de gheene nu va zice deplin. Cât amar va fi să vadă întorcându-se Faţa cea blândă şi Ochiul cel blând nesuferind a se uita către noi. Dar pentru ce numai urgie fără de milă? Pentru că atunci este judecată şi răsplătire, şi de o veţi socoti bine, aceasta este împrejurarea cea mai înfricoşătoare a venirii a doua a lui Hristos“.

În două chipuri judecă Dumnezeu pe păcătoşi: în această viaţă, pentru ca păcatul poate să se curăţească cu pocăinţă. Dumnezeu judecă pe cel păcătos precum judecă judecătorul pe cel vinovat. Dar îl ceartă precum ceartă tatăl pe fiu, adică nu cu toată urgia lui.

„Şi nu va aprinde toată mânia lui” (zice proorocul) îl judeca cu o măsură a urgiei lui, încât să se înţelepţească cu rana şi să se întoarcă cu învăţătura, după cum zice Grigorie Teologul: „Rănindu-se să se înţelepţească şi învăţându-se să se întoarcă către Dumnezeu“.

Aşa dreptatea Lui aici face judecată şi îndelungire de mânie, este judecător drept, îndelung răbdător.

Apoi, în cealaltă viaţă, când păcatul nu se mai curăţă cu pocăinţa (de vreme ce atunci nu mai este vreme de pocăinţă), judecă pe cel păcătos ca pe un vinovat, şi totodată îl socoteşte ca pe un vrăjmaş. Ca unui vinovat îi face judecata şi ca unui vrăjmaş îi face răsplătire. În viaţa aceasta este şi Dumnezeu judecător, şi Dumne-zeu Tată, iar Dincolo este şi Dumnezeu judecător şi Dumnezeu răsplătitor.

Dar oare ce fel de răsplătire va face Dumnezeu?

***

Un împărat al Sciţiei l-a omorât pe însuşi fiul său, care printr-o greşeală a călcat legea lui. Şi îndată a poruncit ca sabia aceea cu care a fost tăiat capul fiului să se spânzure în divanul său când făcea judecată.

Când ieşea din palat, unul dintre ofiţeri era însărcinat să o ţină ridicată înaintea lui, ca să o vadă şi să se teamă tot norodul, cu aceasta voind a zice: „O, voi cei ce sunteţi sub stăpânirea mea, vedeţi această sabie şi cunoaşteţi pe cine aveţi împărat. Eu fac răsplătire legii călcate; nu am părtinit nici fiului meu. La această sabie care este udă de sângele fiului meu să se uite fiecare vinovat şi să socotească binişor ce fel de dreptate va găsi de la unul care, vrând a fi judecător a uitat a fi tată.

Cel întrupat Fiul lui Dumnezeu a purtat păcatul oamenilor şi S-a făcut pentru noi blestem, precum zice apostolul, Părintele Lui cel ceresc L-a hotărât să moară sus pe cruce. ”Cand va şedea pe scaunul cel înalt, ca să judece viii şi morţii, înaintea scaunului o să vă arate şi această Cruce. “Atunci se va arăta semnul Fiului omenesc”, şi oare pentru ce? Ca să vadă cei păcătoşi şi să se cutremure şi cu adevărat se vor cutremura.

Şi vor plânge toate neamurile pământului când vor auzi pe Dumnezeu şi Tatăl să le spună: „Nemulţumitorilor! Viaţa Fiului Meu, care era mai de mult preţ decât toate vieţile îngerilor şi ale oamenilor, am dat-o la moarte. Sângele Fiului meu, care era cel mai scump mergător al Raiului, l-am vărsat în tot pământ. Dragostea către Fiul Meu era mai ferbinte decât toate văpăile Serafimilor, şi am părăsit-o. Nu am avut lucru mai de preţ, nici mai iubit decât pe Fiul Meu Cel unul născut, şi L-am jertfit sus pe această Cruce; şi aceasta nu ajunge să vă facă să cunoaşteţi urâciunea pe care o am împotriva păcatului? Şi cu păcatul ieşiţi înaintea ochilor mei. La Crucea aceasta văd moartea Fiului Meu, şi la voi văd pricina morţii Lui. M-aţi îndemnat să omor pe Fiul Meu pentru păcatele voastre, mă îndeamnă acum Fiul Meu să fac răsplătire morţii Lui. Sunt Judecător, sunt şi Tată, ca un judecător judec şi ca un tată se cade să fac răsplătire. […]”

Socotiţi că dreptatea lui Dumnezeu judecă păcatele voastre şi dragostea lui Dumnezeu răsplăteşte moartea Fiului Său, în acest chip bate război împotriva voastră dreptatea şi dragostea lui Dumnezeu. Şi se face vouă judecată dimpreună şi răsplătire, şi iarăşi măsuraţi dragostea aceea pe care o are către Fiul Său care este nehotărâtă, măsuraţi urâciunea pe care o are către păcat, care l-a îndemnat să jertfească pe acest iubit Fiu al Său, şi aceasta este nemărginită, şi din asemenea dragoste şi din asemenea urâciune măsuraţi ce fel va să fie acea judecată şi răsplătire. Amar şi oare cine poate să socotească? O, judecată! O, suflete!

Partea a II-a

Proorocul Daniil, la capitolul al şaptelea, şi de Dumnezeu cuvântătorul Ioan la capitolul al douăzecilea al Apocalipsului zic că în ziua judecăţii se vor deschide cărţile. Acestea sunt cărţile în care este scris câte am făcut în toată viaţa noastră. Şi mi se pare că vor fi două: într-una sunt câte rele am făcut, adică păcatele noastre, în cealaltă câte bunătăţi am făcut, adică virtuţile noastre.
Întâi se deschide aceea care cuprinde păcatele noastre. Pe o parte a cărţii este scris păcatul pe care l-am făcut, cu toate împrejurările persoanei, timpul, locul şi celelalte, şi de va fi semnat pe cealaltă parte ca de păcatul acela ne-am mărturisit, ne-am pocăit, ne-am făcut datoria ce ni se cădea, cu rugăciuni, cu post, cu milos-tenii, după canonul dat de duhovnic. Atunci dreptatea lui Dumnezeu nu ne cere socoteală pentru acel păcat căci, deşi este scrisă datoria, este însemnată şi plata. Pentru aceasta, când vom face în această viaţă o mărturisire deplină, să nu ne temem de judecata cea viitoare.

Aşa ne mângâie mângâierea păcătoşilor dumnezeiescul Hrisostom. „Când vom putea spăla păcatele noastre în această viaţă prin mărturisire, vom merge acolo curaţi de toate păcatele”.

Totul era că mărturisirea pe care am făcut-o să fie bună; ştiind că noi ne mărturisim după obicei, dar nu cu umilinţă. Pocăinţa noastră să fie adevărată, ştiind că cele ce le mărturisim o dată le mărturisim şi la anul, şi încă altele mai mari şi mai rele, ceea ce este o dovadă că doar le spunem duhovnicului, dar nu le părăsim. Şi de este aşa, vai de noi, căci atunci la judecata cea viitoare datoria noastră va fi deschisă şi păcatul nostru neplătit, şi vom da seama şi pentru păcatul făcut, şi pentru mărturisirea păcatului pe care nu am făcut-o bine.

Cealaltă carte cuprinde bunătăţile pe care le-am făcut, adică faptele noastre cele bune. De ne-ar fi făcut Dumnezeu acest mare dar, la cea de-a doua arătare, să nu ne judece pentru păcatele noastre, ci să le ierte, să ne judece numai pentru faptele noastre cele bune, oare socotiţi că ne-am fi aflat vrednici de răi şi să auzim glasul cel fericit: "Veniţi, binecuvântaţii Părintelui Meu, de moşteniţi împărăţia ce s-a gătit vouă"?

Eu socotesc cu totul dimpotrivă, adică Dumnezeu mai vârtos ne va osândi pentru cele ce ne par a fi fapte bune. Şi să vedem care sunt faptele cele bune pe care le-am făcut: am mers duminică la Sfânta Liturghie? Am mers, dar mai mult din obicei decât pentru evlavie; am mers, dar când preotul se ruga şi făcea Dumnezeiasca Liturghie, noi vorbeam între noi pentru pricini lumeşti. Aceasta oare este fapta bună? Făcut-am vreo rugăciune? Adevărat, dar când se rugau buzele noastre, unde umbla mintea noastră? Şi oare este aceea rugăciune, a cânta un ceas întreg o samoglasnică şi a înghiţi într-un minut toată Psaltirea?

Oare este aceasta vreo virtute? Am făcut milostenie, dar câtă? Foarte puţină; şi pentru ce? Mai vârtos ca să avem laudă de la oameni, decât de la Dumnezeu; şi aceasta este fapta bună?

Postim şi socotim a fi cea mai mare faptă bună a noastră, dar atunci când postim mai mult, atunci mai mult ne îmbătăm. Facem înfrânare de peşte şi de carne, dar nu facem înfrânare şi de patimi. Nu mâncăm bucate de dulce, dar înghiţim întreg pe vecinul.

Sihaştrii noştri se păzesc nu cumva să îndulcească buruienile pe care le mănâncă cu puţintel untdelemn, dar de se mândresc pentru aceasta şi pentru celelalte nevoinţe ale lor, aceasta mai este faptă bună?

Cu nişte fapte ca acestea voim să câştigăm Raiul? Să arătăm numai o faptă bună curată, să fie fără amestec de răutate, să arătăm măcar un singur bine desăvârşit. Din patruzeci sau din cincizeci sau din şaizeci de ani ce am trăit, să arătăm o zi, un ceas pe care l-am putut dărui tot lui Dumnezeu. Oare unde este o zi şi un ceas ca acesta? Şi de nu avem noi alte fapte decât acestea ce ni se par nouă a fi

fapte bune, vai de noi la cea de-a doua venire a lui Hristos! O, judecată! O, suflete!

(din: Cuvinte folositoare şi de suflet mântuitoare ale Sfântul Efrem Sirul şi ale altor Sfinţi Părinţi, Ed. Bizantină, 2004)

Sfântul Varlaam al Moldovei - Predică la Duminica a 3-a din Postul mare - Învăţătură pentru închinarea Sfintei şi cinstitei Cruci

Evanghelia de la Marcu [Mc. 8, 34-38; 9, 1]: ***Zis-a Domnul Ucenicilor Săi: „Cel care va vrea să vină după Mene/ Mine, să se lepede de sine şi să-şi ia crucea sa şi să vină după Mine. Că cel ce va vrea să-şi izbăvească sufletul său şi-l va pierde, iar cel ce-şi va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela-l va afla. Ce îi foloseşte omului dacă ar dobândi toată lumea, dacă-şi va pierde sufletul său? Sau ce va da [la] schimb omul pentru sufletul său?***

Căci cel care Mă va tăgădui pe Mine şi cuvintele Mele în acest rod/ neam păcătos şi curvariu/ curvar, şi Fiul omului îl va tăgădui pe dânsul, [atunci] când va veni întru slava Părintelui Său, [împreună] cu Îngerii Lui".

Şi le [mai] spuse lor: „Adevărat vă grăiesc vouă că sunt oarecarii/ unii dintre cei care stau aici, carii/ care nu vor gusta de moarte/ care nu vor gusta moarte/ care nu vor muri, până când [nu] vor vedea Împărăţia lui Dumnezeu venită/ venind întru putere".

Întru această zi mărită și pe care toți creștinii o preaslăvesc, Sfânta Biserică pune înaintea noastră, a tuturor credincioșilor lui Hristos, Sfânta Cruce, pe care S-a răstignit Domnul nostru Iisus Hristos.

[Căci pe ea] s-a făcut mântuirea și izbăvirea întregului neam omenesc. [Fapt pentru care] trebuie să i ne închinăm cu suflete vesele și cu inimi bucuroase.

Nu în zadar și fără vreun plan s-a tocmit/ s-a stabilit [această duminică], ci pentru marele folos și pentru marea dobândă/ marele câștig [duhovnicesc] al sufletelor noastre.

- În primul rând, pentru că începând de astăzi, peste puține zile, va sosi și săptămâna chinurilor Domnului nostru Iisus Hristos, predaniia/ predarea/ arestarea [Sa], legăturile/ lanțurile Sfinției Sale, răstignirea, îngroparea [Lui]…Pentru aceea ne întâmpină astăzi Sfânta și Cinstita Cruce: ca să ne gătăm/ ca să ne pregătim [pentru Patimile Domnului]. ***Să ne curățim cu postul și cu rugăciunea și cu alte fapte bune. [Pentru] ca [astfel] să fim destoinici/ vrednici să prăznuim muncile/ pătimirile Domnului nostru Hristos. [Și apoi] să vedem cu inimi curate și Învierea Sfinției Sale și dintr-însa să luăm iertarea păcatelor noastre.***
- În al doilea rând, pentru aceea se închină astăzi creștinii Sfintei Cruci: căci ***în vremea Sfântului Post ne trebuie ajutor și armă împotriva vrăjmașilor noștri celor nevăzuți. [Căci avem nevoie] să fim ajutați și sprijiniți [în fața] vicleșugurilor diavolilor și a amăgirilor lor…și astfel să ne întărim pentru vremea/ partea postului ce ne stă înainte.***

Căci ce ajutor mai mare de la Dumnezeu avem decât Sfânta Cruce? Sau ce armă mai strașnică/ mai înfricoșată/ mai puternică [avem împotriva] vrăjmașilor noștri decât Cinstita Cruce?

- *Crucea este rana dracilor și izgonirea duhurilor celor viclene.*
- *Crucea este lauda și bucuria a toată lumea.*

Căci cu dânsa biruiește puterea vrăjmașilor săi și oamenii se veselesc.

- *Crucea este arma voinicilor/ a vitejilor. Că într-însa nădăjduind intră în război/ merg la luptă și se bat cu putere și izbândesc/ biruiesc.*
- *Crucea este mărirea și lauda Mucenicilor. Căci și-au făcut cruce și au biruit otrava, au intrat în foc, au fost aruncați la lei…și puterea Sfintei Cruci i-a izbăvit din toate acestea. [Căci Crucea] a îndulcit otrava și a stins focul și gurile leilor le-a închis de nu i-au mâncat.*
- *Crucea este hrana sihaștrilor/ a pustnicilor. Căci făcându-și cruce se satură sufletul lor de darul dumnezeiesc și din această cauză unii nu au mâncat câte 40 de zile [la rând], alții și mai mult [decât atât]. [Și aceasta s-a petrecut] nu numai [cu] bărbați ci și [cu] femei.*
- *Crucea este frumusețea și tăria femeilor. Căci cu aceasta au călcat frâmsețele/ frumusețile și pohtele/ poftele lumii acesteia și au biruit pe diavolul.*

Această armă, ne spune Domnul nostru Iisus Hristos în Evanghelia de azi, [trebuie] să o luăm asupra noastră/ să o purtăm cu noi. Căci [El] spune așa:

„*Cine va vrea să vină după Mine, acela să se lepede de sine*”. ***Adică de toată voia sa cea lumească, și să-și ia crucea sa.***

[De aceea] socotește/ gândește la arma cu care marele Împărat Dumnezeu îi întărește pe voinicii/ pe vitejii Săi. Nu le dă platoșe. Nici arc. Nici sabie, nici suliță, nici vreo altă armă a voinicilor/ a vitejilor/ a luptătorilor pământești, ci numai Sfânta și Cinstita Cruce. [Căci] aceasta este sabie. Aceasta este și arc. Aceasta este și suliță.Aceasta este și coif și platoșe.

Și[, mai pe scurt, Sfânta Cruce] e toată arma care le trebuie credincioșilor creștini.

Și așa cum un împărat cumpără arme și le dă voinicilor săi, așa și Dumnezeu ne dă armă această Cruce și ne spune: ***„Vedeți câte a putut Crucea Mea! Vedeți cât [de mult] a biruit moartea, cât [de puternic] a călcat puterea diavolului. Deci să vă întrarmați și voi cu această armă, de veți voi să faceți acum câte am făcut și Eu, și încă mai mult decât atâtea. Căci cel care va crede în Mine, și acela le va face pe acestea”.***

- În al treilea rând, pentru aceasta ne strângem astăzi ca să prăznuim închinarea Sfintei Cruci: căci așa cum un călător, care umblă și călătorește cale multă, și-l arde soarele, și-l pălește/ îl obosește zăduful , și este trudit și ostenit de cale, și aflându-se la mijlocul distanței, află un copac frumos și cu umbră deasă și stă sub el de se odihnește și se răcorește în umbra lui, în același fel și noi, ***în această zi de astăzi, fiind supărați și osteniți de truda postului, aflăm Sfânta și Cinstita Cruce la mijlocul Sfântului Post.***

- *Căci Sfânta Cruce este ajutorul credincioșilor.*
- *[Ea este] puterea slabilor/ a celor neputincioși, izbăvirea celor ce sunt în primejdie, soția celor însingurați, adăpostul celor înviforați de furtuni.*
- *[Sfânta Cruce e] liniștea celor învăluiți [în ispite], tăria călugărilor, apărarea mirenilor, lauda Mucenicilor, veselia sihaștrilor, mărturia Prorocilor, pilda de învățătură a Apostolilor, arma tare a împăraților, învățătura dascălilor și chipul bun/ exemplul bun al tuturor Sfinților.*

[Căci] cu puterea Sfintei Cruci îi rușinăm pe vrăjmașii noștri și călcăm [în picioare] mândria diavolilor.

Acesteia și noi, creștinii, să i ne închinăm cu tot sufletul nostru, [și] cu frică și cu bucurie să o sărutăm! Cu frică…pentru nedestoinicia/ nevrednicia/ păcătoșenia noastră. Iar cu bucurie…pentru darurile pe care ni le-a dăruit.

[Și] cu puterea acesteia să ne îmbărbătăm pentru ca să fim cu osârdie/ cu râvnă spre nevoința Sfântului Post ce ne stă înainte.

Se cuvine iarăși a se cunoaște [faptul], că Sfânta și Cinstita Cruce nu este cinstită și lăudată numai de la Răstignirea lui Hristos încoace. Ci și mai înainte, în vremea de demult, toate ciudesele/ minunile ce s-au făcut au închipuit [de fapt] Crucea. ***Pentru aceea ascultați [câteva exemple] din multele și minunatele lucruri care s-au făcut [ca închipuire] a Sfintei Cruci.*** Și le expunem pe scurt.

Primul [exemplu]: când a trimis Dumnezeu pe Prorocul Moisi/ Moise ca să îi scoată pe israeliteni din robia egiptenilor, și l-a învățat că de-și va arunca toiagul înaintea lui faraon el se va face șarpe [Ieș. 4, 3-4]. [Și când l-a aruncat]…au aruncat și filosofii toiegele lor și se făcură șerpi. [Dar] toiagul lui Moise înghiți toiegele filosofilor lui faraon [Ieș. 7, 12]. Iar toiagul acela, al lui Moisi, a închipuit Sfânta Cruce. Căci așa cum a înghițit toiegele căpeteniilor acelora, tot astfel și Crucea a zdrobit puterea dracilor și o zdrobește până astăzi.

Și cu același toiag Moisi a lovit în mare și s-a desfăcut marea [Ieș. 14, 21]. Și au trecut jidovii nevătămați de mâinile lui faraon.

În acealași chip/ fel și Cinstita Cruce a desfăcut răutatea păcatului lui Adam. Și au trecut [astfel] sufletele oamenilor nevătămate de vicleșugul diavolului. Iar până astăzi ne întărim prin ea pentru ca să facem fapte bune.

Cu același toiag a lovit Moise piatra în pustie [Ieș. 17, 6] și au ieșit 12 izvoare din care au băut jidovii însetați.

În același fel și Sfânta Cruce a lovit de s-a despicat lumea cea vârtoasă/ tare la inimă și nepocăită și ea a scos 12 Apostoli, care au învățat lumea cea înșelată [de demoni].

La fel și lemnul care a îndulcit apa cea amară a Merrei [Ieș. 15, 25]…tot Sfânta Cruce a închipuit.

Și ascultați cum a îndulcit lemnul acela Merra! Prorocul Moise, dacă i-a scos pe jidovi prin Marea Roșie, i-a dus pe ei în pustiile Sinei. Și [până] acolo umblând însetară, pentru că oamenii nu aveau ce bea. Și ajunseră într-un loc numit Merra, și acolo aflară apă. Dar nu puteau bea din ea pentru că era foarte amară. Într-atât de amară încât omul nu putea să o bage în gură. Pentru aceea jidovii începură să murmure/ să cârtească împotriva lui Moise și să spună: „***Pentru ce ne-ai scos din Eghipet/ Egipt? De ce nu ne-ai lăsat să murim acolo? Dă-ne dar nouă să***

bem și femeilor noastre și fiilor noștri!”. Atunci s-a rugat Moisi lui Dumnezeu să îndulcească apa aceea. Și Dumnezeu i-a arătat lui un lemn și pe acela l-a aruncat în apă și [astfel] s-a îndulcit apa.

În același fel și Cinstita Cruce a îndulcit amărăciunea lucrurilor celor bune. Căci mai înainte ele erau amare și urâte lumii, dar acum sunt dulci și iubite.

Căci ce este mai amar decât moartea firii omenești? Iar crucea așa o socoteau oamenii a fi. Căci [moartea pe cruce] era plină de întristare și groaznică pentru cei mai dinainte de Cruce.

Dar acum, de când [crucea] e Crucea [Domnului], nu se mai tem de ea ci o doresc, așa după cum au făcut Mucenicii și, mai întâi de toți, Apostolii.

Astfel a fost Apostolul Petru, care a dorit să fie răstignit cu capul în jos.

La fel a fost și Apostolul Pavel, împreună cu toți ceilalți, care spunea peste tot: „***Cine ne va despărți [pe noi] de dragostea lui Hristos: scârba, sau greutatea, sau izgonirea, sau foametea, sau goliciunea, sau nevoia, sau sabia?***” [Rom. 8, 35].

Căci așa a fost și Prorocul David, care spunea: „***Pentru Tine, Doamne, ne omorâm în toate zilele, și ne dăm ca niște oi spre junghiere***” [Ps. 43, 24].

Așa au fost și Mucenicii, care și-au vărsat sângele pentru dragostea lui Hristos. Așa sunt până astăzi și toți aceia care mor cu moarte de bună voie pentru Împărăția Cerului, și bărbați și femei.

Și dacă doriți să știți care este moartea de bună voie…[atunci] aceasta [este]: când cineva își omoară poftele, când își urâțește frumusețea trupului, când își calcă voia cea rea…atunci se cheamă că moare de bună voie.

[Iar] trupul moare atunci, pe când sufletul învie.

Atunci omul schimbă dulceața acestei lumi trecătoare cu binele și cu dulceața veacului ce va să fie, care este netrecător și fără sfârșit.

- *Mai înainte de Cruce lumea se îndeletnicea/ practica curvii și necurății. Însă de când este Crucea nu numai de curvie ne-am lăsat, dar și însuratul și măritatul cu mai mulți/ poligamia am început să urâm. Am început să călcăm obiceiurile pe care le-am avut și să ne bucurăm de curăția pe care n-am știut-o.*

- *Mai înainte de Cruce eram străini de Rai. Iar de când este Crucea nu am dobândit numai Raiul, ci suntem și moștenitori ai Împărăției Cerului.*
- *Mai înainte de Cruce ne închinam diavolului și slujeam bodzilor/ idolilor. Însă de când e Crucea au pierit bodzii/ idolii iar dracii sunt goniți [de la noi].*
- *Înainte de Cruce rodul/ neamul omenesc era învrăjbit cu Dumnezeu. Iar de când e Crucea, Dumnezeu i-a primit pe oameni ca frați și prieteni.*
- *Mai înainte de Cruce eram încuiați sub moarte. Iar de când e Crucea s-a arătat învierea și s-a mărturisit în lume viața de veci.*

Acestea toate s-au făcut pentru ca noi să credem că și mai mari decât acestea poate să facă Sfânta Cruce cu [puterea] numelui lui Hristos, Cel ce S-a răstignit pe ea.Aceasta este credința celor credincioși. Și cine o va ține/ o va păstra pe ea va merge în viața de veci. Pentru aceea să ne închinăm Crucii!

Să cinstim găvoazdele/ piroanele [Lui]. Să Îl preaslăvim pe Hristos, Cel ce S-a răstignit pe dânsa. Să-L mărturisim pe El Dumnezeu adevărat.

Pe eretici să-i procleţim/ să-i blestemăm, pe jidovi să-i ocărâm, pe păgâni să-i batjocorim…atunci când râd de noi…că ne închinăm aurului, argintului și lemnului. Căci noi nu acelora ne închinăm, ci cinstind chipul Crucii ne gândim la Hristos Cel răstignit [pe ea]. Iar dacă întâlnim lemn sau argint sau aur în alt fel nu ne închinăm lor. Dar când e făcut chipul Crucii…numai atunci ne închinăm lui. ***Căci cu Crucea se umplu/ se slujesc toate tainele credinței noastre. Prin ea ne binecuvântăm, cu aceasta ne sfințim.***

Iar atunci când preoții vor să cânte/ să slujească Liturghia sau să boteze, și atunci când vlădicii/ episcopii vor să puie/ să hirotonească popi/ preoți și diaconi, cu Sfânta Cruce le umple/ le slujește pe toate acestea.

Pentru aceea și noi pe această cale să mergem. Pe aceasta să o avem de soție.
Iar când stăm în casă pe ea să o avem socotitoriu/ la ea să cugetăm. Ca atunci când vom adormi pe ea să o avem străjer/ apărătoare [a noastră]. Adică să nu fie nici un creștin care să nu aibă pururea lângă sine Sfânta Cruce. Pentru aceea să nu o facem îndărăpt/ de-a-ndoaselea și schimonosit , așa cum o fac mulţi creștini. Căci ei nu știu nici măcar cruce să-și facă. Căci atunci când vor să-și facă cruce nu fac altceva decât să gesticuleze ceva anume. Dar aceea nu e o cruce ci o scamatorie.

Căci ce cruce e aceea, când își pune [cineva] mâna când într-un umăr, când într-altul, când la frunte, când la piept? **De aceea se cuvine ca fiecare creştin în acest fel să-şi facă cruce/ să se însemneze cu semnul Sfintei Cruci: întâi**

de toate să-şi împreuneze trei degete pentru Sfânta Treime, degetul mare şi celelalte două ce sunt lângă el. Pe acestea să le pună mai întâi la frunte, apoi la pântece, a treia oară în umărul drept, a patra oară în umărul stâng. [Şi] când faci aşa, atunci închipuieşti/ te însemnezi cu crucea adevărată.

Deci ascultaţi care este şi tâlcul/ înţelesul Crucii. ***Când ne punem mâna în frunte și apoi o pogorâm la pântece, atunci spunem de fapt: Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a fost și este Dumnezeu adevărat. Iar pentru spăseniia/ mântuirea noastră și pentru ca noi să credem, S-a pogorât din cer, jos, pe pământ, și, de pe pământ, S-a pogorât și mai jos, adică în Iad, de a scos de acolo sufletele care se munceau/ se chinuiau. După aceea, când punem iarăși mâna în umărul drept, și de aici în cel stâng, atunci noi spunem de fapt: dacă a scos sufletele Drepților din Iad, El S-a suit iarăși în cer și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu, a Părintelui [Său]. Și iarăși va veni să judece toată lumea, și-i va pune pe Drepți de-a dreapta, iar pe păcătoși de-a stânga.***

Pentru aceea ne rugăm să nu ne puie/ să nu ne pună de-a stânga, [motiv] pentru care noi trebuie să ne nevoim cu dinadinsul. Să nu ne lăcomim numai cu trupul! Și nici să nu slujim lumii și mintea [să nu ne fie numai la] înavuțire. Nici să nu spună cineva: „sunt boier, sunt episcop, sunt judecător”. Căci toți murim la fel. Toţi mergem într-acelaşi pământ.Toţi ne facem un lut. Fie că suntem bogaţi sau săraci…Însă fiecare, după faptele lui, va fi judecat.Toţi vom sta acolo goi [de fapte bune] și smeriți.Nimeni nimănui nu va ajuta colo.Nici frate pe frate nu-l va folosi.Nici părinte pe fecior, nici bogat pe sărac.Nici o putere/ demnitate/ funcție a acestei lumi nu ne va putea ajuta acolo.

Pentru aceea a spus Dumnezeu în Sfânta Evanghelie cuvântul acesta: Și dacă ai dobândi lumea cu toată avuția ei și sufletul ți l-ai pierde, ce folos este/ ai? Căci chiar dacă ți-ai strânge argint și aur mult, moartea tot vine și avuția rămâne.

[Iar dacă rămâne aici]…alții se veselesc de ea. Dar dacă o dai mișeilor/ săracilor, rămâne în veci a ta. Pentru aceea să ne gătăm/ să ne pregătim cale largă căte cer! Căci lumea aceasta trece ca o umbră și binele ei se stinge ca un fum… [Căci și] scaunul Dreptului Judecător se pregătește…și ziua cea înfricoșătoare ne așteaptă…Căci atunci Dreptul Judecător va ședea la judecată și cărțile se vor deșchide/ deschide. Și faptele noastre se vor citi înaintea întregii lumi.

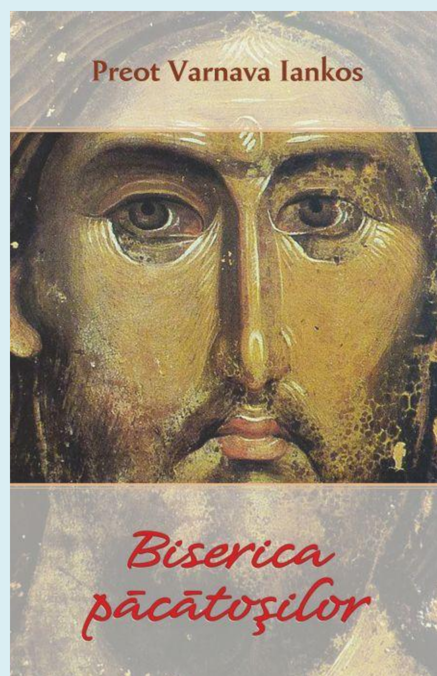
Pentru aceea, iubiților, să lepădăm dulcețile/ îndulcirile pântecului nostru și să ne întinem mâinile către mișei/ săraci cu milostenie! Să părăsim răul și să facem binele. Să tindem sufletele noastre spre rugăciune și trupul nostru spre post.

Pentru ca Dumnezeu să ne ierte păcatele noastre și să le radză/ să le șteargă din cărțile judecății Sale. Și în locul acelora să scrie faptele noastre cele bune pe care le vom face.

Pentru care să ne spodobască/ să ne învrednicească să stăm de-a dreapta Lui în ziua Înfricoșătoarei Judecăți, împreună cu Sfinții Lui! Ca împreună cu ei să dobândim cinstea binelui celui veșnic, întru Împărăția Cerului, pentru mila și pentru iubirea Sa de oameni. Căruia I se cuvine slava, cinstea și închinăciunea pentru toate faptele, [acum] și pentru toți vecii cei veșnici. Amin!

(Am diortosit textul predicii conform ediției: [Sfântul] Varlaam al Moldovei, Carte românească de învățătură: [la] Dumenecile preste an și la Praznice împărătești și la Sventi mari, ed. îngrijită și glosar de Stela Toma, prefață și studiu de Dan Zamfirescu, vol. II, Ed. Roza Vânturilor, București, 2011, p. 36-43.)

Arhim. Varnava Iankos, Biserica păcătoşilor: Crucea mântuirii noastre

Astăzi este Duminica închinării cinstitei Cruci (v. Marcu 8, 34-9,1) şi în mijlocul fiecărei biserici este aşezată cinstita Cruce. Crucea care, deşi a fost un simbol al suferinţei şi un simbol al ruşinii, prin Mântuitorul Hristos devine simbol al biruinţei. Iar aceasta pentru că a dobândit o altă raţiune, un alt conţinut. Noul conţinut pe care l-a dobândit este dovadă cu privire la măreţia iubirii lui Dumnezeu. Hristos a arătat măreţia iubirii Sale prin aceea că a asumat Crucea. Prin urmare, pentru noi Crucea devine modul mântuirii noastre.

Evenimentele vieţii noastre dobândesc un conţinut analog nu atât cu înfăţişarea lor exterioară, cât cu raţiunea lor lăuntrică, prin care sunt împreună-legate.

O formă a crucii este şi suferinţa trupească care, chiar dacă pare negativă în viaţa noastră, poate să devină izvorul şi pricina vieţii.

De pildă, aşa cum se întâmplă când un organism se află într-o primejdie de moarte, iar durerea ajunge să fie motivul pentru care se depun toate eforturile şi îngrijirile pentru tămăduire; dimpotrivă, dacă vreun organism nu simte durerea, aceasta creează un sentiment de relaxare faţă de boala latentă, şi în consecinţă devine o uriaşă primejdie pentru sănătatea lui. La fel se întâmplă şi în viaţa duhovnicească, durerea şi viaţa lăuntrică a omului devin arătarea nădejdii că este cu putinţă să existe viaţă, dar şi să fie activată această viaţă.

Posibilitatea omului de a simţi durerea, suferinţa sau să aibă de-a face cu evenimente care-i nasc durere, este activarea „nervilor” duhovniceşti, să zicem,

ca să poată omul să întoarcă durerea sa acolo unde trebuie, ca să nu fie limitat folosul suferinţei, ci ca să se activeze şi să devină pricină a cunoaşterii şi a înaintării duhovniceşti. Crucea, aşadar durerea, este începutul posibilităţii omului de a înainta, de a se dezvolta în evenimentele vieţii.

Însă faptul că nu este propusă Crucea doar ca fapt al durerii, ci şi ca fapt al Învierii şi al nădejdii, este vădit din pericopa evanghelică de astăzi, pe care ne-o pune înainte Biserica nu ca pe o formă de condamnare, ci ca pe un simbol al biruinţei, ca simbol al nădejdii.

La slujba Utreniei vedem că imnele cântate au un conţinut de cruce-înviere. Nu poate să existe în viaţa duhovnicească durerea despărţită de tămăduire. Nu există Înviere despărţită de Cruce, şi Crucea fără Înviere nu se poate concepe. Aceste lucruri antagonice, care sunt unite, răspund afirmativ evenimentului mântuirii, răspund afirmativ evenimentului vieţii.

Astăzi ne temem de durere. Ea ne alungă traiul tihnit. Noi vrem paradisuri magice, indiciu al faptului că nu avem o viaţă adevărată. Nu ne-am trezit încă la viaţă. Pentru că toate înlesnirile şi toate comodităţile dacă ne-ar fi date, la sfârşit vom avea amărăciunea golului, a absenţei sensului. Iar aceasta pentru că absenţa suferinţei desfiinţează posibilitatea ca să fie treze şi priveghetoare toate organele noastre cunoscătoare, ca să putem să-l înţelegem pe celălalt om şi să ne aflăm în relaţie cu el.

Negarea durerii înseamnă izolarea într-o formă de „eudemonism” [Eudemonismul reprezintă o filosofie care caută dobândirea fericirii prin plăcere. Aici şi cu sensul de căutare a plăcerii (n.tr.).], care reprezintă desfiinţarea raţiunii vieţii, a raţiunii „persoanelor”, a raţiunii relaţiilor.

Trebuie însă să distingem cu foarte mare subţirime faptul că îndemnul spre nevoinţă al Bisericii, care se exprimă în chipul Crucii, nu este o stare de deprimare, nu este negativism, nu este deznădăjduire fără posibilitatea nădejdii. Nu este întristare, ci este calea care ne conduce la adevărata bucurie, pe care nu o poate răpi moartea, care nu se strică, ci ne conduce din slavă în slavă.

Dacă parcursul nostru ascetic, dacă prea mica luptă duhovnicească, pe care o facem în viaţa noastră şi care are chipul suferinţei, nu naşte posibilitatea luminii şi a bucuriei, este o luptă strâmbă. Este un fapt psihologic care de multe ori ascunde o anumită stare de îndreptăţire de sine, o stare de dreptate morală. Lucrurile sunt, însă, cu totul diferite.

Crucea este propusă drept „copacul cel cu umbră deasă” în pustia vieţii ca să ne odihnească. Ce odihnă putem avea? Iată, în mijlocul Bisericii în această

săptămână va exista Crucea ca să i ne închinăm. ***Ne spune: „Ai păcate, ai eşecuri, eşti deznădăjduit? Trăieşti o plictiseală lăuntrică, o lenevie, o akedie? Nu vezi nicăieri vreo nădejde? Trăieşti cu frica morţii? Unde se află Dumnezeu?“.*** Iată dovada existenţei Lui. „Cât de mult mă iubeşte?” Mă iubeşte până în punctul în care Se răstigneşte, Se deşartă El însuşi, nu pentru anumiţi oameni în chip nedefinit, ci pentru fiecare om în mod personal, nu doar din vremea Lui, ci până la sfârşitul acestei lumi şi al acestui veac.
Cât de mare este dragostea lui Dumnezeu atât de mare nădejde putem să avem. De aceste roade ne putem desfăta prin pocăinţă: de iertare şi de mila lui Dumnezeu.

În cele din urmă aceasta este cuviinţa, distincţia creştinului. Să ia un simbol al condamnării şi să-l afirme ca dragoste a lui. Să devină dragostea lui deoarece este certitudinea lui că Dumnezeu îl iubeşte până la moarte. Ca să poată şi el însuşi să se îndrăgostească în același mod. Să se jertfească pentru aproapele său până la moarte.

Dar cum putem să facem noi un asemenea pas, dacă nu avem certitudinea acestei experiențe? Noi trăim într-o constrângere sufletească în Biserică deoarece consi-derăm că trebuie să fim buni fără ca mai înainte să fim încredinţaţi în mod personal despre valoarea şi conţinutul real ai Jertfei lui Hristos, care este dovada iubirii Sale.

(din: Preot Varnava Iankos, Biserica păcătoşilor, Editura Egumeniţa, 2016)

Rugăciunea arhimandritului Iachint Unciuleac pentru înmulţirea răbdării

De la părintele Iachint ne-a rămas o rugăciune, o expresie a sufletului său bun. O rugăciune care este de mare trebuinţă nouă, creştinilor din secolul vitezei, pentru că este despre ceva ce pierdem de la zi la zi - răbdarea!

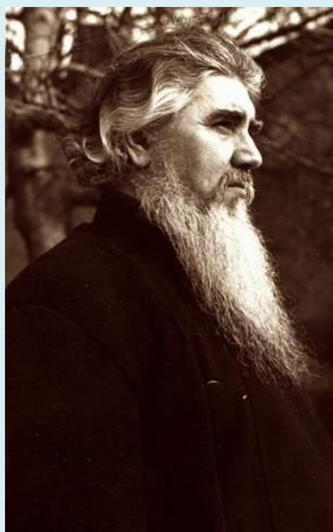
Foto: Oana Nechifor

În documentarea mea orientală am întâlnit un bătrân luminos, fascinat de Ortodoxia românească – chiar dacă el făcea parte dintr-o confesiune necalcedoniană. Comoara noastră, spunea el, o reprezintă mănăstirile care au ţinut aprinsă candela dreptei credinţe.
Marile mănăstiri au fost repere pentru credincioşi în vremuri de cârmuire atee, au fost vetre de cultură şi educaţie, când în şcoli ni se vorbea despre descendența din primatele Africii. Mănăstirile au fost loc de înduhovnicire pentru preoţii din parohii. Într-un cuvânt, au fost totul pentru Ortodoxia noastră. De ce au stat aşa lucrurile? Pentru că în sânul mănăstirilor s-au mistuit candelele marilor duhovnici şi părinţi ai neamului românesc. Cum am putea privi spre Ortodoxia românească fără părinţii Cleopa, Paisie de la Sihla, Ioanichie Bălan, Arsenie Papacioc, Arsenie Boca? Mai lipseşte vreun nume, cel puţin pentru Moldova? Da, măcar unul – acela al părintelui Iachint Unciuleac.
Nu avem cum să ne bucurăm de tot ceea ce înseamnă mănăstirea Putna, fără a aminti de cel care a făcut ca această ladă de zestre a românismului să supraviețuiască anilor grei de comunism. Tocmai din această pricină binecuvântată, când se vorbeşte despre părintele se zice Iachint al Putnei, şi nu Iachint de la Putna.

Multe au rămas de la părintele, dincolo de chipul blând şi răbdător. Răsfoind o viaţă de om, privirea mi-a rămas la o scurtă rugăciune. De multe ori, slujitorii şi teologii contemporani au o mică reţinere în a alcătui noi rugăciuni, dincolo de cărţile de cult şi de rugăciune pe care le avem de secole în Biserica noastră. Pe drept cuvânt, pentru că avem Comisii Liturgice care au această îndeletnicire.
De la părintele Iachint ne-a rămas însă o rugăciune, o expresie a sufletului său bun. O rugăciune care este de mare trebuinţă nouă, creştinilor din secolul vitezei, pentru că este despre ceva ce pierdem de la zi la zi – răbdarea!
„Vino iarăşi la noi, Iisuse! Învață-ne cum să ne mântuim, arată-ne cum să răbdăm. Deprinde-ne să ducem crucea vieții. Învață-ne cum să ne răstignim. Vino şi suferă Tu pentru noi, răstigneşte-Te în locul nostru, gustă Tu înainte paharul morții, arată-ne calea cea nouă a mântuirii prin suferință. Vino în mijlocul mării, în inima omului, în sânul familiei! Acolo unde se amestecă lumina cu întunericul, viața cu moartea, bucuria cu suspinul, pâinea cu țărâna, dreptatea cu minciuna, mierea cu otrava, dragostea cu ura, vinul cu oțetul, timpul cu veşnicia. Vino aici, unde suferim noi, oamenii, împacă-Te cu noi, schimbă faţa lumii, potoleşte marea, linişteşte inimile şi uneşte într-un cuget sufletele noastre. Doamne, dăruiește-ne răbdare!”

Nicolae Pintilie

Pr. Visarion Iugulescu - Predică la Duminica a III-a din Post - Despre Sfânta Cruce

Fraţi creştini, aceste cuvinte pe care le-a spus Mântuitorul, ar trebui să fie scrise cu litere mari pretutindeni pe unde aleargă şi se ostenesc oamenii purtaţi de vârtejul acestei lumi. Privirile ar trebui să ne fie aţintite la Sfânta Cruce, la Dumnezeu – Omul care s-a răstignit pe ea pentru ca astfel neamul omenesc să fie izbăvit din robia morţii în care gemea. Pe Sfânta Cruce, atârnând între cer şi pământ, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu şi-a dovedit pe deplin dumnezeirea Sa. Iată de ce socotesc că înţelept lucru este să aprofundăm astăzi învăţătura cu privire la dumnezeirea lui Iisus, astăzi în această duminică numită şi a Sfintei Cruci. Vom face acest lucru şi-l socotim ca fiind foarte necesar, cu atât mai mult cu cât se fac tot mai auzite vocile sectanţilor moderni care, neputând pătrunde taina Sfintei Treimi, nu-L cunosc pe Iisus ca fiind însuşi Dumnezeu.

Ei nu pot crede în Dumnezeul adevărului, pentru că nu au duhul lui Dumnezeu în inimile lor şi nici nu mă străduiesc pentru unii ca să-i întorc, pentru că nu se vor întoarce din cauza mândriei, a păcatelor şi pentru că au rătăcit din pântecele maicii lor aşa cum spune Sfânta Evanghelie.

Când a creat Dumnezeu cerul şi pământul şi toate cele văzute şi nevăzute era cu Fiul şi cu Duhul Sfânt. Când a făcut pe om au vorbit împreună: “***Să facem om după chipul şi asemănarea noastră***”. De aceea Cuvântul lui Dumnezeu întrupat din Fecioara Maria a putut zice: “***Eu şi Tatăl una suntem***”. Cuvântul acesta s-a făcut trup, s-a făcut om şi a locuit în noi plin de har şi adevăr şi noi am văzut slava Lui ca a unuia născut din Tatăl.

Când a locuit pe pământ între ucenicii Săi, cărora le vorbea foarte des despre Dumnezeu Tatăl Său aşa de frumos, încât se aprindeau inimile lor de iubire ca să-l vadă pe Tatăl, odată Filip apostolul nu s-a mai putut opri şi a zis

Domnului: “***Arată-ne pe Tatăl şi ne va ajunge!***” Iisus i-a zis: “***De atâta vreme sunt cu voi şi nu m-ai cunoscut Filipe? Cine M-a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl cum zici tu, dar arată-ne pe Tatăl; nu crezi că eu sunt în Tatăl şi Tatăl în Mine? Cuvintele pe care vi le spun nu le spun de la Mine, ci de la Tatăl care locuieşte în Mine. El face aceste lucruri, ale Lui sunt. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine!***”

Iată deci, iubiţi creştini, cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos pe care le găsim în Sfânta Evanghelie. Pentru aceasta Mântuitorul a putut spune slăbănogului din Evanghelia de astăzi: “***Fiule, iartă-ţi-se păcatele tale***”, că era Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, lumină din lumină. Avea puterea de a ierta păcatele, puterea aceasta creatoare prin care slăbănogul nu numai că s-a vindecat, dar îndată a primit putere ca să plece pe picioare cu patul în spate prin mulţimea aceea care era adunată. A plecat deplin sănătos, împuternicit, vesel şi liniştit.

Aici este minunea dumnezeirei lui Iisus, dovada grăitoare că El a fost adevărat.

Minunile dumnezeieşti, pe care le-a făcut Fiul lui Dumnezeu pe pământ, au fost ca să ne scape de slăbănogirea sufletească care este cea mai rea, fiind pierzătoare de suflet. Aceste minuni sunt amintite de cei 4 evanghelişti şi vedem că Mântuitorul Iisus a vindecat nu numai boli obişnuite ci chiar lepra care atunci ca şi acum nu se putea vindeca prin mijloace omeneşti. Observăm că bolnavii îndată ce primeau vindecarea luau şi puterile pierdute în timpul bolii.

Oricât se vor sili necredincioşii să explice aceste minuni, silinţele lor sunt zadarnice, mai ales faţă de vindecările săvârşite de Iisus în lipsa celor vindecaţi. Exemplificăm prin vederea omului împărătesc, a slugii sutaşului şi a fiicei femeii canaanence care nu erau de faţă, ci Iisus de la distanţă i-a tămăduit numai cu cuvântul.

- *Dar ce pot zice necredincioşii de vindecarea celor surzi, sau a celor orbi din naştere!*
- *Ce pot zice de vindecarea muţilor, a celor cu mâini uscate, a ologilor şi şchiopilor, ale căror membre erau distruse, ca şi moartea, pentru că în asemenea cazuri nu mai poate fi vorba nici de credinţa celor vindecaţi. Ei nici nu-L ştiau pe Iisus, iar de puterea Lui vindecătoare nici nu auziseră, aşa cum a fost orbul din Betsaida, surdul şi mutul, sau slăbănogul din Vitezda.*
- *Ce pot zice necredincioşii de vindecarea îndrăciţilor? Ei, de bună seamă, îi numesc pe îndrăciţi nebuni. Chiar dacă au fost nebuni, cu ce putere a dat Iisus iarăşi minte celor nebuni?*

- *Cum pot explica necredincioşii învierea morţilor de către Iisus, învierea fiicei lui Iair, a fiului văduvei din Nain şi învierea lui Lazăr, al cărui trup începuse să putrezească, astfel încât Marta, sora lui socotea zadarnică deschiderea mormântului?! Dar foarte poruncitor Iisus a strigat: "**Lazăre, vino afară!**" Mortul a înviat, a ascultat glasul Creatorului, al Ziditorului său.*

Dumnezeirea lui Iisus a făcut minuni şi din lucrurile neînsufleţite care nu sunt înzestrate cu minte ca omul.

- ✓ *Spre exemplu prefacerea apei în vin la nunta din Cana Galilei. Despre aceasta ne vorbeşte Ioan, unul dintre primii ucenici ai lui Iisus, ca un martor care a văzut totul cu ochii lui.*
- ✓ *Avem apoi cele două pescuiri neobişnuite şi vedem cum peştii au ascultat glasul Stăpânului şi au venit în mrejele apostolilor, s-au altă dată, când trimite Domnul Hristos pe Petru să arunce mreaja şi primul peşte pe care-l prinde să caute într-însul, căci va găsi o monedă de aur pe care s-o dea ca dajdie pentru el şi pentru Domnul.*

O, mari sînt minunile Tale, Doamne!

- ✓ *Dar ce vom zice de săturarea celor cinci mii de oameni cu cinci pâini şi doi peşti şi au mai strâns şi 12 coşuri cu fărâmituri; astfel că mulţimea văzând această minune, a vrut atunci să-L ia pe Isus să-L proclame rege în Israel. Acestea ne sunt istorisite de apostolii Matei, Marcu, Petru, Iacov, Ioan.*
- ✓ *Ce vom zice apoi despre potolirea furtunii, acea furtună care ameninţa cu pieirea pe apostoli şi când cu glas blând Iisus vorbea cu vântul şi cu marea zicându-le: "Taci, linişteşte-te!"*
- ✓ *Altădată vedem cum Iisus umbla pe apă martori erau ucenicii Lui, care L-au văzut cu ochii lor, deşi la început au crezut că este o nălucă, dar când s-a suit la ei în corabie s-au încredinţat cu adevărat că este Învăţătorul lor, Stăpânul şi Creatorul mărilor şi oceanelor, cerului şi pământului.*
- ✓ *Ce vom zice de minunea cu smochinul, în care Iisus a căutat fructe, dar negăsind decât frunze l-a blestemat să nu mai facă roade în veac, iar acesta pe loc s-a uscat, încât ucenicii foarte s-au mirat.*

Câte alte minuni nu sunt pe care le-a făcut Iisus şi pe care timpul şi locul nu ne îngăduie să le amintim!

- ✓ *Dar dintre toate acestea, cea mai mare minune, minunea minunilor, a fost învierea Lui din morţi. El care cu adevărat murise cu trupul răstignit*

pe Cruce de oameni păcătoşi şi L-au văzut după înviere timp de 40 de zile ucenicii şi o mulţime din popor din Ierusalim şi din alte localităţi. L-au văzut apoi înălţându-se la cer; înaintea lor s-a înălţat la cer de pe muntele Eleonului.

Despre toate aceste minuni necredincioşii zic că n-a fost nimic adevărat şi că toate acestea sunt născociri omeneşti.

Dar ei nu ştiu cum să explice şi alte lucruri; căci dacă aceste minuni ar fi fost numai născociri şi nu ar fi fost adevărate, cum ar fi putut nişte pescari simpli care nu ştiau nici o altă limbă în afară de cea aramaică, să străbată toată lumea cunoscută pe atunci şi să propovăduiască pe Iisus cel înviat, pe Acela care murise pe Cruce răstignit. Dacă El n-ar fi înviat, la ce şi pentru ce L-au mai propovăduit ei?!

Ce i-a putut face pe ei să se lepede de toate ale lumii acesteia şi să-şi pună viaţa în primejdie, doar ca să susţină o minciună, o amăgire?! O, nu, necredincioşilor! Nimeni n-ar fi putut face una ca aceasta, să-şi pună viaţa în pericol fără să urmărească ceva de preţ. Ştim că înşelătorii urmăresc mai întâi avantajele lor personale. Apostolii însă n-au urmărit nici un fel de interese ale lor şi nu puteau să sufere tot felul de torturi şi să meargă fără nici o teamă chiar la moarte, dacă nu erau încredinţaţi pe deplin că Iisus este Fiul lui Dumnezeu şi a înviat din morţi cu adevărat.

Iată de ce noi îi credem pe apostoli ca pe nişte martori adevăraţi din cei mai vrednici de credinţă mai ales că avem până în zilele noastre o mulţime de documente care dovedesc existenţa minunilor Fiului lui Dumnezeu şi ale Apostolilor. Dacă sucim aşa de uşor datele istorice, atunci de ce n-am proceda la fel şi cu existenţa lui Neron împăratul şi cu torturile cele cumplite îndreptate de el împotriva creştinilor.

Trecutul istoric al omenirii ne vorbeşte destul de clar că 300 de ani, cei mai cruzi împăraţi păgâni au persecutat pe ucenicii lui Iisus, voind să înăbuşe credinţa în El, dar tot mai mult se aprindea flacăra. Avem atâtea documente care ne istorisesc şi ne prezintă cruzimea şi răutatea îndreptate de aceşti canibali împotriva creştinilor.

Examinând fiecare minune săvârşită de Iisus vedem că aceste minuni au fost săvârşite de El în numele Său şi cu puterea Sa dumnezeiască, nu cum au făcut sfinţii prooroci, nici cum au făcut apostolii, care săvârşeau aceste minuni în numele lui Iisus Hristos, nu în numele lor.

El, Iisus, când a înviat pe fiica lui Iair i-a zis: “***Copilă, ţie îţi spun, scoală-te!***” Fetiţa s-a sculat imediat, a înviat din morţi. Altă dată, când a înviat pe fiul văduvei care era în drum spre mormânt, aceleaşi cuvinte a zis: “***Tinere, ţie îţi zic, scoală-te!***” Băiatul s-a sculat imediat, a înviat. Leprosului i-a zis: “***Voiesc, vreau să te curăţeşti, curăţeşte-te!***”

Numai la învierea lui Lazăr s-a adresat Tatălui din cer, spunând lămurit celor de faţă că a făcut aceasta pentru poporul ce stătea acolo de faţă ca să creadă că El lucrează cu puterea lui Dumnezeu, nu cu diavolul cum ziceau fariseii, cărturarii, mai marii poporului, ducând lumea în rătăcire. De aceea Domnul a strigat la Tatăl pentru că, fiind ultima minune înainte de răstignirea Sa, a vrut să-i convingă pentru ultima dată de unirea Sa cu Tatăl Ceresc, că este Fiul Lui, al Aceluia care a creat totul.

Puterea învăţăturii lui Iisus apoi, cuvintele pe care le-a vorbit şi tainele descoperite de El ne dovedesc că nu erau omeneşti, ci numai Dumnezeu le putea şti toate. Aşadar, faptele săvârşite de Hristos, învăţătura Lui, viaţa şi minunile Lui mărturisesc despre El şi dovedesc că a fost cu adevărat Dumnezeu, Dumnezeu în trup şi a umblat cu lumea pe pământ; nu cum spun necredincioşii că a fost un om genial şi de înaltă moralitate.

Hristos a fost nevoit să vorbească de persoana Sa ca Dumnezeu, văzând atâta necredinţă în ei. El S-a rugat Tatălui să-L preamărească cu slava pe care a avut-o înainte de facerea lumii. De asemenea a mai spus fariseilor: “***Eu am fost înainte de a fi Avraam***”, iar când a fost judecat de Pilat şi întrebat dacă El este împărat, Iisus a spus: “***Da, sunt, dar împărăţia Mea nu este din lumea aceasta***”.

Evreii care nu ştiau aşteptau un Mesia, un salvator de sub jugul romanilor; ei L-au răstignit ca să se împlinească scripturile, pentru că Dumnezeu ştia împietrirea inimii lor, ştia necredinţa, răutatea şi mândria de care erau purtaţi. De aceea şi astăzi se silesc pe toate căile să înăbuşe credinţa în Fiul lui Dumnezeu.

Sunt o bună parte dintre ei care nu-L cunosc, nu cred şi chiar se luptă împotriva Lui aşa cum s-au luptat în toate veacurile cu Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Mesia cel adevărat, care s-a întrupat din Fecioara Maria pentru mântuirea noastră. Minunile Lui ne dovedesc însă căci cu adevărat a fost Dumnezeu şi Fiu al lui Dumnezeu.

Sunt mulţi necredincioşi care nu pot să admită părerile teologilor, filozofilor şi scriitorilor creştini, preoţilor care au scris în trecut şi au vorbit foarte mult despre existenţa lui Dumnezeu. Dar au fost mulţi oameni de ştiinţă, cam 99% care au dovedit în majoritate celor necredincioşi că pe Dumnezeu îl putem

vedea în natură. Fizicienii, anatomiştii, geologii, astronomii, toţi cu multă căldură au vorbit despre existenţa lui Dumnezeu.

Camille Flammarion a scris o celebră carte intitulată ***"Dumnezeu în natură"***, carte care are peste 400 de pagini. Ascultaţi acum câteva cuvinte din această carte: ***"Dumnezeu este în natură forţa vie şi personală, cauza mişcărilor atomice, legea fenomenelor, rânduitorul armoniei, tăria şi susţinătorul lumii. Natura lui Dumnezeu este necunoscută lumina, căldura, electricitatea, magnetismul, atracţiunea, afinitatea, viaţa vegetală, instinctul, inteligenţa, toate îşi au obârşia în Dumnezeu. Umbre ale serii ce plutiţi pe coastele munţilor – zice el mai departe – parfumuri ce coborâţi din păduri, flori plăpânde ce închideţi cu atâta gingăşie buzele voastre, zgomote tainice ale oceanului, a cărui voce nu se stinge, linişte adâncă a nopţilor înstelate; voi mi-aţi vorbit de Dumnezeu cu elocvenţă mai convingătoare şi mai de neînvins decât cărţile oamenilor".***

Prin urmare ce poate fi mai de folos necredinţa sau credinţa în Dumnezeu? Ce va câştiga omenirea dacă va fi lipsită de credinţa în Dumnezeu? Cine este mai bun, omul care crede în Dumnezeu sau cel care nu crede? Puteţi să observaţi cu toţii în lume care sunt roadele necredinţei, că au început cam de mult să se arate, şi pe zi ce trece se înmulţesc aceste roade ale necredinţei în Dumnezeu. Sunt unii care nu cred că există Dumnezeu. Dar cu gura îl înjură mereu pe Dumnezeu. Deci dacă nu cred, de ce îl înjură, de ce atâta luptă împotriva a ceea ce nu există? Nu vedeţi gheara diavolului, cum lucrează el din umbră?

Aceştia nu-şi recunosc nici părinţii din care s-au născut, căci în loc să-i cinstească şi să-i îngrijească, îi bat, îi chinuiesc şi chiar îi omoară, iar de neascultare nu mai vorbesc. Le e ruşine cu părinţii lor şi nu le mai zic nici pe nume sau îi dispreţuiesc socotindu-i ca pe nişte animale ce fac umbră pământului degeaba. De aceea sunt căzuţi cei mai mulţi sub blestemul dumnezeiesc şi părintesc; se zbat din această cauză în greutăţi şi necazuri de tot felul, ca peştii pe uscat, şi nu-şi găsesc nici o linişte.

Ce înseamnă apoi atâtea divorţuri, atâtea crime, atâtea furturi, atâţia trădători, atâta răutate în lume şi multe altele, decât roade ale necredinţei în Dumnezeu?! Aşa cum a spus Domnul Hristos, la vremea de apoi se va răci credinţa şi oamenii se vor vinde unii pe alţii, se vor urî unii pe alţii, se vor omorî frate pe frate, şi nu se vor mai şti neamurile între ele din cauza dezbinărilor şi a răutăţilor.

Urmele Dumnezeului nostru Iisus Hristos le avem şi le vedem şi astăzi peste tot pământul. La Ierusalim unde a venit şi s-a răstignit, acolo unde a fost îngropat şi a înviat, la mormântul Lui în fiecare an de Paşti este prezentă

lumina lui Hristos. ***Creştinii care merg acolo de Paşti, primesc sfânta lumină de la mormântul Domnului, care vine coborându-se de sus de la Dumnezeu.*** Cei care au fost acolo au văzut cu ochii lor şi chiar mulţi dintre păgâni, căci vin şi păgânii, iar unii dintre ei se întorc şi se botează făcându-se creştini ortodocşi.

De Bobotează la râul Iordanului, când preoţii fac slujba de sfinţire a apei, apa Iordanului se întoarce înapoi, aşa cum a fost când s-a botezat Domnul Hristos şi cum zice în psaltire: "***Ce-ţi este ţie, Iordane, că te-ai întors înapoi?***" De asemenea, pe muntele Eleonului, acolo unde s-a înălţat Domnul Hristos, se află urma piciorului Său, pe care o sărută cu evlavie creştinii care merg acolo. ***Şi tot aşa cum a spus Domnul toate pietrele şi toţi copacii vorbesc de existenţa Dumnezeului nostru Isus Hristos, care ne-a făcut cunoscut pe Tatăl cel ceresc.***

Tot urmele existenţei lui Dumnezeu sunt şi sfintele moaşte, trupurile neputrezite ale atâtor sfinţi şi sfinte, pe care le avem şi în ţara noastră, aruncând mireasmă duhovnicească, din ele se fac o mulţime de minuni, tămăduindu-se tot felul de boli până în zilele noastre. Cine n-a auzit câte minuni s-au făcut la Cernica la Sfântul Calinic, la Sfânta Paraschiva de la Iaşi, la Sfântul Dimitrie Basarabov de la Mitropolie, la Sfânta Filofteia de la Curtea de Argeş! Şi câte minuni nu se fac prin sfintele biserici, prin preoţii credincioşi, prin sfintele masluri, prin sfintele icoane, căci prin toate lucrează Dumnezeu, Harul Său cel ceresc.

Cine nu ştie că Sfânta Agheasmă nu se strică niciodată. Toate acestea ne dovedesc mărirea lui Dumnezeu, existenţa Lui şi nemernicia noastră, care, după ce că suntem încărcaţi de păcate, mai îndrăznim a-L şi insulta prin necredinţa noastră.

Toate aceste minuni, ca şi multe altele care s-au făcut pe pământ de Dumnezeu, de Fiul Său Iisus Hristos, de sfinţii apostoli şi de toţi sfinţii Lui prin puterea lui Dumnezeu sunt urme care ne arată destul de clar existenţa Dumnezeului nostru.

Şi astăzi lucrează Dumnezeu şi face minunile Sale, dar nu prea are cui să le facă, pentru că omenirea a căzut într-o mare înşelăciune de necredinţă şi chiar dacă ar învia în fiecare casă câte un mort şi să le spună ce au văzut ei pe acolo prin veşnicie, tot nu vor crede. Căci oamenii, cum li se încurcă puţin afacerile, cum cade peste ei o nenorocire, o boală sau orice altă durere sau supărare, nu mai cred în Dumnezeu. Aceasta pentru lipsa de cunoştinţă adevărată, fiindcă nu cunosc şi au rămas în urmă cu ştiinţa aceasta despre Dumnezeu, despre suflet, despre existenţa lucrurilor nevăzute.

Nu vor să cunoască şi nu vor să ştie. Au fost mulţi în toate vremurile şi vor mai fi, aşa zice şi Sfânta Carte la Proverbele lui Solomon: "***Pe nebun de l-ai pisa cu pisălogul în piuă şi nu scoţi nimic de la el***". Deci nu-l poate convinge nimic. Toate minunile, toate semnele îl lasă rece.

Aşa a fost odată un împărat nebun care a chemat la el pe toţi învăţaţii din împărăţia lui şi le-a cerut să îi arate şi lui pe Dumnezeu, să-i spună cine a fost înaintea lui Dumnezeu şi ce face Dumnezeu acum. Le-a dat timp de gândire o săptămână, iar apoi să vină şi dacă nu vor răspunde la aceste trei întrebări, la toţi li se vor tăia capetele.

Mare tulburare a fost peste ei, nu ştiau ce să facă să răspundă împăratului. Trei dintre ei mai cunoscuţi au plecat trişti şi îngânduraţi spre dealurile şi pădurile din apropierea oraşului lor. Mergând ei, întâlnesc pe câmpie un ciobănaş cu sufletul curat, păscându-şi oiţele. Când îi vede aşa de trişti acesta îi întreabă: "Pentru ce sunteţi aşa de supăraţi?" Ei îi spun supărarea lor, iar ciobănaşul îi domoleşte cu cuvinte blânde, spunându-le că în ziua când vor trebui să meargă la împărat, să-l ia şi pe el şi va răspunde la întrebările lui.

Aşa au făcut. În ziua când s-au prezentat toţi în faţa împăratului l-au luat şi pe ciobănaş. Când i-a întrebat împăratul pe filozofi dacă au găsit răspunsul la întrebările lui, aceştia l-au prezentat pe ciobănaş spunând că va răspunde în locul lor.

Împăratul a întrebat atunci pe ciobănaş: "Eşti tu capabil să răspunzi la aceste întrebări?".

"Da, împărate, voi răspunde cu ajutorul lui Dumnezeu".

Vezi – i-a zis împăratul – că dacă nu-mi dovedeşti, unde-ţi stau picioarele îţi va sta capul". Atunci în faţa la toţi învăţaţii, care se adunaseră acolo, împăratul îi cere să-i arate pe Dumnezeu.

Acesta îi răspunde: "Împărate, nu se poate aici în palat, că Dumnezeu este mare; să ieşim afară ca să ţi-L arăt".

Ieşind afară în curtea palatului îi spune împăratului: "Ia priveşte în sus împărate, priveşte bine în soare, uită-te bine acolo!".

Împăratul se uita şi nu putea să ţină ochii în soare, îi pleca repede în jos.

Ciobănaşul îi spuse cu glas tare: "Priveşte bine, împărate, în soare, că acolo îl vei vedea".

Împăratul îi spuse că nu se poate uita.

Atunci ciobănaşul îi răspunse: "Păi vezi, împărate nu poţi să priveşti la lucrul mâinilor Lui, la o jucărie a lui Dumnezeu, atunci cum ai să poţi privi cu ochii aceştia muritori, pe Acela care a făcut toate, nu te temi că ai să fi ars?"

Împăratul s-a lămurit pe loc şi a trecut la a doua întrebare: "Bine, bine dar atunci să-mi spui cine a fost înaintea lui Dumnezeu?"

Întrebarea aceasta o pun mulţi nebuni şi în vremea noastră, să ştiţi.

Ciobănaşul îi răspunde împăratului: "Te rog, împărate, numără până la zece".

Împăratul începu să numere zicând: "Unu, doi ….". "A, nu aşa, împărate, zi înainte de unu ce este?"

Atunci împăratul îi spuse că înainte de unu nu este nimic.

"Aşa şi cu Dumnezeu împărate – zice ciobănaşul – înaintea lui Dumnezeu n-a fost nimic".

Atunci a treia întrebare: "Ia spune tu ce face Dumnezeu acum?".

Ciobănaşul îi răspunde: "Dumnezeu lucrează mereu, împărate, şi creează mereu. El a creat cerul şi pământul, soarele şi luna, stelele şi mările, oceanele şi tot ceea ce vedem şi nu vedem. El dezlănţuie fulgerele şi trăsnetele, vânturile, ploile şi apele îl ascultă şi se cutremură pământul şi temeliile lui când priveşte spre ele. El lucrează prin îngerii săi şi prin oamenii curaţi la suflet şi aleşi de El. El, împărate, vorbeşte prin gura mulţimii şi într-o zi când El nu va mai vrea să fi împărat, vei fi alungat din scaunul tău fără voia ta şi pierzarea te aşteaptă."

La toate acestea împăratul a rămas mut şi s-a mirat de înţelepciunea unui simplu ciobănaş care a scăpat pe toţi filozofii şi învăţaţii din împărăţia lui, de la moarte. Împăratul s-a smerit şi a oprit pe ciobănaş cu el ca să-l înveţe mai departe căile de urmat ale acestui mare Dumnezeu care nu se poate pipăi cu mâna omului pământean.

După cum ne încredinţează Sfânta Scriptură Dumnezeu este Duh şi tot Dumnezeu este foc mistuitor, aşa cum s-a lăsat descoperit prima dată lui Moise în pustie şi aşa cum zic sfintele cărţi că pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putinţă oamenilor, căci spre El nu pot privi nici oştile îngereşti; dar prin

Născătoarea de Dumnezeu ni s-a arătat Dumnezeu întrupat, ca să ne arate ca la nişte copii existenţa Lui şi să ne încredinţeze de puterea Lui.

Rugăciune

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu care ai putere pe pământ ca să ierţi păcatele, întăreşte-ne şi pe noi în credinţă tare; dăruieşte-ne şi nouă iertarea şi fă-ne pe toţi care ne-am adunat aici în Sfânt Locaşul Tău, să umblăm numai pe calea Ta cea sfântă să nu mai risipim nici un ceas din viaţa noastră pe drumul celui rău, ca să slujim Ţie şi aici şi în veşnicie. Amin.

Protos. dr. Vasile Vasilache - Predică la Duminica Sfintei Cruci

Duminica a treia din Postul Paştilor se numeşte Duminica Sfintei Cruci. În această duminică, ***Biserica ne îndeamnă ca fiecare să se lepede de sine, adică să nu mai facă voia sa, ci voia lui Dumnezeu, să-şi ia crucea şi să urmeze lui Hristos.***

În Duminica Sfintei Cruci, preotul scoate Sfânta Cruce din altar şi o pune pe un tetrapod spre închinare şi sărutare. ***Când credincioşii ortodocşi îşi fac semnul crucii, Îl roagă pe Hristos să vină la ei şi Să se întipărească în ei cu puterea Crucii Lui cu care a învins moartea, ca şi ei să primească putere să învingă toate faptele egoiste care îi ţin şi îi afundă în moarte.***

Menţionăm că Sinodul al şaptelea ecumenic, ţinut la Niceea în anul 787, a stabilit că modul de cinstire al Sfintei Cruci este asemenea cu cinstirea Sfintelor Icoane.

Predică la Duminica Sfintei Cruci a Părintelui Vasile Vasilache

Fraţi creştini, întocmai cum o oştire, care având a străbate depărtări mari, munţi şi văi, dealuri şi câmpii, are nevoie de cât mai întremătoare popasuri, tot aşa şi noi creştinii, în lunga cale a Postului Mare, avem nevoie de astfel de popasuri. Şi numai aşa întăriţi sufleteşte şi trupeşte, şi cu revărsări de curaj în inimi, vom putea să ajungem la ţinta dorurilor noastre. Numai aşa începutul ajunge să fie binecuvântat cu sfârşitul luminilor de-a pururi fericitoare.

Toate acestea avându-le în vedere, Biserica a orânduit ca în prima Duminică a Marelui Post, să se prăznuiască biruinţa ortodoxiei asupra ereticilor, care veneau să momească sufletele credincioşilor de la ospăţul adevărurilor depline. Şi iată că pilda acestei biruinţe o pecetluieşte cu eroismul credinţei depline împărăteasa

Teodora. ***Nimeni altul din neamul omenesc n-a adus o contribuţie mai deplină la restabilirea cultului icoanelor decât două femei: împărăteasa Irina şi Teodora, care prin crezul credinţei lor deplin luminate, şi prin puterea lor de conducătoare de imperii, au ajuns să învingă, nu cu puţin eroism, pe vrăjmaşul credinţei adevărate.*** Aceasta pildă de eroism, prăznuită în prima Duminică a Postului Mare, îmbărbătează sufletele noastre în chip minunat, în calea izbăvitoare a postului, pe marginea căruia sunt atâtea ispite.

În a doua Duminică a Postului Mare, am prăznuit iarăşi un sfânt, care, prin viaţa lui ascetică, a ajuns la mari bucurii, şi anume la vedenia luminii necreate, care a strălucit la Schimbarea la Faţă. E vorba de ***Sf. Grigorie Palama, care şi-a făcut ucenicia în Sf. Munte, unde prin post şi rugăciune s-a înălţat pe scările duhului până la vedenia luminii necreate, care porneşte din însăşi substanţa dumnezeirii.*** Desigur că, pentru a ajunge la aceasta, a avut de luptat nu cu puţini vrăjmaşi. Mai întâi a avut de înfrânt pe ereticii timpului său, care se războiau contra învăţăturii adevărate, Şi pentru aceasta nu puţină trudă şi supărări a îndurat, căci au fost chiar şi condamnări împotriva sa. Apoi a trebuit să înfrângă prin post şi rugăciune poftele din trupul său, care, ca o pătură bine căptuşită, împiedicau privirile către luminile cele strălucitoarei ale înălţimilor...
Toate acestea le-a biruit prin post şi rugăciune, prin răbdare şi credinţă. Şi iată-l acuma, încununat cu sfinţenia.

Şi în sfârşit, iată că aceasta a III-a Duminică închinată Sfintei Cruci, când se prăznuieşte înjumătăţirea Sfântului Post, Biserica a orânduit să fie închinată Sfintei Cruci. Întocmai ca şi la o oştire obosită de alergarea către ţintă, la această jumătate de cale, când şi puterile noastre trupeşti şi sufleteşti s-au înjumătăţit, iată că Biserica vine şi la acest popas ne ridică privirilor noastre Sf. Cruce. ***Socot că nici nu se poate o îmbărbătare mai mare şi mai puternică, decât fluturarea asupra noastră a acestui sfânt steag al creştinătăţii. Căci aceasta face ca în sufletul fiecăruia din noi să se reverse gândurile sfinte ale drumului Crucii pe care l-a făcut mai întâi Însuşi Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos.*** Şi această cale a Crucii, El a mers-o nu pentru Sine, ci pentru noi oamenii... Şi, în al doilea rând, ***Sf. Cruce ne revarsă în sufletele noastre speranţa biruinţelor depline, care a încununat opera izbăvirii noastre.*** La această înjumătăţire de cale, prin Sf. Cruce, ne e dat ca să şi vedem strălucind biruinţa luminii Învierii lui Hristos. Şi cu această lumină şi noi ne vom îmbrăca cu slavă, de vom fi urmaşi întocmai ai Crucii lui Hristos, de vom asculta şi noi sfatul sfânt pe care ni-l dă Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, prin Sf. Evanghelie, care s-a citit astăzi: ***"Cel ce voieşte să vie după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa, şi să-Mi urmeze. Că, cel ce va vrea să-şi mântuiască sufletul său, acela îl va pierde; iar cel ce-şi va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va mântui. Că ce ar folosi omului de ar dobândi toată lumea, iar sufletul şi l-ar pierde? Sau ce va da omul în***

schimb pentru sufletul său? Că de se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele cineva din acest neam preadesfranat şi păcătos, şi Fiul Omului se va ruşina de acela, când va veni în slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri". (Marcu VIII, 34-38)

Fraţi creştini, la această chemare sfântă, pe care ne-o face Însuşi Dumnezeu, ca noi toţi să fim în această viaţă următori ai crucii şi împlinitori ai mântuirii noastre prin împlinirea învăţăturilor sfinte, date nouă de Însuşi Dumnezeu, în chip firesc ar fi ca fiecare să năzuiască în a fi un stegar al acestui stindard ceresc. Dar iată că, pe când omenirea se umbrea sub acest falnic stindard, a apărut ispita unui alt stindard, la fel cu cel din Raiul din care au fost alungaţi Adam şi Eva.

Acest nou stindard al ispitelor, e pomul în care din nou se şuieră neamului omenesc, glas de ispită. În el se aud şoaptele ispitelor care caută să ne abată de la calea cea dreaptă a izbăvirii noastre. Şi că şi primul ispititor din pomul cunoştinţei binelui şi a răului, acesta de acuma caută să se înfăţişeze nouă ca un mântuitor de sub jugul ascultărilor învăţăturii dumnezeieşti. Dar iată că, spre fericirea noastră, nouă ne este dat sfatul izbăvirii de cel rău, de către Însuşi Dumnezeu, căci El Însuşi ne spune: "***Băgaţi de seamă, că cel ce va vrea să-şi mântuiască sufletul său, acela îl va pierde, iar cel ce-şi va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va mântui***”.

Iată că, de ne-am întoarce privirile ca să scoatem învăţăminte, numai din veacul al XVIII-lea până astăzi, am auzi strigând către noi cu glas puternic acele veacuri, ca să nu mai facem şi noi trista lor experienţă, de a asculta ispita îndepărtărilor de Dumnezeu. Să nu fim şi noi următori raţionalismului ateu, care în trufia lui cea oarbă merge până acolo, că nesocoteşte chemarea sfântă a lui Dumnezeu.

Cunoaşteţi şi D-voastră prea bine, cum începând de la anul 1700 îndeosebi, mai în tot veacul al XVIII, s-a fluturat flamura unui stindard străin şi vrăjmaş Sf. Cruci a lui Hristos. Aceasta îndeosebi în Apusul Europei. Erau filosofii şi enciclopediştii atei, care, mândri de raţiunea lor, credeau că au găsit punctul arhimedic al acestei vieţi în raţiunea lor. Tot ceea ce raţiunea lor nu putea să înţeleagă era minciună; adevărurile credinţei erau discutate şi calificate de o valoare inferioară judecăţilor lor zise pure! Lumea întreagă, viaţa oamenilor ei o reduceau la concepte. Cu sufletul plini de această raţiune, ei au mers mai departe în a chema pe contemporani sub stindardul acestor crezuri. Şi atunci, s-au fluturat acele flamuri ale tuturor libertăţilor.

Libertatea conştiinţei, pe care nu voiau să o mai socoată ca ecoul vocii divine în om; libertatea cugetării pe care o doreau să nu mai fie luminată de adevărurile

sfinte; libertatea moralei, care să nu mai fie influenţată de acea morală sfântă a creştinismului, propovăduită nouă de Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos.

Acum totul e liber, nu există după ei un creator al acestui Univers. Totul e produsul întâmplării. Raţiunea lor este singura care domneşte, de ea să ascultăm. Omenirea întreagă să vină sub acest stindard al filosofilor atei.

Şi de unde la început ei au venit numai cu ispita acestei chemări, iată că mai apoi au ajuns să fie chiar agresivi contra sfatului divin, care ne chema să fim următori Sf. Cruci a lui Hristos.

Şi mulţi dintre creştini, mai slabi în cele ale credinţei, s-au lăsat ispitiţi, părăsind acest stindard al Crucii, şi urmând stindardul filosofilor atei...

Fraţilor, urmarea acestei neascultări a sfatului divin, o putem vedea imediat, prin cele ce au înfăptuit acei necredincioşi la sfârşitul veacului al XVIII-lea. Revoluţia Franceză nu e decât rodul pe care l-au produs învăţăturile acelor filosofi atei, care îndemnau pe oameni să urmeze steagul crezului lor.

Cunoaşteţi cu toţii pâraiele de sânge care s-au vărsat; aţi auzit de acea teribilă ghilotină a revoluţiei franceze; ce grozave schingiuiri şi omoruri au avut loc atunci; ce sălbătăcie s-a desfăşurat sub steagul opus steagului creştinătăţii! Şi unde au ajuns cu îndemnul lor..., până la a ridica o statuie închinată zeiţei Raţiunii, pe care au aşezat-o în temple drept idol, care să inspire şi să consfinţească toate sălbătăciile şi omorurile lor...

După această teribilă zguduire a sufletului omenesc, înşelat de acei crainici ai steagului opus steagului creştinătăţii, omenirea apuseană pare că s-a dezmeticit, şi lovită, şi îngenunchiată, şi decimată de cruntele omoruri s-a îndreptat din nou şchiopătând, dar cu sufletul hotărât, către Sf. Cruce a lui Hristos. Şi din nou, sfatul şi îndemnul Bisericii lui Hristos era ascultat cu credinţă şi ca o supremă izbăvire. Dornici de pace şi fericire, se întorceau ca şi fiul risipitor la Părintele de la care plecaseră, din pricina ispitelor pe care le ascultaseră.

Dar nici această întoarcere n-a ţinut la toate generaţiile veacului al XIX-lea, căci prefăcându-se, au venit altele noi, care au uitat măcelul, iar ispititorul era neliniştit de ascultarea pe care o aveau credincioşii faţă de Crucea lui Hristos. Şi iată, la sfârşitul primei jumătăţi a veacului al XIX-lea, au apărut alţi ispititori, care au înfipt în istoria lumii un alt steag, alăturea de steagul lui Hristos.

Filosofii şi economiştii atei au început să făgăduiască omenirii că ei sunt aceia care o pot ferici cu adevărat. Şi ca probă, ei au început a spune că a fost greşită până acum ţinta omenirii într-o viaţă creştină fericită. Fericirea e numai aici pe

pământ. Aici e raiul. Şi pe el îl pot înfăptui de vor urma întocmai gândurile şi logica lor socialistă. Şi iată că, în toată jumătatea a doua a veacului trecut, ei au semănat acest duh al răzvrătirii contra învăţăturii creştine. Ei au vânat suflete, au făcut ucenici şi ostaşi devotaţi învăţăturii lor, care duceau război contra Crucii lui Hristos şi contra acelora care nu se lepădau de învăţătura sfântă.

Iar rodul îndemnurilor şi sfaturilor lor, ne este dat ca să-l vedem noi în prima jumătate a veacului al XX-lea. Comunismul din Rusia, din Mexic şi războiul din Spania, nu sunt decât rodul marxismului veacului trecut, care prin conferinţe şi prin apeluri încă de-atunci strigau: "Veniţi la noi şi vă vom conduce în raiul fericirii pământeşti”. Numai că raiul bolşevic nu este decât iadul tuturor suferinţelor şi al schingiuirilor şi al amarurilor. O strigă în gura mare comuniştii din alte ţări, care mergând în Rusia de astăzi, se întorc vindecaţi de această boală, văzând iadul suferinţelor de acolo. Unde viaţa omului nu contează, nici cât a unei muşte. Unde închisorile gem de suferinţele celor peste 5.000.000 de suflete. Unde burghezia bolşevică terorizează, cu foamea şi dispreţul, sărăcia a o suta şi ceva de milioane de suflete...

Fraţilor, să mă opresc la aceste exemple. Socot că acest trecut şi prezent, care ne serveşte astfel de dureroase lecţii, ne va fi un îndemn pentru sufletele noastre, în a fi ascultători ai sfatului dumnezeiesc, de a urma Crucea lui Hristos.

Iată, stă în puterea noastră de a opri pe viitor ca ghilotina să nu mai nimicească atâtea vieţi nevinovate, ca mormintele să nu se deschidă pentru mii şi zeci de mii de vieţi zilnic; pentru ca sângele omenesc să nu mai curgă în pâraie...

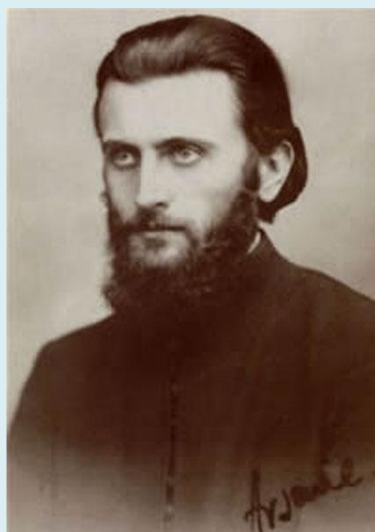
Toţi aceia care sunt vrăjmaşi Crucii lui Hristos sunt vrăjmaşii omenirii, sunt ucigători de oameni.

Pe când ***toţi creştinii, care sunt următori ai Crucii lui Hristos, sunt moştenitori ai binecuvântărilor lui Dumnezeu, ai păcii, belşugului şi fericirii.***

Fraţilor, să fim următori ai Crucii lui Hristos, să lepădăm patimile şi ispitele întunericului, şi vă asigur că, sub stindardul Crucii lui Hristos, omenirea în prezent şi în viitor, ca şi în trecut, va găsi înţelepciune, viaţă curată, înaltă cât idealurile cele mai sfinte şi fericire veşnică. Amin.

(Protos. dr. Vasile Vasilache (din volumul "Dumnezeu este Lumină” - Predici rostite la Iaşi între anii 1935-1939))

Părintele Arsenie Boca – Marele examen

„Oricine voieşte să vină după Mine să se lapede de sine, să-şi ia crucea sa în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie !"(Marcu 8, 34 şi Luca 9, 23)

Crucea: podoaba Bisericii, lauda lui Pavel, semnul Fiului Omului, semnul sfintei cruci, suferinţa noastră cea de toate zilele, crucea suferinţei, harul crucii, - iată atâtea nume în legătură cu crucea. Dar cea mai grea cruce e lepădarea de sine: nu poţi fi liber fără aceasta. Libertatea cu atâta se plăteşte.

Să depanăm litania acestei porunci şi condiţia primă de-a putea urma pe Iisus. A fi creştin înseninează mai mult decât apartenenţa ta doctrinară la creştinism. A crede în Iisus înseamnă mai mult decât semnifică vorbele. ***Iată ce însemnează: a te strămuta din tine în El; însemnează a-L face pe El inima ta; însemnează să ai un moment, o clipă în viaţa ta, în care te-ai întânit real cu Iisus, clipă, pe care să nu-ţi ajungă viaţa întreagă de-a-o desfăşura între oameni. - De altfel acesta şi e semnul că eşti un convertit al lui Iisus: că te-ai dedicat Lui irevocabil. Toată vremea ta viitoare nu-i decât desfăşurarea clipei aceleia, decizia, a cărei bogăţie nu se mai termină.***

Până nu te-ai lepădat de tine eşti o fântână seacă; iar *dacă te-ai lepădat de tine şi te-ai dedicat lui Iisus, El te-a schimbat în izvor de apă vie.* Numai aşa poate sufletul să ajungă la sine însuşi, la el, cel adevărat: lepădându-se de sine şi strămutându-se în Dumnezeu.

Nu ştiu pe lume o biruinţă mai mare, ca aceea de-a te lepăda de tine şi a ajunge liber; e trăirea libertăţii spiritului. „Adevărul vă va face liberi". înţelegem deci, că fără această vamă a făpturii noastre vechi,stăteam în minciună, încolţiţi de iluzii şi striviţi sub roţile necesităţii, fără ieşire. De aci ne scoate Iisus. - Şi când se întâmplă aceasta ?

- ***Când îl cunoaştem pe Iisus ca inimă a inimii noastre, ca suflet al sufletului nostru. Il putem cunoaşte numai în iubirea şi bucuria pe care-o simţim când renunţăm la „eul" nostru şi ne aflăm faţă către faţă cu Dânsul.***

Noi ne făgăduim să-L urmăm pe Iisus - în marea călătorie interioară a întoarcerii la Tatăl - şi, prin simpla noastră hotărâre, Providenţa divină realizează treptat această dorinţă a noastră. Aşa dăm de primul examen de admitere, examenul crucii. Până aci noi eram o sumă de dorinţi şi aranjamente pământeşti, care întunecau puţin - dacă nu mult - chipul lui Iisus din viaţa noastră.

Deci crucea e, la acest loc, o linie înainte a dorinţelor noastre omeneşti, peste care coboară Dumnezeu o dungă de-a curmezişul. Providenţa, urmărind interesul nostru veşnic, trimite peste socotelile noastre corecturi divine. Toată această corectură o simţim ca pe-o experienţă de cruce. Trebuie să treacă puţină vreme de reculegere ca să pricepem că aşa cum „s-a întâmplat", a fost cel mai bine, iar nu cum am fi vrut „noi", în vederea noastră îngustă. Suferinţa aceasta, care ne simplifică treptat viaţa, care ne pune condiţia crucii în faţă, e simbolul nesfârşitei posibilităţi de desăvârşire.

****

„Noi trăim în răstrişte, fiindcă suntem făpturi ale eului, care e aspru, strâmt la inimă şi care nu iradiază nici o lumină, iar pentru infinit e orb. Eul n-are decât zgomotele şi stridenţele sale; pe strunele sale nu vibrează niciodată muzica eternităţii. ***Suspine de nemulţumire şi descurajare, scânciri zadarnice după trecut, griji şi nelinişti pentru viitor, - astea-s care tulbură inimile noastre pipernicite, fiindcă nu ne-am găsit sufletele şi Duhul lui Dumnezeu încă nu s-a descoperit în noi.***

«Tată, şterge păcatele mele !» - căci păcătuind, omul ia în sine însuşi partea mărginitului. Păcatul e înfrângerea sufletului de eu. E un mijloc primejdios de păgubitor, în care omul riscă totul, ca să câştige foarte puţin. **Păcatul întunecă adevărul şi tulbură vederea limpede a conştiinţei.** în păcat căutăm plăcerile, nu fiindcă ele ar fi în adevăr vrednice de dorit, ci fiindcă aşa ni le prezintă lumina roşie a pasiunii. Dorim lucrurile nu fiindcă ele sunt mari în sine, ci fiindcă lăcomia noastră ni le înfăţişează exagerate şi cu aparenţă de mărire. Aceste exagerări şi falsificări de perspectivă ne tulbură la fiecare pas armonia vieţii. Pierdem măsura cea dreaptă pentru valoarea lucrurilor şi ne lăsăm rătăciţi de interese felurite şi contradictorii ale vieţii.

Zadarnica trudă a omului de-a reduce toate elementele firii sale la o unitate cu Cel Preaînalt şi sub stăpânirea Lui - aceasta e ceea ce-1 face să simtă chinul

despărţirii lui de Dumnezeu şi să se roage cu înfocare: «O Dumnezeule, Tată, şterge toate păcatele mele ! Şterge rătăcirile eului!»
Lumina dinăuntru e aceea care-i descoperă adevărata fiinţă. Când această lumină lăuntrică s-a aprins, atunci într-o clipă cunoşti că, pentru om, descoperirea lui Dumnezeu într-însul, este propria lui descoperire. Şi înspre acolo se îndreaptă aspiraţia lui: ***spre descoperirea sufletului său, adică descoperirea lui Dumnezeu în sufletul său.*** Omul se desăvârşeşte şi ajunge expresia supremă când sufletul lui se recunoaşte în veşnicie, - ceea ce e propria sa revelaţie. Adevărata restrişte a omului stă în faptul că nu izbuteşte deplin să-şi aducă la expresie propria-i fiinţă, că e tulburat de eul său şi-şi pierde vremea cu lucruri de nimic.

Iubirea de sine nu trece peste hotarele sale personale: ceea ce e mai preţios într-însul se întunecă şi adevărata lui fiinţă nu iese la iveală. Această aspiraţie după tiparul desăvârşit al fiinţei e înrădăcinată în om mai profund ca foamea şi setea şi ca patima de bogăţie şi slavă. Şi această aspiraţie nu e numai în el; ea e în adâncul întregii făpturi; e necontenitul impuls al revelaţiei, duhul veşnicei descoperiri într-însul. ***Descoperirea nemărginitului în mărginit (Taina Bunei Vestiri, n.n.) nu se arată în toată plinătatea ei nici în cerul înstelat, nici în frumuseţea florilor. Numai în sufletul omului. Căci aci Voinţa caută să se descopere în voinţa omului şi libertatea îşi ia răsplata supremă în jertfa lui liberă.***

Aci Dumnezeul nostru trebuie să-şi câştige intrarea. Aci vine El ca oaspe, nu ca rege, şi de aceea trebuie să aştepte până-i îmbiat. Asupra sufletului omenesc Dumnezeu şi-a încetat stăpânirea, - fiindcă vrea să-i câştige iubirea. Da, ***Dumnezeu stă în afară de eul nostru şi aşteaptă cu nerăbdare să-I deschidem uşa ferecată. Căci acest eu al nostru nu poate să-şi găsească sensul suprem, sufletul, şi să se unească liber cu Dumnezeu - decât prin iubire -, singura care-1 saltă peste piedica din sine şi-1 strămută în Dumnezeu. Acela, al cărui suflet s-a făcut una cu Dumnezeu, stă în faţa oamenilor ca o floare supremă a umanităţii. în el îşi recunoaşte omul fiinţa lui adevărată; în el află descoperirea deplină a lui Dumnezeu, contopirea Voinţei supreme cu voinţa lui, contopirea iubirii veşnice cu iubirea lui.*** Noi vedem în el dorinţa Domnului împlinită; cea mai grea dintre piedicile descoperirii lui înlăturată; şi însăşi bucuria desăvârşită a lui Dumnezeu, ajunsă la cea mai strălucită expresie între oameni. în el ne apare întreaga lume omenească transfigurată de-o lumină dumnezeiască. ***Viaţa lui, înflăcărată de dragostea lui Dumnezeu, străluminează toată iubirea noastră omenească.***

Când un suflet omenesc trage cortina grea a eului şi stă faţă în faţă cu iubirea veşnică, e ca şi cum ai privi pe Maestru creând o lume nouă.

Când viaţa omului iese teafară din rătăcirile eului şi-şi găseşte în suflet unitatea sa cu Dumnezeu, atunci conştiinţa veşniciei e un dat imediat al existenţei, tot aşa ca lumina într-o flacără. Toate conflictele vieţii se dezleagă. Toate contradicţiile se împacă; ştiinţă, iubire şi acţiune se armonizează. Bucuria şi durerea se contopesc în frumuseţe; plăcerea şi renunţarea se egalează în puritate; prăpastia dintre mărginit şi nemărginit se umple de o exuberantă iubire; fiecare clipă vesteşte pe Cel veşnic. Cel fără formă ne apare în forma florii şi a rodului; Cel fără de margini ne îmbrăţişează cu braţe de tată şi merge cu noi alături ca un prieten. ***Numai sufletul, singurul lucru indivizibil în om, poate să frângă orice graniţe şi să-şi cunoască înrudirea cu Cel Preaînalt.*** Câtă vreme n-ajungem la armonia lăuntrică şi la întregul fiinţei noastre, viaţa rămâne înăbuşită sub lucruri de nimic" (**R. Tagore**).

După această litanie a unui fiu al Răsăritului, în căutarea sensului descojit de eu, să trecem la o analiză concretă a sensului crucii, a lepădării de sine, aşa cum le-a realizat Iisus, şi ni le-a dat cale de urmat până la El.

Învăţătura desăvârşită a lepădării de sine o avem deci de la : „***Cel ce, în chipul lui Dumnezeu fiind, n-a ţinut ca la o pradă la egalitatea Sa cu Dumnezeu, ci S-a golit pe Sine, a luat chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor şi la înfăţişare dovedindu-Se ca un om. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte - şi încă moarte de cruce***" (Filipeni 2,6-8).

Aşadar desăvârşita lepădare de sine e totuna cu smerenia. Iar cu aceasta s-a definit desăvârşirea, atunci ***când oarecine întrebă pe sfântul Isaac Sirul: „Ce e desăvârşirea ?" Sfântul răspunse: „O prăpastie de smerenie !"***

Prin urmare pe căile desăvârşirii lăuntrice nu poţi merge sporind, decât primind cu bucuria acestui rost, toate împotrivirile şi absurdităţile ce ni se întâmplă „în fiecare zi". Acesta şi e rostul pentru care Providenţa menţine contemporane şi în permanentă tensiune, grâul cu neghina, desăvârşindu-se întreolaltă, până la seceriş.

Să luăm faptele simple:
Într-o sâmbătă, în sinagogă: „***Cărturarii şi fariseii pândeau pe Iisus să vadă dacă face bine sâmbăta***". - Era acolo un om cu mâna uscată. Şi văzându-L că face bine, „***se umplură de nebunia urii şi unii cu alţii se vorbeau ce să-I facă lui Iisus***" (Luca 6,11). **Iată crucea formalismului sec.**

Într-altă sâmbătă Iisus trecea printre holde de grâu. Ucenicii au cules nişte spice şi le frecau în palme şi mâncau boabele. Oarecari din farisei, formalizându-se în apărătorul sâmbetei, îi ia la rost „***că treieră sâmbăta***" (Luca 6,2).

Când Iisus ierta păcatele slăbănogului - condiţia neapărată a tămăduirii organice - pe care credinţa ajutorilor săi îl aduse prin acoperiş în faţa lui Iisus, unii mârâiau în inimile lor că „***acesta huleşte***" (Marcu 2,7), iar aceştia erau cărturari; „***numai Dumnezeu poate ierta păcatele***" - ziceau ei. Nu-şi dădeau seama că Iisus e Dumnezeu. încremeniţi în prejudecăţile lor despre Iisus, gândul numai că e Dumnezeu, le-ar fi plesnit capul în bucăţi.

Cu prilejul îndreptării lui Zacheu, mai marele vameşilor, de asemenea „cârteau" şi împotriva lui Zacheu şi împotriva lui Iisus. Duhul lor, care-i muncea, mereu îi împingea să dea lecţii lui Iisus.

Dar nu numai tagma cărturarilor şi a fariseilor îi administra corecţii. Odată un oraş întreg I-a ieşit în întâmpinare, oraşul Gadara, spunându-I să plece de pe-acolo. Legheonul de draci striga în gura mare că Iisus este „***Fiul lui Dumnezeu celui Preaînalt***" (Marcu 5,7) şi I se rugau să nu-i trimită în adânc, ci în turma de porci. Dar pare că alte legheoane de draci au intrat în gadareni, smintindu-i pentru porci împotriva lui Iisus, încât drept mulţumire „tot oraşul" ieşi întru întâmpinarea lui Iisus, dându-L afară din hotarele lor. (Matei 8,34).

Iată prin ce mare de venin avea Iisus să treacă.

Ce au oamenii aceştia împotriva lui Iisus, că nici demonii nu l-au făcut atâta împotrivire câtă I-a făcut cenzura invidiei omului ? - Cred că nu altceva decât complicitatea în păcat, coalizată împotriva virtuţii şi împotriva oricui care îndrăzneşte să iasă un pas măcar din această complicitate. Or, Iisus ieşise - nici n-a fost vreodată în complicitate cu păcatul; - totuşi, iubind pe păcătoşi, îi întindea acesteia (cenzurii invidiei n.n.) cursele divine ale iubirii. Au fost îndărătnicii şi fărădelegi împotriva lui Dumnezeu şi în Vechiul Testament, dar atâta coaliţie a veninului - şi curios: în numele legii, în numele lui Dumnezeu -, ca împotriva persoanei lui Iisus nu s-a văzut vreodată. Oare de ce ?

- Cred că explicaţia ar putea fi următoarea: ***Dumnezeu se făcuse şi om adevărat: Omul pe care-1 voia Dumnezeu. Acest model li se impunea oamenilor cu tăria modestiei divine. Dar ei nu voiau să fie ca Iisus. Nu voiau să fie dumnezei; ei voiau să fie „ei" - ei mai presus de Dumnezeu; potrivit cu impulsul cu care i-a răsturnat protivnicul împotriva lui Dumnezeu.*** Omul voia să fie singur el, el singur; eul vrea să fie ateu. Iată ce sparge umanitatea în miliarde de hârburi: trufia originară, care dă lecţii lui Dumnezeu şi se desface de El. Iată oţetul şi veninul pe care avea să-1 bea Iisus cu mult înainte de-a I se da acestea pe cruce.

Aceasta n-o poate face decât un lepădat de sine, un lepădat de viaţă. Unul desăvârşit de smerenie şi pârjol de iubire.

Să urmărim puţin, cu documentare patristică, boala aceasta fără leac, care multe cruci prilejuieşte:

Cenzura invidiei:

„Invidiosul nu primeşte doctor pentru boala sa şi nu poate găsi leac tămăduitor pentru suferinţa sa, deşi Scriptura e plină de ele. El aşteaptă uşurarea bolii numai într-un singur fel: să vadă prăbuşindu-se pe unul din cei invidiaţi. Capătul urii lui este să vadă pe cel invidiat: din fericit nefericit, din norocos nenorocit.

Pe unii oameni, cu totul protivnici, binefacerile îi îmblânzesc. Pe invidios însă, binefacerile mai mult îl înrăiesc. Cu cât invidiosul are parte de mai multe binefaceri, cu atât mai tare fierbe de ciudă, mai mult se supără şi se mânie. Mulţumind pentru darurile primite şi mai mult se cătrăneşte de purtarea binefăcătorului. Ce fiară nu întrec ei prin răutatea năravului lor ? Ce sălbătăciune nu depăşesc ei prin cruzimea lor ? Câinii, cărora li se aruncă o coajă, se domesticesc; leii, cărora li se poartă de grijă, se îmblânzesc. Invidioşii însă, mai mult se irită când li se arată îngrijire şi atenţie.

Rănile invidiei sunt adânci şi ascunse şi ele nu sufăr vindecare, ca unele ce s-au închis de durerea lor oarbă în ascunzişurile conştiinţei. Invidiosul e duşmanul propriei sale sănătăţi sufleteşti. Cel invidiat poate să scape şi să ocolească pe invidios, dar invidiosul nu poate scăpa de sine însuşi. Tu, invidiosule, duşmanul tău e în tine, vrăjmaşul ţi-e continuu în inimă; primejdia e închisă în adânc; eşti legat cu un lanţ neîndurat; eşti prizonierul invidiei şi nici o mângâiere nu-ţi vine în ajutor. A prigoni pe un om binecuvântat de Dumnezeu şi a urî pe cel fericit, iată o nenorocire fără leac." (***Sfântul Vasile cel Mare***, „Despre invidie", P.G. 31 col. 376-7).

Răbdarea răului, primirea umilinţei la care te supune, este, în lumea aceasta, cea mai uriaşă putere asupra răului. Chip de umilinţă desăvârşită ne-a dat Iisus pe cruce. El, Fiul Tatălui şi Slava, Dumnezeu adevărat, nu s-a împotrivit ateismului lui Iuda, ci a primit toate consecinţele lui. A primit să treacă prin cea mai de pe urmă umilire cu putinţă pe pământ; căci, ca un Dumnezeu, ştia ce putere are umilinţa. Răbdând bătăi, scuipări în obraz, cununa de spini, piroanele şi spânzurarea pe cruce, iar peste suflet hulirea celor fărădelege. Toate acestea nu erau crucea cea mai grea. Pe aceasta o avea la spate. ***Crucea mai grea, pe care era răstignit cu faţa, era neasemănata durere a milei Sale de oameni. Crucea aceasta n-o simte decât omul care nu se mai sminteşte de om, ci, înţelegându-1, nesfârşit îl iartă şi-i stinge veninul cu roua cerului din sufletul său.***

Oamenii aceştia, care boleau de răi ce erau, şi care nu pricepeau nimic din dumnezeirea lui Iisus, reprezintă acea coaliţie a veninului sufletesc contra

Mântuitorului. Acei contemporani ai lui Iisus, otrăviţi de răutate, reprezintă culmea invidiei omeneşti contra sublimului. ***Căci de ce a fost invidiat Iisus ?*** - ***Din cauza minunilor Sale printre cei sărmani şi oropsiţi, cei dintâi chemaţi la mântuire.*** „***Flămânzii erau hrăniţi, hrănitorul duşmănit; morţii erau înviaţi, invidioşii mureau de ciudă. Demonii erau alungaţi, iar Celui ce le poruncea, oamenii îi întindeau curse; leproşii erau curăţiţi, şchiopii umblau, surzii auzeau, orbii vedeau, iar binefăcătorul era prigonit. în cele din urmă au osândit la moarte pe Dătătorul vieţii; au bătut cu biciul pe izbăvitorul oamenilor', şi au judecat la moarte pe Judecătorul lumii.***" (***Sfântul Vasile cel Mare***, „Despre invidie", P.G. 31. 377-C. trad. I. Coman.)

Iar Iisus şi pentru aceştia s-a rugat Tatălui de iertare. ***Iubirea aceasta de oameni - aşa cum sunt -, şi care n-a avut niciodată vreo umbră de cădere, I-a pricinuit lui Iisus o cruce neasemănat mai grea, pe care-o poartă şi de care se ţintuieşte cu fiecare din răutăţile noastre „de fiecare zi", până la sfârşitul lumii.*** Şi noi suntem printre iudeii care-L pironeau pe cruce, - fiecare în veacul său, pentru că Iisus e în toate veacurile.

Modelul, desăvârşirea lui Iisus în ascultare şi în lepădarea de Sine, pentru iubirea de oameni, a ridicat între creştini şirul fără număr de cuvioşi şi buni biruitori mucenici, care, pentru dragostea Lui, erau fericiţi să sufere şi ei chinuri înfricoşate de la necredincioşii vremilor lor.

Iată nebiruita armă: lepădarea vieţii noastre pe cruce, care a făcut pe Sfinţi. De dragostea lui Iisus nu-i mai putea despărţi nimic: nici frica de moarte, nici dragostea de viaţă. Aceştia, sfinţii, s-au arătat mai presus, nu numai de durere şi plăcere, ci au covârşit şi moartea şi viaţa. In ei se întâmpla şi moartea şi învierea lui Iisus.

Nouă, neputincioşilor, deşi cugetăm ale lumii şi ale vieţii în calea păcatelor, încă nu ne-a îndesat nimeni cununa de spini peste steaua din frunte şi nu ne-a bătut nimeni piroanele în tălpi.

La noi nu sunt seninele sfinţilor.

Dar zic însă, - Providenţa ştie hotărârea noastră - : cine vrea să urmeze lui Iisus şi să se asemene cu El, în cruce să se asemene, şi, cât poate cuprinde firea omenească, asemenea va fi !

Prislop, 27.III.49.

135. Lepădarea de sine

Este în noi o mică - uneori chiar mare - contrazicere.

Este duhul iubirii de sine care jertfeşte oamenii şi duhul jertfirii de sine pentru iubirea de oameni.

Amândouă vor să ne menţină în viaţă; decât că duhul iubirii de sine vrea să ne menţină în viaţa aceasta pământească, de cele mai multe ori prea stricată şi plină de păcat; pe când duhul jertfirii de sine caută să ne câştige viaţa cea fără de sfârşit şi cu desăvârşire sfântă. E o mică vrajbă în noi: între vremelnicie şi veşnicie, între sfinţenie şi păcat, între Dumnezeu şi diavol.

Sunt două conştiinţe în noi, care, fiecare caută să câştige stăpânire asupra celeilalte: „conştiinţa eului" şi „conştiinţa religioasă" propriu-zisă. O conştiinţă că totul eşti tu şi faci ce vrei tu, nu atârni de nimeni, şi conştiinţa că atârni de Dumnezeu. Acestei situaţii de vrajbă îi zice Dumnezeu: „***Cela ce voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie***"

Nu poţi urma pe Dumnezeu urmându-ţi ţie. ***Trebuie să alegi între tine şi Dumnezeu.*** E o alegere care te poate pierde; dar tocmai această pierdere pentru Dumnezeu te câştigă***. Alegerea aceasta „dacă vrei" e darul libertăţii cu care a cinstit Dumnezeu pe om, făcând şi de el atârnătoare mântuirea sa.*** Primul care a adus ştirea, i-a făcut conştienţi pe oameni de libertatea lor, este creştinismul.

Libertatea este un excepţional de mare dar, însă, pentru cine se iubeşte numai pe sine, e tot aşa de mare primejdie. Iubitorul de sine îşi înclină libertatea spre fărădelegi, la care ajunge rob şi din om neom.

Libertatea îşi câştigă însă valoarea de mântuire numai dacă trece prin jertfă. Jertfa acelei iubiri de sine e vama ei de verificare. Liber ajunge numai cel ce se leapădă de toate şi în primul rând de sine. Ucenicii lui Iisus sunt oameni liberi.

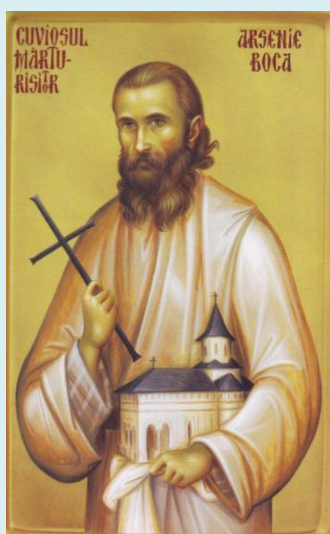
Libertatea aceasta presupune o austeritate a vieţii.

In împărăţia religiei, libertatea nu e un concept abstract, ca în câmpul cunoaşterii în general, aci ea e o structură a omului devenit spiritual, străbătut de adevăr, încă din veacul acesta. Unul ca acesta, chiar de-ar tăcea, mărturiseşte înaintea oamenilor pe Iisus, Cel ce 1-a făcut liber.

Aceasta e ceea ce urmăreşte Iisus, când ne cheamă să-I fim ucenici, începând de la libertate !

Prislop, Dumineca a IlI-a a postului - Marcu 8,34-38; 12.III.50

Părintele Arsenie Boca - Semnul Crucii

Creştinismul nostru ar fi în mare parte de neînţeles, dacă n-am considera şi realitatea personală a demonului, a îngerilor căzuţi. Credinţa noastră ar fi incompletă şi s-ar dizolva cu uşurinţă, dintr-o religie revelată, într-o doctrină umanitară, sau, în cazul cel mai bun, într-un raţionalism protestant, fără nimic supranatural şi personal. Dar nu e bună nici extrema cealaltă, care, fie că admite răul ca principiu paralel cu Dumnezeu, fie că vorbeşte de demoni mult prea mult decât merită în realitate. A nu admite existenţa personală a îngerilor căzuţi şi a nu recunoaşte influenţa lor asupra vieţii sufletului, asupra minţii cu deosebire, dovedeşte fie un raţionalism sec şi trufaş, fie o ignoranţă a suficienţei de sine. A admite răul ca pe un principiu paralel binelui înseamnă că ne cufundăm în adâncuri neguroase de istorie, când n-aveam o revelaţie precisă şi deplină a realităţilor spirituale. Pentru vremea noastră, cu o revelaţie completă, a mai zăbovi pe lângă elemente perimate din istoria religiilor, fireşte că dovedeşte multă îndărăptare mintală. Iar a îmblăti prea mult şi fără socoteală numele celui rău, fireşte că arată lipsă de socoteală, dacă nu chiar dezechilibrul minţii.

De aceea, socotind piedicile mântuirii la justa lor valoare, spunem că în calea mântuirii sau a întoarcerii noastre Acasă se mai ridică o stavilă: vrăjmaşul însuşi, puterea răului în persoană, sau îngerul rău. Mândria lui nu poate răbda bătaie; acesta-i chinul păcatului său, că totuşi trebuie s-o capete. Deci, dacă a fost bătut când se lupta cu noi din afară, prin gura lumii, dacă a trebuit să fugă ruşinat, după zeci de ani de lupte dinlăuntru, din trup şi din suflet, atunci sufletul şi mintea, facându-se curate, îl prind în prezenţa nevăzută. Atunci, ne-maiavând ce face, vine în persoană să se războiască cu noi. De acum începe războiul minţii omului cu mintea cea vicleană, sau războiul nevăzut. Spre războiul acesta însă să nu îndrăznească nimeni, de n-a fost chemat de Dumnezeu cu rost de a

ruşina puterea vrăjmaşă şi a mai întări neputinţa oamenilor spre război, căci nu e un război de glumă.

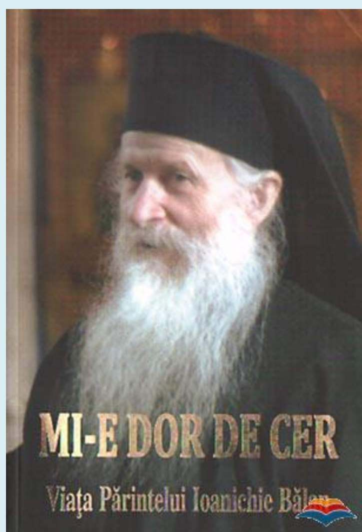
Deocamdată să ne mulţumim a şti că asupra diavolului avem aceste trei arme: Numele Domnului şi al Maicii Domnului despre care zice Sf. Ioan Scărarul că: "Armă mai tare în cer şi pe pământ nu avem, ca numele lui Dumnezeu".

Iar a doua armă pe care o avem împotriva puterii vrăjmaşe este Sf. Cruce (Corinteni, 18). (Aş întreba pe cei ce nu au cruce: cu ce semn vă apăraţi voi de diavol?) Ei însă n-au semn, că nu-i lasă să-l facă. Nu în zadar semnul Crucii îl numeşte Biserica: "***Armă nebiruită asupra diavolului, Crucea Ta ne-ai dat***".

Iar a treia armă de apărare este smerenia sufletului. Deci chiar în ceasul tulburării tale, să zici în adâncul inimii: "Pentru păcatele mele pătimesc acestea, Doamne, izbăveşte-mă de cel rău". Şi întoarce-te cu inimă bună către Dumnezeu, orice gânduri rele ai avea, pălmuindu-ţi mintea, căci vede Tatăl osteneala fiului şi nicidecum nu-1 lasă.

(din Cărarea Împărăţiei – Părintele Arsenie Boca)

Părintele Ioanichie Bălan – Predică la Duminica a III-a din Postul mare - Despre Sfânta Cruce şi suferinţa omenească

Duminica a treia a marelui Post se numeşte „Duminica Sfintei Cruci”. ***Sfinţii Părinţi au rânduit ca la jumătatea Postului mare să se scoată Sfânta Cruce, pentru ca, privind spre ea credincioşii, să nu slăbească în osteneala postului, ci, aducându-şi aminte de patimile Domnului cele de bună voie, să se întărească mai mult în rugăciune şi înfrânare în cealaltă jumătate a Sfântului Post.*** Pentru că ***Sfânta Cruce are acest dar de a mângâia, a întări şi îmbărbăta pe credincioşi în orice împrejurări, şi mai ales în osteneala faptelor bune.***

Dar ***Crucea lui Hristos nu numai în marele Post stă între noi, ci mereu ea este în inimile noastre şi ne întăreşte cu puterea ei în toate necazurile vieţii omeneşti.***

Multe sunt simbolurile Sfintei Cruci în creştinism.

- *Crucea este steagul şi semnul de biruinţă al creştinătăţii,*
- *este arma cea mai tare a creştinismului,*
- *este calea mântuirii,*
- *Jertfelnicul răscumpărării,*
- *Prestolul împăcării omului cu Dumnezeu.*
- *Crucea este arma de apărare a creştinului,*
- *scut împotriva vrăjmaşilor,*
- *ancoră a credinţei,*
- *toiag al răbdării,*
- *măsură a dragostei lui Dumnezeu,*
- *stâncă a nădejdii.*
- *Crucea este podoaba bisericilor, înfrumuseţarea caselor, semnul călătoriilor, ruşinarea păgânilor, îmbărbătarea creştinilor.*

- *Iar* ***după Sfântul Grigorie de Nyssa, Crucea înseamnă lungimea, lăţimea şi înălţimea dragostei lui Dumnezeu în lume.***

Dar Sfânta Cruce mai are un înţeles mult mai de taină.

- *Cuvântul Cruce înseamnă întotdeauna suferinţă, jertfă, lacrimi, osteneală, răni, spini, izgoniri, bătăi, boli, dureri.*
- *Crucea înseamnă suferinţă, dar nu suferinţa care omoară, ci care dă viaţă.*
- *Crucea înseamnă suferinţă, o suferinţă din dragoste, fără cârtire, fără murmur;*
- *înseamnă sacrificiu pentru binele şi mântuirea altora;*
- *înseamnă a te uita pe tine şi a face totul pentru pacea şi mulţumirea aproapelui tău.*

Ce nobil şi dumnezeiesc este acest ideal creştin! Şi cine a dus mai întâi această Cruce şi cine a suferit mai mult pentru noi, decât Bunul nostru Mântuitor – Iisus Hristos?!

Deci nu florile şi busuiocul, nu aurul şi argintul sfinţesc şi dau valoare Crucii, ci rănile Domnului şi Sângele Lui cel prea curat care s-a vărsat pentru noi. Aşadar, când privim spre Sfânta Cruce, să nu admirăm pietrele ce o împodobesc, ci să distingem picăturile de sânge care o sfinţesc, să înţelegem lacrimile străbunilor noştri care de două mii de ani o stropesc, să cunoaştem buzele părinţilor noştri care au sărutat-o cu atâta credinţă şi evlavie!

Dacă cuvântul Cruce înseamnă suferinţă, apoi a suferi înseamnă a lua Crucea şi a urma lui Hristos (Marcu 8,34) în toată viaţa, prin fapte bune, prin pocăinţă . Cât despre rolul suferinţei în viaţa creştinilor, acesta este nespus de mare.

Nimeni nu se poate mântui fără osteneală, fără lacrimi, fără suferinţă. Aceasta este crucea vieţii şi acesta este drumul ei. Cine ocoleşte calea crucii, cine vrea să dobândească Raiul fără suferinţă, fără necazuri, acela este fur şi tâlhar, şi partea lui cu tâlharii o va pune. Iar noi să rămânem cu Hristos.

Dar suferinţa mai are şi alt rost;

- *ea este cel mai mare dascăl şi pedagog al omului. Lipsa, necazul, boala, suferinţa de orice fel, toate ne vorbesc de Hristos, ne amintesc de biserică, de moarte, de judecata viitoare.*

- *Suferinţa smereşte cel mai mult pe creştin, îl învaţă să se roage, îl sileşte să ierte pe fratele lui, îl trimite cât mai des la biserică, îi dă lacrimi de pocăinţă, putere la post, îndemn la spovedanie.*
- *Suferinţa este cel mai îndrăzneţ apostol al tuturor vremurilor. Fără de glas ea propovăduieşte pe Hristos. Căci acolo unde nu intră cuvântul Evangheliei, intră glasul suferinţei. Acolo unde nu poate ajunge preotul, păşeşte necazul, şi ce nu poate face preotul, iată că face suferinţa.*

Iată cât de mari sunt foloasele suferinţei în creştinism. Ba suferinţa se trimite omului de multe ori şi drept canon de ispăşire pentru păcatele sale. Afară de aceasta, ***suferinţa îl lămureşte pe om, îl face mai tare în credinţă, mai curajos în ispite, mai răbdător în necazuri.***

Aţi văzut bobul de tămâie? Cât timp stă în dulap nimeni nu ştie de el. Dar dacă se pune pe cărbuni aprinşi, umple casa de parfumul său. La fel şi busuiocul. Cât stă pe raft, miroase puţin, dar dacă se freacă în palmă, peste tot revarsă bună mireasmă. Aşa este şi creştinul. Neispitit, nu are multă valoare. Dar încercat în focul ispitelor, se face tuturor pildă de răbdare şi vrednic de mari cununi în ceruri. ***Sfântul Isaac Sirul spune că pe măsura necazurilor ce le răbdăm, pe aceeaşi vine şi harul Duhului Sfânt peste noi.***

Dar suferinţa – ca o încoronare a celui ce-I duce crucea – naşte în inima omului o mare bucurie dumnezeiască. Şi precum o mamă în chinurile naşterii se întristează, dar după aceea se bucură căci s-a născut un om în lume, tot aşa şi creştinul.

În vremea încercării, în focul bolilor, în iureşul ispitelor, nu simte multă bucurie, dar după ce a trecut necazul, se veseleşte cu duhul, căci a putut şi el să ducă Crucea lui Hristos. Căci cine nu suferă aici puţină vreme, va suferi dincolo veşnic.

Acest lucru îl spune şi proorocul David, zicând: „***Toiagul Tău şi varga Ta, acestea m-au mângâiat***” (Ps. 22,5). Toiagul închipuieşte ispitele cele grele de purtat, iar varga, pe cele iuţi, ca ocările, bătăile, ispitele trupeşti, etc. Şi cine rabdă toiagul bolilor, al sărăciei sau varga ispitelor dinăuntru, acela mare se va chema la Dumnezeu şi Duhul Sfânt îl va mângâia în durerea lui. Pentru că nu ia cununa biruinţei decât numai acela care va răbda toată viaţa, după cum ne spune Domnul: „***Cine va răbda până la sfârşit, acela se va mântui.***” (Mat, 10,22).

Omul însă aproape întotdeauna fuge de crucea suferinţei, de boli, de bătrâneţe, de copii mulţi, de lipsă, de ocările aproapelui său. El vrea să trăiască, dar să nu sufere. Vrea să fie fericit şi pe pământ şi în cer. Vrea să fie creştin, dar să nu ducă Crucea lui Hristos – însă acest lucru nu se poate.

Să rămânem lângă Crucea Domnului nostru! Acolo unde ne este Păstorul, acolo să mergem şi noi. Iar dacă El ne ceartă cu măsură, să răbdăm toate pentru a noastră mântuire. Nimic nu vine peste noi fără ştirea Lui. Şi niciodată nu ne va ispiti El peste puterile noastre. Ci pe măsura necazului, ne va da şi darul răbdării şi cununa mântuirii.

Deci noi, credincioşii, suferim pentru că vrem să-i urmăm lui Hristos. Suferim pentru că prin suferinţă ni se iartă mulţime de greşeli. ***Suferim pentru că suferinţa ne învaţă a ne ruga, a ne uni unii cu alţii, a ne pune nădejdea numai în Dumnezeu.***

Fiecare să îşi ducă crucea pe care şi-a ales-o sau i-a rânduit-o Dumnezeu. Fiecare, la locul său, să-şi poarte crucea sa, căci fiecare om are pe pământ partea sa de suferinţă.

Pentru mântuirea lumii şi a oricărui om, este nevoie de multă suferinţă. Iar cine caută altă cruce, mai uşoară, acela este asemenea lui Iuda vânzătorul, care s-a lepădat de Domnul.

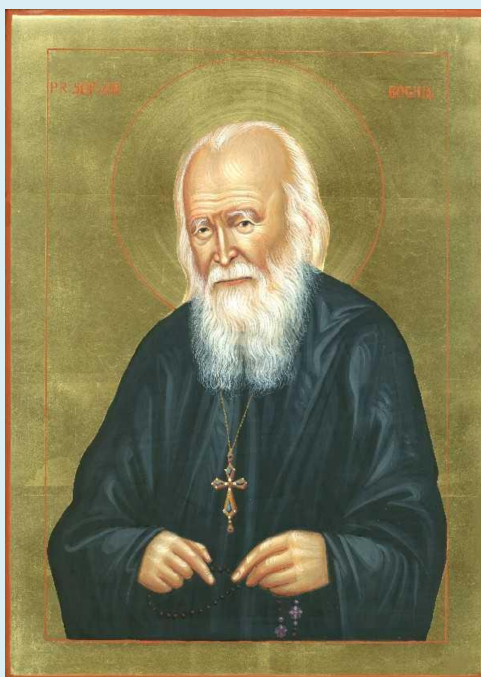
Iată, Crucea stă în mijlocul Bisericii, pe Sfintele Altare, la răspântii de drumuri şi este închipuită în fiecare om şi fir de floare. Dar avem datoria ca ea să strălucească şi în casele şi la piepturile ca şi în inimile noastre. Să purtăm toţi cu mare cinste crucea în casele noastre, la piepturile noastre. Nimănui să nu-i lipsească Sfânta Cruce!

Nu este creştin acela care se ruşinează de Crucea Domnului. Însemnaţi-vă cu semnul crucii când plecaţi şi când vă întoarceţi de la drum. Crucea să facă începutul şi sfârşitul a tot lucrul în viaţa noastră. Dar avem datoria să o facem dreaptă pe feţele noastre. Este o ruşine pentru noi, creştinii ortodocşi, să nu ştim să facem cum trebuie semnul Sfintei Cruci. Mai bine o cruce dreaptă într-o zi, decât zece strâmbe şi făcute în grabă într-un minut.

Şi acum, să urcăm cu bucurie celelalte trepte ale Postului Mare. Nimeni să nu fie trist, nimeni rob al păcatului, nimeni să nu se uite înapoi, ci înainte, tot înainte spre Hristos cel răstignit şi înviat.

Iar dacă ispitele, nevoile, bolile, vrăjmaşii se vor înmulţi asupra noastră, să nu slăbim, ci să aruncăm lemnul crucii în vâltoarea necazurilor şi îndată apele se vor linişti, vrăjmaşii se vor potoli, şi cursele se vor sfărâma. ***Iar noi, de bucurie, căzând înaintea Crucii lui Hristos, să o sărutăm zicând: „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim!” Amin.***

Pr. Sofian Boghiu - Sfânta Cruce - semnul iubirii lui Dumnezeu pentru noi

Crucea reprezintă suprema iubire a unuia pentru altul și suprema iubire a fiilor pentru neamul lor. Crucea însemnează că mergi până la moarte, de bunăvoie, pentru ceilalți.

Crucea reprezintă pentru noi - pentru creștini, pentru poporul care își face semnul înainte de orice faptă și la toate rugăciunile - suprema iubire a unuia pentru altul și suprema iubire a fiilor pentru neamul lor. Crucea însemnează că mergi până la moarte, de bunăvoie, pentru ceilalți.

Hristos, prin cruce, a mers de bunăvoie până la moarte pentru noi, ca să învingă moartea. Numai primind crucea de bunăvoie, nu silit, ci din iubirea supremă pentru celălalt, numai aşa capeți și tu viață veşnică și te înalți spre desăvârşire, prin unirea cu Hristos, ajutându-i și pe ceilalți să facă aceasta.

Crucea este semnul iubirii dintre noi și semnul iubirii lui Dumnezeu pentru noi. Ridicând aceste cruci, manifestați hotărârea de a vă iubi neamul, de a vă iubi unul pe altul, de a lupta pentru unitatea poporului nostru până la moarte.

(Pr. Sofian Boghiu, Smerenia și dragostea, însușirile trăirii ortodoxe, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Fundația Tradiția Românească, București, 2002, p. 250)

Pr. lect univ. dr. Constantin Necula - Predică la Duminica a III-a a Sfântului Post - a Crucii

"Străluceşte, Cruce a Domnului..."

Poate că în nici un alt context teologic nu se face mai înţeleasă Crucea cea plină de daruri a Mântuitorului Hristos cum se face în contextul acestei Săptămâni, care poartă Crucea ca miez (săptămâna "Stavrofora") şi - ca în cealaltă săptămână, aceea numită a Patimii, Paşte al Crucii - se face, prin semnul cel puternic al izbăvirii, trecere din lumea păcatului, prin pustia căutării, în preaplinul Împărăţiei celei Cereşti.

Toată tensiunea duhovnicească prin care trecem acum, deja pe calea postului, oarecum obosiţi de nevoinţe, dezorientaţi de atâta plinătate a harului câtă se revarsă prin Biserică spre noi, atunci când n-am făcut pregătirea necesară a trupurilor şi a sufletelor spre a primi această chemare a Postului, această vocaţie a postirii... Căci ***dincolo de toate ale Postului, darul cel mai de preţ pe care-l primim de la Dumnezeu este însuşi Postul, masa la care împăratul, chemându-ne, ne voieşte "ai Săi", oamenii Lui...*** De-aceea şi emoţia aceasta a întâlnirii cu Sfânta Cruce naşte, la mijloc de Post Mare, starea de har şi bucurie a mergerii mai departe.

Cântarea liturgică este aceea care ne îndeamnă spre o astfel de exegeză bucuroasă a sărbătorii: ***"Acum oştile îngereşti însoţesc lemnul cel cinstit cu bună cucernicie, înconjurându-l, şi cheamă pe toţi credincioşii la închinare. Deci veniţi cei ce vă luminaţi cu Postul, să cădem la el cu bucurie şi cu frică, strigând cu credinţă: Bucură-te, cinstită Cruce, întărirea lumii!" (Stihira I podobică a Vecerniei).***

Iar sensul adânc al Evangheliei pe care o vom străbate îl vădeşte tot textul liturgic: ***"Incuiat-a şarpele prin lemn Edenul cel de demult, iar lemnul Crucii l-a deschis tuturor celor ce voiesc să se curăţească prin post şi prin lacrimi. Deci văzându-l pe acesta pus înainte, veniţi, credincioşii, să cădem la el cu frică, strigând: Deschide, Cruce, porţile cerurilor, celor ce te cunosc pe tine..." (Stihira III podobică a Vecerniei)***

Că transformarea pe care o propune prezenţa Sfintei Cruci în inima creştinului nu este una de suprafaţă, doar o ştim fiecare dintre noi în parte. Spre trecerea aceasta dinspre creştini utopici spre creştini făptuitori ne cheamă cântarea liturgica, tâlcuitoare adâncă a cuvintelor Evangheliei zilei (Mc 8, 34-38 şi 9, 1). ***"Străluceşte, Cruce a Domnului, luminatele fulgere ale harului tău în inimile celor ce te cinstesc pe tine şi cu dragoste dumnezeiască te primesc, ceea ce eşti de lume dorită, prin care a trecut mâhnirea lacrimilor, din cursele morţii ne-am izbăvit şi la veselia cea neîncetată ne-am mutat. Arată bunăcuviinţa frumuseţii tale, dăruind răsplătirile postirii robilor tăi, celor care cer cu credinţă ocrotirea ta cea bogată şi mila ta cea mare" (Stihira I a Crucii).***

Spuneam, tâlcuind Duminica Ortodoxiei, că umplerea de bucurie a lumii este starea de ortodoxie plenară, transfiguratoare. Iar Duminica aceasta arată că umplerea de veselie transfigurătoare a lumii începe prin urcarea pe Cruce a fiecăruia dintre noi, cei ce ne socotim creştini, adică ai lui Hristos. Iar Postul se vădeşte o astfel de cale de comutare în tensiunea ocrotitoare şi milostivă a Crucii. A Crucii care se "revarsă" către noi prin razele sale, pentru că nu poartă moartea, ci viaţa, pentru că, înainte de a fi unealta pe care să ne răstignim pornirile noastre, este altarul theopathiei, dumnezeieştii pătimiri.

"Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel Ce ai primit răstignire de bunăvoie spre Învierea cea de obşte a neamului omenesc şi prin trestia Crucii, sângerându-Ţi degetele cu vopsele roşii, Te-ai milostivit a iscăli pentru noi, ca un împărat, cele ce sunt de iertare; nu ne trece cu vederea pe noi, cei ce suntem ameninţaţi iarăşi cu depărtarea de Tine" (Slava Vecerniei).

Intru aceasta stă mai ales adâncimea şi lărgimea Crucii, căci, pătimind pe ea Hristos, toate se umplu de raza învierii care izvorăşte din lemnul-lumină al Crucii. De aici, şi icoana restaurării integrale, prin Cruce, a lumii: ***"Văzându-Te toată făptura răstignit pe Cruce gol, pe Tine, Făcătorul şi Ziditorul tuturor, s-a schimbat de frică şi s-a tânguit; soarele şi-a strâns lumina şi pământul s-a clătinat, pietrele s-au despicat şi catapeteasma templului s-a rupt; morţii din morminte s-au sculat şi Puterile îngereşti s-au spăimântat, zicând: O, minune! Judecătorul Se judecă şi pătimeşte voind, pentru mântuirea şi înnoirea lumii" (Slavă... Şi acum... a Litiei).***

O restaurare în care suntem cuprinşi şi noi - eu, tu, celălalt şi celălalt de lângă el -, căci nici unul nu-i suntem indiferenţi lui Hristos. Şi, ca să ne fie la îndemână, Domnul umple de har în primul rând locurile credinţei noastre, căci dimineaţa, la Utrenie, auzim repetat: ***"Cu lemnul a golit întâi vrăjmaşul Raiul, pentru mâncare aducând moarte; iar lemnul Crucii, înfigându-se în pământ, a adus oamenilor îmbrăcăminte de viaţă şi toată lumea s-a umplut de toată bucuria. Pe care, văzând-o pusă spre închinare, împreună să strigăm lui Dumnezeu, popoare, cu credinţă: Plină eşti de slavă, casa Lui!" (Sedealna Crucii, glas 8).***

Tot textul tricântării o întăreşte: ***"Ziua aceasta este a închinării cinstitei Cruci, veniţi toţi la dânsa! Că revărsând razele cele luminoase ale Învierii lui Hristos, le pune înainte. Să sărutăm deci toţi, sufleteşte bucurându-ne!" (Cântarea 1. II)***

Din această prezenţă a Învierii, în fibra sa - fizică şi duhovnicească -, Sfânta Cruce se personifică, se personalizează: "Arată-te, Crucea Domnului cea mare; arată-mi acum dumnezeiescul chip al frumuseţii tale; că strig către tine ca şi către o însufleţită şi te sărut" (Cântarea 1, III).

De aceea, în planul mântuirii, identificăm în Cruce un aspect euharistie plenar: ***"Alt rai s-a cunoscut Biserică, ca şi cel mai dinainte, având lemn purtător de viaţă Crucea Ta, Doamne, din care, prin atingere, luăm nemurire" (Cântarea a 5-a, IV).***

Iar în alt loc, ceva mai înainte, canonul Utreniei ne zice: ***"Astăzi s-a împlinit cuvântul proorocului; că iată, ne închinăm la locul unde au stat picioarele Tale, Doamne. Şi, gustând din lemnul mântuirii, am aflat mântuire din patimile păcatelor..." (Sedealna a III-a, glas 6).***

Cu alte cuvinte, Crucea se face poarta de intrare în împărăţia Liturghiei, ea însăşi poartă şi regat al Împărăţiei Cerurilor. Centrată pe Euharistie, adică pe Hristos, teologia Crucii irumpe de umplerea cu duh a lumii, prin Înviere. ***"Curăţirea cu post" şi "căldura inimii" (cf. Cântare 5, II) sunt aripile de efort uman pentru împlinirea dorinţei de mântuire.*** O să spuneţi că nimic, sau aproape nimic, nu pare a fi legat de textul evanghelic al zilei Duminicii acesteia. Iar eu am să vă spun că prea ades superficializăm conţinutul credinţei noastre, cum prea ades superficializăm tâlcuirea Scripturii. Astăzi, textul liturgic ne-a obligat să reconstituim, puţin câte puţin, conţinutul de lumină al Crucii, pe care Hristos ne îndeamnă să o purtăm. Şi să înţelegem împreună greutatea de har a cuvintelor pe care Cuvântul le-a rostit intru desăvârşită cunoştinţă de Sine. Să nu ne mai permitem a ne juca nici cu rostirile, nici cu făptuirile, atunci când este vorba de Cruce, de purtarea ei, de umplerea lumii cu mântuirea ei. Căci, în fond, Evanghelia zilei la această mucenicie, a purtării Crucii în mijlocul lumii - care

se leapădă tot mai lesne de ea - ne îndeamnă. Nu-i vorbă, aşadar, de un simplu gest, superficial, şi făcut în grabă, ci de o aşezare pe Cruce cu Hristos, de dragul izbăvirii din moarte. Cântând, ca la o nuntă deplină, cu bucurie: ***"Nu mai păzeşte încă sabia cea de văpaie uşa Edenului, că într-însa a venit minunată legătura, prin lemnul Crucii. Acul morţii şi biruinţa iadului s-au alungat, că de faţă ai stat, Mântuitorul meu, strigând celor din iad: Intraţi iarăşi în Rai!" (Condac, glas 7).***

Aceasta, neuitând niciodată că ***"trei cruci a înfipt Pilat în Golgota: două tâlharilor, şi una Dătătorului de Viaţă. Pe care, văzând-o iadul, a zis celor de jos: O, slugile mele şi puterile mele, Cine este Cel Ce a înfipt piron în inima mea? Cu suliţa de lemn m-a împuns fără de veste şi mă rup. La cele dinlăuntru ale mele mă doare, pântecele meu se chinuieşte, simţirile-mi tulbură duhul şi mă silesc a lepăda din mine pe Adam şi pe cei din Adam, care îmi sunt daţi prin lemn; că lemnul pe ei iarăşi îi duce în Rai!" (Icosul Utreniei)***

Triodul acordă Crucii nu doar o zi, ci o săptămână întreagă, în textele acestui filon de duh aflându-se o seamă adâncă de texte care, în multe feluri, lămuresc cinstea ce se cuvine Sfintei Cruci, aşa după cum ea izvorăşte şi din Sfânta Scriptură. Că unii ne îndeamnă să nu ne închinăm Crucii şi nici să ne însemnăm cu ea, că fug de Taine şi de lucrarea preoţiei sacramentale, de post, de rugăciune, de tămâie... este adevărat. Şi mă întreb cu care se aseamănă, căci este unul care fuge de Cruce, de Taine, de tămâie, de lucrarea sfinţitoare a Bisericii...

Nouă ne este a zice - cum se încheie şi Sinaxarul acestei Duminici stavrofore - ***"prin puterea Crucii, Hristoase, Dumnezeule, păzeşte-ne de ispitele celui viclean, invredniceşte-ne să ne închinăm dumnezeieştilor tale Patimi şi Învierii celei purtătoare de viaţă, ducând la capăt cu uşurinţă calea acestui post de patruzeci de zile, şi ne miluieşte pe noi, ca un singur bun şi de oameni iubitor. Amin".***

(Extras din cartea: Pr. Lect Univ. Dr. Constantin Necula - Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...)

Pr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri - „Oricine voieşte să vină după Mine”

(Marcu 8. 34-38; 9. 1)

În urcuşul duhovnicesc pe care îl propune Postul cel mare, Duminica a 3-a, a Sfintei Cruci, vine să ne dăruiască sprijin şi întărire, aşa cum o fântână cu apă limpede dă răcoare şi astâmpără setea celui plecat la drum lung şi obositor, dar care ştie că la capăt îl aşteaptă o răcoare şi o astâmpărare de sete cu mult mai minunată.

Domnul ne cheamă ca împreună cu ucenicii Săi să ne lepădăm de noi, să ne luăm crucea şi să mergem după El, urmându-L, punându-ne sufletul pentru El şi pentru Evanghelie. Nu aşa cum ni-1 punem în afacerile personale sau în „luptele” noas-
tre cotidiene, ci ca pentru darul cel veşnic care este Împărăţia lui Dumnezeu.

Sufletul nostru... Atât de des uitatul şi nehrănitul nostru suflet... Atât de des vândutul nostru suflet... Atât de bolnavul nostru suflet... Cel care valorează cât toate carierele şi averile noastre, cât toate avuţiile trecătoare ale unei vieţi trecătoare. Sufletul nostru, nemuritorul.

Evanghelia din Duminica aceasta ne arată cât de importantă este asumarea crucii de către fiecare dintre noi şi, în aceeaşi vreme, ne obligă ca atunci când socotim crucea noastră personală prea grea, să luăm aminte la Crucea lui Hristos, mereu şi mereu mai greu de purtat decât toate crucile noastre însumate şi înmiite.

Crucea-Altar pe care Domnul moare spre a ne cuprinde, în braţele-I deschise pe noi, pe toţi. Crucea care, cu lumina ei, umbreşte moartea. Crucea din care izbucnesc razele învierii Domnului, cea care - buzdugan împurpurat cu Sângele Fiului lui Dumnezeu, sfarmă porţile de aramă ale iadului, ne înalţă de pe pământ la Cer.

(Extras din cartea: Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri)

Pr. Constantin Necula - Brațul de făptuire al Crucii (Marcu 8.34-38; 9.1)

Domnul Hristos cheamă cu simplitate nu doar pe apostoli: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie" (Marcu 8.34). O chemare la libertate în tot ceea ce înseamnă ea. Inclusiv în democrațiile ce se voiesc moderne. A urma lui Hristos este, așadar, mai presus de orice, un semn de libertate. Care nu poate fi îngrădită. Nici măcar de cei care nu cred în Iisus Hristos. O pot așterne pe hârtie, o pot urmări cu obstinație, dar nu o pot sublima. Pentru că urmarea lui Hristos naște și un adânc de rezistență la tot ceea ce nu este viață în mărturisire.

Chemarea întru libertate este continuată astfel: „Căci cine va voi să-și scape sufletul și-l va pierde, iar cine va pierde sufletul său pentru Mine și Evanghelie acela îl va scăpa" (Marcu 8.35). Sunt cuvintele Celui care știe totul despre suflet și nemurirea lui, despre modul în care sufletul se crește în libertate și ascultare.

Știe Domnul și am aflat și noi tot mai mult în ultimele zile că omului nu-i folosește la nimic să câștige lumea toată, dacă își pierde sufletul. Un suflet hămesit de foamea după Dumnezeu. Chiar când mintea celui ce-l are neagă aceasta și se aruncă în tot felul de blasfemieri orgolioase, sufletul știe. Știe că e parte din darul lui Dumnezeu pentru veșnicia lumii și incredibila sa putere de conservare. Pentru că este legat în mod nemijlocit de Creatorul său. Care poate fi negat, dar nu anulat de mediocritatea încrâncenată a purtătorului de suflet. Omul.

Cât de inspirat scrie despre aceasta William Shakespeare în comedia Măsură pentru măsură (Actul II, Scena II), atunci când pune în gura Isabelei cuvintele acestea despre nebunia omului trufaș și muritor: „...învelit în măruntа lui forță/ trecătoare/ Neștiind nici lucrurile de care e sigur,/ El, din esența oglinzii fiind/

Se scălâmbăiază ca o maimuță/ furioasă/ Dinaintea cerurilor, de plâng și îngerii" (Măsură pentru măsură, LiterNet, 2012, în traducerea Ioanei Ieronim, pp. 73-74).

De aceea Hristos Domnul ne pune la îndemână Crucea Sa. Întregul exercițiu de încredere în noi, purtătorii de libertate în curaj. A-ți lua crucea înseamnă, în cele din urmă, a-ți asuma pe veșnicie vocația. Să asumi moartea ca pe o vocație din care nu te poate desprinde... moartea. Este o astfel de vreme. Am spus-o și în cuvântul din Duminica trecută (nevoia de prieteni) și o voi spune mereu, chiar de nu o voi mai rosti mereu: e vremea rodirii vocațiilor autentice! A alegerii brațului de făptuire al Crucii lui Hristos. Care nu este numai Altarul izbăvirii noastre din moarte și păcat, ci și puntea care unește lucrarea duhovnicească a oamenilor într-o împreună-lucrare aprinsă de har. Taina Crucii devine astfel taina comunității umane. Fără această așezare în jertfirea pentru celălalt sensul creștin al mărturisirii, este doar simplă chestionare sociologică, iar Biserica nu-i alta decât un sindicat motivat de interese.

Pentru a lumina crucea în mijlocul comunităților noastre e nevoie de noi. De propria noastră jertfă. Nu de moarte. Ci de viață. Căci acum, contrar oricărui război, nu ni se cere să murim pentru familie și Țară, ci să trăim, să creștem în noi curajul de a gândi viața pe mai departe.

În spitalele devenite cetăți de refugiu s-au născut copii și au murit oameni în ultimele zile. Ca în toate zilele vieții noastre. Oamenii au plâns și s-au bucurat. Au gemut de durere și au zâmbit izbăviți de ea. Crucea vieților noastre este mult mai amplă decât ne-o închipuim. Ne cuprinde pe toți. Inclusiv pe cei care batjocoresc crucea ori se leapădă cu ușurință de ea. Ori cei pe care crucea îi încurcă în băsmuirile lor. Căci Domnul ne spune că ea este Exercițiu de Libertate și asumare a faptei responsabile. Oricât de mici ar părea dinaintea celor care - mereu și mereu - se laudă că ar putea face mai bine toate. Au soluții mai importante decât cele care există. E drept că nu au nici o responsabilitate și nici nu și-ar asuma-o. Căci zona de comoditate personală este raiul lor. Răsucitul lor spațiu de virtuozitate virtuală fără nici un temei în virtute ori împlinire în real.

Crucea este simbolul deplin al Realității Binelui care înfrânge răul. Al Vieții care dărâmă locuința morții. Al făptuirii care dărâmă pălăvrăgeala. Adică este simbolul momentului României de acum. Fără brațul de făptuire asumată, încadrată în decența lucrului de echipă și susținută de comunitate, făptuirea aceasta agită, construiește știri cu glas pițigăiat de importanța reporterului, nu știrii propriu-zise. Crucea ne cere să nu fim delăsători. Să credem că ceilalți trebuie să facă totul, iar noi doar să susținem ori să atacăm lucrarea lor. Zilele acestea am văzut oameni deznădăjduiți și alarmați fals. Ceea ce am îngăduit prost-rostit și prost-rostuit în vreme de pace devine vulnerabilitate în vremuri de stare de

urgență. Aproape că te rușinezi să descoperi incredibila lipsă de cultura dreptului social ori de bun simț în abordarea vieții celuilalt. Ori insinuările dătătoare de frică unde nu e frică în vreme ce, unde e moarte, lăudăm slobozenii ce nu rodesc în libertatea vieții, ci a morții. Crucea lui Hristos e măsură. Cel ce cheamă, atenționează iubitor: „Căci cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el când va veni în Slava Tatălui Său cu sfinții îngeri” (Marcu 8. 38).

Crucea Mântuitorului, oricât ar părea de paradoxal, nu este numai semnul încrederii noastre în El, ci și semnul încrederii Lui în noi. E semn că știe de viețile noastre. Că nu moare pe Cruce ca un străin pentru niște străini. Ci asemeni unui Dumnezeu-frate omului. Cum nici o altă alcătuire zisă dumnezeu nu moare.

Zilele acestea ne cere să învățăm că distanța este semn de iubire. Ne depărtăm unii de alții - inventata distanță socială crește săptămână după săptămână - dar rămânem aproape. Seva unității noastre este dată de axul Crucii. Activăm brațul de rugăciune, pocăință și trăire duhovnicească. Dar nu uităm brațul de făptuire pentru celălalt. De asumare creștină a faptei celei bune. Cronicarul spunea, cândva, „mult pot puținii buni împreună”. Să dovedim că, și prin Cruce, lumea poate fi asumată.

Celor din linia întâi - medici, asistențe, ostași sub Drapel, pe fiecare după misiunea sa - să le dăruim un braț de sprijin ferm. Coerent. N-avem a dovedi nimănui nimic. Ci pentru noi. Pentru noi avem să păstrăm măsura Binelui într-un timp ce ne amenință cu moartea. Crucea este vindecarea comodității noastre. Și sprijin de neputință și cârjă în suișul urcării pe culmea de lumină a Învierii. Chiar de acasă, din preocupările noastre de a fi cuminți și ascultători, pot rodi fapta bună și rugăciunea. Prin Cruce ne vindecăm, poate, de ideea că Biserica e doar o clădire. Și ne deschidem cerul. Noi suntem cărămizile vii ale locașului lui Dumnezeu.

Sursa: tribuna.ro

Pr. dr. Dorin Picioruş - Predică la Duminica a 3-a din Postul mare

Iubiții mei, Sfânta Cruce este semnul unei ascultări…dar al unei ascultări paradoxale.

Numai după ce Hristos moare, învie, Se înalţă la ceruri…înțelegem, tot mai mult, ce fel de ascultare a fost acceptarea morții de către El…și ce a produs ea în umanitatea Lui.

Pentru că în Ortodoxie ascultarea e paradoxală și nu liniară. Căci ea include nu numai ajungerea la scopuri…ci și modul, mereu altul, de a ajunge la ele.

Postul, în sine, nu te face să ajungi la…simțirea harului…

Dar postul paradoxal…sau un anume post…postirea într-un anume fel…da…

La fel e și cu ascultarea: până la un anumit moment ascultarea e acceptare…Pentru că ea e și îndrăzneală…dar și acceptarea înjosirilor de tot felul.

Și această paradoxală ascultare… creează o stare interioară paradoxală… compusă din mai multe virtuți la un loc.

Ea naște altceva mai mare decât ea…și niciodată mai mic decât ea.

La prima impresie, dintr-o perspectivă telurică, Crucea Domnului…e un final jalnic…Adică Fiul lui Dumnezeu Se întrupează…și moare în mod lamentabil…în loc să distrugă pe oricine i-ar fi stat împotrivă.

Pentru că omul trupesc are nevoie de victorii fără profunzime, de sfârșituri cu totul și cu totul eroice…în care eroismul să nu pară penibil.

Însă Sfintele Icoane surprind latura neaccentuată de Dumnezeieștile Evanghelii: că ascultarea Fiului față de Tatăl sau grija iubitoare a Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh, a Treimii față de om…e de o sinceritate și de o profunzime cu consecințe incomensurabile.

Pe când participanții la Răstignire, în marea lor majoritate, Îl vedeau pe Iisus ca pe un sleit de puteri…cei Sfinți ai Lui vedeau în interiorul persoanei Lui victoria…Victoria umanității, ajutată de Dumnezeire, împotriva a tot ce nu înseamnă unire, iubire, frățietate, conlucrare.

Și privind din interiorul nostru Sfânta Icoană, cea atât de calmă și de plină de slavă, a Răstignirii Sale, să ne întrebăm, fără menajamente: ce relevanță are pentru noi ascultarea?

Ce a produs în noi ascultarea de Dumnezeu…și, totodată, ascultarea de părinții noștri, de bunicii noștri, de duhovnicul nostru, de episcopul nostru, de părintele nostru, de cel care ne educă?

Pentru că asceza…trebuie să aibă urmări sfinte.

Ascultarea trebuie să nască o floare și mai rară: experiența, înțelegerea, intimitatea cu Dumnezeu și cu oamenii.

Și așa cad frazele frumoase, perierile de cuvinte: când ceri probe!

După cum păcatele sunt…păcate…tot la fel și probele convertirii sunt fapte de mare noblețe și nu șarlatanii.

Ce ai făcut după ce te-ai schimbat dumnezeiește prin intermediul credinței?

Care sunt lucrurile pe care le-ai făcut nu de ochii lumii…ci din normalitatea noilor simțiri pe care Dumnezeu ți le înflorește în inimă?

Cum arată noutatea vieții tale…dacă trăiești ca fiu al Împărăției și nu ca unul dus de ape?

La Vecernia de aseară, Sfânta Cruce a fost desemnată ca lemnul prin care s-a deschis Raiul…pentru cei ***„ce voiesc să se curățească prin post și prin lacrimi”*** [Triod, ed. BOR 2000, p. 310-311].

Deci ca o cale ascetică spre Rai…

Pentru că, în principiu, ***toate greutățile și durerile vieții sunt modul nostru ascetic, crucific, prin care biruim, în interiorul nostru, tot ceea ce ne obturează creșterea, continuarea…***

Și când ne luptăm cu noi înșine ca să ne învingem slăbiciunile, comoditatea, fricile, obsesiile, panicile nu facem altceva decât să trăim, pe măsura noastră, suferințele înaintării, adică ale renașterii prin crucificare.

Cu orice pas înainte, în domeniul îmblânzirii de sine…înaintăm în frumusețea Crucii.

„Dar cum să fie frumoasă Crucea, adică durerea?”. E o întrebare…din public…

Bineînțeles că nu durerea e frumoasă…ci consecințele suportării și neabdicării sub durere…sunt frumoase.

Iar dacă rezistența la frig, la căldură, la dureri, mușchii mari și câteva replici învățate pe de rost te fac un războinic bun de filme…rezistența la durerea interioară, la umilință, la nesimțire, la invidie, la orice patimă degradantă…te face un războinic duhovnicesc, un om al sfințeniei.

Însă toate acestea sunt pe bază de…probe…

Sfințenia ortodoxă e cea mai strictă dintre științele lumii: e pe bază de probe…de la cele mai empirice…până la cele mai raționale.

Ce simți, ce ai, ce îți trebuie, cine ești…sunt date observabile cu ochii inimii. Însă întremarea în viața duhovnicească, întărirea tuturor simțurilor se face prin teologie, prin experimentarea dogmelor și a învățăturilor Bisericii în mod practic.

Ce înseamnă comuniune între oameni, ce înseamnă relație cu Dumnezeu, cum arată rugăciunea sau dragostea, ce simți când slujești un Sfânt Maslu sau când bei Sfânta Agheasmă…toate acestea nu sunt vorbe…ci realități interioare, experiențe, pe care le dobândești dacă le practici.

Și atunci ce practicăm noi, dacă nu știm să spunem mare lucru despre viața ortodoxă?

Nu știm să ne exprimăm trăirile…sau nu vrem?

De unde atâta teamă…și atâta anomie în perspectivele noastre față de realitățile cotidiene?

Da, la mijlocul Postului Mare, Sfânta Cruce leagă asceza de teologie, pentru că experimentarea teologică a Crucii duce la înțelegerea ei.

Mai întâi citești prospectul…apoi iei medicamentele…ca să le cunoști efectele pe propria-ți piele.

Mai întâi trudești la înțelegerea teologiei, te zbați să înțelegi sensurile teologice ale surselor credinței…și pe măsura înțelegerii lor te nevoiești…Te implici într-un mod practic…într-o traducere faptică a credinței.

Însă teologia după ureche duce la…pietismul fără culoare religioasă sau la o habotnicie nedeprinsă cu delicatețea.

Și ce poate fi mai greţos, decât modul de a fi al unui ortodox care îmbină toate credinţele, religiile, superstiţiile, transformându-le într-o salată mexicană, care te face să-ți ia gura foc?

Dar, pe de altă parte, cât de credibil poate fi zelul tău pentru credință…dacă ajungi să faci gesturi neasociabile cu bunul simţ, cu delicateţea, cu cumpătarea?

…Și nu te-ai fi pierdut în sentimente fără echilibru…și nici în gesturi de furie și de orgoliu, pe care le consideri drept „sentimente evlavioase”…dacă ai fi înțeles teologia Bisericii pe măsura ta…și în pași firești, normali, fără grabă…

Iar acolo unde se preferă în materie de credință…unde se învață doar anumite dogme, pasaje, citate, prevederi…unde se înțelege, în mod prostuţ, că gândurile lui Dumnezeu sunt ca ale noastre…și că El cere de la noi…cam ce ne trece nouă prin cap…se observă goana după senzaţional, frica în faţa durerii, neştiinţa în faţa realelor probleme dar, mai ales…inconsistenţa creativă.

Dacă, realmente, ai zidit o Biserică frumoasă din piatră…cum nu poți să naști în suflet atenția față de Dumnezeu?

Dacă ai scris cărți citindu-ți adâncul…cum de nu ai învățat nimic despre cât de delicat, de profund, de provocator e adâncul celorlalți?

Dacă asculți…cum de ne enervezi?

Dacă vezi…cum de ești așa obtuz?

Dacă totul e bine, dacă nu ne lipsește nimic…de ce ascundem murdăria sub preş?

Oare noi, tocmai noi n-am aflat, că orice murdărie ascunsă…e o rușine și mai mare?

Și mă reîntorc la bucuria Crucii…

Cum să te bucuri că alții suferă? Cum să te bucuri că ei mor…sub privirea nesimțită a multora?

Însă toată slujba acestei duminici, după cum ați auzit, vorbește despre închinarea cu bucurie în fața Crucii Domnului.

Da, cu bucurie!

Pentru că e o bucurie teologică, paradoxală…și nu bucuria de suprafață, văzută ca expresie a avuției.

Bucuria Crucii e victoria ascezei, a luptei cu patimile: vindecarea de ele și umplerea noastră de slava lui Dumnezeu.

Bucuria Crucii nu țâșnește în noi datorită suferinței…ci datorită suportării ei cu delicatețe de conștiință.

Și neabdicând sub povara greutăților și a ispitelor, ridicându-ne mereu din păcate, învățând mereu din bucuriile și tristețile noastre…devenim tot mai mult acaparați de bucurie, de o bucurie tot mai trainică, tot mai dispusă să înțeleagă și să povățuiască.

Dincolo de tot ceea ce spunem și facem…rămânem cu ceea ce simțim în noi…ca rezultate/ consecințe ale vieții noastre.

Acolo e bucuria Crucii!

Bucuria crucii e ascunsă în taina inimii noastre…și ea este adusă de împlinirea, după putere, a faptelor cerute nouă de Domnul.

A faptelor cerute de El de la noi…și nu a celor inventate de noi…sau puse de noi pe seama Lui.

Și El vrea lucruri simple, clare și precise de la noi…matematic trăite și experimentate…pentru ca noi să ne deschidem ca o gură avidă …care vrea să soarbă din apa Vieţii.

Dar dacă „sorbirea din apa Vieţii" rămâne numai o metaforă…și nu înseamnă simțirea harului și vederea lui Dumnezeu…atunci nu suntem oameni duhovnicești și nici nu cunoaștem teologie…ci doar citate.

Citatele teologice pot fi plagiate. Nu și experiența teologică!

Experiența teologică este un ocean de trăiri și de înțelegeri…pe care o porți cu tine…în tine…despre care scrii…dacă vrei…sau taci…și o înmulțești…

Însă tăcută sau mai puțin tăcută…experiența teologică nu e mai puțin reală…și nici mai mult înțeleasă.

N-o înțeleg toți…deși mulți îi pot citi depozițiile…ci numai cei care vor sau o întrupează deja.

De aceea am spus că e o știință, una divino-umană…teologia…pentru că e conexiunea internă dintre ce a considerat Dumnezeu că putem înțelege…și ceea ce am putut înțelege luminați de către El.

Dar înțelegerea, pentru noi, e factuală.

E un fapt…și nu un șir de fraze…

De aceea, despre o realitate teologică, pe care ai experimentat-o, poţi să scrii trei fraze sau 3 cărți…fără să ai orgoliul că „ai spus tot ce se putea spune".

Însă ceea ce spui e mană cerească pentru cei care au nevoie de ele…pentru că ele reprezintă o cunoaștere experimentală a vieţii veșnice.

Și dacă am fi foarte serioși cu adevărurile experimentale…cu cele care sunt consecințe ale trăirii sfințeniei am încerca să armonizăm în noi tot felul de exprimări ale acestora din sursele Tradiției.

Orice Sfânt ar fi atunci un caz unic de cercetare…pentru că am fi avizi și atenți la noutățile experimentate personal…și la modul cum acestea se întâlnesc cu experiențele celorlalți Sfinți.

Pentru că duminica de față ne întoarce la asceza postului…adică la experimentarea eclesială, comunitar-liturgică, a teologiei.

Cum arată teologia metaniei, a slujbei, a statului împreună la slujbă, a coslujirii, a cointeresării noastre soteriologice învățăm postind și rugându-ne, slujind și ajutând, ieșind din carapacea egoismului și interesându-ne de nevoile tuturor.

Căci cum am putea să ridicăm ochii la Dumnezeu fără să îmbrățișăm lumea?

Și ce fel de lume dorim noi, dacă nu o dorim plină de slava lui Dumnezeu?

Pentru că Sfânta Cruce unește toate colțurile lumii, toate eforturile umanității pentru Dumnezeu pentru a ne oferi perspectiva unui întreg format din părți și ale unor părți care nu pot trăi decât și pentru întreg.

Fuga de lume, dezinteresul față de dramele ei, înseamnă abandonarea ei.

Neabandonarea lumii înseamnă tocmai contrariul: a nu mai spori și noi răul lumii, necazurile ei, urâtul din ea.

A fi după altă paradigmă, după alt exemplu, după exemplul Lui înseamnă a ajuta efectiv lumea.

De aceea Dumnezeiasca Biserică, la mijlocul postului, ne oferă o reflecție profundă asupra mântuirii: ea înseamnă asumarea a ceea ce ești și faci până la capăt…

Nu te uita la faptul că ești minimalizat…dacă faci binele!

Nu considera că binele e lipsit de valoare în fața unui puhoi de răutate!

Nu dezerta din binele care te ține în frumusețe…pentru că ajungi ca cei pentru care vrei să păcătuiești!

Pentru ca să nu ne fie greu din cauza amărăciunii postului, ne spune Sinaxarul zilei, ni s-a pus înainte ***„cinstita și de viață făcătoare Cruce, ca să ne îmbărbăteze, să ne sprijine, să ne aducă aminte de Patima Domnului nostru Iisus Hristos și să ne mângâie”*** [Idem, p. 317].

Să ne mângâie cu faptul…că El, mai înainte de toți, a suferit toate acestea pentru noi…iar noi mergem pe urmele Lui…pentru ca să ne bucurăm.

Pentru că dincolo (acesta e accentul zilei!) de toate eforturile noastre ascetice stă bucuria și nu o fatidică dezolare.

Toate trec, numai bucuria nu trece!

De aceea, pentru a fi în bucurie…trebuie să mizăm până la capăt, cu toate căderile noastre, pe postul care naște bucurie și nu instinctualitate. Amin.

Părintele Ion Cârciuleanu - Predică la a treia Duminică din Postul mare

Săvârşind "calea postului", ne aflăm azi în duminica a 3-a a acestui timp sfânt, aşezat de Sfânta Biserică spre curăţire de patimi, spre înnoire sufletească, spre a ajunge să ne închinăm şi Sfintei Învieri.

Domnul Iisus Hristos, împreună cu sfinţii săi ucenici, mergea spre Cezareea lui Filip. Şi mergând aşa cu ucenicii pe drum, Mântuitorul îi întreabă: "***Cine zic oamenii că sunt Eu?***" Ucenicii au început să-I spună atunci felurite păreri ale oamenilor, cu privire la persoana Lui. ***"Unii zic, Doamne, că Tu ai fi Ioan Botezătorul care a înviat din morţi; alţii zic că ai fi un prooroc".***

"Dar voi cine spuneţi că sunt?", întreabă Domnul. Se face o clipă de tăcere. Ucenicii se uită unii la alţii şi apoi privirile tuturor se îndreaptă spre Petru. Acesta era cel mai în vârstă dintre ucenicii Domnului şi totdeauna obişnuia să înfăţişeze Domnului gândurile tovarăşilor săi. De aceea şi acum Apostolul Petru, înţelegând ce vor să-i spună ucenicii prin privirile lor, răspunse Mântuitorului: ***"Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu".*** Toate privirile Apostolilor căutau acum mai mult spre Iisus. El se opreşte, se întoarce, se uită pe rând la toţi apostolii şi privirea Lui se opreşte la urmă asupra lui Petru. Apoi grăieşte: ***"Ferice de tine Simone, fiul lui Ioania, fiindcă nu carnea şi sângele ţi-a descoperit lucrul acesta, ci Tatăl Meu, care este în ceruri. Şi Eu îţi spun: Tu eşti Petru, şi pe această piatră (a mărturisirii tale) se va zidi Biserica Mea, şi toată puterea întunericului nu o va birui pe dânsa"*** (Mat. 16, 17-19). Mai departe, spune Sfânta Evanghelie, a început Mântuitorul să-i înveţe pe Apostoli şi să le spună că "***Fiul Omului trebuie să meargă la Ierusalim şi să pătimească multe, de la bătrâni şi de la arhierei şi de la cărturari, şi să fie ucis şi a treia zi să învieze***" (Mat. 16, 21).

Cuvintele lui Iisus au depăşit aşteptările apostolilor. Un astfel de Mesia nu le-a trecut prin minte niciodată! De aceea, privirile lor se îndreaptă, din nou, către Petru, ca Petru să vorbească mai departe cu învăţătorul în numele lor. Atunci Petru ia deoparte pe Mântuitorul "***Şi a început să-L dojenească, zicându-I: Fie-Ţi milă de Tine, să nu Ţi se întâmple Ţie acestea! Iar El, întorcându-se, a zis lui Petru: Mergi înapoia Mea, Satano! Sminteală îmi eşti; că nu cugeţi cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor***" (Mat. 16, 22-23).

Evanghelia ne lasă să înţelegem că ceilalţi ucenici care erau mai departe urmăreau cu multă luare-aminte convorbirea aceasta tainică dintre Petru şi Iisus. Şi atunci, Iisus a chemat la Sine pe ucenicii Săi şi a rostit către dânşii nişte cuvinte care trebuie să pătrundă adânc în inimile noastre. Aceste cuvinte le-a spus pentru toţi oamenii şi pentru toate veacurile, pentru că ele ascund în ele taina mântuirii noastre. Care sunt cuvintele acestea? "***Dacă voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie***" (Mat. 16, 24).

Şi ca să pecetluiască şi mai mult adevărul acestor cuvinte, adaugă, lămurindu-le mai deplin: "***că cine va vrea să-şi mântuiască sufletul, îl va pierde; dar oricine va pierde sufletul pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va mântui pe el***".

Valoarea sufletului omenesc întrece valoarea lumii materiale întregi. Nimic nu poate da omul în schimb pentru sufletul său. De aici rezultă datoria fiecărui credincios de a se strădui din toate puterile ca, lucrând cu ajutorul harului primit în Sfântul Botez şi în celelalte Sfinte Taine, să câştige mântuirea sufletului său.

Şi care este adevărul care se cuprinde în aceste cuvinte? Să le citim din nou:"Dacă voieşte cineva să vie după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze". Deci, pentru a putea urma lui Hristos, e nevoie ca omul "să se lepede de sine".

"Lepădarea de sine" e greu de înţeles, întrucât aceasta cuprinde întreaga noastră fiinţă. Dar ca să descoperim acest "eu însumi", trebuie să ne cercetăm. Şi ca cercetarea să fie adevărată, trebuie făcută cu conştiinţa luminată de adevărul lui Dumnezeu. Căci numai aşa, privindu-ne cu obiectivitate şi sinceritate, putem afla fără de greşeală cine suntem.

A te lepăda de sine, în înţelesul biblic, înseamnă a lepăda păcatul, patimile, aceste defecte umane, pe care lucrarea diavolului le-a adăugat la ceea ce Dumnezeu a lucrat bun, "după chipul şi asemănarea Sa". Aceasta ni se cere să lepădăm. ***A te lepăda de sine înseamnă a nu pune nimic mai presus de Dumnezeu şi de mântuirea ta, din ceea ce îţi oferă lumea. Toate sunt necesare***

în viaţă, bunurile, averea, familia etc., dar nimic nu trebuie pus mai presus de Dumnezeu şi de mântuirea sufletului tău.

Lepădarea răului, a patimilor şi a tuturor păcatelor nu înseamnă, însă, totul pentru a urma lui Hristos. Trebuie "să-ţi iei crucea ta".

A-ţi lua crucea înseamnă a suferi cu resemnare, şi chiar cu bucurie, toate ispitele şi necazurile ce se pun în calea urmării lui Hristos; înseamnă a "răstigni" patimile, a jertfi mândria şi slava deşartă atât de răspândite în firea omenească, mai ales în vremea noastră.

"***M-am răstignit împreună cu Hristos şi nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine. Şi viaţa mea de acum, în trup o trăiesc prin credinţa în Fiul lui Dumnezeu, cel ce ne-a iubit şi s-a dat pe Sine însuşi pentru mine***" (Gal,. 2, 20).

"***Mă laud în crucea lui Hristos***", spune acelaşi apostol (Gal., 6, 14), pentru care suferinţa, "ghimpele" ce i s-a dat, reprezintă un mijloc de a se feri de ispita slavei deşarte şi a putea umbla pe calea mântuirii. Acelaşi apostol, revenind deseori asupra acestei teme, în epistolele sale zice: "***Cei ce sunt ai lui Iisus şi-au răstignit firea pământească, împreună cu patimile şi poftele ei***". Iată ce trebuie să răstignim! În lume sunt multe suferinţe. Sunt suferinţe care sunt roada păcatului. Dar sunt şi suferinţe care sunt arvuna unei împărăţii veşnice.

Sunt cruci şi cruci în lumea aceasta. ***Să ne gândim la cele trei cruci de pe Golgota. Crucea din mijloc reprezintă mântuirea; crucile din dreapta şi din stânga, ale tâlharilor, reprezintă ispăşirea păcatelor. Suferinţa aduce mântuire mai devreme sau mai târziu, dacă ştii pentru ce o porţi şi de la cine îţi este trimisă.***

Acesta este drumul prin care crucea trece de la starea umană la sensul divin, de la starea de durere la cea de biruinţă, de la neputinţă la puterea de a călca moartea, căci aşa cântăm în momentul praznicului Învierii: ***"Cu moartea pre moarte călcând…".*** Crucea, în acest sens adânc, inaugurează era de început a mântuirii, a deschiderii perspectivei vieţii.

Crucea lui Hristos devine a noastră şi în loc să ne îngrozească, ne întăreşte, împărţind existenţa noastră în două: una ieri, a morţii, şi una azi, a vieţii, care întăreşte credinţa noastră în Învierea lui Hristos şi a noastră. "Ieri m-am îngropat cu Hristos, azi sunt mărit împreună cu El; ieri am murit cu El, azi mă alătur Învierii lui; ieri m-am îngropat cu El, azi mă scol cu El din somnul morţii", zice Sfântul Grigore de Nazianz.

Crucea, în acest înţeles, îmbrăţişează lumea, dându-ne orientarea ***"lărgimii, lungimii, înălţimii şi adâncului iubirii Părintelui"*** (Efes, 3, 18), ne ajută ***"să cunoaştem iubirea lui Hristos"*** şi să ne umplem de ***"toată plinătatea lui Dumnezeu"*** (Efes. 3, 19).

Şi aşa cum spune un teolog apusean, numai cel ce este răstignit cu Hristos cunoaşte tensiunea acestei răstigniri şi înţelege "lăţimea, lungimea şi profunzimea" iubirii lui Dumnezeu.

La picioarele crucii, Ioan, "ucenicul iubirii", primeşte pe Maica Domnului, ca şi noi să devenim fii ai Maicii Domnului, prin urmare ai lui Iisus Hristos, în Biserica pe care deja Maica Sa şi Ioan o reprezentau. Astfel, ***crucea este temelia Bisericii, Pomul Raiului, copacul sub care ne adăpostim şi ne hrănim pentru viaţă.***

Ca semn al iubirii lui Dumnezeu, crucea este purtătoare de putere, este arma credincioşilor asupra răului: ***"Doamne, armă asupra diavolului Crucea Ta ne-a dat nouă…"***. ***Crucea este altarul de jertfă a lui Iisus, care uneşte cerul cu pământul, pe om cu Dumnezeu. Pentru aceasta este semnul biruinţei, stema sau steagul biruinţei lui Hristos.***

Aşa cum Mântuitorul pe cruce a biruit păcatul şi moartea, prin coborârea la iad şi Înviere, la fel credinciosul biruie prin semnul crucii uneltirile celui rău.

Semnul Sfintei Cruci, atingerea şi sărutarea ei implică prezenţa lui Hristos cel răstignit şi mai ales puterea prin care diavolul a fost biruit. De aceea, Sfânta Cruce, în viaţa Bisericii ortodoxe şi în evlavia credincioşilor, este o armă asupra diavolului. Sfânta cruce nu este niciodată separată de Hristos şi de opera Sa mântuitoare, ci dimpotrivă, însoţeşte toate actele de cult, ca forme vizibile de legătură între om şi Dumnezeu.

Întreaga viaţă liturgică este marcată de prezenţa Sfintei cruci în dublul ei aspect:

- *spiritual – altarul de jertfă al Domnului, care se actualizează cu fiecare Sfânta Liturghie -*
- *şi material, adică obiect de cult purtător de har şi putere în lupta cu păcatul.*

Mai întâi, biserica, locaş de închinare, este edificată pe cruce, temelie stând o cruce însoţită de o candelă aprinsă; forma arhitecturală este, adesea, o cruce. Pe cupolă sau turlă, crucea străjuieşte, ca un scut şi pavăză a întregului edificiu sfânt şi a celor ce intră în el, iar de acolo, a întregului ţinut.

Sfânta Liturghie începe cu binecuvântarea treimică în chipul Sfintei cruci, ca mărturisire a rolului ei în realizarea comuniunii cu cerul. Toate binecuvântările se fac cu semnul sfintei cruci, iar pe altar, sfânta cruce cu sfânta Evanghelie stau mărturie a Golgotei şi Sfântului mormânt, izvor al învierii noastre.

Atât de important este locul sfintei cruci, ca obiect liturgic, în viaţa creştină, încât toate slujbele se săvârşesc prin însemnarea şi binecuvântarea cu ea. Este o implicare a Crucii lui Hristos în viaţa noastră, izvor de putere din puterea cu care El a biruit pe "începătorul" răutăţii şi toată lucrarea sa.

Din locaşul de închinare, de pe Sfânta Masă şi din alte locuri liturgice, sfânta cruce trece în viaţa credincioşilor. Din baia botezului şi a ungerii cu Sfântul mir şi până la mormânt, sfânta cruce marchează etapă cu etapă creşterea noastră duhovnicească, apărându-ne de primejdii şi întărindu-ne în lupta cu ispitele şi păcatele.

În sfârşit, tot sfânta cruce ne va vesti "ziua cea mare", când Domnul va veni pe norii cerului, cu "semnul său" (Mat. 24, 30).

În clipa aceea, razele strălucitoare ale crucii lui Hristos se vor împărţi "din belşug" celor ce în viaţă "crucea ca jugul au luat" şi Lui au urmat cu credinţă.

Pentru acestea, în imne, în cântări şi rugăciune, mulţumindu-i Domnului cu orice moment şi mai ales cu ocazia sărbătorilor Sfintei Cruci: 1 august - arătarea Sfintei Cruci; 14 septembrie - Înălţarea Sfintei Cruci; Duminica a treia din post, pecetluindu-ne în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, mărturisim iubirea lui Dumnezeu pentru om şi ne întărim cu puterea crucii, zicând: "Bucură-te, toiagul cel tare ce ai sfărâmat uşile iadului! Bucură-te, cheia împărătească ce ai deschis uşa Raiului!" Amin.

Părintele Iosif Trifa, tâlcuire la Evanghelia Duminicii a III-a din Postul mare (a Sfintei Cruci) - Despre ce înseamnă a purta crucea

Zis-a Domnul: „***Cel ce voieşte să vină după Mine să se lepede de sine şi să-şi ia Crucea sa şi să-Mi urmeze Mie. Că cine va vrea să-şi mântuiască sufletul său pierde-l-va pe el; iar cine-şi va pierde sufletul său, pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va mântui pe el. Că ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată şi şi va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său? Că de cine se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele întru acest neam preacurvar şi păcătos şi Fiul Omului Se va ruşina de el când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri.“***

Şi le zicea lor: „***Amin grăiesc vouă că sunt unii din cei care sunt aici, care nu vor gusta moartea până când vor vedea Împărăţia lui Dumnezeu venind întru putere***“. (Marcu 8, 34-38 şi 9, 1)

Ce mult spune această evanghelie! Ea cuprinde toată taina mântuirii noastre sufleteşti.

Dacă oamenii – zicea un învăţat creştin – ar pierde, din întâmplare, toate evangheliile, afară de una, sau dacă omului i s-ar permite să asculte numai o singură evanghelie, mântuirea încă n-ar fi pierdută; evanghelia cu purtarea crucii ar fi în stare ea singură să păstreze şi să vestească taina mântuirii noastre sufleteşti.

Să cercetăm cuprinsul acestei evanghelii. „***Tot cel ce vrea să vină după Mine***“. ***Iată acesta este începutul mântuirii. Să pleci pe urmele Domnului. Să pleci de bunăvoie, din dragoste şi dor de mântuire, pe calea mântuirii.*** Dar nu e lucru uşor a merge după Domnul. Condiţia cea dintâi o spune evanghelia: „***Să se***

lepede de sine“. Cel ce vrea să plece pe urmele Domnului trebuie mai întâi şi mai întâi să se lepede de sine. Mare lucru este lepădarea de sine.

Într-o adunare restrânsă a Oastei, eu le spuneam odată fraţilor ostaşi că mântuirea noastră are trei mari duşmani.
– Ştiţi voi care-i cel dintâi din aceştia?
– Diavolul! răspunseră ostaşii în cor.
– Nu-i adevărat! le-am zis eu. Cel dintâi şi cel mai mare duşman al mântuirii noastre este eul nostru. Numai în al doilea rând vine satan; iar al treilea duşman e lumea.

Eul din om e cel dintâi şi cel mai mare duşman al mântuirii sufleteşti. Acest eu dă răspunsuri ca acestea: Eu să mă împac cu vecinul meu?… Eu să mă rog lui de iertare?… Eu să mă las batjocorit de cela şi de cela?… Eu să sufăr ceea şi ceea?… Eu să intru în Oastea Domnului?… Eu să ascult de un popă de la Sibiu?… Eu să mă fac frate şi soră cu pălmaşii şi servitorii de la Oaste?… Eu, doctor în ştiinţele cutare şi cutare, să mă cobor de la înălţimea catedrei mele între pălmaşii şi cu servitorii de la Oaste?…

Acest eu este răsuflarea lui satan. Prin el răsuflă şi vorbeşte satan. În dosul lui e puterea lui satan. Eul acesta ne îndeamnă să trăim numai pentru noi înşine şi numai pentru cele lumeşti. El ne împiedică să trăim o viaţă pentru Dumnezeu, pentru alţii şi pentru sufletul nostru. Acest duşman trebuie mai întâi răpus. Acestui duşman Sf. Scriptură îi zice „omul cel vechi“. Şi tot Scriptura ne spune că acest „om vechi“ nu moare decât răstignit pe crucea Golgotei. El trebuie împuns mereu cu „piroanele Golgotei“. De aceea, zice mai departe evanghelia, cel ce vrea să meargă după Domnul trebuie „***să-şi ia crucea sa***“.

A te lepăda de tine şi a-ţi lua crucea înseamnă a te răstigni şi „a muri“ faţă de lume (Rom. cap. 6). ***A-ţi lua crucea înseamnă a te răstigni mai întâi pe ea, ca să moară eul din tine, să moară „omul cel vechi“ din tine.***

Dar nu e lucru uşor acesta. Eul din noi e duşmanul care se lasă mai anevoie bătut. E duşmanul care moare mai târziu. Pe satan îl poţi ţine la distanţă, căci e mai mult un fel de duşman extern; dar eul e un hoţ de casă; şi ştiut lucru este că de hoţul din casă mai greu te poţi feri.

Eul nostru, „omul nostru cel vechi“, trebuie mereu împuns cu „piroanele Golgotei“. Trebuie să stai mereu lângă el, cu ciocanul în mână, căci el umblă neîncetat să se coboare de pe cruce. Eul nostru nu vrea să moară cu una, cu două. Zvârcolirile lui sunt ele însele o cruce grea pentru noi. De aceea, zice o altă evanghelie că trebuie să ne luăm crucea în fiecare zi (Luca 9, 23). ***Adică zi***

de zi şi clipă de clipă să te lupţi a împiedica răsuflarea şi învierea eului tău, a omului tău cel vechi.

A-ţi lua crucea înseamnă a te răstigni şi a muri mereu faţă de lume, până vei ajunge la biruinţa pe care a strigat-o Sfântul apostol Pavel: „***Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine***“ (Gal. 2, 20).

A-l pune pe eul nostru, pe „omul nostru cel vechi“, să ne ducă el crucea, înseamnă a face tot atât cât fac şi iconarii (negustorii de icoane) de la Gherla, care poartă în spate icoanele cu „Iisus cel Răstignit“, dar – în acelaşi timp – suduind, îmbătându-se, certându-se, înşelând…

A merge după Domnul înseamnă a merge pe urmele Mielului, înseamnă a merge pe urmele Crucii, adică să rabzi totul, să suferi totul, să-i iubeşti pe toţi, să plângi cu cei care plâng, să te bucuri cu cei care se bucură. Şi, o dată cu acestea, să păşeşti călcând sub picioarele tale scorpiile şi balaurii ispitelor şi păcatelor (Luca 10, 19). A merge după Domnul înseamnă să fii tuturor toate şi, mai presus de toate, să fii cu totul al Lui…

Ce puţini sunt însă acei care trăiesc o astfel de viaţă! De când eram preot la ţară, îmi aduc aminte de o întâmplare ce a rămas adânc săpată în sufletul meu. Între păstoriţii mei aveam pe unul care mergea cu îndărătnicie pe calea pierzării. Numele Domnului îl pomenea numai în legătură cu sudalmele. Şi a mers până la sfârşit pe calea aceasta. Nici Sfânta Împărtăşanie n-a primit-o. Adică a voit în ceasul din urmă s-o primească, dar atunci era prea târziu. Când am ajuns la el, i se legase graiul…

Fiind om bogat, familia i-a făcut o îngropăciune pompoasă. Parcă şi acum îi văd calea lui cea din urmă, când am plecat cu el spre cimitir. Înaintea mortului mergea un copil cu o cruce mare de lemn pe care era scris: „Aici odihneşte în Domnul N. N.“ Iar îndată după cruce venea mortul. Era singura zi din „viaţa“ lui în care „mergea“ liniştit şi ascultător pe urma Crucii lui Hristos. Numai că această mergere nu-i mai ajuta nimic… Nu mergea el, ci-l duceau alţii. Nu mersese cât a fost viu, iar acum era prea târziu, prea târziu…

Şi, vai, câţi creştini trăiesc tot aşa! O singură dată în viaţa lor merg pe urmele crucii: în calea spre cimitir. Ce lucru grozav!

Eu mă îngrozesc când trec prin cimitire şi văd în toate părţile cruci pe care scrie: Aici odihneşte în Domnul N. N… Aici s-a mutat la Domnul N. N. etc…

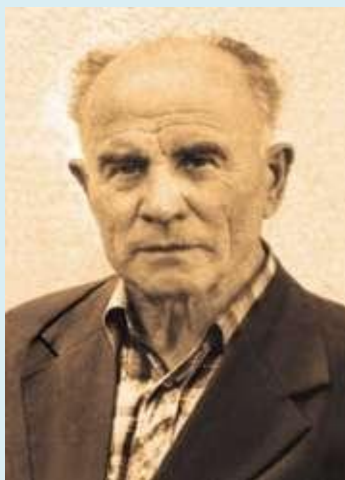
Ţi se pare că aici odihnesc oameni care au trăit tot cu Domnul în gură şi tot cu crucea în spate. Dar, vai, cât de departe a fost viaţa lor de aşa ceva!

Aşa să trăim ca toate cele ce se vor a fi scrise pe crucea noastră din cimitir să se potrivească cu viaţa pe care am trăit-o! Să trecem prin viaţă purtându-ne crucea cu folos de mântuire sufletească.

Anevoie moare eul din noi. Domnul Iisus a ştiut acest lucru. De aceea ne-a lăsat în ajutor o altă putere: crucea suferinţelor, despre care vom vorbi în cele ce urmează.

(Părintele Iosif Trifa, Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an)

Traian Dorz - Meditaţii la Apostolul din Duminica a III-a Postului mare – a Sfintei Cruci - Nimeni nu-şi ia singur…

„Nimeni nu-şi ia cinstea aceasta singur, ci o ia dacă este chemat de Dumnezeu, cum a fost Aaron.“ (Evrei 5, 4)

Cinstea de a fi un slujitor, un profet sau un preot al lui Dumnezeu, fiind o cinste deosebită de toate celelalte, nimeni nu şi-o poate lua singur… sau n-ar trebui să şi-o ia. De la chemarea şi până la alegerea cuiva pentru aceasta este totuşi un drum mai lung, ori mai scurt. Este totuşi un timp mai apropiat, ori mai îndepărtat în care nu numai el, cel chemat, dar şi cei care îl aleg trebuie să fie cu toată grija asupra alegerii sale.

Căci dacă nu totdeauna cel chemat îşi dă seama că are şi însuşirile necesare slujbei către care merge, cei care îl cheamă ori îl împing spre această slujbă trebuie neapărat să fie cu grijă la el, dacă le are sau nu le are. Fiindcă cine îşi pune cu grabă mâinile peste un nevrednic, învestindu-l cu o slujbă sfântă în Casa lui Dumnezeu, pe când se vede bine că el nu corespunde pentru slujba aceasta deloc, acela va băga în Casa lui Dumnezeu pe un tâlhar. Şi de toată prada şi dezastrul pe care acesta le va săvârşi acolo va răspunde solidar cu el.

O, cât de vinovat va fi în veci Alexandru Căldărarul, ori Imeneu şi Filet, ori Diotref şi toţi dezbinătorii lucrării lui Hristos din cele dintâi zile şi până în cele din urmă! Dar oare acei care i-au băgat pe aceştia în Lucrarea lui Dumnezeu vor fi ei scoşi total nevinovaţi de faptele acestor lucrători ai lui satan, pe care tocmai ei i-au ajutat cândva să intre în ea?

Nu ştim cum va privi Marele şi Dreptul Judecător în Ziua Marii Sale Judecăţi Drepte, această delicată şi dureroasă parte întunecată şi îndurerată a multora dintre noi. Va găsi el oare îndeajuns de îndreptăţită apărarea noastră că am avut prea puţină prevedere din cauza prea marii iubiri? Că am avut o prea mare

încredere în partea cea bună din om şi prea puţină teamă de partea cea rea din el? Că îndemnul milei de a-l ajuta pe un neputincios să ajungă şi el la un rost înalt a fost mai puternic decât teama că încălzim un şarpe şi învestim pe un blestemat? Binele părea sigur, răul nici nu părea a fi.

Iar la urmă ce a ieşit din orfanul milog? Un uzurpator perfid, un compilator neruşinat, un stricător conştient şi nelegiuit, un răstălmăcitor înrăit al Adevărului celui mai sfânt şi mai scump. Ori un batjocoritor al Tainelor lui Dumnezeu, şi un desfrânat al cărnii şi al duhului. Ori un vânzător şi trădător al Lucrării şi al copiilor lui Hristos. Nişte slujitori ai lui satan în Biserica lui Hristos. Nişte tâlhari ai diavolului în Casa lui Dumnezeu.

Cine dintre cei care au ajutat cândva în vreun fel pe vreunul dintre aceştia să ajungă acolo, cine oare ar putea să nu aibă adeseori o chinuitoare părere de rău şi o necruţătoare mustrare pentru slăbiciunea lui din clipa când şi-a pus şi el prea cu grabă mâinile peste netrebnicul acela? Când a dat şi el o mână de ajutor ca acesta să ajungă acolo? Când s-a făcut şi el o scară pe care risipitorul să ajungă la vârful grămezii de unde acum nimeni nu-l mai poate împiedeca să nu împrăştie? În Casa unde nimeni nu-l mai poate opri să nu aprindă şi să nu dărâme?

O, câţi dintre aceştia nu am şi eu pe conştiinţă!… Şi nu ştiu încă tot răul pe care mi l-au făcut mie însumi. Dacă toate lacrimile pe care le-am vărsat din pricina lor, sau sângele, sau sudorile, sau foamea, sau frigul, sau arsurile, sau muncile cu care am plătit zeci de ani uşurătatea încrederii şi dragostei mele faţă de ei vor fi de-ajuns ca să mă dezvinovăţească Dreptatea lui Dumnezeu în Ziua Judecăţii Sale, pentru a nu mă face şi pe mine părtaş la nelegiuirile pe care le-au făcut şi le mai fac aceştia. Fiindcă este sigur că, dacă nu i-aş fi ajutat şi eu mai înainte de a ajunge ei cineva, nu ar fi putut face tot acest rău pe care l-au făcut după ce au ajuns.

Bine spune Sfântul apostol Pavel fiului său, Timotei: ***Să nu-ţi pui mâinile peste nimeni cu grabă, ca să nu te faci părtaş păcatelor altora…*** (I Tim 5, 22). Poate că şi el avea multe astfel de experienţe amare cu unii dintre cei care îl chinuiau şi pe el acum… Şi cred că mulţi aleşi ai lui Dumnezeu au avut şi vor mai avea încă să plângă pentru astfel de pricini.

Totuşi e bine ca măcar în viitor oamenii lui Dumnezeu să ţină seama de experienţele amare ale celor din trecut. Şi, în privinţa alegerii pentru slujba sfântă a celor ce se înghesuie spre ea, să fie mai cu multă grijă şi mai cu temătoare băgare de seamă.

O, dacă ar fi o sită mai deasă şi cea care îi cerne acum pe aceia care se îmbulzesc spre cinstea şi slujba preoţiei! Cu cât ar fi mai curată Casa lui Dumnezeu! Şi mai vrednică mulţimea celor care merg acolo!…

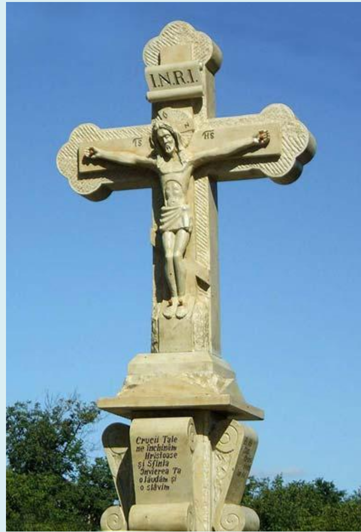
O, Marele nostru Dumnezeu şi Mântuitor, Iisus Hristos! Tu, Slăvitul şi Vrednicul Mare Preot al mântuirii noastre, Care stai la Dreapta Slavei, mijlocind pe temeiul Jertfei Tale pentru căderile noastre. Şi pe temeiul Puterii Tale pentru slăbiciunile noastre. Şi pe temeiul Neprihănirii Tale pentru păcatele noastre, Te rugăm ai milă de noi, de toţi!

Iartă de peste noi păcatele altora şi de peste alţii păcatele noastre! Spală-ne pe toţi prin Sângele Tău şi ajută-ne să ajungem vrednici de slujba sfântă la care ne-ai chemat şi pentru care ne-ai ales.

Ca să ne mântuim şi noi şi toţi cei la care ne-ai trimis Tu, ajungând pe totdeauna în Împărăţia Ta împreună cu înaintaşii noştri şi cu urmaşii noştri.

(Traian Dorz, Hristos – Puterea apostoliei)

Traian Dorz - Spre Dumnezeu arată Crucea

Spre Dumnezeu arată Crucea,
oricine va privi-o-n sus
pe Dumnezeu Îl va cunoaşte
sub chipul Fiului Iisus;
în Jertfa Fiului zdrobit,
vedem cât Tatăl ne-a iubit.

Spre Dumnezeu ne duce Crucea,
oricine-o va purta supus
la Dumnezeu o să ajungă,
aşa cum a ajuns Iisus;
prin Jertfa Fiului primit
ajungi la Tatăl cel Slăvit.

Spre Dumnezeu înalţă Crucea,
oricine-L va sluji prin ea
cu Dumnezeu va fi-n mărire
şi Faţa Lui o va vedea;
prin Jertfa Fiului-nnoit,
ajungi la Tatăl răsplătit.

Spre Dumnezeu sfinţeşte Crucea
oricine taina i-a pătruns
în Dumnezeu se-nvredniceşte
de harul cel din veci ascuns;
unit cu Fiul preaslăvit,
eşti Tatălui pe veci iubit.

Traian Dorz - Cruce veche…

Cruce veche dintre drumuri, părăsită şi uitată,
ce duios mi-aduci aminte viaţa mea de altădată…

Ce duios mi-aduci aminte câte primăveri senine
din uitata mea pruncie mi le-am petrecut cu tine!

Aplecată într-o parte te-am ştiut de-ntâia dată,
cu Iisus, părând aievea, trist privind la lumea toată.

…Când apoi durerea-mi mare m-a pornit pe drum pribeag,
lângă tine, ca un prieten, răsărea un pui de fag.

Mai târziu, o toamnă rece, într-un timp cu vânt şi ploi,
te-a plecat spre fagul prieten, să daţi mâna amândoi…

Astăzi, când din nou Trecutul pe-al prunciei drum m-aduce,
ne mai întâlnim o dată, sfântă şi străină cruce.

Fagul tău e rupt de vânturi ori de-o mână mai barbară,
iar tu stai şi mai străină lângă vechiul drum de ţară.

Îmi lipesc de tine gândul şi cu inima-ntristată
îţi ascult din nou cuvântul care mi-l spuneai odată.

De Iisus Cel Bun din cuie şi de oameni fără lege,
şi de tot ce eu atuncea nu puteam a înţelege.

Dar acum când şi pe mine tot aşa amar m-aduce,

înţeleg atât de bine plânsul tău, străină cruce.

Am fost şi eu singuratic şi străin prin lumea largă,
aşteptând o mână dulce care lacrima să-mi şteargă,

Dar nici mie, ca şi ţie, n-a fost nimenea să vină
în necaz şi-n pribegie cu o inimă senină.

N-am aflat nici eu pe lume un cuvânt de-mbărbătare,
pretutindeni numai ură şi dispreţ, şi nepăsare…

Şi-am venit, Iisus, la Tine, să rămân pe viaţa toată
amândoi pe-aceeaşi Cruce şi ştiută, şi uitată…

Traian Dorz - Dumnezeu ne cere nouă

Dumnezeu ne cere nouă, celor care-L ascultăm,
nu numa-nchinarea noastră, ci viaţa să I-o dăm;
că-nchinarea fără viaţă este searbădă şi grea,
viaţa fără de-nchinare este, iarăşi, tot aşa

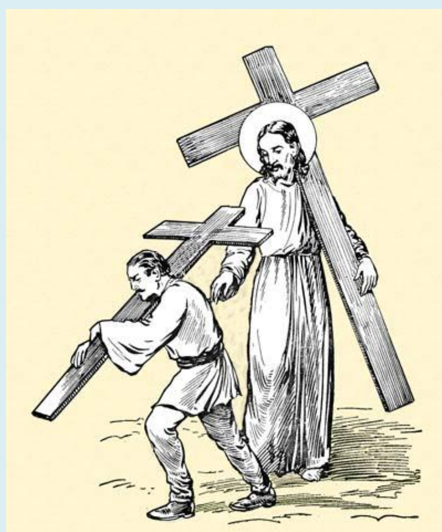
…şi ne cere-o viaţă plină de-Adevărul Lui frumos:
nici Hristosul fără Cruce, nici Crucea fără Hristos,
căci Hristosul fără Cruce e-un Hristos străin de Har,
Crucea fără El, asemeni, este goală şi-n zadar

…şi ne cere şi credinţă, dar şi fapte să avem,
căci credinţa fără fapte moartă-i şi-n zadar o vrem;
faptele fără credinţă sunt şi moarte, şi pustii,
numai când sunt împreună ele-s rodnice şi vii

…şi ne cere şi-Adevărul, şi Iubirea s-o trăim,
c-Adevăr fără Iubire în zadar mărturisim;
iar iubirea ne-nţeleaptă, fără adevăr, e-un foc
nestatornic şi nevrednic, fără nici un rost deloc.

Dumnezeu ne cere nouă echilibru sănătos
între vorbă şi trăire, după pilda lui Hristos,
căci uşor zici „mântuire”, dar a o avea e greu
şi-o au numai cei ce-ascultă ce ne cere Dumnezeu.

Traian Dorz - Să-mi iau crucea

Să-mi iau crucea – Tu mi-ai spus,
Scump Iisus,
însă crucea care-ai vrea
nu-i numai a mea,
Scump Iisus, Drag Iisus, – nu-i numai a mea!

Crucea care-o am de dus,
Scump Iisus,
e şi mila ce mi-o cei'
pentru toţi ai mei,
Scump Iisus, Drag Iisus, – pentru toţi ai mei.

Tu doreşti să port supus,
Scump Iisus,
sarcinile tuturor
cald şi iubitor,
Scump Iisus, Drag Iisus, – cald şi iubitor.

Orice om ce-l văd răpus,
Scump Iisus,
este semenul căzut
cărui să-i ajut,
Scump Iisus, Drag Iisus, – cărui să-i ajut.

Să-mi iau crucea – Tu mi-ai spus,
Scump Iisus,
ca şi Tine, Domnul meu,
fă s-o port şi eu,

Scump Iisus, Drag Iisus, – fă s-o port şi eu!

Traian Dorz - O, slăvită cruce aspră

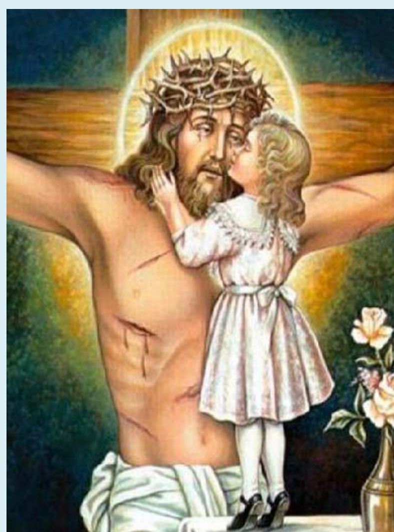
O, slăvită cruce aspră, simbol şi mijloc divin
al durerii şi-al izbânzii date jertfă mântuirii,
numai tu mă faci şi astăzi să-nţeleg prin ce preţ vin
liniştile conştiinţei şi luminile sfinţirii.

Tu-mi dai harul de-a-nţelege că al biruinţei nimb
nu-l ating decât prin jertfa cea mai naltă cu putinţă,
că suprema izbăvire pot s-o am doar dând în schimb
tot ce poate fi mai unic şi mai scump pentru-o fiinţă.

Că nu pot avea lumina cea de-a pururi pe deplin
decât când înving puternic toate nopţile din mine
şi când orişice nelinişti, care uneori mai vin,
nu-mi mai tulbură adâncul limpezimilor senine.

Dar, ca să rămân acolo nalt şi liniştit mereu,
ţine-mi totdeauna tare hotărârea despărţirii,
numai dezlegat de toate sunt unit cu Dumnezeu;
înfrângându-mi nimicirea, sunt deasupra nimicirii.

Traian Dorz - M-apropii de-orice muncă

M-apropii de-orice muncă aşa ca de-un altar,
de orice suferinţă, precum de-o rugăciune,
m-apropii de-orice seară aşa ca de-un hotar
la care pot în pace sfârşitul a mi-l pune.

M-apropii de-orice suflet de mamă ca de-un cer
din care numai lacrimi şi dragoste izvoară,
m-apropii cu-nchinare de orişice mister
în care Nepătrunsul Prezenţa şi-o-nfăşoară.

M-apropii de-orice lucru ca de-o fiinţă grea,
de taine şi-nţelesuri atât de minunate,
m-apropii de tăcere, ca de lumina cea
în care-a-nchis Iubirea comorile ei toate.

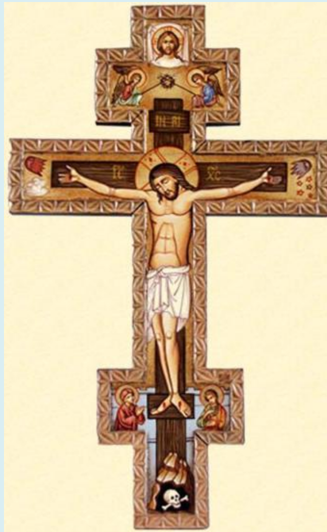
M-apropii de-orice cruce cu Chipul lui Hristos,
asemeni ca de Crucea pe Golgota nălţată,
mi-apropii de-a Lui rane sărutul dureros
cu-acelaşi sfânt cutremur de fiecare dată.

M-apropii cu sfială de tot ce nu-nţeleg,
m-apropii cu răbdare de orişice durere,
m-apropii cu veghere de tot ce mai culeg
în trecerea grăbită spre moarte şi-nviere.

Că-n toate mă apropii de Tine, Drag Iisus,
îmbrăţişându-Ţi zarea iubirii nearătate,
spre Ziua Nesfârşită în care neapus

îmi va luci-nţeleasă frumseţea pusă-n toate!

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci) - Marele semn plus al lui Dumnezeu

A treia duminică din Postul Mare este dedicată adorării Sfintei Cruci. În timpul Liturghiei crucea este dusă de la altar şi aşezată în mijlocul adunării, pentru ca să putem aduce un omagiu simbolului mântuirii noastre. Când preotul se închină în faţa crucii, el se închină nu lemnului sau metalului ci lui Hristos şi marii Lui iubiri, pe care crucea doar o simbolizează. Florile frumoase din jurul crucii semnifică mireasma, dulceaţa şi frumuseţea pe care ea le-a adus vieţii.

Semnul plus al lui Dumnezeu

Astăzi vom vorbi pe scurt despre semnificaţia pe care crucea o poate avea în vieţile noastre. ***O fetiţă a ajuns la şcoală să studieze misterele matematicii. Era profund impresionată de semnul împărţirii, înmulţirii, scăderii şi adunării. În duminica după ce învăţase despre semnul plus, a observat crucea din spatele altarului, pe care şi până atunci o văzuse de multe ori. Acum însă era profund impresionată şi i-a şoptit tatălui ei: "Tăticule! Ce caută semnul plus în spatele altarului?" Întrebarea fetiţei este una naturală, dar mai profundă decât pare la prima vedere, pentru că crucea este cu adevărat marele semn plus al lui Dumnezeu.***

Plusul puterii lui Dumnezeu

Crucea înseamnă că omul nu trebuie să se bazeze doar pe propriile sale resurse. El poate avea marele plus al puterii lui Dumnezeu. Dumnezeu a pus o imensă putere în natură. Într-un pahar de apă este suficientă energie pentru a propulsa un vapor peste Oceanul Atlantic. Dumnezeu, care a pus atâta putere în natură, va refuza oare copiilor Săi cererea lor de putere atunci când sunt slabi? ***Dacă Iisus ne-a învăţat ceva despre Dumnezeu, acel lucru este că El este un***

Dumnezeu care dă putere celor slabi. Slăbiciunea omului plus tăria lui Dumnezeu dau capacitatea de a depăşi orice obstacol pe care viaţa ni-l pune înainte.

Plusul iertării lui Dumnezeu

Omului care este împovărat de sentimentul de vină, de sentimentul că nu poate fi niciodată iertat, că nu va mai putea niciodată să îl privească direct în faţă pe Dumnezeu sau pe vreun semen, acestui om Crucea îi aduce marele plus al iertării lui Dumnezeu. "***Tată, iartă-le că nu ştiu ce fac***", s-a rugat Iisus de pe Cruce. Iar Sf. Pavel scrie: "***Dumnezeu Îşi arată dragostea Lui faţă de noi prin aceea că, pentru noi, Hristos a murit când noi eram încă păcătoşi***" (Romani 5,8). ***Dacă cel mai dificil este să ne iertăm pe noi înşine, atunci faptul că Dumnezeu ne-a iertat şi ne-a acceptat ne va ajuta să ne iertăm. Dacă El ne acceptă, putem învăţa să ne acceptăm pe noi înşine. Omul păcătos plus marea milostivire a lui Dumnezeu dau mântuire, deplinătate, pace cu Dumnezeu şi cu sine însuşi.***

Plusul vieţii noi

Plus putere. Plus iertare. În al treilea rând, plus viaţa nouă. Adăugarea lui Hristos la viaţa omului nu este o "simplă adăugare", aşa cum ai adăuga un măr lângă alt măr şi ai obţine două mere. Este mai degrabă ca adăugarea oxigenului la hidrogen, rezultând o substanţă cu totul nouă – apa. După cum spunea Sf. Pavel, "***dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut, iată toate s-au făcut noi***" (2Corinteni 5,17). Cel ce este "în Hristos" are un nou centru de viaţă. ***Omul plus Hristos egal o nouă viaţă, noi sensuri, noi scopuri, noi valori, o persoană total nouă.***

Plusul vieţii eterne

Plus putere. Plus iertare. Plus viaţa nouă. În al patrulea rând, plus viaţa eternă. Cel mai mare semn minus în viaţă, înainte de Hristos, era moartea. Hristos a luat acel semn minus şi a pus peste el învierea Sa, transformându-l într-un mare semn plus al vieţii: "***Hristos a înviat din morţi, fiind începătură (a învierii) celor adormiţi. Că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om şi învierea morţilor. Căci, precum în Adam toţi mor, aşa şi în Hristos toţi vor învia***" (1Corinteni 15,20-22). "***Şi Iisus i-a zis: Eu sunt învierea şi viaţa; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi***" (Ioan 11,25). ***Omul pe moarte plus Hristos egal viaţă veşnică într-un loc unde "cele ce ochiul n-a văzut şi urechea n-a auzit, şi la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El"*** (1Corinteni 2,9).

Plusul iubirii lui Dumnezeu

Plus putere. Plus iertare. Plus viaţa nouă. Plus viaţa eternă. În al cincilea rând, plus iubirea lui Dumnezeu. Crucea este un semn şi un simbol foarte elocvent. Este o garanţie a faptului că Dumnezeu va merge până la extrem pentru noi; El nu se va spăla niciodată pe mâini de noi, nici nu ne va lăsa să pierim. ***Crucea vorbeşte: iată cât de mult iubeşte Dumnezeu. Îi pasă atât de mult încât îşi dă propriul Fiu să moară pentru păcatele noastre.*** Crucea ne spune din nou: nu există iubire mai mare decât aceasta. ***Ne vorbeşte despre iubirea fără limite a lui Dumnezeu, care nu a încetat să iubească nici când a fost răstignit.*** Ştergeţi Crucea din vieţile noastre şi rămânem fără nici o asigurare că omul valorează ceva. Ştergeţi Crucea din inima universului şi acesta va rămâne rece şi închis. Dar alături de Cruce putem cânta cu Sf. Pavel: "***Cine ne va despărţi pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul, sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia? [...] Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit. Căci sunt încredinţat că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălţimea, nici adâncul şi nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru***" (Romani 8,35-39).

Plusul victoriei finale

Plus putere. Plus iertare. Plus viaţa nouă. Plus viaţa eternă. Plus iubirea lui Dumnezeu. În al şaselea rând, ***omul plus Hristos egal promisiunea victoriei finale.*** Sf. Pavel le scrie Colosenilor că pe cruce Iisus a dezbrăcat de putere "***începătoriile şi stăpâniile, le-a dat de ocară în văzul tuturor, biruind asupra lor prin cruce***" (Coloseni 2,15). În credinţa noastră răsăriteană, Crucea nu este niciodată văzută separat de Înviere. ***Credinţa creştină vede în Crucea lui Hristos o luptă pe viaţă şi pe moarte cu răul, Învierea fiind înfrângerea finală a acestuia***. Omul plus Hristos egal victoria finală. "***Să dăm mulţumire lui Dumnezeu, Care ne-a dat biruinţa prin Domnul nostru Iisus Hristos!***" (1Corinteni 15,57).

Oamenii "plus"

Există două feluri de oameni – oamenii plus şi oamenii minus. Aceia al căror simbol este semnul minus nu adaugă niciodată fericire cuiva. Mai degrabă o iau. Când pleacă din compania ta, te simţi mai sărac în credinţă, mai sărac în iubire, mai sărac în speranţă. ***Mulţumim lui Dumnezeu însă că mai există un grup – poporul lui Dumnezeu -, oamenii Crucii, cei care trăiesc credinţa în Fiul lui Dumnezeu: oamenii plus. Biblia îi numeşte "sarea pământului", "lumina***

lumii" şi "mireasma lui Hristos". Ei adaugă vieţii: curaj, credinţă, iubire, speranţă, pace, bucurie.

Astăzi, în sărbătoarea adorării Sfintei Cruci, privind la marele semn plus al lui Dumnezeu, frumos împodobit cu flori, să ne amintim că:
1. Omul nu trebuie să fie singur în problemele şi necazurile lui. El poate avea marele plus al prezenţei lui Dumnezeu, al iubirii şi grijii Sale.
2. Omul păcătos plus Dumnezeu egal iertare.
3. Omul confuz plus Hristos egal nou scop, nou sens, o persoană total nouă.
4. Omul copleşit de vină plus Hristos egal "***pacea lui Dumnezeu care depăşeşte întreaga raţiune***".
5. Omul pe moarte plus credinţa în Hristos egal viaţa eternă cu Dumnezeu în ceruri.
6. Omul slab plus Hristos egal putere. "***Toate le pot întru Hristos, Cel care mă întăreşte***" (Filipeni 4,13).
7. Omul disperat plus Hristos egal speranţă, o speranţă ce spune: "Nu trebuie să rămâi în starea în care eşti. Tu, aşa cum eşti, plus puterea răscumpărătoare a lui Dumnezeu, egal persoana care doreşti să fii, persoana despre care Dumnezeu poate să spună într-o zi: Acesta este preaiubitul Meu fiu sau preaiubita Mea fiică, în care am binevoit."

Rugăciune

Doamne, venind astăzi să ne închinăm Crucii Tale, venim să ne închinăm nu lemnului sau metalului ci simbolului cele mai mari victorii a omenirii cunoscută vreodată – victoria Ta asupra păcatului şi a morţii; o victorie ai cărei părtaşi devenim cu toţii prin Botez şi prin credinţă; o victorie care a schimbat marele semn minus al vieţii în semnul plus, o victorie ce îl face pe fiecare creştin un om plus în lume, ce adaugă lumină acolo unde este întuneric, iubire unde este ură, speranţă unde este disperare, un pahar de apă unde este sete, o bucată de pâine unde este foame. Amin.

(Traducere: Oana Capan)

IPS Andrei Rymarenko - Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci) - Venerarea Sfintei Cruci

Înaintea noastră se află Crucea. Aceasta este Crucea lui Hristos. Dar pe Golgota mai existau două cruci: Hristos în mijloc şi doi tâlhari răstigniţi de-a stânga şi de-a dreapta lui. ***Pe Cruce Hristos s-a jertfit pe Sine pentru răscumpărarea întregii lumi.*** Dar cei răstigniţi cu El ce au răscumpărat? Delictele lor, că doar erau tâlhari.

Cum au ajuns tâlhari? Într-o vreme erau doi copii nevinovaţi şi poate se şi jucau împreună. Era perioada luminoasă a copilăriei. Mai apoi au simţit, după cum simţim fiecare dintre noi, două forţe opuse influenţându-i: una bună şi una rea. Iar voinţa lor a trebuit să aleagă una sau alta. Mai întâi au oscilat, dar apoi, pentru că răul părea mai atrăgător, au început să îl accepte în vieţile lor. Conştiinţa lor s-a opus la început, dar apoi au fost cuceriţi de rău, trecând complet de partea lui. La nivelul sentimentelor, apoi la nivelul faptelor, acţiunile lor ducându-i pe cruce, la condamnarea la moarte. Şi iată-i acum pe moarte. Nu doar orele ci şi minutele le sunt numărate. Iar între ei este Domnul, murind de asemenea pe Cruce. Unul dintre tâlharii răstigniţi l-a ocărât pe Iisus. Dar celălalt, dimpotrivă, la redus la tăcere pe cel care vorbea urât şi i-a spus lui Iisus: “***Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni în împărăţia Ta. Şi Iisus i-a zis: Adevărat grăiesc ţie, astăzi vei fi cu Mine în Rai***” (Luca 23,42-43).

Hristos a murit primul şi apoi cei doi hoţi. Pe chipul celui care l-a ocărât pe Domnul era întipărită grimasa blasfemiei, şi râsul lui Mefistofel se auzea deasupra crucii lui. Acest râs era înspăimântător şi triumfător. Da, aceasta a fost victoria finală a puterii răului asupra acestui suflet. Dar deasupra crucii tâlharului pocăit plutea o pace triumfătoare şi un fel de strălucire de bucurie. Şi în acest timp, sufletul lui, strălucitor şi curat, spălat de suferinţe şi de căinţă, a intrat în Paradis. Cu bucurie şi uimire au privit corurile de îngeri la acest prim

suflet care a intrat în Paradis, sufletul primului sfânt al Noului Testament, spălat de Sângele lui Hristos – sufletul unui tâlhar.

Acum ne-am adunat aici în biserică înaintea Crucii lui Hristos. În ochii judecăţii umane nu suntem călcători de lege sau criminali. Dar stăm oare la fel de bine şi în faţa Judecăţii lui Dumnezeu? Nu. Cu toţii am călcat şi călcăm poruncile lui Dumnezeu. Şi dacă este aşa, înseamnă că suntem călcători de lege. Dacă până acum nu am comis crime vizibile, aceasta este doar pentru că Harul lui Dumnezeu şi Îngerii noştri păzitori nu ne-au lăsat. Dar dacă am fi fost lăsaţi singuri, numai Dumnezeu şi conştiinţa noastră ştiu ce ni s-ar fi putut întâmpla. Şi ce se mai poate întâmpla dacă Dumnezeu ne-ar părăsi. Să ne examinăm cu sinceritate conştiinţele, şi acestea ne vor răspunde că, potrivit Judecăţii lui Dumnezeu, nu suntem mai buni decât tâlharul, poate chiar mai răi. Suferinţele lui pe cruce au răscumpărat atât de mult. Şi noi, cum ne putem răcumpăra greşelile? El a fost un tâlhar înţelept, dar noi… noi trăim nepăsători şi ne gândim că vom trăi neîncetat. Dar anii, lunile, săptămânile şi poate zilele şi chiar orele noastre sunt numărate. Şi vom avea în ultimul moment pocăinţa pe care el a avut-o? Dacă vom avea atunci o altă dispoziţie sufletească, opusă acesteia? Să ne ferească Domnul de aceasta!

Acum, apropiindu-ne şi sărutând Crucea, să spunem cu tâlharul înţelept: “***Pomeneşte-mă, Doamne, în împărăţia Ta.***” S-ar putea să nu mai avem alt minut în care să o facem. Să folosim deci acest minut pe care Domnul ni-l dă: “***Crucea Ta, Doamne, o venerăm, şi Sfântă Învierea ta o preamărim.***”

(Traducere: Radu Capan)

Pr. Tertulian Langa - Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci) - Despre cruce

În ritul nostru, a treia Duminică din Postul Mare e dedicată venerării Sfintei Cruci, a Crucii pe care Iisus Hristos a-mbrăţişat-o din infinita Sa iubire pentru noi. Doamne, cât de dogoritoare în iubire a fost această pătimitoare îmbrăţişare…! Dar dedicaţia faţă de Sfânta Cruce pretinde să cunoaştem obiectul venerării; altfel, devine pur cult idolatric. Acceptă cineva să fie considerat ca idolatru ignorant?… De aceea, îngăduiţi-mi un minim comentariu asupra Sfintei Cruci.

Pentru a traduce-n faptă hotărârile instituţiei pe care societatea o numeşte Justiţia, omenirea s-a străduit să inventeze nenumărate pedepse şi torturi, din cele mai atroce, pentru a arăta modul în care se cere ispăşită greşeala comisă de către un călcător al Legii. Arunc în public o întrebare, desigur cu caracter retoric: a stat vreodată un judecător în ştreang? A stat vreunul îngheţat în lanţuri, bătut şi sfârtecat de foame şi de bice? Au stat pe cruce, atârnaţi în cuie, Caiafa sau Pilat, pentru a şti, pe viu, la ce L-au condamnat pe blândul Iisus, pe Mielul cel nevinovat? Au stat în beciuri, în ger, în foame, în excremente şi-n urină veunul dintre judecătorii Bisericii Martire? N-au stat! Totuşi ne-au condamnat şi ne-au batjocorit. Însă, după modelul Crucificatului divin, Biserica îi iartă: "Iartă-i, Părinte, Doamne, căci n-au ştiut ce fac. Poate se vor căi…". Mărire Ţie, Sfântă Cruce! Mărire Ţie, Sfântă Răstignire!

E necesar, în numele adevărului, să spunem că răstignirea n-a fost imaginată de evrei; îşi are originea pe undeva în Orient. Ea a fost practicată de fenicieni, de perşi, cartaginezi şi de romani. Între evrei, se face remarcat măruntul rege Alexandru Iannul, care, cam pe la anul 80 î.Hr., benchetuind, în rând cu concubinele, se delectau, privind de pe terasa palatului regal, cum peste 600 de farisei agonizau pe cruce, din cauza unei revolte ce li se imputa. De acest

supliciu, nici chiar femeile nu erau cruţate. Este adevărat însă că, din pudoare, ele erau bătute-n cuie cu faţa înspre cruce. Cuvântul crux – de unde şi românescul “cruce” – putea să mai însemne şi spânzurătoare, ori chiar numai o bârnă verticală, de care era atârnat cu braţele legate la spate condamnatul şi spânzurat de mâini, tortură reluată şi de Securitatea comunistă. Ca şi în cazul răstignirii, cel spânzurat de mâini putea să moară în urma asfixiei.

Antichitatea folosea cruci de vreo patru feluri. Este probabil ca cea a lui Iisus să fi avut forma a ceea ce numim noi astăzi “cruce”, e de părere sf. Irineu. Prin analize ştiinţifice efectuate asupra unor cruci rămase din acele timpuri, se ştie că, aproape întotdeauna, pentru cruce se folosea lemnul de pin. Piroanele erau confecţionate grosier de către potcovari. Dacă ar fi să ţinem seama de imaginile pe care ni le transmit iconografii, piroanele ar fi străpuns mâinile lui Iisus prin palme, însă palmele nu ar fi rezistat şi s-ar fi sfâşiat curând, sub greutatea trupului. De aceea, uneori, sub fese se aşeza un punct de sprijin, ca să preia din greutate. În cazul lui Iisus, e mai probabil ca piroanele să nu fi fost bătute-n palme, ci în încheietura de deasupra mâinii. Dar, întrucât trupul spiritualizat al Mântuitorului s-a înălţat la cer, nici nu se pune problema ca arheologii să caute vreun rest de os pentru verificarea ipotezei.

Crucea supliciului era culcată la pământ, pentru a face mai uşoară munca sinistră a călăilor. Ei începeau cu pironirea mâinilor pe bârna scurtă de deasupra, pe care osânditul era silit s-o ducă în spinare, până la locul răstignirii. Mulţi dintre răstigniţi, din cauza durerilor, leşinau. Dar, pentru ca spectatorii sadici să nu piardă deliciul torturii, călăii îi dădeau crucificatului să bea, ca anestezic şi ca să-l ameţească, o drojdie de vin puternică, amestecată cu fierturi de mac, licoare despre care Evanghelia ne spune că Iisus a refuzat-o, Mântuitorul nedorind să-şi amorţească jertfa. Apoi, bârna orizontală, cu trupul spânzurând de ea, era purtată până la stâlpul vertical pe care I se pironeau picioarele. Înfipt în piatră, stâlpul va arăta drumul prin suferinţe către cer. Trupul era expus ruşinii publice, prin despuierea hainelor lipite de rănile cu sânge închegat. Din rănile străpunse de piroane continua să curgă sânge până către apusul soarelui, pentru a încheia exsangvinarea trupului ucis. Dar pentru o mai sigură verificare a morţii, s-a procedat şi la ceea ce medievalii numeau punctio cordis, adică străpungerea inimii, ca să se vadă curgând “sânge şi apă” – hematiile şi plasma – dovada clinică indubitabilă a instalării morţii. Longinus, care a executat această lovitură, văzând oroarea morţii, s-a convertit spontan.

Acesta a fost raportul medico-legal al asasinării lui Iisus, prin răstignire. Dar ***Sfinţii Părinţi*** ***spuneau: dacă voiţi să înţelegeţi lucrările dumnezeieşti, răstigniţi-vă mintea; renunţaţi la satisfacţiile pământeşti trufaşe ale gândirii voastre, căci orice izbândă a minţii omeneşti de nu e răstignită pe jertfă şi smerenie, oricât ni s-ar părea de strălucită, este amăgitoare când nu e pusă***

alături de Iisus pe cruce, când nu e oferită lui Dumnezeu ca jertfă de recunoştinţă, ca jertfă de preamărire a harului ce ne-a fost dat de a colabora cu Domnul la biruinţa adevărului, a binelui şi a iubirii.

***

Cu prilejul ultimei reflecţii pe care am făcut-o împreună asupra Sfintei Cruci, am insistat cu precădere asupra aspectului fizic al altarului constituit de lemnul Sfintei Cruci pe care S-a jertfit Hristos; şi v-am făcut apoi un fel de raport medico-legal asupra asasinării lui Iisus.

Dar tot atunci v-am amintit de cele cuprinse în scrierile Sfinţilor Părinţi, care spuneau că, pentru a înţelege lucrările dumnezeieşti, e necesar să facem şi noi o răstignire a minţii noastre, această răstignire reprezentând participarea noastră smerită şi conştientă la Jertfa lui Hristos. Actul de răstignire a minţii este – păstrând proporţiile – o formă de asemănare a noastră cu Hristos, în lepădarea de valorile lumeşti ce ne înstrăinează de Dumnezeire. Prin lepădare, ca act de jertfă, nu înţelegem o acceptare, de voie – de nevoie, neelucidată, neconştientizată a unei suferinţe morale sau trupeşti, aşa precum un câine, terorizat de un stăpân hain, îndură ciomăgeala fără opoziţie şi fără vreun merit moral. Oameni fiind, Hristos aşteaptă de la noi să implicăm gândirea în actul lepădării.

Tot analogic, să ne întrebăm: de ce schelălăie un câine atunci când e bătut? Nu oare fiindcă suferă, deşi el n-ar putea să scrie tratate despre suferinţă? Noi nu dorim, nu vrem să cunoaştem durerea animalului şi nu simţim vreo milă. Dar Dumnezeu o ştie şi o cunoaşte, la fel ca şi pe a noastră, ***El e milos cu noi, căci ne-a trăit durerea şi ne-o cunoaşte tragic. La El, Cel care a trăit durerea ca şi noi, la El să mergem cu credinţă. Ne va-nţelege, ne va ierta şi ne va mângâia, fiindcă ne iubeşte.*** E adevărat, mila lui Hristos ni se vădeşte-n răni, dar nu ni se împarte decât în Taina Spovedaniei. Numai acolo o găsim curgându-ne pe răni. Iisus, cu lacrimi, înţelege, la modul absolut, ca nimeni altul, necesitatea jertfei şi rolul ei ispăşitor, reparator al unei imense nedreptăţi făcute împotriva iubirii Celui care ne-a dat viaţă.

Înţelegerea crucificării este un act cristic şi al minţii noastre. Ne lepădăm cu mintea, cu voinţa de vina cunoscută. Cu mintea, nu cu stomacul, cu setea sau cu nervii, vom face actul de opţiune între virtute şi păcat, între-nviere şi osândă – cu alte cuvinte, deci, răstignirea minţii. ***Fiindcă viaţa, precum ştim, ne este un nesfârşit prilej de opţiune între a face bine sau a face rău; căci binele sau răul sunt câmpuri de cunoaştere în care operează mintea, nu simţurile; ele au doar loc intermediar: cu simţul doar percepem, cu mintea înţelegem.***

Domeniul simţurilor este plăcerea sau neplăcerea, senzaţii ce pot să deruteze mintea – mintea ca facultate prin care putem cunoaşte binele – minte care, sub amăgirea simţurilor, nu rareori aderă la ceea ce e rău, însă înşelător, plăcut. În acest sens, ***a-ţi lua crucea şi a-L urma cu aceasta pe Hristos înseamnă a-ţi răstigni orice patimă şi întunecime impusă minţii de către simţurile rătăcite.***

Tânărul sfânt Aloisiu de Gonzaga, în legătură cu orice lucru se întreba: "Cât foloseşte acesta eternităţii mele? Câte din ele înseamnă a-L imita şi a-L urma pe Domnul?"

Sfântul Părinte Ioan Casian concepe viaţa ca o necontenită răstignire, deci o neîntreruptă luptă între opţiunea bună şi opţiunea rea. A-L imita pe Domnul înseamnă a deveni un fel de "crucifix viu", deci un Hristos biruitor al morţii; e primul şi capitalul mod de a ne face asemenea lui Hristos, Cel care a biruit ispita.

Cât de dramatică poate să ajungă, uneori, această neîmpăcată luptă, o înţelegem din cumpăna în care a ajuns Hristos, când se ruga în Ghetsimani: "***Părinte, dacă se poate să treacă acest pahar de la Mine!***" – căci Domnul vedea prealimpede ce preţ de jertfă va trebui să dea întru suirea Sa pe Cruce. Nu clarviziunea pătimirii crunte pe care o va îndura L-a îngrozit pe Domnul, căci culmea suferinţei fizice, oricum, avea să fie depăşită, cu orele care treceau. Dar cea mai cumplită pătimire a fost, pentru Iisus, vederea limpede a inutilităţii suferinţei Sale, pentru aceia care Îl resping; şi cât de greu va cântări, în judecarea lor finală, faptul că până la urmă vor lepăda iubirea lui Iisus şi că aceasta îi va face să sufere, nu ore, nu ani, ci număr infint de veacuri în chinuri fără vreo speranţă… Cum?? Tocmai El, care a iubit până la sacrificiul ultim, El să le aducă un plus de osândire, un infinit de chinuri? Greu îndura Iubirea această teribilă durere! Cât de sfâşietor striga Iisus din Răstignire: "Dumnezeule, Dumnezeule, de ce M-ai părăsit. De ce Îmi dai şi această peste minte ispăşire? Nu-i părăsi pe veşnicie!". Acest din urmă strigăt de pe cruce a fost un semn al ultimei puteri trupeşti cu care Iisus a pătimit pe cruce. Când şi noi, în lupta cu păcatul, vom fi ajuns la ultima resursă omenească, să ştim că e momentul în care intervine Tatăl. Până atunci, până când nu vom fi epuizat întreaga noastră înzestrare omenească, nici n-avem dreptul să nădăjduim ca însuşi Dumnezeu să-nlocuiască nevolnicia noastră.

Să ne amintim de sfintele Promisiuni ale Preasfintei Inimi a lui Iisus Hristos, acelea printre care era cuprinsă şi salvatoarea asistenţă sacramentală acordată celor care în timpul vieţii se vor fi spovedit şi cuminecat, în nouă prime vineri succesive, cerând iertare şi sperând venirea lui Iisus euharisticul în inima căită şi adoratoare a iubirii atotputernică-n milostivire. Şi să ne amintim, mereu, că "***Dumnezeu este iubire***", că, prin iubire, Fiul ni L-a arătat pe Tatăl, căci Însuşi

El a spus “***Cine mă vede pe Mine Îl vede pe Tatăl***”. ***Prin Crucea şi prin Pătimirea Sa Fiul a vrut să ni-L arate pe Tatăl primitor al acelor fii risipitori care suntem chiar noi.***

În anul 1989, Eugen Ionesco, cel care a creat teatrul absurdului, făcea o ultimă-ncercare de a evada din viciul absurdului în care îşi încătuşase mintea: “Calea spre Dumnezeu, cu siguranţă, este simplă şi directă, cu o singură condiţie: să nu ajungem dezorientaţi în faţa Judecăţii. Şi totuşi, vedem atâta dezorientare-n lume”[*E. Ionesco: La ricerca intellettuale, Parma, 1989.*]. Să nu ne mulţumim în a ne compătimi viaţa de păcat în care am trăit ci, mai cu seamă, să dăm orientări pentru o viaţă trăită în unire cu Hristos. Or, cine să ne dea orientări şi harurile necesare, dacă nu Preasfântul Spirit, în sfântul scaun de Spovadă? Căiţi, întru smerenie şi bine pregătiţi, să ne apropiem de el.

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci) - Ia-ţi crucea şi urmează-Mă

Pentru prima dată, Iisus vorbeşte ucenicilor Săi despre faptul că misiunea Sa ar putea să-L conducă la darul total al vieţii, la moarte. Este un moment tensionat în relaţia dintre El şi ucenicii Săi. Petru, abia numit papă, intervine, Îl ia pe Iisus de-o parte şi-I sugerează că ar fi mai bine să nu continue cu acest discurs, să nu descurajeze moralul ucenicilor: "Doamne, Dumnezeu să te ferească de suferinţă!".

Dezastru total! Tu, Petre, ai început atât de bine! De ce doreşti să-L înveţi tu pe Domnul cum să mântuiască omenirea? Reacţia lui Iisus este determinată şi dură: "tu judeci ca oamenii lumeşti, încă nu eşti demn să fii apostolul Meu, modul tău de a vorbi este satanic". Ca să fim precişi, porunca pe care Iisus i-o dă lui Petre este: "Treci înapoia Mea", adică: "urmează logica Mea". Într-adevăr, reacţia lui Petru seamănă mult cu a noastră. Pentru un creştin "obişnuit", Dumnezeu este Mare, este Iubire, iar viaţa lui este chin şi frică de suferinţă. Deoarece Dumnezeu este străin de suferinţă, creştinul speră ca să fie ferit de orice durere. Această gândire este logică, dar Dumnezeu nu judecă astfel.

Iisus ne-a descoperit chipul unui Dumnezeu iubitor de oameni. Cine iubeşte, îl lasă liber pe iubitul său. Cine iubeşte, suferă, dacă nu este şi el iubit. Iisus suferă pentru lipsa de iubire a oamenilor faţă de El, pentru lipsa de atenţie a poporului faţă de învăţătura Sa. Înţelegînd că vorbele şi minunile Sale nu au fost îndeajuns pentru a-i converti pe oameni, Iisus proiectează şi realizează jertfa Sa totală: dăruirea vieţii. Petru protestează: nu-i place un Dumnezeu care suferă; el şi noi, vrem un Dumnezeu biruitor. Cum de Dumnezeu acceptă suferinţa, când de fapt, o poate evita? Oare când vom înţelege mecanismul simplu al iubirii lui Dumnezeu? Când vom trece de la ideea că suferinţa este un rău, la ideea că viaţa este un dar şi a dărui (a se dărui) implică sacrificiu şi suferinţă?

Să fie clar că Domnul nu iubeşte suferinţa. Uneori, modul Său de a se arăta, implică o jertfă, un sacrificiu, o moarte şi atunci, suferinţa devine măsura iubirii

Sale, asemănătoare durerilor naşterii sau nopţilor nedormite din cauza îngrijirii celor mici. Prin urmare, ucenicul, asemenea Învăţătorului, este chemat să iubească până la renunţarea de sine.

A lua crucea şi a renunţa la sine nu reprezintă o auto-flagelare, ci este un stil de viaţă care se opune logicii acestei lumi, a autorealizării prin propriile puteri omeneşti. Prea des cultura ne sugerează un fel de idolatrie a sinelui. ***Iisus ne propune ceva mai mult: te realizezi în măsura în care viaţa ta devine un dar, o deschidere faţă de alţii. Dacă te vei dărui altora, te vei regăsi pe tine însuţi, te vei realiza.***

A-L urma pe Domnul este o alegere liberă, deoarece este bazată pe iubire. Nu există iubire fără libertate. ***A-L urma pe Domnul înseamnă, pentru fiecare om, a-şi asigura purtarea crucii. În faţa crucii se vede dacă cineva are credinţă adevărată sau dacă o refuză, o ignoră.***

Vocaţia creştinului constă în participarea la moartea şi învierea Domnului, pentru mântuirea sa şi a altora. Apostolul Petru l-a recunoscut pe Iisus ca fiind Mesia, dar de fapt, nu a acceptat imediat adevăratul sens al slujirii lui Iisus: crucea.

Credinţa este un mod de viaţă, nu o teorie! Este felul de a trăi şi de a muri precum Hristos. Crucea pe care trebuie să o ducem continuu, este lupta împotriva autosuficienţei şi a autoafirmării proprii. Ea este lemnul pe care erau chinuiţi sclavii. ***Creştinul, asemenea lui Hristos, trebuie să trăiască ca slujitor al tuturor şi patron al nimănui. Lepădarea de sine înseamnă deplina realizare a propriei persoane; înseamnă biruirea eului, a egoismului, rădăcina tuturor relelor.***

Mântuirea noastră depinde de poziţia pe care o luăm faţă de Iisus şi faţă de Evanghelia Sa. Destinul nostru veşnic, este strâns legat de fidelitatea sau infidelitatea noastră faţă de învăţătura Domnului. A-ţi lua crucea, înseamnă a-L urma pe Domnul pe calea suferinţei şi a învierii. Omul, simţindu-se mic şi neimportant, doreşte să se afirme prin a deveni bogat, puternic şi orgolios. Astfel se înşeală de unul singur. De fapt, ***fiecare om se realizează doar atunci când se aseamănă din ce în ce mai mult cu Dumnezeu, al cărui chip este. Iar Dumnezeu este iubire, slujire, sărăcie, umilinţă.***

Din nefericire, omul zilelor noastre gândeşte altfel. El doreşte să-şi salveze viaţa de unul singur şi astfel se “ruşinează de Iisus înaintea acestei generaţii adultere şi păcătoase”: se dezice de Domnul, în loc să se lepede de sine; preferă propria viaţă, în detrimentul vieţii divine; alege să-şi urmeze proiectele şi interesele sale şi nu se preocupă să-şi pregătească locul în Împărăţia lui Dumnezeu.

Creştinul uită că viaţa este binele suprem al omului care nu are preţ. Cel care îşi iubeşte cu adevărat viaţa, trebuie să o trăiască după modelul lui Iisus: "***Dumnezeu ne-a dăruit viaţa veşnică, iar această viaţă este în Fiul Său. Cine-L are pe Fiul, are viaţa. Cine nu Îl are, nu are viaţa***" (1 Io 5, 11-12).

Ruşinea este una dintre barierele care-l împiedică pe om să-L urmeze pe Hristos. Ruşinea este frica de a fi luat în derâdere, marginalizat şi urât. Însă creştinul adevărat trebuie să aibă curajul să fie "diferit de lume" pentru a fi "asemenea lui Dumnezeu". La Judecată vom fi judecaţi pe baza învăţăturii lui Hristos şi nu în funcţie de principiile lumii. Iată ce scrie sf. Pavel în această privinţă: "***Clar este acest cuvânt: dacă murim cu El, vom trăi cu El; dacă cu El perseverăm, cu El vom şi împărăţi, dacă ne lepădăm de El, şi El se va lepăda de noi***" (2Tim 2, 11-12).

Evanghelia reliefează condiţia necesară pentru a-L urma pe Iisus. Când Domnul vorbeşte de suferinţă şi de cruce, Petru nu înţelege. Petru acceptă un Iisus Mântuitor, dar nu un Iisus care suferă. Atunci Iisus explică sensul important al crucii pentru viaţa credincioşilor.

În jurul anului 70, când apostolul Marcu a scris Evanghelia, situaţia creştinilor nu era uşoară. Exista multă suferinţă. Erau multe cruci. În anul 64, Nero decreta prima mare persecuţie a creştinilor. Şase ani mai tarziu, romanii distrug Ierusalimul şi Templul. Erau mari tensiuni între iudeii convertiţi şi cei rămaşi în continuare în iudaism. Piatra de poticnire era Crucea. ***Iudeii credeau că unul răstignit nu putea fi Mesia, deoarece conform legii, orice om răstignit era blestemat în ochii lui Dumnezeu*** (Dt 21,22-23).

În vremea aceea, crucea era pedeapsa cu moartea pe care Imperiul Roman o dădea marginalizaţilor. A-ţi lua crucea şi a-L urma pe Iisus, însemna, de fapt, a accepta să fii marginalizat de sistemul nedrept care legifera nedreptatea. Dumnezeu Tatăl nu doreşte crucea. Crucea este consecinţa alegerii libere a lui Iisus de a predica Vestea cea Bună şi de a propovădui că toţi oamenii sunt fraţi. Din cauza acestei învăţături, Domnul a fost persecutat şi nu a ezitat să-şi dea viaţa. Dar să nu uităm că: nu există o dragoste mai mare decât aceea de a-ţi da viaţa pentru fratele tău.

Unii dintre primii creştini credeau că Iisus va veni mei devreme sau mai târziu (1Ts 4,15-18), dar evanghelistul ţine să precizeze că Iisus este deja prezent în persoana celor care suferă, în special în cei săraci. Chiar dacă Iisus a spus: "De fiecare dată când aţi ajutat pe unul dintre aceştia mai mici ai Mei, mie mi-aţi făcut", ei tot nu înţeleg?

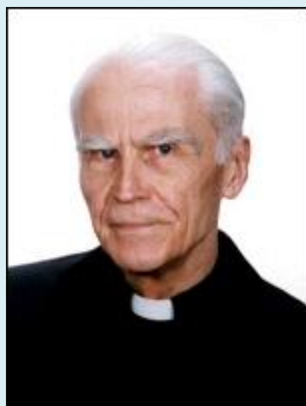
Iată, iubiţi credincioşi, câteva întrebări care ne pot ajuta în vederea unui examen de conştiinţă mai atent, legat de perioada postului în care ne aflăm. Care este crucea care apasă pe umerii mei? Cu ce stare de spirit o duc? Vreau să câştig lumea întreagă, dar să-mi pierd sufletul? Îmi este ruşine de Evanghelie, de respectarea celor zece porunci sau îi învăţ şi pe alţii mesajul pe care l-am primit de la Domnul?

În Marcu 8,34-37, sunt prezentate condiţiile pe care însuşi Mântuitorul le decretează pentru cei care doresc să-L urmeze: "***Dacă cineva doreşte să mă urmeze, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să vină după Mine!***"

- *"renunţarea la sine": este necesară pentru a crede în Dumnezeu şi pentru a-I permite să fie Cel dintâi care mă conduce în viaţă; altfel, omul se auto-gestionează, îndreptându-se încet, dar sigur, spre falimentul vieţii sale.*
- *"a-şi lua crucea": înseamnă a-şi accepta condiţia umană cu tot ceea ce implică aceasta: durere, limite…*
- *"a-L urma pe Domnul": înseamnă a-L urma cu umilinţă şi a se încrede în El în orice împrejurare a vieţii.*

Iubiţi credincioşi! Iisus doreşte să ne înveţe despre cum putem să ne mântuim sau, să ne pierdem viaţa pentru totdeauna. Sunt două variante de realizare a vieţii, dar într-o puternică opoziţie. ***Pentru a ne mântui, trebuie să ne purtăm crucea în fiecare zi. Să depăşim ţelurile noastre strict pământeşti şi să-L urmăm pe Domnul.*** Ceea ce împiedică realizarea acestui ideal este alipirea inimii de lucrurile pământeşti şi trecătoare: pierderea valorilor şi frica de suferinţă. Propunerea lui Iisus nu este uşoară, dar ea este realizabilă în perspectiva premiului: viaţa veşnică, viaţă pentru care merită să străbatem calea cea strâmtă, în urma Domnului. Aceasta a fost alegerea pe care au făcut-o toţi martirii şi sfinţii Bisericii. Ei au înţeles că suferinţele acestei lumi, oricât de mari ar putea fi, nu se pot compara cu răsplata pe care ne-o dăruieşte Domnul: fericirea veşnică. Amin.

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci) - Lepădarea de sine şi purtarea crucii

"Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să Mă urmeze." (Marcu VIII, 34)

Această duminică, a treia din Postul Sfintelor Paşti, numită şi Duminica cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci, Biserica o dedică în mod deosebit venerării Sfintei Cruci a Mântuitorului. De aceea, azi, în toate bisericile, crucea este aşezată cu solemnitate în naia bărbaţilor spre a fi venerată de credincioşi, iar pericopa evanghelică ce se citeşte azi ne îndeamnă, prin cuvintele citate la început, să-L urmăm pe Domnul nostru Iisus Hristos prin lepădarea de noi înşine şi prin purtarea propriei noastre cruci.

Dar, s-ar întreba cineva, pentru ce este necesară lepădarea de noi înşine şi în ce constă ? Şi apoi, de ce este necesară purtarea Crucii pentru a-L urma pe Hristos ?

1. Ştim că, în ultima analiză, scopul nostru apropiat şi ultim, precum şi întreaga noastră desăvârşire, constau în a ne uni cu Dumnezeu prin iubirea de Dumnezeu şi de aproapele. Iar această iubire nu este altceva decât împlinirea voinţei lui Dumnezeu manifestată în poruncile Sale şi ale Bisericii Sale, precum şi în încercările care, cu permisiunea Providenţei, se abat asupra noastră. Or, ***ceea ce ne împiedică să-L iubim pe Dumnezeu, adică să ne supunem voinţei Sale, sunt pornirile dezordonate ale firii noastre, stricată în urma păcatului ancestral.*** Acea întreită poftă: a trupului, a ochilor şi trufia vieţii, cu care avem de luptat din clipa trezirii raţiunii până la ultima suflare, este arma de care se serveşte lumea şi Satana ca să ne abată din calea spre Dumnezeu.

Atât simţurile externe: văzul, mirosul, auzul, gustul; cât şi cele interne: iamginaţia şi memoria, precum şi afectivitatea noastră sunt din fire înclinate spre rău şi caută să câştige de partea lor şi spiritul omului, adică mintea şi voinţa lui. De aceea, ***creştinul – şi nu numai creştinul, ci orice om onest, adică acela***

care vrea să urmeze cu sinceritate calea indicată de lumina raţiunii sănătoase – trebuie să vegheze necontenit spre a le disciplina şi stăpâni, menţinându-le în marginile legii morale. Or, tocmai în aceasta constă lepădarea de sine, sau, cum se mai numeşte, renunţarea, mortificarea.

Fără îndoială, plăcerea în sine, care însoţeşte funcţiunea unui simţ ori instinct, nu e un rău, dimpotrivă e un bine câtă vreme prin ea se urmăreşte scopul pentru care a lăsat-o Creatorul şi, deci, câtă vreme e subordonată acestui scop. Or, scopul plăcerii este împlinirea cu o mai mare uşurinţă a datoriei. ***De pildă: plăcerea ce o află omul în mâncare şi chiar şi în muncă este dată ca să-i uşureze truda ce trebuie s-o depună spre a-şi agonisi cele necesare pentru hrană. În lipsa plăcerii, omul nu ar fi stimulat nici să-şi refacă forţele prin mâncare, nici să muncească pentru întreţinerea vieţii şi sănătăţii.*** Tot astfel, dacă actul prin care se perpetuează viaţa, Dumnezeu nu l-ar fi înzestrat cu o plăcere care să compenseze sacrificiile ce le cer naşterea şi creşterea copilului, specia umană ar fi ameninţată cu dispariţia. Or, dacă, în primul caz, omul şi-ar face din plăcere un scop, adică ar mânca şi ar bea numai pentru plăcerea ce o simte în aceste acte – dându-se exceselor contra firii, asemenea Romanilor în epoca decadenţei -, el şi-ar ruina sănătatea, şi-ar neglija îndatoririle, şi-ar scurta viaţa. El ar comite astfel o răvăşire a ordinii firii, făcând din mijloc scop şi înlăturând adevăratul scop. La fel s-ar întâmpla şi în al doilea caz: dacă s-ar urmări exclusiv satisfacţia simţurilor, eliminându-se, indiferent prin ce mijloace, scopul căsătoriei, care este procrearea.

Or, lepădarea de sine, mortificarea, constă tocmai în a menţine plăcerea în ordinea firească, abţinându-se de la excesele contrare acestei ordini, iar, ca un leac preventiv contra abuzului, asceza creştină recomandă înfrânarea chiar şi de la unele plăceri permise, asigurând astfel dominaţia voinţei asupra senzualităţii.

Spre a deprinde mai uşor şi cu mai mult zel lepădarea de noi înşine, vom ţine treaz în conştiinţă adevărul că, fiind încorporaţi în Hristos, prin Botez, noi am devenit mădularele Lui şi templul viu al Spiritului Sfânt, templu pe care trebuie să-l păstrăm nepângărit. "***Dar nu ştiţi*** – ne avertizează Sfântul Pavel – ***că trupurile voastre sunt mădularele lui Hristos ?***" (I Corinteni VI,15). "***Oare nu ştiţi că trupurile voastre sunt biserica Spiritului Sfânt care locuieşte în voi (…) ?***" (VI, 19).

Mortificarea, lepădarea de sine este deci lupta contra înclinaţiilor rele pentru ca, supunându-le legii lui Dumnezeu reflectată în conştiinţa noastră, să-L slujim pe El cu trupul şi cu sufletul, cu fiinţa noastră întreagă. Reiese deci că ea nu este un scop în sine, ci doar un mijloc. Nu ne mortificăm, nu ne despuiem de dragul de a ne chinui, ci spre a trăi conform cu menirea noastră de oameni şi creştini; ne despuiem de legăturile ce ne încătuşează şi ne sărăcesc viaţa, spre a ne elibera, a

crește și a îmbogăți noua ființă, spirituală, sădită de Hristos în noi prin Botez. ***Renunțăm la omul cel vechi ca să ne îmbrăcăm în Hristos, să ne unim cu Dumnezeu prin iubire.***

După cum pomul se curăță de ramurile sterpe pentru ca seva să se canalizeze mai sporită înspre ramurile aducătoare de rod, și după cum apele de munte sunt colectate și zăgăzuite în lacurile de acumulare pentru ca, de acolo, prin canale îndiguite, să fie transformate în căderi de apă ce pun în mișcare uriașele turbine, generatoare de curent electric, ale unei hidrocentrale, tot astfel, uriașele energii ale ființei noastre, prin mortificare, sunt colectate, îndiguite și dirijate spre a înfăptui, sub controlul permanent al minții luminate de credință, opera măreață de purificare, de desăvârșire, de unire cu Dumnezeu. Iată de ce mortificarea, renunțarea, acest cuvânt atât de odios celor necredincioși și ignoranți, departe de a fi o mutilare, o frustrare, o sărăcire a ființei noastre – considerată fie și numai pe plan uman -, este o împlinire, o realizare plenară, o înnobilare și eliberare a ei din sclavia instinctelor. Este adevărata trăire demnă de om. De aceea, Sfântul Pavel remarcă: "***De veți trăi după trup, veți muri, însă dacă veți omorî cu spiritul faptele trupului vostru, veți trăi***" (Romani VIII, 17).

2. Dar lepădarea de noi înșine, dezbrăcarea de omul cel vechi din noi nu este decât jumătate din lucrul pe care îl cere Mântuitorul de la noi. Spre a ne face asemenea Lui, El ne pretinde ca, după ce am renunțat la noi înșine, să ne luăm crucea și să pășim pe urmele Lui. Ba putem spune că numai atunci am ajuns la adevărata despuiere de sine și îmbrăcare în Hristos, când am îmbrățișat crucea și am pornit pe urma lui Iisus spre Golgota.

Și care este crucea noastră, pentru ce și cum trebuie s-o purtăm ?

- *Crucea noastră suntem, mai întâi, noi înșine, cu defectele noastre fizice și morale care ne pricinuiesc suferințe și umiliri în relațiile cu semenii: o infirmitate corporală ori spirituală, ignoranță, fire pornită spre mânie, spre judecăți pripite, o boală cronică ce ne pune zilnic la grea încercare.*
- *Cruce poate fi un eșec ce ne face să suferim o viață întreagă.*
- *Cruce este trăirea în comun cu firi diametral opuse ce ne cer o continuă îngăduință și stăpânire de sine.*
- *Cruce este nedreapta apreciere, răstălmăcirea celor mai curate intenții și denigrările venite din partea acelora cărora nu le-am făcut nici un rău.*
- *Cruce este sărăcia cu toate neajunsurile ei.*
- *Cruce sunt intemperiile, calamitățile, cu un cuvânt tot ce Pronia, în insondabila ei înțelepciune, permite să se abată asupra noastră.*

Şi pentru ce tot acest cortegiu de suferinţe? Pentru un întreit scop: ***ispăşirea, păstrarea purităţii sufleteşti şi creşterea în sfinţenie, în asemănarea cu Hristos, modelul nostru.***

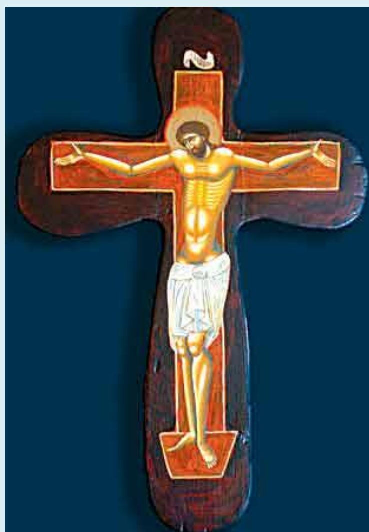
Cine dintre noi ar putea spune că nu are nimic de ispăşit ? Om sfânt, în sensul riguros al cuvântului, nu există, căci însăşi Sfânta Scriptură afirmă că "***şi dreptul de şapte ori în zi va cădea, şi iar se va ridica***", iar Sfântul Ioan Evanghelistul ne avertizează: "***De vom zice că păcat nu avem, pe noi înşine ne înşelăm şi adevărul nu este în noi***" (I Ioan I, 8). Or, există vreun mijloc mai eficient de a plăti lui Dumnezeu datoria păcatelor, decât acela de a accepta zilnic crucea trimisă de El ? ***Iată de ce însuşi Charles Baudelaire exclama: "Binecuvântat fii, Doamne, care ne-ai dat suferinţa ca un leac divin pentru necurăţia noastră." (Cf. Courtois, Gaston, Quand on soufre (…), p. 19, în româneşte de Pr. Gh. Neamţiu).***

Dar suferinţa ne este necesară nu numai pentru ispăşire, pentru redobândirea purităţii, ci şi pentru păstrarea ei, adică pentru a ne feri de păcate. Acela căruia toate i-ar merge din plin, uşor şi-ar uita de scopul său suprem, de Dumnezeu. Durerea îl trezeşte pe om din iluzia că pământul e totul şi îi ridică ochii spre adevărata patrie. Ca să vedem stelele e necesar ca întunericul nopţii să învăluie pământul; ca să-L zărim pe Dumnezeu, trebuie să fim învăluiţi în zăbranicul negru al suferinţei. ***"Am plâns şi am crezut", spunea marele Chateaubriand.***

Dar crucea nu numai ne păstrează curaţi, ci, prin focul ei incandescent, ne transfigurează sufletul, imprimându-i asemănarea cu Hristos, Omul durerilor, şi unindu-l cu El în mod intim, precum două bucăţi de metal se contopesc prin sudare, după ce şi-au lepădat zgura în foc. De altfel, ca mădulare ale Trupului Tainic al lui Hristos, nu ne putem împărtăşi cu slava Sa fără să ne împărtăşim mai întâi de Crucea Sa. ***Sub un cap încoronat cu spini – zice Sfântul Bernard – e o ruşine ca noi să fim nişte mădulare delicate ce se tem de cele mai mici suferinţe.***

Cum să ne purtăm crucea? Cu acea răbdare şi deplină conformare voinţei Părintelui ceresc arătată de Iisus începând din Ghetsimani până pe Golgota. Acel "Fie voia Ta" să ne pătrundă şi să ne stăpânească plânsul şi gemetele. A spune că nu am meritat încercarea, a deveni nerăbdători, a pune vina pe oameni şi evenimente înseamnă a uita că, în toate şi prin toate acestea, iubirea milostivă a lui Dumnezeu vrea să ne dezlipească de lume şi de noi înşine, spre a ne alipi de El. Aşadar, să nu murmurăm, ci să îmbrăţişăm crucea, ca pe unealta sfinţirii noastre şi să urcăm cu ea pe urmele lui Iisus, acceptând finalul cu sentimentele de căinţă ale lui Dismas, tâlharul convertit. Primind, ca şi el, moartea ca o dreaptă pedeapsă pentru păcate (Luca XXIII, 41), în clipa supremă vom auzi şi noi sentinţa mângâietoare a lui Iisus: "***Astăzi vei fi cu mine în Rai.***" Amin.

Pr. Vasile Florea - Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci) - Crucea, simbolul iubirii

"***Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie***" (Marcu 8,34), sunt cuvinte pe care le găsim în evanghelia acestei duminici, evanghelie care ne vorbeşte despre purtarea crucii. Această evanghelie este una pe care noi o cunoaştem destul de bine. În momentele de încercare, mai ales, auzim pe semenii noştri vorbind despre povara grea a crucii care le apasă umerii. Adevărul este că fiecare dintre noi trebuie să-şi poarte crucea vieţii. Dar evanghelia ne vorbeşte despre cruce ca şi posibilitatea mântuirii.

Prin Jertfa Mântuitorului, Sfânta Cruce a devenit pentru noi scară pe care acum, ca fii ai lui Dumnezeu, putem ajunge în ceruri. Cele două braţe sau axe ale crucii nu sunt aşezate întâmplător, ci ele au o simbolistică foarte sugestivă.

- *Axa sau braţul vertical este cel al răscumpărării, având rădăcina în pământul din care a fost zidit omul, iar vârful îndreptat înspre cerul spre care tindem.*
- *Cel orizontal este simbolul iubirii lui Hristos, care cu braţele deschise ne aşteaptă să venim la pieptul lui pentru a ne mântui.*

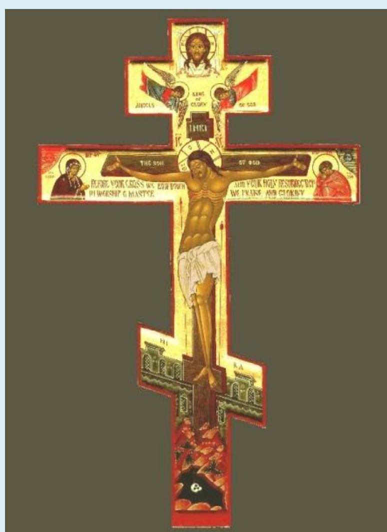
Prin jertfa lui Iisus de pe cruce întâlnirea dintre Dumnezeu şi om a devenit posibilă, a fost reinstaurată. ***Prin cruce Iisus a împăcat cerul cu pământul, iar acestei împăcări i-a adăugat dimensiunea iubirii.*** Din iubire pentru oameni S-a coborât pe pământ, din iubire a propovăduit, din iubire a suferit, a murit şi mai ales a înviat. ***Aceasta este calea lui Hristos, calea iubirii.*** Pe aceasta suntem îndemnaţi şi noi să o urmăm prin Evanghelia de astăzi.

Evanghelia ne spune că cel care vrea să meargă pe calea lui Hristos trebuie să-şi ridice propria cruce, după exemplul Mântuitorului, care şi-a purtat crucea pe dealul Golgotei. Dacă prin moartea Sa pe cruce Iisus a ridicat toate păcatele omenirii, nouă ni se cere să ne ridicăm propriile noastre păcate şi să ne asumăm propria noastră viaţă în Hristos. ***Hristos ne cheamă să ne asumăm credinţa noastră pe care El ne-o întăreşte şi consolidează şi aceasta întrucât fără El eforturile noastre sunt sortite eşecului.*** Pentru a corespunde cât mai bine chemării lui Iisus trebuie să ne străduim permanent şi constant să împlinim cât mai exact învăţăturile lui. Dar acest efort al nostru este insuficient dacă el nu este urmat şi de lepădarea de sine pe care ne-o cere evanghelia.

Trebuie să ne lepădăm de noi înşine, de eul propriu, de egoism, pentru ca faptele noastre să fie făcute din iubire şi nu din mândrie. Altfel riscăm să ne periclităm mântuirea. Şi aşa cum ne spune evanghelia: "***ce i-ar folosi unui om să câştige lumea întreagă dacă şi-ar pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său?***" (Marcu 8,36). După modelul Mântuitorului faptele bune nu mai trebuie făcute egoist, pentru laudă, ci altruist, pentru dragostea pe care Dumnezeu ne-o cere. Numai aşa ne vom putea scăpa sufletul: dedicându-ne viaţa urmării lui Hristos. Cu El alături purtarea crucii devine mai uşoară. Aşa ne învaţă şi apostolul de astăzi atunci când ne îndeamnă: "***Să ne apropiem, deci, cu încredere de tronul harului, ca să luăm milă şi să aflăm har, spre ajutor, la timp potrivit***" (Evrei 4,16). Ajutorul lui Dumnezeu îl primim daca împlinim condiţiile pe care El le cere pentru a putea beneficia de el.

"***De cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului Se va ruşina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său cu sfinţii îngeri***" (Marcu 8,38), acesta este avertismentul pe care ni-l adresează Iisus. Iată deci că mărturisirea credinţei este un act de curaj şi tărie, un act de responsabilitate. Nemărturisindu-l aşa cum se cuvine pe Dumnezeu ne facem nevrednici de răsplata veşnică gătită nouă de la întemeierea lumii. Să nu ne ruşinăm aşadar să purtăm crucea pe urmele lui Iisus, iubind, ştiind că dacă mergem alături de El nici crucea nu va fi grea, nici drumul obositor, iar destinaţia este sigură. Amin.

Pr. Olimpiu Todorean - Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci)

Iubiţi credincioşi, ca şi creştini, suntem chemaţi să rămânem discipoli ai lui Iisus pentru toată viaţa noastră. Este la fel cum am fi fii săi: aşa cum nu încetăm niciodată a fi copii, chiar şi atunci când suntem mari; este la fel cum am respira sau cum am mânca sau bea, gesturi pe care le facem şi care nu se pot evita. Ei bine, la fel, a fi discipol, este o caracteristică care ne însoţeşte permanent. Nu este la fel ca la şcoală sau facultate unde unul poate să rămână repetent, sau la serviciu unde poţi să-ţi iei un an concediu fără salariu. Nu este la fel, pentru că adevăratul maestru al creştinilor, Iisus, rămâne alături de noi pentru toată viaţa: când suntem mici, când suntem mari şi până la moarte. Lecţia Sa nu este una pe care trebuie să o învăţăm, sau opt ore de muncă pe care trebuie să le facem, lecţia Sa este o propunere de viaţă, el ne propune un mod de viaţă. În fiecare zi, Iisus repetă fiecăruia dintre noi: “Vino, urmează-mă”. Nu terminăm niciodată a învăţa de la El, a sta cu El, ascultând cuvântul Său, punând în practică poruncile sale, urmându-i exemplul.

Pescarii ştiu că peştele sănătos se deosebeşte de cel bolnav pentru că primul reuşeşte să înoate “împotriva curentului”: atunci când se lasă în schimb, dus de curent, fără să reacţioneze, înseamnă că este bolnav sau este deja mort. Pericopa de astăzi ne arată că Evanghelia ne propune un mod de viaţă diferit de cel pe care ni-l propune societatea: şi acesta este un semn de vitalitate. Iisus ne dădea exemplul cu haina veche şi haina nouă, cu vinul vechi şi cu vinul nou: acestea nu se pot confunda sau amesteca. La fel este şi pentru cei care vor să fie adevăraţi discipoli ai lui Iisus: trebuie să fie recunoscuţi imediat şi întotdeauna, nu poate fi amăgită lumea.

Petru nu înţelege acest lucru. Pentru el era atunci mai comod să fie un pic cu Iisus, un pic cu propriul egoism; vroia să facă un amestec dintre Evanghelie şi mentalitatea lumii… Dar nu se poate! Este ca şi cum ai suda, ai lipi, ai uni

împreună un fier cu un măr. Nu se reuşeşte. Iisus ne vorbeşte despre donarea vieţii proprii, în timp ce instinctul nostru caută să ţină totul pentru noi înşine: timpul, darul, ocaziile, … Nu se poate căuta un acord între aceste moduri diferite de trăire. Iată de ce Iisus îi cere lui Petru să se facă din nou "discipol", să se pună în urma lui, să se lase condus cu umilinţă. Acest lucru ni-l cere şi nouă astăzi.

Aceasta este adevărata noastră cruce: să învăţăm să ascultăm de Domnul, să ne lăsăm conduşi de El, să nu-i opunem rezistenţă, să nu punem în dubiu Cuvântul Lui, să nu decidem noi ceea ce este bine şi ceea ce este rău, acesta a fost şi păcatul lui Adam: a nu te încredinţa Domnului, a voi să faci după mintea ta, a te pune înaintea Domnului ca maestru şi nu ca discipol.

Iisus nu păcăleşte pe nimeni şi nu constrânge pe nimeni să trăiască ca şi El, ci doreşte, propune, invită, cheamă. Ne rămâne nouă, fiecăruia, să-i răspundem, să-i spunem da-ul sau nu-ul nostru. Este adevărat că de multe ori nu vrem să-i răspundem şi amânăm pentru mâine; şi vedem cum timpul trece şi noi nu construim nimic mai bun. Dar Iisus doreşte să ne convingă că este raţional, logic şi că merită să-l urmăm. Şi acest lucru ni-l demonstrează prin două exemple. Primul: ne spune că avem o singură viaţă la dispoziţie (nu avem o viaţă de rezervă) şi deci, trebuie să o folosim cât mai bine; nu ne putem permite să o irosim inutil. Nimic nu este mai de valoare decât sufletul nostru şi de aceea trebuie să-l punem pe primul loc înaintea altor lucruri pe care trebuie să le facem în fiecare zi. Toate le vom lăsa aici pe pământ: vom duce cu noi numai binele pe care-l facem. Şi va fi Iisus cel care va evalua existenţa noastră! Nu campionii sportivi, nu starurile de cinema, nu milionarii sau parlamentarii. Atunci vor trece în împărăţie doar cei pe care El îi va recunoaşte ca prieteni ai săi, adică pe cei care au trăit potrivit Evangheliei Sale.

Iisus ne spune că cel care nu ştie să spună nu (iată sensul "renunţării" la propriul egoism) nu este de folos cu siguranţă societăţii, familiei, parohiei, grupului de prieteni. Şi este adevărat. Cine se impune cu violenţă, cine nu lasă şi pe alţii să vorbească, cine înşeală, cine nu ştie să ierte, cine nu respectă părerile altora ce ar putea să aducă mai bun, mai nou şi mai adevărat? Nu va face altceva decât să ducă înainte o lume care trăieşte în violenţă şi în falsitate.

Aceste lucruri ne fac să înţelegem că mesajul Evangheliei ne ajută să trăim mai bine, să construim raporturi adevărate cu persoanele de lângă noi, să pregătim un viitor mai bun pentru toţi. A-L uita sau a-L renega pe Iisus semnifică în schimb a pierde un mare ajutor şi un model preţios. Să reflectăm iubiţi credincioşi, la acestea şi să luăm, în consecinţă, o decizie.

Rugăciune

O, Doamne, de foarte multe ori îţi spunem că suntem gata să facem voia ta. Şi suntem sinceri: Tu care citeşti în inima noastră, o ştii prea bine. Dar, imediat ce ne arăţi crucea, hmmm!, atunci îţi spunem că ai uitat de noi, strigăm că nu ne iubeşti, poate uneori te şi blestemăm spunându-ţi că eşti nedrept şi rău cu noi. Suntem oportunişti? Nu! Doamne, tu ştii că suntem sinceri atunci când îţi spunem că te iubim şi atunci când te renegăm. Adevărul este că suntem slabi şi că durerea ne înspăimântă. Ascultă rugăciunea noastră: eliberează-ne de rău, dar dacă chiar trebuie să luăm pe umeri crucea, dă-ne harul să o iubim, pentru iubirea fiului tău Iisus, astfel ca să devină şi pentru noi un semn, cel mai mare, al iubirii noastre pentru tine, Doamne.

Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci) - Duminica venerării onoratei şi de viaţă făcătoarei Cruci

Timpul de faţă al Postului Mare, ne propune spre meditare Misterul Crucii. Crucea apare în conştiinţa creştinilor în Vinerea Mare, atunci când Mântuitorul nostru a fost răstignit pe ea, în urmă cu aproape două mii de ani. Crucea era în acele timpuri un instrument de tortură înfiorător. Greutatea ei a frânt la acea dată credinţa slabă a discipolilor lui Iisus şi a cufundat în disperare suferinţa lor necălită şi inima slab iubitoare. Crucea pe care Învăţătorul lor a fost răstignit le-a făcut cunoscută victoria asupra a tot ceea ce dorea să se opună cu înverşunare vieţii. Să nu ne mirăm că au fugit din faţa acestei cruci, că s-au dezis de ea, că au aruncat blestemul asupra ei, pentru că împreună cu Iisus Învăţătorul, a fost răstignită şi omorâtă propria lor credinţă şi speranţă nutrită de aşteptările omeneşti. Numai această zi de vineri a fost în viaţa Bisericii ziua tristeţii, a fricii şi a suferinţei. Doar în această zi, singura dealtfel, i s-a arătat crucea în exclusivitate ca pe un semn al tragediei dar şi al speranţei. Dar după trei zile a urmat învierea iar în lumina acestei învieri crucea şi-a descoperit în faţa Bisericii strălucirea înfăţişării ei care până atunci nu a fost cunoscută.

Este surprinzător cât de repede, primii creştini au descoperit Crucea. Chiar dacă pentru evrei crucea continua să rămână un semn de indignare, iar pentru păgâni era nebunie, învăţătura Sfântului Pavel şi a Apostolilor, vede în ea ***un semn al puterii şi înţelepciunii lui Dumnezeu*** (cf. 1 Corinteni 1, 23-24), ***constituind pentru om un semn al apartenenţei sale la viaţa în Hristos*** (vezi Luca 9, 23; Matei 10, 38), precum ***şi un semn de împăcare cu Dumnezeu*** (vezi Efeseni 2, 16; Coloseni 1, 20; 2, 14). ***Creştinii nu numai că nu s-au ruşinat de cruce, ci s-au folosit de ea şi au făcut cunoscută cu vigoare măreţia ei*** (Galateni 6, 14; Evrei 12). Treptat, din semnul terorii, crucea se transformă într-un semn al gloriei. Triumfă în instituţiile Bisericii, se expune pe pereţii institutelor sociale: şcoli, spitale, tribunale, este purtată la piept de către creştini ca un semn al

victoriei împotriva răului, iar în locuinţele noastre crucea ne adună pe toţi în jurul ei atunci când ne rugăm.

Nimic nu se petrece în Biserică fără cruce. Suntem însemnaţi cu ea încă din momentul botezului. Prin semnul crucii ajung la noi toate binecuvântările, consfinţirile şi însoţeşte toate Sfintele Sacramente. Cu semnul crucii îşi începe creştinul, în viaţa de zi cu zi, fiecare rugăciune. Cu semnul crucii vom fi salutaţi şi noi odată pe ultimul nostru drum din această lume. Această omniprezenţă a crucii este foarte importantă şi invită la reflexie, cu precădere acum în perioada Postului Mare, când Liturghia ne îndeamnă şi ne cheamă să venerăm în mod public acest semn.

Cardinalul Wiseman era pe patul de moarte. Unul dintre prietenii care l-au vizitat l-a întrebat: «Cum vă simţiţi eminenţă?» Cardinalul, luând crucea în mână, învăluind-o cu o ultimă privire răspunse: "Mă aflu ca un licean care va pleca în curând în vacanţă spre a-şi reîntâlni casa părintească". Iată cum ştie să moară unul care a fost format în şcoala Dumnezeiescului Răstignit.

Cultul Sfintei Cruci nu cuprinde nimic în sine din ceea ce se cheamă magie sau credinţă deşartă în amulete şi talismane. Venerăm crucea pentru că ea ni-l revelează pe Hristos în actul cel mai mare şi incontestabil al iubirii Sale infinite faţă de omenire. Ne plecăm făptura noastră nu în faţa unui lucru, ci înaintea unei Persoane de care Crucea ne aminteşte ca semn al patimii, morţii şi Învierii Lui. Legătura de nedespărţit dintre Cruce şi Cel răstignit, face ca semnul să fie păstrat în tradiţia Bisericii şi să fie iubită de credincioşi.

În Postul Mare suntem invitaţi să stăm sub Cruce. La picioarele Crucii descoperim măreţia lui Hristos, însă nu o înţelegem decât atunci când îl urmăm pe Iisus şi ne purtăm Crucea noastră zi de zi. "***Cel ce vrea să vină după mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-mi urmeze***" (Marcu 8, 34). Renunţând la lume şi la ataşamentul faţă de bunurile iluzorii din jurul nostru, rămâne să ne lepădăm de voinţa proprie, înclinată atât de violent spre păcat, pentru a ne răstigni «omul cel vechi» din noi, a muri cu Hristos, pentru a învia cu El. La depunerea voturilor solemne, călugării primesc Crucea; aceasta este însoţită de iniţialele care sintetizează ascetica şi mistica creştină : Isus Hristos Ni Ka – învinge.

Însă victoria vine prin Cruce, «venerat trofeu, spaima demonilor», prin povestea iubirii lui Dumnezeu care se jertfeşte devine «izvorul lacrimilor» vărsate din adevărata căinţă. «Hristos se dăruieşte creştinilor prin har», înaintând spre sfinţenie. Dacă Crucea a însemnat până acum lacrimi şi suferinţă, descoperim că «Dumnezeu a sfinţit lemnul Crucii». Puterea răului a fost învinsă iar noi descoperim Edenul, unde «lumina lui Hristos străluceşte tuturor. La picioarele

Crucii este reprezentat craniul – semn al Golgotei, cu inscripţia: «puterea monahului – locul Golgotei a devenit pentru noi Paradisul»; prin moarte pentru lumea păcatului devenim locuitori ai Împărăţiei lui Dumnezeu.

De-a lungul secolelor care au trecut, pietatea creştină şi învăţătura Bisericii au propus meditarea suferinţelor lui Iisus răstignit pe Cruce. Astfel s-a descoperit ceea ce în suferinţa Mântuitorului este esenţial şi netrecător: Sacrificiul Lui făcut pentru noi. Acest sacrificiu a împăcat lumea păcătoasă cu Creatorul şi Domnul ei, aducându-i omului mântuirea. De aceea creştinii au văzut Crucea prin prisma Învierii: Hristos este viu, poartă în Corpul Său semnele pătimirii, însă este învingător; braţele Sale nu mai sunt pironite pe lemnul Crucii ci îmbrăţişează întreaga omenire. Teologia crucii a fost scrisă nu numai de către inimă ci şi de raţiune. Ea a fost caracterizată de obiectivitate şi de claritate. Crucea şi suferinţa au căpătat un sens, dăruind speranţa. Individul, cu propriile impresii şi trăiri omeneşti faţă de patima şi moartea Domnului, s-a refugiat în pietate, manifestând compasiune faţă de Iisus care a pătimit ca om adevărat.

Evul Mediu şi barocul pătrunde cel mai mult în profunzimea lui Iisus cel Răstignit. Atenţia creştinului se îndreaptă asupra Corpului Său maltratat, mâinilor şi picioarelor Lui străbătute de piroane, a Capului încoronat cu spini şi a pieptului Său străpuns de suliţa ostaşului. Se nasc devoţiuni legate de venerarea Patimilor Domnului, în timp ce cultul Crucii se răspândeşte. ***Hristos este omul care a suferit din iubire pentru noi şi din ascultare faţă de Tatăl, însă este şi Dumnezeul care a învins moartea.***

Pietatea Bisericii se îndreaptă spre misterul Crucii, însoţindu-şi demersurile prin post şi abstinenţă. Să facem tot ceea ce este posibil pentru a nu întrerupe relaţia noastră dintre cruce şi înviere, înţelegând prin aceasta că una fără de cealaltă nu există. ***Crucea înseamnă recunoştinţă şi încredere.***

«La picioarele crucii, scria Monseniorul Gibier, se umileşte orgoliul, dispare egoismul, ura iartă, voluptatea se mortifică, remuşcările se calmează, devotamentul se inspiră, durerea, descurajarea şi disperarea se resemnează!»

Mai mult ca şi oricând înţelegem aspectele care rezultă din crucea lui Hristos pentru viaţa noastră pe care suntem datori să o trăim zilnic. Nu este nevoie să fim convinşi de către cineva că ea ne cheamă la o deplină încredere în Providenţa divină, chiar şi atunci când voinţa ei crucifică planurile noastre, până la o legătură strânsă cu Hristos, care prin Sacrificiul Său reprezintă pentru noi şi lumea întreagă singura speranţă.

A medita asupra Misterului Crucii înseamnă să participi la construirea unei lumi mai bune, fără nedreptăţi şi profituri de pe urma celor slabi şi sărmani, unde

binele nu se răstigneşte, dreptatea nu se vinde, iar omul nu se distruge pentru un lucru trecător. Cât de necesar este acest element în zilele noastre. Cât de mult, ne disociem de însemnătatea şi importanţa crucii pentru noi şi pentru viaţa noastră. În această lume în care anual mor milioane de oameni din cauza foametei, în timp ce alte sute de milioane de oameni suferă de mizerie şi sărăcie, în care există milioane de oropsiţi, oameni fără locuinţe, emigranţi şi solicitanţi de azil; în lumea în care războaiele, persecuţiile, viciile şi noi maladii se înmulţesc, unde există morţi sângeroase, oameni chinuiţi, părăsiţi de către cei din jurul lor sau de către cei dragi, se dovedeşte faptul că purtarea Crucii care a apăsat pe umărul lui Hristos, devine foarte necesară pentru omul din zilele noastre. Suntem datori să-I fim recunoscători Mântuitorului nostru, pentru că a parcurs cândva în postura noastră toate căile grele ale vieţii, că nu S-a retras în faţa nici unui idol, nici din faţa vreunei suferinţe, ci însuşi a ales moartea, pentru ca să fie împreună cu noi permanent.

Acest omenesc, lovit şi chinuit pentru noi, ne arată prin Fiul lui Dumnezeu răstignit, că suferinţa Crucii este o punte a credinţei, un ajutor în îndreptarea vieţii morale şi în acelaşi timp suportul vieţii noastre spirituale.

Să pătrundem semnificaţia profundă în care se înrădăcinează gândirea şi care mişcă inima. Crucea este aproape de omul zilelor noastre, însă trebuie înţeleasă. ***“Iată lemnul crucii, pe care a fost răstignită Mântuirea lumii”. Închină-te acesteia! Închină-te Celui Răstignit pe ea! Căci prin această cruce – şi numai prin ea – trece şi calea mântuirii tale.***

Rugăciune după Sfântul Paulin din Nola

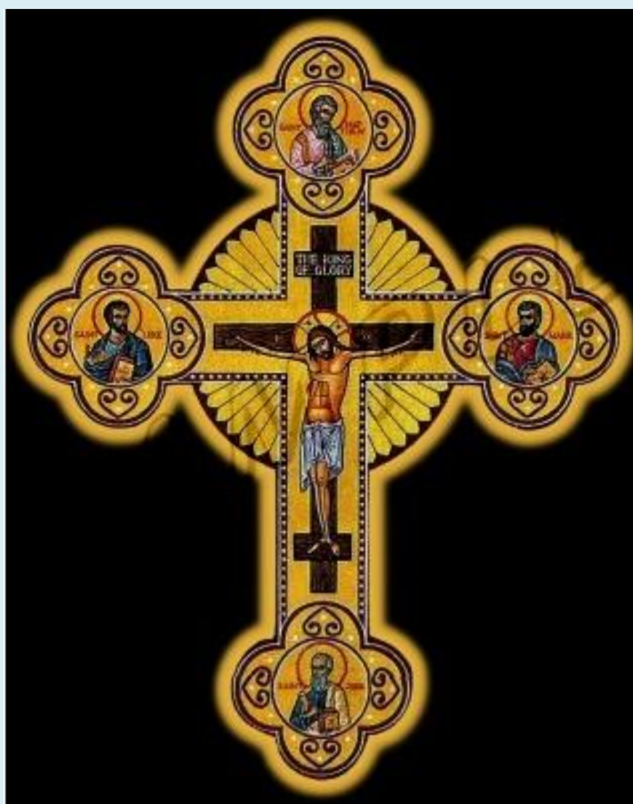
O, Iisuse Hristoase, căzând în faţa crucii Tale Te preamăresc. «Putere a lui Dumnezeu», Tu te arăţi pătat de slăbiciune, ca să ne înveţi pe noi umilinţa şi să ruşinezi mândria noastră. “O, Preot Preasfânt, Tu ai trecut prin toate suferinţele noastre pentru a Te asemăna cu noi, ca să simţi şi slăbiciunile noastre”. Nu mă lăsa singur, căci singur sunt slab; să fie în mine puterea Ta, pentru ca să nu mai fiu înclinat spre a comite răul.

Cruce, iubire nespusă a lui Dumnezeu; Cruce, gloria cerului! Cruce, mântuirea cea veşnică; Cruce teama celor răi. Sprijinul celor drepţi, lumina creştinilor, o, Cruce, pentru tine, aici, pe pământ, Dumnezeu primind corp a devenit servitor; prin tine, în cer, omul în Dumnezeu, a devenit împărat; prin tine a pătruns adevărata lumină, iar întunericul cel rău a fost răpus…

Tu reprezinţi legătura păcii care-i uneşte pe oameni cu Hristos mijlocitorul. Tu ai devenit scara, pe care omul se poate sui la cer.

Fii întotdeauna pentru noi, credincioşii tăi, ancoră şi stâlp de foc. Condu casa noastră, cârmuieşte luntrea noastră. Fie ca tu, crucea noastră, să ne întăreşti în credinţă şi să ne pregăteşti pentru gloria cea veşnică. Amin.

Crucea ortodoxă sau Răstignire şi înviere la un loc

Crucea ortodoxă, ca obiect sau ca reprezentare grafică, apare în general împodobită cu elemente florale, sau cu raze, sau cu elemente grafice dintre cele mai diverse, în timp ce în tradiţia apuseană Crucea apare aproape întotdeauna simplă, reprezentată prin suprapunerea celor două linii, una verticală şi una orizontală, cel mai adesea cu Crist răstignit pe ea.

Pentru a nu da naştere, prin titlul de mai sus, unor eventuale acuzaţii de confesionalism, am să mă grăbesc să precizez dintru început faptul că am în vedere un mod specific tradiţiei ortodoxe de a reprezenta crucea, diferit de cel al tradiţiei creştine apusene. Pe scurt, este uşor de constatat pentru orice observator atent, că în tradiţia noastră răsăriteană crucea apare întotdeauna împodobită, în timp ce în tradiţia apuseană crucea apare aproape întotdeauna simplă.

Duminica a treia din Postul mare, a Sfintei Cruci, este un bun prilej pentru a lua în discuţie acest aspect, pe care-l aveam în minte de mai multă vreme. Am să spun mai jos de ce. Este un aspect aparent minor, un detaliu pe care mulţi nu-l luăm în seamă, dar în care îşi găseşte ecoul, că în toate detaliile de altfel, o poziţionare şi o exprimare teologică majoră a Bisericii.

Se verifică şi în cazul acesta adevărul conform căruia detaliile mici sunt ecoul unor adevăruri mari.

Când spun Crucea ortodoxă nu am în vedere diferenţele specifice în ceea ce priveşte reprezentarea Sfintei Cruci în diferitele Biserici ortodoxe locale: Crucea greacă, Crucea rusească, Crucea românească sau brâncovenească, deşi este şi acesta un subiect nu lipsit de relevanţă, care ar trebui analizat. Mă refer la un element comun, care caracterizează reprezentarea Crucii în întreaga tradiţie răsăriteană: acela al împodobirii ei. Crucea noastră, ca obiect sau ca reprezentare grafică, apare în general împodobită cu elemente florale, sau cu raze, sau cu elemente grafice dintre cele mai diverse, în timp ce în tradiţia apuseană Crucea apare aproape întotdeauna simplă, reprezentată prin supra-punerea celor două linii, una verticală şi una orizontală, cel mai adesea cu Crist răstignit pe ea.

Să revedem cu ochii minţii Crucile de pe bisericile sau casele noastre, din cimitirele româneşti vechi sau troiţele de la răscrucile drumurilor, Crucile de binecuvântare pe care le ţinem în Sfântul Altar sau semnul Crucii pe care-l regăsim pe cărţi (Biblia, cărţile de cult, cărţile de rugăciuni) sau pe cele mai diverse obiecte din folosinţă creştinului (Muzeul Ţăranului Român sau Muzeul Satului din Bucureşti oferă o foarte grăitoare imagine în acest sens). Ce vom spune despre Crucile de procesiune sau Crucile de binecuvântare din lemn, ferecate în aur sau argint, adevărate opere de artă, pe care le întâlnim în muzeele bisericeşti sau reproduse în albumele de artă creştină! Câtă migală şi pricepere şi câtă investiţie de timp şi de resurse pentru realizarea lor! Sculpturile în miniatură în lemn rar sau în fildeş, bogăţia şi rafinamentul ferecăturilor, toate acestea pun în evidenţă preocuparea continuă şi asiduă pentru împodobirea Sfintei Cruci.

Care să fie motivul care stă la baza acestei preocupări? El nu poate fi unul întâmplător şi neînsemnat din moment ce a creat o tradiţie atât de puternică, de bogată şi de constantă. Nici nu poate fi vorba despre anumite tendinţe sau stiluri artistice. Dacă împodobirea sau înfrumuseţarea este semnul bucuriei, atunci motivul reiese foarte clar din aceasta.

În Cruce nu vedem numai durerea Răstignirii, ci şi bucuria Învierii. Împo-dobirea Crucii este semnul bucuriei Învierii. Pe cât de adâncă şi umilitoare este durerea Răstignirii, pe atât de mare şi de înălţătoare este bucuria Învierii. Prin Învierea Mântuitorului Hristos, Crucea nu mai rămâne instrumentul hulit şi umilitor de tortură şi moarte, ci devine altarul Jertfei mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu. Crucea împodobită din tradiţia răsăriteană ortodoxă asociază indestructibil Răstignirea şi Învierea şi ne arată că acestea nu pot fi considerate separat. Această reprezentare este în acord cu întreaga teologie şi spiritualitate ortodoxă sau, mai bine zis, este ecoul fidel al acestora.

Am să reproduc numai imnul care se cântă în zilele de pomenire a Sfintei Cruci, la închinarea credincioşilor: “Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi Sfânta Învierea Ta o lăudăm şi o mărim”! Închinându-ne Crucii slăvim şi lăudăm Învierea. Sau, în timp ce ne închinăm Crucii, în acelaşi timp, slăvim şi lăudăm Învierea.

Pomenirea Sfintei Cruci în zi de Duminică, suprapunerea Vinerii (ziua Crucii prin excelenţă) cu Duminică (ziua Învierii prin excelenţă), în această a treia Duminică din Postul mare, este relevantă pentru modul în care se raportează teologia şi spiritualitatea ortodoxă la Sfânta Cruce. Împodobirea Sfintei Cruci cu flori în toate bisericile şi scoaterea ei spre închinare în mijlocul bisericii denotă acelaşi lucru.

Cât ar fi de stilizată, reprezentarea grafică a Sfintei Cruci rămâne fidelă tradiţiei răsăritene şi suportului teologic al acesteia dacă marchează cât de puţin împodobirea Crucii, fie şi numai printr-un cerc, sau printr-o rază sau prin formatul trilobat în care sfârşesc, de obicei, braţele Crucii. Reprezentarea grafică simplă, prin două linii suprapuse, una verticală şi una orizontală, pare a fi străină de duhul tradiţiei răsăritene, tocmai pentru că riscă disocierea Răstignirii de Înviere, prin uitarea Învierii, care nu este în nici un fel indicată sau amintită într-o astfel de reprezentare.

Împodobirea Crucii cu elemente vegetale are ca temei Viaţa ce izvorăşte din lemnul Crucii lui Hristos, aşa cum arată cântările bisericeşti: “Bisericii, celei mai înainte neroditoare, acum a înflorit lemnul Crucii, spre putere şi spre întărire” (cântarea a 3-a din Canonul Înălţării Sfintei Cruci); “Bucură-te, Cruce purtătoare de viaţă, Raiul cel frumos al Bisericii, pomul nestricăciunii, care ne-ai înflorit desfătarea slavei celei veşnice” (stihira la Vecernia Duminicii Crucii).

Discursul teologic pornind de la această temă poate fi continuat. Implicaţiile teologice ale acestui mic detaliu sunt mai mult decât evidente. Cu riscul pe care-l presupune orice simplificare sau schematizare, am să spun numai atât: disocierea între Răstignire şi Înviere şi păstrarea Crucii numai ca semn al Răstignirii a condus, presupun, la pasul dureros pe care l-a făcut Reforma protestantă şi multiplele confesiuni, care s-au născut din ea până astăzi, anume la renunţarea la Cruce, la respingerea Crucii.

Vederea integratoare, holistică, cuprinzătoare şi unificatoare pare să fie o componentă esenţială a tradiţiei răsăritene ortodoxe, sau, mai concret spus, a ceea ce am putea numi hermeneutica ortodoxă (perspectiva sau înţelegerea specifică a lucrurilor). Aceasta sondează mai curând resorturile unificatoare ale lucrurilor, urmărind raţiunile ultime de a fi ale acestora care se regăsesc nu în

ele însele, ci în raportarea lor la întreg şi la raţiunea primordială şi ultima de a fi a Creaţiei întregi, care este Dumnezeu Însuşi.

Crucea, în reprezentarea ei ortodoxă, este semnul cel mai elocvent al capacităţii Bisericii de a pune împreună contrariile - moartea şi învierea - nu în mod arbitrar, ci întemeindu-se în cele mai adânci înţelesuri ale acestora. Este uimitor de constatat cât de liniştită şi netulburată este conştiinţa creştinului simplu, care recepteazǎ şi exprimă în viaţa sa, cu simplitate şi credinţă, adevărurile teologice cele mai adânci ale Bisericii reflectate în astfel de semne simbol, cum este Crucea împodobită, pe care o aşază la căpătâiul morţilor nu ca semn al morţii, ci ca semn al morţii spre Înviere, ca semn al nădejdii în Înviere. Doar ca semn al morţii, Crucea nu ne-ar fi atât de dragă!

Publicat în Vestitorul Ortodoxiei, Nr. 397 (2007)

(din: Preot prof. univ. dr. Constantin Coman, "Prin fereastra bisericii sau o lectură teologică a realităţii", Editura Bizantină, 2007)

Pr. Ciprian Negreanu la București despre ispita “mai-binelui”, a faptelor “mari” peste măsurile noastre, prin care ispitim pe Dumnezeu şi ne expunem la încercări şi căderi mari: “E mai bine să faci mai puţin și cu smerenie, constant şi consecvent. Mai bine s-o iei de la mai puţin, iar căutând cele mici, Dumnezeu îți va da încetul cu încetul cele mari”

Fragment din conferinţa ASCOR Bucureşti a părintelui Ciprian Negreanu, „Crucea - cărarea spre Veșnicie” - 7 aprilie 2019, Bucureşti:

“[…] O cruce care-i foarte apropiată de crucea pe care ne cheamă Hristos s-o purtăm - dar nu este, totuşi, acea cruce în deplinătate - este întâlnirea noastră cu poruncile lui Hristos. Deci cum purtăm poruncile lui Hristos? Nu este în deplinătate adevărată pentru că poruncile lui Hristos nu sunt o cruce, pentru că ele sunt un jug uşor şi a le socoti o cruce este, până la urmă, un păcat. Foarte mulţi dintre noi socotim poruncile lui Hristos şi voia Lui şi cuvintele Evangheliei ca pe ceva greoi, obositor, plicticos, <ah, tre să împlinesc porunca, ah, trebuie să trec şi peste asta, aoleu, n-am voie chestia aia, aoleu, n-am voie nici chestia aia…> şi toate sunt văzute ca o cruce. Nu sunt o cruce! Întâlnirea cu poruncile lui Hristos poate deveni o cruce falsă.

Şi aş da două exemple. Ori prin a începe să ne asumăm tot ce se întâmplă în jurul nostru că trebuie să împlinesc porunca lui Hristos, tot - am întâlnit asemenea oameni, am fost şi eu o vreme, dar n-a ieşit nimic - orice se întâmplă,

de la săracul de la colţul de aici până la săracul de la Antim şi la săracul de nu-ştiu-unde, ei sunt, să zicem, Hristos în sine şi El îmi cere mie să le fac bine absolut şi ar trebui să le fac cum a făcut El, Samarineanul, evreului căzut între tâlhari.

A lua lucrurile la nivelul ăsta maximal nu zic că nu e mântuitor, dar nu are prea mult viitor pentru tine. De ce? Pentru că nu eşti la măsura aceea! Cei mai mulţi dintre noi luăm lucrurile acestea, tot ce mi se întâmplă, tot ce văd mi se adresează mie şi trebuie să împlinesc ca pe porunca lui Hristos. Asta-i o grozăvie! În sensul că nu suntem pregătiţi pentru asemenea lucruri!

De exemplu, ai putea zice: <Dom'le, nu pot cu toţi săracii, dar pe unul mă duc şi-l iau acasă, în mijlocul familiei mele…>. De cele mai multe ori, (…) aceşti oameni sunt săraci pentru că sunt vicleni, pentru că sunt nerânduiţi, sunt săraci pentru că au tot felul de patimi, nu sunt săraci pentru că neapărat aşa s-au pomenit ei. Ducându-i într-o asemenea casă, o să-l ţii o săptămână, două, trei, după care o să-ţi ieşi din fire, o să zici că nu mai poţi, că nu mai ai viaţă, nu mai ai nimic, că ţi-a furat din casă, ţi-a făcut nu ştiu ce, umblă prin frigider, murdăreşte totul, o să constaţi la un moment dat că nu mai poţi! Trebuie să ai mare putere ca să faci lucrul ăsta până la capăt, dar, trebuie, mai mult decât orice, să-ţi cunoşti măsurile! Nu mai bine era să-l duci undeva, să-l ajuţi cu ceva, să-i dai săptămânal, lunar o anumită sumă, să-l ajuţi, poate, cu mâncare sau cu alte lucruri care să-i fie de ajutor pentru mult mai mult timp decât să faci asemenea excese şi după aceea să termini într-un mare dezastru?

Preasfinţitul Vasile, episcopul nostru de la Cluj, avea un cuvânt care la el era ca o apoftegmă, era, poate, unul dintre cele mai folosite cuvinte ale lui, când ne întâlneam zicea: <Mai binele e duşmanul binelui, măi!> Şi să ştiţi că aşa e.

După aceea vă aduceţi aminte şi de cuvintele părintelui Paisie: Să nu faci tot ce poţi, să nu spui tot ce ştii… Şi eu mă întrebam de ce spune părintele Paisie aşa? Dar, cu trecerea anilor, am înţeles că aşa este, aşa este, au avut dreptate toţi aceşti părinţi faţă de care eu mă credeam mai bun, mai drept, mai milostiv, mai înţelept. Nu, ci e mai bine să faci mai puţin şi cu smerenie, constant şi consecvent, şi să păstrezi în jurul tău un minim loc în care să te odihneşti, o grădină de oameni ca o grădină a Raiului cu care să te foloseşti, ca să poţi după aia să faci bine, să îi ajuţi şi pe ceilalţi, decât să distrugi acea grădină, acel loc, tot, şi după aceea să nu mai fii în stare de nimic, să fii un rebut, un trist, un plictisit, un obosit şi să mai crezi că şi faci porunca lui Hristos! Şi să mai şi aştepţi să ţi se întâmple!

Ştiţi ce facem de multe ori? Facem nişte excese imense, zicând: <E porunca lui Hristos! Dacă o s-o fac, Dumnezeu o să-mi dea!> Şi Îl ispitim pe Dumnezeu!

Adică dăm sume mari, rămânem nemâncaţi restul lunii, dar Dumnezeu trebuie să se ocupe acum de mine, pentru că eu am făcut porunca Lui. Dar, de fapt, într-un fel noi Îl ispitim pe Dumnezeu!

Ştiţi cum facem? Exact cum un om ar invita pe toţi la un local extrem de scump şi ar comanda cele mai bune mâncăruri posibile, cele mai scumpe, neavând nici un ban în buzunar omul acela, decât cu ideea că Dumnezeu, făcând el "binele" ăsta, îi va rezerva o scoică din care va scoate o perlă şi va avea. Adică în tot "binele" pe care-l voi da va fi şi o scoică cu o perlă şi eu o voi da şi o să-mi rămână şi rest! Ceva de genul ăsta facem atunci când exagerăm şi Îl ispitim pe Dumnezeu!

Ar putea zice cineva: <Totuşi, Evanghelia spune altfel.> Nu spune altfel! Dumnezeu ne cerem minimalul! Venind Mântuitorul la a Doua Venire zice: Flămând am fost şi nu Mi-aţi dat să mănânc… O bucată de pâine, spune Sfântul Ioan Gură de Aur! Nu mese mari, zilnice, constante şi continue până la sfârşitul vieţii! Ci o amărâtă de bucată de pâine, de care ai acasă, de care are oricine! … însetat şi nu Mi-aţi dat să beau - un pahar cu apă! Nu şampania cea mai fină, nu zilnic apă vie, nu-ţi cere mult! …în temniţă şi n-aţi venit la Mine - nu că n-aţi vorbit cu un avocat specializat să Mă scoateţi afară, să găsim soluţii, nu, ci să treceţi pe la Mine. …bolnav şi nu M-aţi cercetat - nu să vorbiţi cu medicii, să-i plătiţi, să-Mi luaţi cele mai bune tratamente, să faceţi, să dregeţi, nu, ci să veniţi pe la Mine, şi nici măcar cu sufertaşul plin. Înţelegeţi? El cere minimul! Minimul, de care te mustră conştiinţa dacă-ţi moare omul în faţa ferestrei, cum să nu-i dai? De fapt, Judecata de Apoi va fi după glasul conştiinţei. Şi păgâni, şi creştini. S-ar putea acolo, în faţă Judecăţii, mulţi dintre păgâni să fie mai mari ca noi. Totuşi, şi-au ascultat conştiinţa şi i-a fost ăluia sete - i-a dat, i-a fost foame - i-a dat, cine ştie, şi-au ascultat mai bine ca noi conştiinţa!

De multe ori, în această luptă a noastră, în această gândire a noastră că e foarte grea porunca, că poruncile lui Hristos sunt grele, că e o cruce grea, numai pentru că le vedem noi aşa şi le luăm aşa, ajungem vicleni şi începem să transformăm lucrurile: Nu, nu-i despre mine, nu acum… Și aproape că nu mai faci nimic din poruncile lui Hristos sau începem să ne dezamăgim şi ajungem exact ca cel cu un talant care şi l-a îngropat în pământ şi <ştiam eu că Dumnezeu e aspru şi cere de unde n-a sădit şi adună de unde n-a vânturat şi nu pot să fac nimic, gata, m-am săturat.> Şi asta e din cauză că Dumnezeu ni se pare că e foarte aspru şi cere foarte mult de la noi. Acesta poate fi unul dintre marile pericole ale maximalismului pe care noi vrem să-l luăm, [maximalismul de a dori] să facem porunca Lui până la capăt. Nu, ci să începem cu mai puţin, dar să facem constant! Puţinul acela pe care ţi-l strigă şi conştiinţa!

Gândiţi-vă şi la săracul Lazăr şi bogatul nemilostiv: Un om - auziţi ce proporție colosală - petrecea în strălucire în fiecare zi. Nu o dată pe lună, ci în fiecare zi! Oameni mulţi care veneau, intrau pe poarta lui, îmbrăcat în porfiră şi în vizon, om bogat, ca un împărat! Şi chema toată protipendada oraşului acolo şi, şi de ruşinea lor, auziţi, avea un sărac la uşi - nu era ca şi cum era unul care-şi întindea şi el piciorul său, cum zicea părintele Arsenie Boca, la ţiganul tânăr să nu-i dai, să muncească. Deci săracul nu era dintre cei care nu voiau să muncească, nu era dintre cei care se prefăceau, ci era un om care chiar era bolnav, atât de bolnav încât nici să dea la o parte câinii care veneau să-i lingă rănile. Și nu era dintre aceia limbuţi care blesteamă, nu făcea aşa ceva, ci era dintre cei care nădăjduiau măcar la firimituri şi nu zicea nimic! Vă daţi seama? Şi măcar de ruşinea ălora care veneau toată ziua, îmbrăcaţi frumos, cu caleştile, să fi zis bogatul: <Hai, măi, să-i dăm şi lui ceva, să-l ducem de aici.> Nu, ci luni şi luni, ani și ani l-a văzut pe săracul ăla acolo, cu câinii care-i lingeau rănile, şi probabil că i-or fi spus unii: <Dar nu faci și tu ceva cu ăsta? Nu-l iei şi tu de aici?> şi nu s-a clintit. Înţelegeţi, de fapt, ce minim? Totuşi nimic nu s-a clintit în tine?

Eu cred că mult mai înţelept este să o luăm de la acest minim, să începem să facem consecvent, nedistrugându-ne lumea noastră şi viaţa noastră, că nu suntem în stare să facem nici binele ăla mic dacă ne distrugem puţinul bine, puţinii oameni cu care mai colaborăm, puţina grădină în care locuim, netrebnică, pe care ne-o facem noi acolo, un pătuţ un nu ştiu ceva, ceva acolo unde să te retragi şi să zici <să mă mai liniştesc puţin, că înnebunesc>. Deci nu e cazul să distrugi, dacă ai cât de cât minimul, nu e cazul să te apuci tu în numele lui Hristos să faci praf și pulbere din toată liniştea ta, să te bagi în tot felul de nebunii, de proiecte, de greutăţi peste măsură, după care să aştepți să se coboare Duhul Sfânt din cer. Despre aceştia zic Părinţii că sunt cei lacomi de bine şi lacomi de milă, că, dacă ar avea bogăţiile Nilului, le-ar da într-o noapte şi ar rămâne săraci. Adică nu au rânduială, asta e şi o mândrie şi o părere de sine. Și la aceasta Se referă Dumnezeu când zice: Iar tu, când mergi la o masă, nu te pune în frunte, ci la coadă, că, dacă vine stăpânul şi zice: Dă-te, că a venit cineva important, te vei pune la coadă. Începe cu mai puţin, n-oi fi tu aşa de valoros şi de important să faci lucruri mari şi să-L ispiteşti pe Dumnezeu.

Ştiţi povestea aceea din Patericul scos de domnul Sorin Dumitrescu, folosindu-se de anumite întâmplări pe care le-a recuperat din patericurile vechi? Și într-una dintre ele spune că un pustnic se ruga neîncetat: “Doamne, dă-mi blândeţea lui Moise, mila lui David, răbdarea lui Iov” şi multe altele cerea, lucruri mari, mari. Şi îngerul i-a zis: “Eşti sigur?” “Da, sunt sigur!” “Dar tu ştii ce greu se dobândesc astea? Nu ţi le coboară Dumnezeu din cer, ci astea se dobândesc în strădanie, în lucrarea cu Dumnezeu şi a omului”, nu doar că Dumnezeu ţi le transmite aşa şi gata, tu eşti sfânt, curat, ci e o împreună lucrare cu Dumnezeu la

mântuirea noastră, noi lucrăm împreună cu El la mântuirea şi la clădirea vieţii noastre interioare, nu se întâmplă numai din partea lui Dumnezeu. În orice relaţie de dragoste, relaţia dintre noi, nu este numai a unuia şi celălalt nu face nimic, căci asta nu mai este relaţie de dragoste. Şi au venit peste el încercări, au venit peste el ispite peste care n-a putut trece. Şi a ajuns călău. El, marele pustnic, ajuns călău într-un oraş şi tot felul de grozăvii. Şi toate pentru că a cerut şi a vrut mai mult decât putea. A căutat cu obstinaţie lucruri care-l depăşeau peste măsură! Mai bine s-o iei de la mai puţin, iar căutând cele mici, Dumnezeu îţi va da încetul cu încetul cele mari.

Am avut greşeala aceasta şi acum Îi mulţumesc lui Dumnezeu că nu mi-a dat. Îi ceream lucruri mari, prostii, Doamne, bine că nu mi-ai dat! Bine că nu m-ai încercat! O singură dată mi-a îngăduit, când am zis că vreau să mă lupt şi eu cu demonii şi a îngăduit Dumnezeu puţin puţin, şi de atunci încă n-a trecut rana acelei întâlniri cu demonii. Şi am zis: <Doamne, de ce m-ai lăsat?!> Acum eu Îl cert pe Dumnezeu. <Dar Tu nu ştiai, în înţelepciunea Ta, că e o prostie?> Ca şi un părinte despre care se spune că îşi vedea unchiul tot timpul punându-şi placa dentară seara în cană şi spunea: Doamne, dă-mi să fac şi eu asta, cum face unchiul! Da, e aceeaşi prostie, aceeaşi prostie grozavă, aşa ceream şi eu, eram precum copilul acela. N-are rost să povestesc mai multe, dar slavă Ţie, Doamne, că nu asculţi toate prostiile, slavă Ţie că nu asculţi prostiile care ne par bune şi mari şi par legate de evlavie!

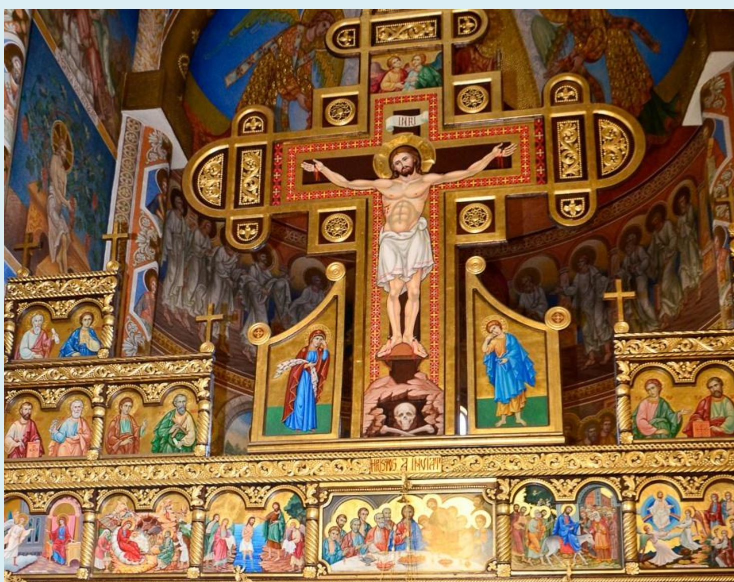
Ştiţi că atunci când zicem <Doamne, dă-mi smerenie!> - aţi cerut de multe ori smerenie - aţi văzut ce a venit peste voi după aceea. Ei, Doamne, când am cerut şi eu smerenie, atunci a venit mândrie peste mine de m-am mândrit ca niciodată! Asta pentru că smerenia se dobândeşte în luptă! Numai puţin a îngăduit Dumnezeu acea luptă pentru că, împreună cu Dumnezeu, trebuia să duci acea luptă ca să dobândeşti smerenia! Or, tu, la primele lovituri, la primele mici examene, le-ai căzut cu brio, din start! Nu mai bine să laşi la îndemâna lui Dumnezeu şi să faci cât îţi îngăduie El?

Se spune despre samarineanul care l-a luat pe omul căzut între tâlhari că a trecut pe acolo, l-a văzut, era singur, nu mai era nimeni, el era singurul care putea să îl ajute. L-a luat, l-a dus la o casă de oaspeţi, a plătit ceva şi a plecat, nu zice că a rămas alături de el toată viaţa, nu zice că i-a dat jumătate din avuţia sa. Nu zice că, după aceea, samarineanul s-a gândit să facă o casă de oaspeţi personală şi un serviciu de asistenţă socială în toată zona.

Dumnezeu cere minimal! Mare lucru cei care fac mai mult, mare lucru, dar să nu-ţi iei tu de unul singur pe capul tău, dacă nu-ţi vă îngădui Dumnezeu. Pentru că s-ar putea să ajungi să faci lucruri mai grave decât dacă făceai puţinul acela, s-ar putea să ispiteşti pe Dumnezeu, s-ar putea să te înhami la lucruri peste

măsură de grele şi să sfârşeşti în dezastru, în revoltă, în împotrivire, în oboseală, în lucruri grele. Și cine te-a pus? De ce te-ai băgat peste puterile tale, cine ţi-a dat ţie cârca asta? De aceea este o mare greşeală să priveşti crucea aşa”.

Protos. Maxim Morariu: Crucea - de la asumare la răsplată

Aspecte introductive

Pericopa evanghelică de astăzi vine să încheie un capitol dens în evenimente. Marcu vorbește aici despre o înmulțire a pâinilor realizată de Hristos, alta decât cea standard, despre care s-a vorbit într-una din duminicile trecute, descrie în detaliu o dojană adresată fariseilor și „aluatului" din care erau ei făcuți, minunea vindecării unui orb, dar și câteva pasaje cu relevanță autobiografică. De-altminteri, acestea sunt cele la care ne îndeamnă Biserica să meditäm.

După ce-și întreabă ucenicii ce se spune despre El în popor, le cere să gândească cu mintea lor. Precum ne cere și nouă adesea. Sarcina nu e una foarte ușoară. „Dar voi cine ziceţi că sunt Eu?", sună întrebarea care îi pune în încurcătură.

Locvacitatea guralivului cetei îi salverază și de această dată. „Tu eşti Hristosul", rostește în grabă Petru. Dar o face fără a trece cele spuse prin filtrul inimii, pre-cum se va vedea nițel mai târziu.

Pătimirea și vestirea ei

Mărturisirea petrină constituie în fapt pretextul care-I permite Învățătorului să facă tranziția de la o discuție amicală, la o cateheză cu valențe profetice. Faptul de a fi Hristosul implica anumite lucruri. Iar El voia ca cei care Îl urmează să fie conștienți de aceasta. Postura aceasta era una care dădea unicitate. Dar această unicitate era legată de aspecte precum defăimarea, răstignirea și Învierea. Or, nu asta era ceea ce voiau apostolii să audă atunci. Același vorbăreț, dintr-o grijă altminteri firească, crede că Domnul exagerează nițel. Folosindu-se probabil, de

avantajul pe care il conferă vârsta, Îl ia deoparte și-L mustră. Reacția mustratului: „Mergi, înapoia mea, satano! Căci tu nu cugeţi cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor”. De abia lăudat, el va fi acum „săpunit” bine. Iar cel care-L va certa va da pe față faptul că ceea ce spusese anterior era în fapt, rodul lucrării harului. Pentru cine avea ochi de văzut și urechi de auzit, desigur!

Crucea!?

Cuvintele următoare sunt frumoase și au constituit sursa de inspirație a multor texte, fie ele cu caracter apologetic, exegetic, sau de altă natură. Dinspre ucenicul care tocmai Îl enervase, Iisus se întoarce spre mulțime și lansează un percutant îndemn: „Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa”. E totul, sau nimic! Cam asta ar vrea să spună Domnul.

Urmarea lui Hristos e legată de asumarea crucii. Ce vrea să însemne asta? S-a vorbit mult în teologie despre acest pasaj. În linii mari, toată lumea e de acord cu polisemia termenului. Crucea a devenit o metaforă ce poate să se refere când la parcursul vieții (probabil datorită dezideratului de a intersecta cadrul terestru cu cel celest în parcursul ei), când un instrument cu valoare istorică, soteriologică și teologică, sau un obiect cu relevanță identitară pentru anumite ramuri ale creștinismului.

Dacă anterior, când vorbise despre Răstignire, Hristos o adusese în atenție din perspectiva obiectului cu rol mântuitor, aici vorbește despre ea ca despre asumare. Îndemnul Lui e unul peren, iar Crucea fiecăruia dintre noi o reprezintă propria viață. Una pe care suntem chemați să o asumăm. Nu oricum, ci în duh mărturisitor. Căci nu se sfârșește totul odată cu luarea ei. Dimpotrivă, abia aici începe acțiunea. Ea dă startul urmării lui Hristos. Iar aceasta are un țel cât se poate de nobil.

Crucea și sufletul

Dacă alte aspecte sunt legate de existența terestră și relevanța ei, urmarea lui Hristos e un fapt cu consecințe viguroase asupra sufletului. Ca de obicei, Învățătorul pune accentele clar și răspicat: „Căci ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?” Primatul celor ce țin de veșnicie e enunțat. El va deveni ulterior postulatul vieții creștine. Cel puțin a celei a practicanților.

Iar urmarea presupune mărturisire. Hristos ne cheamă aici pe pământ să-L mărturisim în fața tuturor. Un aspect important al acestei antreprize e cel verbal. Dar

cel mai important este să vorbim despre El celorlalți prin faptele noastre. Ca din inima noastră să se reverse în inimile celorlalți bucuria întâlnirii cu El. O spune și cu alte ocazii. Accentuează că fapta e cea prin care Îl putem mărturisi. Și promite celor ce vor face aceasta primirea în locașurile Tatălui.

În loc de concluzii

Într-o lume atât de marcată de schimbări și de tentative de substituire a valorilor genuine ale credinței cu tot felul de surogate, a devenit parcă destul de dificilă mărturisirea lui Hristos. Și totuși, nu e imposibilă. Curăția vieții a fost un element definitoriu al creștinilor de mai bine de două milenii. A rămas și astăzi la fel. Morala vine să ofere, ici și colo, repere. Faruri într-un dens întuneric, menite a-l păzi pe călător de căderea în prăpastie, sau de rătăcire. Tot din Scriptură sunt luate și ele. Trebuie doar să le urmăm. Îndrăzniți!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Cinstirea Crucii şi îmbrăţişarea dumnezeiască a lumii

În Biserica Ortodoxă cinstirea Sfintei Cruci ocupă un loc special, deoarece ea este altarul pe care Hristos Domnul S-a adus jertfă pentru mântuirea noastră. Prin Cruce El a omorât cu moartea Sa moartea şi ne-a izbăvit de păcatul strămoşesc, dăruindu-ne prin Învierea Lui viaţa veşnică. Această cinstire se datorează faptului că Hristos a sfinţit cu sângele Său Crucea, iar prin Învierea Sa a făcut-o stindardul de biruinţă a vieţii asupra morţii, a binelui asupra răului şi simbolul învierii neamului omenesc.

După cum mărturiseşte Învăţătura de credinţă ortodoxă, „pe cruce S-a adus jertfă pentru noi lui Dumnezeu-Tatăl Însuşi Fiul Său, Domnul nostru Iisus Hristos. Trebuie deci cinstită crucea pentru că s-a sfinţit prin atingerea cu Sfântul Trup şi Sânge al Lui".

Sfântul Ioan Damaschin ne învaţă: „Ne închinăm semnului cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci, chiar dacă este făcută din altă materie (decât lemnul). Noi nu cinstim materia, ci semnul, ca simbol al lui Hristos Cel răstignit. Acolo unde va fi semnul, acolo va fi şi El. Dar nu trebuie să ne închinăm materiei din care e făcut semnul crucii, chiar dacă ar fi din aur sau pietre scumpe".

Noi cinstim Sfânta Cruce pentru că Îl cinstim pe Cel care S-a răstignit pe ea, Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos. În fiecare vineri, în Biserica Ortodoxă cinstim Sfânta Cruce, iar la începutul anului bisericesc, în data de 14 septembrie, sărbătorim Înălţarea Sfintei Cruci, care este precedată şi urmată de

două duminici dedicate Crucii. O altă duminică închinată cinstirii Sfintei Cruci este a treia din Postul mare.

Ieromonahul Makarios Simonopetritul, referindu-se în lucrarea sa Triodul explicat la cinstirea Sfintei Cruci în Duminica a treia din Postul mare, scrie: „Într-un manuscris de la Ierusalim din secolul 13, prăznuirea Crucii din a treia duminică a Postului mare se intitula Praznicul celei de a treia închinări a Crucii. El completa, aşadar, sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci din 14 septembrie, care comemora descoperirea sa de către Sfânta Elena, şi a procesiunii Crucii din 1 august, care amintea victoria împăratului Heraclie asupra perşilor şi întoarcerea Sfintei Cruci la Ierusalim în anul 630”.

Triodul ne precizează că cinstim acum Sfânta Cruce „pentru că în timpul postului celui de patruzeci de zile ne răstignim şi noi oarecum, morţi fiind faţă de patimi, cu simţurile adormite şi potolite, din pricina amărăciunii postului, ni se pune înainte cinstita şi de viaţă făcătoare Cruce ca să ne îmbărbăteze, să ne sprijine, să ne aducă aminte de pătimirea Domnului nostru Iisus Hristos şi să ne mângâie”.

În Duminica a treia din Postul mare, cinstind Sfânta Cruce suntem transferaţi duhovniceşte în Vinerea mare şi anticipăm Sfintele şi Mântuitoarele Pătimiri ale Domnului. Astfel Ziua Învierii, care este duminica prin excelenţă, se suprapune cu Vinerea mare prin cinstirea acum a Sfintei Cruci, ceea ce subliniază legătura dintre Cruce şi Înviere. Este o suprapunere a suferinţei Vinerii celei mari cu bucuria pascală a Învierii lui Hristos. După cum ne învaţă teologia patristică, în durerea crucii se întrezăreşte lumina şi fericirea adusă de Învierea Domnului. Crucea nu poate fi separată de Înviere, pentru că atunci este doar un instrument de tortură. Prin Învierea Celui răstignit crucea a devenit Sfântă şi de viaţă dătătoare.

Sfânta Cruce se află în centrul acestui timp de postire şi sporire duhovnicească. „Crucea e venerată în mijlocul Postului mare - adică, prin analogie, în centrul timpului - pentru că a fost sădită în centrul lumii...” Pentru că Ierusalimul, locul Răstignirii şi Învierii Domnului, este centrul lumii. „În centrul Bisericii Sfântului Mormânt din Ierusalim se găseşte un omphalos (buric), socotit locul exact în care a fost sădită Crucea şi centrul lumii” (Ieromonahul Makarios Simonopetritul, Triodul explicat, p. 342).

Sfântul Chiril al Ierusalimului ne spune că „Hristos Şi-a întins mâinile pe Cruce pentru a îmbrăţişa marginile lumii, astfel că Golgota e ţăruşul lumii”. Locul de pe Golgota unde a fost răstignit pe Cruce Hristos este locul unde a fost îngropat craniul lui Adam. „Pricina pentru care locul în care a fost răstignit Domnul se numeşte Locul Căpăţânii este aceasta: Pe vremea potopului, căpăţâna lui Adam

a fost scoasă afară din pământ şi colinda de colo colo despuiată de carne şi stingheră; era o vedere îngrozitoare. Solomon, din respect pentru strămoşi, împreună cu toată oastea, a acoperit-o cu foarte multe pietre. De asta a şi fost numit de atunci locul acela pardosit cu pietre. Unii sfinți aleși spun, pe temeiul predaniei, că şi Adam a fost îngropat acolo de un înger. Aşadar, acolo unde era stârvul, acolo s-a aşezat vulturul Hristos, veşnicul Împărat. Noul Adam a tămăduit prin lemn pe vechiul Adam, ce căzuse prin lemn” (Sinaxarul din Vinerea mare).

Şi noi, în Duminica a treia a Postului, cinstind Sfânta Cruce, uitându-ne la Cel răstignit pe ea, ne tămăduim de boala păcatului prin post şi pocăinţă. Pentru că această duminică este „a închinării cinstitei Cruci; veniţi toţi la dânsa. Că revărsând razele cele luminoase ale Învierii lui Hristos, le pune înainte. Să o sărutăm deci, sufleteşte bucurându-ne!”

Prin Cruce se revarsă lumina Învierii lui Hristos, pentru ca noi privind la El răstignit pe Cruce să vedem zorii slăvitei Sale Învieri. Fără Cruce nu este Înviere, dar şi Crucea fără Înviere este nimic, iar prin Înviere este totul pentru noi cei aflaţi pe drumul mântuirii.

La jumătatea Postului mare ni se pune înainte Sfânta Cruce pentru a înţelege scopul efortului nostru ascetic, de a fi alături de Hristos pe cale Crucii şi a dobândi viaţa veşnică prin Învierea Lui. *„Prin puterea Crucii, Hristoase Dumnezeule, păzeşte-ne de ispitele celui viclean, învredniceşte-ne să ne închinăm dumnezeieștilor Tale pătimiri şi Învierii celei purtătoare de viață, ducând la capăt cu uşurinţă calea acestui post de patruzeci de zile şi ne mântuieşte pe noi ca un singur bun şi de oameni iubitor”* (Finalul sinaxarului din Duminica a treia din Postul mare).

Pr. Ciprian Florin Apetrei: „Bucură-te, cinstită Cruce, întărirea lumii!”

În Duminica a treia din Postul mare cinstim Sfânta Cruce. Ea se află la mijlocul urcușului nostru duhovnicesc din post pentru a ne călăuzi către Săptămâna mare și bucuria Învierii Domnului. Uitându-ne la Sfânta Cruce înălțată în mijlocul bisericii în această duminică, ne uităm la Cel răstignit pe ea, prin Jertfa căruia am primit vindecare din boala păcatului strămoșesc.

Sfânta Cruce este asemănată cu pomul vieții, care, fiind sădit în mijlocul Raiului, era dătător de viață, la fel și Crucea este sădită în mijlocul postului (drumul nostru duhovnicesc spre Rai) pentru că prin ea am dobândit viața veșnică.

Sinaxarul din Triod precizează: *„Deoarece Crucea se numeşte şi este pomul vieţii, iar acel pom a fost sădit în mijlocul Raiului, în Eden, în chip potrivit şi dumnezeieștii părinţi l-au sădit pe acesta în mijlocul postului celui de patruzeci de zile ca să ne amintească şi de lăcomia lui Adam, dar în acelaşi timp să ne arate, prin pomul acesta, şi înlăturarea osândei lui. În adevăr, dacă mâncăm din el, nu mai murim, ci trăim”.*

Noi I-am dat Cruce lui Hristos. El ne-a oferit Înviere

Crucea este stindardul mântuirii noastre și armă asupra celui rău, pentru că prin ea Hristos ne-a scos din întunericul păcatului și ne-a adus prin Învierea Sa la lumina cea nepieritoare a Împărăției lui Dumnezeu.

Bucuria cinstirii Sfintei Cruci în această duminică ne este adusă chiar de la prima cântare a Vecerniei acestei zile a Domnului: „Acum oştile îngereşti cuprind lemnul cel cinstit, cu bună cucernicie înconjurându-l, şi-i cheamă pe toţi

credincioşii spre închinăciune. Deci, veniţi cei ce vă luminaţi cu postul, să cădem la dânsul cu bucurie şi cu frică, strigând cu credinţă: Bucură-te, cinstită Cruce, întărirea lumii”.

Noi cei care ne luminăm acum duhovnicește cu osteneala postului ne bucurăm să cinstim Sfânta Cruce, care este întărire pentru întreaga lume în lupta cu păcatul și cu cel rău.

Bucuria aceasta a cinstirii Sfintei Cruci vine și din faptul că ea, după cuvântul părintelui Petroniu Tănase, „este semn omenesc și dumnezeiesc. Semn omenesc, căci omul de la început a fost plăsmuit în chipul Crucii. Făcând-o unealtă de tortură și de moarte, Crucea a devenit simbolul suferinței și al morții. Dar de când Hristos S-a răstignit pe dânsa, Crucea a devenit semn dumnezeiesc, semnul Fiului Omului, semn de biruință, de bucurie și de viață”.

Sensul suferinței și morții pe Cruce a Domnului nostru Iisus Hristos este că am primit viață, și nu orice viață, ci cea veșnică. Prin moartea lui pe Cruce a zdrobit moartea, iar prin Învierea Sa ne-a dăruit viața veșnică. De aceea Crucea nu poate fi separată de Înviere, iar suprapunerea cinstirii Sfintei Cruci în ziua Învierii (duminica) nu face decât să întărească această legătură. Crucea fără Înviere nu este decât un instrument de tortură, însă prin Învierea Celui care s-a răstignit pe ea devine semnul Fiului Omului cu care va veni la învierea cea de obște să judece toate neamurile. De aceea punem cruce la mormânt pentru a exprima nădejdea noastră în Înviere, pentru că Sfânta Cruce este simbolul biruinței vieții asupra morții și al învierii celor adormiți.

Jertfa lui Hristos șterge păcatul lui Adam

Prin Cruce am fost răscumpărați de Hristos din blestemul adus asupra neamului omenesc de păcatul lui Adam, iar prin Învierea Lui am fost eliberați din lanțurile morții: *„Să pierzi blestemul lui Adam, ai luat trupul nostru, fără de păcat, şi Te-ai răstignit şi ai murit, Iisuse prea bunule. Pentru aceasta, cinstim cu credinţă Crucea Ta şi suliţa, buretele, trestia şi cuiele; şi cerem să vedem Învierea Ta”* (Stihire la Vecernie).

Creștinul ortodox în Cruce vede tot timpul Învierea lui Hristos, de aceea el cântă în biserică: „Crucii Tale ne închinăm Hristoase și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim”. Acest imn de laudă este o sinteză a mărturisirii noastre ortodoxe despre cinstirea Sfintei Cruci, care este legată de realitatea Învierii Domnului. Fără Înviere nu poate fi cinstită Sfânta Cruce, pentru că prin ea Crucea a devenit, din element de supliciu aducător de moarte, Altar de jertfă a lui Hristos prin care am dobândit viață. Prin Cruce, Hristos a „ridicat păcatul lumii” și „s-a jertfit pentru viața și mântuirea lumii”, după cum mărturisește preotul la rân-

duiala dumnezeieștii Proscomidii, când pregătește elementele euharistice pentru Sfânta Liturghie.

Iar la Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel mare (ce se oficiază în duminicile Postului mare), preotul se roagă, mărturisind că prin Cruce Hristos S-a pogorât în iad și a „nimicit durerile morții. Și, înviind a treia zi și cale făcând oricărui trup la Învierea cea din morți...”

Din nou vedem că, în gândirea patristică ortodoxă, Crucea este strâns legată de Înviere. Ea este mijlocul prin care Hristos Se pogoară la iad, de unde izbăvește neamul omenesc din durerea morții adusă de păcatul protopărinților Adam și Eva, iar din această închisoare a suferinței în care erau ținuți oamenii înviază, făcându-se „începătură celor adormiți”. Prin Jertfa Lui de pe Cruce și prin Învierea Sa de a treia zi, Hristos Domnul ne-a făcut cetățeni ai Raiului. Pentru că, dacă odinioară din ispita șarpelui omul a pierdut Raiul prin lemnul Crucii pe care S-a jertfit Hristos, câștigă Raiul: *„Încuiat-a Edenul cel de demult şarpele, prin lemn; iar lemnul Crucii l-a deschis pe acesta tuturor celor ce voiesc să se curăţească prin post şi prin lacrimi. Deci, văzându-l pe acesta pus înainte, veniţi să cădem la dânsul cu frică, credincioşii, strigând: Deschide, Cruce, porţile cerurilor celor ce te iubesc pe tine”* (Stihire Vecernie).

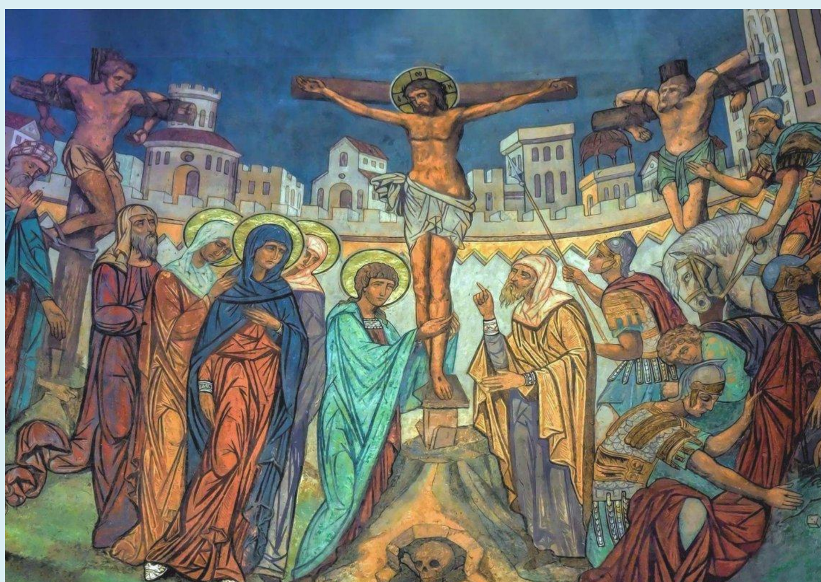
Noi cei care am ajuns la jumătatea urcușului Postului mare să ne întărim duhovnicește privind la Cel răstignit pe Cruce și să-i cerem ca prin ea să ne deschidă și nouă porțile Împărăției cerurilor. Noi postind ne pregătim pentru slăvita Lui Înviere, trecând mai înainte alături de El prin suferința Crucii, pentru că prin ea ajungem la Înviere.

Acum, în Duminica a treia din Post, Biserica ne îndeamnă să cinstim Sfânta Cruce pentru a înțelege scopul postirii noastre, și anume întâlnirea noastră cu Hristos Cel răstignit și înviat. De aceea, cu evlavie cinstim astăzi Sfânta Cruce cântând: *„Bucură-te, Cruce purtătoare de viață, Raiule cel frumos al Bisericii, pomul nestricăciunii, carele ne-ai înflorit desfătarea slavei celei veşnice...”* sau *„Bucură-te, Cruce purtătoare de viață, semnul cel nebiruit al creştinătăţii, uşa Raiului, întărirea credincioşilor, zidul cel dimprejurul Bisericii; prin care s-a pierdut şi a încetat blestemul, s-a înghiţit puterea morţii şi ne-am înălţat de pe pământ la cele cereşti”.*

Din imnografia Triodului vedem că Sfânta Cruce este purtătoare de viață, pomul nestricăciunii, semnul cel nebiruit al creștinătății și ușa Raiului. Toate aceste cuvinte nu fac decât să sintetizeze teologia ortodoxă despre Sfânta Cruce. Prin ea am fost mântuiți de Hristos și de aceea ne rugăm ***„Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta; biruinţă binecredinciosului***

nostru popor, asupra celor potrivnici dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău".

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - O, de trei ori fericite Lemn!

Noi vedem puterea Crucii prin slava Învierii lui Hristos. Sfântul Chiril al Ierusalimului ne spune că Hristos „nu S-a ruşinat de Cruce, pentru că mântuia lumea”.

Cântările Bisericii mărturisesc că *„toată făptura s-a schimbat de frică, văzându-Te pe Tine, Hristoase, pe Cruce răstignit. Soarele s-a întunecat şi temeliile pământului s-au cutremurat. Toate au pătimit împreună cu Tine, Cel ce ai zidit toate, Cel ce ai răbdat de voie pentru noi, Doamne, slavă Ţie”.*

Prin răstignirea lui Hristos pe cruce aceasta a devenit din obiect al execuţiei stindardul credinţei noastre, de aceea în troparul sărbătorii Înălţării Sfintei Cruci spunem: *„Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta; biruinţă bine credincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău”.*

Crucea lui Hristos ne păzeşte şi ne ocroteşte de rele şi de duşmanii credinţei noastre.

Toţi domnitorii noştri în luptele lor aveau cu ei şi Sfânta Cruce, deoarece ascultau permanent cuvintele din cultul Bisericii: *„Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe drept-credincioşii creştini, dăruindu-le biruinţă asupra celui potrivnic; având ajutorul Tău, armă de pace nebiruită biruinţă”.*

În altă rugăciune închinată Sfintei Cruci spunem: *„Bucură-te, pom prea mărit, pentru că Tu ai ținut Rodul vieții ce ne-a mântuit din moartea păcatului”*.

Astfel, prin Crucea Domnului nostru Iisus Hristos am fost mântuiţi şi de aceea mărturisim: *„O, de trei ori fericite Lemn, pe care S-a Răstignit Hristos, Împăratul şi Domnul; prin care a căzut cel ce a înşelat cu lemnul, înşelat fiind de Cel ce s-a pironit pe tine cu trupul; pe Dumnezeu, care dă pace sufletelor noastre”*.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - „Crucii Tale ne închinăm...”

În centrul Postului mare se află duminica închinată cinstirii Sfintei Cruci. Ținta ostenelilor noastre ascetice din vremea urcuşului duhovnicesc al postului este Săptămâna mare, când trăim plenar Jertfa lui Hristos pentru mântuirea noastră. Altarul de Jertfă este Sfânta Cruce pe care, prin Răstignirea Sa, Hristos Domnul o transformă dintr-un element de tortură în simbolul biruinţei morţii şi al triumfului vieţii dobândite prin Înviere. Crucea în Ortodoxie este strâns legată de Înviere, de aceea, când cinstim Sfânta Cruce, slăvim şi Învierea lui Hristos.

Sinaxarul din Triod la Duminica a 3-a din Postul mare ne explică de ce cinstim tocmai acum Sfânta Cruce.

- *Pe de o parte, pentru a ne întări în drumul anevoios al postului, iar pe de altă parte, deoarece crucea este văzută de Sfinţii părinţi ca pom al vieţii.*

Dacă acest pom era sădit în mijlocul grădinii Raiului, la fel în timpul edenic al postului, în mijlocul lui, stă Sfânta Cruce prin care Hristos a răscumpărat neascultarea lui Adam. Prin Cruce vedem Învierea prin care Hristos Domnul a deschis Raiul încuiat de păcatul lui Adam şi ne-a dăruit viaţa veşnică, adică posibilitatea de a gusta din pomul vieţii. Pentru a ajunge aici este nevoie să purtăm crucea smereniei şi a pocăinţei prin care să ne lepădăm de toată mândria şi slava deşartă, pentru a urma întru totul lui Hristos, Domnul vieţii.

În Evanghelia Duminicii a 3-a din Postul mare, Domnul nostru Iisus Hristos ne spune: „Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34). Pentru a lua Crucea lui Hristos trebuie să

scăpăm de sursa păcatului care este mândria, din pricina căreia au căzut proto-părinţii Adam şi Eva.

Preafericitul părinte patriarh Daniel ne spune că *„lepădarea de sine înseamnă renunțarea la modul pătimaș de a trăi în uitare de Dumnezeu și de semenii noștri”, iar pentru a urma lui Hristos, în centrul vieţii noastre trebuie să fie El: „Când viața omului nu mai este centrată pe eul său posesiv, trecător și limitat, ci pe legătura de iubire veșnică și infinită cu Hristos Dumnezeu-Omul, atunci viața omului devine comuniune pentru eternitate, deschidere spre îmbogățire spirituală veșnică, în iubirea eternă a Preasfintei Treimi”.*

Părăsind obsesia eului, putem urma lui Hristos asumându-ne crucea pentru a dobândi mântuirea.

De asemenea, Preafericitul părinte patriarh Daniel ne învață: *„Lepădarea de sine, purtarea sau asumarea crucii și urmarea lui Hristos sunt cele trei condiții pentru a fi creștin și a dobândi mântuirea”.*

Sfânta Cruce ne călăuzeşte pe drumul mântuirii, începând cu Taina Sfântului Botez şi până la trecerea noastră din această viaţă. În tot timpul vieţii noastre este prezentă Sfânta Cruce, pe care o mărturisim a fi armă de biruinţă împotriva celui rău. Deoarece noi vedem în Cruce pe Cel Răstignit pe ea, Hristos Domnul, care prin moartea şi Învierea Sa a zdrobit puterea celui rău.

Părintele Iosif Vatopedinul ne spune că *„apogeul Pătimirilor Domnului este Crucea, prin care au fost nimicite moartea și stricăciunea și îndeobște a fost înlăturată osânda oamenilor”, pentru că „pe Cruce s-a săvârșit marea minune, cea mai mare minune care a avut loc și s-a auzit vreodată, centrul evenimentelor mondiale, începutul și capătul preistoriei, al istoriei și al postistoriei. Aici se zămislește începutul vieții adevărate și al întregii veșnicii, aici începe recapitularea tuturor, a celor care au avut loc, există și vor exista. Aici încep nimicirea și sfărâmarea stricăciunii și a morții - a tuturor chipurilor morții”.*

Jertfa de pe Cruce a Domnului se împlineşte prin Învierea Sa, lucru exprimat sintetic de părintele Iosif Vatopedinul: *„Dacă vremea recoltei a fost la Înviere, rodirea s-a săvârșit prin Cruce și Pătimire”.*

În săptămâna ce premerge Duminica Sfintei Cruci, prin imnografia Triodului Îl rugăm pe Domnul nostru Iisus Hristos să ne învrednicească „să vedem lemnul Crucii celei făcătoare de viaţă şi cu cinste să i ne închinăm şi să cântăm cu vrednicie”, slăvind stăpânirea Lui şi lăudând Sfintele Sale Pătimiri, pentru ca „să ajungem în chip curat la slăvita şi Sfânta Înviere, la Paştele cel de taină, prin care Adam iarăşi a intrat în Rai”.

Iată cum sintetizează Triodul teologia hristologică mărturisind adevărul fundamental, mărturisind că noi creştinii ortodocşi vedem în Cruce Sfintele Pătimiri ale Domnului şi slăvita Sa Învierea prin care Adam a fost răscumpărat şi readus în Raiul din care a fost izgonit prin păcat şi odată cu el toţi urmaşii lui (întreg neamul omenesc) se pot mântui urmându-I lui Hristos şi pot dobândi viaţa veşnică din Împărăţia lui Dumnezeu.

Văzând toate acestea, înţelegem cât de importantă este Sfânta Cruce pentru noi creştinii ortodocşi. Noi o cinstim la jumătatea Postului mare, pentru că avem nevoie să fim întăriţi de vederea ei, când preotul o scoate în mijlocul bisericii, la finalul slujbei Utreniei din duminica ce urmează, şi să o cinstim ca Altarul de Jertfă al mântuirii noastre dobândite prin Hristos.

Mergând pentru Sfânta Cruce în această duminică în biserică, ne bucurăm de „razele luminoase ale Învierii lui Hristos”, deoarece Crucea şi Învierea sunt unite, „la fel de inseparabile ca și umanitatea lui Hristos de Divinitatea Lui”. De aceea, „lumina Crucii o aduce oarecum şi pe cea a Paştelui” (Ieromonah Makarios Simonopetritul, Triodul explicat).

Astfel, avem suprapusă cinstirea Crucii peste cea a Învierii în Duminica a 3-a din Postul mare, pentru a sublinia o dată în plus legătura esenţială dintre Cruce şi Înviere în procesul de răscumpărare şi mântuire a nea-mului omenesc de către Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Pentru aceasta cântăm: „Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim”.

Pr. Nicolae Dura - Evanghelia de Duminică - Sfânta Cruce, semn şi stare a jertfei şi a biruinţei

Duminica a 3-a din Post (a Sfintei Cruci) Marcu 8, 34-38; 9, 1

Sfinţii noştri părinţi au rânduit - potrivit înţelepciunii Bisericii noastre dreptmăritoare - la mijlocul pelerinajului spre înviere, Duminica a treia din Postul mare, o zi de popas, de odihnă, de biruinţă şi întremare duhovnicească pentru perioada de post care a mai rămas până la Sfintele Paşti.

Biserica noastră a rânduit acum această cinstire a Crucii în analogie cu aşezarea în mijlocul Raiului a pomului cunoştinţei binelui şi a răului, care a devenit pomul morţii; în mijlocul Postului mare avem cinstirea de viaţă şi făcătoarei Sfintei Cruci, căci ea a devenit pomul cel de viaţă dătător, semn cinstit şi înălţat prin jertfa mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu întrupat.

Crucea a devenit de două mii de ani semnul creştinătăţii şi al creştinului

Ea este simbolul specific şi paradoxal al omului creştin, semnul specific şi distinctiv, dar şi legitimaţia lui. Ea îmbină în acest semn chipul jertfei şi al biruinţei, precum a fost ea pecetluită şi sfinţită prin sângele mântuitor al Domnului Hristos.

Această realitate şi profunzime a Crucii este redată inspirat în imnografia ortodoxă atât de fidel: *„Crucea este slava şi păzitoare a toată lumea; Crucea podoaba Bisericii; Crucea întărirea credincioşilor; Crucea mărirea îngerilor, şi demonilor rană”*.

Aceste minunate cuvinte, cântate în Biserica Ortodoxă de pretutindeni, se păstrează sculptate şi pe Crucea lui Şerban Cantacuzino, aşezată în Viena în urmă cu 338 de ani, când a participat la despresurarea Vienei (1683).

Iar în Acatistul Sfintei Cruci rostim: „Bucură-te cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor”, întru rugăciune cântată de 24 de ori.

Să rămânem la semnificaţia Crucii ca semn şi stare a jertfei şi a biruinţei pentru noi creştinii.

Datorită importanţei şi profunzimii acestor cuvinte rostite de Hristos-Domnul nostru, această pericopă evanghelică (Marcu 8, 34-38; 9, 1) se citeşte în două duminici ale anului bisericesc: în această a treia duminică din Postul mare şi în septembrie, în Duminica după Înălţarea Sfintei Cruci.

Urmarea lui Hristos sau vieţuirea cu şi întru Hristos (Galateni 2, 20), potrivit învăţăturii dumnezeieşti revelate, nu se poate realiza decât dacă se trece mai întâi prin jertfă, prin suferinţă, prin răstignire.

În vieţuirea creştină suntem invitaţi prin lucrarea Duhului Sfânt, ca unii ce suntem ai lui Hristos, să ne „răstignim trupul împreună cu patimile şi cu poftele” (Galateni 5, 24). Doar aşa ne putem înfăţişa lui Dumnezeu „ca vii, sculaţi din morţi” (Romani 6, 13). Aşa vom putea vieţui duhovniceşte, căci trăirea după trup aduce stricăciune, nestatornicie şi deşertăciune, „iar cel ce seamănă în Duhul, din Duh va secera viaţa veşnică” (Romani 6, 8).

Semnul care leagă cerul cu pământul

Fiul lui Dumnezeu, întrupat pentru mântuirea noastră a oamenilor, a primit moartea pe Cruce, suferinţa cea mai mare şi pedeapsa cea mai umilitoare, „ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică“ (Ioan 3, 15).

Cicero - filosoful latin, născut cu 100 de ani înainte de Hristos-Domnul nostru descria răstignirea drept „cea mai crudă şi mai teribilă pedeapsă”. Dar răstignirea, jertfa pe Cruce, era singurul mod în care Hristos, Cel care murea, îmbrăţişa întru iubire cele patru colţuri ale lumii (Sfântul Atanasie cel mare).

Hristos-Domnul se jertfea îmbrăţişând în iubirea Sa nemărginită pe toţi oamenii. Prin jertfa mântuitoare pe Cruce, Domnul avea să lege cerul de pământ, iar pământul să-l înalţe spre cer, pe om să-l facă copil al lui Dumnezeu, cetăţean al Raiului. Jertfa Domnului Hristos pe Cruce a exprimat iubirea infinită a lui Dumnezeu faţă de noi oamenii.

Această dimensiune a Crucii drept jertfă a iubirii divine faţă de făptura umană căzută în păcate a dus spre Înviere, spre biruinţă, spre mântuirea reală, obiectivă a întregii umanităţi şi a întregii lumi zidite, cu toate cele făcute de Dumnezeu „bune foarte” (Facerea 1, 31), întru început.

Hristos-Domnul nostru a primit de bunăvoie moartea prin răstignire, ca prin această supremă jertfă să ne conducă şi pe noi, fraţii Lui „prea mici” (Matei 25, 40) spre înviere, spre biruinţă, spre bucuria cea adevărată. Legătura profundă între jertfa Crucii şi biruinţa Învierii răzbate convingător şi din imnul: „Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim”, cântarea ce o rosteşte întreaga sfântă Ortodoxie în ziua de azi, de ziua Crucii (14 septembrie), dar şi la marea procesiune ce se desfăşoară în noaptea de Paşti.

„Să afle omul încotro se duce/ E troiţă la fiece răscruce”

Creştinul ortodox primeşte darul şi perspectiva Crucii ca stare de jertfă şi biruinţă deja prin rugăciunea ce se citeşte la însemnarea pruncului, când i se pune numele. Preotul se roagă astfel pentru pruncul de opt zile: „Să se însemneze lumina feţei Tale peste robul Tău acesta (numele) şi să se însemneze Crucea Unuia-Născut Fiului Tău în inima şi în cugetul lui, ca să fugă de deşertăciunea lumii şi de toată vicleana uneltire a vrăjmaşului şi să urmeze poruncile Tale”.

De altfel, omul când deschide braţele are semnul crucii, aceasta arată şi o putere deosebită, aşa se ruga Moise şi avea biruinţă (Ieşirea 17, 11). Viaţa creştinului, ca şi lucrurile lui, este aşezată sub semnul şi în perspectiva Crucii.

În ADN-ul creştinului, Crucea este înscrisă ca o busolă, dar este pecetluită şi pe biserici, pe case, pe locurile şi lucrurile creştinului: „Să ştie pruncul ce noroc îl poartă/ E Crucea-n fiecare poartă./ Să afle omul încotro se duce/ E troiţă la fiece răscruce”, aşa scria inspirat poetul imnelor, Ioan Alexandru († 2000), care îşi aşteaptă obşteasca înviere la umbra Mănăstirii Nicula.

Din tradiţia evlavioasă a neamului nostru avem şi următoarea mărturie, scrisă pe o troiţă la margine de drum, ca şi cum Hristos Cel răstignit s-ar adresa fiecăruia: „Iubite trecătorule, iată ce am făcut Eu pentru tine. Aş vrea să văd ce faci tu pentru tine”. Crucea, ca altar al jertfei Domnului Hristos, devine în viaţa creştinului stare, mod de vieţuire în care suferinţa se transfigurează întru biruinţă, moartea se transformă în înviere, suferinţa se preface în bucurie.

Să așezăm necazurile noastre la piciorul Crucii

Hristos-Domnul a fost răstignit pe lemnul Crucii pentru noi toţi. Noi suntem chemaţi să ne însuşim, să ne împropriem Crucea Mântuitorului nostru în bidimensionalitatea ei: ca jertfă şi biruinţă.

Sfântul Vasile cel mare ne îndeamnă: „Să ne înmormântăm cu Hristos, care a murit pentru noi, ca să înviem împreună cu Cel ce ne-a adus înviere”.

Sfinţii Părinţi şi scriitorii bisericeşti ne asigură că nimeni nu poate ajunge la înviere, la biruinţă fără să treacă prin jertfă. Nu există Paşte fără Săptămâna Pătimirilor, nu poate fi biruinţă şi înviere fără Cruce.

Oare această încercare a pandemiei nu este pentru noi, iată, de 12 luni, o cruce care ne revelează nouă că se cuvine să vieţuim - prin harul lui Dumnezeu - în perspectiva jertfei şi în certitudinea biruinţei? În calitatea noastră de creştini se cuvine să aşezăm încercările, necazurile, suferinţele noastre la piciorul Crucii Celui răstignit pentru toţi oamenii, şi astfel ajungem la biruinţă, la înviere. Aşa vom primi putere din Crucea cea dătătoare de viaţă şi biruitoare. Drept creştini se cuvine să trăim această lume răstignită; noi să fim răstigniţi în faţa păcatelor, să biruim, să răstignim patimile.

Suntem într-o vreme a întremării noastre, postul este primăvara noastră duhovnicească. Să trăim vremea Postului mare şi viaţa noastră creştină ca fii ai jertfei şi ai biruinţei, ca astfel să ajungem şi la înviere, la bucuria cea neînserată a luminii lui Dumnezeu, la sensul real, plenar şi adevărat al vieţii noastre.

Pr. dr. Adrian Niță - Evanghelia de Duminică - Prin Cruce Îl descoperim pe Dumnezeu Cel de aproape

Duminica a 3-a din Post (a Sfintei Cruci) Marcu 8, 34-38; 9, 1

În drumul nostru spre întâlnirea cu Hristos Cel înviat, Biserica ne-a rânduit câteva duminici semnificative, adevărate popasuri duhovnicești, pentru a ajunge cu bine la finalul călătoriei.

– Prima duminică, borna zero, este închinată Ortodoxiei, prin care înțelegem că dreapta credință este temelia vieții noastre duhovnicești.

Fără acest reper istoric și dogmatic se nasc confuzii, astfel încât din necunoaștere putem opina că toate credințele sunt bune.

– A doua duminică, închinată Sfântului Grigorie Palama, ne luminează drumul cu o lumină care nu este din lumea aceasta.

Sfântul Grigorie este cel care ne învață că Dumnezeu nu stă undeva departe, retras în cer, ci Se face accesibil și devine apropiat credincioșilor prin energiile Sale necreate. Fără concretețea teologiei palamite se pierd urmările înomenirii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, prin care Dumnezeu Se descoperă oamenilor, Se face cunoscut lor.

– A treia duminică este închinată Sfintei Cruci, cea care marchează jumătatea drumului. Despre această duminică vom vorbi în cele ce urmează.

Astfel, crezând drept și cunoscându-L pe Dumnezeu, auzim glasul Evangheliei: „Oricine voieşte să vină după Mine…”. După cum începe Evanghelia, înțelegem că omul a fost creat de Dumnezeu ca partener de dialog, ființă liberă, cu capacitatea de a voi sau a refuza prezența Lui.

Un Dumnezeu care te obligă să-L cauți, acela nu te poate cuceri

În aceasta constă măreția lui Dumnezeu: de a fi urmat doar din dragoste, nu din teamă de pedeapsă, nu din frică de iad. Să ne gândim puţin la libertatea pe care a avut-o Adam în Rai. Atunci când Dumnezeu a dorit să-l statornicească (pe Adam) în bine, pentru ca omul să devină nemuritor, i-a oferit testul iubirii sau testul fidelității: „Din toţi pomii din Rai poţi să mănânci, iar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mănânci, căci, în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreşit!” (Facerea 2, 16-17). Porunca a fost simplă, chiar ajutătoare. Este asemănătoare cu ceea ce spune mai târziu dătătorul Legii, prorocul Moise: „Iată, eu astăzi ţi-am pus înainte viaţa şi moartea, binele şi răul… Alege viaţa ca să trăieşti tu şi urmaşii tăi” (Deuteronomul 30, 15, 19).

Adam preferă neascultarea, în spatele căreia se naște un ocean de consecințe nefaste, de transformări pentru ființa umană și pentru întreaga creație. Astfel, Adam, în mod liber, nu ascultă de Dumnezeu și devine muritor. A fost nevoie de un Nou Adam, care să asculte de Dumnezeu și să moară și El pe nedrept pentru a zădărnici puterea morții și a învia. În acest context înțelegem cuvântul adresat de Mântuitorul Hristos: „Oricine voieşte să vină după Mine…” Pentru a-L urma pe Mântuitorul Hristos este necesar să dorim acest fapt. Apoi, urmează pasul doi: lepădarea de sine.

Din punct de vedere psihologic, nu există o definiție clară a sinelui. Este parte a personalității noastre, se formează de către minte imediat după naștere; este rezultatul omului în relația cu mediul înconjurător și cu alți oameni.

La nivel academic, C.G. Jung spune: Sinele este considerat cel mai important, dar și cel mai greu de înțeles dintre arhetipuri. Sinele este un rezervor primitiv și neorganizat de impulsuri, izvorul emoțional al impulsurilor și al dorințelor impulsive, locul reprezentărilor și comportărilor arhaice al refulărilor.

Din punct de vedere teologic, sinele este adâncul ființei noastre, componentă a sufletului, componentă a personalității umane. Înainte de cădere, sinele lui Adam era luminat, găsindu-și bucuria și plăcerea în a-L contempla pe Dumnezeu. După cădere, structura lăuntrică a omului, sufletul, a fost afectat la nivel de rațiune, sentiment și voință (include și sinele), iar trupul cunoaște suferința, boala și apoi moartea. Ei bine, cum Adam cuprinde întreaga omenire în sine, am devenit moștenitorii unor consecințe care și nouă ne-au afectat sinele.

Într-unul dintre volumele Ne vorbește părintele Cleopa, marele duhovnic spunea: „Iubirea de sine are multe fiice: lauda de sine, părerea de sine, cugetarea de sine, îndreptățirea de sine...”.

La rândul său, Evagrie Ponticul, părinte al pustiei egiptene, vorbește despre cele opt gânduri ale răutății, între care șase dintre ele afectează cu predilecție sinele: (lăcomia pântecelui, desfrânarea), iubirea de arginți, mânia, tristețea, trândăvia, slava deșartă şi mândria. Sinele, deci, fără Dumnezeu devine un ego împătimit, iar omul în structura lui dihotomică trup - suflet devine cu totul teluric, gol de demnitatea sa cerească. „Nu va rămâne Duhul Meu pururea în oamenii aceștia, pentru că sunt numai trupuri (Facerea 6, 3). Pe acest sine „bolnav” dorește Dumnezeu să-l lepădăm.

Când ne „venim în sine”, semănăm cu fiul risipitor care a avut pocăința și totodată curajul de a se întoarce la Tatăl, la iubirea Lui. În această pildă a întoarcerii fiului risipitor avem de-a face cu un „sine” dezorientat, debusolat, depărtat de izvorul harului, ca mai apoi să luăm contactul cu un sine vindecat, revenit în albia firescului.

În educația actuală a copiilor se pune accentul tot mai mult pe dezvoltarea personală, unde se vorbește de stima de sine și încrederea în sine, care au un rol benefic în dezvoltarea sănătoasă a copilului. Însă această educație poate distorsiona înțelesul profund al relației copilului cu alți oameni și cu natura înconjurătoare, dacă nu este grefată pe învățătura Bisericii. Iar dacă părinții copiilor sunt fără nici o legătură cu Biserica, atunci dezvoltarea copiilor va avea de suferit în plan spiritual. Este adevărat, vor fi dotați intelectual, chiar și emoțional, dar nu spiritual.

Lepădarea de sine - pentru cel care vrea să-L urmeze pe Hristos - este tăierea voii proprii. Adică, ești pus să faci voia altuia. Monahul este cel care încearcă această experiență în virtutea voturilor monahale pe care le-a depus, între care se află și ascultarea. Cel care ascultă de altcineva (decât de sine însuși) își curăță sinele de aroganță și mândrie. Doar așa te poți naște din nou în duh.

În familie, supunerea soților unul altuia în duhul lui Hristos aduce aceleași transformări lăuntrice, mântuitoare. Tăierea voii ne conduce în „pridvorul” smereniei și începem nu numai să-L urmăm pe Hristos, ci și să-I semănăm: „Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre” (Matei 11, 29).

„… să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie”

A ne lua crucea înseamnă a ne asuma viața pe care o avem, a accepta ce ne rezervă viața: neajunsuri, nereușite, boli, relații de familie nedorite. Cine urmează Domnului poate duce crucea vieții sale mai ușor, pentru că El ne ajută să ne purtăm crucea. Modelul nostru este Mântuitorul Iisus Hristos. El a intrat în istoria lumii, și-a asumat Crucea omenirii și a trăit așa cum ar fi trebuit să trăiască Adam, în ascultare de Dumnezeu. Iar cele care au intrat în firea umană căzută - suferința, boala și moartea - nu mai au putere implacabilă asupra fiilor lui Dumnezeu: „Crucea lui Hristos este izvorul tainelor noastre" spune Fericitul Augustin.

Desigur, Domnul Iisus Hristos nu S-a făcut om ca să scoată umanitatea din hotarele ei firești. Oamenii tot suferă, tot se îmbolnăvesc, tot mor, însă asumarea acestora devine crucea noastră sfințitoare și mântuitoare. Așa ajungem la Înviere. Din această perspectivă, nu poate exista înviere fără asumarea crucii personale. Bunăoară, există cruce a suferinței, a bolii și a morții și fără Mântuitorul Iisus Hristos. Așa se explică de ce în lumea occidentală se cere cu insistență eutanasierea oamenilor aflați în stadii avansate de boală. Mentalitatea poate fi înțeleasă deoarece suferința nu este atenuată de credința și nădejdea în Iisus Hristos, iar crucea purtată de noi nu mai este nimicirea păcatului, cum spunea Avva Isaia. În plus, fără Dumnezeu nu înțelegi de ce trebuie să suferi. Toate neplăcerile vieții și la final moartea - fără viziunea hristică - reprezintă un nonsens.

Cine se pierde pe sine pentru Dumnezeu, de fapt, se câştigă

Sufletul - psyche - este un cuvânt cu multiple sensuri atât în Sfânta Scriptură, cât și în literatura patristică. Este asimilat uneori cu înțelesul de viață. Mitropolitul Bartolomeu Anania propunea o traducere a textului mai accesibilă: Cel ce ține cu orice preț să-și salveze viața, acela își va pierde sufletul. Iar cel care-și pierde viața pentru Mine și pentru Evanghelie, acela își va salva sufletul.

Cine nu dorește să renunțe la omul cel vechi, la omul împietrit, altfel spus, va căuta să trăiască fără Dumnezeu, acela își va pierde viața… veșnică. Sau sufletul. Ce i se spune îngerului Bisericii din Sardes: „Știu faptele tale, că ai nume, că trăiești, dar ești mort..." (Apocalipsa 3, 1). Iar cel care își va pierde viața trupească - cu toate înțelesurile și sensurile ei - pentru Hristos și pentru Evanghelie, acela o va salva fiindcă El, Domnul este Calea, Adevărul și Viața (Ioan 14, 7). Oricum, viața aceasta limitată și trecătoare o putem prelungi, însă ea se va sfârși până la urmă. Deci, cum ar trebui să trăim? Ne ajută Sfântul apostol Pavel … „cei ce plâng să fie ca și când n-ar plânge; și cei ce se bucură, ca și când nu s-ar bucura; și cei ce cumpără, ca și când n-ar stăpâni; și cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s-ar folosi deplin de ea. Căci chipul

lumii acesteia trece” (1 Corinteni 7, 30-31). Pentru un astfel de om - l-aș numi duhovnicesc - lumea aceasta nu mai este ultimul sens pentru existenţă.

Lecturând viețile sfinților martiri, ne dăm seama că ei nu și-au cruțat viața vremelnică pentru numele lui Hristos. Întreaga Ortodoxie laudă tăria sufletelor lor.

E nevoie să recunoaştem că cel mai aproape de înțelesul Evangheliei de astăzi sunt cei care au ales viața monahală, care este şi ea un alt fel de martiraj. Au reuşit să se detașeze de tot ceea ce este mărginit şi peren, ca nu cumva viața lor să fie cucerită de lume și de frumusețile ei și astfel să piardă partea cea mai prețioasă a ființei lor: sufletul.

Mai departe, Mântuitorul Iisus Hristos ne arată care este valoarea sufletului în comparație cu toate bogățiile lumii. Pentru Dumnezeu, lumea întreagă nu valorează cât un suflet de om, chiar păcătos: „Bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte” (Luca 15, 7), deoarece sufletul e de natură spirituală, nemuritoare, iar întregul univers are finalitate pentru că e mărginit şi material: „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece” (Matei 24, 35).

Astfel, din referatul biblic cu privire la facerea omului, observăm că, între toate făpturile Sale, Dumnezeu acordă cea mai mare cinste omului, fiind creat după chipul Său (Facerea 1, 27). Aceasta arată că omul este mai presus de întreaga creație prin sufletul său. Pierderea sufletului înseamnă eșecul vieții umane.

Mulți dintre Sfinții părinți au avut o viață atât de austeră, tocmai pentru a nu fi amăgiți de lumea înconjurătoare: „Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos” (1 Corinteni 6, 12). Au găsit metode pentru ca viața lor - chiar dacă se desfășura pe pământ - cu sufletul, cu mintea și cu inima să fie în cer. De pildă, Sfântul Arsenie cel mare avea un craniu în chilie și de câte ori se întorcea de la slujbele Bisericii, spunea: „Arsenie, așa vei ajunge și tu!”. Făcea acest lucru pentru a alunga din sufletul său orice gând viclean și nefolositor, iar trufia și mândria erau învinse prin gândirea la moarte.

După ce părăsește trupul, sufletul merge înaintea Dreptului Judecător și nu există ceva din lumea aceasta care ar putea să-l răscumpere, ci doar credința dreaptă și faptele iubirii în numele lui Hristos săvârșite în timpul vieții îi vor da șansa mântuirii.

După Sfântul Nicolae Velimirovici, să te rușinezi de Dumnezeu este echivalent cu a te îndoi de Întruparea Lui din Sfânta Fecioară Maria, de dumnezeirea Lui. Mai mult, să ne amintim de primele opt secole creștine, în timpul cărora s-a fixat dogma Bisericii, și de nenumăratele lupte și frământări teologice care s-au dus pentru ca Evanghelia să nu aibă parte de interpretări eronate, de dezbinări.

Sfântului Petru, arhiepiscop al Alexandriei în veacul al IV-lea, i s-a arătat în vedenie Domnul Hristos cu cămașa zdrențuită. Acesta Îl întreabă: „Mântuitorule, cine Ți-a sfâşiat cămaşa? Arie cel fără de rușine Mi-a rupt-o!”

Mântuitorul Hristos rămâne prezent în inimile noastre prin lucrarea Duhului Sfânt, care face vii cuvintele Lui. Nu putem despărți pe Hristos de cuvintele Lui, deoarece El Însuși este Logosul: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul” (Ioan 1, 1-2).

„Iată, Eu vin curând şi plata Mea este cu Mine!”

Expresia „cel care se va rușina de Mine și de cuvintele Mele în acest neam desfrânat și păcătos...” este uşor nepotrivită pentru că a fi desfrânat înseamnă automat a fi păcătos. Însă cum se explică? Din punctul de vedere al Vechiului Testament, desfrânat era considerat cel care renunța la Dumnezeu și se închina idolilor, dumnezeilor străini. Un idolatru este de fapt un desfrânat. De multe ori, relația poporului ales cu Dumnezeu este comparată cu relația dintre mire și mireasă. Majoritatea suferințelor îndurate de poporul evreu au avut loc ca urmare a infidelității lor față de Dumnezeul lui Avraam, al lui Isaac și al lui Iacob. Oricine renunța la Dumnezeu făcea desfrânare, aşa cum spune prorocul în Legea Veche: „Acestea zice Domnul Dumnezeu: pentru că M-ai uitat și te-ai întors de la Mine, de aceea suferă și tu pentru nelegiuirea ta și pentru desfrânarea ta (…) S-au desfrânat cu idolii lor” (Iezechiel 23, 35).

În zilele noastre, poate cele mai exacerbate păcate sunt: răutatea între oameni și desfrânarea. După unii tâlcuitori ai cărții Apocalipsa, cifra 666 simbolizează trei mari patimi care vor domina omenirea de la sfârșitul veacurilor: răutatea între oameni, desfrânarea și necredința. Desfrânarea, conform cuvintelor Mântuitorului Iisus Hristos, îi închide omului perspectiva spirituală, deoarece îl leagă strâns de materie, îl fixează în iubirea de sine și îl face obraznic față de valorile Evangheliei, care prin natura lor veșnică mustră în mod direct viața pătimașă.

Finalul pericopei evanghelice este mângâietor pentru cei care au ascultat ce înseamnă să-I urmezi lui Hristos. Aceștia vor avea parte de viața veșnică, adică de Hristos și de Împărăția Lui. Pe de o parte, Împărăția lui Dumnezeu au simțit-o toți cei care au beneficiat de vindecările minunate săvârșite de Mântuitorul Hristos asupra lor: orbii din naştere, paraliticii, leproşii. Aceștia au pregustat din lumina Împărăției. Apoi, Sfinții apostoli Petru, Iacob și Ioan, pe Muntele Taborului, la Schimbarea la Față, au văzut Împărăția lui Dumnezeu, iar pacea și starea de bucurie trăite l-au făcut pe Sfântul apostol Petru să spună: „Bine ne este nouă să fim aici” (Matei 17, 4). Mai târziu, la Cincizecime, S-a pogorât

Duhul Sfânt și i-a umplut pe Sfinții apostoli cu putere de sus. Și exemplele pot continua.

Noi putem fi la rândul nostru martori ai Împărăției lui Dumnezeu încă din viața aceasta, dacă ne îngrijim de cele netrecătoare. Sufletele noastre sunt prețioase, iar cei care le vor oferi Mântuitorului Iisus Hristos și Evangheliei Sale le vor salva pentru viața veșnică. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Pr. Cezar Hârlăoanu - Evanghelia de Duminică - În urmarea lui Hristos, „a voi” înseamnă „a iubi”

Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci (Luarea Crucii și urmarea lui Hristos) Marcu 8, 34-3; 9, 1

Duminica de după praznicul Înălțării Sfintei Cruci stă sub semnul cuvintelor pe care Domnul Iisus le adresează atât ucenicilor, cât și mulțimii. Asemenea crucii, care de două milenii se înalță în semn de biruință către cer, și aceste cuvinte prin care debutează pericopa ce se citește în această duminică au rolul de a ridica spre Dumnezeu mintea și inima celor care ascultă mesajul lui Hristos. Această pericopă evanghelică reprezintă invitația pe care Domnul o adresează celor care aud cuvintele Sale. E una dintre multele invitații pe care El le face tuturor oamenilor. Deși adresată ucenicilor și celor care erau acolo, totuși această invitație nu are un destinatar aparte; ea are un caracter general și îi cuprinde pe toți cei care, de-a lungul veacurilor, vor dori să urmeze lui Hristos.

Această pericopă vorbește despre urmarea lui Hristos, despre luarea crucii, despre renunțarea la sine. Însă toate acestea presupun un factor care să declanșeze aceste acțiuni: voința. Ea scoate în evidență primul lucru pe care trebuie să îl facă cel care se leapădă de sine, care își ia crucea și care urmează lui Hristos: să vrea. Fără a voi, fără dorință, nimic din toate celelalte lucruri nu poate fi cu putință. Voința este cea care pune toate lucrurile în mișcare.

Libertatea omului

Pe lângă faptul că nu are un destinatar anume, ci suntem toți chemați spre a fi potențiali discipoli ai lui Hristos, mesajul Domnului mai are încă o nuanță ce

face apel la libertatea de a urma Lui. „Oricine voiește” este strigarea hristică care vine să arate lumii întregi că Dumnezeu nu obligă și nu forțează pe nimeni; că El se vrea urmat în mod liber; că dragostea autentică, curată și sinceră față de Dumnezeu implică de fapt mișcarea omului spre El. Chiar și poruncile divine, dincolo de imperativul lor extrem de puternic („Tu nu vei ucide!”, Ieșire 20, 13), lasă omului libertatea de a le împlini sau de a încălca prescripțiile dumnezeiești.

Cuvintele lui Dumnezeu din Deuteronom răsună în conștiințele celor care Îl ascultă pe Hristos Domnul: „Iată, eu astăzi ţi-am pus înainte viaţa şi moartea, binele şi răul” (Deuteronom 30, 15). Sfânta Scriptură arată că există întotdeauna posibilitatea de a alege. Chemarea lui Dumnezeu este de a alege binele, lumina, viața („Căutaţi binele şi nu răul, ca să fiţi vii şi aşa Domnul Dumnezeu Savaot va fi cu voi precum ziceţi că este”, Amos 5, 14), însă voința alegerii stă de fapt în libertatea omului.

După cum, încă de la acel „la început” al Facerii (Facerea 1, 1), voința liberă a lui Dumnezeu a fost aceea care a dus la crearea lumii, după cum din aceeași voință însoțită de iubire se naște și cununa creației, omul. Psalmii mărturisesc că această voie divină stă la baza tuturor lucrurilor: „Dumnezeul nostru e în cer; în cer şi pe pământ toate câte a voit a făcut” (Psalm 113, 11). El este Cel care poate toate câte le voiește. Această voință divină care s-a aflat la originea creației și însoțește lucrarea lui Dumnezeu în toate.

Modelul de asumare a crucii

În timpul activității Sale, Hristos Domnul este interpelat adeseori de către cei care veneau la Dânsul prin cuvintele: „Doamne, dacă voieşti, poţi să mă curăţeşti” (Matei 8, 2), iar răspunsul pe care îl oferă celor care alergau către El era adeseori unul singur: „Voiesc, curăţeşte-te” (Matei 8, 3). Minunile săvârșite de Domnul Iisus veneau să răspundă cererilor pe care oamenii le adresau către El și reprezentau voința prin care Fiul lui Dumnezeu întrupat răspundea necazurilor cu care se confruntau oamenii.

Pentru că a voit, Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat și din aceeași voie a luat crucea și a purtat-o spre drumul Golgotei. Astfel încât El oferă și modelul de asumare a crucii, de urmare a voii divine. Hristos ne oferă răspunsul la întrebările legate de cum se poate lua crucea și cum se poate urma lui Dumnezeu.

În rugăciunea din grădina Ghetsimani, Fiul se supune voinței Părintelui ceresc: „Părintele Meu, de este cu putinţă, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voieşti” (Matei 26, 39). Disponibilitatea supu-

nerii în fața cuvintelor și planurilor lui Dumnezeu se face fără povara obligativității, ci intră în firescul iubirii față de Tatăl ceresc.

Voia lui Dumnezeu reprezintă, potrivit textului scripturistic, și preferința pe care Domnul o manifestă față de lucrurile din lume. În baza acestei preferințe, Dumnezeu săvârșește alegerile Sale: „Dumnezeu pe cine voieşte îl miluieşte, iar pe cine voieşte îl împietreşte” (Romani 9, 18). Fără a fi un gest arbitrar și subiectiv, alegerea lui Dumnezeu își găsește izvorul în iubirea pe care o manifestă față de lume, oameni, popoare sau anumite persoane.

În acest sens apar și cuvintele psalmistului (Psalm 21, 8), redate de evanghelistul Matei (Matei 27, 43) în contextul răstignirii Mântuitorului: „Nădăjduit-a spre Domnul, izbăvească-l pe el, mântuiască-l pe el, că-l voieşte pe el”. Aceeași imagine răzbate și din mărturia Tatălui dată despre Fiul la Iordan și mai apoi la Tabor: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit” (Matei 3, 17).

Grija lui Dumnezeu față de lume se observă și din faptul că El „nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu” (Iezechiel 18, 23; 32), dar și prin faptul că îndeamnă oamenii spre profunzimea lucrurilor, spre trăirea lor întru viața duhovnicească: „Milă voiesc, iar nu jertfă” (Osea 6, 6).

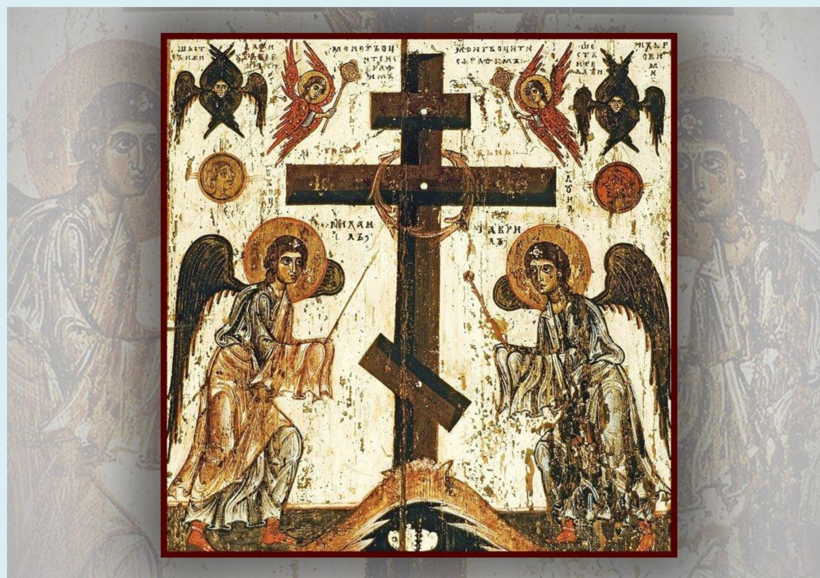
Provocarea adresată omului contemporan

Dacă voia lui Dumnezeu se manifestă în acest mod, voia omului are și nuanțe diferite. Astfel, voința omului lucrează spre a-l trimite spre Dumnezeu, cum este cazul lui Iov, care afirmă înaintea prietenilor săi că „voiesc să vă învăţ căile lui Dumnezeu şi ceea ce este în gândul Celui Atotputernic nu vreau să vă ascund” (Iov 27, 11). Această dorință a omului de a merge pe căile Domnului se încadrează în libertatea prin care omul se apropie de Dumnezeu, de Cel ce este „Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6).

Evanghelia aceasta este provocarea adresată omului contemporan, rob al lui „eu vreau”. Ea este modul în care Dumnezeu ne provoacă să ieșim din comoditatea propriilor dorințe egoiste. Ea este și modul în care Hristos, Mirele cel ceresc, își arată dorința ca iubirea noastră față de El să fie manifestată în chip liber și nemijlocit. Cuvintele Domnului nu sunt doar o invitație la jertfă, la cruce. Ele sunt o invitație la o descoperire a Dumnezeului Celui viu, a Iubirii răstignite.

„Oricine voiește” poate fi asimilat în accepțiunea mesajului evanghelic cu „oricine iubește”, iar iubirea reprezintă pentru creștinul autentic îmbrățișarea crucii și a lui Hristos răstignit pe cruce.

Pr. Alexandru Gabriel Gherasim - Evanghelia de Duminică - Duminica Sfintei Cruci, între rânduiala liturgică și semnificația duhovnicească

Duminica a 3-a din Post (a Sfintei Cruci) Marcu 8, 34-38; 9, 1

Duminica a 3-a din Postul premergător Sfintelor Paști este închinată, potrivit tradiției, Sfintei Cruci.

În tradiția creștină, dintotdeauna Sfânta Cruce a fost asociată cu postul; în primul rând cu postul Sfintelor Paști, la finalul căruia Domnul nostru Iisus Hristos este răstignit pe Cruce.

Istoricii deslușesc o rânduială deosebită de cinstire a Sfintei Cruci, apărută la Constantinopol în Biserica „Sfânta Sofia”, care se săvârșea în Săptămâna mare. Rânduiala aceasta pare să se fi dezvoltat pornind de la comemorarea mutării unui fragment al cinstitei Cruci din Siria la Constantinopol, în secolul al VI-lea, deci, de la un eveniment istoric. Din pricina numărului mare de credincioși care umpleau „Sfânta Sofia” pentru această închinare deosebită, către sfârșitul sec. al VII-lea - începutul sec. al VIII-lea, sărbătoarea a fost mutată în Duminica a 3-a din Post.

În acest fel, rânduiala specială de închinare și cinstire a Sfintei Cruci putea fi continuată pentru mulțimile de credincioși adunate cu acest prilej și în zilele următoare, și chiar în întreaga săptămână.

Triodul păstrează cântări dedicate Sfintei Cruci în toată săptămâna de după Duminica a 3-a

- *(e.g. „Mare minune! Se vede lemnul pe care S-a răstignit Hristos cu trupul” - stihiră la Vecernia de duminică seara;*
- *„Să ne închinăm credincioșii prea cinstitului lemn pe care S-a înălțat Făcătorul tuturor” - prima sedealnă de luni;*
- *„Cu postirea luminându-ne sufletele, să ne închinăm Crucii celei mântuitoare” - prima sedealnă de marți;*
- *„Vremea postului sfințind-o, dumnezeiasca și prea cinstita Cruce se pune spre închinare” - prima sedealnă de miercuri;*
- *„Cu puterea Crucii întărindu-vă” - prima sedealnă de joi;*
- *„Prea cinstita Cruce, care sfințește vremea postului, se vede” - prima sedealnă de vineri).*

Pe de altă parte, un Tipic din secolele al VIII-lea - al IX-lea indică ziua de miercuri din această săptămână (Înjumătățirea Postului) ca fiind ziua specială de cinstire a Sfintei Cruci în perioada prepascală.

În Săptămâna mare, la Denia de Joi, s-a păstrat rânduiala scoaterii Sfintei Cruci din spatele Sfintei Mese în naos pentru ca toți credincioșii să i se poată închina; se pare că această rânduială este o reminiscență din slujba inițială de cinstire a Sfintei Cruci alcătuită de timpuriu în Biserica „Sfânta Sofia”.

Rânduiala scoaterii Sfintei Cruci la Denia din Joia mare a căpătat conturul păstrat până în zilele noastre abia pe la jumătatea secolului al XIX-lea, în vremea patriarhului Sofronie III al Constantinopolului, ulterior generalizându-se în întreaga Biserică Ortodoxă.

De la pomul vieții din Eden la Sfânta Cruce

Sinaxarul Duminicii Sfintei Cruci prezintă câteva motivații pentru alegerea tocmai a acestei zile de la jumătatea postului pentru prăznuirea cinstitei și de viață făcătoarei Cruci:

- *„Ni se pune înainte cinstita și de viață făcătoarea Cruce, ca să ne îmbărbăteze, să ne sprijine, să ne aducă aminte de Pătimirile Domnului nostru Iisus Hristos și să ne mângâie…* Pentru că în timpul postului celui de patruzeci de zile ne răstignim și noi oarecum, morți fiind față de patimi”.

- „A fost sădită de Sfinții părinți la mijlocul acestei căi obositoare Crucea cea aducătoare de viață, spre a ne odihni, a răsufla și a ne face pe noi cei osteniți sprinteni și ușori pentru restul ostenelii… După cum cei care călătoresc pe o cale aspră și lungă, zdrobiți de oboseală, dacă întâlnesc pe cale un copac umbros,

se odihnesc puțin, așezându-se sub el și, oarecum refăcuți, termină și restul drumului”.

- „Domnul nostru Iisus Hristos, vrând să arate biruința asupra morții și că are să vină cu slavă în ziua Învierii, a trimis înainte sceptrul Lui, semnul Lui cel împărătesc, Crucea cea de viață făcătoare… După cum la venirea unui împărat sunt purtate înainte steagurile lui și sceptrul”.

- „Dumnezeu… prin lemnul cel de viață făcător al cinstitei și de viață făcătoarei Cruci îndulcește amărăciunea postului celui de patruzeci de zile și ne mângâie pe noi care trăim ca în pustie până ce ne va duce, prin Învierea Lui, la Ierusalimul cel de Sus… După cum dumnezeiescul Moise, când a pus lemnul în mijlocul izvorului, l-a îndulcit”.

- Cea mai sugestivă dintre motivații pare a fi însă chiar ultima prezentată: *„Deoarece Crucea se numește și este pomul vieții, iar acest pom a fost sădit în mijlocul Raiului, în Eden, în chip potrivit și dumnezeieștii părinți l-au sădit pe acesta în mijlocul postului celui de patruzeci de zile ca să ne amintească și de lăcomia lui Adam, dar în același timp să ne arate, prin pomul acesta, și înlăturarea osândei lui”.*

Cu alte cuvinte, Sfânta Cruce este noul pom al vieții. Adam nu mai avea cum ajunge la pomul vieții din mijlocul Edenului după ce a fost izgonit din Rai. Nu întâmplător Postul mare începe după Duminica izgonirii lui Adam din Rai. Pentru că oricine se recunoaște din Adam, pornind pe calea postului și într-armându-se cu Sfânta Cruce, să străbată calea postului cu nădejdea că va putea păși pe urmele tâlharului cel răstignit de-a dreapta Mântuitorului, Noul Adam, dobândind Raiul.

Într-armarea cu Sfânta Cruce - calea către mântuirea sufletului

Evanghelia Duminicii a 3-a din Postul mare vine întru întărirea acestei nădejdi, confirmând faptul că Raiul cel închis odinioară pentru Adam (cum frumos spune colindul) poate fi deschis pentru oricine voiește să-L urmeze pe Hristos, cheia fiind tocmai Sfânta și de viață făcătoarea Cruce.

„Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34). Chemarea Mântuitorului Hristos este adresată tuturor, fără nici o deosebire. Pentru că în Hristos „nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este nici rob, nici liber; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască, pentru că voi toți una sunteți în Hristos Iisus” (Gal. 3, 28).

În mod pedagogic, Mântuitorul ne indică cei trei pași pe care îi are de făcut oricine voiește să-L urmeze.

⇒ *Primul este lepădarea de sine, care nu trebuie înțeleasă ca o distrugere sau desființarea sinelui, ci ca așezare statornică a noastră în armonie cu Dumnezeu, cu semenii și cu întreaga creație.*

Omul căzut în păcat devine egoist și laș. Eva amăgită de șarpe dorește să ajungă asemenea lui Dumnezeu mai repede, altfel decât rânduise Creatorul, fără ajutorul Lui și cumva chiar împotrivindu-se Lui.

Iar Adam, după ce cade și el pradă amăgirii, când este chemat de Dumnezeu, dă vina pe femeie și chiar pe Dumnezeu, motivând că El i-o dăduse pe Eva de femeie.

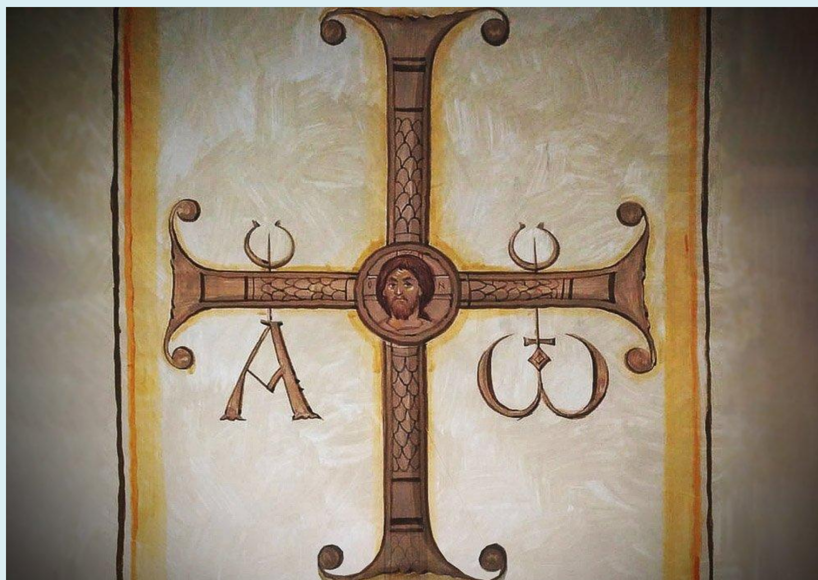
Dorința aceasta a protopărinților de a obține mai mult și mai repede din lucrurile dorite, dar nefolositoare, chiar păgubitoare de cele mai multe ori, încolțește adeseori și în sufletele noastre („Nu știți ce cereți!” le răspunde Domnul fiilor lui Zevedeu - Marcu 10, 38).

Foarte limpede ne lămurește asupra acestei realități Canonul cel mare al Sfântului Andrei Criteanul, slujba din perioada Postului mare menită să ne readucă în sine, așa cum starea jalnică și îndepărtarea de casa tatălui l-au făcut pe fiul cel risipitor să-și vină în sine (Luca 15, 17). Pentru revenirea în sine, noi avem un ajutor de care cei din vechime nu s-au bucurat, ci doar au putut să-l nădăjduiască și să-l privească de departe precum Moise pământul făgăduinței. Căci Hristos, „firea cea stricată a neamului nostru întru sine o a înnoit”, tocmai prin jertfa Sa pe Cruce. Jertfa lui Hristos este modelul suprem al lepădării de sine la care este chemat tot omul.

⇒ *Al doilea pas este luarea propriei cruci, aceasta echivalând cu acceptarea tuturor greutăților, suferințelor, bolilor, necazurilor din viața noastră, cu convingerea că acestea sunt îngăduite și oarecum rânduite de Dumnezeu. Luarea crucii nu înseamnă însă o asumare pasivă a încercărilor și vicisitudinilor vieții, ci o luptă continuă împotriva păcatului, în deplină conștiință că Domnul este sprijinitorul nostru.*

„Și să-Mi urmeze Mie”, conchide Mântuitorul; pe de o parte, întărind faptul că lepădarea noastră de sine și luarea propriei cruci trebuie realizate după modelul Său, mereu cu „gândul lui Hristos” (1 Cor. 2, 16) și dragostea Lui (2 Cor. 5, 14; Iuda 1, 21). Pe de altă parte, dorește să conștientizăm că fără ajutorul Lui nu putem lucra nici lepădarea de sine, nici să ne purtăm crucea: „Căci fără Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15, 5); și să ne asigure de acest ajutor.

Pr. prof. dr. Jan Nicolae - Evanghelia de Duminică - Apropierea de tronul harului la vremea potrivită a Postului mare

Duminica a 3-a din Post (a Sfintei Cruci) Marcu 8, 34-38; 9, 1

În Duminica din miezul Păresimilor, numită și a închinării Sfintei Cruci, suntem chemați să ne hrănim cu cuvintele sfinte rostite de gura Domnului în Evanghelie și de cele ale apostolului Pavel din Epistola către Evrei și suntem uimiți că de data aceasta ambele cuprind două îndemnuri limpezi și cuprinzătoare, care surprind chintesența postului și a vieții creștine, în general: urmarea Domnului și apropierea de tronul harului: ***„Să ne apropiem, așadar, cu încredere de tronul harului, ca să luăm milă şi să aflăm har, spre ajutor, la timp potrivit" (Evrei 4, 14-5, 6).***

În pelerinajul nostru către Înviere, noi știm că am ajuns la mijlocul itinerarului, dar suntem surprinși că Biserica ne cheamă să privim deja la semnele biruinței finale și să luăm din această privire contemplativă putere ajutătoare pentru ultima parte a traseului ascetic și duhovnicesc.

Mistagogia Păresimilor ne învață mereu: Crucea este și vector și câmp, semn marcant pe cale, dar și trofeu final, culminant, mucenicesc. Suntem cumva obișnuiți cu îndemnul Domnului către urmarea Sa prin lepădarea sau tăgăduirea de sine și prin asumarea personală a crucii, dar îl așteptăm să-l înnoiască de fiecare dată ca lege duhovnicească a fiecărui timp liturgic al postului cu logica sa chenotică a afirmării prin negare, a sporirii prin sărăcire, a salvării prin pierdere.

Și primim acest îndemn sfânt ca urmare a faptului că prin Botez noi am fost asociați de la început luptei și biruinței Lui prin Cruce asupra lumii încremenite în

păcat, moarte şi robie. Domnul ne reîntemeiază mereu în adevărul fundamental despre om și vocația lui cerească, despre valoarea neprețuită a sufletului dincolo de orice târg lumesc sau valoare de schimb cunoscută. Deci sufletul nu este negociabil, nu se scoate la licitație. Ispita faustică a omului din veac de a-și vinde sufletul pentru tronurile și comoditățile lumii o biciuiește Mântuitorul cu șleaul cuvintelor Sale năprasnice care dinamitează minciunile și micimile veacului.

Cuvântul dojenitor al Domnului își dezvăluie caracterul profetic atunci când pune în paralel într-un mod dramatic, tensionat, desconsiderarea Sa, indiferența și rușinarea vremelnică a oamenilor veacului/istoriei în fața Persoanei și a Evangheliei Sale cu rușinarea de către Fiului Omului la Revenirea Sa deplină în glorie și însțire angelică la sfârșitul veacurilor, la capătul istoriei desfrânate și păcătoase.

Altfel spus, Parusia va dezvălui micimea! Parusia divină va dovedi micimea umană! Împăratul învingător va vădi, va face evidente scăpările și trădările umane și Fața Sa blândă și slăvită va face să crape obrajii scorţoşi ai mândrilor veacului. Acest moment glorios va fi anticipat de evenimentul crucial al Pogorârii Sfântului Duh, ai cărui protagoniști și martori vor fi chiar Sfinții apostoli, care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu venind întru putere.

Cincizecimea inaugurează Împărăția și venirea Împăratului, dar până atunci Sfântul apostol Pavel ne invită să intrăm în cer prin calea cea nouă și vie inaugurată de Hristos Domnul și Arhiereul bunătăților viitoare și să ne apropiem de tronul harului, iubirii și milei pentru ajutor la vreme potrivită.

Tronul harului este chiar tronul Împăratului smerit Iisus Hristos, al Arhiereului ceresc și al Învățătorului universal. Sfânta Cruce este acest tron pe care șade marele Arhiereu întronizat la vremea răstignirii, împodobit cu purpura împărătească a Sfântului Sânge și proslăvit prin Înviere, Înălțare și așezare de-a dreapta Tatălui. Apropierea de tronul harului va detrona din inima noastră domnia păcatului și a neantului, așa cum neîncetat ne amintește harfa imnografiei bisericești:

„Vremea postului este de bucurie. Pentru aceasta, îndestulându-ne de curăția cea luminată, de dragostea cea curată, de rugăciunea cea luminoasă și de alte multe virtuți, să strigăm luminat: Cruce a lui Hristos prea sfântă, ceea ce ai odrăslit desfătarea vieții, învrednicește-ne pe toți a ne închina ție cu inimă curată, dându-ne iertare și mare milă” (stihiră la Vecernia din Miercurea săptămânii a 2-a din Postul mare).

Așezarea Sfintei Cruci împodobite cu flori înmiresmate spre închinare în mijlocul bisericii amintește istoric de cinstirea prea sfântului lemn şi, pe de altă par-

te, anticipează profetic biruința finală și apropierea noastră de Împăratul care ne grațiază în permanență și în al cărui har atotiertător am intrat prin pocăință și spovedanie. Zidul plângerii noastre, reazemul și „spovedăul” nostru, cum îi spuneau bătrânii, este chiar Sfânta Cruce, tronul harului restaurator, iertător și mângâietor, de care ne apropiem luminați cu postirea.

Îndemnul apostolului Pavel de a ne apropia de tronul harului pentru a primi întărire duhovnicească în vremea postului ne face conştienți și părtași încă o dată la adevărata putere și autoritate a iubirii milostive care se revarsă din acesta și vremelnicia neputincioasă a tronurilor de ceară din această lume: „Tron se numeşte scaunul oficial unde stă şi de unde îşi îndeplineşte îndatoririle sale un domnitor. Există diferite tronuri. În principal însă, tron se numeşte scaunul oficial pe care stau cu toată măreţia lor împăraţii şi regii. Istoria spune că pe tronurile împărăteşti au şezut împăraţi şi regi aspri şi inumani, care insuflau frică şi groază. Tronurile lor s-au întemeiat pe violenţă, pe osemintele nenumăraţilor oameni care au fost asasinaţi ca să se întemeieze aceste tronuri. Şi au existat împăraţi ale căror tronuri erau de neapropiat. Spun unii despre un vechi tiran care cucerise lumea că în jurul umbrei lui trasase un cerc şi a spus: «Cine va îndrăzni fără permisiunea mea să treacă de acest cerc, va fi ucis pe loc».

Dar cel Preaînalt, care urăşte violenţa şi tirania şi vrea ca oamenii să trăiască în dreptate, iubire şi libertate, a dărâmat astfel de împăraţi de pe tronurile lor. Da, Dumnezeu, precum cântăm la slujbe, «coborât-a pe cei puternici de pe tronuri şi a înălţat pe cei smeriţi». Nimic nu se întâmplă în lume fără voia lui Dumnezeu. În spatele tuturor acestor evenimente istorice se ascunde un plan al proniei dumnezeieşti. Tronurile acelea s-au dărâmat şi domnitorii lor, care se lăudau cu puterea lor, s-au făcut cenuşă şi au dispărut, cum vor dispărea şi actualii conducători care insuflă groază şi frică. Dar există un tron care în dărâmăturile lumii continuă să stea drept şi nici o putere nu poate să-l dărâme.

Este tronul despre care vorbeşte apostolul Pavel. Este tronul Domnului nostru Iisus Hristos şi tronul lui Hristos este cinstita Cruce, care astăzi, în Duminica închinării Crucii, se înalţă în toate bisericile noastre. Acest tron se numeşte tronul harului. Hristos pe Cruce! Care din duşmanii lui Hristos, din cei care ca nişte fiare sălbatice stăteau sub Cruce şi printr-o sălbăticie inimaginabilă se bucurau de mucenicia înfricoşătoare a lui Hristos, care din aceştia şi-a imaginat că acest osândit va fi slăvit ca un împărat şi că lemnul Crucii va deveni nezdruncinatul şi veşnicul Său tron? Răstignitul învingător, biruitorul lumii!” (Mitropolitul Augustin Kandiotis al Florinei).

Acest tron al harului își continuă existența și lucrarea izbăvitoare în toate lăcaşurile bisericești, unde în Sfântul Altar se înalţă Cel Răstignit şi se săvârşeşte Jertfa euharistică din al cărei Potir curge râul curățitor al iubirii cuprinzând toate

sufletele și veacurile. Pe acest tron al harului a suit Dumnezeu umanitatea și de acolo, de sus, începe adevărata pocăință prin care străbatem calea către Înviere, înnoirea Botezului nostru și întronizarea în inimă a harului atot-înțelept și a iubirii care a învins moartea.

PS Sebastian al Slatinei - Predică la Duminica a treia din post - Crucea ca viaţă sau viaţa ca o cruce

Drept măritori creştini, Evanghelia de astăzi este pe cât de scurtă, pe atât de plină de învăţături şi, pentru aceasta, nu uşor de înţeles, cel puţin în trei afirmaţii ce se fac în ea. Întâi, zice Mântuitorul Hristos:,,***Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie***” (Mc.8, 34).

Şi vă întreb: ***despre care „cruce” vorbeşte Domnul?*** Sărbătorim în fiecare an, la 14 septembrie, ,,Înălţarea (sau aflarea) Sfintei Cruci” care se pierduse; crucea pe care a fost răstignit Fiul lui Dumnezeu pentru noi. ***Despre aceasta, însă, vorbeşte Domnul când ne spune să ne luăm crucea şi să-I urmăm Lui? Despre crucea materială, sub diferitele ei forme?*** Nu cumva avem de-a face aici cu un alt înţeles al crucii – altul decât cel fizic? Ba da. ***Hristos dă aici cuvântului „cruce” un înţeles spiritual : crucea ca viaţă creştină, pe care fiecare dintre noi suntem chemaţi să o ducem aici pe pământ.***

Cuvintele „să se lepede de sine” înseamnă „să-şi lepede egoismul”, pentru a putea asculta de Dumnezeu mai mult decât de sine. Nu există ascultare de Dumnezeu fără lepădare de sine – renunţare la sine, în favoarea predării în mâinile lui Dumnezeu.

Expresia „să-şi ia crucea” înseamnă ca, odată predate lui Dumnezeu, „să-şi asume viaţa aceasta” – cu bucuriile, dar şi cu întristările ei; cu biruinţele, dar şi cu eşecurile ei; cu „Paştile”, dar şi cu desele „Golgote” – ca pe o „cruce”.

Despre această ,,cruce a vieţii” ne vorbeşte evanghelia, cruce pe care trebuie să ne-o asumăm cu demnitate şi cu bărbăţie creştină şi aşa să-I urmăm lui Hristos.

Cuvintele „să-Mi urmeze Mie” ne cheamă să abordăm viaţa aceasta, aşa cum este ea pentru fiecare, nu cu indiferenţă sau cu pasivitate, ci ca pe o luptă. Înţelesul cu care Hristos a numit viaţa noastră „cruce” – arată lupta pe care o avem de dus fiecare dintre noi, pentru că viaţa în Hristos nu este o viaţă oarecare, ci este luptă acerbă cu tot ceea ce ne împiedică de a-I urma Lui.Cunoaştem din experienţa propriei Sale cruci, însă, mai ales în momentele acelea suntem chemaţi ca, lepădându-ne de noi înşine şi înfruntând slăbiciunea firii, să ne asumăm totul ca pe o cruce şi cu multă bărbăţie creştină şi luptă să-I urmăm Domnului.

O altă frază, şi mai greu de înţeles, în evanghelia de astăzi, este următoarea: „***Cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde, iar cine-şi va pierde sufletul său pentru, Mine şi pentru Evanghelia Mea, acela îl va câştiga***” (Mc.8,35). Vă întreb: ***cum adică „cine va voi să scape sufletul îl va pierde”? Oare nu aceasta ne dorim fiecare dintre noi – să ne salvăm sufletul? Oare ni-l vom pierde pentru faptul că dorim să îl câştigăm? Ce vrea să spună evanghelia?***

Iubiţi credincioşi, luând aminte la cele la care tocmai ne-am referit mai înainte, şi anume la crucea ca viaţă sau viaţa ca o cruce, ***cuvintele acestea, greu de înţeles la prima vedere - „cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde”- trebuie înţelese astfel: „cine va voi să-şi scape (sufletul (de cruce) şi-l va pierde”.*** Aşadar, va voi să-şi menajeze viaţa şi să nu şi-o jertfească pentru Hristos, acela şi-o va pierde. Cine va căuta să-şi scape sufletul, în sensul de a nu aborda viaţa ca luptă şi ca jertfă, acela şi-l va pierde, pentru că inutilă se va dovedi o astfel de viaţă în faţa veşniciei.

Mântuitorul Hristos ne-a chemat în viaţa aceasta la luptă şi la cruce. Şi nu ne-ar fi cerut-o, dacă n-ar fi făcut-o El Însuşi mai înainte de noi. Pentru aceasta şi aşteaptă de la fiecare dintre noi să ne abordăm la fel propria viaţă. Altfel, cine va dori să-şi menajeze viaţa, complăcându-se în tot ceea ce este mai atrăgător şi mai plăcut pe pământ – şi nu înţelege că Dumnezeu nu ne îngăduie nouă, celor ce ne-am înjugat la jugul Lui şi vrem să-I dobândim Împărăţia, să trăim oricum, să vorbim ori să gândim orice şi oricum – nu are ce căuta în Împărăţia Cerurilor.De aceea, se încheie evanghelia de astăzi cu alte cuvinte, la fel de greu de înţeles:„***Sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăţia lui Dumnezeu venind întru putere***”(Mc.9,1). Şi au trecut, dragii mei, de când Hristos a rostit cuvintele acestea, aproape două mii de ani!…

Ce a vrut să spună, oare, Domnul prin aceste cuvinte? Ei bine, oricât ni s-ar părea de ciudat, nimic altceva decât că unii din cei care-L ascultau atunci au cunoscut împărăţia lui Dumnezeu mai înainte de a se muta definitiv de aici de pe pământ. Despre care împărăţie vorbeşte, însă? Aduceţi-vă aminte de

cuvintele Domnului, când a spus:,,***Împărăţia lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru!***”(Lc.17, 21). Iată aşadar, împărăţia lui Dumnezeu încă de aici, de pe pământ, în noi! Până la lumea cealaltă, până la împărăţia lui Dumnezeu trebuie să înceapă în noi încă din lumea aceasta, pe pământ. Şi nu va începe într-o viaţă care nu are nimic comun cu jertfa lui Hristos, cu lupta pe care ne-o cere El, cu abordarea vieţii acesteia ca pe o cruce, pe care asumându-ne-o şi purtându-o aşa cum şi-a purtat-o El însuşi, să-I urmăm întru totul.

Împărăţia lui Dumnezeu se va înfiripa încet-încet înlăuntrul nostru, dacă vom înţelege să-I slujim lui Hristos aşa cum ne-o cere El. Ea începe încă de aici de pe pământ şi se continuă în mod firesc în viaţa de dincolo. Aşa se explică de ce sentinţa de judecată a Dreptului Judecător, de plasare de-a dreapta ori de-a stânga Sa a oamenilor, când va veni să judece viii şi morţii, şi nu va fi nici arbitrară sau discreţionară, nici subiectivă şi, cu atât mai puţin, nedreaptă. În mod cât se poate de firesc, dragii mei – şi aşa trebuie să vedem viaţa de dincolo – fiecare dintre noi va merge să-şi ocupe locul, potrivit stării din sufletul său.

Am început să trăim, adică, de aici de pe pământ, în împărăţia lui Dumnezeu? Am făcut sufletul nostru o împărăţie unde să împărăţească Hristos? Atunci vom continua să petrecem în mod firesc împreună cu El. Am respins abordarea vieţii acesteia ca împărăţie a Sa, împiedicându-L să împărăţească întru noi şi refuzându-I legea şi poruncile? Atunci nu vom putea merge altundeva, decât numai acolo unde nu este Hristos, pentru că singuri, în mod liber şi conştient, am ales să fim împreună sau fără Hristos.

În felul acesta stând lucrurile, sentinţa Dreptului Judecător nu va putea părea absurdă, pentru că nu va fi o sentinţă în felul în care ne-am deprins noi să receptăm sentinţele judecătoreşti aici pe pământ, ci va fi o cât se poate de justă recunoaştere a unei stări de fapt. Singuri ne vom situa de-a dreapta sau de-a stânga lui Hristos, potrivit a ceea ce ne-am deprins a fi încă de aici de pe pământ. Ne-am menajat viaţa? Ne-am complăcut în atâtea şi atâtea tentaţii cu care viaţa aceasta ne ademeneşte adeseori? Atunci, am ales automat ,,împărăţia lumii acesteia”. Am înţeles să abordăm viaţa aceasta, aşa cum este ea – scurtă, lungă, fericită sau mai puţin fericită – ca pe o cruce şi luptă, pentru a împărăţi împreună cu Hristos? Atunci, în mod firesc, vom petrece viaţa de dincolo tot împreună cu El, în Împărăţia Sa cea cerească. Acesta este raiul şi acesta este iadul! Este lupta noastră pentru Împărăţia Cerurilor, sau este viaţa fără de Dumnezeu – dacă vorbim de nefericirea veşnică – acolo unde nu poate fi Hristos pe Care nu L-am urmat, atâta vreme cât ne-am trăit viaţa fără a căuta să ne purtăm crucea vieţii acesteia potrivit chemării Sale.

Acestea fiind înţelesurile profunde ale unei pericope evanghelice plină de înţelepciune, dar nu lesne de înţeles, conchidem că viaţa aceasta, dacă voim să

fim creştini şi mai ales, dacă voim să dobândim Împărăţia lui Dumnezeu, trebuie să abordăm ca pe o cruce, ca pe o luptă şi ca pe o jertfă. Pentru că a nu-ţi asuma viaţa ca pe o cruce şi a o pune în slujba lui Hristos, poate să ducă implicit la autosituarea de-a stânga Lui, sau fără El, şi fiecare dintre noi ştim lupta şi dorinţa noastră de a ne pune la picioarele Sale viaţa cu lupta ei, cu jertfa ei şi cu tot ceea ce înţelegem fiecare dintre noi să lucrăm, pentru a putea începe încă de aici de pe pământ să trăim şi să experimentăm viaţa în Hristos şi implicit Împărăţia lui Dumnezeu despre care, iată, evanghelia de astăzi ne spune ca trebuie să înceapă încă de pe pământ.

Fericirea sau nefericirea noastră – vrem sau nu vrem – începe încă de aici. Iar ceea ce se întâmplă în viaţa de dincolo nu este decât o continuare firească a luptei sau a refuzului nostru de a pune cuvintele şi poruncile Mântuitorului Hristos, Cel ce S-a jertfit pentru noi pe cruce, cu această înţelepciune şi înţelegere a crucii, ca să ne asumăm viaţa aceasta ca pe o luptă şi o jertfă în slujba Lui, aşa încât să putem şi noi să gustăm împărăţia Lui încă de aici de pe pământ, dar mai cu seamă dincolo, în Împărăţia Cerurilor, pentru vecii vecilor, Amin!

(din: † Sebastian, Episcopul Slatinei şi Romanaţilor, Predici la Duminicile de peste an, Slatina, 2011)

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Sfânta Cruce

Dreptmăritori creştini, iată-ne ajunşi în Duminica a treia din postul Paştilor, numită Duminica Sfintei Cruci. Alături de Vinerea mare, Duminica de astăzi, prin pericopa evanghelică, ne vorbeşte de nemărginita iubire a Dumnezeului întrupat şi pătimitor, care prin Cruce a adus bucurie şi răscumpărare la toată lumea.

Aflându-Se în jurul orăşelului Cezareea lui Filip, Mântuitorul S-a adresat ascultătorilor Săi zicând: „Oricine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie" (Mc. 8, 34). Purtarea crucii pe urmele Domnului nostru este condiţia necesară pentru mântuire şi fericire veşnică.

Iubiţi credincioşi, ca să înţelegem ce înseamnă să-ţi iei crucea şi să mergi după Iisus, să ne amintim de un fapt petrecut pe drumul înspre Golgota. Pe când Domnul urca cu crucea în spate, în faţa mulţimii apare un ţăran pe nume Simon Cirineul, care se întorcea de la ţarină. Soldaţii îi spun să ia crucea lui Iisus, dar el refuză motivând că are treabă. Până la urmă, el este obligat, este silit să o ducă. Iisus a văzut şi a auzit totul, cum nimeni nu voia să-I poarte povara, pentru că-i grea şi ruşinoasă. Domnul merge înainte cu capul aplecat, iar Simon bombănind Îi târăşte crucea, în urma Lui.

Simoni dintre aceştia există până astăzi! Purtându-ne crucea, care de fapt este a lui Hristos, că viaţa noastră Îi aparţine Lui, o târâm siliţi, o suportăm, dar nu de

bună voie. Ne plângem, bombănim ca Simon, iar Iisus merge înainte şi auzind protestele noastre, tace. El spune clar: „Cel ce nu-şi poartă crucea sa şi nu vine după Mine, nu poate să fie ucenicul Meu” (Lc. 14, 27).

Cine înţelege taina Crucii, vede lumea şi trăieşte viaţa în alt chip. El îşi caută fericirea nu în plăcerile deşarte ale acestei lumi, în egoism şi desfrâu, în ură şi răutăţi, ci în dorinţa de a sluji oamenilor, casei, familiei, celor din jur. Prin aceasta, el nu se leagă atât de mult de cele trecătoare, ci caută mai ales „cele veşnice, ştiind că nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe aceea ce va să fie” (Evr. 13, 14), că „cetăţenia noastră este în ceruri, de unde şi aşteptăm Mântuitor, pe Domnul Iisus Hristos” (Filip. 3, 20).

Convins de acest lucru, acceptă Crucea şi merge după Hristos. Crucea este lemnul sfânt pe care triumfă Iisus Hristos şi pe care triumfăm şi noi, când primim cu bucurie şi cu mărinimie ceea ce El ne trimite. Crucea este ascultarea lui Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, de voia Tatălui, şi ea trebuie să fie şi ascultarea noastră de El, o ascultare curajoasă şi plină de speranţă, fiindcă „cel ce va răbda până la sfârşit, acela se va mântui” (Mt. 24, 13).

După cum patimile crucii au fost o slavă pentru Mântuitorul nostru şi după cum lanţurile au fost o pricină de laudă pentru apostolul Pavel, ori pătimirile o bucurie pentru martirii şi sfinţii credinţei noastre, tot aşa semnul Crucii şi purtarea ei trebuie să fie o pricină de laudă sfântă şi de putere biruitoare şi pentru noi.

Bătrânul părinte Iosif din Muntele Athos grăieşte astfel: „Fără ispite este cu neputinţă a se arăta sănătatea sufletului; acestea sunt focul cel curăţitor prin care se lucrează curăţirea şi luminarea sufletului”.

Devoţiunea sinceră, adevărata iubire de Dumnezeu ne împinge la lucru, la îndeplinirea, chiar dureroasă, a îndatoririlor zilnice. Se cade să nu dorim pentru noi nimic bun, nimic rău, ci să căutăm numai ceea ce Dumnezeu va voi pentru noi. Când vom primi o lovitură grea, o cruce oarecare, nu trebuie să ne întristăm. Dimpotrivă, cu chipul senin, va trebui să-I mulţumim Domnului pentru ea, fiindcă „prin multe suferinţe trebuie să intrăm în Împărăţia lui Dumnezeu” (Fapte 14, 22).

Fericitul Augustin are o frumoasă parabolă cu privire la acceptarea şi suferirea răului. El aseamănă viaţa credincioşilor cu strugurii din vie. Pe coarda viei, ciorchinele nu suferă nici o presiune, dar nici nu dă mustul care îl conţine. Dus la cramă şi strivit în teasc, strugurelui i se face o silnicie, un rău, însă numai pentru o scurtă vreme. Durerea presiunii aduce preţioasa roadă a vinului care

înveseleşte inima omului. Dacă strugurele se teme de teasc, este în primejdie să putrezească pe coardă sau să fie înghiţit de păsări.

Asta este viaţa credincioşilor: ei sunt ca nişte struguri în via Domnului. Dacă în viaţa lor nu îndură nici un necaz, îi pândeşte primejdia ca sufletele lor să fie sterpe, amăgite de ispitele lumii şi înghiţite de iad. Furtunile, suferinţele, nedreptăţile sunt „teascul" binecuvântat, un instrument care doare, însă un mijloc prin care din inimile predate lui Dumnezeu ţâşneşte vinul mântuirii.

Aşa se explică strigătul plin de entuziasm al Sfântului apostol Pavel din epistola către Romani, când mărturisea: „Ne lăudăm în suferinţe, bine ştiind că suferinţa aduce răbdare şi răbdarea încercare şi încercarea nădejde, iar nădejdea nu ruşinează" (Rom. 5, 3-5). Iar mai departe se limpezeşte gândul marelui misionar: „Dacă pătimim împreună cu El (Hristos), împreună cu El ne şi prea mărim. Căci socotesc că pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi" (Rom. 8, 17-18).

De aceea şi Sfântul stareţ Ambrozie de la Optina era convins că „este bine de a fi în faţa Crucii Mântuitorului, dar este încă şi mai bine să suferi pentru El pe o cruce".

Să ne gândim la Sfântul apostol Andrei. Guvernatorul din Patras l-a ameninţat cu răstignirea, dacă va continua să propovăduiască. Ucenicul Domnului a răspuns: „Dacă m-aş teme de Cruce n-aş mai propovădui-o!". Şi aşa a fost răstignit, murind pentru adevărul Evangheliei.

De obicei, când vin crucile, suntem ispitiţi să-L întrebăm pe Dumnezeu: De ce? Şi, de multe ori, Îl acuzăm pe Dumnezeu că le îngăduie, sau ne plângem că sunt prea grele. În schimb, Dumnezeu ni le face pe măsură, aşa cum este bine ilustrat în următoarea istorioară.

***

Se povesteşte că un om se plângea mereu Domnului că crucea sa este insuportabilă. Atunci Domnul îi permite să meargă într-o mare fabrică de cruci şi săşi aleagă una mai puţin grea. Omul s-a dus şi încercându-le la rând pe toate, n-a găsit nici una mai uşor de purtat. Atunci şi-a dat seama că tot a lui, cea de la început, i se potrivea mai bine.

De aici rezultă că tot ce vine de la Dumnezeu trebuie să primim cu supunere, că El nu va îngădui să fim ispitiţi peste puterile noastre, „ci odată cu ispita va aduce şi calea de a ieşi din ea, ca s-o putem răbda" (I Cor. 10, 13).

&&&

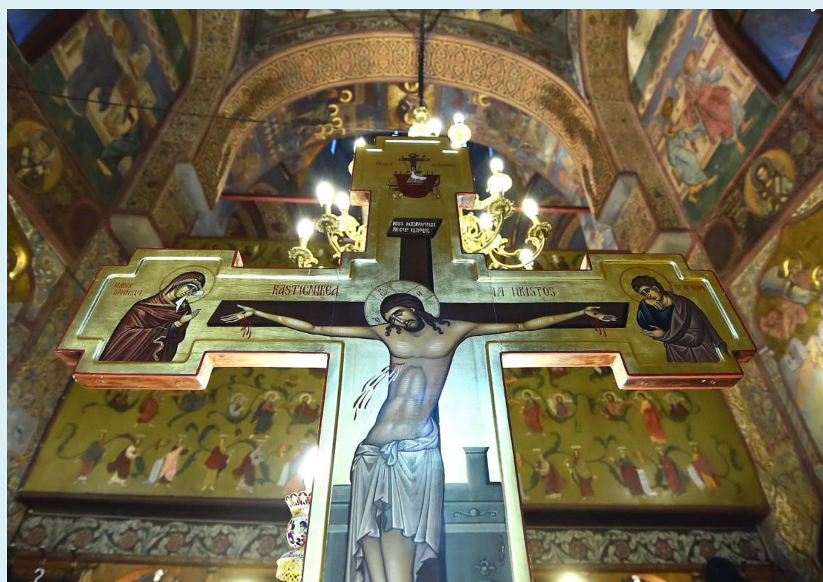
Suferinţa noastră unită cu a lui Hristos ne purifică şi ne aduce imense bine-cuvântări.

Iubiţii mei, Sfânta Evanghelie de astăzi ne invită la un program de viaţă. Ea ne arată că omul credincios este chemat să lepede răul din sine şi patimile, apoi să sufere ispitele şi necazurile care se pun în calea urmării lui Hristos. Moştenitorii Împărăţiei cerurilor vor fi purtătorii crucii, cărora Hristos le-a promis „plată multă în ceruri” (Mt. 5, 12).

Noi, care întâmpinăm potrivnicii în viaţa zilnică, în starea sănătăţii, în legăturile cu semenii noştri, în profesia noastră, putem spune că suferim cu Hristos şi că purtăm Crucea Lui. Câtă bucurie avem ştiind că Iisus a sfinţit toate „crucile” ucenicilor Săi şi că dincolo de Golgota încercărilor noastre vom găsi şi noi biruinţa învierii!

Să ne fie clar că din contactul viu şi iubitor cu Mântuitorul nostru, noi ieşim înnoiţi şi transformaţi, dar aceasta cere întotdeauna nevoinţă, jertfă şi luptă. Oricare ar fi preţul urmării lui Hristos, să avem speranţa că printre lacrimi, prin umbrele vieţii, prin focul încercărilor, ni se arată zările paradisului de sus. Pe acesta vrea Domnul să ni-l dăruiască atunci când zice: „Celui ce biruieşte îi voi da să şadă cu Mine pe tronul Meu, aşa cum şi Eu am biruit şi am şezut cu Tatăl Meu pe tronul Său” (Apoc. 3, 21). Amin.

IPS Timotei - Sfânta Cruce, armă nebiruită şi pururea izbândă

† Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor
- 01 apr, 2021

Adeseori, drumul vieții este anevoios, presărat cu greutăți apăsătoare, parcurs de multe ori prin secetă și caniculă. De aceea, părinţii Bisericii, statornicind cinstirea Sfintei Cruci la mijlocul Postului mare, o aseamănă cu un copac umbros, ocrotitor și de viață dătător.

Cu ani în urmă, aflându-mă la Ierusalim, am fost pelerin către sălașul Sfântului Ioan Iacob. Era după calendarul ierusalimitean, ziua de 18 august 2014. Când am coborât spre Mănăstirea de la Hozeva, se înregistrau aproximativ 35 de grade. Într-un ceas și jumătate, până la întoarcere, temperatura a crescut cu peste 10 grade. Era atmosferă cu adevărat toridă, la fel cum de altfel este în majoritatea zilelor de vară în Pustiul Ierihonului și zona dimprejur.

Înainte de a pleca, starețul mi-a oferit o sticlă cu apă să-mi fie de folos până voi ajunge deasupra prăpastiei, unde aștepta mașina. Aproape că l-aș fi refuzat, dar am făcut ascultare. Atât de fierbinte era ziua, iar dacă nu aveam sticla cu apă și nu ne odihneam de soarele arzător sub umbra stâncilor, nu aș fi putut ajunge la liman.

Atunci am înțeles că la fel se întâmplă și în viața noastră, când uneori încercările resimțite asemenea temperaturilor înalte anulează puterea de a merge mai departe și cer să ne adăpostim la umbra Crucii Mântuitorului, pentru a prinde putere și curaj să mergem mai departe către limanul neînviforat al mântuirii.

Biserica cinstește Sfânta Cruce, cu multă evlavie, în ziua Înălțării ei (14 septembrie), la 1 august (Scoaterea Sfintei Cruci), 7 mai (Arătarea pe cer a semnului Sfintei Cruci la Ierusalim) și în Duminica a treia a Sfântului și marelui Post. Mai sunt zilele de miercuri și vineri când, la Vecernie și la Utrenie, întâlnim imnurile, cântările Sfinților părinți imnografi închinate Sfintei și de viață făcătoarei Cruci a Mântuitorului Iisus Hristos.

Evanghelia așezată în Duminica a 3-a a Sfântului și marelui Post vorbește despre momentul când Fiul Omului a prorocit ucenicilor și celor prezenți că va fi defăimat de bătrâni, arhierei și cărturari și apoi va fi omorât. A rostit aceste cuvinte pe față, iar Petru, luându-l de o parte, a început să-L dojenească. Întorcându-se către ucenicii Săi, Domnul l-a certat pe Petru și i-a zis: Mergi înapoia Mea, satano! Sminteală Îmi eşti; că nu cugeţi cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor (Matei 16, 23).

Astfel, Mântuitorul le-a descoperit ucenicilor taina Crucii, dar ei nu au pătruns noima cuvintelor, neînțele-gând ce se va întâmpla cu El, care făcuse atâtea minuni și rostise cele mai strălucitoare cuvinte auzite vreodată, cum ar putea să fie defăimat de arhierei și cărturari și chiar să fie omorât.

După mustrarea lui Petru, Mântuitorul le-a spus celor prezenți: Oricine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa (Marcu 8, 34-35). Alegerea Crucii a fost dorința Mântuitorului. El ar fi putut da la o parte paharul suferinței, dar a cerut să nu se facă voia Lui, ci voia Părintelui Său.

Mântuitorul a spus lămurit: oricine voiește să vină după Mine. Așadar, nu a obligat pe nimeni, nu a forțat libertatea nimănui. Slujitorii Bisericii, când așază pe grumaz Crucea ca semn al biruinței, care poate părea în ochii unora atitudine de mândrie, rostesc aceleaşi cuvinte pe care le-a rostit Mântuitorul: Oricine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie (Marcu 8, 34).

Crucea, ne spune Sfântul Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, poate fi înțeleasă ca moarte de ocară, căci crucea de ocară părea a fi atunci, în vremea Mântuitorului. Dintre toate tipurile de sfârșit lumesc, răstignirea pe cruce era cea mai cumplită, fiind rezervată ucigașilor și tâlharilor, în timp ce oamenii nobili, demnitarii, ofițerii, de ar fi fost condamnați la moarte, erau decapitați.

La momentul răstignirii Mântuitorului, de-a dreapta și de-a stânga Lui au fost condamnați doi tâlhari vestiți. Făceau parte dintr-o grupare care teroriza poporul. Neascultători față de autoritățile romane, de farisei și cărturari, nelegiuiții

uneltеau în pofida riscului de a fi prinși. Manifestau o ură fără margini față de stăpânirea străină, dar și față de dreptatea socială despre care considerau că se împarte doar cu pumnalul, pe care, de cele mai multe ori, îl foloseau pentru a ucide. Unul dintre ei, deși vinovat, avea să recunoască faptul că Cel răstignit alături de el era drept și fără prihană, că avea ceva propriu împăraților, deși Împărăția Lui nu era din lumea aceasta. Atunci starea lui s-a schimbat, a avut curajul mărturisirii și a dorit să fie împreună cu Domnul, care a deschis Raiul închis de demult.

Sfinții cuvioși Calist și Ignatie Santopol învață: De dragul poruncilor de viață dătătoare și de dragul credinței în Domnul Iisus Hristos suntem datori când timpul o cere să dăm cu bucurie până și sufletul nostru, să nu cruțăm nici chiar viața, căci Însuși Mântuitorul zice: „Iar cine va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa”. Aceasta, fără îndoială, pentru cel care crede și nu se îndoiește că Însuși Dumnezeu Omul este Învierea și Viața.

Cine se va rușina de Mine și de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat și păcătos și Fiul Omului Se va rușina de el când va veni întru slava Tatălui Său cu Sfinții Îngeri (Luca 9, 26). Vorbind despre slava Sa, Mântuitorul a spus că unii dintre cei care erau de față nu vor gusta moartea până ce nu le va arăta în Schimbarea la Față strălucirea slavei în care Se va înfățișa la a doua venire.

Sfântul Maxim mărturisitorul ne învață: Dar trebuie să se știe că și între cei care stau lângă Domnul există deosebiri, căci sunt unii care nu vor gusta moarte, pentru că nu tuturor celor care stau lângă El li Se arată Domnul totdeauna întru slavă. Celor începători li Se arată în chip de rob, iar celor ce vor să-L urmeze, urcându-se pe muntele înalt al Schimbării la Față, li Se arată în înfățișarea lui Dumnezeu în care a fost mai înainte de a fi lumea. Așadar, cei care se rușinează de cuvintele Domnului nu vor gusta slava Împărăției Lui pe care au văzut-o cei care au crezut în El.

În Omiliile la Evanghelia după Marcu, Fericitul Ieronim ne spune că sunt diferite feluri ale morții: unii gustă moartea, alții o văd, alții se satură cu ea, alții o mănâncă, desigur în sens figurat, făcând referire la un comentariu al lui Origen unde se vorbește despre același lucru, despre a vedea moartea, a gusta din ea, a fi urmărit de ea, a fi asaltat și a fi înghițit de moarte: Există unii care nu vor gusta moartea, dar trebuie să înțelegem aici că e vorba despre moartea proprie păcatului, căci sufletul care va păcătui va muri, după cum spune profetul Iezechiel în capitolul 18, versetul 4. A gusta și a vedea moartea poate fi înțeles atunci când ai văzut un chip frumos, dar sufletul tău nu a vrut să o poftească, teama de Dumnezeu a alungat dorința. Deci, am văzut moartea, însă nu am gustat-o.

Apostolii nici măcar nu au gustat moartea. Profetul a spus: Cine e omul care să trăiască și să nu vadă moartea? Domnul le-a spus ucenicilor că sunt mulți dintre cei care erau atunci de față și care nu vor gusta moartea. Înțelesul cuvintelor, ne spune Fericitul Ieronim, nu vor muri înainte de a Mă vedea împărățind.

Sfântul Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului, în a doua jumătate a veacului al IV-lea, în scrisoarea adresată împăratului Constanţiu Augustus, istorisește despre arătarea pe cer a Sfintei și de viață făcătoarei Cruci, din ziua a șaptea a lunii mai: Scrisoarea aceasta care nu are în ea măgulire îți face cunoscută vederea dumnezeiască a ceea ce s-a arătat pe cer. Nu cuprinde cuvinte căutate ale artei oratorice, ci îți dă mărturie despre adevărul cuvintelor dinainte rostite de Sfintele Evanghelii, la împlinirea acestor cuvinte.

Pe timpul domniei prea iubitorului de Dumnezeu și fericită pomenire Constantin, tatăl tău, a fost găsit în Ierusalim mântuitorul lemn al Crucii. Harul cel dumnezeiesc a făcut să fie găsită Sfânta Cruce în Sfintele Locuri neștiute de nimeni, de cel care căuta în chip bun cucernicia…

În aceste zile ale Sfintei Cincizecimi, la 7 mai, pe la ceasul al treilea din zi, s-a arătat pe cer o cruce foarte mare, făcută din lumină, care se întindea deasupra Sfintei Golgota până la Sfântul Munte al Măslinilor. N-a fost văzută de unul sau doi, ci s-a arătat cu totul lămurit în întreaga mulțime a cetății. Să nu se creadă că a trecut apoi ca o nălucă. Dimpotrivă. A fost văzută cu ochii timp de mai multe ceasuri de pe pământ. Prin strălucirea sa orbitoare, întrecea razele soarelui. Toată mulțimea cetății a alergat la biserică, creștinii la un loc cu păgânii care veniseră la Ierusalim din diferite părți, cu toții într-un singur suflet, ca o singură gură, slăveau pe Hristos Domnul… Căci nu trebuia să trecem sub tăcere aceste vedenii dumnezeiești și cerești, ci să le binevestim dumnezeieștii tale cre-dincioșii.

Evanghelia Duminicii Sfintei Cruci ne îndeamnă să nu ne rușinăm de cuvintele Mântuitorului, întrucât cine se va rușina de El va fi dezmoștenit, când va veni întru slava Tatălui Său, însoțit de Sfinții Îngeri.

Urmarea lui Hristos în înțelesul lumii de acum este lepădarea de vicii și păcate, ce acoperă, asemenea unor solzi, ochii noștri, împiedicându-ne să-L vedem pe Dumnezeu. Avem îndatorirea de a privi către El, de a-L urma, de a-L sluji după puțina noastră putință. El va arăta celor care Îl iubesc slava Lui, iar aceia nu vor gusta niciodată moartea…

IPS Timotei - Sceptrul Împăratului, Slava Bisericii, nădejde și negrăit ajutor

† Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor
24 mar, 2022

Cu puțin timp înainte de zilele Pătimirii, Mântui-torul Hristos, împreună cu discipolii, a ajuns în Grădina Ghet-si-mani. Trădat de unul dintre ucenici și desconsiderat de mai-marii societății din vremea aceea, Hristos Domnul a trecut prin momente grele, ca Om și Dumnezeu în același timp.
Nu putem uita cuvintele pe care i le-a adresat lui Petru, care a scos sabia și a tăiat urechea slugii arhiereului: Întoarce sabia ta la locul ei, că toţi cei ce scot sabia, de sabie vor pieri (Matei 26, 52). Mântuitorul a spus însă ceva mai mult atunci: Sau ţi se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu şi să-Mi tri-mită acum mai mult de douăspre-zece legiuni de îngeri? (Matei 26, 53). O legiune era echivalentul a 4.200-6.000 de persoane. Așadar, o aseme-nea pre-zență i-ar fi descurajat pe sol-dații ro-mani, al căror număr nu era pe mă-sură.

Cunoaştem din paginile Sfintei Scripturi că Mântuitorul Hristos a mers de bunăvoie la chinurile pe care le-a suportat și a primit moartea umilitoare pe cruce, care era rezervată făcătorilor de rele.

În Biserica Ortodoxă, Sfânta Cruce este mereu prezentă. Pe lângă nume-roasele sărbători care îi sunt închinate la jumătatea Postului Mare, la 14 sep-tembrie, 7 mai, începutul lunii august, în fiecare zi de miercuri și vineri, cinstim Sfânta și de viață dătătoarea Cruce a Mântuitorului prin rugăciuni, alcătuiri ale imnogra-filor prezente în cărțile de slujbe, prin pomenirea ei la apolisul

slujbelor săvârșite, la Sfânta Liturghie, la Lau-de și ierurgii, la Sfân-tul Maslu, la sluj-ba Aghesmei, ori cu alte prilejuri.

Sfântul Apostol Pavel, în Epistola a doua către Corinteni, scrie: Binecu-vân-tat este Dumnezeu şi Tatăl Dom-nu--lui nostru Iisus Hristos, Părintele în-du-rărilor şi Dumnezeul a toată mân-gâ-ierea, Cel ce ne mângâie pe noi în tot necazul nostru, ca să putem să mân--gâiem şi noi pe cei care se află în tot necazul, prin mângâierea cu care noi înşine suntem mângâiaţi de Dum-nezeu (2 Corinteni 1, 3-4).

Aceasta este lucrarea Bisericii: de a mângâia pe cei care se află în ne-ca-zuri. Să ne străduim, întotdeauna, să aducem alinare celorlalți. Așa a făcut Apostolul Pavel, întocmai sfătuindu-i pe ucenicii săi; la fel trebuie să facă toți fiii Bisericii, înțelegând taina Cru-cii și importanța faptei bune față de omul aflat în suferință.

Duminica a treia a Sfântului și Marelui Post este un bun prilej să ne aducem aminte de Cel care a purtat Crucea din iubire de oameni față de noi. Cel care voiește să-I urmeze tre-buie să-și ia crucea sa și să fie ascul-tă-tor îndemnurilor dumnezeiești, după cum învață Mântuitorul (cf. Marcu 8, 34).

Dacă vom citi cu atenție în Evan-ghe-lia după Sfântul Ioan, capitolele 2, 15, 16, 19, vom vedea care sunt moti-vele pentru care lumea nu-i iubeşte pe ucenicii Mântuitorului: Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăşte (Ioan 15, 19). Vă vor scoate pe voi din sina-gogi; dar vine ceasul când tot cel ce vă va ucide să creadă că aduce închinare lui Dumnezeu (Ioan 16, 2).

Aceștia care au fost scoși din sina-gogi și umiliți primesc, după cuvintele Sfântului Apostol Petru, o mare răs-plată: Căci aceasta este plăcut lui Dumnezeu, să sufere cineva întris-tări, pe nedrept, cu gândul la El (Petru 2, 19). În lume necazuri veţi avea; dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea (Ioan 16, 33).

De câte ori este o sărbătoare a Sfintei Cruci, rânduiala tipiconală prevede închinarea acesteia în mijlocul bisericii, adusă pentru binecuvântarea poporului binecredincios, cum s-a în-tâm-plat în veacul al 4-lea, în cetatea Ierusalimului, amintind despre ceea ce s-a petrecut atunci când Mântui-torul a purtat Crucea până la locul Golgotei, unde a fost răstignit.

Refăcând acest drum la sărbătorile Sfintei Cruci și în ziua Răstignirii Mântuitorului, în Săptămâna Sfintelor Pătimiri, Crucea este adusă în mijlocul bisericii, ea fiind lauda a toată lumea, stindard, semnul trimis înainte de împărat, cum erau trimise însemnele imperiale înainte de vizita suveranului în diferite locuri.

Rânduiala închinării Sfintei Cruci vorbește despre binecuvântarea de a o oferi întregii Biserici, celor credin-cioși, care participă la slujbe, și celor care cer ajutorul și puterea ei dumne-ze-iască.

Lecturând rânduiala slujbei alcătuite de Sfântul Teodor Studitul, putem medita la înțelesurile duhov-ni-cești ale Duminicii Sfintei Cruci.

În cadrul Vecerniei mici a sărbă-to-rii, ni se aduce la cunoştinţă că oș-tile în-gerești însoțesc lemnul cel cinstit și cheamă pe toți credincioșii la închi-nare. La Vecernia Mare se amintește: Crucea Domnului strălucește cu lumi-na-tele fulgere ale harului ei în inima ce-lor care o cinstesc. Crucea este pur-tă--toare de viață, Raiul cel frumos al Bi-sericii, Pomul nestricăciunii, arma cea nebiruită, tăria cea neclintită, bi-ru-ința împăraților, lauda preoților. Ne rugăm ca prin puterea și lucrarea Sfintei Cruci să ajungem la Pătimirile lui Hristos și la Înviere.

Stihirile Vecerniei mărturisesc, împreună cu mulțimea credincioșilor: Crucea purtătoare de viață este semnul nebiruit al creştinătăţii, ușa Raiului, zidul cel dimprejurul Bisericii, prin care s-a pierdut și a încetat blestemul, armă nebiruită împotriva demonilor, slava mucenicilor, limanul mântuirii.

Suntem îndemnați să venim să aducem cântare nouă, prăznuind pierzarea iadului, căci Hristos a înviat din mormânt, doborând moartea și toată lumea. Parte din alcătuirile canonului au elemente comune cu cântările din noaptea Sfintei Învieri. Veniți, credincioșilor, să scoatem apă nu din fântâna care izvorăște apă stricăcioasă, ci din izvorul luminării, închinându-ne crucii lui Hristos.

Cântarea a 4-a a Canonului ne descrie evenimentul duhovnicesc pe care suntem îndemnați să-l cinstim cu evlavie și cucernicie: Se face bucurie în cer și pe pământ, arătându-se lumii semnul lui Hristos, fericita Cruce, căci aceasta, punând înainte celor ce se închină ei, har pururea curgător.

Sinaxarul Duminicii Sfintei Cruci explică în câteva cuvinte, preluate de la Părinții Bisericii, importanța zilei dedicate Crucii celei de viață făcătoare: Așa cum cei care călătoresc pe o cale aspră și lungă zdrobiți de oboseală sunt ocrotiți când întâlnesc pe cale un copac umbros, pentru a putea merge mai departe până la finalul călătoriei, tot la fel a fost sădit de Sfinții Părinți în mijlocul acestei căi crucea aducă-toa-re de viață, spre a ne odihni și a ne face pe noi, cei osteniți, ușori și sprin-teni pentru restul ostenelii.

Ni se amintește că, la venirea unui împărat, sunt purtate înainte stea-gu-rile și sceptrul. Tot așa și Mântui-torul, dorind să arate biruința asupra morții, când va veni cu slavă, va tri-mite înainte sceptrul Lui, Crucea cea de viață făcătoare, care ne pregătește spre a-L primi pe Împăratul biruitor.

Cuvintele slujbei din Duminica a 3-a a Sfântului și Marelui Post ne îndeamnă să ne apropiem și să scoa-tem ape neîmpuținate, care se toarnă înainte prin harul Crucii, lemnul cel sfânt care aduce izvorul darurilor, cel adăpat cu sângele și apa Stăpânului tuturor, care S-a înălțat pe ea de bunăvoie și a înălțat pe oameni la Dumnezeu.

Sărbătoarea Crucii ne amintește învățătura pe care o desprindem din jertfa răscumpărătoare, din iubirea fără de margini a Mântuitorului și din lucrarea credinței în istoria mân-tuirii.

Întru cinstirea Sfintei Cruci, Pă-rin-ții Bisericii, marii teologi și pre-di-catori au alcătuit omilii, cugetări și cuvinte de învățătură, îndrumându-ne să ne păzim de ispitele celui viclean, pentru a ajunge să ne închinăm Învie-rii celei purtătoare de viață, străbă-tând, cu multă râvnă, calea postului de 40 de zile.

Când a murit pe Cruce, cu brațele întinse, Mântuitorul a arătat cea mai mare iubire din câte s-au întâlnit vreodată (Ioan 15, 13).

Taina Sfintei Cruci este întâlnită în viața tuturor celor care-I urmează Mântuitorului. Cu înțelesuri profunde ori trecând în grabă peste taină, când înțelegem rostul purtării ei, desco-pe-rim minunata lucrare a Duhului.

De demult, când iudeii rătăceau în pustie, întrucât au cârtit împotriva lui Dumnezeu, s-au întâlnit cu șerpi veninoși, care au adus moarte multora dintre cei aflați în tabără. Moise s-a rugat lui Dumnezeu, iar El i-a poruncit să atârne un șarpe de aramă pe un stâlp, astfel încât cei care priveau către el, chiar dacă erau mușcați de șerpi veninoși, se vindecau.

Într-o stare asemănătoare iudeilor de odinioară s-au aflat și martirii, care și-au dat viața pentru Hristos.

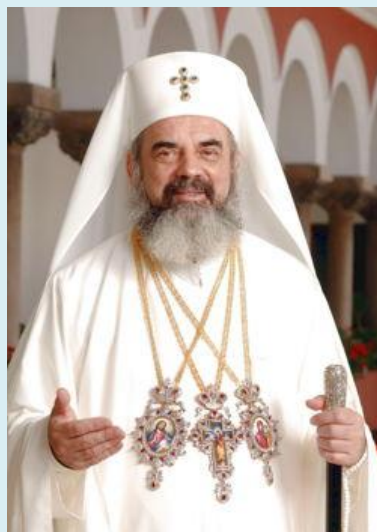
Au privit către Crucea Mântui-to-rului, armă nebiruită și nădejde tare, au murit gândindu-se la Răstignirea Mântuitorului și la Jertfa Sa, supor-tând chinurile și uimind lumea. Cum se putea altfel, oare, ca niște creștini, fie ei oameni de rând, sau învățați, simpli sau nobili, să meargă cu piep-tu-rile goale pentru a primi martiriul, bucurându-se, știind că dincolo viața lor va continua cu Mântuitorul Iisus Hristos, Care a zdrobit prin Cruce întunericul, păcatul și moartea?

Arătarea pe cer a Sfintei Cruci Îm-pă-ratului Constantin avea să aducă o perioadă de libertate și liniște în viața Bisericii, dar în locul persecu-țiilor au apărut alte încercări și tul-bu-rări care au zdruncinat viața comu-nităților creștine din interior, prin apariția unor erezii.

În acest semn vei învinge, inscripția pe care a văzut-o de demult Sfântul Constantin pe cer, se adresează tu-turor creştinilor. De aceea, într-o lume secularizată, despărțită de Dumnezeu și de oameni, purtarea și asumarea Sfintei Cruci ne îndeamnă stăruitor să fim următori ai Jertfei Mântui-to-rului.

Să avem puterea și bucuria de a în-țelege taina Crucii, greutatea ei, așa cum a înțeles-o întâiul martir al Bi-sericii, Sfântul Ștefan. El a murit cu aceeași bucurie pe care au avut-o creș-tinii în timpul grelelor persecuții. Toți aceștia au mărturisit că au văzut cerurile deschise și pe Fiul lui Dumne-zeu stând de-a dreapta Tatălui.

Patriarhul României Daniel - Predică la Duminica a III-a din Postul mare (a Sfintei Cruci) - Urmând lui Hristos, Crucea ne duce la Înviere

Duminica a treia din Sfântul şi marele Post al Paştilor este numită şi *Duminica Sfintei Cruci*. Această duminică a fost rânduită de Biserică la mijlocul Postului Mare ***pentru a întări duhovniceşte pe credincioşi în urcuşul lor spiritual spre Înviere.*** Atât textul Evangheliei, cât şi însuşi faptul că în această duminică cinstim în mod deosebit Sfânta Cruce, ne arată înţelesurile duhovniceşti ale tainei Sfintei Cruci pentru viaţa noastră spirituală şi pentru mântuirea noastră.

Mântuitorul Iisus Hristos ne arată că cine doreşte să vină după El trebuie mai întâi să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-I urmeze. Aşadar, ***lepădarea de sine, purtarea sau asumarea crucii şi urmarea lui Hristos sunt cele trei condiţii pentru a fi creştin şi a dobândi mântuirea.***

Lepădarea de sine, eliberarea de modul egoist de a trăi

Ce înseamnă lepădarea de sine ca lucrare duhovnicească? Însuşi termenul de lepădare de sine este dificil de înţeles pentru omul de astăzi. În alte limbi decât româna, lepădarea de sine se traduce cu *negarea de sine*. Mai ales într-o lume individualistă, în care se afirmă eul şi se cultivă egoismul, ca lăcomie după profit, lepădarea de sine, ca program spiritual de renunţare la egoism, înseamnă ceva greu de acceptat. Totuşi, Mântuitorul Iisus Hristos ne spune că prima condiţie a urmării Lui, adică prima condiţie pentru a fi ucenic al Său, este lepădarea de sine. Însă **lepădarea de sine nu înseamnă desfiinţarea sau anularea de sine, ci *schimbarea modului egoist de a vieţui*.** **Lepădarea de sine înseamnă renunţarea la modul pătimaş de a trăi în uitare de Dumnezeu şi de semenii noştri.**

Mântuitorul ne arată, de fapt, că numai atunci putem să-I urmăm Lui ***când centrul vieţii noastre nu mai suntem noi înşine, ci El. Când viaţa omului nu mai este centrată pe eul său posesiv, trecător şi limitat, ci pe legătura de iubire veşnică şi infinită cu Hristos Dumnezeu-Omul, atunci viaţa omului devine comuniune pentru eternitate, deschidere spre îmbogăţire spirituală veşnică, în iubirea eternă a Preasfintei Treimi.***

Autosuficienţa, o închisoare a sufletului din care acesta trebuie să scape

Al doilea verset din Evanghelia Duminicii a treia din Post spune: *"**Cine voieşte să-şi scape sau să-şi mântuiască sufletul său îl va pierde, dar cine îl va pierde pentru Mine şi pentru Evanghelie îl va mântui.**"* Dacă dorim să ne mântuim pe noi înşine, cu forţele proprii, ne pierdem. ***Dacă însă ne dăruim lui Hristos şi ne unim cu El prin Sfintele Taine şi împlinim poruncile Lui în viaţa noastră, atunci ne mântuim, deoarece mântuirea înseamnă unirea omului cu Dumnezeu.*** De ce?

Pentru că numai Dumnezeu are viaţă veşnică în Sine şi numai întrucât ne unim cu El, Izvorul vieţii veşnice, sufletul nostru se poate mântui şi trăi în comuniunea eternă de viaţă şi iubire cu Hristos sau cu Sfânta Treime. De aceea, Botezul creştin sau Botezul în Hristos se săvârşeşte în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, iar **viaţa creştină este viaţă în comuniune de har cu Preasfânta Treime**. Astfel, **lepădarea de sine este o eliberare a sufletului de propriul său egoism şi narcisism, o ieşire a sufletului din închisoarea sau mormântul patimilor egoiste.**

Foarte adesea suntem atât de preocupaţi numai de noi înşine, de propria noastră persoană, de imaginea noastră în faţa lumii, încât nu mai avem timp să vedem icoana lui Hristos din Evanghelie şi din Biserică şi nici chipul lui Hristos din semenii noştri. Foarte adesea viaţa noastră este mai mult iubire egoistă de sine, bizuire pe sine, justificare de sine, căutare de sine, în uitare de Dumnezeu şi de semenii noştri care aşteaptă iubirea noastră.

Indiferent că este cultivat în familie sau în mănăstire, egoismul devine o închisoare a sufletului, iar ***lepădarea de sine înseamnă răstignirea modului de existenţă păcătos şi pătimaş, ca autosuficienţă sau mulţumire de sine, şi deschiderea sufletului spre alt mod de viaţă, şi anume viaţa în comuniune cu Dumnezeu şi cu semenii.*** Cu alte cuvinte, Mântuitorul Iisus Hristos voieşte să ne spună că ***iubirea de Dumnezeu este temelia adevăratei iubiri faţă de semeni şi faţă de noi înşine.***

Urmând lui Hristos, sfinţii constată că ***iubirea curată se naşte din rugăciune, din relaţia noastră cu Dumnezeu*** (Sfântul Isaac Sirul). De fapt, trăim cu

adevărat şi ne împlinim pe noi înşine sau ne realizăm ca persoane în măsura în care Îl iubim pe Dumnezeu şi pe semenii noştri. Ca atare, ***măsura libertăţii noastre este, de fapt, măsura capacităţii noastre de-a iubi pe Dumnezeu în rugăciune şi pe semenii noştri în faptele bune săvârşite pentru ei.***

Crucea înseamnă recunoaşterea finitudinii şi fragilităţii vieţii umane

A doua condiţie a vieţii în Hristos este luarea sau **asumarea Crucii.** ***Crucea are o mulţime de înţelesuri spirituale în Sfânta Scriptură.***

În Evanghelia de astăzi, **Crucea poate însemna recunoaşterea unei neputinţe şi a unei suferinţe personale, recunoaşterea finitudinii şi fragilităţii condiţiei umane**. *Crucea este adesea o neîmplinire, o boală incurabilă, o patimă nevindecată, o tristeţe că nu am devenit sau realizat ceea ce ne-am dorit. Foarte adesea, crucea în viaţa omului poate fi şi o copilărie trăită fără părinţi sau o familie fără copii. Crucea poate fi şi un handicap, ca urmare a unui accident. Crucea mai poate fi şi o durere prelungită în tot timpul vieţii pentru că am pierdut o fiinţă dragă, mai ales poate fi o văduvie de toată viaţa*.

În multe feluri, crucea este trăită ca fiind o neputinţă, o neîmplinire sau o suferinţă care marchează viaţa omului. Dar când Mântuitorul îndeamnă pe fiecare *“**să-şi ia crucea sa**”*, aceasta este o chemare: *“**Ia, acceptă, neputinţa ta şi urmează-mi Mie! Adu la Mine, la Hristos, durerea ta, neputinţa ta, boala ta, osteneala ta, lupta ta cu tine însuţi şi cu neputinţele tale!**”*.

Hristos voieşte să poarte împreună cu noi suferinţa noastră, ca să umple cu prezenţa Lui iubitoare, mântuitoare şi sfinţitoare neîmplinirea noastră apăsătoare. El, Dumnezeu-Doctorul, vrea să intre în viaţa noastră pentru a ne vindeca de neputinţele noastre sufleteşti şi trupeşti şi pentru a ne dărui viaţa divino-umană, adică mântuirea. ***El vrea să ne ajute ca să putem purta Crucea suferinţei spre a dobândi bucuria Învierii. El doreşte ca necazul, încercarea, neputinţa sau suferinţa pe care le avem să nu ne despartă de Dumnezeu, să nu ne înstrăineze de El, ci să le folosim pe toate acestea în aşa fel încât să ne apropiem mai mult de Dumnezeu.*** De fapt, necazurile sau suferinţele nu ne lasă niciodată neutri. Oamenii care trec prin suferinţă sau poartă o cruce grea nu mai rămân complet indiferenţi. ***Necazul sau suferinţa ne poate apropia sau îndepărta de Dumnezeu.*** *De aceea,* ***Evanghelia de azi ne îndeamnă să luăm Crucea, să o asumăm, să o purtăm venind cu ea la Hristos şi să facem din ea drum spre Înviere.***

Un alt înţeles duhovnicesc adânc al Crucii este “răstignirea” noastră permanentă între idealul propus şi rezultatul obţinut. Despre această cruce, ca permanentă neîmplinire şi luptă cu egoismul din noi înşine, vorbeşte **Sfântul**

Apostol Pavel când zice: ***“Nu fac binele pe care îl voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârşesc”***”(Romani 7, 19). Aceasta este crucea sau neîmplinirea cea mai frecventă din viaţa duhovnicească a celor ce luptă cu patimile şi neputinţele din firea omenească înclinată spre păcat. ***Adesea omul îşi propune o înnoire duhovnicească şi un început bun, un ideal înalt, dar constată cu regret eşecul în împlinirea acestui ideal.*** Totuşi, când **constatăm că în această luptă avem mare nevoie de ajutorul lui Dumnezeu**, înţelegem mai bine ceea ce Mântuitorul Însuşi ne spune în cuvintele: ***“Fără Mine nu puteţi face nimic****:* (Ioan 15, 5). ***Însă cu El, prin harul Lui vindecător, putem face mult bine, după cum spune şi Sfântul Pavel când zice: “Toate le pot întru Hristos, Cel care mă întăreşte”***(Filipeni 4, 13).

În concluzie, *asumarea Crucii şi urmarea lui Hristos înseamnă să ne aducem pe noi înşine la Hristos, purtând cu răbdare şi speranţă neputinţele noastre, bolile noastre*, ***“răstignirile” noastre între idealul propus şi rezultatul obţinut, pentru ca El să devină Doctorul şi Mântuitorul vieţii noastre.***

Prin credinţă şi iubire faţă de Dumnezeu transformăm suferinţa în speranţă

Numai Hristos Domnul poate transforma crucea noastră în scară către cer, într-o şansă de ridicare spirituală din păcat şi suferinţă, *prin puterea Lui lucrătoare şi vindecătoare în interiorul suferinţei şi al neputinţei noastre*. ***Hristos Mântuitorul poartă împreună cu noi crucea noastră şi o transformă, adică dăruieşte sens suferinţei noastre ca loc de întâlnire a noastră cu El, Cel Răstignit şi Înviat.*** Astfel, ***crucea noastră se transformă în lumină a sufletului şi în urcuş de înviere***, ca sens şi sensibilitate pentru a trăi taina existenţei umane în comuniune de iubire. ***Când crucea suferinţei este purtată cu credinţă în Dumnezeu, cu iubire faţă de Dumnezeu, suferinţa se uneşte cu speranţa vindecării sau mântuirii. Prin credinţa în Dumnezeu şi iubire faţă de El noi transformăm suferinţa în speranţă, ne apropiem mai mult de Dumnezeu şi căutăm mântuirea. Necazurile toate ne apropie mai mult de Dumnezeu, dacă în timpul încercărilor ne rugăm mai mult, ne pocăim mai intens şi săvârşim mai mult bine în jurul nostru.***

Cei care nu se roagă când trec prin necazuri, prin boală, prin suferinţă şi nu-şi pun nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu ajung adesea la deznădejde. *O mulţime de oameni s-au sinucis pentru că nu s-au spovedit sau pentru că nu s-au rugat suficient ori nu au avut pe cineva să se roage pentru ei. Au căzut în deznădejde, mai ales atunci când a slăbit credinţa, s-a rărit rugăciunea, a fost uitată Biserica lui Hristos, în care lucrează El, Doctorul sufletelor şi al trupurilor noastre, prin Sfintele Taine şi rugăciunile Bisericii şi ale Sfinţilor din ceruri.*

Jertfa Crucii şi slava Învierii

Evanghelia ne arată, de fapt, că ***centrul vieţii noastre trebuie să fie Hristos Cel milostiv, Cel Răstignit şi Înviat, iar prezenţa iubirii Lui milostive în viaţa noastră ne ridică din păcat şi boală şi ne vindecă.*** În această Duminică, a III-a din Post, învăţăm că *taina Sfintei Cruci este izvor de înnoire, de răstignire a păcatului sau a egoismului din noi, pentru a cultiva iubirea milostivă şi smerită care ne pregăteşte să primim bucuria şi lumina Învierii*. De aceea, la sfârşitul Evangheliei, în ultimul verset, se vorbeşte despre faptul că *"**sunt unii aici care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăţia lui Dumnezeu venind cu putere**"*.

Prin aceste cuvinte, Mântuitorul Iisus Hristos Se referă la taina Schimbării Sale la Faţă, care va avea loc cu puţin timp înainte de răstignirea Sa, şi la taina Învierii Sale.

Cei ce *"văd Împărăţia lui Dumnezeu venind cu putere"* *sunt Apostolii Petru, Iacob şi Ioan, care văd slava Domnului pe muntele Taborului.* Însă, în viaţa Bisericii, ***aceştia sunt mulţi creştini cucernici şi smeriţi, rugători şi postitori, răbdători şi milostivi, care simt, încă din lumea aceasta, bucuria şi slava Împărăţiei Cerurilor, bucuria şi slava Învierii lui Hristos.*** Pe muntele Taborului, cei trei Apostoli, Iacob, Petru şi Ioan, văd pe Mântuitorul schimbându-Se la faţă într-o lumină ca lumina soarelui şi simt în suflet o pace şi o bucurie negrăită. Aceasta înseamnă ***pregustarea Împărăţiei lui Dumnezeu***, care, potrivit cuvintelor **Sfântului Apostol Pavel**, este *"**dreptate, pace şi bucurie în Duhul Sfânt**"* (cf. Romani 14, 17).

Aşadar, este foarte semnificativ faptul că Mântuitorul vorbeşte, în acelaşi timp, de *purtarea sau asumarea Crucii şi de pregustarea Împărăţiei lui Dumnezeu sau de puterea Învierii. Astfel,* ***Evanghelia de astăzi leagă taina Crucii de taina Învierii.*** ***Cel ce poartă Crucea sa personală urmând lui Hristos merge spre Înviere.*** ***Lumina harului Împărăţiei lui Dumnezeu pătrunde tainic în sufletul omului credincios şi în viaţa sa*, iar el simte bucuria chemării lui Hristos şi a urmării lui Hristos Cel Răstignit şi Înviat, Care tainic participă la suferinţa omului pentru a-i dărui acestuia bucuria Învierii Sale.**

Purtarea Crucii, lucrare de înnoire duhovnicească

Postirea noastră, ca pregătire pentru a serba Sfintele Paşti, conţine în ea *taina Crucii, atât ca răstignire a egoismului sau a păcatului din noi, cât şi ca bucurie a ridicării din păcat prin pocăinţă şi iertare*. Purtarea Crucii nu este nicidecum o autopedepsire masochistă, ci ea este *o lucrare de înnoire duhovnicească, o eliberare de egoismul orgoliului*, ***o lepădare de iubirea de sine îngustă, pentru***

o unire cu Hristos Cel nelimitat şi veşnic. *Ne lepădăm de egoismul din noi înşine şi ne umplem de iubirea milostivă, smerită şi sfântă a lui Hristos. De aceea, în timpul Postului Mare, ne spovedim mai des, ne împărtăşim mai des cu Trupul şi Sângele lui Hristos din Sfânta Euharistie. Ne eliberăm de patimi egoiste sau posesive şi ne îmbogăţim cu iubire jertfelnică şi darnică.* **Ne izbăvim de întunericul păcatului şi ne luminăm cu lumina harului lui Hristos.** *Iar pentru a sublinia toate aceste înţelesuri duhovniceşti ale Crucii, Sfinţii Părinţi au rânduit ca Duminica a III-a din Post, aceasta fiind considerată mijlocul Postului Sfintelor Paşti, să fie închinată cinstirii Sfintei Cruci.*

În mijlocul Raiului se afla Pomul vieţii, dar *Adam şi Eva nu au ajuns să se bucure de Pomul vieţii, pentru că* ***nu au postit, nu au ascultat de Dumnezeu şi nu s-au pocăit cu smerenie***. Însă Noul Adam, Iisus Hristos, prin ascultare de Dumnezeu, prin postire şi prin iubire milostivă sau iertarea greşelilor celor care L-au umilit şi L-au răstignit, *a biruit ispitele neascultării, lăcomiei şi slavei deşarte*, iar, prin Înviere, ne-a dăruit nouă oamenilor viaţa cea veşnică din Împărăţia cerurilor. ***Ne-a dăruit Pomul Vieţii care este Sfânta Euharistie, după cum spune Sfântul Isaac Sirul***. *Întrucât în mijlocul Raiului se afla Pomul Vieţii pe care l-au pierdut Adam şi Eva, Biserica Ortodoxă a rânduit ca în mijlocul Postului Mare să fie aşezată sărbătoarea de pomenire a Sfintei şi de viaţă făcătoarei Cruci a lui Hristos, prin care* ***"a venit bucurie la toată lumea'"***– cum se spune în slujbele noastre liturgice.

Noi serbăm în fiecare an Înălţarea Sfintei Cruci în ziua de 14 septembrie, dar ***această serbare a Crucii în Duminica a III-a din Postul Paştilor are mai mult un înţeles spiritual, ascetic, decât unul istoric. Prin aceasta ni se arată că practica postului sau postirea este o lucrare duhovnicească de răstignire a patimilor, de înfrânare, de ascultare a cuvântului lui Dumnezeu, de înfrânare de la gânduri, cuvinte şi fapte rele, precum şi împlinire a poruncilor Evangheliei lui Hristos prin fapte bune sau prin milostenie, iar ca o bucurie sfântă şi mare în timpul postului avem împărtăşirea mai deasă cu Sfânta Euharistie, care cuprinde în ea, în acelaşi timp, taina Crucii şi a Învierii lui Hristos.***

Sfânta Cruce, steagul de biruinţă al lui Hristos

Sinaxarul şi slujbele din Duminica a III-a din Postul Mare ne arată că această *Duminică a Sfintei Cruci* este o încurajare, o întărire a noastră în urcuşul spre Înviere. Pentru aceste motive, în Duminica a III-a din post, văzând şi venerând Sfânta Cruce în mijlocul bisericii, *ne gândim deja la Săptămâna Sfintelor Pătimiri ale Mântuitorului*, după care urmează imediat slăvita sărbătoare a

Învierii lui Hristos. De aceea, când sărutăm Sfânta Cruce, zicem: **“Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim”.**

Sfinţii Părinţi ai Bisericii ne spun că Sfânta Cruce este steagul de biruinţă al lui Hristos, adică este semnul iubirii lui Hristos mai tare decât moartea. Cu alte cuvinte, ea este, în acelaşi timp, simbolul Răstignirii şi Învierii lui Hristos.

În vechime, când împăraţii intrau biruitori într-o cetate, mai întâi trimiteau semnele biruinţei lor în cetate şi apoi venea armata victorioasă, împreună cu împăratul. Prin analogie, într-un înţeles duhovnicesc, Crucea Împăratului Hristos, semnul biruinţei Lui asupra păcatului şi asupra morţii, este arătat în mijlocul Postului Mare tuturor credincioşilor pentru a se întări în postire şi rugăciune, ca biruinţă asupra păcatului şi ca pregătire pentru Înviere.

Să ne ajute Dumnezeu să simţim de pe acum că în Crucea Postului se află tainic ascunsă bucuria Învierii, spre slava Preasfintei Treimi şi spre a noastră mântuire!

Amin.

Sfânta cruce şi înţelesurile ei

Ortodoxia este şi trebuie să fie întru totul: şi dreapta credinţă şi plinătate a credinţei ; unitate a întregii credinţe. Sfânta Scriptură ne descoperă: "**Cel ce va strica una din aceste porunci foarte mici, şi va învăţa aşa pe oameni, foarte mic se va chema în Împărăţia Cerurilor**" (Matei V, 19). Iar Apostolul previne: "***Cine va păzi toată legea, dar va greşi într-o singură poruncă, s-a făcut vinovat de toate poruncile***" (Iacob II, 10). Putem înţelege, că e de ajuns greşirea sau călcarea uneia ca să pierd curăţia şi întregimea adevărului.

Înţelesul duhovnicesc al crucii

Crucea lui Hristos înseamnă iubire; mai profund, descoperă iubirea dumnezeiască faţă de noi. E o adâncă legătura între iubirea dumnezeiască şi cruce. Aici în extrema umilire şi suferinţă a crucii s-a descoperit negrăita iubire şi slavă a Fiului lui Dumnezeu devenit Om. Iubire care rămâne deci neschimbată, ca a Tatălui, care "***răsare soarele peste cei răi şi peste cei buni şi trimite ploaie peste cei drepţi şi peste cei păcătoşi***" (Matei V, 45); care rămâne aceeaşi în orice condiţie, chiar când este răstignită.

Pentru cei din vechime, iubirea îşi avea temeiul în iubirea de sine : "***să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi***" (Lev. 18, 19). Hristos le descoperă ucenicilor: "**Aşa să vă iubiţi unii pe alţii, cum v-am iubit Eu pe voi**" (Ioan XV, 12). Fiul este trimis de Tatăl să descopere această iubire dumnezeiască,

care este dăruire de sine pentru împlinirea, pentru salvarea celuilalt, care e numai slujire. "***Fiul Omului, spune Hristos, n-a venit să I se slujească, ci ca să slujească şi să-şi dea viaţa răscumpărare pentru mulţi***" (Matei XX, 28).

Aceasta e calitatea dumnezeiască, nouă, a iubirii Lui şi pe care o descoperă crucea. Această slujire prin cruce a Domnului este mântuitoare. Sfântul Apostol Petru spune : "***El a purtat păcatele noastre în trupul Său pe lemn'*** (I Petru II, 24). ***El, fără de păcat, poartă, suferă pentru păcate***.

Arhiereul Legii vechi, când aducea jertfă pentru păcat şi împăcare, punea mâna pe capul victimei, punea păcatele asupra ei, pentru ispăşire (Levitic IV, 4). În acest înţeles biblic, Arhiereul Legii noi, Iisus Hristos poartă asupra Sa vinovăţia noastră ca victimă, jertfă, ispăşire.

Spune şi Sfântul Pavel : "***Pe Cel ce n-a cunoscut păcat L-a făcut păcat pentru noi... ca noi să ne facem dreptatea lui Dumnezeu printr-Însul***" (II Cot. V, 21).

“***Cu rănile Lui v-aţi vindecat***" adăugă Sfântul Petru. Fiul este trimis la "***ai Săi din lume pe care i-a iubit până la capăt***" (Ioan VIII, 1). Deci cu iubire până la extrem, până la cruce. De altfel, aici se şi descoperă fiinţa ultimă a iubirii : "***Nimeni nu are mai mare dragoste ca aceasta decât ca viaţa să şi-o pună pentru prietenii săi***" spune lisus (Ioan XV, 13). ***Aceasta este esenţa jertfei, a crucii Domnului şi raţiunea ei de a fi în acelaşi timp : iubirea. Şi prin ea se împlinesc şi dreptatea dumnezeiască şi sfinţirea noastră. Pe cruce "Mila şi adevărul s-au întâmpinat, dreptatea şi pacea s-au sărutat***" (Ps. LXXXIV, 2).

Crucea Domnului este mai mult decât o ispăşire a Lui în locul nostru, ca "locţiitor", reprezentant al nostru. Prin însăşi întruparea Sa ca Om are loc un schimb de vieţi. ***Fiul lui Dumnezeu ia firea, viaţa noastră cu tot ce este al ei, cu nevoile sau păcatul ei.*** Şi nu este de conceput să iubeşti real fără să cunoşti, să simţi, ca pe ale tale bucuriile, mai ales durerile, încercările celorlalţi, sau ceea ce, după Sfânta Scriptură numim: păcatul, suferinţa, moartea. Şi ***cu cât înţelegi mai mult existenţa, viaţa, cu atât iubeşti şi suferi mai mult.***

Domnul sfinţeşte lumea începând cu Sine, cu trupul Său, în iubirea Sa. În însăşi purtarea crucii, în jertfirea Sa, Domnul desfiinţa păcatul şi sfinţea făptura. **Toată viaţa Domnului este purtare a crucii şi desfiinţare a păcatului.** Şi întruparea Sa, a Celui care "***în chipul lui Dumnezeu fiind, ia chip de rob***" (Filip. II, 7) , şi naşterea în peşteră, şi faptul că El «***prin care toate s-au făcut***" vieţuind pe pământ "***nu are unde să-şi plece capul***"; şi hulirea din partea fariseilor că «***strica legea***», sau "***că stă la masă cu vameşii şi păcătoşii***", El "***plinitorul legii***", şi Cel "***fără de păcat***..." etc.

Dar crucii, iubirii, îi urmează viaţa. Aşa cum viaţa naşte din iubire, din cruce naşte o nouă viaţă, învierea. Crucea descoperă această bogăţie - de daruri şi de înţelesuri. Ea este fundamental descoperire a iubirii dumnezeieşti. Domnul spune : "***Cine va căuta să-şi scape viaţa sa o va pierde ; iar cine o va pierde, o va dobândi***" (Luca XVII, 33). Desigur, nu este vorba aici de pierdere, de desfiinţare a fiinţei, a conştiinţei, a chipului divin din noi, căci "***Fiul Omului n-a venit să piardă, ci să mântuiască***" (Luca IX, 55).

- Este vorba de lepădare şi de pierdere a iubirii pătimaşe de sine, a răului, a ceea ce a devenit stricăcios în noi, "***pentru că ceea ce este muritor să fie înghiţit de viaţă***" (II Cor. V, 4).
- E vorba de răstignirea unei lumi şi firi vechi pentru a obţine în schimb, cum spune Mântuitorul, "o dobândă", un "câştig", mai multă "viaţă", un plus de existenţă. "***A muri este câştig***", zice Sfântul Pavel (Filip. I, 21) ; "***Grăuntele de grâu... dacă moare, multă roade aduce***" (Ioan XII, 24).

Învierea este deci o îmbogăţire a persoanei, a vieţii; este o nouă stare şi calitate a fiinţei, a fâpturii, a trupului, care în Hristos Cel înviat devine "***duhovnicesc, nestricăcios, nemuritor***" (I Cor. XV, 40-43). Iar crucea e calea şi uşa spre această nouă viaţă. De aceea Biserica o preamăreşte : "***Bucură-te cruce vistierul vieţii; bucură-te cruce, vasul luminii; bucură-te cruce uşa tainelor...!".***

Sfânta cruce - altarul de jertfă al Mântuitorului

Mântuitorul descoperă "***ucenicilor Lui că El trebuie să meargă la Ierusalim şi să pătimească multe de la bătrâni şi de la arhierei şi de la cărturari şi să fie ucis şi a treia zi să învieze***" (Matei XVI, 21).

Toate cele patru Evanghelii vorbesc despre crucea Domnului. Primele trei numite şi sinoptice, de la Sfinţii: Matei, Marcu şi Luca o amintesc pe calea spre Golgota. "***Şi au silit pe un trecător care venea din ţarină, pe Simon Cirineul, tatăl lui Alexandru şi al lui Ruf, să ducă crucea Lui***" (Matei XXVII, 32; Marcu XV, 2; Luca XXIII, 26). Încă şi mai direct o evocă Sfântul Ioan în momentul răstignirii : "***Şi stau lângă crucea Lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa şi Maria Magdalena***" (Ioan XIX, 25). Astfel "lemnul" pe care Sfântul Petru spune că "***Domnul a purtat păcatele noastre***", unealta răstignirii Sale, e numit de ucenicul Domnului "***Crucea lui Iisus***".

Urmează limpede de aici că, potrivit Sfintei Scripturi, **crucea este altarul pe care S-a jertfit Fiul lui Dumnezeu** "***pentru a noastră mântuire***". Cel ce este deodată Arhiereu şi jertfă, şi-a pregătit şi altarul Său pe care prăznuieşte Paştile

Noului Legământ. "***Paştele nostru, Hristos a fost jertfit pentru noi***", zice Sfântul Pavel (1 Cor. V, 7).

Iar această jertfă se săvârşea tocmai în timpul când la templu se sacrificau mieii pascali ai Legii vechi. Şi în acel moment lua fiinţă noua jertfă, cea a Noului Testament, şi, pe un nou altar.

Cum ne explică şi învaţă acelaşi Apostol când spune : "***Avem altar dintru care nu au dreptul să mănânce cei ce slujesc cortului***" (Evr. XIII, 10). Altar nou pentru că Iisus ca să sfinţească poporul cu sângele Său "***a pătimit afară din poartă***". Pentru care şi indemna iarăşi Sfântul Pavel: "***Să ieşim dar la El, afară din tabără, luând asupra noastră ocara Lui***" (Evr. XIII, 13). Luând, deci purtând "ocara Lui", adică crucea Lui, întrucât El, Iisus "***începătorul şi plinitorul credinţei, care pentru bucuria pusă înainte-I, a învierii, a suferit crucea, n-a ţinut seama de ocara ei şi a şezut de-a dreapta tronului lui Dumnezeu***" (Evr. XII, 20).

Mai sunt unii credincioşi care fără o cercetare mai adâncă şi în unitate, a cuvintelor Sfintei Scripturi, îşi zic : totuşi crucea este obiectul pe care a fost răstignit Domnul nostru Iisus Hristos, obiect de ocară, tortura, pe care erau osândiţi îndeosebi, sclavii. De aceea, în Vechiul Testament se socotea un blestem a fi răstignit pe cruce : "***Blestemat este înaintea Domnului tot cel spânzurat pe lemn***" (Deut. XXI, 23). ***Cum să cinstim şi să venerăm atunci instrumentul de chin, al Mântuitorului ?***

Mai întâi să observăm că în întreg Noul Testament nu găsim nici un loc în care crucea să fie în vreun fel dispreţuită, fie de Mântuitorul, fie de Sfinţii Apostoli. Dimpotrivă, Mântuitorul n-a ţinut seama de ocara ei. Şi nu numai că nu s-a ruşinat de ea, ci a luat-o asupra Sa, a făcut din ea altar dumnezeiesc , s-a înălţat pe ea ca jertfă. Şi nu silit, ci de bunăvoie : "***Tatăl Mă iubeşte pentru că Eu îmi pun viaţa Mea... Nimeni nu o ia de la Mine. Putere am Eu ca să o pun şi putere am iarăşi să o iau***" (Ioan XX, 18). Astfel Domnul, potrivit proniei dumnezeieşti, liber a acceptat crucea, şi aşa cum era (hulită, blestemată). A aceptat-o pentru El şi pentru a ne trage şi pe noi la Sine prin ea şi implicit la cinstirea ei, cum spune : "***Când Mă voi înălţa de pe pământ pe mulţi îi voi trage la Mine. Iar aceasta o zicea arătând cu ce moarte avea să moară***" (Ioan XII, 32-33).

Pentru o înţelegere însă şi mai profundă a cinstirii Sfintei Cruci în Biserică, să reflectăm şi asupra acestui fapt : ***de unde venea pentru cei vechi ocara crucii ?*** Desigur, nu de la cele două drepte încrucişate, din lemn sau alt metal. Pentru creştin orice material, lucru sau fiinţă este în sinea sa bun, ca zidire şi dar al lui Dumnezeu. Atunci ocara crucii nu vine de la ea, din natura ei, ci din păcat, din

întrebuinţarea ei ca mijloc de tortură, şi mai ales de la cei osândiţi pe ea. Blamaţi, huliţi, năpăstuiţi pentru vinovăţii, reale sau uneori inventate, în cazul atâtor sclavi dintr-o societate nedreaptă, crucea se identifică cu ei, cu osândiţii pe ea, şi purta ocara lor ; încât din pricina păcatului devine şi ea instrumentul ororii.

Dar în Hristos Iisus, pe cruce se răstigneşte Cel fără de păcat în chip firesc sfinţenia Lui sfinţeşte această cruce, care devine "***Crucea lui Iisus***". Ea se sfinţeşte potrivit Sfintei Scripturi "***prin cuvântul lui Dumnezeu şi prin rugăciune***" (I Tim. IV, 5), ***căci acum Dumnezeu - Cuvântul însuşi se află prin Hristos pe ea ; se roagă pe ea, învinge păcatul prin ea şi îi dă o nouă destinaţie şi sens.***

Crucea, în locul instrumentului de păcat, ocară şi chin, din pricina celor osândiţi pe ea şi a unei lumi nedrepte, **devine prin Răstignitul dumnezeiesc de pe ea instrumentul de înălţare, lumină şi viaţă.** ***Devine simbol şi putere de iubire, credinţă, nădejde, răbdare, bunătate, bucurie şi biruinţa a răului, din puterea Celui ce a biruit pe ea păcatul şi moartea. Această schimbare îl va face şi pe Sfântul Pavel să exclame :*** "***Cuvântul cruce pentru cei pieritori este nebunie, dar pentru noi ce ce ne mântuim este puterea lui Dumnezeu***” (I Cor. I, 18).

Înţelesul duhovnicesc al crucii apare puternic, luminos, îndeosebi la profetul Isaia. Profetul descrie patimile şi ispăşirea Domnului pentru păcatele noastre în accente şi imagini atât de vii, ca şi când s-ar afla în faţa crucii... "***El a luat asupra-şi durerile noastre, spune Isaia, şi cu suferinţele noastre S-a împovărat... A fost străpuns pentru păcatele noastre... pedepsit pentru mântuirea noastră. Şi prin rănile Lui noi toţi ne-am vindecat***" (Isaia LIII, 4, 5, 7).

Dar şi imaginea crucii este prefigurată, prezisă în Vechiul Testament. Şarpele de aramă înălţat de Moise în pustie este una din aceste clare profeţii. Când Israeliţii străbătând deşertul Sinai, au ajuns într-un ţinut lângă muntele Hor, bântuit de şerpi veninoşi, mulţi mureau muşcaţi, otrăviţi de veninul lor. Atunci la porunca lui Dumnezeu, Moise a făcut un şarpe de aramă pe care l-a atârnat de un stâlp, iar când cineva era muşcat de şarpe, privea la şarpele de aramă şi trăia, rămânea în viaţă (Numeri XXI, 9). Şarpele de aramă preinchipuia crucea cu Mântuitorul răstignit pe ea. Domnul însuşi confirma când zice : "***După cum Moisi a înălţat şarpele în pustie, aşa trebuie să se înalţe Fiul Omului, ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică***" (Ioan III, 14-15).

S-a observat de către unii credincioşi că în Vechiul Testament a fost interzisă cinstirea şarpelui de aramă, după cum citim : "***în anul al III-lea al lui Osea, regele lui Israel, a început să domnească Iezechia, fiul lui Ahaz, regele lui***

Iuda. Şi când a ajuns rege... a săvârşit fapte bune... El a stricat şarpele de aramă pe care-l făcuse Moisi, căci până în zilele acelea, fiii lui Israel îl tămâiau şi-l numeau Nehustan" (IV Regi XVIII, 1-4). De aici ar urma că nu se cuvine să cinstim crucea.

Dreapta credinţă răspunde aici aşa : într-adevăr, şarpele de aramă devenise cu timpul un fel de idol şi i se aducea închinare ca unui obiect îndumnezeit. Dumnezeu nu poruncise să i se aducă un cult. Şarpele înălţat în văzul tuturor, era un semn al Proniei, al milei dumnezeieşti. Privind la el, cei muşcaţi trebuiau să se înalţe cu mintea, cu inima la Dumnezeu de unde le venea puterea să biruie veninul.

Cinstind crucea, creştinul adevărat nu poate cădea în greşeala de care s-au făcut vinovaţi cei din legea veche, întrucât pentru el crucea, este crucea lui Hristos. Noi nu ne putem închipui pe Hristos fără cruce şi nici crucea fără Hristos. Prin ea noi ne închinăm Lui, căci Hristos şi crucea Sa sunt nedespărţiţi.

Scurtă istorie a bucăților în care a fost împărțită cinstita Cruce

După cum știm de la scriitorii bisericești Socrate, Teodorit, Sozomen, Rufin, Ieronim, Supliciu, Ambrozie, care relatează identic detaliile istorice cu privire la descoperirea cinstitei Cruci: aceasta a fost descoperită la anul 325 d.Hr. de către împărăteasa Bizanțului, Sfânta Elena. Aceasta, venind la Ierusalim, a distrus templul Afroditei care fusese construit peste Mormântul Domnului și a curățat locul de necurățiile și mulțimea statuilor, a distrus de asemenea și idolul lui Zeus care fusese ridicat pe vremea împăratului Adrian Aelius (117-138 d.Hr.).

Pe acest loc, unde a găsit Crucea și Mormântul Domnului nostru Iisus Hristos, împărăteasa Elena a zidit din temelii Sfânta Biserică a dumnezeieștii Învieri a lui Hristos, la porunca fiului ei Constantin, căruia îi vestise îndată despre aceste descoperiri. Pe atunci episcop al Ierusalimului era Sfântul Macarie, pe care, la 25 de ani de la descoperirea Crucii, l-a urmat episcopul Chiril.

După această găsire a Crucii, o parte a cinstitului Lemn a fost adusă la Constantinopol spre binecuvântare, în timp ce altă bucată a fost așezată la Ierusalim într-o raclă de argint și încredințată episcopului Macarie de către mama împăratului, Elena.
Această bucată a cinstitului Lemn a fost păstrată acolo până la anul 614, atunci când perșii, jefuind Palestina, au răpit-o și au luat-o în patria lor în ziua de 22 ianuarie 614.

Este de asemenea îndeobște cunoscută ceremonia prăznuirii prea slăvitei Înălțări a cinstitei Cruci care se săvârșește pe 14 septembrie spre pomenirea ceremoniei să-vârșite în vremea episcopului Ierusalimului Macarie: pentru că venise o mare

mulțime de oameni și nu puteau să se apropie să vadă și să se închine Crucii celei de viață făcătoare, a ridicat-o pe un loc înalt, unde văzând-o, poporul a strigat ”Doamne, miluiește!”

Este, de asemenea, cunoscut faptul că în anul 624 împăratul bizantin Heraclie a întreprins o campanie militară împotriva împăratului perșilor, Chosroe cel tânăr, întorcându-se biruitor la Constantinopol în anul 628, fiind purtat în carul său de biruință tras de patru elefanți, iar înaintea sa mergând ostași ce purtau cinstita Cruce, pe care o salvase de la profanarea perșilor și care, desigur, era socotită cel mai slăvit trofeu.

Litania care se săvârșește după doxologia Utreniei ne amintește de litania săvârșită de Heraclie, atunci când, în primăvara anului 629, s-a dus în Palestina aducând cu sine cinstita Cruce pe care, în urmă cu 14 ani, o răpiseră barbarii; și venind desculț și îmbrăcat sărăcăcios, bine credinciosul împărat a așezat-o în prea cinstita Biserică a Învierii. Atunci l-a reașezat pe tron și pe patriarhul Zaharia al Ierusalimului, care fusese luat și el ostatic de către războinicii perși în urmă cu 14 ani și i-a predat acestuia prea cinstitul simbol nevătămat, fără ca barbarii să îi fi adus vreo stri-căciune.

Potrivit tradiției, Crucea avea lungimea de 15 picioare și lățimea [adică lemnul transversal] de opt picioare.

Potrivit dumnezeiescului Chiril (444), cinstita Cruce a fost ulterior împărțită în bucăți: ”Toată lumea s-a umplut cu Lemnul Crucii, care a fost împărțit în bucăți și răspândit peste tot pământul”.

Aceeași mărturie o dă și dumnezeiescul Gură de Aur (407), care scrie: ”Acest lemn, de când Sfântul Trup a fost întins pe el și străpuns de cuie, cum a ajuns el să fie armă împotriva tuturor răutăților? Și de aceea, mulți răpesc din el o părticică cât o sămânță de mică și o înfășoară cu aur și o agață la gâturile lor, deopotrivă bărbați și femei, și se împodobesc cu aceasta și într-adevăr, Lemnul acesta [li se face astfel] spre osândă și pedeapsă”.

Astfel, din cele două bucăți ale cinstitei Cruci, cea de la Ierusalim și cea de la Constantinopol, au fost tăiate părticele care au fost dăruite credincioșilor spre sfin-țire.

Din anul 636, pentru ca nu cumva cele două bucăți ale cinstitei Cruci din cele două orașe menționate să fie răpite din nou de către necredincioși sau distruse, au fost împărțite în nouă, respectiv în zece părți, dintre care trei a luat Constantinopolul, două Ciprul, trei Antiohia, una Creta, una Edessa, patru

Ierusalimul, două Georgia, una Alexandria, una Ascalonul (din Idumeea superioară, Palestina) și una Da-mascul.

Rebault de Flery a calculat volumul inițial al cinstitului Lemn la aproximativ 178.000.000 mm3. Realizând o măsurătoare exactă a tuturor părticelelor cinstitei Cruci care există la creștini în ziua de azi, a descoperit că volumul cinstitului Lemn care se păstrează până azi este de aproximativ 3.942.000 mm3. Din acest calcul tragem concluzia că cea mai mare parte a cinstitului Lemn s-a pierdut în diferite circumstanțe istorice.

Rebault de Flery, mai-sus menționat, a avut răbdarea să supună unei examinări microscopice diferitele părți ale Crucii celei de viață făcătoare, în urma căreia a tras concluzia că aceasta a fost făcută fie din lemn de pin sau din alt lemn înrudit.

Potrivit tradiției noastre și potrivit Sfintelor Scripturi, cinstita Cruce era de pin, cedru și chiparos, de aceea și prorocul Isaia exclamă: ”Mărirea Libanului, chiparosul, pinul şi cedrul la tine vor veni, cu toţii laolaltă, ca să împodobească locaşul cel sfânt al Meu, şi Eu voi slăvi locul unde se odihnesc picioarele Mele” (Isaia 60:13).

Dintre părticele din cinstitul Lemn care au fost salvate până azi, în Sfântul Munte se păstrează 870.760 de mm3, la Roma 537.587 de mm3, la Bruxelles 516.090 de mm3, la Veneția 445.582 de mm3, la Gent (Flandra de Răsărit) 436.456 de mm3, iar la Paris, 237.731 de mm3.

Sursa: Ieromonahul Gherasim Smyrnákis Esfigmenitul, To Ágion Óros, Atena, 1903.

Sursa:
https://www.pemptousia.ro/2014/09/scurta-istorie-a-bucatilor-in-care-a-fost-impartita-cinstita-cruce/

Povestea pomului din care a fost făcută Sfânta Cruce

Potrivit tradiţiei creştine, Sfânta Cruce ar fi fost lucrată din trei feluri de lemn: cedru, chiparos şi măslin sau chiparos, ulm şi merişor. Acest lucru se întemeiază pe următoarea profeţie: „Mărirea Libanului, chiparosul, ulmul şi merişorul la tine vor veni, cu toţii laolaltă, ca să împodobească locaşul cel sfânt al Meu, şi Eu voi slăvi locul unde se odihnesc picioarele Mele" (Isaia 60, 13). Acest „loc" unde se odihnesc picioarele Domnului a fost interpretat ca fiind postamentul de la baza Sfintei Cruci.

„Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui; să fugă de la faţa Lui cei ce-L urăsc pe Dânsul; să piară cum piere fumul; cum se topeşte ceara de la faţa focului, aşa să piară diavolii de la faţa celor ce iubesc pe Dumnezeu şi se însemnează cu semnul Crucii şi zic cu veselie: Bucură-te, prea cinstită şi de viaţă făcătoarea Crucea Domnului, care alungi pe diavoli cu puterea Celui ce S-a răstignit pe tine, a Domnului nostru Iisus Hristos, şi S-a pogorât la iad şi a călcat puterea diavolului şi te-a dăruit nouă pe tine, cinstită Crucea Sa, spre alungarea a tot pizmaşului. O, prea cinstită şi de viaţă făcătoare Crucea Domnului, ajută-mi cu Sfânta Doamnă Fecioară, Născătoare de Dumnezeu, şi cu toţi sfinţii în veci. Amin!"

Potrivit tradiţiei locale, Mănăstirea Sfânta Cruce din Ierusalim a fost zidită pe locul de unde a fost tăiat copacul din care a fost făcută Sfânta Cruce a Mântuitorului.

Se mai crede că tot aici a fost înmormântat Adam, cu toate că există şi alte câteva tradiţii legate de locul de înmormântare al acestuia, una dintre ele identificând locul cu piatra de pe Golgota, pe care a fost înălţată Sfânta Cruce.

Pomul Sfânt, potrivit tradiţiilor locale, care au şi fost înfăţişate în icoanele zugrăvite în capela mănăstirii amintite, a avut la origine trei seminţe (măslin, chiparos şi cedru) pe care Avraam i le-a dat-o lui Lot. Luând seminţele, Lot le-ar fi plantat lângă cortul său, udându-le numai cu apă din Iordan. Din aceste seminţe ar fi crescut un capac cu trei tulpini, care a fost folosit mai apoi pentru facerea Sfintei Cruci, pe care a fost răstignit Mântuitorul Iisus Hristos.

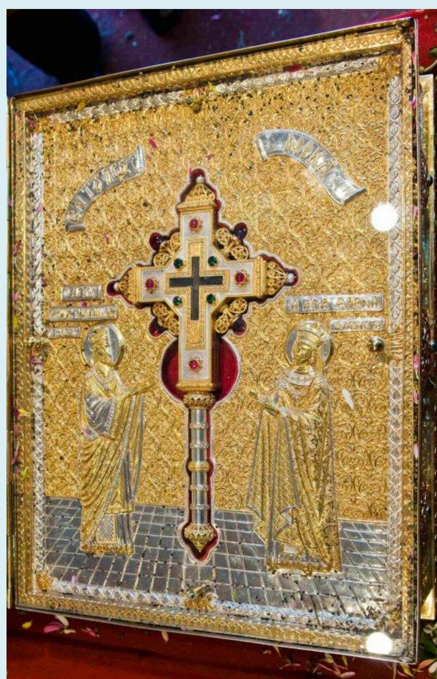
Locul exact al rădăcinii Pomului celui Sfânt se află în incinta mănăstirii, într-o capelă subterană, fiind încadrat cu marmură şi bronz. Prin partea stângă a bisericii, o uşă conduce, printr-un culoar strâmt, la camera cu pricina.

În această capelă sunt aşezate mai multe icoane ce înfăţişează istoria Copacului: Lot, scăpând din Sodoma; Avraam, dând lui Lot cele trei seminţe; Lot, plantând seminţele; Lot, udând Copacul Sfânt, cu apă din Iordan; tăierea Copacului şi cărarea acestuia spre Golgota; pironirea pe Cruce a Mântuitorului, în vederea sol-daţilor romani, a Maicii Domnului şi a Mariei Magdalena; Răstignirea Mântuitorului Iisus Hristos.

Această tradiţie, prezentă astăzi în Ierusalim, şi-ar avea începutul prin secolul al XIII-lea, când episcopul romano-catolic Jacopo de Voragine, din Geneva, o consemnează în cartea „Legenda de Aur”. Acesta, în legenda numită „Viaţa lui Adam”, spune că Set ar fi aşezat trei seminţe diferite în gura lui Adam, mai înainte de a-l îngropa, iar din acestea ar fi crescut un pom cu trei tulpini, una de cedru, una de chiparos şi alta de măslin, din care a fost confecţionată Crucea Mântuitorului. Set ar fi avut cele trei seminţe de la un înger care păzea porţile Raiului.

Sursa:
http://www.ganduridinierusalim.com/povestea-pomului-din-care-a-fost-facuta-sfanta-cruce/

Arhim. Clement Haralam - Cântarea Sfintei Cruci

La 1904, ieroschimonahul Gherontie, care slujea la așezarea monahală Darvari din București, pe atunci metoc al Schitului românesc Prodromu din Muntele Athos, a publicat la Tipografia Cărților Bisericești o broșură intitulată „Cântări religioase”.

Aceasta era alcătuită din bucăți muzicale pe notație psaltică selectate din manuscrisele aflate în biblioteca schitului.

Cărțulia are în cuprinsul ei mai multe cântări alese sau calofonice, un loc important ocupându-l lunga și frumoasa cântare „O, prea frumoasă pustie”, interpretată mai ales de monahi, cuprinși de dorința de însingurare și de viețuire în liniște pentru a putea contempla mai bine la viața veșnică și a se ruga lui Dumnezeu. Este lesne de înțeles de ce un monah athonit publică această cântare despre pustie…

Dar cărțulia mai cuprinde și alte cântări, de factură populară, îmbisericite pentru conținutul lor teologic și pentru melodiile asemănătoare cu ale colindelor, care însoțesc cuvintele, între care ne atrage atenția în mod deosebit „Cântarea Sfintei Cruci”, devenită atât de populară în ultima vreme.

Aceasta este tot o priceasnă transilvană, care provine din Ardeal prin filieră athonită, adnotată pe neume (semne muzicale psaltice).

Cântarea Sfintei Cruci este ca un acatist în miniatură, deoarece multe din versetele cântării au la început cuvântul bucură-te. În această cântare este lăudată Sfânta Cruce, a cărei putere vine de la Mântuitorul Iisus Hristos, Cel răstignit pe ea.

Astfel, Sfânta Cruce este lăudată pentru ajutorul cu care îi însoțește pe bine credincioși în viața și activitatea lor zilnică.

De aceea, Sfânta Cruce este numită semn ceresc, steag împărătesc, armă sfântă, denumiri preluate din slujba de la 14 septembrie (Înălțarea Sfintei Cruci) sau din Acatistul Sfintei Cruci.

Sfânta Cruce dăruiește bucurie călătorilor și putere creştinilor împotriva vrăjmașilor; Sfânta Cruce este semnul lui Hristos, care alungă duhurile răutăţii din viața credincioșilor rugători și îi scapă de vrăjmași; când credinciosul se însemnează cu semnul Sfintei Cruci, răul vrăjmaş nu se poate sălăşlui în sufletul lui; mai mult, Sfânta Cruce este mângâiere sufletească, povățuitoare a creştinilor în viața pământească și călăuză a lor către Rai, către locul fericirii veșnice, de unde au fost izgoniţi Adam şi Eva.

În partea de mijloc a cântării sunt aduse în atenție două mari minuni din istoria mântuirii neamului omenesc, săvârșite de Dumnezeu prin intermediul Sfintei Cruci.

- *Mai întâi se amintește de cea mai neașteptată și răsunătoare minune a despărțirii apelor Mării Roșii prin puterea lui Dumnezeu și prin însemnarea apelor mării cruciş, cu toiagul purtat de prorocul Moise și care închipuia Sfânta Cruce.*
- *A doua minune amintită în cântare se referă la semnul Sfintei Cruci arătat pe cer Sfântului împărat Constantin, lângă Roma, cu inscripția: în acest semn vei învinge (in hoc signo vinces).*

Dar referirea cea mai frumoasă și mai importantă din Cântarea Sfintei Cruci este la Mântuitorul Iisus Hristos, care a purtat crucea pe umerii Săi, S-a răstignit cu trupul pe ea și i-a dat putere de a fi biruitoare asupra răului, fapt pentru care este numită Lemn însuflețit.

Întrucât semnul Sfintei Cruci este nedespărţit de Persoana lui Hristos, în partea finală a Cântării Sfintei Cruci, interpretul-rugător se adresează Sfintei Cruci ca unei ființe sfinte prin cuvinte care se regăsesc în Slava… de la Laude, din slujba Sfintei Cruci (14 septembrie), dar sunt menționate și în rugăciunea de la Acatistul Sfintei Cruci. Astfel, prin cântare, sunt cerute de la Domnul darul temerii

de păcat și bucuria primirii harului sfânt, două stări sufletești necesare ca să se păstreze credinciosul în limitele dreptei credințe și a bunei viețuiri creștine.

Despre teamă sau frică, tradiția populară spune că este ruptă din Rai. Această teamă de păcat sau înfrânare de la păcate este necesară pentru ca omul să nu greșească înaintea lui Dumnezeu și în raport cu semenii. Abținerea de la păcat este o greutate pe care fiecare o duce ca pe o cruce, prin multă nevoință și cu multă stăruință în săvârșirea faptelor bune, mai ales prin rugăciune. Dar Sfânta Cruce aduce în suflet nu numai teamă, ci și bucurie, pentru că dăruieşte har de la Domnul Iisus Hristos prin Sfântul Duh. Iar harul Sfântului Duh aduce creştinului mângâiere, binecuvântare și putere de a înfrunta orice durere, orice necaz în viața de zi cu zi.

Însemnându-se cu semnul Sfintei Cruci, cântărețul rugător încheie această frumoasă cântare, dorind ca puterea Sfintei Cruci să lucreze și în sufletul său pentru a scăpa de orice ispitire ce i se ivește în calea sa, dar și pentru ca, prin viețuire curată, să se învrednicească a lăuda Sfânta Cruce, semnul și puterea lui Hristos, cântând cu cântare dulce: Slavă ție, Sfântă Cruce!

În această perioadă tulburată de pandemie, lumea este pusă la grea încercare. De aceea, creștinii trebuie să ceară ajutorul lui Dumnezeu, Cel lăudat și slăvit în Treime, Tatăl și Fiul și Sfântul Duh, având mijlocitoare pe Sfânta Fecioară Maria, Maica Domnului, care nu s-a despărțit nici o clipă de Fiul său, Iisus Hristos, dorind să fie pururea cu El. Să ne dorim și noi să fim mereu cu Domnul Hristos, cel ce ne-a dat pildă de purtare a Crucii pentru a ajunge la Înviere.

Așadar, cântarea ne îndeamnă ca, purtând crucea vieții noastre, să avem frica de păcat, ca să primim bucuria Duhului Sfânt, prin izbăvirea de orice rău cu puterea Crucii lui Hristos.

Astăzi voiesc a-ți aduce laudă, sfințită Cruce,
Cântând cu cântare dulce: Bucură-te, Sfântă Cruce!
Bucură-te, semn ceresc, Cruce steag împărătesc!
Bucură-te, armă sfântă;
Bucură-te lumea-ți cântă!
Bucură-te, bucurie celor din călătorie!
Bucură-te, sfântă armă, care pe vrăjmași îi sfarmă!
Bucură-te, armă tare, călătorilor pe mare!
Bucură-te, și eu ție cânt astăzi cu veselie.
Astăzi ție ți se-nchină al meu trup făcut din tină,
Căci cu tine când mă-nsemn, toate cele rele pier.
Scap de vrăjmașii cumpliți, ce sunt cu mine-nvrăjbiți,
Când te am eu păzitoare și bună străjuitoare.

Atuncea răul vrăjmaș n-are la mine sălaș,
Ci se scutură și piere de nespusa ta putere.
Tu ești a mea mângâiere; tu, Cruce, a mea putere!
Tu ești povățuitoare și la Rai îndreptătoare.
Tu minuni mari ai săvârșit, de demult, de la-nceput,
Tu ape ai îndulcit, ca mierea le-ai prefăcut.
Tu Marea Roșie, încă, pe cât este de adâncă,
În două ai despărțit; O, Cruce, lemn fericit.
Tu pe cer te-ai arătat, creștinului împărat,
Din stele alcătuită; O, Cruce, prea fericită.
Având împrejur scrisoare, cum că ești biruitoare,
Tu, Cruce, fiind purtată și pe umeri ridicată
De Bunul Stăpân Iisus, mergând la Golgota-n sus,
Acolo, Iisus voi, pe Cruce a Se sui.
Unde, prin mâini și picioare, cu ținte pătrunzătoare
A fost Sfântul Trup pătruns al Preadulcelui Iisus.
Pentru aceea și mie, dă-mi teamă și bucurie;
Teamă că sunt păcătos și nevrednic de Hristos.
Bucurie că dai har sfânt creștinilor pe pământ;
Dă-mi și mie mângâiere, o, Cruce, a mea putere.
Dă-mi har ca să biruiesc tot sfatul diavolesc,
Dă-mi o inimă curată, dă-mi o minte luminată.
Și așa prin darul tău să mă-nvrednicesc și eu;
Vrednic a te lăuda, vrednic a te săruta.
Cântându-ți cântare dulce: Slavă ție, Sfântă Cruce!

Cântarea Sfintei Cruci - Arhim. Clement Haralam, Arhid. Constantin Hurjui, Diac. Răzvan Ciubotariu:
https://www.youtube.com/watch?v=QdR-9BfW_tY

Gherontie Prodromitul - Cântarea Sfintei Cruci

Astăzi voiesc a-ţi aduce laudă Sfinţită Cruce,
Cântând cu cântare dulce: Bucură-te Sfântă Cruce !(de 2 ori)

Bucură-te, semn ceresc, Cruce steag impărătesc!
Bucură-te, armă sfântă, Bucură-te rugă sfântă!

Bucură-te, bucurie celor din călătorie!
Bucură-te sfântă armă care pe vrăjmaşi îi sfarmă!

Bucură-te, armă tare călătorilor pe mare!
Bucură-te, şi eu ţie, cânt astăzi cu veselie.

Astăzi ţie ţi se închină al meu trup făcut din tină,
Că pe tine când te fac, de toată năluca scap.

Scap de vrăjmaşii cumpliţi ce sunt cu mine învrăjbiţi
Când te am eu păzitoare şi bună străjuitoare.

Atuncea răul vrăjmaş n-are la mine lăcaş
Şi se scutură şi piere de nespusa ta putere.

Tu eşti a mea mângâiere. O, Cruce a mea putere!
Tu eşti povăţuitoare, tu la Rai îndreptătoare.

Tu minuni mari ai făcut de demult de la-nceput
Tu ape ai îndulcit ca mierea le-ai întocmit.

Tu Marea Roşie încă, pe cât este de adâncă
În două ai despărţit, o Cruce lemn fericit.

Tu pe cer te-ai arătat, creştinului împărat
Visele ai tâlcuit, O Cruce prea fericită!

Având împrejur scrisoare cum că eşti biruitoare
Tu Cruce fiind purtată pe umeri ridicată.

De Bunul Stăpân Iisus, mergând la Golgota-n sus
Acolo, Iisus voi, pe Cruce a Se sui.

Unde prin mâini şi picioare, cu cuie străpungătoare,
A fost Sfântul Trup pătruns al Preadulcelui Iisus.

Pentru aceea şi mie, dă-mi scârbă şi bucurie.
Scârbă că sunt păcătos şi nevrednic de Hristos.

Bucurie căci semn sfânt, creştinilor pe pământ,
Eşti tu Cruce mângâiere, o Cruce a mea putere.

Dă-mi dar ca să biruiesc tot sfatul diavolesc

Dă-mi o inimă curată, dă-mi o minte luminată!

Şi aşa prin darul tău să mă-nvrednicesc şi eu

Vredinic a te lăuda, vrednic a te săruta!

Cântându-ţi cântare dulce: Slavă ţie Sfântă Cruce!

***

„Acum oştile îngereşti însoţesc lemnul cel cinstit, cu bună cucernicie înconjurându-l, şi cheamă pe toţi credincioşii la închinare. Deci veniţi cei ce vă luminaţi cu postul, să cădem la el cu bucurie şi cu frică, strigând cu credinţă: Bucură-te cinstită Cruce, întărirea lumii.“ (Triod, Vecernia Duminicii Sfintei Cruci)

***

„Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvintează moştenirea Ta. Biruinţă bine credincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte, şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău.” (Troparul Sfintei Cruci)

Vlad Gheorghiu - Recunoştinţă

Credinţa mea, sub crunte uragane
Se clatină adesea, tremurând…
Când valuri uriaşe spumegând
Se-abat să-mi sfarme luntrea mea trecând
Însingurată către sfintele-Ţi limane.

Nădejdea mea în mâini cu frântă spadă
Timidă-abia se-ntinde către cer
De sub deşertăciunile ce pier
Precum plăpânda floare-n aspru ger
Abia spărgându-şi stratul de zăpadă.

Dar dragostea-mi din toate se aprinde
Chiar dacă vifor suflă peste ea
Sau buzele îi ard de sete grea…
Căci simt, Iisuse bun, iubirea Ta
Cum înspre mine mâna şi-o întinde.

Ş-apoi, cât stânca-mi creşte-a mea credinţă
Şi din cenuşă iar nădejdea mea
Se-aprinde din firava ei scântea –
Iisuse, Soare către Care-aş vrea,
Cât vecii toţi să-aduc recunoştinţă.

Vasile Voiculescu – Crucea jug

Tu, Cruce, dulce jug al lui Hristos,
De Tine-n veci acuma nu mai fug,
Adânc cerbicea inimă-mi plec jos
Și sub povara Ta cerească mă înjug.

Stau să mă mâne Domnul unde-o vrea
Cu biciul Său de Duh atât de drag;
Și nici o muncă nu-mi mai pare grea
Când știu că brazda mântuirii trag.

Istorioară – O cruce mai uşoară

Se spune că un om se tot plângea lui Dumnezeu de crucea pe care o avea. Spunea mereu că viaţa lui e prea grea, că nu poate duce atâtea greutăţi. Se ruga lui Dumnezeu să-I uşureze greutăţile vieţii, să îi dea o cruce mai uşoară.

Într-o noapte, Domnul i-a trimis un înger care i-a spus că Dumnezeu a auzit rugămintea lui şi l-a trimis la el în ajutor. L-a luat şi l-a dus într-o grădină în care erau o mulţime de cruci.

Unele erau mari, altele mai mici, unele din aur, altele din argint, unele din bronz, altele din lemn. Omul, bucuros, a început să se uite la crucile din aur şi din argint, că i-ar fi plăcut să îşi ia o astfel de cruce. Dar când a vrut să ia crucea din aur n-a putut s-o clintească din loc. A încercat o altă cruce, frumoasă, din argint, dar nici pe aceasta n-a putut să o ridice, darămite să o ducă. S-a uitat în jur, care cruce ar putea să o ridice!

A văzut undeva, într-o margine, rezemată de gardul grădinii, o cruce mai mică, din lemn. A mers la ea, a luat-o, a văzut că o poate ridica, că o poate duce, şi, bucuros, i-a zis îngerului: "Crucea aceasta o aleg, pe aceasta vreau să o duc!"

Îngerul i-a răspuns: "Aceasta este chiar crucea pe care Domnul ţi-a dat-o ţie, este crucea pe care ai purtat-o până acum şi de care vrei să scapi. Crucea din aur este a celor care şi-au sfinţit viaţa prin nevoinţe, a celor ce s-au rugat şi au nimicit puterea demonilor prin rugăciunile lor, este crucea sfinţilor. Crucea din argint este a celor care şi-au dat viaţa pentru Hristos, au murit mărturisindu-L. Aceştia au avut o cruce mult mai grea decât cea pe care o ai tu."

Omul a înţeles atunci că viaţa lui, cu toate greutăţile şi lipsurile ei, este cea pe care o poate trăi şi că nu este mai grea decât o poate duce.

Când problemele vieţii ţi se par copleşitoare, priveşte în jurul tău pentru a vedea la ce fac faţă alţii; vei vedea, probabil, cât eşti de privilegiat. Oricare ar fi crucea sau durerea ta, nu uita că după ploaie va răsări întotdeauna soarele. Poate te vei poticni.

***

"Înainte de a-ţi da crucea pe care o duci, Dumnezeu a privit-o cu ochii Săi cei preafrumoşi, a examinat-o cu raţiunea Sa cea dumnezeiască, a verificat-o cu dreptatea Sa cea neajunsă, a încălzit-o în inima Sa cea plină de iubire, a cântărit-o în mâinile Sale pline de afecţiune, ca nu cumva să fie mai grea decât o poţi duce. Şi, după ce a măsurat curajul tău, a binecuvântat-o şi ţi-a pus-o pe umeri. Deci, o poţi duce! Ţine-o bine şi urcă pe Golgota spre Înviere!" ***(Părintele Constantin Galeriu)***

Augustin Păunoiu - Pilda zilei - Cruciulița de pe limbă

În arhicunoscuta parabolă despre Pilda vameșului și a fariseului întâlnim un fapt interesant și paradoxal. Vameșul, un păcătos învederat, notoriu, cu păcate grele la activ, pleacă mai îndreptat la casa sa decât fariseul, un virtuos, la prima vedere.

Cuvintele, cuvintele rugăciunilor rostite de cei doi îi îndepărtează sau îi apropie de Dumnezeu, îi acuză sau îi îndreptățesc înaintea Domnului. Porunca Bisericii spune să nu facem rău semenului nostru nici cu cuvântul, nici cu fapta. Fariseul l-a grăit de rău pe vameș înaintea lui Dumnezeu, vameșul a nedreptățit prin faptă pe aproapele. Cu toate acestea primul, adică fariseul, a fost condamnat pentru atitudinea lui, pe când vameșul a fost iertat.

Ce concluzie trebuie să tragem de aici? Judecata păcatelor străine reprezintă o osândă grea, fie că o faci în gând, fie că o exprimi cu voce tare. Ultima variantă este cu adevărat cea mai gravă. De ce? Fiindcă pe aproapele poți să-l ucizi numai cu un cuvânt. Și sunt cuvinte care dor mai tare decât orice lovitură sau pedeapsă fizică.

***

În secolul al XVIII-lea a existat în Athos un bătrân călugăr. Lui i s-a spus că trebuie să își supravegheze mai mult limba fiindcă era destul de vorbăreț și oricărui călugăr cu care se întâlnea îi putea găsi un cusur.

Odată, în vis, a avut o descoperire, iar Domnul i-a spus: „Pune pe limbă o cruciuliță mică de lemn și nu spune nimic. Pentru că dacă vei vrea să spui ceva, va

trebui să scoți din gură crucea și astfel vei arăta că te-ai făcut tu judecător în locul Meu și nu ai nevoie de ocrotirea Mea”.

Așa că bătrânul a început să umble cu crucea în gură, nespunând nimănui nimic. După vreo două zile i-a spus duhovnicului său: „Această cruciuliță mi-a zgâriat toată gura. Eu nu am spus nimic, dar, din pricină că voiam foarte mult să mă exprim, limba mea continua să se miște și cruciulița îmi zgâria mereu cerul gurii”.

„Nu te teme pentru rana pe care ți-a făcut-o crucea de pe limba ta, ci gândește-te de cât rău au fost scutite inimile celor cărora ai fi vrut să le arunci cuvinte grele și de cât întuneric te-ai izbăvit neputând păcătui în acest fel.”

Cine e fericit? Dar nefericit? Un bun răspuns mai jos…

Auzit-am că pe vremuri,
Dumnezeu ar fi dorit
Ca să afle printr-un înger
Dacă omu-i fericit.

Merse îngerul pe cale
Lumea-ntreagă colindând,
Când la deal şi când la vale,
Pe creştini tot întrebând…

Unul zise: - Cum pot oare
Fericit să mă numesc?
Să îmi fie cu iertare,
Nu vezi cât de mult trudesc?

Altul zise cu durere:
- Eu aş fi, dar ce să fac,
Fiindcă banii-s la putere,
Iar eu sunt un om sărac!

Unul spuse cu mândrie :
- Eu am bani, ce pot să zic?
Am destulă avuţie,
Nu duc lipsă de nimic!
Însă fericit aş spune
Că nu pot să mă numesc,

Fiindcă n-am copii pe lume
Şi încep să-mbătrânesc!

Altul strigă cu ocară:
- O, ce fericit aş fi,
Dacă n-aş avea povară
O mulţime de copii!
Nu am ce le da la masă,
Tare mult mă chinuiesc!
Cum pot oare cu-aşa casă
Fericit să mă numesc?

Când pe altul îl întreabă:
- Tu eşti fericit ori ba?
Dând din cap, el spune-n grabă:
- Hm! Nu prea mult, măria-ta!

- Dar de ce? Ce îţi lipseşte?
Zise îngerul suav,

- Aş trăi împărăteşte,
Dar sunt trist, că sunt bolnav!
Am umblat prin lumea-ntreagă
Pe la doctori, dar n-am leac
Sunt slăbit şi fără vlagă
Şi nu ştiu ce să mai fac!

Şi cuprins de întristare,
Îngerul plecă mâhnit,
Că în lumea asta mare
Nici un om nu-i fericit!
Tot aşa cârteau creştinii,
Orșiunde întreba,
Apăsând mai tare spinii
Domnului pe Fruntea Sa.
Şi cu fiece răspuns,
Pas cu pas Îl aduceau,
Spre Golgota, în ascuns
Şi pe Cruce-L răstigneau!

Merse îngerul ce merse
Până când a întâlnit
Un om ce sudoarea-și şterse

De pe chipul său trudit.

- Omule, te văd muncind
Şi ești mult prea obosit,
Ziua toată robotind,
Spune-mi: - Tu eşti fericit?

Omul se-ndreptă de spate
Şi privindu-l pe străin
Îi spuse cu bunătate:
- Fericit sunt pe deplin!

Îngerul sări deodată
Iscodindu-l înadins:
Casa ta-i dărăpănată,
Focu-n vatră ți s-a stins.
Ai copii prea mulți, se pare
Şi cu greu îi creşti pe toți,
Nu ai bani pentru mâncare,
Şi eşti fericit, socoţi?

Eu nu te cunosc, străine
Şi nu ştiu de unde vii
Dar, de vrei rămâi la mine
Până mâine-n zori de zi.
Iată acum se face seară,
Nu-i bine să mergi pe drum,
Că sunt oameni răi pe-afară
Şi flămând vei fi oricum.
Nu am bani, nu am avere,
Nu am casa un palat,
Am în schimb o mângâiere,
Că am sufletul curat.
Casa mea dărăpănată,
Cu căldură te-o primi,
Chiar de focu-i stins în vatră,
Om mânca ce s-o găsi!
Şi cu toţii stând la masă
Domnului I-om mulţumi,
Că spre noi mereu revarsă
Un noian de bucurii!

Să fii fericit în lume

Dacă vrei, nu e prea greu,
Că averea mea, vezi bine,
E doar Bunul Dumnezeu!
El îmi dă mereu putere,
El mă iartă când greşesc,
El mi-alină orice durere,
El m-ajută să trăiesc!
Cine are-aşa avere
Are tot ce şi-a dorit,
Are-n suflet mângâiere
Şi e-n viaţă fericit!

Am copii pe lângă casă,
Am pământ să-l pot munci,
Am nevastă credincioasă,
Fericit de ce n-aş fi?

Îngerul să-i spună taina
Ar fi vrut, dar ce folos?
Se vedea că poartă haina
Dăruită de Hristos!

Bucuros, el se întoarse
Şi zbură spre cer grăbit,
Fiindcă, în sfârşit aflase,
Un om care-i fericit.

Auzind Domnul îndată
Le dădu creştinilor
Pedeapsa meritată
Pentru necredinţa lor.

Numai cel ce nu cârtise
Fericit în veci va fi,
Că din toţi, doar el primise
Darul de-a se mântui.

Cine are-nţelepciune
Să priceapă, n-ar fi greu:
Fericirea nu e-n lume,
Ci e doar în Dumnezeu!!!

Dac-am fi, din întâmplare

Întrebaţi şi noi cândva,
Conştiinţa noastră, oare
Ce-ar răspunde? Nu sau Da?

(Autor necunoscut)

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Simonos Petras

Asemeni tuturor mănăstirilor din Sfântul Munte, Mănăstirea Simonos Petras păstrează părți din moaștele mai multor sfinți. Cel mai de preț odor este mâna stângă a Sfintei Maria Magdalena.

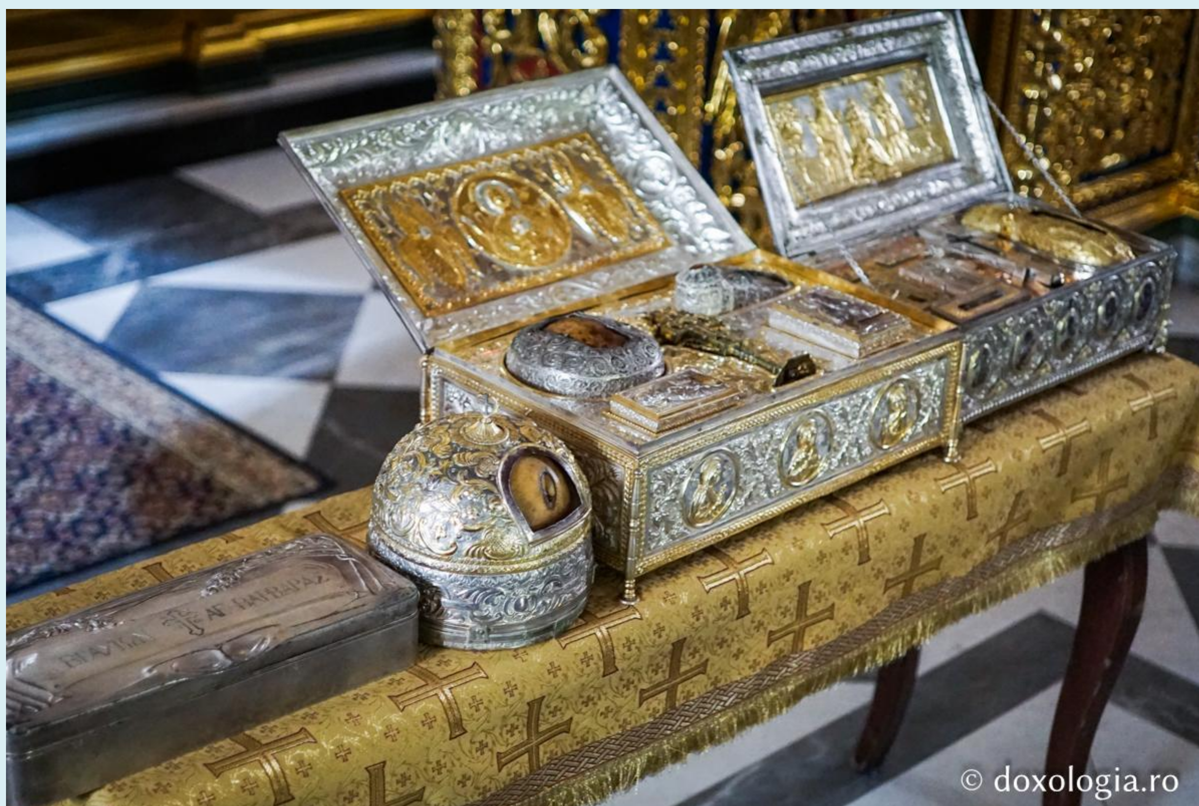

Odoarele Mănăstirii Simonos Petras

Aici se păstrează o parte din lemnul Sfintei Cruci, precum și părți din moaștele mai multor sfinți: ale

- *cuviosului Simeon stâlpnicul,*
- *proorocului Naum,*
- *Sfântului Ioan Botezătorul,*
- *cuvioasei mucenițe Eudoxia,*
- *Sfântului mare mucenic Pantelimon,*
- *mucenicului Trifon,*
- *marii mucenițe Paraschevi Romana,*
- *capul Sfântului Pavel mărturisitorul,*
- *piciorul Sfântului mucenic Serghie,*
- *capul Sfântului Modest, patriarhul Ierusalimului,*
- *piciorușul pruncului mucenic Chiric,*
- *mâna strângă a Sfintei Maria Magdalena,*
- *mâna dreaptă a marii mucenițe Varvara,*

– *bucățică din moaștele Sfintei Ana, mama Maicii Domnului*.

Odoarele Mănăstirii Simonos Petras

În katholikon se află o icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni despre care se spune că a venit singură de la Mănăstirea Vatoped.

În tezaurul Mănăstirii Simonos Petras se păstrează două Sfinte Uși din perioada 1370-1390, iar dintre icoane, deosebit de importante sunt Icoana Maicii Domnului „Nădejdea celor deznădăjduiți” (sfârșitul secolului al XV-lea), Icoana Sfintei Ecaterina (a doua jumătate a secolului al XV-lea).

Din cauza repetatelor incendii, mănăstirea este lipsită de alte obiecte de valoare.

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Xiropotamu

Cel mai de preţ odor al Mănăstirii Xiropotamu este o bucată mare din lemnul Sfintei Cruci, care, potrivit tradiţiei, a fost dăruită mănăstirii de către împăratul roman I Lecapenul.

Discul Pulheriei

În Mănăstirea Xitopotamu se păstrează Sfinte moaşte ale Sfinţilor:

- Procopie,
- Avxentie,
- Ignatie Teoforul,
- Grigorie,
- Mercurie,
- Andrei Criteanul,
- Ioasaf împăratul Indiei,
- Solomoni,
- Haralambie,
- Parascheva,
- Pantelemon,
- Fotini samarineanca,
- Atanasie al Alexandriei,

– apostolul Vartolomeu,
– Nil izvorâtorul de mir,
– Hristina,
– Ioan cel milostiv,
– Ioan Gură de Aur şi
– Vasilie cel mare, precum şi
– ale Sfinţilor 40 de mucenici.

Lemnul Sfintei Cruci de la Mănăstirea Xiropotamu

Cel mai de preţ odor al Mănăstirii Xiropotamu este o bucată din lemnul Sfintei Cruci, care, potrivit tradiţiei, a fost dăruită mănăstirii de către împăratul Roman I Lecapenul. Este cea mai mare bucată din lemnul Sfintei Cruci - o parte verticală de 31 cm, partea orizontală de 16 cm şi grosimea de 2,5 cm - pe care se observă urmele unui piron cu care a fost răstignit Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Gaura pironului este înconjurată cu rubine.

În schevofilachion se păstrează, printre altele, două cârje arhiereşti din chihlimbar masiv roşu gălbui, veşminte brodate, sfinte vase, printre care Discul Pulheriei, o capodoperă miniaturală unicat. Are diametrul de 15 cm şi este confecţionat din steatit. Se spune că apa pusă seara în el are altă culoare dimineaţa şi apar nişte băşicuţe la suprafaţa ei. Această apă este folosită ca şi antidot împotriva muşcăturii de şarpe.

În bibliotecă se păstrează 409 manuscrise, dintre care 20 sunt pe pergament.

Mihai -Alex Olteanu: Icoana Răstignirii Domnului - reprezentare şi simboluri

Reprezentări ale Crucii lui Hristos sunt cunoscute încă din prima eră creștină. La început se făceau reprezentări decorative ale Crucii (fără Cel răstignit) în absidele catacombelor și mai apoi ale bisericilor. Pe la sfârșitul secolului al IV-lea, Prudentius a vorbit despre o scenă a Răstignirii într-unul dintre poemele sale. La British Museum se află o compoziție bine dezvoltată a Răstignirii, pictată pe un os de fildeș, reprezentare ce este datată în secolul al V-lea. În secolul următor găsim aceeași scenă înfățișată pe ușa din lemn de chiparos de la Basilica „Santa Sabina" din Roma.

Icoana Răstignirii Domnului - Mănăstirea Voroneț (Foto: pr. Silviu Cluci)

Iconografia bizantină s-a dezvoltat completând relatarea Sfântului Ioan cu elemente împrumutate din Evangheliile sinoptice: sfintele femei în spatele Fecioarei Maria, sutașul cu soldații, fariseii și mulțimea din spatele lui Ioan. Hristos era pictat îmbrăcat într-un colobium (n.r. - tunică fără mâneci), încă viu, cu ochii deschiși, stând drept pe Cruce.

Icoana Răstignirii Domnului - Mănăstirea Moldovița (Foto: pr. Silviu Cluci)

În secolul al XI-lea, în Bizanț, imaginea lui Hristos îmbrăcat și viu pe Cruce a fost înlocuită cu Hristos dezbrăcat și mort, cu capul plecat și trupul frânt. Împotriva acestor reprezentări din Constantinopol au protestat cu vehemență reprezentanții papei Leon al IX-lea, în 1054. Bizanțul a creat un tip de răstignire clasic prin simțul proporției, căutând sobrietatea și limitându-se la esențial, în privința persoanelor înfățișate la picioarele Crucii: Maica Domnului și Sfântul Ioan, însoțiți uneori de o femeie sfântă sau de sutaș.

Hristos este reprezentat gol, doar o pânză îi acoperă şoldurile. Curbura trupului spre dreapta, capul aplecat şi ochii închişi indică moartea Celui Răstignit. Faţa Lui, întoarsă spre Maria, păstrează o expresie gravă a măreţiei în suferinţă, expresie care ne duce cu gândul mai degrabă la somn, decât la moarte: trupul lui Dumnezeu-Omul rămâne după moarte nestricăcios.

Biruinţa asupra morţii este simbolizată printr-o peşteră care se deschide la piciorul Crucii, sub vârful pietros al Golgotei, piatra care a crăpat în momentul morţii lui Hristos, pentru a lăsa la iveală o căpățână. Este craniul lui Adam care, conform tradiției, ar fi fost îngropat sub Golgota, care înseamnă chiar „locul Căpăţânii” (Ioan 19,17).

Tradiţia iconografică a preluat acest detaliu, provenit din izvoare apocrife, pentru că evidențiază înţelesul dogmatic al icoanei Răstignirii: mântuirea pri-

mului om, Adam, prin sângele lui Hristos, Adam Cel Nou, care S-a făcut Om ca să mântuiască neamul omenesc.

Crucea are opt extremităţi - formă corespunzătoare unei foarte vechi tradiţii, considerată cea mai autentică atât în Răsărit, cât şi în Apus. Partea de sus a Crucii corespunde cu inscripţia care indică acuzaţia I.N.R.I. (Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor). Partea de jos a Crucii este un suport pentru picioare (un suppe-daneum), pe care au fost bătute în două cuie picioarele lui Hristos. Suppe-daneum-ul crucifixurilor şi cel din icoanele ruseşti ale Răstignirii este de obicei oblic. Această înclinare a stinghiei de jos a Crucii, în sus, spre dreapta lui Hristos, şi în jos, la stânga Lui, capătă sens simbolic: îndreptarea tâlharului celui bun si condamnarea celui rău.

Fundalul arhitectural din spatele Crucii reprezintă zidul Ierusalimului. Acesta se găseşte deja pe uşa Bisericii „Santa Sabina” (secolul al VI-lea). Detaliul acesta exprima adevărul cum că Hristos a fost răstignit în afara cetății, dar, în acelaşi timp, exprimă o concepţie spirituală: aşa cum Hristos a pătimit în afara porţii Ierusalimului, tot aşa creştinii trebuie să-L urmeze şi să meargă „în afara zidu-rilor”, pentru a-L descoperi.

Partea de sus a Crucii, cu braţele întinse ale lui Hristos, se profilează pe fundalul cerului. Răstignirea la loc deschis arată semnificaţia cosmică a morţii lui Hristos, care „a curățat cerul” şi a eliberat întregul univers de sub stăpânirea demonilor.

În partea de sus este reprezentat soarele cu negru, iar luna este zugrăvită roșie ca sângele. Eclipsa de soare de la răstignirea lui Hristos este descrisă în Evanghelii, dar Sfântul Petru, citând o profeție de la Ioil („Soarele se va întuneca şi luna va fi roşie ca sângele” Ioil 3, 4), afirmă că a avut loc o eclipsa de lună (Facerea 2, 20).

Maica Domnului, însoţită de o sfântă femeie, se află în dreapta lui Hristos. Stă dreaptă, trăgându-şi mantia peste umeri cu un gest al mâinii stângi, în timp ce mâna dreaptă şi-o ridică spre Hristos. Faţa ei exprimă durerea imensă, dar stă-pânită, dominată de credinţa puternică.

Atitudinea Sfântului Ioan, aplecat înainte, exprimă nelinişte şi un fel de cutre-mur: ţine mâna stângă întinsă spre Cruce, în timp ce cu dreapta parcă ar vrea să-şi închidă ochii în faţa priveliştii morţii Stăpânului său.

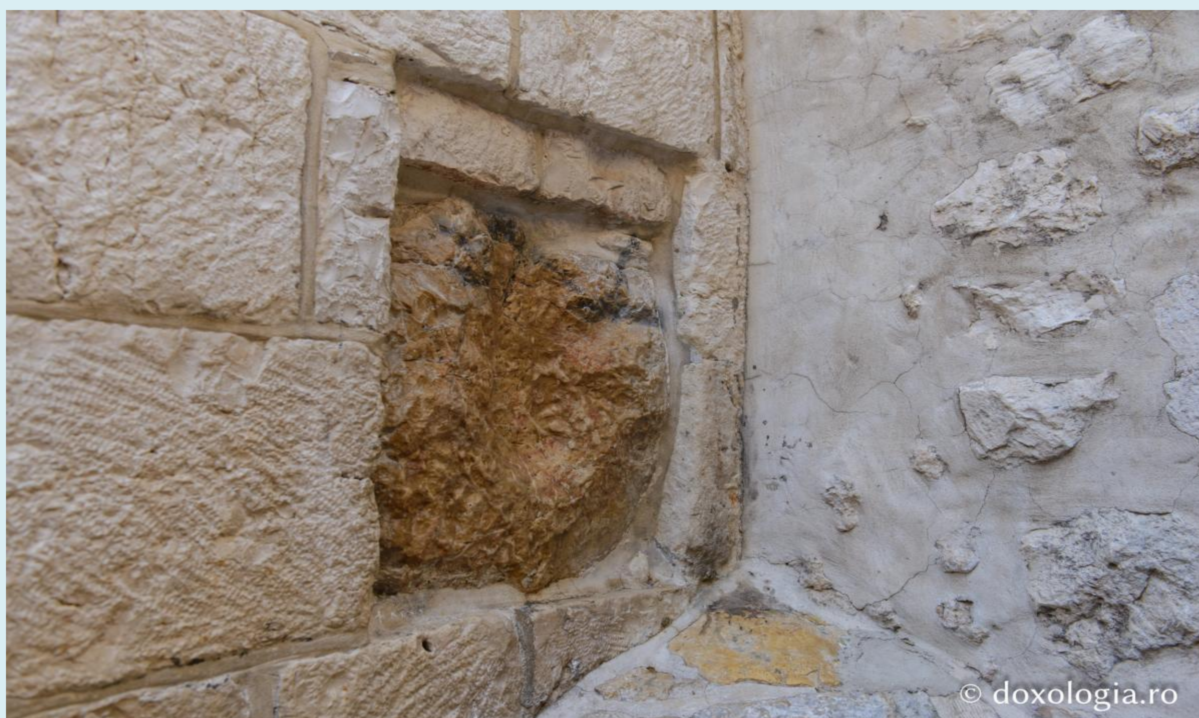
Sfânta femeie şi sutaşul (fără aureole) stau în spatele Fecioarei Maria şi al uce-nicului. Femeia are trăsăturile contractate de durere, cu mâna stângă pe obraz, într-un gest de lamentaţie. Sutaşul - un om cu barbă, purtând mahramă - Îl

priveşte pe Cel Răstignit şi Îi mărturiseşte Dumnezeirea, ducându-şi mâna dreaptă la frunte, ca şi cum ar vrea să se închine: degetele sunt îndoite într-un gest ritual de binecuvântare.

Pr. Silviu Cluci - Locul unde Simon Cirineul a ridicat Crucea Domnului pentru a-L ajuta

Cea de-a cincea oprire de pe Drumul Crucii se află la intersecţia cu strada El-Wadi, unde drumul coteşte brusc la dreapta şi apoi continuă cu o serie de trepte.

După tradiţiei, în acest loc, soldaţii romani „au silit pe un trecător, care venea din ţarină, pe Simon Cirineul, tatăl lui Alexandru şi al lui Ruf, ca să ducă crucea

Lui" (Marcu 15, 21). Locul este marcat de o capelă franciscană ridicată întâia dată în 1229 şi refăcută în 1895.

Tradiția spune că atunci când Domnul, sub povara Crucii, S-a sprijinit în acel loc, urma palmei Lui s-a imprimat în piatră. Astfel, în zid se păstrează până astăzi această piatră atinsă de Mântuitorul.

Episodul este amintit de inscripţia de deasupra intrării în capela franciscană.

Icoane

Perioada Triodului

Postul Sfintelor Paști

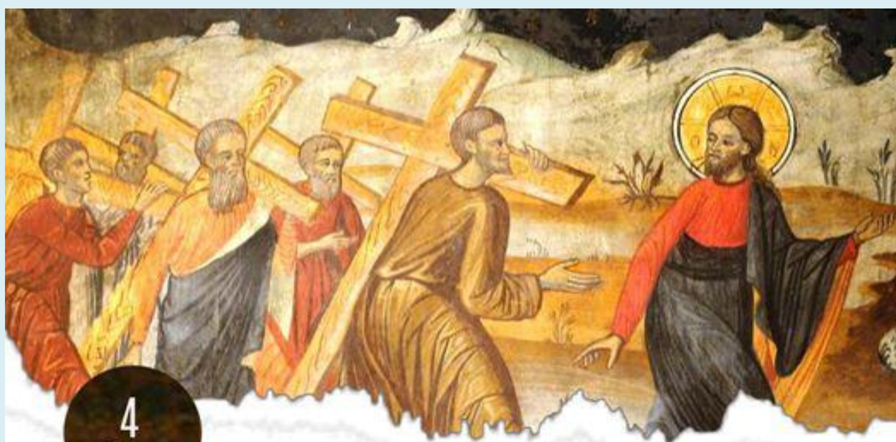
21 martie	Duminica Ortodoxiei
25 martie	Buna Vestire
28 martie	Duminica Sf. Grigorie Palama
4 aprilie	
11 aprilie	Duminica Sf. Ioan Scărarul
18 aprilie	Duminica Sf. Maria Egipteanca
25 aprilie	Duminica Floriilor

Duminica Sfintei Cruci

Zis-a Domnul: „Oricine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-şi scape viaţa şi-o va pierde, iar cine îşi va pierde viaţa sa pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela şi-o va mântui. Căci ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?”

(Marcu 8, 34-36)

4 Apr

„Crucea nu este doar o răbdare a suferinței ci și o luptă pentru a birui suferința, răutatea, neîmplinirile, neputințele din viața noastră”.

† PATRIARHUL DANIEL

GÂNDURI LA **EVANGHELIA DUMINICII**

Pe drumul crucii mele

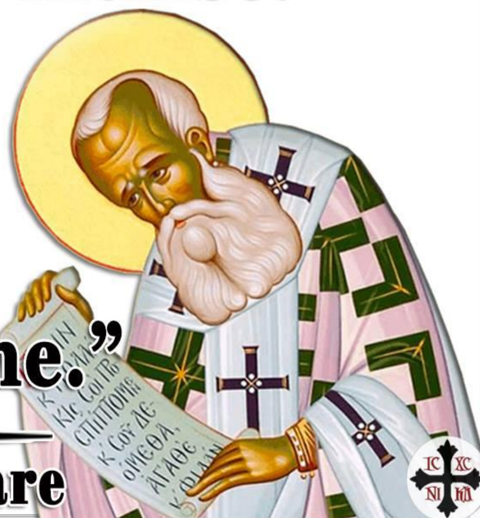
Ajută-mă, Stăpâne Doamne
Să merg și eu pe-al Crucii
drum
Că largă mi-a fost calea vieții
Pe care mers-am pân-acum.

Când sub a Crucii greutate
Îmi va slăbi grumazul meu
Trimite-mi ajutor atuncea
Ca oarecând pe Chirineu.

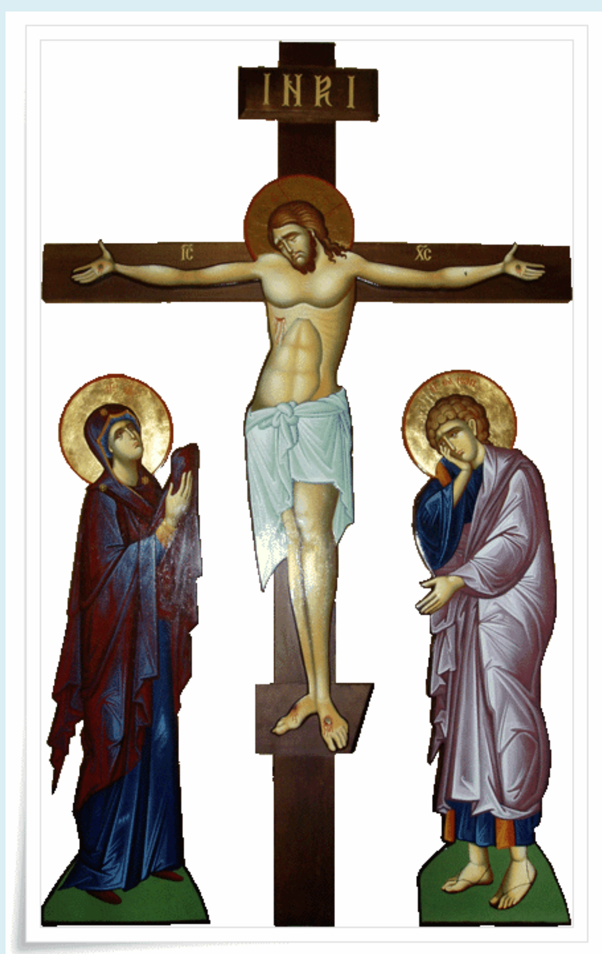
Aproape de sfârșit Stăpâne,
Când chinul este mai amar,
S-aud și eu făgăduința
Rostită către cel tâlhar!

Să am atunci o mângâiere
Să fiu părtaș la cina Ta
Precum erai la Răstignire
Cu Tatăl întru Slava Sa.

„**Mântuitorul** a ales **Crucea**,
fiindcă astfel se moare
cu mâinile întinse.
El
S-a
sfârşit
îmbrăţişându-ne."

Sf. Atanasie cel Mare

Duminicile Postului Mare

Duminica
Ortodoxiei

Duminica Sf. Ier.
Grigorie Palama

Duminica
Sf. Cruci

Duminica Sf. Cuv.
Ioan Scărarul

Duminica Sf. Cuv.
Maria Egipteanca

Duminica
Floriilor

BASILICA.RO

Prin puterea Crucii, Hristoase, Dumnezeule, păzeşte-ne de ispitele celui viclean, invredniceşte-ne să ne închinăm dumnezeieştilor tale Patimi şi Învierii celei purtătoare de viaţă, ducând la capăt cu uşurinţă calea acestui post de patruzeci de zile, şi ne miluieşte pe noi, ca un singur bun şi de oameni iubitor. Amin!